

ИБЕ „Проф. Любомир Андрейчин” при БАН – гр. София

**ОНОМАСТИКА НА БЪЛГАРСКИТЕ СЕЛИЩА В СЕВЕРНАТА ЧАСТ НА
МОЛДОВСКИЯ БУДЖАК**

(ДИСЕРТАЦИЯ)

Димитър Маринов

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2005 година бях на работа в Р. Молдова като пратеник на Министерството на образованието в българските селища и селищата с българско население в Северния Буджак. Територията на моята дейност обхващаше селата Викторовка, Стояновка (Кантемирски район), Колибабовка, Троица, Вознесени (Леовски район), Московей. Нова Ларга, Урсоя (Кагулски район), Александровка, Константиновка (Каушански район) и Валя Пержей (Чимишлийски район).

Успоредно със служебната ми работа започнах проучване на българските селища, първоначално самостоятелно, после под ръководството на проф. Тодор Балкански от Института за български език. Резултат от самостоятелната ми работа е книгата ми Село Викторовка, РМолдова (история, бит и култура).

Впоследствие чрез д-р Васил Кондов се включих в проекта за изучаване на ономастиката в българските селища на Молдовска и Украинска Бесарабия, бях зачислен на докторантура към Секцията за българска ономастика на Института за български език с ръководител проф. Тодор Балкански.

Възложената ми задача с надслов „Ономастиката на българските селища в северната част на Молдовския Буджак”, завършва изследователския проект за описване на ономастичните структури на българите в тази земя: другите работи по темата са на: д-р Никола Куртев, „Селища с българско население в Северозападния Буджак. Ономастика. Етнонимия. Групонимия”, д-р Алла Войникова, „Селища с българско население в Югозападния Буджак. Ономастика. Етнонимия. Групонимия”, проф. Марияна Парзулова, „Село Нова Ивановка (Одеска област) в светлината на езиковата археология”, доц. Васил Кондов, „Кортенските колонии в Бесарабия. Ономастика. Език”. Други ономастични по същество и езиковоархеологически по изпълнение са трудовете на проф. Тодор Балкански, „На пусто пладне”, Т. Балкански и В. Кондов, „В степите пустинни на Буджака”; „Бесарабски бележник”, както и работите на Йон Дрон и Степан Курогло, „Современная гагаузская топонимия” и др. за ономастиката на българите гагаузи, които те превратно представят за различни от българите с подправен етноним гагаузи вместо с групоним гагаузи, лингвогрупа на българския народ, която говори турски език, вж. трудовете им: Й. Дрон, „Гагаузские географические названия”, Й. Дрон, „К этимологии ряда топонимов тюркского происхождения”, Й. Дрон „Gagauz geografîya tenninnayini laflî”.

Такава е в общи линии монографичната картина в изследванията на българските онимни знаци в Бесарабия (друга част от библиографията при В. Кондов, Библиография (1981-2011)).

Според целите и предмета на дисертационния труд изследването в теренната си част описва всички регистрирани при анкетите и в документите оними от и за българите в тази земя, която в моите проучвания най-общо е на север от линията Комрат-Бендер. Като напуска по изключение границите на Бесарабия, за да опише ономастиката в най-голямото българско село в света Паркан(и). Предмет на описанието са всички ономастични категории: антропоними, топоними, ойконими, етнониими, групоними, катойконими, дирекционими (последните четири, разположени между ономията и онимията), ороними, гефуроними, некроними, хидроними, астроними, вентоними, зооними и др.

Трудът следва практиката на описанията в книгите на В. Кондов, Н. Куртев, Ал. Войникова, респ. разполага:

- онимния материал по категории в статията на всяко селище поотделно;
- същият онимен материал, подреден по азбучен ред в речника, онимикона.

Имената се придружават: срещу заглавката в лявата страна с екстралингвистично обяснение, където е необходимо и с лингвистично обяснение до първия етимон.

Прилага се методът на ономастическия анализ: само в някои случаи се прибегва до по-дълбока етимология.

Навсякъде, където е необходимо, се привежда справочен илюстративен материал.

Другият работещ метод и принцип в работата е този на езиковата археология: изследването, като използва методологията на тази наука, открива метрополиите и областите, откъдето идват българите в тази земя, както от прародината, така и в миграционните пътища, настъпили преди и след Столипинската реформа (1906 г.).

Движението на българите, проследено по данни на езика, разкрива и отношенията им със завареното и придошлото иноезично население в областите, където са мигрирали, интерференцията и историческите моменти на българския живот по техните пътища в бившата Руска империя, който някои наричат и Българския път, лат. Виа Булгара (Via Bulgara).

Изследването прави опит да изчерпи онимния материал и да го групира по ономастични и езиковоархеологически маркери така че, да не остане име, което да бъде някакво изключение. Малкото неясни имена, са неясни не само на Автора в мое лице, но и на консултантите ми и на редактора проф. Т. Балкански. Вероятно след време тези имена ще бъдат осветлени.

Казано само на първи поглед нескромно, това изследване завари все още жива българската онимия в Северния Буджак. Описа я според възможностите на автора и на терен, и кабинетно. Разбира се, след многото редакции на моя научен ръководител, комуто благодаря от сърце.

Трудът описва в азбучен ред 3000 онима.

Всички имена са проследени по ономастични и езиковоархеологически показатели в ч. II; имената на параграфите, в които са обяснени имената, са след тях, указани с арабски цифри в края на речниковата статия. На място са цитирани и автои, изказали научни становища по тях; привеждат се и народноетимологичните решения.

Задачата на изследването е не само подробното описание на онимния материал като речник, етимология, екстралингвистична фактология, „говорещи” лингвистични и езикови характеристики, но и да се защити лингвистичната българщина, която в тази земя все по-често се представя за руска, молдованска (разбирай румънска), гагаузка (разбирай турска), украинска, дори албанска. По тази причина са въведени т. нар. лингвонимни маркери.

Трудът работих в годините: теренно - 2008-2009; кабинетно – 2010-2012. Моменти от неговата фактология представих в редица статии, предимно доклади на научни конференции, публикувани в различни сборници:

Функционирането на българския език и литература в контекста на езиковата ситуация в Кантемирски район (доклад по научен проблем), Седма международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2007г., стр. 20 и сл.

За някои антропонимни модели и типове в имената на българите от Кантемирски район, Р. Молдова (доклад по научен проблем), Осма международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2008 г. стр. 22 и сл.

Особености на българските фамилни имена в Леовски район на Р. Молдова (доклад по научен проблем), Девета международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2009г., стр. 32 и сл.

За топонимията на българските селища в Кантемирски район, Р. Молдова, Приятели за науката. Сборник в чест на проф. д.ф.н. Тодор Балкански по случай неговата 65-годишнина, Велико Търново, 2009 г. стр.236-240.

Българската топонимия в Бесарабски район на Р. Молдова (доклад по научен проблем), Десета международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2010г.(стр. 35 и сл.).

Ономастика на българските селища в северната част на Молдовския Буджак (доклад по научен проблем), Десета Национална конференция с международно участие „Хуманизъм и прагматизъм в образованието на XXI в., Варна, 2010 г.

Българите от Северния Буджак в езиковоархеологическо осветление (доклад по научен проблем). Сборник с материали от международната научна конференция „Езикът и културата в съвременния свят” – Университет „Проф. д-р Асен Златаров” Бургас, Велико Търново, 2012, стр. 300-303.

Агроними в българската топонимия на Бесарабия, мотивирани от имена на сортове лозя (доклад по научен проблем). Сборник с материали от международната научна конференция „Балканска и славянска ономастика” – ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий” Велико Търново, 2012.

В същото време бях учител по БЕЛ в ОУ „П. Р. Славейков” – гр. Варна, както и на работа в Молдова, указана по-напред.

Кантемирски район

Глава I.
Селища. История. Ономастични системи

АЛЕКСАНДРОВКА

География: Средно голямо село на около 45 км югоизточно от гр. Кишинев, на рекичката Ботна. Селото влиза в състава на комуна (община) Гангура в Яловенски район на Молдова.

Население: Живещите в селото българи са около 800 човека или 80% от общо 1000 жители в населеното място, които в останалата си част са най-вече молдовани.

ЖитИ: *александровци: александровец, александровка, александровче, прил. александровски.*

Език: говорят български, руски и румънски език. В училището се изучава български език. Езикът на улицата е българският. Към настоящия момент жителите на селото общуват помежду си на общ бесарабски - български говор (интердиалект).

Лингвоним: *български език. Хоратим на български език.*

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 14) селото е основано от българи в началото на XX век;

М (метрополия): по Олег Кула, Забравените села на Бесарабия, 325, местните българи са дошли от с. *Каюн Бунар*, Ямболско, записано в ч. Метрополии при Т. Балкански, На пусто пладне, (75).; вж. тук на азбучния ред при селищата *Каюн Бунар*.

СелИ:

- *Александровка* е българското име на селото, образувано по руски ойконимен модел на - ка, който българите възприемат за свой;

- *Александровка* е официалното име на селото, което по данни на енциклопедичния труд *Localitățile Republicii Moldova. Vol. 1 (1999: 60)* е регистрирано с това си име на 8 декември 1876 г.

Кварталонимия: В селото има четири махали: *Горния ред = Горната улица; Дол 'ния ред = Централ 'ната улица = Дол 'ната улица; Ларьдшкия ред = Маладъджната улица; Плавнинския ред = Плавнинската улица.*

Ходонимия (улици): *Ленина, Маладъджная, Комсамол 'ская, Вакзал 'ная.*

Анкетата е проведена в дома на Васил Бахчиванджи, като дименсиите са взети от това място.

Некронимия: *Гробищата на байря (ж. р.) СЗ 1,0 - гробища.*

Дромонимия:

Ветия железния път = На Разиезда И 0,5 - стар железен път.

Именталския път И 0,8 - път за село Первомайск.

Кайнарския път = Сашейния път СЗ 2,0 - път за град Кайнари.

На Разиезда = Ветия железния път И 0,5.

Новия железния път СИ 1,2 - нова жп линия.

Пътя на Гангура С 0,5 - път за съседното село Гангура.

Пътя на Пръсника (място, където има бяла пръст) И 0,4 - път.

Сашейния път = Кайнарския път СЗ 2.0

Хомутяновския път СИ 1,0 - път за село Хомутяновка.

Топономия:

Александровската бразна = Гангурската бразна З 0,8 - граница между землищата на селата Александровка и Гангура.

Баирчиту СЗ 0,4 - възвишение.

Ветити лузя З 0,1 - лозя.

Вторуту дере Ю 0,2.

Гангурската бразна = Александровската бразна З 0,8.

Галанувата гуричка И 0,3 - по родов прякор.

Дългити лузя СИ 0,5 - лозя.

Кайнарската бразна Ю 2,0 - граница със землището на град Кайнари.

Калхозния сад = Сада на лидера Митно СИ 3,0 – овощна градина.

Капкашкия баир СИ 1,0.

Младата гуричка = Новата гуричка И 1,5.

Новата гуричка = Младата гуричка И 1,5.

Пръсника И 0,4 - местност с бяла пръст.

Първуту дере ЮИ 0,1.

Сада на лидера Митно = Колхозния сад СИ 3,0.

Самурасник = Старата гуричка И 1,0

Старата гуричка = Самурасник И 1,0.

Търлата отгоре харманите З 2,0 - овчарник.

Циганцууту ЮЗ 2,0 - поле.

Информатори: *Васил Петрович Бахчиванджи, 1952 г., средно, охранител; Надежда Саветевна Бахчиванджи, 1954 г., средно, пенсионерка; Евдокия Дмитриевна Коруч, 1950 г., висше образование, учителка.*

Антропонимия: *Андрешкови* (2 сем.) - Андрешковите- от Диветлий, *Бахчиванджѝ* (6 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - Пани-Иванувите, Панюх-Тодурувите - от Чумлек (Виноградовка), *Бахчиванджѝ* (1 сем.) - от Константиновка, *Бугдор(ови)* (1 сем.) - Тан Илий-Иванувите - от Чумлек, *Волкови* (1 сем.) - Пенчуите - от Диветлий, Глоганови (2 сем.) - (?), *Джѐмич* (1 сем.) - от Плавне, *Дерли* (1 сем.) - Дерлите - от Чумлек, *Желяпови* (2 сем.) - (?), *Каражелязкови* (1 сем.) - Бардарите - от Диветлий, *Коруч* (15 сем.) - Галанувите., *Драганюф-Василевите*, *Йордановите* - Чумлек, *Милеви* (1 сем.) - Нанкувите - от Чумлек, *Митеви* (3 сем.) - Манол'чуйте - от Чумлек, *Песнопдец* (вече ги няма в селото) - (?), *Тер* (10 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Чумлек, *Торлак* (2 сем.) - от Твърдица (вероятно кортенци), *Тян* (4 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - Цанкуите, *Кануку-Диневте*, *Димитрувите* - от Чумлек, *Чорбаджѝ* (2 сем.) - Чорбаджите - от Плавне.

Ойкодомонимия:

Бара на Бахчиванджѝ Ц.

Бара на Митя Ц.

Бара при Лиза Ц.

Дом кул' турѝ = Клуба Ц.

Клуба = Дом кул' турѝ Ц.

Дървината удинѝца = Удинѝцата на мош Тодор Ц.

Мѐл'ницѝта зад сѐлу Ц.

Мулдуванската шкѝла С 1,5 - гимназия с обучение на молдовски език, намираща се между селата Александровка и Гангура.

Пѝчѝтата С 1,0 - пощенска служба между селата Александровка и Гангура.

Правлѝнияѝта Ц - административна сграда, която в момента не се използва.

Примарѝята С 1,2 - кметство между селата Александровка и Гангура.

Старѝя магазин Ц.

Садѝка Ц - детската градина.

Удинѝцата на мош Тодор = Дървината удинѝца Ц.

Улѝйницѝтата Ц - маслѝбойка.

Шкѝлата Ц- гимназия с обучение на руски език, където се изучава и български език.

Еклезионимия: *Чѝрквата „Св. Димѝтър” С 1,5* - православен храм, намиращ се между селата Александровка и Гангура, който по комунистическо време е унищѝжен, но е възстановен през 1993 г.

Хидронимия:

Даймянова клѝденѝ СЗ 0,2.

Кл̀а̀енца ду Кув̀ачев Вас̀ил = Кл̀а̀енца ду Правл̀енията Ц.

Кл̀а̀енца ду Правл̀енията = Кл̀а̀енца ду Кув̀ачев Вас̀ил Ц.

Кл̀а̀енца на Тя̀н Та̀нас СИ 0,5.

Кл̀а̀енчиту у Н̀емския х̀ърто̀п 3 2,0 - извор.

Мѝшѝйчения кл̀а̀енец СЗ 0,5.

Па̀хо̀йскуту дер̀е = Ст̀арата да̀мба СИ 3,0 - блатиста местност.

Рек̀а Бо̀тна - Р̀ечката С/Ю 1,0.

Р̀ечката = Рек̀а Бо̀тна С/Ю 1,0.

Ст̀арата да̀мба - Па̀хо̀йскуту дер̀е СИ 3,0.

Хомутя̀новската да̀мба СИ 3,0.

Цѝганцкууту ю̀зурчи ЮЗ 2,0 - извор.

Чѝря 1,5 - сега е пасбище

Чу̀шмя̀та у Ка̀пка̀за (накогашно малко б̀ългарско селце, в което са живеели три украински семейства, като в момента то не съществува и жителите му са се преселили в Александровка) С 1,0 - чешма.

Мостове:

Га̀нгурския мост С 0,8.

Гул̀емия мост И 0,6.

Вентонимия: *Вя̀тър отка̀д̀е Карбу̀ната = Карбу̀нски вя̀тър (лош вя̀тър, градоносен, грозен дъжд)- от запад, Го̀рния вя̀тър - от север, До̀л'ния вя̀тър - от юг, Чу̀ма̀шки дъ̀жд (тих, спокоен дъжд).*

Зоонимия: *Бал̀ан, Буя̀н, Бу̀цишк, Елѝза, `Орлик, Ро̀йба, Ча̀йка, Чѝка̀лест - за коне; Дум̀ана, Зѐнта, Зо̀йка, Зо̀р'ка, Ма̀рта, Ма̀я - за крави; Зо̀йка, Лучѝка, Ма̀я - за кози; Вал̀ет, Ту̀зик -за кучета; Бо̀р'ка, Бу̀га, Ва̀с'ка, Ма̀шка, Пѐт'ка - за прасета; Бо̀р'ка, Пѐт'ка - за волове.*

Етнонимия: *булга̀р', сол̀ени ту̀рки - (молдованите за б̀ългарите); мулдува̀ни, сур̀ови мулдува̀ни (б̀ългарите за молдованите); русна̀ча, русна̀ци - (б̀ългарите за руснаците); ха̀хли (б̀ългарите за украинците); чиху̀ти (б̀ългарите за евреите).*

Групонимия: *гагау̀зи (б̀ългарите тукани за гагузите); дивитлийци - за родовете, придошли от Диветлий; чу̀мл̀екувци - за родовете, придошли от Чумлек; константѝновоци - за родовете, придошли от Константиновка.*

Дирекционимия: *сл̀ъ̀нциту изгря̀ва (изгряваниту) - от изток; сл̀ъ̀нциту за̀йдя (за̀йдениту) -на запад.*

Хрононимия: *У гла̀д̀, Гала̀до̀фката, Дѝгането (няколко александровски рода са вдигани в Сибир през 1949 г. и са заселени в град Сталинск, БМССР).*

АНТОНОВКА

География: Средно голямо село на около 120 км югозападно от гр Кишинев, на левия бряг на река Прут, по която в момента минава границата между Молдова и Румъния. Селото се намира в Кантемирски район на Молдова.

Население: Живещите в селото българи са около 250 човека или 25% от общо 1000 жители в населеното място, които в останалата си част са предимно молдовани.

ЖитИ: *антòновци: антòновец, антòновка, антòновче, прил. антòновски.*

Език: говорят български и румънски език. В училището факултативно се изучава български език. Езикът на улицата и на пазара е румънският.

История: селото е основано от българи от Картен и Тараклия, които закупили земята от имението *Шовърка* на логотет Антониу. Селото, в което се заселват и молдовани, започва да се нарича *Шовълка* и *Сат(у) Ноу*. Основаването според някои от българите тук е станало през 1940г., а според ЕСМ I 176 и според Советская Молдавия (1982: стр. 19) за пръв път за това село се упоменава в документи през 1868г. Според други от информаторите българите са дошли тук през 1920г., а селото е официално признато през 1923г.

СелИ: *Антонещи (Antonești)*, букв. 'Антоновци', е официално молдовско име от 1993 г. *Антòновка* е официално име на селището по съветско време (от 1940 г. до началото на 90-те години на ХХ в). До 1940 г. името е *Шовълка*, обяснявано от народната етимология с факта, че тук е живяла куца жена - т.е. по междуметието *шувъл-шувъл* 'куцук-куцук'. *Сату нòу* е първото име на селото след основаването му (*Satu Nou* 'ново село').

Кварталонимия: *Гòрната маалà = Тараклийщата маалà* - северизточната част на селото, където живеят тараклийците; *Дòлната маалà = Кòртенцката маалà* - източната част на селото, където живеят кортенците като първооснователи; *Маладьòжната маалà = Бàлтата (3 0,3)* - молдованската част на селото; *Цèнтра* е в тараклийската част на селото.

Ходонимия (улици): *Мичурина (Димитрòва), Ворошйлова, Котòвского.*

Анкетите са проведени в домовете на Димитър Парпулов и Васил Некит, а дименсиите са взети от тези две места.

Информатори: *Димитър Парпулов*, 1944 г., 8 кл., шофьор, *Васил Некит*, 1923 г., 3 кл., пенсионер, *Петър Бахов*, 1957 г., висше образование, барман.

Антропонимия: *Арабаджì* (1 сем.) - от Чийшия, *Бакàлови* (3 сем.) - от Кортен, *Бакаржì* (1 сем.) - от Тараклия, *Баклажàнски* (1 сем.; - от Тараклия, *Барбàрови* (1 сем.) - от Кортен, *Бàхови* (3 сем.) - от Кортен, *Бòндарови* (1 сем.) - от Новия Троян, *Гаранòвски* (4 сем.) - от Тараклия, *Занфìрови* (5 сем.) - от Тараклия, *Карà* (2 сем.) - от Чийшия, *Карабаджàк* (1 сем.) - от Новия Троян, *Карабèцки* (1 сем.) - от Новия Троян, *Карамалàк* (2 сем.) - от Тараклия, *Кòстови* (4 сем.) - от Новия Троян, *Лисìца* (2 сем.) - от Тараклия, *Малàк* (1 сем.) - от Тараклия, *Мàркови* (5 сем.) - от Кортен, *Недjàлкови* (2 сем.) - от Гибана, *Нèкит* (4 сем.) - от Тараклия, *Некìфорови* (1 сем.) - (?), *Пàрпулови* (6 сем.) - от Тараклия, *Рибакòви* (3 сем.) - от Кортен, *Рìзови* (5 сем.) - от Тараклия, *Столèйкови* (3 сем.) - от Кортен, *Стрàтеви* (2 сем.) - от Кортен, *Таукчì* (2 сем.) - от Кортен, *Узùнови* (3 сем.) - от Тараклия, *Шìшкови* (4 сем.) - от Кортен.

Ойкодомонимия:

Дом кул'тùры С 0,12.

Колхòз „Дрùжба” = *Правлèния* С 0,15.

Пòща С 0,1.

Примарìя С 0,1 - кметството.

Сàдика Ю 0,1 - детската градина.

Шкòлата Ю 0,8 - училището.

Некронимия: *Грòбищàхта* (ср. р.) С 1,0 - гробища, формата е характерна за кортенския говор.

Дромонимия: *Кантемìрския път'* = *Шишèту* И 0,8 - шосето, свързващо градовете Леова и Кантемир.

Топоними:

Бàбянта дùпка СЗ 1,5 - местност във вид на проход.

Бр̀знè = *Хотàр'* С 2,0 - граница със землището на село Точени.

Байря СИ 1,5.

Градìнта = *Нòвите лузjà* И 0,3 - лозя.

Двàта байря СЗ 1,0.

Кавàка (в Р̀пата) С 0,8.

Канìцийкуту ЮИ 5,0 - ниви, по посока на село Кания.

Лòтища СИ 1,5 - лозя.

Пàрпулувскити лузjà СИ 1,0 - лозя.

Плугчìйскити лузjà СИ 0,9 - лозя.

Р̀пата Ц 0,8 - урва.

Р̀пити С 1,5 - оврази.

Таукчийскити лузя СИ 0,8.

Тòка И 1,0 - ниви.

Фїрмата СЗ 0,5 - фермата.

Фундàка С 3,0 - ниви, намиращи се в долината на р. Прут.

Хидронимия:

Бàлтата СЗ 1,8 - блато, мочурище.

Деривòлковска чюшмà Ю 0,2.

Клàдянца ду Вàню Нèкит С 0,1.

Клàдянца ду Гибàняна С 1,0.

Клàдянца ду Кòлю Пугурèлов С 0,5.

Клàдянца ду Кунстантїн Пàра Ю 1,0.

Клàдянца ду Фїлип Пàрпалов = Фїлиповия клàдянци Ю 0,15.

Кòртенската чюшмà С 0,5.

Никїфоровия клàдянци Ю 1,2.

̀Озерту 3 0,3 - езеро.

Прұта 3 2,0 - р. Прут.

Уляна Шагàнуф клàдянци Ю 0,25.

Фїлиповия клàдянци = Клàдянца ду Фїлип Пàрпалов: Ю 0,15.

Чюшмàта на Иканòмията = Буèрската чюшмà СИ 0,15.

Чюшмàта на колхòза С 0,35.

̀Яза СЗ 1,5 - язовир.

Вентонимия: *Вятара от Бàбянта дўпка* (между двата баиря) = *Гòрния вятър* - от северозапад, *Дòл 'ния вятър* - от юг, *Чюбàнци дъжд* (тих, спокоен, без вятър).

Зоонимия: *Балàя, Мугурèл, `Орлик, Пьсарїка, Рòйбул, Сұра* - за коне; *Жюяна, Луминїца, Лунїца, Сьмботїка* - за крави; *Бèлка, Бòбик, Грївей, Цьгàнка, Шярик* - за кучета.

Групонимия: *кòртенци* - за родовете, придошли от Кортен; *тараклїйци* — за родовете, придошли от Тараклия.

Етнонимия: *винитїц'* - пришълци (молдованите за българите), *цьгàн'* (българите за молдованите).

Дирекционимия: за слънцето - *зайдюва и зайжда*, т.е. залязва, *киндїя 'следобед'*, *плàння 'пладне, обед'*.

Хрононимия: *Галадòфката, Глànната гудїна* (не е имало вдигани, т.е. репресирани в Сибир).

БАШКАЛИЯ

География: Голямо село, разположено на около 110 км. южно от гр. Кишинев и намиращо се в Бесарабски район на Молдова.

Население: в селото живеят 4200 човека, от които българите са около 420 или 10% от населението му, като не се броят гагаузите. Тук също живеят предимно молдовци.

ЖитИ: *башкалийци: башкалийец, башкалийка, башкалийче, прил. башкалийски.*

Език: говорят румънски език и малко турски и малко български език. В училище не се изучава български език Езикът на улицата и пазара е предимно румънският.

История:

-според Советская Молдавия (1982: стр. 39) това село е известно от началото на XIX в.;

-според историците Д. Пощаренку и Ил. Демержи *Башкалия* е старо ногайско селище, датиращо от 1760г., а след изгонването на татарите от Бесарабия, през 1818 г. в селището идват 94 молдовани, като населеното място е официално регистрирано чрез руски императорски декрет за селищно образувание през 1819;

- според библиографа В Нику и историка Ив. Мещерюк *Башкалия* е основано през 1832г., в чиито състав влизат български колонисти. Според нашата версия е основана от бежанари из ямболското *Башатлий*, вж. по-долу.

СелИ:

Башкалия - официално име на българската колония, основана според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 1 (1999: 252)* през 1832 г. *Başcalia* - официалното молдовско име на селото днес. Българската форма е на –лий: Башкалий, село, основано по Второто Московско, явно е пилигримия на Башкалий с метатеза от Башкалий < Башатлий, Ямболско, сега Жребино. Името етимологически е Бешатлъ, по етноним бешатлъ за малка част от туркмените беш ата ‘пет рода ата’ (Л и С I 119) за промяната баш : беш в етнонимите срв. башбагль < бешбагль при Атаниязов 30, след етимологията на Ив. Славов 60 на Башатлий като „хубав жребец” не отговаря на истината.

Кварталонимия: селото е разделено на три махали: *Гòрна махалà* = *Отгòре* (северната част на селото). *Дòлна махалà* = *Отдолу* (южната част на селото) и *Центрàлна махалà*. Освен това в северозападна посока, на 5 км от селото има наличие на вилна зона, която се нарича *Виїле де Сус* (в превод от румънски *Гòрните виїли*).

Ходонимия: главни улици в селото са: „*Виноградная*”, „*Гагàрина*”, „*Зелèния*”, „*Щèфан Чел Мàре*”.

Анкетата са проведе в дома на *Николай Никитович Тападъ*, откъдето са взети и дименсиите (посоките и разстоянията).

По време на експедицията ми в *Башкалия* доста трудно открих информатори от български произход. Оказа се, че те, макар и възрастни, отдавна са забравили родния си език и почти не си го спомнят.

Подобен печален факт констатирах при посещението си и в други молдовски села, в които българите не живеят компактно, тъй като са попаднали в съответното населено място най-често поради женитба с представител на друг етнос.

Информатори: *Николай Никитович Тападъ*, 1918 г., основно образование, учител, пенсионер; *Василий Семионович Златов*, 1950 г., средно образование, тракторист.

Антропонимия: *Божинюви* (2 сем.), *Братунюви*, *Грѐку*, *Грòздеви*, *Демержи*, *Драгневи*, *Дякови*, *Златови* (30 сем.), *Маринюви* (1 сем. - гагаузи) - от Комрат, *Мартинюви*, *Пандюви*, *Питѐл*, *Караджà*, *Караман* (гагаузи), *Попдюви*, *Тарлеви* (40 сем.), *Ябанджю* (30 сем.).

Ойкодомонимия:

Амбулатòрия Ц - здравна служба.

Бензиностанция СЗ 1,2 .

Пòчта Ц - пощенска служба.

Примария Ц- кметство.

Теоретически лицей „Марку“ З 0,8 - училище с обучение на румънски език..

Еклезионимия:

Църква „Св. Михайл и Гаврийл“ З 1,0 - православен храм.

Топонимия:

Вàля падурий Ю 2,0 - гориста низина.

Волонтирèску Ю 2,5 - аграрна зона, поле.

Дрùмул Чокрàкулуй = Мошия Попий Ю 1,0 - поле.

Жълтаяну ЮЗ 3,5 - гора.

Лузя („Молдòва “, „Пинò “, „Траминèр “) = Жълтаяну ЮИ 3,0 - лозов масив.

Мошия Комрàтулуй СЗ 6 0 - поле.

Мошия Попий = Дрùмул Чокрàкулуй Ю 1,0.

Тàчу С 3,0 - хълмисто място, възвишение.

Хотàря на Бесарàбка С 16,0 - граница със землището на град Бесарабка.

Хотàря на Комрàт И 15,0 - граница със землището на град Комрат.

Хотàря на Ферापòнтиевка Ю 3,0 - граница със землището на село Ферапонтиевка.

Хотàря на Чок-Майдан С 4,0 - граница със землището на село Чок-Майдан.

Хъртоапеле Ю 1,2 - лозови масиви.

Хъртопа Ю 1,5 - гора.

Чиъря = *Лунга Абаклий* СИ 8,0 - място, служещо за граница между селата Башкалия и Абаклия.

Хидронимия:

Божинювия кладенец И 6,0.

Валя-Циганашулуговия кладенец СИ 5,0.

Ефрим-Гьоргевия кладенец Ю 3,0.

Жълтаяну Ю 2,0 - езеро.

Кладенца на Трасата И 4,0.

Нисипъриле З 3,5 - песъчливо място, което се обработва с аграрни цели.

Олърашул = *Фънтъна Пълмърулуй* Ю 1,5 - кладенец.

Рекà Лунга З 1,0.

Фънтъна Пълмърулуй = *Олърашул* Ю 1,5.

Шушимè З 2,0 - чешма.

Мост:

Кочул "вèйцкия мост З 0,3.

Дромонимия:

Друма на Авдарма ЮИ 0,5 - път за село Авдарма.

Друма на Трасата СЗ 1,5 - път към магистралата Комрат- Бесарабка.

Друма на Чок-Майдан СИ 1,5 - път за село Чок-Майдан.

Некронимия:

Нòвая кладбище З 1,0 - новото гробище..

Стàрая кладбище (ж. р.) З 0,5 - старото гробище.

Астронимия: *Друмулуй рòбилор, Гайнуша, Лучàфарул.*

Зоонимия: *Маруся, Орлик* - за коне; *Дòйна, Дойница, Мàрта* - за крави; *Бòбик, Лайка,*

Шàрик - за кучета; *Бòря, Вàс 'ка* - за прасета.

БЕЛЯКОВКА

Селище с българско име във вилаета Очаков (Узи) през 1792 г. с ДИ Делакау. Съобщено при Наследие Ф. П. Де-Волана. Из истории порта, города, края, Одесс 2002, с. 99 и сл., тук по Серета на с. 132, със следния текст:

„Едно от първите посочвания на селището е в ръкописен сборник на руските пътища от Киев за Цариград. Там то се споменава като граничен населен пункт на Бендерския санджак.”

Ал. Серета уточнява (Беяка)(141): „Негови жители са българи и власи, някъде около 100 ханета.”

В картата на вилаета, изработена от Ал. Серета (145) *Беяковка* е под номер 23, вж. Разположението е точно в най-северната точка от левия бряг на Днестър в границите на казата Бендер, вж.

На стр. 132 при Серета е дадено и ДИ на *Беяковка* по картографския материал на Ричи Занони като Ак кюу с успоредно име *Vialakev*. Налице е калкиране, за чиято история сега мъчно може да се каже коя е първата по време форма: *Беяковка* или *Ак кюой* (Бяло село).

В конкретния случай едва ли може да се говори за българска ойконимна наставка *-ка*, която в българската ойконимия още не е продуктивна в този период от време (!!), докато в руската ономастика с нея се образуват изключително много имена, тип *Алексеевка*, *Романовка*, *Егоровка* и под.

Мотивантът е безспорно българският антропоним *Беяка*, безспорно еднакъв с този в селищното име *Беяковец* (В. Търново), обяснено така от Н. Ковачев, Местните имена във Великотърновско, ВТ 2001, 85: „Трябва да се свърже с антропоним **Бѣліакъ**, т.е. „село на Беяк” (дори има един „*жупан Беяк*” през XVI в.). Село *Беяковци* има и в Кумановско.”

Решението в случая е от по-друг характер: вероятно става въпрос за имепилигрим (вж. при Т. Балкански, К. Цанков, Енциклопедия 184), т.е. за пренасяне на селищното име *Беяковец* в Търновско или *Беяковци* в Кумановско, в чиито състав наставките са калкирани с еднозначното руско *-ка*. В заключение: *Беяковка* е руска полукалка на *Беяковец*, *Беяковци*, докато *Ак кюой* е семантична калка на *Беяковка*. Вероятно първоначално е имало и *Беяккюой*, за което свидетелствува деформативът *Делакау*, съобщен в началото на статията.

БЕСАРАБ(ЯС)КА

География: Градче, в югоизточния край на Молдова, в непосредствена близост до украинската граница. Населеното място се намира на 103 км югоизточно от столицата Кишинев. В момента градът е административен център на район .

Население: градче с около 15000 жители, от които българите са около 4300 или 30 % от населението му, като не се броят гагаузите българи . Тук живеят също молдовци, руснаци и украинци.

ЖитИ: *бесара̀бци: бесара̀бчане, бесара̀бец: бесара̀бчанин, бесара̀бка: бесара̀бчанка, бесара̀бче: бесара̀бчанце.* прил. *бесара̀бски: бесара̀бчански.*

Език: говорят български, руски, турски и румънски език. В училище факултативно се изучава български език Езикът на улицата и на пазара е руският. В езика на местните българи се откриват особености на няколко български говора, тъй като те са придошли в Бесарабка от различни български бесарабски селища.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 49) селото е основано в средата на XIX в., като е обявено за град през 1946г;
- град *Бесараб(яс)ка* е обединил в себе си селата *Романовка* и *Хъртоп*, като българите в началото на XX в. първоначално се заселват в *Романовка*, но вече има и в *Хъртоп*.

СелИ:

- според информацията в енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 1* (1999: 246) селището е официално регистрирано на 3 август 1856 г. с името *Романовка*,
- според Ив Дрон (1992: 1 53) през 1957 г. населеното място е преименувано на *Бесарабяска*.
- сега официалното молдовско име на града е *Basarabeasca*;
- българите наричат градчето *Бесара̀бка*.

Кварталонимия: градът е разделен на четири района: *Мезон*, *Совхоз*, *Фламънда* и *Центр*, а българите населяват и четирите района.

Ходонимия: основни улици в града са: „*Вокзълная*“, „*Гоголя*“, „*28 юнтя*“ „*Деповская*“, „*Дружбы*“, „*Зелёная*“, „*Карла Маркса*“, „*Кишинёвская*“, „*Ленина*“, „*Молдавская*“, „*Октябрская*“, „*Профсоюзная*“, „*Трудовая*“, „*Украинская*“.

Анкетите са проведени пред Примарията (бившия Райсъвет) и в дома на *Николай Доксов*, а дименсиите са взети от тези две места.

Информатори: *Федор Георгиевич Шупак*, 1938 г., висше, председател на Съвета на ветераните от войната в Бесарабски район; *Илия Зиновиевич Топал*, 1944 г., висше

образование, електромеханик, пенсионер; *Евгений Искимжи*, 1976 г., висше образование, учител по български език и история, *Рада Ивановна Черней-Велева*, 1941 г., средно образование, пенсионерка, *Николай Доксов*, 1954 г., средно образование, шлосер. *Степан Георгиевич Бобиков*, 1939 г., 4 кл., овчар.

Антропонимия: *Автүтови* - от Твърдица, *Адàнови* - от Твърдица, *Андрèеви* - от Кирнички, *Апòстолови* - (?), *Арабаджì* - от Главан, *Арикови* - от Твърдица, *Байчови* - от Чийший, *Балабàн* - от Главан, *Балтажì* (вдигани в Сибир - репресирани) - от Твърдица, *Бòбикови* - от Твърдица, *Богдеви* - (?), *Бодлеви* - от Нова Ларга, *Бòеви* - (?), *Бойчеви* - от Яргара, *Брадàрски* - от Чийший, *Братүхови* - (?), *Бриткови* - от Твърдица, *Булгàрови* (гаг.) - (?), *Бургуджì* (гаг.) (?), *Василидòгло* (гаг.) - (?), *Вèлеви* - от (?), *Великòгло* (гаг.) - (?), *Виткови* - от Твърдица, *Вòдник* - (?), *Вòлкови* - от Стария Купаран, *Вукòлови* - (?), *Гайдаржì* - от Бургуджий, *Гайдеви* - от Твърдица, *Ганелì* (гаг.) - (?), *Ганчеви* - от Сан Батър, *Гаргалък* (гаг.) - (?), *Гèрбали* (гаг. и бълг.) - (?), *Гèрдеви* - (?), *Гимшили* (гаг. и бълг.) - (?), *Господìнови* - от Валя Пержей, *Грек* -от Серпньовое, *Грèкови* - от Тарутино, *Грòздеви* - (?), *Дан* (гаг.) - (?), *Дàндали* - от Бургуджий, *Дедè* - (?), *Делì* - (?), *Дèлик* - (?), *Деренжì* - от Исирлия, *Дерменжì* - от Твърдица, *Димитрòви* - от Твърдица, *Димитрòви* - от Бургуджий, *Дìмови* - от Твърдица, *Дйчеви* - от Исерлий, *Додридòгло* (гаг.) - (?), *Дòжа* - (?), *Дòйжа* - (?), *Драгàнови* - (?), *Драгневи* - от Башкалия, *Душкови* (гаг.) - от Конгаз, *Дякови* (гаг.) - от Кириет Лунга, *Евчеви* - (?), *Железòгло* (гаг.) - (?), *Желяпови* - от Твърдица, *Забунòви* - от Твърдица, *Займови* - от Твърдица, *Зянови* -от Виниградовка, Тарут. район, *Иванòви* - (?), *Искимжì* - от Бургуджий, *Йòвчеви* - от Виноградовка, Тарут район, *Казанжì* (гаг.) - (?), *Казмалъ* (гаг.) - (?), *Каражеляскови* - от Дивитлий, *Калòеви* - (?), *Карабаджак* - (?), *Карастàнови* - (?), *Качанжì* - от Виноградовка, Тарут. район, , *Кил'чийк* (гаг.) - (?), *Киосè* - (?), *Кйркови* - (?), *Кйрови* - от Твърдица, *Кирякови* (гаг. и бълг.) - (?), *Кйшлалъ* (гаг.) - (?), *Кичук* (гаг.) - (?), *Коваджì* - (?), *Кòвач* - (?), *Коджà* -от Главан, *Колтук* (гаг.) - (?), *Константìнови* - от Бургуджий, *Марìнови* - от Твърдица, *Маслинкови* - от Твърдица, *Михайлови* - от Стария Троян, *Мутàф* (гаг.) - (?), *Нèдови* - от Сан Батър, *Нèнови* (вдигани в Сибир - репресирани) - от Сан Батър, *Нèйкови* - (?), *Николàеви* (гаг.) - (?), *Панòви* - от Башкалия, *Папурови* - от Твърдица, *Пàшеви* - (?), *Пенкòви* - (?), *Петкòгло* (гаг.) - от Чок-Майдан, *Петрòви* - от Твърдица, *Пйлич* (гаг.) - (?), *Плугчй* (гаг.) - (?), *Стойнови* - от Валя Пержей, *Тануркови* (вдигани в Сибир - репресирани) - от Кортен, *Тàрлеви* - от Башкалия, *Татарлò* (гаг.) - (?), *Тèзик* (гаг.) - (?), *Тодорòгло* (гаг.) - (?), *Томайлò* (гаг.) - (?), *Топàл* (гаг. и бълг.) - (?), *Топàлови* - от Гюльмян, *Тукàн* (гаг.) - (?), *Узун* (гаг., молд., бълг.) - (?), *Фйлипови* - от Чийший, *Хаджì* (гаг.) - (?), *Чебàнови* - (?), *Чербаджì* - от Главан, *Черневи* - (?), *Чипчйу* - (?), *Чификли* - (?), *Чувàл*

'ски - (?), Шаврїєви - от Твърдица, Шїшкови - от Кортен, Шупак - от Твърдица, Ябанжі (гаг.) - (?), Язаджі (гаг.) - (?), Ямбòгло (гаг.) - (?),` Яневи - от Бургуджий, Яниòгло (гаг.) - (?),` Янкови - (?),` Янчеви - от Кортен.

Ойкодомонимия:

Гастїница Ю 1,2 - хотел.

Гимназия No 22 Ц- основно общообразователно училище.

Завòд „Мезòн " С 1,5- машинен завод.

ЖД станция ЮИ 0,9 - разпределителна жп гара.

Мел'ница ЮЗ 0,25.

Мигдàня Ц.

Нефтебàза Ю 2,0.

Олòйница ЮЗ 0,25.

Пазàря ЮЗ 1,0 - пазар, който по-рано е бил само за животни, а днес е смесен.

Пекàрня Ц - фурна.

Райòнна поликлиника Ц.

Рестарàна = Сталòвата ЮИ 1,9.

Совхòз „Бесарàбка " 3 0,8.

Теоретїчески лицей „Гòгол " Ц.

Теоретїчески лицей „ Пушкін " Ю 1,2.

Централ 'на пòща Ц.

Шкòл 'ни музей Ц - етнографски музей, намиращ се в сградата на гимназията.

Еклезионимия:

Церквата „Св. Николай " Ю 0,5 - православен храм.

Топонимия:

Абаклїйцкя аврòг 3 1,0 - свлачище.

Абаклїйцка бразнà Ю 0,5 - граница със землището на село Абаклия.

`Абълков сад Ю 1,8 - ябълкова градина.

Авдармàнцка бразнà Ю 5,5 - граница със землището на село Авдарма.

Баїря на Буюга Ю 8,0 - възвишение.

Буèрцката градїна ЮЗ 1,0.

Гурата на Бужòга Ю 3,0.

Дàчители СЗ 2,5 - вилна зона

Еврѐйцкити лузѐ = Немѐцкити лузѐ = Сѐкуфѐцкити лузѐ = Вѐлюфѐцкити лузѐ Ю 3,0 - лозови масиви.

Калѐчофѐцка бразнѐ СИ 4,0 - граница със землището на село Калачовка (Украйна)

Кириѐт-Лунгѐцка бразнѐ Ю 8,0 - граница със землището на село Кириет-Лунга.

Кул 'мянѐцка бразнѐ Ю 4,0 - граница със землището на село Кул'мя (Украйна).

Липѐцкѐнска бразнѐ = Сирпнѐфѐцка бразнѐ Ю 2,0 - граница със землището на село Серпневе (Украйна).

Пасѐтката С 0,1 - гориста местност. Персиков сад Ю 2,2 - прасковена градина.

Петростѐл 'ска бразнѐ СИ 7.0 - граница със землището на село Петростал (Украйна)

Румѐнофѐцка бразнѐ Ю 0,5 - граница със землището на село Романовка, което сега е в състава на Бесарабка.

Рѐпата ду Нѐвуту грѐбѐице ЮИ 0,8.

Хѐртѐпа З 1,5 - пасище.

Чаѐра приз пѐтя ЮИ 1,5 - пасище.

Чок-Майдѐника бразнѐ З 8,0 - граница със землището на село Чок-Майдан.

Шѐса = Бѐлката ЮИ 1,0 - долина.

Хидронимия:

Брѐгино ѓязру = Квадрѐта ЮЗ 0,5 - две изкуствени езера, в които сега се развъжда риба.

Гярѐна, дѐту са пуѐли дубѐтака Ю 2,0 (използват се формите *клѐйанѐ* и *гярѐн* за назоваване на кладенец).

Гярѐна, дѐту Чаѐната, Сталѐвата ЮЗ 0,1.

Гярѐна ду Чихѐцкуту грѐбѐице ЮЗ 2,0.

Гярѐна на Буѐан ЮЗ 0,15.

Гярѐна на тѐдѐтя Дѐка И 0,3.

Дѐчнѐту ѓязру СЗ 2,5 - езеро.

Колхѐзния гярѐн Ю 2,0.

Клѐйанѐца ду Дѐчнѐту ѓязру СЗ 2,0.

Озерта на Ивѐн Кайнѐк И 2,0 - язовир.

Раднѐка СИ 2,5 - извор в низина.

Рекѐ Кагѐл 'ник С 1,0 - река, дяляца Бесарабка на две части: източна и западна.

Рекѐ Лунга З 4,0.

Чихѐцкая гярѐн ЮЗ 0,1.

Мостове:

Гл̀авния мост = М̀оста ду Рестар̀ана И 1,0.

*М̀оста ду Гаст̀иница̀та = Срид̀ъшния мост
Ю1,2.*

М̀оста ду Нефтеба̀зата Ю 2,0.

Дромонимия:

Абакл̀ийския път С 0,15 - път за село Абаклия.

Железния път = ЖПлиния̀та И 0,5 - жп линия̀та Кишинев - Кагул - Одеса.

Кал̀ачофцкия път И 1,0 - път за село Калачовка (Украйна).

Кириет-Лунгцкия път ЮЗ 3,5 - път за село Кириет-Лунга.

Път на Ч'ар̀а Мурз̀а СИ 5,0 - път за село Надречное (Украйна).

Сирпн̀ьофцкия път ЮИ 5,0 - път за село Серпневе (Украйна).

Чимишл̀ийския път З 1,5 - път за град Чимишлия.

Чок-Майд̀анския път СЗ 0,15 - път за село Чок-Майдан.

Групонимия: *башкал̀ийци* - за родовете, придошли от Башкалия; *бургудж̀ийци* - за родовете, придошли от Бургуджий, *валип̀ержци* - за родовете, придошли от Валя Пержей; *главанчани* - за родовете, придошли от Главан; *гюл'м̀енци* - за родовете, придошли от Гюлмян; *купар̀анци* - за родовете, придошли от Купаран; *санбат̀ърци* - за родовете, придошли от Сан Батър; *тв̀ърд̀ичани* - за родовете, придошли от Тв̀ърдица; *чийшѝйци* - за родовете, придошли от Чийший.

Етнонимия: *молдов̀ан плу̀ат, лен̀ос* - за молдовците, *булг̀ар плу̀ат, винит̀ик,* - за българите, *хахл̀и* - за украинците, *турци* - за гагаузите, *русн̀ак, р̀ускити, р̀уски Ив̀ан* - за руснаците.

Некронимия:

Гр̀обицѝту на Флам̀г̀нда (ср. р.) ЮЗ 2,5 (съществува от времето на глада).

Ним̀ецкуту гр̀обище ЮЗ 1,0.

Н̀овуту гр̀обище = Н̀овити гр̀обища З 1,5.

Ст̀аруту гр̀обище = В̀етуту гр̀обище = Н̀ашуту гр̀обище З 1,0 (старото и новото гробище са разделени от жп линия̀та.).

Чиху̀цкуту гр̀обище ЮЗ 0,6.

Астронимия: *Зура̀та, Гуля̀мата м̀ечка, Кук̀ошката с п̀илениата, Кула̀та, М̀алката м̀ечка, Мл̀ечния път, Път̀еката със сла̀мата.*

Вентонимия: *Г̀орния вят̀ър* - от север, *Д̀ол 'ния вят̀ър* - от юг, *З̀ападния вят̀ър* - Чок-Майд̀анския вят̀ър = *К̀учешкия вят̀ър* - *Пр̀олетния вят̀ър* - от запад.

Зоонимия: *Бал̀ан, М̀ал 'чик, Мугур̀ел, Р̀ойба, Сибир̀як, С̀ура* - за коне; *Апр̀ел 'ка, М̀аня, М̀арта, М̀ая, Р̀оза, Фиал̀ка, `Оля* - за крави; *Бал̀ан, Друж̀ок, М̀ечо, Рекс, Р̀ижик, `Урсу,*

Хѝцу, Чѝжик, Шѝрик - за кучета; Бѝря, Вѝс 'ка - за прасета.

Хрононимия: *Гладѝ, Глѝната гудѝна, Галадѝфката, Дѝганити в Сибѝря.*

БУЛАТОВКА

Това явно несъществуващо вече българско село се намира в изследваната от мен територия в Северния Буджак. Натъкнах се на това селищно име, след като регистрирах антропонимията на Исерлия в Бесарабски район на Молдова. Информаторите там ме осведомиха, че представителите на фамилните имена Кара и Карамаврови са от Булатовка, Тараклийски район. Открих подробни сведения за ойконима при Т. Балкански, В. Кондов, Бесарабски бележник, В.Т., 2012, с. 61-70, срв.:

„§10 Търсенето на Булатовка

Изследването на това българско село в Бесарабия, район Тигина, е документирано при Т. Балкански, Българите и българското от другата страна на Дунава, В.Т., 2010, с. 59, 239 и сл., вж. и в На пусто пладне...

В последния труд не е публикувана бележката за бесарабските българи от Булатовка, заселени в българското банатско село Винга, окръг Арад на Румъния, срв. по първия цитиран труд, с. 55:

„ПП. Тази статия вече беше създадена, когато установих в разговор с бесарабски българи от Крайова, че част от техните съселани от Булатовка, район Тигина, се заселват в банатското българско село Винга. Там те били наричани с име „бесарабени“. Избрали това село, защото искали да бъдат „българи при българи“. Информаторът ми Георги Карамавров от Крайова потвърди, че е в близки отношения с фамилията Дочев от Винга, и особено със своя съученик от булатовското училище Тони Дочев, който сега живее в Арад. Предостави ми и негов портрет.

Може би т.нар. румънци в квартала „Кифлиуца“ от групата на „бесарабените“ са „бесарабски българи“. В конкретния случай в българската етнонимия трябва да се въведе терминът банатски бесарабски българи срещу другите - олтенски и барагаиски бесарабски българи. Друга голяма колония на банатските бесарабски българи живее в Жимболия, Банат.”

До днес никой не е проучвал българската бесарабска колония в Жимболия., рум. Jimbolia, голямо село в района на Тимиш, Северен Банат, Румъния. Трансилванските унгарци наричат това село: Zsombolya, а банатските немци, сасите: Hatzfeld. Най-близкият градски център е Тимишоара. Самото Жимболия е малко градче на границата с Войводина, Сърбия, с население

около 20 000 души. Единият от авторите на този труд (Т. Балкански) многократно е минавал през Жимболия, преди да познава информацията за Булатовка, и никога не е подозирал наличието на българска колония на това място. В румънската литература няма и дума за местните българи, наричани басарабени, рум. bas(s)arabeni, смятани за „румънци”, придошли от Бесарабия : Bas(s)arabia, както те наричат Бесарабия или Република Молдова. В Жимболия се заселват фамилията Карамавров, Стоянов, Ангел и Савчук; във Винга: Дочев, Карагяур и др. (по Т. Балкански, Българите и българското от другата страна на Дунав, с. 663. бел. 140).

Авторите от години търсят Булатовка сред българските селища на Бесарабия и по-конкретно на Молдова. Такова селищно име се оказва нерегистрирано в документацията.

Откриването на Булатовка става случайно, срв. при Т. Балкански, На пусто пладне, е. 244:

„Булатовският реемигриран керван”

„Беше открит случайно. През 1991-1995 г. при мене в Крайовския университет, където работех, дойде бесарабският българин Георги Мавров от Булатовка, сега Резина в Молдова, който ми разказа историята на бесарабските българи реемигранти, която съм описал на две места в книгата ми „Българите на север от Дунав” — с.304 и сл.; вж. тук, в гл. Колониите на българите в Руската империя, Съветския съюз и постсъветските държави, статия Булатовка.

Информацията, която Т. Балкански получава от Георги Мавров, булатовския българин, той публикува, както бе посочено, в книгата си „Българите и българското от другата страна на Дунава, В.Т., 2010, с.239, където има част „Бесарабските българи в Крайова (с.239-244) срв.:

Бесарабските българи в Крайова. Днес в Крайова има една доста сериозна колония от бесарабски българи. Всички те са бежанци от 1944 г., когато съветските войски навлизат в Буджак, южната част на Бесарабия, известна у нас като Бесарабия (географското име Бесарабия означава това, което днес е Република Молдова). Съставен е голям бежански поток от българи (тук се определят с термина румънски бесарабски българи), които бягат пред руските войски, за да се спасят. На всички тях им е известно от радиото по речите на Марек, че България ще отвори вратите си за руските войски. Затова бягството е насочено към Олтения, но така, че заселването да бъде близко до българската земя. При положение, че русите не завладеят България, бежанският поток е бил готов да се прехвърли в прародината при Бекет или при Калафат.

Изследвах две от големите бежански фамилии: Андрешков и Карамавров. Тук предавам фактологията само за Мавровци и бежанците от Булатовка.

Фамилията Мавров бяга от с. Булатовка (рум. Булацени), окръг Тигина, до Тараклия. Родооснователят Георги Карамавров, родител на моят информатор Георги Георгиев Карамавров, е родом от с.Минчуна (Гюлмен). Тигина, майката - от Копаран, Ровная, до Белград.

Родът е дошъл в Бесарабия от района на Пловдив. Знаят, че Копаран и Гюлмен са били имената на техните села в Пловдивско. Ето и разказа за миграцията.

Бягството от Бесарабия започва на 25.03.1944 г.: "Ние тръгнахме пред комунистите с каруци по суша. Други тръгнаха по Дунав и стигнаха до Сан Паули в Бразилия. Днес поддържаме връзка с Петре Дож в този град. С появата на съветските войски в Олтения българите бягат в Банат, Жимболия. Олтенската колония първоначално се установява в с.Пленица. Останалите в Булатовка българи са заточени в Сибир, откъдето през 1957 г. се завръщат само няколко сродници. Съветската отмъстителност обаче не изоставя бежанците. В Банат и Олтения пристигат сведения за това, че са избягали „кулаци” от Бесарабия. Георги Георгиу Деж ги заточава в зловещия Бараган, където и днес живее друга част от олтенските и банатските бесарабски българи (вж.), термини необходими на българската етнология.

Днес българската колония на бесарабските българи не е възстановена. В нея от староседелците живеят само две семейства, 6 души. Вж. разказите на олтенските бесарабски българи, които давам по-долу:

Георги Георгиев Мавров, Крайова (родом от Булатовка, живял в Пленица, Жамболия, избягнал Бараган), 63 г, пенсионер.

Г.К.: Аз съм Карамавров Георги. Съм роден в село Булатовка, в Тигина, в осамнатат май трипцат шестата година. Ни сми побягнали оттам, от Басарабията гато беше войната в сорок четвъртата година. Първо място бяхме в Жудецул Долж. В жудецул Долж ситми примасвали. Сетне бяхме в Жимболия, жудецу Тимиш. Бяхме там неколко години и сетне Георгиу Деж премести моя фамилия в Бараган. Те бяха, там, в Бараган, около 4 години. Аз оставех самичек в Тимишора, бях на школата там и сетне се преместих тук, в Крайова. Тук, в Крайова, жувя от педесят първата година. И тука съм оставел. Аз съм оженел за жена румънка, тука една олтанка и тука жувя по страда „Хория”, четирнатцат нумар. Аша (така). Сѐга кво да ви казвам, аз не знам.

Т.Б.: Как избягахте от Бесарабията?

Г.К.: Ние избягахме от Басарабията от рускити, аша, щото наште рудени, синките наши рудени, които оставаа там, в Басарабията, Сталин ги премести в Сибѐрия, дѐто умрѐха синките. Там, в Сибѐрия. Ама там беше и война. Ний побягнахме щото стагу Румън (румънската държава) ни евакуира. А па сѐга жувя тука в Румъния, ние румънци, ами ний сме мойто баща, моите дядовци побягнали от България, аз не знам, гато беше турската власт, ама ний в нашта къща приказвами все по български. Ама сѐга аз по български ни знам хубаву, ама знам синко, разбирам синко, па не моя хубаво да приказвам български. Ний тука приказваме се по румънски. Ама сми българи, българи-българи (!). Откъдѐ Гюлмен.

Мойти дядовци там от България, откъде Пловдив, не знам сигурно. Откъде Пловдив в България. Ама тука сме от много време и ний сега приказваме по румънски, разбираме и по български. Слушам по радиото по София и по телевизора по София. Ама разбирам синко, ама не моиме тъй хубаво да приказваме.

Т.Б.: Какви празници празнувахте там?

Г.К.: Моят баща, моята майка бяха християни. Аша. Те празнуват синкити празници ортодокси. Синкити празници: на Колда, на Велидан. на Свѣнта Марія, на Свѣнту Георги, синкити празници.

Т.Б.: На Тодоров ден правехте ли нещо?

Г.К.: Там, в Басарабията, аз помня, аз бях около седам-осем години гато побягнахме от там. Аз сега знам, че ний там не работихме никои път гато бяха празниците ...

Т.Б.: Защо не избягахте в България, а избягахте в Румъния?

Г.К.: Ний не избягахме в България, аз тогъз бях малък. Ма тогъз Басарабията беше румънска. Ний побягнахме тука, в Румъния. Имам документ, който щампилирван и подписан ут геверпатора, Румъния гато беше там, в Басарабия.

Т.Б.: Колко фамилии избягахте? Цялото село ли?

Г.К.: Ний не избягнахме цялото село от Булаговка ... Имаше хора много, фамилии хубав, богати. Те бяха синкити българи. Работат хубав и те имали синко там. Ма те за хазайство, те не щели да избягнат. А па сега там, в Булаговка, останали около два къща... Синкити избягали. Сталин ги премести в Украйна, в Сибѣра дѣто умрали синкити ... Тстало около два къщя нещо, синкото е талока (пасища и овчарници)... Има около 6 души тамо ...

Т.Б.: Кои фамилии избягаха тука?

Г.К.: Тука, който избягна в Румъния ... околу пет фамилии избягали от там щото те не щяха да си оставят хазайството. Ний бѣхме Карамѣвров,... Дѣчов Тѣдор, се бѣлгарин, Пуркану ... Ний избягахми с каруцити ду станция Романѣнка, аша, и от там с вагонити в Румъния... Тука, в Олтѣния, бяхме първо време бяхме рефуджияти (бежанци) в жудѣци Долж, Пленѣца, ѣдно село тука. В Пленѣцата ний седяхме околу два гудѣни. Сѣтне в сѣрок пятата гудѣна ний сме премѣстили в Жимболѣя от жудѣци Тѣмиш. И там бахми пѣдѣсят втората гудѣна, гато Георгиу Деж ги премѣсти синкити басарабѣни, синкити бѣлгари в Бараган.

Т.Б.: Защо ги премести в Барагана?

Г.К.: Той ги премѣсти в Балагана, щото те синкити фамилии там бяха синкити богати тука в Жимболѣя. Синкити басарабѣни, синкити бѣлгари те бяха работници бре, аша, и те не знаѣа, ама не ѣдеха да вървѣт в тоз път, който го направѣ Георгиу Деж. Те не щат комунизму и социализму ... Той ни каза, че синкити са кѣбури (кулаци), че синкити имаа много хазайство, там си направѣ хазайство за малко време.

Т.Б.: В Жимболия много ли са българите?

Г.К.: В Жимболия сега има българи. Те додаа назад от Барагана в Жимболия. Много оставаха там, в Барагана.

Т.Б.: Кои фамилии сега живеят в Жимболия?

Г.К.: В Жимболия има сега много фамилии български, ама аз ни ги знам по ими: имаши Ангелов Петар, те бяха сѝнките другари на моя баща. Той ги знаеше сѝнките. Ма сега моя баща умрял, мойта майка умряла. Аз ни гие повнѝ тѝй хубаво... В нашта къща моя баща и мойта майка, моите сестри приказваа се по български. Ний приказваме тука по български сѝнкото време ...

Т.Б.: Как ще кажете на бесарабски пѝйне?

Г.К.: В Басарабията на пѝйне ние: ляп, (лапте): мляко, (маре) : голямо... Мойто момиче е ожѝнено тука за един румѝн. На тоз румѝн има неговата буника (баба) българин в комуна Сѝжа де Падуре в жудѝцул Долж. Тя има седемдесѝ и чѝтири години, ма тя е българка. Тя знае по малко български. Тя българка — българка. От баща и майка българи ... Бабата се къма (казва) Попѝску Екатерина ... Тя ми казва, че има и други българи тамо. Ама тя е българка - българка. Тя ми каза тѝй, тя е много харника (работлива). Много работна... А пък аз и казах: Наши българи сѝнките са работни и са много хубави хора.

Мария Даница, Крайова, кв. "Бразда луй Новак", 63 г., родена в Булатовка, Басарабия (Молдова), посещавала многократно родното си село, живяла на заточение в Бараган.

М.Д.: Аз съм родѝна българка. Наште дадовци сега двѝста и педесѝ години - триста назад побягнали от турска робия. Не знам от коя страна Булгария, откъдѝ Русе смѝгам ... Сега литературния език не се сѝждѝа с българския кѝто приказваме ние. По старому инак приказвами ... Не мѝже да се обрата по български. От тати и от мама знам малко, кѝто научих ... Сега аз не ви разберам Вас кѝто казвате. Та са побягнали от турска робия да кажа за кво: Турците много харѝсвале българките, че билѝ силно красиви, че не мѝдат да ги отделѝат от деца, от мъж. Сад да им убият детѝто, да убият мъжѝ и ... От голѝма милост зарад децѝта побягнали сад с един чувѝл брашно през горити и стигнали в Басарабия, тя сегѝ в Украйна. И там много силно българи има. Там има три жудѝца (окръга) българи ... Ние ходихме на гѝсти. Искам и тѝз година да ѝдем. Ми е жалко, че не знам да приказвам по български и не си научих децѝта, гѝто бяха малки; бях болна малко, нема кой да ми помѝгни, мама бѝше умряла, почѝнакѝт казваме у вас.

Т.Б.: Защо избягахте от Бесарабия?

М.Д.: А, от Басарабията за ко избягахми? В сороковѝята година останахме под руските. Те додаа, та зѝа Басарабията. Че тогѝз много на мѝчиха. Наши роднини сѝнки ги зѝха. Ги зѝа в Сибир. И тати искаа да зѝмат. Ние чѝхмѝ, че дѝгат хората нощѝ и че ги водат в Сибир - мъжѝте, па жените и децѝта ги остават дома. Тати побягна ноцѝ и не можѝа да го зѝмат. Сѝнките му братя ги зѝа в

Сибѣрия и измрѣха там. Сѡрок четвѣртата година гѣго додѡя пак рѹските, нѣе не чѣкахме да дѡдат връз нас, че знѣихме, че се мѣчат хѡрата, който рабѡгат. Ний бѣхме мнѡго богѣти. У нас се рабѡтеше от гѣго се стѣне сѹтрин от тимнотѣга до тимнотѣга. Сѣлно мнѡго рабѡгихме. И не бѣхме нѣкака как кѣзват, че експлоатѣраш дрѹги хѡра. Ймахми служѣнка, аргѣтин и тѣти ги венчѣ, им дѣди дѣсет ѡвци, им дѣди крѣви, им дѣди чѣтири хектѣра земѣ, дѣди им сѣнко, и таквѣз приятели голѣми бѣха с нас. На Кѡлда и на Великден най-дрѣго бѣше на мѣма да ги приѣма. И тѣй сѣлно ги обѣчяхме, не знам. Аз мнѡго пѣти сегѣ по тѹй врѣмя, педесѣ години в комунистѣчески, при Чаушѣску мнѡго пѣти желѣех да бѣда катѡ нѣшпа служѣнка и да бѣда катѡ нѣшия аргѣтин, той ни бѣше кумѣц сѣгне. Те живѣе и се радва, пѣк нѣе не се радвахме на нѣщо. Рабѡгихме, рабѡгихме и нѣщо не ни ѡстѣна. Тѡлкоз бѣх довлѣна, че изѹчих дѣцѣга, инженерѣи и двѣмата.

Т.Б.: Като побегнахте от там, кѣде отидохте?

М.Д.: Додѡхме в Олтѣния. Сѣгне отидохме в Банѣт. И там дрѹги бѣлгари. Отидохме в Банѣт. Дѣдоха ни пет хектѣри земѣ. В сѡрок шѣстата година. От там подѣр две-три години ни дѣгнаха. В педесѣт пѣрвата година ни дѣгнаа и ни фѣрлия тамѣ на кѣра, на мѣрещѣтео в Барагѣна на кѣра на фѣрлия. Стоѣхме там пет години. Там сѣго сѣя жѣто и на пѹснаа дѡлу и дѡди фургѹна и дѡди дѣжд сѣлен и прахѡляк, чѣсто на зарѡби. Там нѣма акѣци. Дѹха вѣгѣра и правѣ мѡвилѣи. Мнѡго тѣжко бѣше за нас. Замѣна сѣнкото и замѣна и живѡта... От мѣнѣнки до сегѣ, сѣкаш че бѣхме зарѡбени сѣнкото врѣми. Не умирахме, не живѣяхме. Кво да ви кѣжа. Дрѣго ми е да йда нѣште бѣлгари в Басарѣбия. В нѣшто сѣло Булатѡвка катѡ отидох сегѣ шѣст години назѣд, напрѣд револѹцията (1989 г.) хѡдих в нѣшто сѣло. Цѣл живѡт и ми плѣчеше душѣцата за дѡма (започва да плаче). Валѣше и бѣше нѣдвечер, в сѣло от двѣесе и сѣдем кѣци ймаше сад три-чѣтири. Двѣ нѡви и три вѣти. Нѣшти кѣци, нѣе ймахми голѣма кѣменна кѣца, завѣли га в комшѣи сѣло, направѣли там от нѣшпа кѣца шкѡла голѣма. Ймами хѡра дѣто жувѣят ѡщи, че кѣзват, че знѣят кѣк е сѣбѡрили и кѣк е занѣли там и направѣли шкѡла. В комшѣите, в сѣло. Нов Чокрѣк. Там от нѣшто сѣло сад двѣмамина ймаше ѡщи: Карѣ Стефѣн, тѣй смѣтам, че Стефѣн му е ймето, Пѣни му дѹмахме. Сѣгне ймаше Карѣ на брат Карѣ Иван, той бѣши старѣия. Сѣнките хѡра знѣем ги от сѣло де отишлѣ. Нѣште роднѣни знѣят де отишлѣ: в Басарѣбка, там ймат ѡсем фѣмѣлии нѣшне. Жувѣят на станѣията на Басарѣбка: фѣмѣлия Карѣ Марѣя и ѡще еднѣ Карѣ Марѣя, Карѣ Ивѣна, Карѣ Стефѣна са в Басарѣбка ...

Т.Б.: Някоя песен от Булатѡвка знаеш ли?

М.Д.: Знам и пѣя: (започва с песен):

Мѡите другѣрки, сѣнки са омѣжиха

зѣа си добрѣ момчѣта те.

А пѣк аз горкѣта, хѹбавата Данка,

са омѣжих,-мѣйко, без кѣсмѣт.

Сутрин кѣт излѣза
в крѣчмата и влѣза.
Пѣе и гулаѣ цѣли ден.
А пѣк аз горкаѣта, хубавата Дѣнка
чакам да се вѣрне пак при мен.
Вѣчер той са врѣща в малката ни къща
и заспѣва кѣор китѣк пѣян.
А пѣк аз горкаѣта, хубавата Дѣнка,
сѣдам тѣхо и го мѣла тѣй:
-Любе, мѣло любе, ставай да вѣчѣряме,
гѣзбата ни, любе, ще преврѣи.
А пѣк той горкѣе крѣтко са обрѣща,
хѣрка и не дава пет парѣи.

Езикѣт на бесарабските бѣлгари е описан в подробности, поради което тук няма да се привеждат негови характеристики. От етнонимна гледна точка е важно уточнението:

1. Запазването на името бѣлгари, непроменено фонетично.
2. Влияние на руската етнонимна система: руски(ти) 'русите', румѣнски(ти) 'румѣнците' и под.
3. Неописано до днес е традиционното сравнение: Ние сме бѣлгари — бѣлгари!
4. Като етнографоним използват самоназванието басарабени, рум. basarabeni.

Просопография. По мое време в Крайовския университет, факултет „Механика”, бѣше доцент докторѣт на техническите науки Георги Мавру. Той е от фамилията на бесарабените Маврови. Бѣше порумѣнчил името си за разлика от другите свои роднини в Крайова: Маврови. Както изглежда, закономерно е порумѣнчването на имената да става първо в редовете на интелегенцията. Тук е мястото да се цитира една мисъл на А.Страшимиров „Книга за бѣлгарите”, С, 1995, с. 23: „Поне след това да са си оставяли бѣлгари, пѣк то се зареждали е дълги презимена, Стоянеску, Драганеску, Първанчолеску. Не съдете за никой народ по емиграцията му”.

От разказите на булатовците се разбира, че село Булатовка днес де факто не съществува. Населеното място, чисто бѣлгарско, до Резина е имало 27 къщи. Днес са останали само две от старите къщи и са построени две нови.

Името на населеното място като Булатовка и като Булацени не откриваме в нито един справочник за този район. В разказите е подсказано, че е в района на Резина, град в

Североизточна Молдова. При липсата на други документи на помощ за локализацията на селото с българи Булатовка идва речното име Булата, което безспорно е мотивиращата основа на ойконима. Началото на река Булата е до село Бъдичен в района Сорока, дълга е 38 км и е ляв приток на река Къйнар, която от своя страна е ляв приток на Ръет : Ревт, десен приток на Днестър. Течението на река Булата обаче е далече от Резина, селище, разположено в района на Рибница, на десния бряг на р. Днестър (?!). Другото съобщение в разказа е, че е в района на Тигина (Бендер), според обясненията - недалеч от Тараклий. В този район също не се откриха селища с имена: Булатовка = Булацени, Минчуна и Резина. Минчуна безспорно са селищата Минчиней (де Сус и де Жос) в района на Резина, на 27 км северозападно от районния център, докато селище с име Резина в Молдова в стария окръг Тигина е само споменато градче Резина срещу Рибница при Днестър. Следователно Булатовка трябва да се търси в административния район Резина в Североизточна Молдова, тук представен по карта в Енциклопедия советикз молдовеняскз, т. V, с. 453, срв. ТУК, с. 65.”

В цит. съч. (ст. „Известни бесарабски българи”, с. 222 и сл.) се открива важна информация за бесарабския българин Георги Мавру от с. Булатовка, срв.:

„Георги Мавру. В момента най-известният бесарабски българин в Румъния. Името се споменава в статията „Гърсенето на Булатовка” (вж.).

В книгата на Т. Балкански „С българско име и с българска кръв” е въведена малка просопографска част за този бесарабец, която тук се препечатва (с. 54 и сл.), срв.:

„Георги Мавру е наш съвременник. Професор е по технически науки в Крайовския университет и е един от най-видните представители на т.нар. крайовски бесарабски българи. Роден е в с. Булатовка, Бесарабия, окръг Тигина, близо до Тараклия. Всички жители на Булатовка, които успяват да се спасят от съветските войски, избягват от селото си на 25.03.1944 г. Останалите, заточени, измират в Сибир. Родът Карамавров се установява в румънските градове Крайова и Жимболия. Румънската комунистическа власт обаче го заточва като кулашки в зловещия Бараган. След завръщането си от заточение някои представители на този род променят името си; други си остават българи като Георги : Георгие Карамавров, първи братовчед на професора, главен икономист в Крайовския химкомбинат. Професорът обаче, за да направи научна кариера, е бил принуден да смени името си, т.е. да го порумънчи до Мавру. По този повод Ан. Страшимиров (Книга за българите, С., 1955, 23) е написал: „Не съдете за никой народ по емиграцията му”!”

БУЛГАРЕЯ: БУЛГАРИЯ

В миналото *слобода*, спътниково селище на българи до Кишинев, сега в самия град, столица на Молдова. В миналото на Бесарабия, където се е намирала и службата за преселниците, включително на или за придошлите отвъддунавски българи.

Не се знае кога точно е формирана *Булгарея* като селище. Документално няма информация преди 1812 г., когато Бесарабия вече е в състава на Нова Русия. Вероятно първите заселници са тези, записани в грамотите на молдовските воеводи /1790-1810 г./, представени от Ив. Дундаров и В. Пелин, вж.

Няма специална статия в румънската и руската библиография за Булгарея. Нито пък при Ив. Грек, *Болгары Молдовы и Украины: вторая половина XVIII в. – 1995 г.*, Киш., 2003, стр. 618 и сл., или при Петър Драганов, *Besarabiana*, Киш., 1911 г.

За първи път цялостна статия за Булгарея се появи в книгата на Т. Балкански, В. Кондов, „В степите пустинни на Буджака”, Велико Търново, 2010. Тук се привеждат като цитати тези части от нея, които имат пряко отношение към разработваната от мен тема:

- с. 60 и сл.: ч. Българията, Булгария, Булгарея, срв.:

„С тези имена три етноса (българи, руси и румъни : молдовани) до днес наричат квартал на Кишинев. Намирал се в района на р. Бик. Според други — около днешната ул. „Болгарская” или центъра на Кишинев между улиците „Бендерская” и „Армянская”, западно от централната улица „Штефан чел Маре”. Днес обаче това знаят само историците. Кварталът Булгария е бил реалност през целия XIX в.

При 7000 жители на Кишинев през 1812-1820 г. голяма част от тях са българите на слободата *България : Булгария*. С тези българи А.С. Пушкин по един или друг начин, който е обяснен по-нататък, контактува в продължение на 3 години. Сведения за тях има при всички, писали по темата „Пушкин в Кишинев”. Тук се привеждат някои от свидетелствата на:

- П. Бертенев, *Пушкин в Юной России. Материалм для биографии*, М., т. 1, 1862, с. 76: „Цял обособен квартал Булгария, зает от неотдавнашни преселници българи. Населението на Кишинев по онова време било извънредно пълно. Главната маса, ако не грешим, са били молдованите, евреите и българите”;

- А.Ф. Велтман, *Сто русских литераторов*, 1841, т. II, описва следния случай в Булгария. Кишинев, тук по Б. Трубецкой (с. 149), срв.:

„Это был начальник шайки, составившейся из разного сброда вольнолюбивых людей, служивших зтерии молдавской и перебравшихся в Бессарабию от преследования турок после Скулянского дела. В Молдавии и вообще в Турции разбойники разъезжают отрядами по деревням, берут дань, пируют в корчмах, и их никто не трогает. Урсул с несколькими из отважных ограбил на дороге от Бендер к Кишиневу купца. Вздумали пировать в корчме при въезде в город. В то время еще никто не удивлялся, видя несколько вооруженных с ног до головы арнаутов, но ограбленный Урсулом прибежал в Кишинев и, заметив разбойников в корчме, закричал: «Талгарь, талгарь!». Народ сбежался; письменная почта была подле; почтмейстер Алексеев, отставной храбрый полковник гусарский, собрал команду почтальонов и бросился с ними в корчму, дав знать между тем жандармскому командиру. Урсул с товарищами, видя себя окруженными, вскочив на коней, понеслись во весь опор через город. Только крики: «Талгарь, талгарь!» успевали их преследовать по улицам. Народ заграждал им путь, но выстрелами прокладывали они себе дорогу вперед, однако же выбрали плохой путь - через Булгарию (часть Кишинева у Вознесенской церкви, заселенная в то время болгарами. - Б. Т.) Булгары осыпали их и принудили свернуть в сторону к огородам. Огороды лежали на равнине по берегу Быка. Принадлежали разным владельцам, все пространство было в загородках. Лихие кони разбойников перелетали через плетни, но загородок было много, а толпы болгар преследовали их бегом и догоняли; постепенно утомленные кони падали с отважными седоками, и болгарь, как пчели, осыпали их и перевязывали. На скованного Урсула съезжался смотреть весь город. Это был образец зверства и ожесточения.” ”

- с. 99 и сл.: ч. Масонската ложа „Овидий”, Пушкин и масоните българь, срв.:

„За масонската ложа „Овидий” в Кишинев има повече от достатъчно документални и свидетелски сведения.

Световното масонство, което преобрази средновековния свят и създаде условията за културния и технически напредък на човечеството, презентира през 1314 г. по време на прочутата Битка при Банокбърн (Шотландия). Тогава отряд оцелели след фаталния петък, 13-ти на 1307 г. тамплиери обръщат в бягство най-добре организираната войска в Европа - английската, която се бие под егидата на папата. Победителите са представени като масони ‘майстори каменоделци’, под което име впоследствие се скрива спекулативното масонство. То се възприема и

като спекулативна религия със суверен Върховния архитект на вселената.

По пътя на Изток масонството не подминава и българските земи. Във Видин Осман Пазвантоглу прави опит за създаване на ложа, но в нея не членуват българи. Първите българи масони са регистрирани в ложа „Овидий” в Кишинев, създадена като дъщерна на ложата „Астрея” в Петербург. Ето и кратката история:

Масонската ложа „Овидий” е основана през 1821 г. в Кишинев, тогава столица на руската провинция Бесарабия (от 1812 г.). Хронологията е следната:

- първото съобщение за съществуването на ложата е в дневника на поета Александър Пушкин, където е записано на 4 май 1821 г.: „4 мая был я принят в масоны” (Ал. С. Пушкин, Пол. собр. соч., т. 12, 33);

- официално ложата е инсталирана на 7 юли 1821 г. (Н. К. Кульман, К истории масонства в России. Кишиневская ложа. - В: Журн. Мин. просвещения, 1907, сентябр, с. 343-373);

- на 17. IX. с. г. Ложата Майка - Великата ложа „Астрея” в Петербург приема молбата на Ложа „Овидий”. В Протокола е записано „Даровала конституцию новой ложе, открывшейся... в Кишиневе, в Бессарабии под названием „Овидий” и назначила ей номер 25”.

В този списък единственият масон, майстор с българско име на *-ович* (българско търговско име на судит) е *Матвей Драгушевич*. За него не открихме никакви други сведения. Предполага се, че е брашовски търговец от времето на Петър Берон.

Майстор на стол, както се каза, е генерал Павел С. Пушчин. Той е и инициаторът за създаването на ложата. В българската литература обаче е представено друго становище:

Н. Недев (Българското масонство, С., 2008, с. 40) представя като инициатор за създаването на ложата доктор *Ф. М. Шулер*, пленник от войските на Наполеон, който остава на руска служба. Сгрешена е и датата на основаването: 1820 г.

Молбата на Ложа „Овидий” до Великата ложа „Астрея” е подписана по извлечение на проф. Борис Трубецкой (Пушкин в Молдавии, Кишинев, 1983, с. 126, от:

[генерал] П. С. Пушчин, начальник; барон Карл Шамбано, бывший французский офицер, первый надзиратель; Луи Самуэль Тардан, естествоиспытатель, второй надзиратель; Иван Бранкович, писатель, вития; Петр Флери, адвокат, секретарь;

Сергей Тучков, ген.-майор, казначей; Рафаэль Гирлянда, доктор медицины, церемониймейстер; Михаил Максимович, майор, мастер; барон Луи Треска, быв. французский полковник, мастер из Мадрида; молдаванин Мануэль Бернардо, боярин, мастер; Петр Кюрто, подполковник, мастер; Матвей Драгушевич, мастер.

Позже в члены масонской ложи были приняты: доктор Ф. М. Шуллер, В. Ф. Раевский, Н. С. Алексеев, аптекарь Майглер, швейцарец Миттергофер.

Материалов, подтверждающих прием в кишиневскую ложу А. С. Пушкина, генерала М. Ф. Орлова и майора К. А. Охотникова, не обнаружено. Однако А. С. Пушкин в кишиневском дневнике засвидетельствовал свое принятие в ложу. Что же касается генерала М. Ф. Орлова и К. А. Охотникова, то есть все основания предполагать, что они тоже были членами кишиневской масонской ложи. В пользу этого говорит то, что оба были членами кишиневской ячейки Южного тайного общества декабристов и что „начальник”, руководитель ложи „Овидий” П. С. Пущин был непосредственным помощником М. Ф. Орлова по 16-й дивизии, а К. А. Охотников жил в Кишиневе на одной квартире с В. Ф. Раевским”.

- с. 101: ч. Храът на ложа „Овидий”, срв.:

„Намирал се е в предградието България, около църквата „Вознесенская”, населено само или предимно с българи, за чието прииждане в града в края на XVIII и началото на XX в. има достатъчно сведения в грамотите на влашките князе. Разположен е в къщата на М. Кацика. Срв. писаното от Б. Трубецкой по темата (с. 126):

„Прежде чем остановиться на характеристике масонской ложи „Овидий”, необходимо сказать несколько слов о владельце дома, в котором происходили собрания членов ложи,- Михалаки Кацике. Дом Кацики сохранился до наших дней - ул. О. Кошевого (ранее - Кациковская), № 2. В архивных документах сохранились следующие биографические данные о нем. М. Кацика не молдаванин (как до сих пор указывалось на основании свидетельства И. П. Липранди), а грек из родовитой семьи, переехавший на жительство в Молдавию в 1804 г. Михалаки (Михаил) Григорьевич Кацика родился в 1779 г, поступил на службу в 1804 г., до 1825 г. занимал должность таможенного сборщика пошлин. Дослужившись до чина берегового капитана, в 1826 г вышел в отставку. Умер в 1858 г. и похоронен на „старом” кладбище. Рекомендую зачислить Михаила Кацика в русское дворянство, молдавские бояре, имеющие русские чины и дворянство: Варфоломей, Ралли, Стурдза, М. Крупенский и др. пишут, что Кацика „происхождение имеет от первостатейной и честной греческой фамилии

Иоания. Сам просител в течение 20-летнего своего здесь пребывания вел жизнь честную и благородному званию соответствующую”. Можно предполагать, что М. Кацика, как грек, был одним из гетеристов, который через масонскую ложу „Овидий” был знаком с Пушкиным и южными декабристами: В. Ф. Раевским и П. С. Пушиным, входящими в эту ложу.”

- с. 102 и сл.: ч. Животът на ложа „Овидий”, срв.:

„Съществува едно непрецизно писание в българската литература за масонството. То е на Димитър Ведър, Свободното зидарство (франкмасонството), С., 1938, с. 16 и сл., срв.:

„Някои разгласиха, че Пушкин бил масон, че българинът архимандрит Ефрем в Кишинев (Русия) през 1820-1823 г. бил посветен като масон; това е погрешно. В Русия от времето на Екатерина II (1794 г.), Павел I (1797 г.), Александър I (6.VIII. 1822 г.), Николай (1826 г.), въобще всички свободнозидарски ложи, масонството са били строго забранени, в Кишинев не е имало ни ложа, ни масони, през годините (1820-1823 г), тъй че ни архимандрит Ефрем, ни Ал. С. Пушкин, ни д-р Шулер, ни бригадният командир Павел Сергеевич Пушин и молдованецът Кацика (цинцарина „Коцето”) там не са могли да бъдат свободни зидари. През този период на много места е имало известни дружества, образуващи „Съюз на обществено благосъстояние”, които са с отечестволюбива цел, но не са имали нищо общо със свободното зидарство... Също разгласата от Дим. Мишев, че във Видин Осман Пазвантоглу в турско време бил образувал първата ложа, е заблуждение”.

Първият опит за опровергаване на тези несериозни твърдения е на Н. Недев (цит. съч., с. 41), но мотивите му са недостатъчни. Тук към неговите аргументи ще привлечем фактология, извлечена от други източници:

- царската канцелария веднага научила за създаването на ложа „Овидий”. В нея още повече е лице под надзор, уж. заточеният Пушкин. Освен това участват и чужденци по произход, между тях и българи, някои от които се представят с престижния за Русия по това време етноним „гърци”. Освен това в нея членуват и бъдещите декабристи.

Съществува едно писмо на поета Пушкин до В. А. Жуковский от януари 1826 г., срв.: „Я был масон в Кишиневской ложе, т.е. в той, за которую уничтожены в России все ложи”. (А. Пушкин, Полное собраное сочинения, т. II, ч. I, с. 204). Ложата, заедно с останалите в Русия, е закрыта с декрет на цар Александър I през ноември 1821 г. Следователно, съществувала е по-малко от го-

дина. Това обстоятелство създава впечатлението, че реално не е функционирала (В. Сахаров, Русское масонство в портретах, М., 2004).

Състояла се е от 33 членове. Под №10 е записано: „Ефрем. Посветен в Ложата”. Работният език на ложа Овидий и на документацията е бил френският.”

- с. 105 и сл: ч. Българският преводач на Пушкин, срв.:

„Случаят е описан в дневника на Иван Петрович Липранди, подполковник от Якутския полк, разквартируван в Кишинев, царски агент и... приятел на Пушкин, срв. тук по превод на Германов:

„Кой от живелите тогава в Бесарабия и особено в Кишинев не помни непрекъснатите повтаряния: „Пом, пом, помиерами, пом” и „Фронзе верде, шалала, Сава Бимбаша!”. Първата беше съчинена като алегория за предателското умъртвяване на водача на пандурското въстание Теодор Владимиреску по разпореждане на княз Ипсиланти край Търговище (Румъния - б. м., Г. Г.). Втората - за също така предателското убийство на известния както преди, така и по време на хетерията извънредно храбър Бимбаши Сава, родом българин, подготвил освободителното движение на българите, от което Ипсиланти не можа да се възползва... Александър Сергеевич имаше превод на тези песни, той ми ги носеше, за да проверява по думите на моя арнаутин (в дадения случай думата значи слуга - б. м., Г. Г.) Георги”.

(Г. Германов, А. С. Пушкин - родоначалникът на българската тема в руската литература 19)

За този българин Георги може би няма да научим повече освен това, което е в самото определение на Липранди: „моят арнаутин”.

Коментарът на Германов за това, че *арнаутин* в езика на окупационните руски власти в Кишинев до 1823 г. значи „слуга”, е повече от несериозен. Що се отнася до конотацията в руския език, тя е заета от езика на власите (молдованите) и означава единствено род войска, гвардия на влашките и молдовските господари, набирана от християни (В. Даль, Толковы словарь живого великорусского языка, т. I, М., 1978, с. 23). Това е значението на *arnaut* и в румънската лексикография: ‘Soldat mercenar (albanez) recrutat de domnii fanarioti (Dicționarul: 44); Ostaș mercenar (de obicei albanez) di garda domneasca; poteraș (Dicționarul: 115).’ В гвардията на молдовските господари до 1821 г. като *арнаути* служат изключително много българи, които вземат участие в сраженията на етеристите срещу турците.

Това обстоятелство е отдавна известно на българознанието (вж. напр. при

Г. Горов, Индже, М. Петров, Стоян Индже войвода, С., 1989).

Що се отнася до значението „слуга” на рум. *арнаут* : *arnaut*, то действително съществува (вж. Dicționarul), но е с по-късна дата в хронологията на полисемията. Следователно, грамотният Георги, който може да превежда от български, румънски на руски е бил арнаут на Липранди в качеството на негов телохранител, пазач на дома и под. Но сякаш точното значение ще да е ‘водач, придружител в пътешествие’, което отговаря на турските *татар* и *драгоман*.”

- с. 107: ч. Матвей Драгушевич, срв.:

„Неговото име е коментирано в ч. Масонската ложа. Присъства в списъка на масоните със степен майстор, което означава, че в Кишинев е с придобито в друга ложа посвящение.

Единствените свидетелства за неговия българизъм са имената му:

- *Матвей* е руското съответствие на бълг. *Матей*;

- *Драгушевич* е българско фамилно име, наричано и суд и т с к о име на българските търговци, които търгуват по линията Брашов - Седмиград - Цариград. Тези имена се образуват с *-ович* и са типични търговски именни форми в историята на българските фамилни имена (за тях повече при Т. Балкански, Българите на север от Дунава). Образува се от българското лично име *Драгуш* : *Драгуша* (Илчев: 183, Л. Станковска, Речник на личните имена кај Македонците, Скопје 1992, с. 104). Действително, името *Драгуш* се среща и при сърбите (М. Грковић, Речник личних имена код Срба, Београд 1977, с. 82). В Кишинев обаче през 1921 г. единствените сърби, които пребивават за кратко в града, са семейството на княз Карагеорги.

Това са основанията за нашето предположение по отношение българщината на *Матей* : *Матвей Драгушевич*.”

- с. 107 и сл.: ч. Кой е Михаил Григоревич Каџика?, срв.:

„В бележките, публикувани по-напред, се твърди за Михаил Каџика, че е:

1) *молдованин* - по бележките на генерал Петр Петрович Липранди, близък приятел на Пушкин, и началник на канцеларијата на ген. Инзов, попечителят на българите;

- така са наричани всички жители на Кишинев при вземането на този град от Молдова и включването му в Руска Бесарабия през 1812 г.;

2) *грък* - по бележките на Борис Трубецкой;

- явно не са отчетени 3 обстоятелства: 1) че *Каџиката* живее в *Каџишката махала* на *Булгария*, после улица *Каџиковская*, в която живеят само българи; 2)

че всички българи с градско потекло от Сливен, Ямбол, Станимака, Пловдив са се наричали „гърци” и са си измисляли гръцко родословие; 3) че името има съвсем български завършек *Кацика*, различен от гр. *Katsikis*, рум. *Cațichi* (I. Iordan, Dicționar al numelor de familie românești, București, 1983, p. 103).

Освен това такова име - *Кацика* - не е регистрирано при молдованите (А. Еремия, М. Косничану, Нуме де персоане, Кишинев, 1974). Лично име *Кацик* сред българите е записано при Ст. Илчев (Речник на личните и фамилни имена у българите, С., 1969, с. 248), както ФИ *Кациков* в Тагарево, Средецко.

Михаил Кацика се заселва в Кишинев през 1804 г., още в молдавско време (ЦГА МССР, ф. 88, оп. I, д. 306, л. 21). През 1804 г. в Кишинев пристигат два български бежански кервана: първият - с 33 български семейства, а вторият - с 52. В грамотите на молдовския княз Александру Константин Морозу от 5. XII. с. г. е даден само списък на домовладиците от втория керван, който е бил съставен от бежанци от София, Калофер, Карлово, Копривщица, Одрин и Пловдив (Ив. Дундаров, В. Пелин, Грамотите на молдовските князе, Ямбол, 2005, с. 105 и сл.).

От тези центрове всъщност лангерски гъркомански колонии има в Пловдив, където фамилията *Кацигра* приижда от Асеновград. К. Моравенов, в „Паметник на пловдивското население”, Пловдив 1869, с. 281, е категоричен за лангерската, гъркоманска същност на търговския род. Явно част от *Кациковци* основават търговска кантора в „Търговския град Кишинев”. Друга бележка за пловдивските лангери *Кацигра* има при Н. Алваджиев, Пловдивска хроника (Пловдив, 1984, с. 59), където изрично е посочена българщината на рода.

В заключение е необходимо да се каже: *Махалаки Григоров Кацика* (Кациков) е първият регистриран българин масон. А неговият дом в Кишинев е и първата българска масонска ложа, макар че това определение трябва да се приеме с уговорки.

// Възможно е *Кацика* да е руски изговор на *Коцѝк-а*, с румънска умалителна наставка *-ик (-ic)* от *Коце* < *Костадин* (като *Табак* < *Тобак*).

- с. 109: ч. Архимандрит Ефрем, срв.:

„Обявен е (при Н. Недев, с. 39 и сл.) за „първият българин масон”. След фактологията, изнесена по-напред, явно този български масон остава на втора позиция. Първото сведение за него е при Ст. Чилингиров, Началото на българското свободно зидарство. - сп. Зидарски преглед, № 6, 1925, с. 184. Случаят, описан от този автор, зает от писанията на Липранди за Кишиневската Булгарея, е следният (с. 1266).

Пред дома на Михалаки Кацика в предградието България винаги имало много българи и арнаути (явно македонски българи). Архимандрит Ефрем пристигнал с файтон. След него пристигнали и други първенци на Кишинев. Явно е бил денят на посвещението, защото, когато извеждали Ефрем от зимника на Кациковата къща, българите забелязали, че е с вързани очи и... се нахвърлили да го спасяват. Този случай се разчул из Кишинев.

Кой е обаче този мистериозен български архимандрит Ефрем, който направил опит да основе през 1830 г. масонска ложа в Русе (Н. Недев: 41), не може просопографски да се установи. Не е записан в Енциклопедия на българската възрожденска интелигенция, няма го и в другите енциклопедични справочници.

Иван Богданов (Синове на вдовицата. Масонство и масони. С., 1994, с. 71 и сл.) твърди: „Липсват достоверни исторически свидетелства за възникнало масонско общество през 1820 г. сред българската колония в Кишинев, начело с енигматичния архимандрит Ефрем”. За загадъчността на Ефрем е прав, но що се отнася до съмнението в наличие на масонско ядро сред българите (Драгушевич, Кацика, Ефрем в съотношение 3 от 33) явно греша.

// Ефрем е бил новопосветен. Само при прием в ложата ритуалът предвижда „завързване на очите с черна лента”.”

- с. 110 и сл.: ч. Емануил Дониц, срв.:

„Във всички писания е определен за *молдовски болярин*, минал на руска служба. През 1817 г. служебното му задължение е настаняването на преселниците българи в Измаилски район, за което докладва на граф А.Н. Бахметев (МиК: 107). Като приближен на руската власт в Кишинев изпраща с личното съгласие на руския император синовете си в Петербург - да се обучават в Първи кадетски корпус. Малолетно отделение. Това става на 20.11.1819 г., т.е. две години преди появата на Пушкин в Бесарабия. Синове владееят като единствен говорим език тогава *румънския*. Това означава, че майката е била влахня (молдованка?!).

Самият Е. Дониц обаче е с българско етноразличително име (*Дано* < *Андон*), освен това с българско судитско фамилно име на *-ич*: *-ович*, обстоятелство, което не е забелязано от нито един писал по въпроса. А той не е случаен: малкият син на Емануил Дониц после е известният румънски писател *Алеко Дониц* (Г. Горе, Александр Дониц. - В: Бессарабские областные ведомости 16, 1867, с. III; Е.М. Двойченко-Маркова. Пушкин в Молдавии и Валахии, М.,

1979, с. 137 и сл.; R. Ionescu. A. Donici. - В: Revista româna, 1863, р. 130-157 и др.).

В съветската пушкинистика се дава яростен отпор на твърденията, че Ал. Донич е бил близък с Пушкин по разказ на акад. Георге Сион (Двойченко-Маркова: 137), като се твърди, че дружбата станала през 1834 г.

Изследователите изпускат от вниманието си ранното познанство с Пушкин в дома на Донич, където той пребивава. Основният аргумент на отрицателите се състои в това, че „Ал. Донич е в Петроград от 1819 г. и 6 години не се е завръщал в Бесарабия”. Въпросът не е от такова значение за разработваната тук тема, но, както се каза, не бива да се изпуска връзката „Донич-баща - Инзов - Пушкин в Кишинев”.

В къщата на Ем. Донич се установява Иван Никитич Инзов, тук пребивава известно време и Пушкин. Този дом не е заснет за българската история и култура, но е представен в картина на неизвестен художник при Б. Трубецкой, копие от която прилагаме и тук.

С историята на къщата на Донич, в която пребивават Инзов и Пушкин, се занимава М. Хазин („Твоей молвой наполнен сей предел...”, Кишинев, 1987):

- тук името на стопанина е *Йордаки Донич* (с. 210), също българско;
- то был самы „высотный, самый внушительный дом Кишнневе тех лет, образец молдавского зодчества” - пише Хазин (пак там);
- мястото първо се нарича по името на Инзов: *Инзовая гора*, после, в новия политически руски език на Молдавия - и *Пушкина горка*, за това, че в този дом за кратко е живял и Пушкин (пак там).”

- с. 111: ч. Бежанар, срв.:

„Един от постоянните гости в дома на Инзов, който контактувал и с Пушкин. Тази фамилия не е забелязана от Борис Трубецкой, но е регистрирана по странен начин при друг пушкинист - Хазин: 131, срв.:

„Беженару - поныне в Молдавии распространена такая фамилия. В инзовские времена слово „беженар”, означающее „беженец”, применялось преимущественно к беженцам-грекам. Беженарами были Калипсо Полихрони и ее мать...

Вряд ли Александр Сергеевич имел возможность пригласить романтических „беженарок” в наместнический дом, но зато сам он был у них желанным гостем.”

Объркването при Михаил Григориевич Хазин е сериозно!

Бежанарите във Влашко, Молдова и Бесарабия са само българи! Групоимът е

създаден на български език. До днес десетки български фамилии в България, Румъния, Молдова, Украйна носят име *Бежанар* : *Бежанарул* : *Бежанаров* : *Бежанарски* (Т. Балкански, От другата страна на Дунав, В. Търново, 2010; Ал. Вонникова: 223, Н. Куртев: 204).”

Случи се така, че открих възможния български род *Каџика*. В книгата на Иван Андонов. Из спомените ми от турско време. Съединението, С. 1995, се съобщава за българска фамилия на търговци от село Дермен ДЕРЕ, сега Първенец до Пловдив, срв. Тома *Каџигра*. В тази къща заседава Тайният революционен комитет, където се обявява и Съединението на Северна и Южна България (Княжество България и Източна Румелия), вж. в ч. Съединението, с. 50.

Това, което не са се досетили двамата автори, е, че гъркоманското *Каџика* предава българското *Качика*, а то по *качик*, детска люлка, *качигар*, *каџигар* е майстор на детски люлки, по която основа е и гъркоманското *Каџигра* в Пловдив и в Дермен ДЕРЕ.

БУЛГАРКА

Име на селище някъде в „историческа Молдова” от другата страна на Буг. Дали такава Молдова е съществувала е друг въпрос?! В случая важното е, че селище *Булгарка* в тази територия е регистрирано в работата на **Виорика Райляну** за топонимията в Приднестровието, срв. частта, която представлява интерес:

„Bulgarca, sat în fostul județ Bobrineț, pe malul sting al r. Bug (Bulat, 16). La 1850 rămînea o localitate pur românească și numara 1230 loc (Coțescu, 1992, 5). Etim.: etnon. Bulgaria sau (2) antrop. Bulgaru.” Toponimia transnistriei: restabilirea fondului onimic românesc, componența lexicală, structura derivațională. Specialitatea 10.02.01. – Limba română. Teza de doctor în filologie. Conducător științi fie: Anatol Eremia, doctor habilitat în filologie. Autor: Viorica Răileanu, Chișineu, 2007.

- в превод: „*Булгарка*, село в някогашния окръг Бобринец, на левия бряг на река Буг. В 1850 г. в това румънско село има 1230 човека. Етимология. От етноним *България* или от антропоним *Булгару*”.

Виорика Райляну е докторант на най-добрия молдовски съвременен ономаст Анатоли Еремия. Неочаквано е за ученичка на такъв добър учен да изпише толкова „шантава” концепция: за село във войнишкия Буг на Нова Русия, където в миналото са настанявани българите граничари в Новорусия с техните два полка: Македонският хусарски полк и Българският хусарски полк, да се открият в XXI в. румъни, описани с подробности при Ал. Матковски, Македонскиот полк во Украйна, Ск. 1985, Волдімір Мільчев, Болгарські переселенці на півдні України (1724-1800 рр), Київ, 2001.

Всъщност името на това селище като българско на същото място присъствува в едно донесение от 1776 г. на капитан Суковкин до императрица Екатерина Алексеевна (тук по Вл. Милчев: Волдімір Мільчев, Материали до історії болгарського населення України XVIII століття, Запорожжє 1999, с. 92), срв.:

„И по такому вашему Императорского Величества всемилостивейшему к бедным иностранцам благоволению многия оставя свое отечество в Россию на поселение вышли в том числе и с женою своею и малолетними детми еще в прошлом 1767 году вышел в подданство и в верности вашему Императорскому Величеству от Киевской губернской канцелярии приведен к присяге и причислен был к поселившимся под Киевом нашей же нации болгарам, на земли отведенной Киево-Софийского и Киево-Братского училищного мнстырей где не хотя хлебопашеством упражняться от той колонии удалился потому что я будучи в Болгарии оным не упражнялся, а препитание

получал с купеческого моего промыслу и здесь оной купеческой промысел пожелал иметь.”

Името *Болгария* е образувано по руски етноним *болгары* и суфикс *-ия*, който макар и с латинско потекло (не румънско), в това столетие е много продуктивен в руската ономастика, срв. *Руссия, Греция, Сербия* и под., употребявани и като ойконими, и като хороними.

Аналози:

- *Българийка*, рус. *Болгарийка*, сега Зализничное, Измаилски район на Одеска област; село, основано от видинци през 1861 г. (А. Войникова, с. 92, но без география; Т. Балкански, На пусто пладне, с. 147);

- *Българийка*, Леовски район на Молдова, укр. *Балхарийка*, рум. *Булгарийка* и *Булгарика*, вж. статия за *Българийка* (както и при Т. Балкански, На пусто пладне, с. 147).

Забележка: Тази статия в готов вид е взета от ръкописа Т. Балкански и др. „Българските селища в Руската империя и сега”.

БЪЛГАРИЙКА

География: Малко българско село, разположено на левия бряг на река Сарата на около 85 км югозападно от гр. Кишинев. Днес елцето влиза в състава на комуна Сарата Ноуа в Леовски район на Молдова. Селото не е обозначено на нито една географска карта на Молдова

Население: Българите са 100 човека от общо 120 жители на селото, които в останалата си част са гагаузи (също българи) и молдовани.

ЖитИ: *българиййци: българиец, българийка, българийче*, прил. *българийски*.

Език: говорят български, турски и румънски език. В селото няма училище(то се намира в съседното село Бертовка) Езикът на улицата е българският. В езика на местните българи се забелязват особености на кортенския говор.

История: според информаторите селото е основано от българи от Кортен през 20-те години на ХХ в., като първите му жители купили земя от някакъв земевладелец от немски произход, но името му не се помни.

СелИ:

- българите наричат селото *Българийка*;

- украинците *-Балхарийка*;

- молдованите - *Булгарийка*.

Пилигримия от Българийка (мила) ум.хороним в речта за България.

Кварталонимия: *Гòрна махлà = Вèрхня махлà и Дòлна махлà - Нèжня махлà.*

Ходонимия: селото е разположено на улиците „*Садòвая*“ и „*Озèрная*“.

Анкетата се проведе в дома на *Демян Иваанович Мумжи*, откъдето са взети дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатори: *Демян Иваанович Мумжи*, 1927 г., 2 кл., пенсионер; *Иван Николаевич Каналъ*, 1948 г., учител, пенсионер.

Антропонимия: *Вùчкови* (4 сем.) - от Кортен, *Дерменжì* (2 сем.) - Жиляскуфти - от Кортен, *Каналъ* (9 сем., гаг.) - от Дезгинджи, Комратски район, *Леднтиеви* (3 сем.)- (?), *Люлèнови* (3 сем.) - Балтунити - от Димитровка, Чимишлийски район, *Мàркови* (5 сем.) - Червенята - от Коретн, *Мìнчеви* (9 сем.) - Тъпанити - от Кортен, *Могилда* (5 сем.) - от Димитровка, Чимишлийски район, *Мумжì* (3 сем.) - Калайжийти - от Кортен, *Новàкови* (8 сем.) - от Кортен, *Пèйкови* (6 сем.) - от Кортен, *Стрàтеви* (2 сем.) - от Кортен, *Танùркови* (5 сем.)- от Коретн.

Топонимия:

Бразнàта на Казанжìк С 3,0 - граница със землището на село Казанджик.

Бразнàта на Кùпкуй ЮЗ 3,0 - граница със землището на село Купкуй.

Бразнàта на Ромàновката Ю 5,0 - граница със землището на село Романовка.

Лузjàта С 1,5 – лозя.

Трайн вал З 3,0- гориста местност.

Яргарìнска гурà И 9,0.

Хидронимия:

Клàденца на Леднтиеви С 0,2.

Клàденца на Мàркови = Мàркува клàденц С 0,13.

Клàденца на Мìнчева С 0,15.

Клàденца на Мумжи С 0,1.

̀Озерата З 0,1.

Рикàта З 0,2 - река Сарата Ноуа.

Чушимàта на Стрàтеви З 0,3.

̀Яза З 0,1

Мостове:

Мòсчиту С 1,0.

Дромонимия:

Трàсата СЗ 1,5 - централен път, свързващ градовете Леова и Хънчещ.

Яргаринския път ' ЮЗ 1,2 - път, свързващ селата Сарата Ноуа и Яргара.

Некронимия:

Грòбища (ж.р.) = *Обшая грòбища* СЗ 0,8.

Етнонимия: *винитиц'*, *.булгàр'* (молдованите за българите); *мокàнити*, *цъгàн'* (българите за молдованите); *ру̀ски*, *русна̀ци* (българите за руснаците); *укра̀йнци*, *хах̀ли* (българите за украинците); *нѐмци* (българите за немците); *гага̀узити* (българите тукани за гагаузите).

Групонимия: *кòртенци* - за родовете, придошли от Кортен.

Вентонимия: *Горния вятър* - от север, *Дòл 'ния вятър* - южен и *Сарàтския вятър* - от запад.

Хрононимия: *Гладь*, *Галадòфката*.

ВАЛИ ПЕРЖА: ВАЛЯ ПЕРЖЕЙ

География: Средно голямо село на около 50 км югоизточно от гр. Кишинев, на главния път Кишинев - Комрат. Населеното място се намира в Чимишлийски район.

Население: Живещите в селото българи са около 350 човека или 35% от общо 1000 жители в населениния пункт, които в останалата си част са предимно молдовани.

ЖитИ: *валипèрженци* *валипèржци*: *валипèрженец*, *валипèрженка*, *валипèрженче*, прил. *валипèрженски*.

Език: говорят български, руски и румънски език. В училището се изучава български език. Езикът на улицата е българският. В езика на тукашните българи се откриват особености, типични за валяперженския говор. История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 92) селото известно от 1896 г.

- според информаторите селото е основано от български заселници от *Валя Пержей*, *Диветлия*, *Исерлия*, *Твърдица* и *Чийшия* през 1876 г., а първият българин, дошъл тук, носи името *Колю Шегев* (*Шегюф* - по фам. прякор).

СелИ:

- официално *Вàля Пèржей*, молд. *Valea Perjei* 'долина на сливата';

- българите наричат селото *Вàли Пèржа* : *Вàли Пèрджа*; за пилигримията повече при Т.Балкански, На пусто пладне 317;

- според информаторите съседното молдовско село *Град̀ище* местните българи наричат *Нòвуту Вàли Пèржа*.

Кварталонимия: в селото има три махали: *Гòрната махлà = Гòрната ùлица = Гòрния пòт; Дòлната махлà = Дòлната ùлица = Централ'ния пòт; Срèдната махлà = Срèдната ùлица = Срèдния пòт.* Центърът се намира на *Дòлната ùлица.*

Ходонимия (улици): „*Болгàрская*” и „*Молодьòжная*”.

Анкетата се проведе в дома на *Парасковия Фьодоровна Кунчева* и дименсиите са взети от това място.

Информатори: *Парасковия Фьодоровна Кунчева*, 1936г., висше образование, учителка по руски език, пенсионерка; *Ана Дамяновна Кеврова*, 1930г., 4 кл., колхозничка, пенсионерка, *Нина Павловна Кунчева - Пурис*, 1961 г., висше образование, директор на училището, *Елена Ивановна Тодорова*, 1952г, средно специално, медик; *Степан Михайлович Герганов*, 1930г, 4 кл., шофьор, пенсионер.

Антропонимия: *Ганèнко* (7 сем.) - от Диветлий, *Гèнови* (2 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - Грòсманити - от Пандьклий, *Гергàнови* (3 сем.) - от старата Валя Пержей, *Димитрòви* (12 сем.) - Бàновити - от Диветлий, *Драгàнови* (4 сем.) - от старата Валя Пержей, *Жèлеви* (1 сем.) - от старата Валя Пержей, *Желяськови* (2 сем.) - от старата Валя Пержей, *Иванòви* (1 сем.) - Джòркюфте - от Диветлий, *Кòлеви* (5 сем. вдигани в Сибир - репресирани) - от Твардица, *Калìнкови* (6 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Твардица, *Карагяур* (8сем.) - от Диветлий, *Кундеви* (3 сем.) - Исерляновити - от Исерлий, *Кунчеви* (3 сем.) – от старата Валя Пержей, *Куртеви* (6 сем.) - от старата Валя Пержей, *Мил 'чеви* (4 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Чийший, *Михайлови* (12 сем.) - Бúзувити - от старата Валя Пержей, *Михайлови* (8 сем) - Калцунята - от Чийший, *Попòви* (4 сем.) - Тòплевити - от Твардица, *Рòдови* (6 сем) - Аршийнувити - от Чийший, *Серебèйцки* (1 сем.) - от (?), *Стойнови* (1 сем.) – от старата Валя Пержей, *Танàсови* (1 сем.)- от старата Валя Пержей, *Тел'низ* (6 сем.) - Телпизята - от Диветлий, *Тòдорови* (10 сем.) - от старата Валя Пержей, *Хиневи* (2 сем. - гаг.) - Вàсковичени - от Чийший, *Шèгеви* (1 сем.) - от Твардица.

Ойкодомонимия:

Бàнята Ц - вече на функционира.

Бàра на Гèнуф Ц - смесен магазин.

Бàра на Лунгу Ц - смесен магазин.

Бàра на Матèй Ц - смесен магазин.

Бàра на Цуркàн Ц - смесен магазин.

Бàра на Шалàр Ц - смесен магазин.

Бол'нищата = Медпункта Ц - здравната служба.

Вàля-Пèрженски винзавòд = Винзавòда СИ 1,5.

Винзавòда = Вàля-Пèрженски винзавòд СИ 1,5.

Гаража СЗ 0,5 - автопарк за селскостпански машини.

Гимнàзията = Шкòлата Ц - основното училище с обучение на руски език.

Дом кул'турь Ц.

Кантòрата = Колхòз „Бол'шевìк" Ц. -- селскостопанска кооперация.

Колхòз „Бол'шевìк" = Кантòрата Ц.

Медпункта = Бол'нищата Ц.

Мèл'нищата Ц.

Пàмятника (в шкòлата) Ц - малък паметник в чест на загиналите в Отечествената война.

Пикàрнята Ц- хлебопекарна.

Пòщата Ц.

Примарията Ц - кметството.

Сàдика Ц - детската градина.

Тòка (на байря) СЗ 0,5 - складове за селскостопанска продукция.

Трàкторната брига̀да на байря СЗ 0,6 - място за съхранение на селскостопанска техника.

Улòйнищата на Тèл'низ Ц - маслобойна.

Улòйнищата на Чебàну Ц - маслобойна.

Улòйнищата на Шалàр Ц- маслобойна.

Шкòлата = Гимнàзията Ц.

Некронимия: *Нàща грòбища (ж. р.) З 0,25 - грòбища, формата е характерна за валя-перженския говор.*

Дромонимия:

Пътя на Градìще (молдовско село) Ю 0,5 - път за съседното село Градище.

Пътя на Мариенфелд (молдовско село) СИ 0,2 - път за съседното село Мариенфелд.

Тр̀сата – Централ'ния път И 0,1 - шосето, свързващо градовете Хънчещ и Комрат.

Централ'ния път = Тр̀сата И 0,1.

Топонимия:

Байря З 0,5 - възвишение.

Бустанчеата = Стàрити лузà = Фъртòпити З 1,0 -лозя.

Градìщенцката бразнà И 1,0 - граница със землището на село Градище.

Дету млàдити гурì = Тулòка СЗ 1,5 - гориста местност.

Екатеринуфцката бразнà ЮЗ 2,0 - граница със землището на село Екатериновка.

Иканòмцкуту пòли З 1,5- лозя.

Кукурузнуту пòли 3 1,8 - лозя.

Ла Жупàря 3 3,0 - лозя.

Лузьята ф Чихуцукуту СЗ 1,0 - лозя.

Мариенфèлицката бразнà ЮЗ 5,0 - граница със землището на село Мариенфелд.

Нòвия сад 3 3,0 - овощна градина с кайсии, праскови и сливи.

Пèрвия сорт 3 2,0 - лозя.

Пудиша ду Градйце И 1,5 - плато.

Сада на лидера 3 1,5 - овощна градина

Стàрити лузья = Бустанчеата = Фьртòпити 3 1,0.

Трайн вàла ду Нйстру ЮЗ 6,0 - изкуствено създадено възвишение; древно военно съоразение, за което се счита, че е създадено от хан Аспарух.

Трèтия сорт 3 2,2 - лозя.

Тулòка = Дету млàдити гурй СЗ 1,5.

Търлата в Жупàря ЮЗ 2,0 - овчарник.

Фèрмата ЮЗ 2,5 - кравеферма.

Фтòрия сорт 3 2,1 - лозя.

Фьртòпити = Бустанчеата = Стàрити лузья 3 1,0.

Хьртòцката бразнà СЗ 2,0 - граница със землището на село Хьртоп.

Юриефцката бразнà СИ 1,5 - граница със землището на село Юриевка.

Яблачния сад ЮЗ 1,8 - ябълкова градина.

Хидронния:

Артузàнцката удà = Бàшнята СЗ 0,5 - водонапорна кула.

Бàшнята = Артузàнцката удà СЗ 0,5

Дирèту 3 0,5 - дере.

Дирèту дèту Нèйчу ЮЗ 0,7 - дере.

Дирèту ду Гиргàнувити СЗ 1,0 - дере.

Клàенца в чеиря СИ 0,5.

Клàенца на Игнàт 3 3,0.

Клàенца на Кундев СЗ 1,0.

Озерото Балбòне И 0,6 - езеро.

Озерото ду Фèрмата ЮЗ 2,5 - язовир.

Рекà Кугъл'ник С-Ю 0,2 - река Когилник.

Сèлцкия клàенц ЮЗ 0,5.

Чеиря С-Ю 0,2 - естествена ливада, пасище.

Чушмята ду Фèрмата ЮЗ 2,5.

Чушмята накрай селу СИ 1,0.

Чушмята ф гурата =`Юзура ЮЗ 0,3 - естествен водоизточник.

`Юзура = Чушмята ф гурата ЮЗ 0,3.

Вентонимия: *Горния вятър = Утгоре вятъра - от север, студен вятър; Долния вятър = Утдолу вятъра - от юг, дъждоносен вятър*

Зоонимия: *Маруся, Сура - за коне; Марта,`Юлия - за крави; Бобик, Шарик, Джул`барс - за кучета*

Астронимия: *Гулямата мечка, Кукдшката с пиляниата. Кулата, Малката мечка, Млечния път, Месчийната, Слънциту.*

Етнонимия: *булгар` (молдованите за българите); мулдувани, суров мулдуванин (българите за молдованите); руски, руснаци (за русите); гагаузи (за турски говорещите българи, които сега се самоопределят за гагузи); украинци, хахли, мазници (за украинците); евреи, чихути (за евреите).*

Групонимия: *валиперженци - за родовете, придошли от Валя Пержей; диветлийци - за родовете, придошли от Диветлия; исерлийци - за родовете, придошли от Исерлия; пандаклийци - за родовете, придошли от Пандаклия; твърдичени - за родовете, придошли от Твърдица; чийшийци - за родовете, придошли от Чийший.*

Дирекционимия: *Слънциту изгрыва - изток, Слънциту засяда - запад.*

Хрононимия: *Галаддофката, Гланната гудйна, Диганито (29 семейства са вдигнати през 1949г в БМССР, в град Улан-Уде, а през 1956г. всички се завръщат в родното си село).*

ВОЗНЕСЕН(И)

География: Село, разположено на около 75 км югозападно от гр. Кишинев, на левия бряг на р. Сарата. Населеното място се намира в Леовски район на Молдова.

Население: Общо около 810 жители, от които българите са около 630 човека или 80 % от населението на селото, където още живеят придимно молдовци и руснаци.

ЖитИ: *вознесѐнци: вознесѐнец, вознесѐнка, вознесѐнче*, прил. *вознесѐнски*.

Език: говорят български, руски и румънски език. В училището се изучава български език. Езикът на улицата е българският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 108) селото е основано в края на XIX в.
- според информаторите селото е основано през 1893 г. от български преселници от селата *Чийиший, Купаран* и *Твърдица*, и това са българските семейства *Влах, Гранчар, Младен, Водиничар* и *Каражелязкови*.

СелИ

- българите наричат селото *Вазнесѐн : Вазнесѐни* или *Вознесѐн : Вознесѐни*;
- руснаците - *Вазнесѐны*.
- молдованите – *Вознесѐн'*;
- днешното официално име е *Voznesèni* (крайно *i* не се чете, знак за мекост). Основата е жителска *вознесени* от селища с име *Вознесение (Господне); При Еремия, Нуме 124 < от рус. СелИ **Вознесенск** ?!, което означава ЖитИ *вознесенцы*, рум. *вознесен<ь>*. Такива селищни имена има в Одеска област (История городов и сел Украинской ССР, Киев 1978, вж. Вознесенск и Вознесенка. В случая обаче по-вероятно е хипотезата, че тук са дошли *вознесени* от бившето село *Болгарка*, сега в състава на Вознесенск, Херсонска област на Украйна.

Хипотеза:

В град Вознесенс в южната част на Николаевска област е имало малко селище, сега в състава на града. Наричало се е Болгарка (Й. Заимов, Заселване на българските славяни на Балканския полуостров, С., 1967, 112, *Rusishe geografisches Namenbuch, Wiesbaden 1963*, т. I, 450).

Твърде е възможно тези българи да са мигрирали под името *вознесени* и да са създали Вознесен(и) като дъщерно село на Болгарка.

Кварталонимия: в селото няма деление на махали, но има *Пѐрва у̀лица*, където се намира *Цѐнтѐра*, както има и *Втѐра у̀лица*, която жителите на селото още наричат *Сл̀ба улица= Оста̀вша у̀лица*.

Ходонимия: селото е разположено на улиците „Вознесени” и „Молодёжная”.

Анкетата се проведе в дома на *Ирина Петровна Байчева*, от където са взети и дименсиите. Информатори: *Ирина Петровна Байчева*, 1972 г., висше, учителка по история, *Иван Алексеевич Торган* 1935 г., средно, пенсионер.

Антропонимия: *Арабаджì* (1 сем.) - от Главан, *Байчеви* (1 сем.) - от Чийший, *Бахчиванджì* (2 сем.) - от Тараклия, *Бачкавар* (2 сем.) - от Чийший, *Биликчì* (1 сем.) - от Чийший, *Бозаджи* (1 сем.) - от Чийший, *Волкови* (7 сем.) - от Купаран, *Драгневи* (1 сем.) - от Колибабовка, *Иванови* (3 сем. - вдигани в Сибир, те. репресирани) - от Купаран, *Искимжì* (3 сем.) - от Чийший, *Карагяур* (2 сем.) - от Сан Батър, *Каражелязкови* (1 сем.) - от Купаран, *Кдеви* (1 сем.) - от Чийший, *Кулакли* (2 сем.) - от Купаран, *Маджар* (1 сем.) - от Купаран, *Младян* (1 сем.) - от Чийший, *Паназ* (1 сем.) - от Чийший, *Писарогло* (1 сем.) - от Девилий, *Пициган* (1 сем.) - от Чийший, *Стойнови* (3 сем.) - от Купаран, *Суреви* (1 сем.) - от Чийший, *Торган* (6 сем. - вдигани в Сибир, т.е. репресирани) - от Купаран, *Узун* (1 сем.) - от Тараклия.

Ойкодомонимия:

Дойна ферма С 1,6 (вече не съществува).

Медпункта ЮИ 0,6 - здравната служба.

Мел'ницата И 1,0.

Почтата С 0,2 - пощенската станция.

Примарията Ц - кметството.

Птице'фабриката СИ 1,5.

Садика ЮИ 0,8 - детската градина.

Улдейницата ЮИ 1,2 - маслобойната.

Школата ЮИ 0,9 - гимназиалното училище.

Топонимия:

Гулемия байр ЮЗ 1,0.

Гурата на Лесходза С 1,5.

Гурата = Паласити ЮЗ 0,5.

Паласити = Гурата ЮЗ 0,5.

Синура на Саратени С 4,0 - граница със землището на село Саратени.

Синура на Троица Ю 3,0 - граница със землището на село Троица.

Синура на Кувурулуй З 2,0 - граница със землището на село Ковурулуй.

Цигаиря З 3,0 - възвишение, байр.

Чийря СЗ 1,0.

Хидронимия:

Арабаджіува кладенец С 0,1.

Армянцикуту озеру СЗ 2,0 - езеро.

Байчува кладенец З 0,1.

Бахчиванджіува кладенец З 0,12.

Волкува кладенец З 0,15.

Дамбата З 1,5.

Искимжіува кладенец ЮЗ 0,15.

Младенува кладенец З 0,13.

Озеру ду Цигаїря З 3,0 - езеро. Мост:

Централ'ния мост ЮЗ 1,5,

Дромонимия:

Пътя на Кувурулуи З 1,1 - път за село Ковурулуй.

Централ'ния път = *Трасата* З 1,0 - главният път, свързващ градовете Леова и Хънчеш.

Некронимия: *Гробищата* (ж.р.) ЮЗ 1,0.

Астронимия: *Зурата, Мейчента.*

Вентонимия: *Северния вятър* - от север, *Южния вятър* - от юг, *Западния вятър* - от запад.

Зоонимия: *Стела, Юля* - за коне; *Варияна, Картинка, Корнела, Маруся* - за крави; *Женичка, Жучка, Стела* - за кучета; *Бор'ка, Вас'ка* - за прасета.

Етнонимия: *булгар', винитиц'* (молдованите за българите); *мулдувани, суров мулдуванин* (българите за молдованите); *руски, руснаци* (за русите); *гагаузи* (за гагузите); *українци, хахли* (за украинците); *евреи, чихути* (за евреите).

Групонимия: *главници* - за българите, придошли от Главан; *диветлийци* - за българите, придошли от Диветлий; *колибабовци* - за българите, придошли от Колибабовка; *купаранци* - за българите, придошли от Купаран; *тараклийци* - за българите, придошли от Тараклия; *чийшийци* - за българите, придошли от Чийший.

Хрононимия: *Гланната гудина, Диганито у Манголията.*

ГОТЕЩ(И)

География: Голямо село, което е разположено на левия бряг на река Прут в непосредствена близост до румънската граница. Населеното място се намира на 145 км югозападно от гр. Кишинев, в Кантемирски район на Молдова.

Население: Около 4000 човека, от които ориентировъчно 500 човека са българи или 13% от жителите на селото.

ЖитИ: *готещенци, готещенец, готещенка, готещенче*, прил. *готещенски*.

Език: говорими са българският и румънският език. В училището български език не се изучава. В това населено място българите са изградили единно българско наречие, на което комуникират помежду си, въпреки че са придошли тук от няколко различни български бесрабски селища. Езикът на пазара е румънският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 145) за селото се упоменва в документи от средата на XVIII в;
- според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 6* (2006: 618-623) селото съществува още от 1546 г. под формата на колибак, като за образуването му се споменават две версии: според първата версия за основатели на населеното място се смятат дошли от неизвестно място преселници от един род с неясен етнически произход, чийто праотец носел името *Goma* (рум. *Gotea*), според втората версия първи жители на селото са група хора, настанили се тук в землището, което било собственост на княз *Goma* (рум. *kneaz Gotea*),
- според информаторите българите са дошли тук през 10-те години на XXвек.

СелИ:

- според *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 6* (2006: 618) селото е създадено през 1546 г. с името *Хочани* (рум. *Hotcàni*), но в молдовските исторически документи за пръв път се споменава за това селище с горепосоченото име през 1609 г.; през 1772 г. населеният пункт се открива в историческите извори с името *Готещи* (рум. *Gotèști*), а в 1904 г. - с името *Готещ* (рум. *Gotèști*),
- *Готещи* [*Гутешти*] е формата, която българите изговарят; рум. *Gotèști* е полукалка на българското *Георгиеви* (твърде вероятно е лич. име *Гота* да е старинен вариант на бълг. антропоним *Георги*, срв. дн. Бълг. *Гото*, *Готко*);
- украинците наричат селото *Хатешт*;
- официалното име на селото днес е *Gotèști*.

Кварталонимия: *Ндв(я) Готещ* - в южната част на селото, *Стари(я) Готещ* - в северната част на селото, *Централ'ната майла* = *Фламъндъ*.

Ходонимия: главната улица на селото е „Ленина”, а странични улици са „Школ'ная”, „Чехава” и др.

Анкетата се проведе в дома на *Иван Василиевич Калчев*, откъдето са взети дименсиите.

Информатори: *Иван Василиевич Калчев*, 1927 г., средно специално, пенсионер; *Мария*

Николаевна Калчева 1932 г. 8 кл., пенсионерка; *Мария Федоровна Пел'тек* 1940 г. 5 кл., пенсионерка.

Антропонимия: *Деривенко* - от Нови Троян, *Жечеви* - от Тараклия, *Калчеви* - от Нови Троян, *Карà* - от Нови Троян, *Карабѐцки* - от Нови Троян, *Карабаджак* - от Нови Троян, *Карапѐткови* - от Тараклия, *Неколайцъ* - (?), *Пел'тек* - от Купаран, *Тел'тис* - от Купаран. *Уплàгови* - от Тараклия, *Факìрови* - от Стояновка, *Чекìр* - от Исерлия, *Чйчови* - от Нови Троян.

Еклезиионимия: *Чѐрквата „Светй Петр и Пàвел”* СЗ 1,0 - православен храм „Свети Петър и Павел", намиращ се в село Готещ(и).

Топонимия:

Гурàта накрай селòту Ю 7,0.

Гурàта Фламъндъ С 7,0.

Константинуфцката бразнà: Т. - ЮИ 3,0 - граница със землището на село Костантинеши.

Лузjàта Фламъндъ И 6,0- лозя.

Минизавòд „Мататьòрка” Ю 1,0.

Мулдувàнцкити лузjà СИ 1,5 - лозя.

Примàрията С 1,0 - кметството на с.Готещи.

Руската зòна Ю 1,0 – лозя.

Ръпата ду Казàку СЗ 0,8.

Ръпата в Стàрия Готещ С 2,5.

Ръпата на Карабѐцки Ю 0,8.

Савхòз „Нòвая жизнь” С 1,0.

Фламъндската бразнà З 0,1 - граница с някогашното село Фламънда, което в момента е в пределите на Готещи.

Флокòската бразнà СИ 3,0 - граница със землището на село Флакоса.

Хотаръйцката бразнà И 4,0 - държавната граница между Румъния и Молдова в близост до село Готещи.

Шкòлата СЗ 0,8 - Теоретическият лицей в с.Готещи.

Хидронимия:

Бàлта З 0,2 - блатиста местност, мочурища.

Дàмбата ду пòезда З 0,5.

Дàмбата ду Прута З.З.0.

Дàмбата на середйну З 1,0.

Кàл'чувия клàденц ЮЗ 0,4.

Кладенца на Бузату СЗ 0,3.

Кладенца на Деривенко Ю 0,9.

Кладенца на Жечев Ю 0,8.

Кладенца на Кьдса С 0,1.

Кладенца на Маналаки Ю 0,7.

Кладенца на Тел'писа Ю 0,4.

Кладенца на Чиканчи Ю 0,45.

Уплаговия кладенци 3 0,5.

Рекa Прут = Прута 3 4,0.

Чушмата на Казак СЗ 0,8.

Чушмата на Карабейки Ю 0,8.

Чушмата на рускити ЮЗ 0,8.

Дромонимия:

Кагулцик пѣт = Трасата 3 0,1 - пѣт, свързващ градовете Кантемир и Кагул , който минава през с. Готещи.

Константинуфцикия пѣт ЮИ 1,5 - пѣт за село Константинеш(и) .

Тартаулцикия пѣт СИ 2,0 - пѣт за с.Тартаул.

Некронимия:

Димитруфцика гробища Ю 2,0.

Испасуфцика гробища С 1,0.

Етнонимия: *булгар'* (молдованите за българите), *гагаузи* (българите за гагаузите), *мулдувани*, *сурови мулдувани* (българите за молдованите) *руски* (българите за руснаците), *хахли* (българите за украинците), *цигани* (българите за циганите).

Групонимия: *исерлийци* - за родовете, придошли от Исерлия; *купаранци* - за родовете, придошли от Купаран; *стояновци* - за родовете, придошли от Стояновка; *тараклийци* - за родовете, придошли от Тараклия; *троянци* - за родовете, придошли от Нови Троян;

Хрононимия: *Гладъ, Диганито.*

ДОЙНА

География: Средно голямо село, разположено на 160 км югозападно от столицата Кишинев, намиращо се в Кантемирски район на Молдова.

Население: Живещите в селото българи са около 400 човека, без да се броят гагаузите, или 25% от общо 1600 жители в населеното място, които в останалата си част са молдовани, руснаци, украинци и чехи.

Жити: ддйненци: ддйненец, ддйненка, ддйненче, прил. ддйненски.

Език: говорят български, руски и румънски език В училището не се изучава български език. Езикът на улицата е руският.

История: според информаторите селото е немска колония до 1940г., след което немците напускат това населено място, а българите се заселили тук през 1946г., едни от първите български преселници тук са сем. *Новакови* от село Кортен, обстоятелство неотбелязано при В.Кондов, Кортенските колонии.

СелИ:

- официалното име на селото според енциклопедичния труд *Localitate Republicii Moldova. Vol. 5* (2005: 549) от 1908 г. до 1949 г. е *Ейкендорф* (*Eikendorf* < по нем. лично име *Eiken*, чийто носител бил собственик на селищното землище + нем. *dorf* - 'село'), а местните немски колонисти през този период са го наричали *Ахендор* (*Achendor*);

- от 1949 г официалното име на населения пункт е *Дойна*, както го наричат и българите;

- днешното официално име е *Dòina*, Еремия, Нуме (38, 50, 75, 131, 182) ту обявява името за „молдованско”, ту за „ново”. Румънската ономастика, обяснява ЛИ *Dòina*, топонимия *Dòina* с румънското *doina* ‘елегична песен’, която е неоснователно (Йордан, Дикционар, 176); името не е славянско, а само българското *Дойна* < *Дойно*, а то от *Радоино*.

Кварталонимия: селото не се дели на махали, а на улици, като българите живеят в различни части на населеното място.

Ходонимия (улици): „*Саддвая*”, „*Молодèжная*”, „*Котдвского*”, „*Горького*” (тази улица местните жители неофициално наричат „*Султанская*”, тъй като тук живеят повечето от гагузите в селото).

Анкетата се проведе в дома на *Иван Иванович Новаков*, откъдето са взети и дименсиите.

Информатори: *Иван Иванович Новаков*, 1924 г., 7 кл., бригадир, пенсионер; *Александра Василиевна Доня*, 1942 г., средно специално, пощенски служител, пенсионер, *Илия Николаевич Арабаджи*, 1915 г., без образование, пенсионер.

Антропонимия: *Андрèви* (1 сем.) - от Тараклия, *Антднови* (1 сем.) - от Стария Троян, *Арабаджи* (1 сем.) - от Чийшия, *Арнаут* (2 сем.) - от Тараклия, *Бабаян* (2 сем.) - от Стария Троян, *Бешир* (6 сем.) - от Тараклия, *Боримèчкови* (1 сем.) - от Тараклия, *Братдй* (2 сем.) -от Пандаклия. *Вйткови* (1 сем.) - от Тараклия, *Вдински* (2 сем) - Тараклия, *Георгйеви* (1 сем.) - от Исерлия, *Гèнови*{1 сем.) - от Кортен, *Гуйгови* (1 сем.) - от Кортен, *Цднчеви* (2 сем. -гагаузи) - от Кубей, *Дднйа* (2 сем.) - от Пандаклия, *Ивандви* (1 сем. - гагаузи) – от Чешмекъой, *Ивандви* (2 сем.) - от Чийшия, *Ихтяр* (1 сем. - гагаузи) - от Кубей, *Кайряк* (1 сем.) - от Тараклия, *Карà* (1 сем.)- от Тараклия, *Карагьдз* (2 сем.) -

Тараклия, *Карамалък* (1 сем.) - от Тараклия, *Кишлалъй* (1 сем. - гагаузи) - от Копчак, *Кòлеви* (3 сем. - гагаузи) - от Кубей, *Новàкови* (1 сем.) - от Кортен, *Пейкови* (1 сем.) - от Кортен, *Рàдулови* (1 сем.) - от Тараклия, *Сокòлови* (2 сем - гагаузи) - Чешмекьой, *Стàнкови* (1 сем.) - от Пандаклия, *Топàл* (3 сем. - гагаузи) - от Кубей, *Уранкòвски* (3 сем. - гагаузи) - от Кубей, *Христо* (1 сем. - гагаузи) - от Конгаз, *Шагàн* (3 сем.) - от Тараклия.

Ойкодомонимия:

Гàрата И 1,0.

Кантòрата Ц - счетоводство на совхоза.

Карòвника Ю 2,0 - кравеферма.

Медпункта Ц - здравна служба.

Мел'ницата И 1,1.

Пàмятника Ц - паметник на героите от Втората световна война.

Пòчтата Ц - пощенска служба.

Примарията Ц - кметството.

Сàдика Ц - детската градина.

Свинафèрмата Ю 2,0 - свинекомплекс.

Совхòз „Дòйна” Ц.

Тока Ю 1,0 - продоволствен склад.

Трàкторната бригàда И 1,2.

Шкòлата Ц - основно училище с обучение на руски език.

Некронимия:

Грòбищата (ж. р.) ЮЗ 1,5.

Нимецката грòбища Ц (според информаторите костите на немците са препогребани в новото гробище).

Дромонимия: *Пътя на Лàрга* Ю 1,0 - път за село Ларга; *Пътя на Шофрàновка* С 1,2 - път за село Шофрановка; *Пътя на Чобалакчия* СЗ 1,5 - път за село Чобалакчия; *Шляха* = *Кьоселийския път* ' С 0,8 - път, свързващ селата Готеши и Кьоселия.

Еклезионимия:

Нимецката цèрква = *Нимецката калакол'ня* Ц - православен храм, който не функционира.

Цèрквата ЮИ 0,1 - параклис.

Топонимия:

Байря уткèm грòбищата ЮЗ 0,5 - възвишение.

Бразнàта на Галубде Ю 5,0 - граница със землището на село Хулубоая.

Бразнàта на Къшла И 3,0 - граница със землището на село Къшла.

Бразната на Румянцева 3 4,0 - граница със землището на село Румянецев.

Бразната на Шафрановка И 3,5 - граница със землището на село Шафрановка.

Бразната на Ясная поляна С 4,0 - граница със землището на село Ясна поляна.

Дубоваята гурà ЮЗ 3,0.

Лесапаласи = Арешникити И 2,5 - гористи пояси.

Лузята на Лидера („Кардинал”, „Мускат”, „Савнньон”) И 3,0 - частни лозови масиви.

Сада = Грушевъй сад = Персикавъй сад = Сливавъй сад = Ябланъвъй сад СИ 1,5 – голяма овощна градина.

Салкъмуфта гурà С 2,0.

Ръпата ду гробницата ЮЗ 0,4 – урва.

Ръпата ф дубоваята гурà ЮЗ 3,0 - урва.

Шафрануфскня байр’ И 3,0.

Хидронимия:

Кладенца ду Бел’диман СИ 0,6.

Кладенца ду Бешир И 0,15.

Кладенца ду Бунтов СИ 1,2.

Кладенца ду Васа Каваленко Ю 1,3.

Кладенца ду Витков И 1,0.

Кладенца ду Выхадец СИ 1,0.

Кладенца ду Гайдаиенко ЮИ 1,0.

Кладенца ду Закон СИ 1,3.

Кладенца ду Иванов Ю 0,15.

Кладенца ду Ихтяр И 1,5.

Кладенца ду Касиан И 1,1.

Кладенца ду Лненичка С 0,3.

Кладенца ду Лунгу С 0,1.

Кладенца ду Митя Карагьоз Ю 1,2.

Кладенца ду Паша Карниенко И 0,8.

Кладенца ду Соклов Ю 0,1.

Кладенца ду Турчак И 0,1.

Кладенца ду Харитон С 0,2,

Кладенца ду Христо ЮИ 1,4.

Кладенца ду Юра Карагьоз И 0,3.

Новуто озеру ЮЗ 3,0 - езеро.

Радника Ю 2,2 - чешма

Старуту ѓзеру ЮЗ 2,5 - езеро.

Етнонимия: *буратини*, *мулдуваня* - за молдованите; *турки* - за гагаузите; *руски* - за руснаците; *украинци* - за украинците; *чехи* - за чехите.

Групонимия: *исерлийци* - за родовете, придошли от Исерлия; *кортенци* - за родовете, придошли от Кортен; *кубейци* - за родовете, придошли от Кубей; *пандаклийци* - за родовете, придошли от Пандаклия; *пандаклийци* - за родовете, придошли от Тараклия; *троянци* - за родовете, придошли от Стария Троян; *чешмекьдйци* - за родовете, придошли от Чешмекьой; *чийшиийци* - за родовете, придошли от Чийшия.

Вентонимия: *Горния вятър* - от север, *Дол'ния вятър* - от юг.

Астронимия: *Вичерната звизда*, *Гулямата мечка*, *Зорката звизда*, *Малката мечка*.

Зоонимия: *Буян*, *Мишка*, *Руслан*, *Сура* - за коне; *Бурьонка*, *Звъздучка*, *Зор'ка* - за крави; *Джесика*, *Лайка*, *Маркйза*, *Рекс*, *Шярик* - за кучета; *Бор'ка*, *Вас'ка* - за прасета.

Хрононимия: *Галадѓфката*, *Гланната гудйна*, *Издйганито* (не е имало вдигани, те репресирани в Сибир).

ЕГОРЛЪК

Селище във вилаета Очаков (Узи) през XVIII в., заселено с българи според Серета, който цитира (с. 140 и сл.) А. А. Русов, Русские тракты в конце XVII и начале XVIII веков и некоторые данные о Днепре из атласа конца прошлого столетия. Киев, 1876, с. 79-83 със следния текст:

ЕГОРЛЪК (ЯГОРЛЪК)

При Ал. Серета (2009:140, 141) селището се намира в долината на Днестър, където към него се присъединяват още две по-малки рекички с наименования Голям и Малък Егорлък по течението в посока Бендер. Около този Егорлък свършва полската граница. Владетел му е кримският хан, Дубосари отстои от него на около две мили.

Срв. текста: „в селището Егорлък жителите са власи, българи и евреи до 200 ханета... от Егорлък до селището Беляковка води планински път, дълъг около две мили.”

Селището трябва да се търси до *Беляковка*, вж., където е дадена и картата на вилаета.

Името *Егорлък* не би могло в тази си форма да бъде нито българско, нито руско, нито ногайско. Наставката –лък свидетелствува за начална ногайска форма на име, което описва място с много представители на един народ. Била деформирана в руски език по паронимно сближение с ЛИ *Егор*. Ако възстанови хармонията на гласните, то началото би трябвало да бъде с гласна от задния ред: а:о:у, най-вероятно *Огурлък*:угорлък ‘място

на родове от българския *огурски* народ' за разлика от огузкия, тюркският народ, каквито са ногите.

Всъщност *Огорлък* има своите аналози в татарската ойконимия на Бесарабия и Украйна. В случая е по-важно за това изследване обстоятелството, че с името *огур* тюрките почти до днес наричат старите българи, а и днешните българи (повече при И. Лезина и Н. Суперанская, Ономастика. Словарь-справочник тюркских родоплеменных названий. Часть II. Москва, 1994, с. 314).

Най-вероятно *Огорлък* :*Огурлък* е наречена българска колония, попаднала в ногайската територия на Кримското ханство, срв. и името на селото Болгари в Крим (В. Бушаков, Лексичний склад історичної топонімі Криму. Київ, 2003, с. 199).

ИСЕРЛИЯ

География: Село, разположено на около 80 км югоизточно от гр. Кишинев и намиращо се в непосредствена близост до украинската граница. Населеното място е в Бесарабски район на Молдова.

Население: село с 1000 жители, от които българите са около 300 , без да се броят гагаузите, или 30 % от населението му. Тук живеят също молдовци, гагаузи и украинци.

ЖитИ: *исерлійци: исерліец, исерлійка, исерлійче, прил. исерлійски.*

Език: говорят български, руски, турски и румънски език. В училището не се изучава български език. Езикът на улицата е българският.

История:

- по данни на енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 7 (2007: 487)* *Исерлия* е образувано през 1828 г. от български преселници, придошли тук от сливения край, а селото е официално регистрирано на 23 февруари 1832 г.;

- според *Советская Молдавия (1982: стр. 221)* селото е основано в началото на XIXв.;

- според някои от информаторите *Исерлия* е основано през 1834г. от българи от село *Купаран* (дн. Украйна), а през 1868г. тук дошли българи от с. *Исерлия*, Тарутински район (дн. Украйна), които дали името на селото. Също според информаторите *исерлійци* били преселници от с. *Блатец*, Ямболски окръг, България.

СелИ:

- име-пелигрим - *Исерлія* по селищното име *Исерлія* (Тарутински район, дн. Украйна), от където са придошли повечето българи;

- в Localitatile Republicii Moldova. Vol. 7 (2007: 487) е упоменато, че топонимът *Исерлиа* (рум. *Iserlia*) идва от селищното име *Есирли* (рум. *Esirli*), а до ден днешен в сливенския регион съществува българско село с това име; освен това на същата страница в този източник се открива информацията, че в самото начало на съществуването си селището носи името *Нова(та) Исерлиа* (рум. *Iserlia Noua*) и се намира в непосредствена близост до колибака *Скиноса* (рум. *Schinoasa*), който малко по-късно се обединява със село *Исерлиа*;

- *Исерлиа* и *Исерлий* са именните варианти на селото и за българите, и за представителите на другите етноси в района;

- *Iserlia* е официалното име на селището днес.

// Няма основание молдовското Исерлий да се смята за дъщерно село на украинското Исерлий, защото и двете селища с едно и също име са образувани по Първото Московско (1929-1930), след. става въпрос за две селища с имена пилигрими по Исерлий, днес, Блатец, Сливенско, вж. и при Т.Балкански, На пусто пладне (171, 321, вж. и при Еремия, Нуме 111, където такива имена са определени като „топонимие миграториче”. На друго място (126) съобщава, че етимологията на името е непозната, но съобщава Исерлий в Украйна (156).

Метропонимията в България е с форма Есерлий, ред. Исерлий. Изселването в Бесарабия става през 1830 г. на два пъти, през май 47 семейства с 200 човека и през юли 36 семейства с 200 човека (Т.Балкански, На пусто 63). В Юбилеен 55, се твърди, че населението след бягството се е върнало в метрополията, което ще важи за част от бежанарите.

// За името на метрополията Есерлий в Българи е публикувана фантастична етимология при Ж. Кондов, Село Драгоданово. .... II, Сливен 2011, 151, по някакво име **есери** ‘роби на местния кримски султан’: които били първите заселници. Етнонимът **есир** : **исър** е известен на тюркологията (Л и С II 458, I 191); по него и **есирли** за малка част от род **есир**. Същото отетнонимно име с метатеза : *Ересели* носят 3 селища на българи, останали в Гърция (В.Трайков, Населените места в Тракия и Македония под гръцка власт, С.,1946, 27).

Кварталонимия: селото не се дели на махали, а на улици: *Горна улица* , *Дол’на улица* и *Централ’на улица* (българите живеят в село *Исерлиа*, а в непосредствена близост е село *Скиноса*, в което населението е главно молдовско и гагаузко).

Ходонимия: главни улици на селото са: „*Комсамолъская*“, „*Мира*“ и „*Маладѐжная*“.

Анкетата са проведе в дома на *Данил Данилович Шошев*, откъдето са взети и дименсиите.

Информатори: *Данил Данилович Шошев* 1959 г., висше, земеделец; *Мария Савелиевна Шошева*, 1957 г., средно специално образование, медицинска сестра, *Валентина Семьоновна Горелка*, 1952 г., висше, библиотекар, *Иван Георгиевич Иванов* 1952 г., средно специално образование, електромеханик.

Антропонимия: *Ничеви* (5 сем.) - от Исерлий, *Грèкови* (3 сем.) - от Исерлий, *Дерли* (3 сем.) - от Константиновка, *Дулгер* (1 сем.) - от Исерлий, *Дундар* (4 сем.) - от Исерлий, *Иванови* (7 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Исерлий, *Ирèшкови* (5 сем.) - от Твърдица, *Искимжй* (1 сем.) - от Купаран, *Карà* (4 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Булатовка. *Карамàзрови* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Исерлий, *Киосè* (7 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - Куржан - от Исерлий, *Кичук* (1 сем. - гагаузи) - Кичуцити - от Исерлий, *Кристови* (2 сем.) - от Исерлий, *Красил'цик* (2 сем.) - от Исерлий, *Кунчеви* (5 сем.) - от Валя Пержей, *Ламбови* (2 сем.) - от Петростал, *Марашлèц* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Бургуджий, *Мил'чеви* (1 сем.) - от Исерлий, *Михайлови* (4 сем.) - от Валя Пержей, *Паскалови* (2 сем.) - от Твърдица, *Паскови* (1 сем.) - от Петростал, *Серамят* (3 сем.) - от Купаран, *Стойнови* (6 сем.) - от Исерлий, *Шошеви* (1 сем.) - от Твърдица, *Фучиджй* (6 сем.) - от Исерлий.

Ойкодомонимия:

Бàра Ц - смесен магазин.

Винзавòд „Гèравин ” С 1,0.

Гимназията Ю 1,0 - основно училище с обучение на руски език.

Дом кул'турй Ц - дом на културата.

Лесхòза 3 2,0 - лесничейство.

Магазин „Ротàрь ” Ц.

Магазин „Шериф” Ю 1,1.

Медпункта Ц - здравна служба.

Нòвия бар 3 0,6 - смесен магазин.

Пикарнята Ц - хлебопекарна, фурна.

Пòчтата Ц - пощенска служба.

Примарията Ц - кметство на четири села: Богдановка, Ивановка, Исерлия и Карабибер.

Птицефабриката 3 2,0.

Совхòз „Дружба” ЮИ 1,5.

Сàдика Ц - детска градина

Еклезионимия:

Цèрквата „Св. Пьòтр и Пàвел ” Ю 1,0 - православен храм.

Топонимия:

Бàра на Лак И 3,0 - баир, възвишение.

Гурàта Курожика И 2,0 - горски масив.

Лàнската бразнà И 5,0 - граница със землището на село Лак (Украйна).

Лузjàта „Алигàте“ ЮИ 3,0 - лозя.

Лузjàта „Дòйна “И 1,0 - лозя.

Лузjàта „Кабернè” ЮИ 3,5 - лозя.

Лузjàта „Пинò” И 0,5 - лозя.

Лузjàта „Рàнний магарàч” И 1,2 - лозя.

Лузjàта „Рубìн” ЮИ 3,5 - лозя

Лузjàта „Савиньòн” СИ 2,0 - лозя.

Лузjàта „Траминèр” И 1,5 - лозя.

Лузjàта „Фитjàска” ЮИ 3,8 - лозя.

Лузjàта „Шàсла” И 2,0 - лозя.

Михàйловската бразнà С 6,0 - граница със землището на село Михайловка.

Петрастàл 'ската бразнà Ю 3,0 - граница със землището на село Петростал (Украйна).

Садаклìйската бразнà З 5,0 - граница със землището на село Садаклия.

Трòицката бразнà СИ 3,0 - граница със землището на село Троицкое.

Чиìря на Скинашика З 0,2.

Хидронимня:

Втòрия копан’ Ю 2,0 - язовир.

Кòндулува клàденц С 0,2 (според легендата, който пие вода от този кладенец, става истински исерлиец).

Клàденца ду Акбàш Ю 0,2.

Клàденца ду Гажìу С 1,1.

Клàденца ду Жигунàр’ Ю 3,0.

Клàденца ду Кесия Ю 0,3.

Клàденца ду крèста Ю 1,5.

Клàденца ду мош Спирдòн С 0,2.

Клàденца ду Серамjàт Ю 1,0.

Клàденца на Дерлì С 0,12.

Леснòе òзеро ЮЗ 2,5 - езеро.

Пèрвия копан’ С 0,5 - язовир.

Рекà Скиношика З 0,2.

Чушмàта ду Птицефàбриката = Чушмàта на пудìшиа З 2,0 - чешма.

Чушмàта на пудìшиа - Чушмàта ду Птицефàбриката З 2,0.

Мост:

Централния мост ЮЗ 2,0.

Дромонимия:

Железния път' ЮЗ 1,5 - жп линията Тираспол - Кагул.

Садаклийския път' ЮЗ 2,0 - пътя за село Садаклия.

Петрастал'ския път' Ю 1,5- пътя за село Петростал (Украйна).

Некронимия:

Гробището на Исерлий (ср р.) Ю 0,1.

Гробището на Скиндса Ю 0,5.

Астронимия: *Гулямата мѐчка, Мѐлката мѐчка, Млѐчния път, Пулярната звездѐ,*

Вентонимия: *Гѐрния вѐтър - от север, Дѐл'ния вѐтър - от юг.*

Етнонимия: *булгар', винитѐц (молдованите за българите); сурѐви мулдувѐни (българите за молдованите); рѐски, руснѐци (българите за руснаците); хахлѐ (българите за украинците); гагаѐзи (българите тукани за гагаузите).*

Групонимия: *бѐргуджийци - за родовете, придошли от Бургуджий, валипѐржци - за родовете, придошли от Валя Пержей; исерлийци - за родовете, придошли от Исерлия; купарѐнци - за родовете, придошли от Купаран; петростѐлци - за родовете, придошли от Петростал; твѐрдичѐни - за родовете, придошли от Твѐрдица.*

Зоонимия: *Бѐрин, Вѐрка, Марѐся - за коне; Мѐйка, Мѐрта, Мартѐн, Нѐчка - за крави; Бѐлѐй, Бѐбик, Гладѐатор, Тѐзик, Чѐрнѐй, Шѐрик - за кучета; Бѐр'ка, Вѐс'ка - за прасета.*

Хрононимия: *Галадѐфката, Дѐганито ф Сибѐр'.*

КАЗАНДЖИК

География: разположено на река Сарата, СИ 19 от град Леово.

Население: около 1000 човека българи, голямата част от тях сега се припознават като „етнически гагаузи”, другата част кортенци колонисти.

СелИ:

Казанджик: справочните средства определят селото като основано през средата на XVI в. /СМ 229/, в ЕСМ 154, обаче XVIII в.

Не уточняват от кого. Имплицитното внушение е, че това са молдовани. Единствената бележка за името е на Ан.Еремия, Нуме 125, който го определя като „топоним полиджен” /рум.poligenie/ „който е резултат на полигенеза”/; същото или подобно в книгата му: Географическите имена разказват, Киш.1982, 26./, което по същество е абсурдно в ономастиката, когато няма междуезикови деформации. В случая е налице едно конкретно **българско отетнонимно име Казанджик** при ногаите род *казанджик*, за малка част от род или племе *казан*, сега запазен при башкири и при туркмени /ЛиС I 198/, при Атаниязов *газан* /38/, срв.: „Известно также сред некоеве българское племя *казан* /../. Видомо част этноса *газан* ещо в древности попала в среду волжских тюркоязычных племен и слилась с ними. Об этом свидетелствует и название столицы Татарской АССР *Казан/ Газан- Казан/*. По темата е писал и азербайджанския учен Г.А.Гейбулаев, Топонимия Азербайджана. Историко-этнографическое исследование, Баку 1986, 35, Т.Балкански и Цанка Константинова, Акджа Казанлък, - средновековното име на Казанлък / Бълг.език 6, 1996, 46 – 47/, срв. същото и при Ц.Константинова, По стълбите, които водят нагоре и надолу, ВТ 2011,18, 20.

История:

Село *Казанджик* е от **забравените** български села в Молдова, но само условно, доколкото не присъствува в трудовете на изследователите българисти:

- неочаквано липсва при В.Кондов, Кортенските колонии в Бесарабия. Не липсва обаче в трудовете за уж изконната гагукоезикова или гагаузка топонимия и антропонимия:
- ДиК 51, смятат името за „гагаузко”, респ. по нашата терминология, създадено по балканския турски език на гагаузите българи, което е напълно неоснователно - посочените по-горе исторически факти, като търсят етимона в *казанджик* умал. от *казан* като географски термин. Такава е идеята и на Ion Dron, Gagauz geografia terminnriin.Laflii, Киш.2001 102, който смята, че първо е *Казанджик* : *казанджик* като географски термин = „котловинка”, след което името по метонимен път става название и на селището.

За български говорещи българи в това село в Леовски район никой не подозираше. По тази причина то беше изоставено от Васил Кондов и от мене по време на моята теренна работа в С.Буджак. Така се осъществи **най-сериозният пропуск** на настоящето изследване, който не може да бъде поправен поради обстоятелството, че вече живея и работя в България.

Сведение за българската колония Казанждик в Леовски район първоначално е имало в сб. Бесарабските българи за себе си, С.,1996, 169 сл. Този текст е препечатан в книгата на С.Новаков Болгарская общност в Молдове и Украине / XIX – XX в./, Киш.2010. Тук се споменава, че Казанджик е „българско село” /197, че Казанджик е колония на Кортен, където са оземлявани кортенци с по 5 десетини /198/. И толкоз ?!

КАПКАЗА

Изчезнало българско селце колибак, който се е намирал между Александровка и Первомайск в Яловенски район на Молдова ЮИ от Кишинев. Оскъдна информация. След като са се изселили българите, вер. в съседните села, в селото са се настанили 3 украински семейства (*хахли*). Сега запазено името като топоним (Капказа), агороним в землището на Александровка, вж.

Сега няма никакъв спомен за етимона на името. Историята обаче може да се възстанови:

- в края на XIX в. започнало изселването на българите от Крим, Таврия и Бесарабия в Кавказ, основно Прикубанието. Нашите българи ту отивали на *Капказ* както наричали *Кавказ*, ту се връщали оттам, поради което започнали да ги наричат *скакалците*, а всеки завърнал се от Капказ българин и с прозвище Капказа. В българския език звукът *ф* не е праславянско наследство, липсвал е, поради което гърцизмите с *φ*, които трябва да бъдат адаптирани в българския език, били изговаряни с *п:пилософ* вм. *философ*, *пандък* вм. *фандък* и под.

Аналог: *Америката* при Михалково, Девинско по ПР *Америката*, на гурбетчия, завърнал се от *Америка*, *Русията*, *Босната* и под.

// Документално формата е регистрирана и при С.Новаков, Болгарская общность..., Кишинев 2010, 198 срв.: „Дядо ми казваше: „На Капказа”, срв. при Т.Балкански и В.Кондов, Българите и българското от Прут до Амур (под печат).

„*На Капказ*”

Това движение на българите от Бесарабия, Таврия и от Крим към Кавказ не е проучено. Кратка бележка за него при Т.Балкански, На пусто пладне.

Точният български изговор на името при бесарабските българи е регистриран при С.Новаков, Болграская 198, срв.: „Още съм чула от дядо, че той бил пращан от селото да избира земя при Столипин за желаещите от Кортен да се преселят в *Кавказ* / дядо казваше: „*На Капказа*”. Той бил там с пратеници от другите български и гагаузки села от Чадър-Лунгската волост и избрали земя, само че не помня как се казвало мястото. Тогава от нашето село заминали 12 семейства, но попаднали не на Кавказ, ами в Тургайските степи към Урал”.

Част от съдбата на тези българи е осветлена при Т.Балкански, Кавказките българи, ВТ 2005, На пусто пладне, цит. В случая предмет на коментар е името **Капказ** като български изговор на Кавказ. Безспорно различно от турското име за планината: Kafkasya или ногайското Каф тау .

Българите казват на *Кавказ* *Кап*, вер. от българско време .

В допълнителна бележка към текста е казано:

„*Капказ*”

Така бесарабските българи наричат *Кавказ*. Капказа се казва едно бивше българско селище в С.Буджак / Д.Маринов, Селища с българско население в С.Буджак/. - при Т. Балкански, В.Кондов, Българите и българското от Прут до Амур се предполага, че е по българско*Кап като име на *Кавказ* / при М.Башу, Легенда за дъщерята на хана/, формата обаче е Каф.

Всъщност в името на планината *Капказ* и в селищното *Капказа* има много история, начената от С.Новаков. Българите са заели името от разселените в района С.Кавказ ногаи от клона ак ногаи, които наричат планината единствено Капказ. Едно от техните големи племена от племенното обединение йедисан е с име *капказ*: *капкас* /ЛиС I 208/.

Това означава, че СелИ *Капказа* на селище в Яловенски район на Молдова може и да е по етнонима *капказ*, СелИ на аул *Капказ* и в двата случая на ногаи от обединението йеди сан, което заемало тази територия на Буджака.”

КАЮН БУНАР

Българско село, създадено най-вер. по време на Първото Московско в мястото, където сега са двете села *Александровка* и *Гангура*, 45 км ЮИ от Кишинев в Яловенски район на Молдова.

За това съществувало доскоро село с две квартални части, посочени по-горе, има само една бележка на Олег Кула, Забравените села на Бесарабия, в: Алманах „Родолубец” VI, 2004, с. 329. Посочил е пилигримията на името от *Коюн бунар*, днес *Овчи кладенец* в Ямболско. Съобщава и обърканата хронология на заселването на българите в края на XIX в., представена в Енциклопедия България, т.5, 1986, с. 446, от Иван Дундаров. В това време изселвания от България **вече няма!** (за недоверието към този автор повече при Т.Балкански, На пусто пладне). Освен това колонията е регистрирана като преуспяваща през 30-те години на XIX в. от Н. Державин, Болгарские колонии.

За метрополията има една бележка в Юбилеен сборник, Българското село, С., 1930, с. 64. В нея няма и дума за изселването на българите на Север, но вероятно е забравено. Знае се обаче, че българското село *Коюн бунар* е създадено от панагюрец търговец на животни. Наричал се е *Клинката*.

В Бесарабия името е с **руско акане** на неудареното о: *Каюн бунар*. Оригинален български *Коюн бунар* е по **турски изяфет** коуѳн bunar и значи буквално „кладенец за водопой на овце”. Такива имена са изключително чести в българската топонимия, срв. напр. *Коюн йолу* „Път на пасящи овце”, който е тръгвал от Драма през Доспат и Батак-Пещера към Пазарджишкото и Пловдивското поле, *Коюн тепе*, днес *Овчите хълмове* между Пазарджик и Панагюрско и под.

В течение на времето двете части на *Каюн бунар* се обособяват като отделни селища: българската се нарича *Александровка* и е представена в този труд на азбучното място, вж., молдованската носи име *Гангура*, при А. Еремия, Географическите названия разказват, Киш. 1990, с. 127, по името на молдовски воеводски чиновник (пъркалаб) с име *Гангура*, упоменат през 1470-1480 г.

КИШИНЕВ

География: Голям град, разположен в централната част на Р Молдова. Кишинев е столица на молдовската държава.

Население: Живещите в молдовската столица българи са около 10000 човека или към 2 % от общо 715 000 жители в населеното място, които в останалата си част са най-вече молдовани, руснаци, украинци, евреи, цигани, арменци, поляци и други. Поради немалката численост на българите в града реших да включа и тях в ономастичното си изследване.

ЖитИ: *кишиневци: кишиневец, кишиневка, кишиневче, прил. кишиневски.*

Език: говорят руски, румънски, украински, български, еврейски, арменски, полски и други езици В няколко кишиневски учебни заведения се изучава български език. Езиците на улицата са руският и румънският. На пазара се чуват най-вече руска и румънска реч.

История:

- според енциклопедичния труд *Localitățile Republicii Moldova. Vol. 3 (2001: 563)* липсват точни исторически данни за основаването и съществуването на селището в античната, както и за заселването на българите .

СелИ: - според енциклопедичния труд *Localitățile Republicii Moldova. Vol. 3 (2001: 563)* за пръв път в документи от 17 юли 1436 г. се употребява топонимът *Chișinău (Keșenèu, бълг. Кешенев: Кишинев)*; тук се дава следната информация за местонахождението на селището: „ До река *Бик* (рум. *Vîc*), от другата страна на долината, в непосредствена близост до извора (рум. *Chișineului Acbaș*) (срещу име на река на територията на *Гòрен Алтáй*); първоизточник за създаване на топонима е названието на извора; „извор, чешма, артезиански кладенец" - това значение произхожда от старата румънска дума *chișinău*, запазена и до днес в живата румънска реч и съхранена в топонимията;

- в същия източник се дават и други етимологични обяснения за названието на град *Кишинейв*: по унг. ЛИ и Пр.-*Kiș Leno-*(рум. *Leno cel Mic*, бълг. *Лено Малкия*); куман. или тат. *keşene* (рум. *capelă pe mormînt, mausoleu*, бълг. *гробница, мавзолей*); поради липса на сериозни аргументи и солидни доказателства тези етимологични интерпретации са отхвърлени.

Кварталонимия: молдовската столица е разделена на пет основни административни района: рум. *Botànica* (бълг. *Ботаника*), рум. *Viucàni* (бълг. *Буюкан, разг. Буюкан*), рум. *Cèntru* (бълг. *Център*), рум. *Ciocàna* (бълг. *Чокана, разг. Чиканити*), рум. *Rișcàni* (бълг. *Ришкàн: Ришкàновка, разг. Ришкан': Ришкàнафката*), вече разколебано *Булгарея*, вж.

Информатори: Марианна Ивановна Шелар, 1975 г., висше, психолог; Владимир Владимирович Журавски, 1956 г., средно специално, шофьор.

Антропонимия: Абазови, Автутови, Акинжалӣ, Акчибаши (гаг), Алачеви, Ананиеви, Ангелови, Андонови, Андрееви, Антонови, Анчеви, Апостолови, Арабаджӣ, Аргирови, Арнаутови, Аршинови, Асаул (гаг), Атанасови, Ашчи, Бабавелски, Баеви, Баджак, Бажанови, Баженови, Базан(ови), Байрак (гаг.), Байчеви, Бакал(ови), Бакаржӣ, Балабан(ови), Балан(дови), Балови, Балта, Бал'жик (гаг), Банкови, Банови, Бараклови, Барбарови, Барзови, Бас, Батракови, Батир (гаг.), Бахчеванжӣ, Башеви, Бееви, Бежан, Безволеви, Бе(й)лекчи, Белокопитови, Беневи, Бенкови, Бербер, Берекет, Берови, Бешлиу, Биневи, Бинчеви, Бинковски, Близнакови, Боб(к)ови, Богданови, Боеви, Бойко(ви), Бокви, Болгар(ови), Боневи, Босов, Бостан, Бочарови, Бояджӣ, Боян, Боянжӣ, Бужилов, Бузук, Булгар(у), Бургаз, Бурлиови, Бурлак, Бурнусус (гаг.), Бурови, Бурянови, Бухалови, Бучковски, Бунчеви, Буюкли, Буян(ови), Буяновски, Барнали, Велеви, Великогло (гаг.), Велисар, Величко, Вербанови, Влаеви, Влайко, Войнови, Волканови, Волкови, Волови, Вичерови, Гаврилови, Гажеви, Гайдови, Гайтанжӣ, Галеви, Галушкови, Ганчеви, Гаран, Гаргалк (гаг.), Генови, Георгиеви, Германови, Герович, Герчу, Гешови, Гинкул(ови), Главан, Главчеви, Глушкови, Голбан, Голлеви, Господинови, Гдиулски, Гдшеви, Градинар, Гранчеви, Грачеви, Гребенови, Грек(ови), Далаклови, Данови, Дараклови, Делеу, Дели, Денкови, Дереволкови, Деренжӣ, Держӣ, Дерибизови, Дериволкови, Дерменжӣ, Дернови, Дечеви, Дешкови, Дианови, Дикови, Димитраки, Димитрови, Димитрогло (гаг.), Димови, Динови, Диордиеви, Дичеви, Доброви, Добрунови, Дойнови, Доланчи, Долгопдови, Донкови, Драгни, Драгоман, Драгомир, Драгуданови, Драч(н)ееи, Дремкови, Дремови, Друмови, Дринови, Дрямкови, Дулови, Думанови, Дуплови, Дураджи, Дякови, Дяконови, Дюл'гер, Дянкови, Есаулови (гаг.), Жекови, Желеви, Железгло (гаг.), Желескови, Забундови, Завалий, Загорски, Зайкови, Зару, Захаријеви, Зестря, Зехиреви, Златан, Златин, Златови, Златоуст, Иваница, Иванови, Иванкови, Игнатови, Икизли, Иким, Ил'еви, Исиеви, Ишкови, Йовица, Йову, Йовчегло (гаг.), Йонко, Йдови, Йоргови, Йорданови, Йофчу, Каварнали, Казанжӣ, Кайи, Каймакан, Кайнак, Кайряк, Калак, Каламанови, Калачеви, Калайнови, Калеви, Калиман, Калугер, Кал'неви, Камбур, Канали, Канови, Кантаржӣ, Каплий, Кара, Карагьоз, Карагьур, Караджӣ, Караджови, Каража, Каражеляски, Каракеланови, Каракулови, Каракуц, Караман, Карамиеви, Каранедови, Караникдови, Карамфил, Карачебан, Караяни, Кардашеви, Кареве, Кароганчу, Карчеви, Кассирови, Катран, Каунови, Кауш, Келоглу (гаг.), Кернови, Кеся, Килимар, Кил'чик, Кинчий, Киорогло (гаг.), Киоса, Кидсеви, Кирилови, Кирогло (гаг.), Кирчеви, Кискин, Кичук, Ковал'жйу, Коджибаши, Коеви, Кожарови, Кожарски,

Кожухар', Койчеви, Кокдишко, Кòлеви, Котàкови, Колпакчи, Конàк, Кондàкови, Кòневи, Консандòгло (гаг.), Константинови, Кòсови, Косогòлови, Кòстови, Кòтелови, Кòтови, Кочàнови, Кòчеви, Кристиòглу (гаг.), Кристови, Куклеви, Кула, Кулаксий, Кùлеви, Кùндеви, Кùневи, Курбàтови, Кùрдови, Кùртеви, Кùртови, Курù, Курùч, Кустùрови, Кутàкови, Кùцарови, Къса, Лàшкови, Лèсови, Лефтèр, Лисйца, Лòеви, Лопушански, Лузàнови, Лузгàнови, Лисйкови, Люлèнови, Мàвроди, Мàлеви, Мàлеєви, Мàлкови, Мамжй, Мàневи, Манòлови, Мануилови, Марйнови, Мàркови, Масалитин, Масàлови, Мàхневи, Мегдàн, Мешàнови, Мèшкови, Милкови, Милокòстови, Милушови, Мил'чеви, Миндови, Минкини, Миннови, Мин'кови, Мирчеви, Митеви, Михайлови, Михàлеви, Михневи, Михови, Мишови, Мòмови, Мòмчеви, Монастирли, Мòнови, Мòреви, Мумжй, Мутаф, Найденови, Нàкови, Нàни, Нарли, Наумови, Недèлки, Нèдови, Недялки, Незàл'зови, Нèйчеви, Нèшко, Нйкови, Новàкови, Обрàслиєви, Обручкòви, Огнèнкови, Орлиòгло (гаг.),`Очкови, Павлинови, Пàвлови, Палавàндови, Пàнкови, Пандòви, Пàн'кови, Папушеви, Пàрликови, Паруш, Паскàлови, Патлажàн, Патрушеви, Пàчеви, Пèйчеви, Пепèнкови, Пèнови, Пèрови, Пèткови, Петкòгло (гаг.), Петраки, Петрòви, Пинчеви, Писарови, Плàгови, Плукчи, Поглùбо, Полустàнов, Полуянови, Попòви, Пòстолови, Прàхови, Прòданови, Пукалови, Пундеви, Рàдови, Радовàнови, Райнòви, Рàкови, Рàчкови, Рàшкови, Рйзови, Розинèнкови, Рòзови, Рùнови, Русàнови, Рùсеви, Рùскови, Рибàкови, Салмàнови, Сариòгло (гаг.), Сàчеви, Свинàреви, Сйневи, Слàвови, Снàхови, Стàврови, Стàмови, Стàнкови, Стàнови, Стàнчу, Стàтови, Стèфанови, Стòеви, Стòйчеви, Стояиови, Султàнови, Табàн, Тан, Танàсови, Танùркови, Тàрлеви, Тàрновски, Тасчи, Таукчи, Таикòгло, Терзи(єви), Тèрзови, Тесеòглу, Тòдорови, Тòмови, Тòнчеви, Топадà, Топàл(ови), Топузлù (гаг.), Топчиєви, Топчий, Трèневи, Трифонови, Троянски, Трjàскови, Тузлùкови, Тукàн, Тулùпови, Турлàк, Турляк, Тънкови, Узун(ови), Урум, Фйлипови, Фйл'кови, Фйтови, Фрàти, Хаджигòйчєви, Хаджйй, Хаджйкови, Хаджидòгло (гаг.), Ханжй, Харитòнови, Харлампиеви, Хорòзови, Христови, Цвèклови, Цвèткови, Цòнини, Цòнчеви, Чавдàрови, Чакйр, Чєбàн(ови), Чєвдàр', Чєкàн(ови), Чєкйр(ови), Челàк(ови), Чемберджй, Червèнкови, Чèрнови, Черноивàнови, Черпàнски, Чйркови, Чифликлий, Чмихови, Чобàн, Чолàк, Чубук, Чувàлски, Чулàк, Шаврйєви, Шаркови, Шеврйєви, Шèйнови, Шйлови, Шйпкови, Ширòкови, Шйшкови, Шишимàн, Шйшови, Шоп, Шумкови, Шунтови, Щурови, Юнàк, Ябанжй,`Яворовски,`Яворски, Язоджй,`Якимови, Яниòгло (гаг.),`Янкови,`Янови.

Забележка: основната информация за ФИ на кишиневските българи с получена от „Список абонентов кишиневской городской тселефонной сети индивидуального

пользования”, К., 1977. С изнамирането на въпросния телефонен справоник срещнах сериозни затруднения.

КНЯЗЕВКА

География: Средно голямо село на 65 км югозападно от столицата Кишинев, разположено на десния бряг на р. Сарата. Селото се намира в Леовски район на Молдова.

Население: Общо около 1 100 жители, от които българите са около 320 човека или 30 %, без да се броят гагаузите, от населението на селото. В селото живеят също молдовци, руснаци, гагаузи и украинци.

ЖитИ: *князевци: князевец, князевка, князевче, прил. князевски.*

Език: говорят български, руски, украински, турски и румънски език. В училището не се изучава български език. Езикът на улицата е руският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 266) селото е основано в края на ХІХв.;
- според информаторите *Князевка* е немска колония до 1941 г, след което немците я напускат по политически причини, а българите приивдат тук в средата на 40-те години на ХХв.

СелИ:

- според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 4 (2002: 310)* разговорното, неофициално име на селото е *Фирстенфелд* (нем. *Firstenfeld*), дадено през 1894 г. от немски колонисти, придошли по това време тук от село *Баймаклия* и гр. *Кагул*; същото енциклопедично издание информира, че официалното име на селището от 1894 г. е *Князевка* (образувано от названието на титлата на един руски княз, изпратен на заточение от руската имперска власт по тези места, за да стопанисва неголямо имение, в чиито предели немските преселници основават колония + типичната за руския ойконимен модел наст. - *ка*);
- сега представителите на всички етноси в района наричат селото *Князевка*;
- *Kneàzevca* е официалното име на селището днес.

Кварталонимия: в селото няма деление на махали, но има *Българина улица*, в която и до ден днешен е съсредоточена по-голямата част от българското население.

Ходонимия: селото е разположено на улиците „Аврора”, „Гагарина” и „Молодёжная”.

Анкетата се осъществи в дома на *Петър Георгиевич Константинов*, а дименсиите са взети от неговия дом.

Информатори: *Петър Георгиевич Константинов*, 1926 г., 4 кл., пенсионер; *Ксения Ивановна Константинова*. 1930 г., 4 кл., пенсионерка.

Антропонимия: *Арабаджѝ* (1 сем.)- от Вознесени, *Бакърòглу* (2 сем. гагаузи) - от (?), *Злòтеви* (1 сем.) - от Вознесени, *Иванòви* (2 сем.) - от Кортен, *Искимжѝ* (3 сем.) - от Исерлий, *Каванжѝ* (4 сем.) - от Стария Троян, *Константѝнови* (6 сем. - дигани в Сибир, т. е. репресирани) - *Мàрюви* - от Стария Троян, *Мàркови* (3 сем.) - от Кортен, *Млàден* (1 сем.)- от Вознесени, *Пу̀леви* (1 сем.) - от Валя Пержей, *Рàковчени* (3 сем.) - от Колибабовка, *Степàнови* (3 сем.)- от Стария Троян, *Тян* (4 сем.) - от Троица, *Шаврѝеви* (1 сем.) - от Твърдица.

Ойкодомонимия:

Ефѝро-мàслечнѝй завòд „Заря” С 0,5 - завод за производство на козметични средства (вече не функционира).

Магазѝн = Бар Ю 0,7.

Медпункта ЮЗ 0,6 - здравната служба.

Пòчтата ЮЗ 0,8 - пощенската служба.

Примарѝята Ц - кметството.

Совхòз „Заря” СЗ 1,0.

Шкòлата ЮЗ 0,7 - средното общообразователно училище.

Топонимия:

Байра И 1,8.

Кизлàрски сѝнур С 2,0 - граница със землището на село Кизлар.

Нимèцка гурàИ 1,5.

Орàшки сѝнур СЗ 3,0 - граница със землището на село Орак.

Плòкифска бàлка = Чеир С 0,5.

Саратèнски сѝнур Ю 1,0 - граница със землището на село Саратени.

Томàйски сѝнур З 3,0 - граница със землището на село Томай.

Чеир = Плòкифска бàлка С 0,5.

Хидронимия:

Клàденц на „Гагарина” СЗ 0,1.

Клàденца на Гайдуса ЮЗ 0,6.

Клàденци на Иванòви Ю 0,2.

Кладенца на Младен ЮЗ 0,8.

Кладенца на Негру ЮЗ 0,85.

Кладенца на Петрушана С 0,1.

Кладенца на Съдмата Константинов ЮЗ 1,0.

Кладенца на Тян С 0,15.

Князевския яз = Озеруту С 0,5 - язовир.

Озеруту = Князевския яз С 0,5 .

Рекa Прут 3 3,0.

Речката И 0,1 - река Сарата.

Хъртопцката чушма С 1,5 - чешма.

Чушмата ду Артопа И 0,6 - минерален извор.

Чушмата ду дирету С 0,1 - чешма.

Чушмата ду Укола И 0,3 - чешма

Чушмата на Байра И 2,0 - чешма.

Мост:

Князеския мост към Новия Томай И 0,15.

Дромонимия:

Томайски път 'СИ 0,1 - път за село Новия Томай.

Трасата = Централ'ния път'.

Централ'ния път' = Трасата 3 0,1 - главният път, свързващ градовете Леова и Хънчеш.

Некронимия:

Гробища (ж.р.) 3 1,5.

Етнонимия: *мулдуваня* - за молдованите; *руснаци* - за руснаците; *гагаузи* - за гагаузите; *украинци*, *хахли* – за украинците; *чихути* - за евреите, *немци* - за немците.

Групонимия: *валипержанци* - за родовете, придошли от Валя Пержей; *вознесенчани* -за родовете, придошли от Вознесни; *исерлийчани* - за родовете, придошли от Исерлия; *колибабовчани* - за родовете, придошли от Колибабовка, *кортенци* - за родовете, придошли от Кортен; *твърдийчани* - за родовете, придошли от Твърдица; *трдичани* - за родовете, придошли от Троица; *троянчани* - за родовете, придошли от Стария Троян.

Астронимия: *Вечерница*, *Гуляма Медведница*, *Малая Медведица*.

Вентонимия: *Горния вятър* - от север. *Дол'ния вятър* - от юг.

Зоонимия: *Ва̀с`ка, Дòня, `Орлик, `Юля* - за коне; *Ма̀рта, `Юля* - за крави; *Бѐрку, Брезòй, Гром, Мухта̀р, `Урсу* - за кучета; *Бо̀р`ка, Ма̀шка,* - за прасета.

Хрононимия: *Гла̀дната гудìна, Дìганиту.*

КОЛИБАБОВКА

География: Средно голямо българско село, разположено на около 70 км югозападно от гр. Кишинев и намиращо се в Леовски район на Молдова.

Население: Около 1200 човека, от които малко повече от 1000 българи или 90% от населението, което в другата си част е съставено предимно от молдовани и гагаузи .

ЖитИ: *колиба̀бовци: колиба̀бовец, колиба̀бовка, колиба̀бовче, прил. колиба̀бовски.*

Език: говорят български, турски и румънски език. В училището се изучава български език. Езикът на улицата е българският. Българите използват единно наречие, общувайки помежду си.

История:

- според информаторите селото е създадено през 1911 г. от българи от *Твърдица* и *Диветлий*; впоследствие прииждат българи от *Кортен* и малко българи гагузи от *Баикьой*: преди идването на българите, на това място е имало село, носило името *Михайловка*;

- според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 4 (2002: 425)* селището е образувано през 1910 г.

- Иван Пасков, историк от с. *Колибабовка*, в книгата си „Колибабовка” (2011: 25) твърди, че селото е основано през март 1911 г. от жители (48 семейства) на няколко български села: *Твърдица, Кирсово (ДИ Баикьой), Девлет-Агач (ДИ Диветлий), Чийиший* и *Исерлий*; първи български преселници тук са: *Антон Караиванов, Игнат Маев, Степан Гайдарджи, Петър Попов, Иван Петров, Петър Пасков, Васил Пармакли, Максим Колибаба* и др.

СелИ:

- според гореспоменатия краеведски труд на Иван Пасков „Колибабовка” (2011: 27 и сл.) създаденото през 1911 г. селище получава от придошлите българи първоначално име *Нòва(та) Твърдица*, за да се увековечи историческата непрекъсваемост на кръвната връзка между жителите на балканското селище *Твърдица* в България, едноименното бесарабско българско село и новосъздадената българска буджакска колония; по предложение на местната власт селото веднага след основаването си започва да носи

името *Нòви(я) Чадър* (по името на намиращото се в съседство село *Чадър*, както и по името на течащата съвсем наблизо речица със същото име); новодошлият български преселник *Максим Колибаба* (родом от с. *Турлаки*, сега *Випасное*, Белгород-Днестровски (Акермански) район на Украйна) обещава, че ако селото бъде кръстено на фамилното му име, той ще построи училище в него; отсъстват точни документални сведения докога селото е носило трите гореспоменати названия; знае се, че през 20-те години на XX век то е носило едно име – *Колибàбовка* (в някои документи *Колибàба*); селищното име е образувано чрез рус. наставка - *ка*;

- *Colibahovca* е официалното име на селото днес.

Кварталонимия: селото се състои от три махали: *Гòрня махлà*, *Средня махлà* (тук е разположен и центърът на селото) и *Дòл'на махлà*.

Ходонимия: по-големите улици в селото са „*Лèнина* ” и „*Гагàрина* ”.

Анкетата се проведе в Кметството (Примарията) на селото, окъдет са взети и дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатори: *Георги Шавриев*, 1955 г., висше образование., кмет на селото, *Мария Доломанжи*, 1966 г., средно специално образование., секретар на Кметството.

Антропонимия: *Арикови* - Жèльовците - от Твърдица, *Балтажй* (вдигани в Сибир, т.е. репрсирани) -от Твърдица, *Бàрбови* - Бàрбувците - от Твърдица, *Бòрови* - от Твърдица, *Вълкови* (вдигани в Сибир, те. репресирани) - от Диветлий, *Гайдаржй* - Гайдурята - от Твърдица, *Доломанжй* - Атанàсчувите - от Твърдица, *Дерменжй* - от Кортен, *Димитрòви* - от Твърдица, *Драгàнови* - от Твърдица, *Кантаржй* - Кантарята - от Твърдица, *Караивàнови* (вдигани в Сибир, т.е. репрсирани) - от Твърдица, *Крàлеви* - от Твърдица, *Мàеви* - от Твърдица, *Пàскови* - Тъпанята - от Твърдица, *Пйсови* - Шàркувците - от Твърдица, *Попòви* (вдигани в Сибир, те. репрсирани) - Милушевите - от Твърдица, *Рàковчени* - от Кирсово, *Хорòзови* - от Кирсово, *Шавриèви* (вдигани в Сибир, те. репрсирани) - Бурньòвците, *Димàнकिनите* - от Твърдица, *Шàркови* - Пйсову-Шàрковците - от Твърдица, *Шеремèтеви* - от Твърдица, *Язжй* - Еньювите - от Твърдица

Ойкодомонимия:

Аглинда-Вечеслàвува магазин Ц.

Агро „Колибàбовка”— аграрен кооператив.

Агро „Лозя” - аграрен кооператив.

Гàзова заправка И 1,0.

Дмитрий-Пйлюкува магазин Ц.

Дом кул'туры Ц.

Дòна-Шермèтева магазин Ц.

Ивѡн-Арикува магазин Ц.

Мѣл'ница = Улѡйница СЗ 1,0.

Примарѡя Ц - кметство.

Сѡдик ЮИ 0,8 - детска градина.

Стадиѡна Ю 0,3.

Трѡктурна бригѡда Ю 1,0.

Унивѣрскоп Ц – магазин.

Шкѡла ЮИ 0,9 - гимназия.

Некронимия: *Грѡбищѡта (ж. р.) И 0,2.*

Дромонимия:

Пѣтя на Орѡк ЮИ 1,2 - пѣт за село Орѡк.

Саратѣнския пѣт ЮИ 1,5 - пѣт за село Саратени.

Чадѣрския пѣт СЗ 0,8 - пѣт за село Чадѣр.

Топонимия:

Брѡзнѡта на Кѡвурулуй ЮЗ 0,3 - границѡ със землището на село Ковурулуй.

Брѡзнѡта на Минжѡр З 7,0 - границѡ със землището на село Минждир.

Брѡзнѡта на Орѡк И 3,0 - границѡ със землището на село Орѡк.

Брѡзнѡта на Саратѣни Ю 3,0 - границѡ със землището на село Саратени.

Брѡзнѡта на Чадѣр С 5,0 - границѡ със землището на село Чадѣр

Вѣшкѡта ЮЗ 4,0 - лѡзя.

Дивитлѡйскуту лѡзи З 2,0 - лѡзя.

Кѡкуту ЮЗ 3,5 - лѡзя.

Орѡшкуту лѡзи ЮИ 0,5 - лѡзя.

Хидронимия:

Бѡшѡкуфска чѡшѡ З 1,5.

Милидѡнува герѡн Ю 0,1.

Озерѡту Саратѣни Ю 3,0 - язовир.

Москѡвския герѡн З 2,0.

Рикѡта Чадѣр ЮЗ 2,0 - малка река, която е приток на река Сарѡта.

Тѣпанувуту герѡнчи З 2,5.

Чулѡкова герѡн ЮЗ 2,0.

Мостове:

Мѡста ду стадиѡна Ю 0,3.

Мѡста ду Трѡктурната бригѡда Ю 1,0.

Вентонимия: *Гѡрния вѡтѣр - от север, Дѡлния вѡтѣр - от юг.*

Етнонимия: *сурд̀ви мулду̀в̀ани* - за молдованите; *хахл̀и* - за украинците; *чих̀у̀ти* - за евреите; *гагау̀зи* - за гагузите.

Групонимия: *диветл̀ийци* - за родовете, придошли от Диветлия; *тв̀ърд̀ийчени* - за родовете, придошли от Тв̀ърдица; *к̀ирсовци* - за родовете, придошли от Кирсово; *к̀ортенци* - за родовете, придошли от Кортен.

Хрононимия: *Гл̀анната гуд̀йна, Д̀иганити*.

КОМРАТ

География: Средно голям град, разположен на река Ялпуг, на около 100 км южно от гр. Кишинев. Комрат е столица на Автономна Републка „Гагаузия“, намираща се в пределите на молдовската държава.

Население: Живещите в селото българи са около 1100 човека или около 7 % от общо 23300 жители в населеното място, които в останалата си част са най-вече гагаузи и съвсем малко молдовани, украинци и турци

ЖитИ: *комр̀атчани: комр̀атчанин, комр̀атчанка, комр̀атчанче, прил. комр̀атчански.*

Език: говорят руски, турски и български език. В някои учебни заведения се изучава български език. Езикът на улицата е руският. На пазара може да се чуе руска, турска и българска реч, вж. и дис. на Лариса Бойкова, *Комратският български език*, автореф., С., 2008.

История: Комрат като колония е основан в края на XVIII век на мястото на ногайските селища *Джаналия* и *Кириет* (Дрон, Курогло 1989: 41,55) в долината на р. *Ялпуг*. Официалната дата на образуването на града е 1789 година, когато по време на Руско-турската война (1787 - 1791) става едно от първите масови преселвания на български бежанци в Бесарабия, които се установяват във вече съществуващите тук ногайски селища. Татарите, обитатели на Буджака, в течение на почти три века, към времето, когато се появяват българите, били вече разгромени от честите войни на Русия с Турция. В края на XVIII век татарите вече не са така войнствени като преди. Те започват да напускат Буджака като в края на 1807 г. не остава нито едно тяхно населено място. Първите български преселници заварват само остатъци от татарската орда, започват да се заселват в полуопразнените татарски села, като живеят в съгласие с татарите (Титоров 1903: 44-45).

Броят на жителите на колонията *Комрат* постепенно се увеличава по време на следващите руско-турски войни през 1806-1812 и 1828-1829 г. Българите, които се

заселват в *Комрат* в началото на XIX век, са били основно преселници от села и градове на Североизточна България. Един от първите преселници, които се установяват в *Комрат*, е *Константин Койчу (Койчев)*, избран за старейшина на населеното място, което през 1816 г. наброява 506 души (Булгар 2008: 12-14). След последните преселвания броят на "новите" преселници (383 семейства) преобладава над "старите" (239 семейства) (Грек, Червенков 1993: 22). През 1835 г. в *Комрат* живеят 2989 човека, от които 1604 мъже и 1385 жени (Булгар 2008: 46). По време на Кримската война (1853-1856) в *Комрат* се настаняват още 326 души (Грек, Червенков 1993: 28).

Ап. Скалковски, голям познавач на историята и икономиката на Бесарабия, пише през 1848 година, че „*Комрат* е прекрасна и многолюдна колония, втора по население и устройство след *Болград*”. Колонията е промишлена и богата, води значителна търговия (12 колонисти са записани в гилдии), като всяка седмица в понеделник става голям пазар. Жителите се занимават с градинарство, лозарство и животновъдство. В *Комрат* има училище, църква, 678 къщи Жителите са българи, 687 семейства от 3926 души; работната земя е 20 100 десетини (Скалковски 1848: 75-76).

Днес *Комрат* е център на Гагаузката автономия гагауз ери, има свой президент (башкан); тук се мистифицира историята на българите гагаузи, които се представят за етнически тюрки с „научните решения” на „учени”-мистификатори като Л.Покровская, Ст.Курогло, Йон Дрон, Ан.Шабашов и др., отпор на които има при Т.Балкански, На пусто пладне, Т.Балкански, В.Кондов, Бесарабски бележник, Т.Балкански, Кавказките българи и др.

В кварталонимията *Дерменската махала* (79 и сл.) е тълкувана по тур. *dermen* ‘воденица’, като е пропуснато важно обстоятелство, подсказано при Т. Балкански („На пусто пладне”, 57), а именно, че става въпрос за преселение на основателите на с. *Дермен дере* в Южния Буджак, за което има бележка при М. Греков (184); разбира се, че преселници от с. *Дермен дере*, сега Гавраилово (Сливенско) са напуснали основаното от тях с. *Дермен дере* от Южния Буджак и са се изселили в южна посока.

СелИ:

- според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 4* (2002: 463) в историческите извори се открива татарско селище с име *Comurât*, регистрирано на 27 май 1443 г., а през 1774 г. ген. Бауер фиксира на своята карта селищното име *Комр̀ат*,
- *Комр̀ат* : *Comr̀at* е официалното име на града днес.

// през 1443 г. още няма нова ногайска среда. Името в етимологичен план с основание е представено като старинно българско с етимон *Комрат*: *Коврат* при Т.Балкански,

Селищното име *Комрат* в светлината на езиковата археология, в: Българският език в Молдова, Комрат 2007,16-20.

Кварталонимия: някога населеното място е било разделено на четиринадесет махали: *Ашаакъ мааля* (глог.) (Дрон, Курогло 1989: 28) = *Долната част* (част от града, разположена на ниско място); *Бороганската махала* = *Бороганяска* (Дрон, Курогло 1989: 31) = *Бороганяска маалесѝ* (гаг.) (Дрон, Курогло 1989: 32) (тук в миналото са се заселили молдовани и днес това е западната част на града); *Бужакската махала* = *Бужак* (Дрон, Курогло 1989: 33) (предградие в северозападната част на Комрат, по названието на съществувалия до скоро совхозен завод „Буджак”); *Данкулувата махала* = *Данкуларън маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 40) (гаг. -намира се в западната част на града); *Дермѐнската махала* = *Дермѐн маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 41) (гаг. - на левия бряг на р Ялпух, тук в миналото е имало вятърна мелница); *Ялпухската махала* = *Ялпѝ маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 48) (гаг. - част от града, намираща се на левия бряг на р. Ялпух); *Каранаймак* (гаг.) (Дрон, Курогло 1989: 52) = *Туканската махала* = *Туканяска* (Дрон, Курогло 1989: 85) = *Туканнар* (гаг.) (Дрон, Курогло 1989: 86) = *Горната част* (западната част на града, заселена някога предимно от българи); *Каршик махала* = *Каршик мааля* (Дрон, Курогло 1989: 54) (гаг - източната част на *Ялпухската махала*); *Къшла* (Дрон, Курогло 1989: 62) (гаг. - махала, която сега е в източната част на града); *Мезарлък* (гаг.) (Дрон, Курогло 1989: 65) = *Мезарлък маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 65) (гаг. -махалата до гробището); *Мешиѐнската махала* = *Мешиѐн маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 66) (гаг. - южната част на града); *Мокѝцата* = *Мокѝца маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 67) (гаг. - част от града); *Стѐфанувата махала* = *Стѐфу маалесѝ*(Дрон, Курогло 1989: 79) (гаг. - част от града); *Циганската махала* = *Чингеня маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 94) (гаг. - част от града на десния бряг на р. Ялпух, ляво от пътя Комрат - Чадър-Лунга, тук сега живеят няколко цигански семейства), *Шюлюпѐнска махала* = *Шюлюпѐняска* (Дрон, Курогло 1989: 97) = *Шюлюпѐняска маалесѝ* (Дрон, Курогло 1989: 98) (гаг. - част от града на десния бряг на р. Ялпѝ).

Ходонимия (улици): *Ал. Нѐвского, Барладяна, Баумана, Белѝнского, Бендѐрская, Брюлова, Будѐного, Буджакская, Бѝзина, Варненская, Винника, Виноградная, Вълкова, Высѝцкого, Гаврилова, Гаврилюка, Гагарина, Галацана, Геѝлогов, Герасимова, Главана, Гѝголя, Горбунѝва, Грѝмовой, 28 юнѝя, 200 лет Комрату, Дѐнича, Димитрѝва, Дѝмо, Добровѝл'ского, Докучаева, Достоевского, Днестрѝвская, Дружбы, Дубѝнина, Дунѝева, Дѝтлова, Дячѐнко, Есѝнина, Жѝкова, Западная, Зелѝная, Златова, Измайловская, Кара, Чобана, Кѝевская, Кѝрова, Ковалѝвской, Козерюка, Колоѝздиная, Комарѝва, Комсомѝл'ская, Кѝлева, Космодемѝлской. Космонѝвтов, Котѝвского* (централна улица), *Кузнецѝва,*

Куйбышева, Лёнина (централна улица), Лермонтова, Ломоносова, Молодёжная, Матросова, Маяковского, Молдова, Московская, Нахимова, Новая, Одесская, Ол. Кошевого, Освобождения, Осипенко, Островского, Пацаева, Питүлиша, Победы (централна улица), Покрышкина, Полевая, Попова, Пушкина, Рокоссовского, Рылёва, Садовая, Светлая, Солнечная, 40 лет победы, С. Лазо, Степная, Студентская, Суворова, Танкистов, Ткаченко, Толстого, Третьякова, Тухачевского, Тюленин, Фед'ко, Феррант'евская, Фонтанная, Фрунзе, Чакура, Чапаева, Чернышевского, Чкалова, Шевченко, Школ'ная, Шолохова, Щүтицева, Щүсева, Южная, Ялүгская.

Анкетата е проведена в дома на *Иван Стойков*, като дименсиите са взети от това място. Информаторът е роден в с.Холмское (Селиоглу, Арцизки район, днешна Украйна). Ономастичната ни експедиция в *Комрат* ни убеди, че е доста трудно да се открият живи възрастни информатори от български произход, родени в този град. Поради това получихме по-голямата част от ономастичния материал от *Иван Стойков*, който вече близо петдесет години живее в Комрат.

Информатори: *Иван Павлович Стойков*, 1918 г., втори клас, пенсионер; *Николай Иванович Стойков*, 1949 г., висше, строител; *Василий Димитриевич Влах*, 1929 г., четвърти клас, тракторист, пенсионер.

Антропонимия: *Аврамови* (11 сем., вдигани в БМССР през 1949 г., а друга част от тях през същата година - в Курганска област - репресирани), *Автүтови* (1 сем.), *Анастасови* (2 сем.), *Андрееви* (1 сем.), *Апостол* (1 сем.), *Арабаджй* (10 сем.), *Арнаут* (7 сем., вдигани в Актюбинска област през 1941 г. - репресирани), *Бабарайка* (3 сем.), *Баеви* (1 сем.), *Байрактар* (1 сем.), *Балабан* (5 сем.), *Балджй* (1 сем., вдигани в Актюбинска област през 1941 г. - репресирани), *Банкови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Бас(ови)* (3 сем.), *Бахови* (2 сем., вероятно от Кортен), *Бежан* (2 сем.), *Берови* (2 сем.), *Бойко* (1 сем.), *Болгар* (18 сем., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Брадърски* (1 сем.), *Братүнови* (1 сем.), *Будак* (5 сем.), *Бузаджй* (2 сем. - гаг), *Буюкли* (2 сем. - гаг.), *Бянови* (1 сем.), *Валкови* (3 сем.), *Варбан* (8 сем.), *Василидогло* (9 сем. - гаг), *Василеви* (1 сем.), *Паскови* (1 сем.), *Велеви* (1 сем.), *Велидогло* (7 сем. - гаг), *Волчанови* (1 сем., вдигани в Свердловска област през 1941 г. - репресирани), *Влайкови* (1 сем., вдигани в Свердловска област през 1941 г. - репресирани), *Влах* (17 сем. - гаг., вдигани в Казахстан през 1941 г., а друга част от тях - в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Гайда* (1 сем.), *Гайдаржй* (4 сем.), *Ганели* (2 сем. - гаг), *Гаргалък* (11 сем. - гаг., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Георгиеви* (9 сем., вдигани неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Георгидогло* (2 сем. - гаг.), *Герчу* (3 сем.), *Герчдогло* (5 сем. - гаг), *Гимшили* (1 сем. - гаг), *Градинар* (4 сем.), *Гранчар* (1 сем.), *Гроздеви* (1 сем.),

Грòшеви (1 сем), *Гуйкови* (2 сем), *Делеу* (3 сем). *Делì* (5 сем. - гаг), *Демчòгло* (3 сем. - гаг), *Дерменжì* (2 сем.), *Дèчеви* (5 сем., от които 1 сем. е депортирано в Магаданска област през 1948 г., а още едно семейство е депортирано в Тюменска област през 1949 г - репресирани), *Джèнжерì* (1 сем. - гаг.), *Димитрòви* (2 сем), *Димитрòгло* (16 сем. - гаг.) *Димови* (2 сем), *Димòгло* (2 сем. -гаг.), *Димча* (1 сем), *Диянови* (1 сем), *Дòброви* (1 сем., вдигани неизвестно къде през 1949 г. -репресирани) *Дòйкови* (2 сем), *Долапчì* (1 сем), *Домушù* (1 сем. - гаг), *Драгайлови* (1 сем), *Драгàлини* (1 сем), *Драгневи* (3 сем), *Драгу* (2 сем), *Дудòгло* (6 сем. - гаг., вдигани в БМССР през 1949 г. - репресирани), *Дудуш* (1 сем.), *Дуплови* (1 сем.), *Душкови* (1 сем.), *Дяконови* (3 сем.), *Дюл'гер* (2 сем., вдигани в Курганска област през 1949 г - репресирани), *Жèкови* (5 сем., вдигани неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Жèлезови* (1 сем), *Здрàвкови* (2 сем), *Златови* (8 сем), *Златòвчени* (2 сем.), *Иванòви* (8 сем.), *Иванчеви* (1 сем.), *Йòдфчу* (2 сем., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Казанжì* (2 сем.), *Калàчеви* (2 сем), *Калоянови* (1 сем), *Кал'чìшкови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Кал'чу* (1 сем.), *Камбур* (2 сем. -гаг.), *Камил'чу* (2 сем), *Каналò* (2 сем. - гаг.), *Капакчò* (3 сем. - гаг.). *Карà* (20 сем, вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Карабаджàк* (1 сем.), *Караджòва* (3 сем., вероятно от Кортен), *Карà-Ивàn* (2 сем, вдигани в БМССР през 1949 г - репресирани), *Карайдалò* (1 сем. - гаг.), *Каранедови* (2 сем.), *Караяни* (1 сем.), *Кàсаджик* (1 сем. - гаг.), *Касъм* (3 сем. - гаг.), *Кацàрски* (1 сем), *Киерòгло* (1 сем. - гаг.), *Киосè* (3 сем. - гаг), *Килиòгло* (1 сем.), *Кирòгло* (1 сем. - гаг), *Кìру* (1 сем.), *Кìрчу* (1 сем), *Кирякови* (2 сем), *Кихаèгло* (2 сем. - гаг), *Кичук* (2 сем. - гаг), *Кованжì* (1 сем. - гаг.), *Кожухàр* (8 сем), *Койнàк* (4 сем. -гаг), *Кòйчеви* (1 сем.), *Кокòшко* (1 сем.), *Коломан* (1 сем), *Колицà* (4 сем, вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Константинòви* (18 сем), *Кристиòгло* (5 сем), *Кунчеви* (1 сем.), *Курдови* (1 сем.), *Курдòгло* (1 сем. - гаг.), *Курови* (1 сем), *Куртови* (3 сем), *Курù* (1 сем. -гаг), *Кущарови* (1 сем), *Кушлàк* (1 сем), *Куюжуклò* (2 сем), *Къл'чìк* (25 сем. - гаг., от които 1 сем вдигано в Казахстан през 1941 г., а други 2 сем. вдигани в Курганска област през 1949 г. -репресирани), *Къневи* (3 сем.), *Късà* (9 сем., от които 1 сем. вдигано в Казахстан през 1941 г., а друго семейство вдигано в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Кюлафлò* (4 сем. -гаг), *Кюркчù* (1 сем - гаг), *Лейчу* (3 сем., вдигани неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Лефтèр* (1 сем), *Мавродì* (11 сем), *Мàеви* (1 сем), *Малèеви* (1 сем.), *Мàлкови* (1 сем, вероятно от Кортен), *Марìнови* (4 сем), *Мартìнови* (3 сем.), *Милеви* (3 сем.), *Минчòгло* (1 сем. - гаг.), *Митиòгло* (5 сем. - гаг), *Мит'ко* (1 сем), *Михайлови* (13 сем.), *Мìхневи* (2 сем), *Муткòгло* (1 сем - гаг), *Наумови* (1 сем), *Начòгло* (1 сем. - гаг), *Нèду* (1 сем.), *Недялкови* (9 сем), *Нèйковчени* (1 сем), *Никòгло* (3 сем. - гаг.),

Новак (14 сем., от които 1 сем. вдигано в Казахстан през 1941 г., а други 3 сем. вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Павлови* (2 сем.), *Панайтови* (3 сем., вдигани в неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Паничърски* (1 сем), *Паруш* (2 сем), *Пееви* (6 сем), *Пейдгло* (1 сем. - гаг), *Петкови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Петкодгло* (3 сем. - гаг.). *Петрови* (9 сем., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Пєю* (2 сем), *Пиодгло* (10 сем. - гаг), *Пометко* (5 сем. - гаг.), *Попаз* (2 сем), *Попаздгло* (4 сем. - гаг). *Попови* (6 сем., вдигани в неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Пъндъкли* (2 сем. - гаг), *Радови* (2 сем.), *Радюлови* (1 сем), *Разградски* (1 сем.), *Раковчени* (1 сем), *Раишкови* (1 сем.), *Саридгло* (2 сем. - гаг.), *Саръ* (8 сем. - гаг), *Саръ-Терзи* (3 сем. - гаг.), *Сибови* (5 сем., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Славови* (1 сем), *Сотирови* (1 сем), *Станеви* (2 сем.), *Станчеви* (1 сем.), *Станчу* (2 сем., вдигани в Тюменска област през 1949 г. - репресирани), *Стефанови* (1 сем.), *Стойкови* (3 сем.), *Стаматови* (8 сем., вдигани в БМССР през 1949 г. - репресирани), *Стойнови* (3 сем., вдигани неизвестно къде през 1941 г. - репресирани), *Стойндгло* (1 сем. - гаг.), *Съби* (1 сем.), *Сюлемез* (1 сем. - гаг), *Тавшамжй* (1 сем. - гаг.), *Тануркови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Тарлеви* (2 сем.), *Ташови* (1 сем.), *Тел'пиз* (1 сем), *Терзи* (6 сем., вдигани неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Тетридгло* (1 сем. - гаг), *Тодорови* (1 сем), *Тодордгло* (1 сем. - гаг), *Томайлъ* (6 сем - гаг), *Топал* (24 сем. - гаг., вдигани в Курганска област през 1949 г. - репресирани), *Топалови* (2 сем), *Топчу* (1 сем. - гаг), *Узун* (17 сем. - гаг., вдигани неизвестно къде през 1949 г. - репресирани), *Фазлъ* (2 сем. - гаг), *Филеви* (4 сем), *Хаджй* (1 сем. - гаг), *Халваджй* (2 сем. - гаг., вдигани в Актюбинска област през 1941 г. - репресирани), *Харчу* (1 сем.), *Цветкови* (1 сем), *Чавдарови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Чакйр* (2 сем.), *Чобан* (12 сем. - гаг), *Чобан* (1 сем), *Чолак* (3 сем), *Чумерткови* (1 сем., вероятно от Кортен), *Шаргови* (2 сем), *Шкембежй* (1 сем - гаг), *Шупарски* (1 сем), *Ябанжй* (1 сем. - гаг), *Якимови* (2 сем), *Янидгло* (2 сем. - гаг.), *Янови* (1 сем), *Янддгло* (2 сем. - гаг.).

Ойкодомонимия:

Автозаправките в Центра Ц - бензиностанциите в централната част на града.

Автомобилната гара Ц - автогарата.

Аеродром ЮЗ 5,0 - летището.

Болницата СЗ 3,0 - болницата.

Гастинниците Ц - хотелите в централната част на града.

Дом културя = *Клуба Ц*.

Жечонун дерменй (гаг.) = *Жечувити мелници СИ 2,0* - две ветрени мелници.

Жечувити мелници = *Жечонун дерменй СИ 2,0*.

Кирпичния завод СИ 5,0 - завода за строителни материали.

Клуба = Дом кул 'тури Ц.

Кукурүзны завод С 8,0 - завода за селскостопанска техника.

Парка Ц.

Паметника на Освобождението З 2,0 - монумент на съветските войни, загинали по време на Втората световна война.

Поликлиниката Ц - поликлиниката.

Парламента Ц- гагаузският парламент.

Педколледж СЗ 3,0 - педагогически колеж с обучение на руски език.

Пионерски лагер = Трудавдй лагер С 8,0 - преди време детски лагер, който сега не функционира.

Централ 'наша почта Ц - централната градска поща.

Промзодната СЗ 10,0 - зоната с промишлени предприятия.

Стадиона Ю 1,5 - градският стадион.

Стария пазар = Централ 'ния пазар С 1,5 - най-големият пазар в града.

Третата школа = Царската школа Ю 1,0 - средно училище с обучение на руски език.

Трудавдй лагер = Пионерски лагер С 8,0.

Университета СЗ 3,5 - гагаузският университет, в който се обучават и студенти на български език.

Царската школа - Третата школа Ю 1,0.

Централ 'ния пазар = Стария пазар С 1,5.

Школити в Центра Ц - основни и средни училища в центъра на града с преподаване основно на руски език.

Еклезнонимия:

Старата черква З 2,0 - православен храм, който сега не съществува, тъй като е унищожен от съветската власт през 1962 г.

Събора „Йодн Предтеча” С 1,5 - голям православен храм, намиращ се в централната част на града.

Некронимия:

Гробищата (ж р.) ду Старата черква З 2,0.

Новата гробища СЗ 4,0.

Дромонимия:

Вишньовка йолу (гаг.) = Вишньовския път СЗ 2,5 - пътят през с. Вишньовка за гр. Кантемир.

Вишньовския път = Вишньовка йолу СЗ 2,5.

Гàра йолу (гаг.) = *Желèзния път* С 4,0 - железният път в непосредствена близост до жп гара. Комрат; част от жп линията Бесрабка - Кагул.

Желèзния път = *Гàра йолу* С 8,0.

Карлèк йолу (гаг.) = *Чокмайдàнския път* СИ 2,5 - пътят през с. Чокмайдан за гр. Бесарабка.

Тараклийския път З 1,0 - пътят за гр. Тараклия.

Чадър йолу (гаг.) = *Чадърския път* СИ 2,0 - пътят за гр. Чадър-Лунга.

Чадърския път = *Чадър йолу* СИ 2,0.

Чимишлийския път СЗ 4,5 - пътят за гр. Чимишлия.

Чокмайдàнския път = *Карлèк йолу* СИ 2,5.

Топонимия:

Б'у̀к байър̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 34) = *Гулèмия бай̀р* ЮИ 3,5 - възвишение, хълм.

Гулèмия бай̀р = *Б'у̀к байър̀* ЮИ 3,5.

Ген̀иш пай (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 37) И 3,0 - широко място, поле.

Гр̀аницата ЮЗ 7,0 - границата между землищата на гр. Комрат и с. Конгаз; в периода от 1856-1878 г. тук е минавала границата между Руската империя и Молдовското княжество.

Дезгиндж̀а подишѝ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 40) СЗ 9,0 - поле, плато.

Дя̀дул п̀опилор (вж. Дрон, Курогло 1989: 43) СИ 5,0 - поле.

Ен̀и ерл̀яр (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 43) СЗ 3,5 – поля.

Жаналѝя (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 45) СИ 13,0 - поле.

Жèлу (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 45) (Дрон, Курогло 1989: 32) (свързва се с бълг. лично име Жельо)СЗ 12,0 - поле.

Карабажан̀ен бай̀ър̀ (вж. Дрон, Курогло 1989: 52) (гаг. - свързва се с антропонима *Карабадж̀ак*) С 4,5 - възвишение, където има и неотдавна засадени дървета.

К̀арс̀у (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 63) З 4,5 - поле, гора.

Кат̀ърж̀и (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 54) З 3,0 - поле.

Комора (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 56) И 4,5 - поле.

Копч̀ак бай̀р = *Копч̀ак бай̀ър̀* (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 61) СИ 10,0 - баир, в който, според информаторите, някога един богат турчин закопал съкровището си и там първоначално се основало село, а след голяма чумна епидемия жителите му се изместили да живеят малко по на юг, те. в пределите на днешен Комрат; сега всяка година комратчани правят събор на старото място.

Копч̀ак бай̀ър̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 61) = *Копч̀ак бай̀р* СИ 10,0.

Куаннѣк (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 59) СЗ 5,0 - гориста местност.

Кѹла (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 59) И 6,0 - гора във вид на крепостна стена.

Кюллиѡк (гаг. - в превод от турски 'пепелище') (вж. Дрон, Курогло 1989: 60) СИ 9,0 - поле.

Кючѡк могойла (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 61) = *Мѡлкия байр* ЮИ 3,5 - неголямо възвишение.

Лѹнга (вж. Дрон, Курогло 1989: 63) И 4,0 - поле.

Мѡлкия байр = *Кючѡк могойла* ЮИ 3,5.

Мешѣн' (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 66) Ю 3,0 - хълмисто място.

Мовйла (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 67) = *Могойла* (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 67) СИ 9,0 - възвишение.

Могойла = *Мовйла* СИ 9,0.

Петриѡка мерасѣ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 71) З 4,0 - поле.

Плантѡция СЗ 7,0 - акациева гора.

Подвѡл чайѣрѣ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 71) СЗ 3,0 - пасище.

Подѡиш (вж. Дрон, Курогло 1989: 72) З 2,5 - поле, от лявата страна на пътя Комрат-Чадър-Лунга.

Попѡз мераларѣ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 73) СЗ 5,0 - поле.

Пѡштарѣн баайѣ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 73) Ю 3,5 - лозя по пътя за село Кирсово.

Садѣкски лес З 7,0 - акациева гора.

Садѣм С 15,0 (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 75) - поле.

Саратѹра (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 76) З 1,0 - празно място, намиращо се на брега на р. Ялпуг в пределите на гр. Комрат.

Стрѣмбу байѣрѣ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 79) СЗ 4,5 - гора.

Тулѡка И 2,0 - необработваема земя, която се използва за пасище.

Чанѡев (вж. Дрон, Курогло 1989: 92) ЮИ 9,0 - поле.

Хидронимия:

Бѡлка Лѹнга СИ 16,0 - низина с вода, дол.

Бешиѣѡз (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 30) ЮИ 5, 0 - пет водоизточника, намиращи се в граничната зона на землищата на селата Кирсово, Томай, Ферапонтиевка и гр. Комрат.

Верѡн дересѡ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 36) Ю 5,0 - рекичка Верана, вливаща се в р. Джаналия, намираща се в северната част на с. Ферапонтиевка.

Гаргалѣк (гаг. - свързва се с антропонима Гаргалѣк) (вж. Дрон, Курогло 1989: 37) С 3,5 - поле.

Гъозлюк (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 38) С 7,0 - блатисто място, тресавище.

Дезгинджà чайъръ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 40) СЗ 10,0 - мокро пасище.

Дймонун пънаръ (гаг) ЮИ 2,0 - кладенец.

Езеруту Ю 3,0 - язовир, направен през 1952 г.

Жаналия дереси (гаг) (вж. Дрон, Курогло 1989: 45) СИ 13,0 - рекичка Джаналия, вливаща се в река Лунга; от разказите на информаторите се изяснява, че в долината на тази рекичка е имало старо ногайско селище; рекичката протича и през землищата на селата Ферапонтиевка и Томай.

Калдàре чайъръ (гаг) (вж. Дрон, Курогло 1989: 51) СЗ 8,0 - мокро пасище; според местното предание, първи заселник на това място бил молдованинът мош Калдаре.

Кòманън пънаръ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 56) СИ 1,5 - кладенец.

Кот (гаг) (вж. Дрон, Курогло 1989: 58) ЮИ 8,0 - долина, дере

Куаннък чайъръ (гаг) (вж. Дрон, Курогло 1989: 59) СЗ 5,5 - долина, мокро пасище.

Кулаклар(гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 59) С 14,0 - свлачища, оврази.

Куртюнун пънаръ (гаг. - свързва се с бълг. лично име Курти) (вж. Дрон, Курогло 1989: 60) СИ 2,5 - кладенец.

Кърсов (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 62) ЮИ 4,0 - река Голяма Кирсова, с начало СИ от Комрат - до р. Ялпуг при Конгаз.

Мешен' дереси (гаг) (вж. Дрон, Курогло 1989: 66) = *Мешен' чукуру* (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 66) Ю 3,5 - езерце, дере.

Мешен' дереси (гаг) Ю 3,0 - чешма.

Мешен' чукуру = *Мешен' дереси* Ю 3,5.

Михалàки (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 66-67) СЗ 10,0 - долина, в близост до пътя Дезгинже-Комрат.

Панишийн дереси (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 70) СЗ 9,0 - рекичка, ручей Паниш -приток на река Ялпуг.

Пометконун пънаръ (гаг.) (от лич. име Пометко - 'парцал за почистване на пещ') СЗ 3,5 -кладенец.

Пърлòга (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 74) Ю 1,0 - ручейче, вливащо се в река Ялпуг.

Пърлòга пънаръ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 74) Ю 1,0 - два кладенеца в непосредствена близост до ручейчето Пърлога.

Ръпалар (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 75) З 2,0 - овраг; рекичка, вливаща се в река Ялпуг.

Стръмбу чайъръ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 79) СЗ 4,0 - ливада, пасище.

Фантàнката С 2,0 - кладенец.

Фр̀ангунун п̀нар̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 88) СИ 1,5 - кладенец.

Х̀опчунун дерес̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 89) СИ 2,0 - ручей, чието название се свързва с прякора на българин с фамилия Жеков - Хопчу; през неговото дворно място минава ручейт, вливащ се в р. Ялпук.

Чин̀ак чай̀р̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 93) С 7,0 - мокро пасище.

Чийшѝята ЮЗ 6,0 - чешма.

Мостове:

Белис̀ет к'опр'ус̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 30) = *Белис̀етски мост* С 1,5 - мост, намиращ се в Комрат, но на централния път Болград-Кишинев.

Белис̀етски мост = *Белис̀ет к'опру'с̀* С 1,5.

Кирѝет к'опр'ус̀ (гаг.) (вж. Дрон, Курогло 1989: 55) С 6,0 - мост, намиращ се на пътя между гр Комрат и с Буджак.

Сув̀оровски мост СИ 0,8.

Вентонимия: *Г̀орния в̀ятър* - от север, *Д̀олния в̀ятър* - от юг.

Етнотонимия: *булг̀ар'* (молдованите за българите); *мулдув̀ани*, *мулдуван̀я* (българите за молдованите); *ру̀ски*, *ру̀сна̀ци* (българите за руснаците); *хахл̀и*, *укра̀инци* (българите за украинците); *чих̀ути* (българите за евреите); *гага̀узи* (българите за гагузите), *булг̀арл̀ар* (гагаузите за българите).

Групотонимия: първоначално установилите се в населеното място българи наричат новодошлите си братя "*бежан̀ари*", а себе си - "*тук̀ани*" (вж. Титоров 1903: 21). И сега югозападната част на града носи названието *Тукан̀яска* (с румънска наставка) (вж. Дрон, Курогло 1989: 85).

Дирекционимия: *сл̀нциту изг̀рява* - от изток; *сл̀ншиту зай̀жда* - на запад.

Хрононимия: *Галад̀о̀фката*, *Диг̀анито* (единадесет комратски рода са вдигани в Сибир през 1941 г. и са заселени в Актюбинска област, Казахстан и Свердловска област; един комратски род е репресиран и е принудително заселен през 1945 г. в град Ташкент; двадесет и седем комратски рода са репресирани и отведени насила в Сибир през 1949 г. , като са заселени в Курганска и Тюменска области, БМССР, а за някои от тези родове в архивите няма данни къде са изпратени; почти всички репресирани от съветския режим български семейства от Комрат са освободени през 1954 и 1955 г., но са напълно реабилитирани едва през 1989 г).

Просопография: В този град е роден един от известните българи, учен с огромна известност, Петър Драганов - автор на много трудове, най-значим за моята работа обаче е енциклопедията Бесарабиана: Bessarabiana, Киш.1911, вж. копието.

Наскоро му е издигнат паметник в града от автономната държавица, която представя Петър Драганов за „етнически гагаузин”, вж. фотографията.

КОНСТАНТИНОВКА

География: Средно голямо село на около 55 км югоизточно от гр. Кишинев. Селото се намира в Каушански район на Молдова.

Население: Българите, живеещи в селото, са около 650 човека или 85% от общо 800 жители в населеното място, които в останалата си част са молдовани и украинци.

ЖитИ: *константиновци: константиновец, константиновка, константиновче, прил. константиновски.*

Език: говорят български, руски и румънски език. В училището се изучава български език. Езикът на улицата е българският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 291) селото е основано в нач. на XX в,
- според информатора *Константиновка* е основана през 1896 г. от 36 български семейства от село *Чумлек* (днешна Украйна);
- според историка Олег Кула селото е основано през 1896 г. от 44 семейства (347 души) от село *Балбунар* (днес село *Меден кладенец*. Ямболско, България); в основата на заселването е договорът за купуване на земя, сключен между преселниците и землевладелеца *Константинов*; съгласно условията на договора той ще им продаде земята на по-ниска цена, ако те нарекат селото на негово име и ако празникът на селото е Св. св Константин и Елена; основатели на селото са семействата *Коруч, Дерли, Кула, Драгневи, Волкови (Вълкови), Карабаджак, Попаз* и *Бахчиванджи*

СелИ:

- според енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 4* (2002: 508) селището е регистрирано през 1748 г. с името *Курен* (рум. *Curèni*), но то е съществувало под формата на цигански колибак (катун); през 1892 г. тук пристигат 38 български семейства от село *Чумлек* (сега *Виноградовка*, Тарутински район, Украйна), които закупуват земя през 1896 г. от молдовския помещик *Константин*, живеещ в съседното село *Кошкалия*, след като той им продава земята, в негова чест българите кръщават селото *Константиновка* (по лич. име *Константин* + наставка, характерна за руския ойконмичен модел - *ка*);
- *Константиновка* : *Constaninovca* е официалното име на селището днес.

Кварталонимия: В селото има две големи махали: *Отгòре бахчìте* = *Нагòре* = *Константиновка* (тук първоначално са се заселили придошлите от с. *Чумлек* българи); *Отдòлу бахчìте* = *Надòлу* = *Курèны* (тук пък някога са се заселили няколко украински семейства, като впоследствие двете махали са се обединили в едно село, наречено *Константиновка*). *Примирията* (Кметството) се намира в съседното село Первомайск.

Ходонимия (улици): *Бендèрская, Дру̀жба, Маскòвская.*

Анкетата е проведена в дома на *Георги Бахчиванжи*, а дименсиите(посоките и разстоянията) са взети от това място.

Информатор: *Георги Иванович Бахчиванжи*, 1952 г., висше, историк; директор на училището (анкетата беше проведена качествено благодарение на любезното съдействие на информатора).

Антропонимия: *Арабаджì* (2 сем.) - от *Чумлек* (*Виноградовка*), *Бабèй* (1 сем.) - от *Чумлек*, *Бàйчеви* (8 сем, вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г.) - *Чуваля̀та* - от *Чумлек*, *Бахчиванжì* (15 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г.) - *Гр̀ците*, *Гòрците*, *Гèпите* - от *Чумлек*, *Богòр(ови)* (7 сем.,) - от *Чумлек*, *Вòлкови* (4 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г , а сега живеят в България) - от *Чумлек*, *Гàнчеви* (10 сем, смесени с албанци; повечето от тях сега живеят в България) - *Кòстовите* - от *Чумлек*, *Драгìеви* (8 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г.) - от *Чумлек*, *Др̀гневи* (8 сем.) - *Гицòците* - от *Чумлек*, *Карабаджàк* (5 сем.) - *Парцуня̀та* - от *Чумлек*, *Кòзман* (1сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1940 г.) - *Бадиня̀та* - от *Чумлек*, *Кòруч* (12 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г.) - *Коручàта* - от *Чумлек*, *Костурòви* (5 сем) - от *Чумлек*, *Кулà* (12 сем.) - *Парпуля̀та* - от *Чумлек*, *Кулаклì* (8 сем.) - *Бадиня̀та* - от *Чумлек*, *Лòзови* (1 сем.) - от *Чумлек*, *Мь̀глà* (8 сем.) - *Щèрийте* - от *Чумлек*, *Панàз* (8 сем.) - *Хайдутите* - от *Чумлек*, *Рад̀лови* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949 г.) - от *Чумлек*, *Сèмкови* (1 сем.) - от *Чумлек*, *Стой̀нови* (2 сем.) - (?), *Тигля̀* (12 сем., като повечето от тях сега живеят в България) - от *Чумлек*, *Топàлови* (2 сем.) - *Хайдутите* - от *Чумлек*, *Торлàк* (1 сем.) - от *Твърдица* (вероятно кортенци), *Трифòнови* (1 сем) - от *Чумлек*, *Фердишилì* (5 сем.) - от *Твърдица*, *Фердишилì* (3 сем.; сега живеят в България) - от *Чумлек*, *Чиканчì* (15 сем.) - *Кильòшите* - от *Чумлек*.

Ойкодомонимия:

Бàра у Анàнич И 0,4.

Бара у Фрòся И 0,6.

Библиотèката = *Клуба* СИ 0,5.

Клубà = *Библиотеката* СИ 0,5.

Лàфката = *Магазìна* СИ 0,6.

Магазѝна = Лѝфката СИ 0,6.

Магазѝнчиту Ю 0,2.

Медпѝнкта СИ 0,6 - здравната служба.

Пѝщата Ц - пощенската служба.

Тѝка = Трѝкторната брига̀да СИ 0,3 - постройки за съхранение на селскостопанска техника и складове за хранителни провизии.

Трѝкторната брига̀да = Тѝка СИ 0,3.

Шкѝлата СИ 0,5 - средно общообразователно училище с обучение на руски език, където се изучава и български език.

Некронимия: *Констѝновската грѝбища* (ж. р.) Ю 0,8 - гробища.

Курѝнската грѝбища ЮИ 1,0 (в това гробище някога са погребвани само украинци, а сега и българи) - гробища.

Дромонимия:

Бѝкеския път = Пѝтя на Бѝкес (Пикус) С 0,1 - път за село Бикес (Пикус).

Кошкалийския път = Пѝтя на Кошкалия ЮИ 0,1 - път за село Кошкалия.

На шля̀ха ЮЗ 0,1 - стар голям път (вече го няма).

Пѝтя на Бѝкес (Пѝкус) = *Бѝкеския път* С 0,1,

Пѝтя на Кошкалия = *Кошкалийския път* ЮИ 0,1.

Пѝтя на Хомутя̀новка = *Хомутя̀новския път* СЗ 0,1.

Хомутя̀новския път = Пѝтя на Хомутя̀новка СЗ 0,1 - път за село Хомутя̀новка.

Топонимия:

Байря ЮИ 0,5 - възвишение, хълм.

Бѝкишикия сѝнур С 3,0 - граница със землището на село Бикес (Пикус).

Бѝкишукуту С 3,0 - поле.

Гивѝча И 0,8 - гориста местност.

Дѝкууту СЗ 2,5 - поле.

Ду мѝсчиту И 0,3 - търла, овчари и к.

Ду сувѝта Ю 1,0 - кър, поле.

Ду фѝрбѝте СЗ 2,0 - поля.

Золотѝевския сѝнур И 2,0 - граница със землището на село Золотиевка.

Иментѝлския сѝнур ЮЗ 1,5 - граница със землището на село Перовомайск (по старото му име Иментал).

Кошкалийския сѝнур ЮИ 2,0 - граница със землището на село Коткалия.

На ектърите СЗ 1,5 - поле.

На хъгъла ЮИ 0,5 - гърла, овчарник.

На царѐва СИ 2,5 - някога на това място е имало езеро, а сега е зона за отдих.

Успѐнскуту СИ 2,0 - местност, поле.

Хомутяновския сѝнур СЗ 1,5 - граница със землището на село Хомутяновка.

Хидронимия:

Бълката = *Чиъря* И 0,3 — низинка с вода.

Дерѐту ду грѐбищата ЮИ 1,2 - дере.

Дерѐту на байря = *У дерявата* Ю 1,0 - дере, дол.

Нѐвия сувѧт Ю 1,0 - изкуствено създаден водоем, язовир.

Пѧнчев клѧенц Ю 1,0.

Рѐка Курѐнка = *Рекѧта* И 0,3.

Рекѧта = *Рекѧ Курѐнка* И 0,3.

Стѧрия сувѧт СИ 2,5 - изкуствено създаден водоем на мястото на съществувало някога езеро.

У дерявата = *Дерѐту на байря* Ю 1,0.

Чиъря = *Бълката* И 0,3.

Юзура ду гивѐча И 0,8 - извор.

Юзура на байря ЮИ 0,5 - извор.

Мост:

Мѐсчиту И 0,3.

Вентонимия: *Гѐрния вѧтър* - от север, студен; *Дѐлния вѧтър* - от юг, дъждоносен.

Зоонимия: *Балѧн*, *Орлик*, *Рѐдиба* - за коне; *Мѧрта*, *Мѧя*, *Чернѧшка*, *Юля* - за крави; *Бѐбик*, *Ина* - за кучета; *Бор'ка*, *Вѧс'ка*, *Мѧшка* - за прасета.

Етнонимия: *булѧр'* (молдованите за българите); *мулдувѧни*, *сурѐви мулдувѧни* (българите за молдованите); *руснаци* (българите за руснаците); *кацѧти*, *украинци*, *хахлѧи* (българите за украинците); *чихѧти* (българите за евреите); *гагаѧзи* (българите за гагазите); *пѧтьѐмци* (българите за староверите руснаци).

Групонимия: *чумлѧкѧовци* - за родовете, придошли от Чумлек; *твѧрдѧчани* - за родовете, придошли от Твѧрдица.

Дирекционимия: *слѧнциту ужѧ гѐре* - от изток; *слѧнциту запѧнна* - на запад.

Хрононимия: *У гладѧ*, *Галадѧфката*, *Глѧнните гудѧни*, *Дѧганти* (единадесет семейства от Константиновка са репресирани, те. насилствено изселени в Курганска област през 1949 г., като впоследствие повечето от тях се завръщат в родното си село).

КОШНИЦА

Селището е регистрирано като българско в Приднестровието през XVII-XVIII в. при Ал. Середа, с. 144.

Селището е с безспорно българско име *Кошница* с ойконимен аналог с. *Кошница* в Смолянско, България, помашко населено място, сега към с. Смилян. Естественият въпрос е: не е ли българско помашко село в тогава мохамеданския на ногайците вилает Очаков?

За селото с такова българско име има странен коментар при В. Райляну (с. 23 и сл.):

„Кошница, село в бившия жудец (окръг) Тираспол. Фигурира в руските военни карти с името *Кашница* (Kashniza)(K-1770/1774). През 1772 тук има 22 домакинства и 17 румънски мъже „глави на семейстава”. През 1792 има население от 859 души.... Населеното място е регистрирано преди повече от 300 години. Топонимът има за база рум. антропоним *Кошница* (рум. *Coșnița*), регистриран в много румънски антропонимични речници, където етимологически се свързва с апелатива *кошница* (рум. *coșnița*) „панер, плетен кош”, „кошер”, „хамбар” (Сергеевски, с. 128). Открива се населен пункт *Кошница* (рум. *Coșnița*), румънско село наляво от р. Днестър, на 5 км северо-западно от с. *Волошка* (рум. *Voloșca*)(K-1915); Голяма Кошница (рум. *Coșnița Mare*), село наляво от р. Днестър, на 15 км западно от гр. Сорока (K-1915), което наброява в началото на XX в. 32 домакинства (K-1907); Малка Кошница (рум. *Coșnița Mică*), намиращо се на северо-запад от с. *Югастра* (рум. *Jugastra*), с 32 домакинства в нач. на XX в. (K-1907) и с. *Кошница* (рум. *Coșnița*), което в нач. на XX в. има население, което 75% е румънско(Хотног 1991, с. 79); *Coșnița Nouă*, село наляво от р. Днестър, подчинено на комуна *Нова Комисаровка* (рум. *Comisarovca Nouă*), регистрирана за първи път през 1924 г., с 287 домакинства в 1989 г.”

КУПАРАН(И)

География: Малко село, разположено на около 105 км югозападно от гр. Кишинев, намиращо се в рамките на комуна Тигеч в Леовски район на Молдова.

Население: В селото живеят около 400 човека, от които 210 българи или 50% от населението, което в другата си част е съставено предимно от молдовани.

Жити: *купаранци*: *купаранец*, *купаранчанин*, *купаранка*, *купаранче*, прил. *купарански*.

Език: говорят български и румънски език. Няма училище (децата се обучават в училището на съседното село Тигеч). Езикът на улицата е българският, но на пазара е румънският. Независимо от факта, че българите са се заселили тук от пет други български бесарабски селища, те са формирали един общ български говор, на който общуват помежду си и досега.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 321) и според информаторите селото е основано през 1904 г. от български преселници от с. *Купаран* (дн. Украйна), като на входната табелка на селото стои същата година като начална за образуването му;

- местните българи утвърждават, че първи български преселници в селото са сем. *Гечеви* от *Стари(я) Купаран* (дн. Украйна).

СелИ: име пилигрим *Купаран*, по *Купаран:Стари(я) Купаран* (дн. Украйна), от където са придошли българите; неофициално българите наричат селото *Купаран: Нови(я) Купаран*, украинците - *Купарань*, молдованите - *Купорань*, официално: *Супорани*.

// вторичната пилигримия е посочена при Т.Балкански, На пусто пладне 188, където е представена и метрополията в България с име *Копаран*, сега *Порой*, *Бургаско*, което ще да е по тур. *кораган* 'салтамарка, контош', Пр *Копаран*, често тур. *ФИ Кораган*, при *Заимов*, *Заселване 266* по измислено *копаран 'който обича копър' (вж. Ст.Илчев, 268 *istanbul telefon renberi 1972*, 296 *Турхан Расиев*, *Български фамилни имена от турски, арабски и персийски произход*, Варна 94); при *Ан.Еремия*, *Нуме 126.*, „с непозната етимология”.

Анкетата се извърши в дома на *Захарий Николаевич Дюлгер*, откъдето са взети и дименсиите.

Информатори: *Захарий Николаевич Дюлгер*, 1914 г., пети клас, пенсионер, *Петър Петрович Дръндар*, 1938 г., средно, механизатор, пенсионер.

Антропонимия: *Андрюшкови* - от *Чумлек* (Виноградовка), *Бордук* - от *Гюл'мян*, *Букурдови* - от *Купаран*, *Вичеви* - от *Купаран*, *Волкови* - от *Купаран*, *Гечеви* - от *Купаран*, *Димитрови* - от *Диветлий*, *Димитрови* - от *Купаран*, *Дръндар* - от *Гюл'мян*, *Дюлгер* - от *Диветлий*, *Иванови* - от *Купаран*, *Иришкови* - от *Купаран*, *Каран* - от *Антоновка*, *Каравелкови* - от *Диветлий*, *Карагяур* - от *Диветлий*, *Каичий* - от *Купаран*, *Койнак* (гаг.) - от *Комрат*, *Куванжй* - от *Диветлий*, *Мачин* - от *Купаран*, *Миндови* (дигани в Сибир), - от

Гюл'мян, *Райляну* - от Купаран, *Тёл 'нис* - от Купаран, *Топъл* - от Чумлек, *Чорбаджий* - от Диветлий.

Топонимия:

Въл 'чата абълка СЗ 3,5 - земеделска земя, ниви

Горнити лузя СЗ 0,1.

Горнута дирè З 4,5.

Горния гулèмия байр СЗ 6,0.

Долнити лузя ЮИ 1,0.

Долнута дирè З 4,5.

Дол 'ния гулèмия байр СЗ 7,0.

Длэгити = *Нивята* СЗ 3,0.

Кодри = *Старата гурà* И 2,0.

Късиянувуту СЗ 5,0 - частни ниви.

Лузятя на льòвския път = *Двата аршѝна* = *Равненията* = *Льòвския шлях* З 3,0.

Мъ̀нйнкити СЗ 6,5 -равно място с частни ниви.

Чѝря ЮИ 0,15 - пасище.

Яргарй̀нската браз̀на СИ 8,0 - граница със землището на село Яргара

Хидронимия:

Дамбата = *Р̀у Тигèчулуй* ЮИ 0,15 - наименование на минаващата през селото р. Тигеч.

Кладенца на Ирй̀шкова С 0,3.

Кладенца ду Каравèлков ЮЗ 0,2.

Кладенца на Кетра̀рю (молдованин)С 0,35.

Кладенца ду Кудря̀н ЮЗ 0,25 .

Кладенца на Мирòн С 0,4.

Дромонимия:

Центра̀л'ния път' = *П̀тя на Кумра̀т* З 4,5 - път, свързващ градовете Комрат и Кантемир.

Льòвския път' И 0,5 - път за град Леово.

Некронимия:

Грòбища СИ 0,3.

Етнонимия: *сурòви мулдува̀ни*, *кап де б̀ду* - за молдованите, *ру̀ски* - за руснаците, *хахли* — за украинците, *чих̀ути* — за евреите.

Групонимия: *гюмя̀нци* - за родовете, придошли от село Гюлмян; *диветлий̀ци* - за родовете, придошли от село Диветлий; *кумратча̀ни* - за родовете, придошли от град

Комрат; *чумлѐкювци* - за родовете, придошли от село Чумлек.

Вентонимия: *Гòрния вятър* - северен, *Дòл'ния вятър* - южен, *Льòвския вятър* -източен, *Кумрòтския вятър* - западен.

Хрононимия: *Гладò, Глòннòта гудòйна, Дòганиту.*

МАКСИМЕН(И)

География: Малко село на 65 км югоизточно от гр. Кишинев, на 15 км от главния път Кишинев - Комрат. Селото се намира в Чимишлийски район.

Население: Българите в населеното място са около 300 човека или 75% от общо 400 жители в селото, които в останалата си част са молдовани, а има и едно гагаузко семейство.

ЖитИ: *максимѐнци: максимѐнец, максимѐнка, максимѐнче, прил. максимѐнски.*

Език: говорят български, руски и румънски език. В училището не се изучава български език. Тъй като българите, заселили това място, са дошли от селата *Чийший* и *Кортен*, в техния език се откриват особености на чийшийския и на кортенския говор.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 361) селото е основано през 1910 г.
- според информатора селото е основано през 1910 г., а първи заселници са българските семейства *Кирымикчи, Каши, Иванови, Коеви* от *Чийший*, а от *Кортен* прииждат тук през 1920 г. семействата *Банкови, Гургурови, Делибалтови, Петкови* и *Чавдар*. Българите се опитали да закупят земята от помешчика *Бèю (Бèя)* чрез кредит от банка, но не успели да сторят това и впоследствие тя била национализирана.

СелИ:

- българите наричат селото *Максимѐни*; сякаш във връзка с инженера Максим Колибаба, вж. в Колибабовка?! Сякаш името е от българи, но формата е румънска?!
- украинците и молдованите — *Максимѐнь*;
- днешното официално име на селото е *Махитѐни*.

Кварталонимия: селото се състои от две части: *Гòрната част* (северната част на селото) = *Фтòрата учàска*; *Дòлната част* (южната част на селото) = *Пѐрвата учàска*. *Мигдàня (Цѐнтъра)* се намира в пределите на Долната част на селото, в близост до *Астанòвката* (автобусната спирка). *Примарията* (кметството) и *Пòщата* се намират в съседното село *Жавгòр*.

Ходонимия (улици): *Димитрòва* и *Лѐнина*.

Анкетата се проведе в дома на *Иван Степанович Киримикчи* и дименсиите (посоките и разстоянията) са взети от това място.

Информатор: *Иван Степанович Киримикчи*, 1934г., средно специално образование, механик, пенсионер.

Антропонимия: *Арнау̀т* (2 сем.) - от Кирсово, *Ба̀нкови* (5 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1940г.) - от Кортен, *Бочковàр* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949г.) - от Чийший, *Гèврик* (2 сем.) - Юрдèкити - от Чийший, *Георгиèви* (2 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949г.) - от Чийший, *Гèнови* (2 сем.) - от Чийший, *Гургурови* (6 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1940г.) - от Кортен, *Делиба̀лтoви* (3 сем.) - от Кортен, *Домусчì* (1 сем.) - от Новия Троян, *Кайш* (3 сем.) - от Чийший, *Киримикчì* (3 сем.) - от Чийший, *Кòеви* (5 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1949г.) - от Чийший, *Новàкови* (3 сем.) - от Кортен, *Пèткови* (3 сем.) - Бутра̀цити, Лисй̀цити - от Кортен, *Пицигàн* (1 сем.) - от Вознесени, *Сапунжì* (3 сем.) - от Кирсово, *Сьòмкови* (1 сем.) - от Чийший, *Тòдорови* (1 сем.) - от Новия Троян, *Чавдàр* (1 сем. - гаг.) - от Копчак, *Чавдàр* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани през 1940г.) - от Кортен.

Ойкодомонимия:

Гимна̀зията = Шкòлата Ц - основното училище, в което 6 кл. и 8кл. се обучават на руски език, а останалите класове - на молдовски език..

Дом кул'турь Ц - домът на културата..

Медп̀ункта Ц- медицинската служба

Мèл'ницата СЗ 0,5 .

Сàдика Ц - детската градина.

Улòйницата Ц - маслoбойната.

Шкòлата = Гимна̀зията Ц.

Еклезионимия:

Адвентй̀стката цèрква - частна селска къща, в която се помещава популярна сред местните жители религиозна секта.

Некронимия:

Грòбищата (ж.р.) на *Пèрвата учàска Ю 1,0* - гробище, което се намира в долната част на селото; формата е характерна за чийшийския говор.

Грòбищата (ж.р.) на *Фтòрата учàска СЗ 0,5* - гробище, намиращо се в горната част на селото.

Дромонимия:

Пътя на Вàля Пèржа (българско село) СИ 0,1 - път за съседното село Валя Пержей.

Пътя на Трай̀н вàла Ю 1,0 - път за Траяновия вал, за който се счита, че е създаден от хан

Аспарух.

Тартаулския път З 0,4 - път за съседното село Тартаул.

Ялпуженския път И 0,3 - път за съседното село Ялпужени.

Топонимия:

Гората на байря = *Тулдката* И 0,3 - гориста местност с пасище.

Жавгурския сѝнур Ю 2,0 - граница със землището на село Жавгур.

Квотити З 1,0 - лозя.

Лузята в Гертопа СЗ 1,2 - лозя.

Мариенфелдския сѝнур З 1,0 - граница със землището на село Мариенфелд.

Сада З 1,0 - овощна градина .

Тартаулския байр З 0,5 - възвишение.

Тартаулския сѝнур З 0,5 - граница със землището на село Тартаул.

Траян вала ЮЗ 2,0 - изкуствено създадено възвишение, военно съоразение от времето на хн Аспарух.

Тулдката = *Гората на байря* И 0,3.

Търлата ф Първата учаска Ю 1,5 - ниви с кошари за овце.

Търлата ф Фтората учаска СЗ 2,0 - ниви с кошари за овце.

Ялпуженския байр И 0,3 - хълмиста местност.

Ялпуженския сѝнур И 0,3 - граница със землището на село Ялпужени.

Хидронимия:

Артимоновското озеро С 1,0 - езеро.

Дамбата = *Пуснато озеро* ЮИ 1,0 - язовир.

Двата басейна ЮИ 0,4 - изкуствени водоеми.

Кладянца на Прагдна СЗ 0,8 - кладенец, формата е характерна за чийшийския говор.

На канала = *Чийря* И 0,2 - пасище в непосредствена близост до р. Ялпуг.

Пуснато озеро = *Дамбата* ЮИ 1,0.

Река Ялпуг И 0,2 – река . Ялпуг.

Чийря = На канала И 0,2.

Мост:

Моста на мегдана Ц - малък мост през р.Ялпух.

Вентонимия: *Горния вятър* - от север; *Дол'ния вятър* - от юг, *Сибирския вятър* - от изток.

Зоонимия: *Буян, Зор'ка, Лиска, Марта* - за коне; *Жуяна, Зоя, Рамона*- за крави; *Бобик, Бос, Джек, Кацанка, Кузя, Люс'ка, Медвеждонак, Чижик*- за кучета; *Вас'ка, Машика* - за прасета.

Астронимия: *Гулямата мечка, Колата, Малката мечка, Млечния път.*

Етнонимия: *булгар', катъри, турчи* (молдованите за българите); *мулдувани, сурови мулдувани* (българите за молдованите); *немци* (за немците); *руснаци* (за русите), *украинци, хахли* (за украинците); *чихути* (за евреите).

Групонимия: *вознесеници* - за родовете, придошли от Вознесени; *кирсовци* - за родовете, придошли от Кирсово; *кортенци* - за родовете, придошли от Кортен; *троянци* - за родовете, придошли от Нови(я) Тоян; *чийшийци* - за родовете, придошли от Чийший.

Дирекционимия: *Слънциту изгрява* – изток, *Слънциту зайдюва* - запад.

Хрононимия: *Гланната гудина, Диганиту* (някои тукашни семейства са вдигнати през 1940г., а други - през 1949г.; като репресираните през 1949г. са заселени в БМССР, в градовете Улан-Уде и Караганда).

НОВИ(Я) ТОМАЙ

География: Малко село на около 75 км югозападно от столицата Кишинев. Селцето се намира в Леовски район на Молдова.

Население: Около 500 човека, от които около 280 българи или 57% от населението, което в другата си част е съставено предимно от украинци и молдовани.

ЖитИ: *томайци: томдец, томайка, томайче, прил. томайски.*

Език: говорят български, украински, руски и румънски език В училището български език се изучава факултативно. В езика на местните българи се откриват езикови особености, характерни за наречието на българите от *Стари(я) Троян*.

История: според информаторите селото е основано в началото на ХХ век от придошли тук няколко български семейства от *Стари(я) Троян* (дн. Украйна). Малко след това в селището пристигнали и няколко украински семейства.

СелИ:

- българите наричат селото *Нови(я) Томай*;

- украинците - *Нòвый Тамай*;
- молдованите - *Томайул Нòу*;
- официалното име на селото е *Томайул Нòу*;
- пренася името на Томай, село в района на Чадър-Лунга, основано през 1809 г. от българи, които после след 1991 г. се представят за „етнически гагаузи”. Еремия, Нуме, 177, смята името за татарско, респективно ногайско. Тубай-Тумай обаче е име на род при узбеки, каракалпаци и киргизи (ЛиС II 388), увлечени от ногайците. В Сов. Молдавия 1982, 442, селището е познато от 1844 г., което не променя версията за пилигримията на името.
- българизирано с редукция ногайско *Тумай*: *Томай*.

Кварталонимия: селото е разделено на четири участъка - *Четвърти участък, Пясти участък, Шестти участък и Сарацйка = Център*.

Ходонимия: селото е разположено от двете страни на улицата, която се нарича „*Централ'ная*”.

Анкетата се проведе в дома на *Николай Петрович Домусчи*, откъдето са взети и дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатор: *Николай Петрович Домусчи*, 1918г., 4 кл., пенсионер; *Татяна Захаровна Домусчи*, 1923 г., без образование, пенсионерка; *Георги Фьодорович Фьодоров*, 1948 г., безработен.

Антропонимия: *Арабаджй* - от Стария Троян, *Бòшкови*- от Чийший, *Водиничар* - от Чийший, *Въл'чанови* - от Стария Троян, *Градинар* - от Стария Троян, *Грèкови* - от Твърдица, *Гърбан* - от Стария Троян, *Домусчй* - от Стария Троян, *Кайи* - от Стария Троян, *Кирымикчй* - от Стария Троян, *Константиньови* - от Стария Троян, *Лукарèвски* (гаг.) - от Стария Троян, *Маркови* (вдигани в Сибир, те репресирани) - от Кортен, *Михайлови* - от Стария Троян, *Нàкови* - от Стария Троян, *Николàеви* - от Стария Троян, *Палàдий* - от Стария Троян, *Пепеляшкови* - Бъкилата - от Стария Троян, *Плукчй* - от Стария Троян, *Пулеви* - от Валя Пержей, *Рàдеви* - Суслечити - от Стария Троян, *Рангу* - от Стария Троян, *Сàвови* - от Стария Троян, *Сербиньови* - от Стария Троян., *Серт* - от Стария Троян, *Степанови* - от Стария Троян, *Стоянови* - от Стария Троян, *Тòдорови* - от Стария Троян, *Фйлипови* - от Стария Троян.

Ойкодомонимия:

Колхòз „Калинина ” ЮЗ 0,8.

Медпункта Ю 1,2 - здравната служба.

Пòчтата Ю 1,0- пощата.

Примарията Ю 1,0- кметството.

Совхòз „ Грандафѝр " ЮЗ 1,0.

Шкòлата ЮЗ 1,2 - гимназиалното училище.

Еклезионимия: *Цѣрква „Голгòфа” 3 0,1 - сектантска цѣрква.*

Топонимия:

Баѝря С 6,0 - баир.

Гурàта 3 4,0 - гориста местност.

Каракуѝския сѝнур С 3,0 - граница със землището на село Каракуй.

Княжевския сѝнур 3 4,0 - граница със землището на село Князевка.

Күзевуту лòзи И 1,0 - лозя.

Кушинѝрувуту лòзи И 1,6 - лозя.

Никүлувуту лòзи И 2,0 - лозя.

Сàчинскувуту лòзи И 1,2 - лозя.

Синүнувуту лòзи И 1,8 - лозя.

Сѝнура на Ялтүх И 2,0 - граница със землището на село Ялпуг.

Стипàнувуту лòзи И 1,4 - лозя.

Тартаулския сѝнур Ю 3,0 - граница със землището на село Сарацика Веке.

Хидронимия:

Бàлката = Чиѝря С 1,0 - блато, мочурище.

Бòшкува клàденц СЗ 0,2.

Кирымикчѝевия клàдец Ю 3,0.

Клàдениа на Градинàр С 0,1.

Клàденца на Домусчѝеви 3 0,1.

Клàденца на Рàдев Ю 0,1.

Клàденца на Сàвуф С 0,2.

Клàденца на Стаянуф ЮЗ 0,1.

Рèчка ЮЗ 5.0 - приток на река Сарата.

Чиѝря = Бàлката С 1,0.

Мостове:

Карàпчана мост Ю 2,0.

Мòста ду Домусчѝ 3 0,1.

Дромонимия:

Княжеския път - Пѣтя на Князевка 3 0,1 - път, свързващ селата Новия Томай и Князевка.

Некронимия:

Гробище (ср.р.) на Пятия учястк И 2,0.

Гробище на Четвъртия учястк И 4,0.

Гробище на Шестия учястк И 1,2.

Сарацінску гробище И 1,0.

Вентонимия: *Горния вятър* - от север, *Долния вятър* - южен.

Етнонимия: *болхари* (украинците за българите); *украинци, хахли* (българите за украинците), *молдувани* (българите за молдованите).

Групонимия: *валипержци* - за родовете, придошли от Валя Пержей; *кортеци* - за родовете, придошли от Кортен; *старотроянци* - за родовете, придошли от Стария Троян; *твърдичени* - за родовете, придошли от Твърдица; *чийшийци* - за родовете, придошли от Чийший

Хрононимия: *Гладната гудина, Диганиту.*

ПАРКАН(И)

География: Голямо българско село на около 65 км източно от гр. Кишинев, на река Днестър. Селото влиза в състава на Приднестровската молдовска република, неофициално съществуваща като самостоятелно държавно образувание. Призната само

от Русия. Паркан се намира на 5 км западно от гр. Тираспол, считащ се за столица на Приднестровската молдовска република.

Население: Живеещите в селото българи са около 9000 човека или 85% от общо 10500 жители в населеното място, които в останалата си част са най-вече украинци. Според мнозина местни българи Паркан е най-голямото българско село в целия свят (вж. и при Т. Балкански, На пусто, 203). Украинците говорят български повсеместно.

ЖитИ: *паркàнци: паркàнец, паркàнка, паркàнче, прил. паркàнски.*

Език: говорят български, руски, украински и малко румънски език. В двете от четирите паркански училища се изучава български език. Паркан е едно от първите български села в Бесарабия, в които българският език е въведен като учебен предмет в училище още през 1986 г. Езикът на улицата е българският. На пазара се общува най-вече на български и руски език.

История:

според историка Г. Аствацатуров (2006: 15-26) през XVIII век запорожките казаци изгонват татарите от бендерското землище, в което постепенно започват да се заселват руски и украински селяни, както и молдовани, идващи от запад, бягащи от турското иго и притеснявани от местните феодали; през горепосочения период бендерската земя става арена на военни действия между руснаци и турци, а намиращите се тук села, между които и *Паркан*, многократно са опожарявани и опустошавани; Руско-турската война от 1787-1791 г. завършва с пълно поражение на Турция и според Яшкия мирен договор Приднестровието се освобождава от османско владичество; казаците, подпомогнати от руската войска, се заселват в много селища на Бендерска област, включително и в *Паркан*, в което според инженер-майор Ф. де Волан през 1792 г. живеят 20 казашки семейства; Ап. Скалковски през 1848 г. отбелязва, че в *Паркан* през 1792 г. „се намира значително по численост население”; в историческите документи от края на XVIII век *Паркан* не се нарича „село”, а „място”, което в нач. на XIX век представлява търговско-промишлен пункт, доближаващ се по статус до град; сред парканските жители от този период се наброяват 26 търговци с „великоруска”, „малоруска”, „гръцка” и „еврейска” порода; през 1795 г. позаповед на руските губернски власти всички парканци били преселени в намиращата се наблизо крепост *Средна*, преименувана в гр. *Тираспол*, а вследствие на тази заповед *Паркан* се обезлюдява; заинтересовано от бързо усвояване на новопродобитите земи, руското царско правителство широко използва колонизацията на чужденци в Новорусийския край, като в херсонските, таврическите и приднестровските степи били поканени шведи, французи, италианци, немци, сърби и българи, на които

като колонисти при заселване се оказва значителна материална помощ и се предоставят широки права;

- повечето изследователи считат за година на основаване на българската колония *Паркан* 1804 г, опирайки се на труда „Българские колонии в Бессарабии и Новороссийском крае” на известния историк от XIX век Ап. Скалковски, който през 1848 г. пише, че „през 1804 г. от Адрианополския вилает (България) по море в Одеса пристигат 320 български семейства, заселени след това в *Кубанка и Паркан*”, във 2 глава на същата си книга (1848: 90) Скалковски отбелязва, че „колонията *Паркан* е основана от херцог Ришельо за различни български преселници от Бесарабия, между 1806 и 1811 г., с цел разпространение в този край на градинарство и бубарство”;

- офицерът от Генералния щаб на руската армия Ан. Шмит в своето фундаментално статистическо изследване на Херсонска губерния (1863: 69) определя датата на образуване на българската колония *Паркан* не особено конкретно, съответно 1808-1811 г. и 1808-1810 г.;

- българският историк Иван Дундаров в 5 том на „Българска енциклопедия” от 1985 г. , в статията си за българските колонии в Русия, упоменавайки за *Паркан*, утвърждава тезата, че българите се заселват на два пъти в тази приднестровска колония: през 1803 г. по море през Одеса от гр. Анхиало (сега Поморие в България), когато идват 90 семейства, както и през 1811 г. от гр. Рахово (днес Оряхово в България), когато пък пристигат още 53 семейства; изследването му не се ползува с доверие (повече при Т. Балкански, На пусто 75).

- позовавайки се на солидни архивни документи, историкът Г. Аствацатуров (2006: 35) ясно и точно назовава първите три български семейства, които през 1806 г. трайно се заселват в *Паркан*: *Радул Вел’вич*, *Григори Димитров* и *Братан Степанов*; през 1807 г. българите вече числено доминират над представителите на другите етноси в *Паркан*.

- за метрополия се сочи Оджар : Аджар, Пловдивско (Т.Балкански, цит. 202).

СелИ:

- днешното официално име на селото в непризнатата Приднестровска молдовска република е рус. форма *Паркàнь*;

- в ономастичния си труд „Приднестровска ономастика” (Автореферат 2007: 37) В. Райляну посочва, че селищното име се среща за пръв път в официален документ от 1768 г с формата *Bàrton* (рум); в същия източник се упоменава старинен ойконимен вариант - *Parcàniî Vèchi* (рум. - при Анцупов 1990; 42; бълг. *Стари Паркан*), както и за румънската етимология на рагсап – ‘примитивно укрепление, направено от дървета и пръст’, вж. и при Еремия 116, 180.

- *Паркàн* : *Паркàни* са български форми на СелИ.

Трудът беше завършен, когато се запознах с труда на проф.Т. Балкански, Българската ойконимна пилигримия (ръкопис), където открих следната статия:

Паркани – румънско селищно име ?!

Версията в румънската ономастика е без апелации. Името се извежда по паркан „рудут“, „фортификация“. Рум. *parcan* е заемка от унгарското *parkány* (*Dictionarul explicativ al limbii române*, Вис. 2009, 775). Такова е обяснението при Ан.Еремия Нуме 116, 180. Украинското етимологическо решение по заемката присъствува и при Г.Аствацатуров, *Очерки истории села Парканы, ч.1., Бендеры 1995, 15, срв.:*

„Жизнь первых приднестровских поселенцев была отнюда безоблачной. Соседство с татарским стойбищем еще не гарантировало безопасности от нападения других кочевников. Тем более, в середине XVIII столетия разгорелась междоусобная война между татарскими ханами¹³, от которой больше всего страдали за земледельцы. Положение парканских поселенцев еще более осложнилось когда в 1754 году хан Крым-Гирей перевел Едичкульских казаков в Таврические степи¹⁴ и стойбище ногайцев перестало играть прикрытия.

Во второй половине XVIII в. Очаковская область стала арена русско-турецкого противоборства. Молодая Российская империя настойчиво добивалась присоединения всего Северного Причерноморья и укрепления своих южных границ. Каждая русско-турецкая война тяжело отражалась на судьбах приднестровских сел. Они раз от разу сжигались воюющими стороны. Но снова и снова, с наступлением затишья, крестьяне возвращались на свои пепелища, чтобы начать все сначала, и со страхом устонавливали новых потрясений. Села исчезали и появлялись вновь, но в течении всего беспокойного XVIII века сохранялись их старые названия, что подчеркивает преемственность возрождающихся поселении, возвращения старжилов на прежние места.”

Същата версия се преповтаря по В.Райляну: V.Răileanu, *Toponimia A.Transnistriei*, Автореферат, Кишинев 2007 и Д. Маринов, *Селищата* (ръкопис 75). Подчертано е, че селището е основано през 1768 . Сякаш става въпрос за паронимно преосмисляне по паркан, рум. *parcan* , укр. *паркан* на СелИ Паракин, българско селище в района на Тимок, останало в Сърбия. Бележка за него има при Д. Маринов, *Спомени из моя живот или моята биография*, С., 1992 г. Най-вероятно тези българи ще да са мигрирали през Австро-Унгария в Нова Русия, където са пренесли и името на селището си.

Основание за хипотезата ми дава обстоятелството, че името не произвежда селищни имена и топоними в румънската ономастика, вж.I.Jordan, *Toponimia Româneasca*, Вис. 1963, 572. *Nomenclatura poștală codificată a localit ților din R.S.România*,

Вис. 1983, 248. Пилигрими ще да са и другите СелИ, упоменати от Г.Аствацатуров по-късно.

Кварталонимия: и до днес селото се дели на две големи махали. *Гурлянди* (вж. Аствацатуров 2006: 44) = *Гурляндска махала* (северната част на селото) и *Шопи* (вж. Аствацатуров 2006: 44) = *Шопска махала* (южната част на селото); според историка Г. Аствацатуров (2006: 44) деленето на селото от парканци на „Шопи” и „Гурлянди” става още през 1807 г., когато сред първите придошли тук българи има много преселници от Западна България - така наречените *шопи*, които се заселват в южната част на селото, в чиято северна част вече са живеели украинци.

Ходонимия (улици): *Благдева, Ворошилова, Гдголя, Гдрького, Димитрова, `Енгельса, Калинина, Комсомольская, Коммунистическая, Котдовского, Лазо, Ленина, Маркса, Мира, Мичурина, П. Николаева, Пионерская, Пушкина, Романенко, Русакдова, Садовая, Свердлова, Тираспольское шоссе, Фрунзе, Чапаева, Чехова, Чкалова, Шевченко.*

Анкетата се проведе в дома на *Ефим Михайлович Ковал*, откъдето са взети и дименсиите.

Информатори: *Димитър Иванович Сталев*, 1952 г., висше, учител по физическо възпитание и спорт; *Светлана Анатолиевна Сталева*, 1959 г., средно специално, домакин в училище; *Иван Илич Сталев*, 1930 г., земеделец в продължение на 43 години, пенсионер, *Ефим Михайлович Ковал*, 1960 г., висше селскостопанско, депутат в Парламента на Приднестровската молдовска република.

Антропонимия: *Ангелови* (7 сем.) - *Рйбови, Чачкуви, Апдстолови* (12 сем), *Балан* (4 сем), *Бас* (2 сем), *Батарлъкови* (1 сем), *Бахчеван* (20 сем), *Бахчеван* (26 сем.) - *Бодюви, Гдфкуви, Саньдкуви, Шикелюви, Бдйченко* (1 сем), *Болгарови* (4 сем.), *Бостан* (2 сем.), *Братдеви* (4 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) -*Рибаккуви* (по рус. рибак 'рибар' поради факта, че Константин Братоев през 1860 г. взема под аренда две зарибени езера в близост до Паркан)(вж. Аствацатуров 2006: 137), *Бугдор* (1 сем), *Буеви* (1 сем), *Величко(ви)* (1 сем), *Бел '«/ч*(15 сем.), *Вербанови* (по бълг. ЛИ *Върбан*)(44 сем.) - *Фдкуви* (по ЛИ *Фдки*, който е имал ФИ *Вербанов* и е роден през 1851 г. в *Паркан*)(вж. Аствацатуров 2006: 136), *Чдкуви, Владови* (56 сем., някои от които репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - *Капитани, Кюки, Мднкови* (по ЛИ *Симедн: Мдонко*, който е имал ФИ *Владов*, роден през 1843 г. в *Паркан*)(вж. Аствацатуров 2006: 136), *Гагауз* (2 сем.), *Гайвук, Гайдаржй* (34 сем.), *Галушко(ви)* (1 сем.), *Ганевич* (5 сем.), *Ганчеви* (1 сем), *Гаргу* (1 сем), *Георгиеви, Генчу* (2 сем), *Гошарови* (по семейно-родовия прякор *Гошур*, впоследствие получават ФИ *Гошурови*, просъществувало в този си вид до

края на XIX век според Аствацатуров 2006: 157)(3 сем). *Грабòвски, Градинàр* (27 сем.) - Галинкуви, Кòстуви (по ЛИ *Кòста: Константйн*, който е имал ФИ *Градинàр*, роден през 1799 г.)(Аствацатуров 2006: 136), *Грудòгло* (6 сем.), *Гйнку* (1 сем), *Дебелян(ови)* (8 сем), *Дèлеу* (3 сем), *Дèлови, Делибалтà* (1 сем), *Дерменжì* (1 сем., вероятно кортенци), *Дìзови* (16 сем.) - *Гудуй, Лапшòви, Диордìеви* (22 сем), *Дòброви* (77 сем., сред които има репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - *Пердàхуви, Дулапчì* (13 сем.), *Дìмови* (15 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103), *Жèкови* (22 сем.) - *Бòмбуви, Каня̀пки, Желèзкови* (по бълг. ЛИ *Желя̀зко*)(17 сем.) - *Нехтия̀нуви* (по ЛИ *Нехтия̀н* с ФИ *Желя̀зков*, който е един от първите български преселници в Паркан)(вж. Аствацатуров 2006: 136), *Заб̀унови* (1 сем). *Загòрий* (1 сем), *Иванòви* (3 сем), *Инсàрови, Йòвчеви* (1 сем), *Кад̀ун* (1 сем), *Казàкови* (1 сем), *Казанжì* (1 сем), *Каражеля̀зко* (2 сем), *Караф̀изи* (1 сем., вероятно кортенци), *Кариòнови* (през ХГХ век това ФИ е имало варианти *Криòна:Крийòн:Криòн*, вероятно произхождащи от *Карà* < тур. *kara* 'черен' според Аствацатуров 2006: 159)(5 сем.), *Карнìз* (9 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103), *Касàпу* (1 сем.), *Кìневи* (1 сем.), *Кìрови* (11 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103), *Киря̀кови* (1 сем), *Кич̀ук* (2 сем), *Кишкил`òви* (2 сем., вероятно кортенци), *Константìнови* (2 сем.), *Кòчеви* (1 сем.), *К̀уртеви* (3 сем), *Куст̀урови* (1 сем), *Кушинирèнко, Лозà* (1 сем.), *Лютòви* (2 сем), *Марìнови* (1 сем), *Мìтеви* (1 сем), *Мìтови, Мìхови* (1 сем), *Мìщенко* (по ФИ *Мишìнкови*, което в края на XIX в. се деформира в *Мишèнкови*, а по-късно по украински антропонимичен модел - в *Мìщенко*)(вж. Аствацатуров 2006: 136)(17 сем.), *Мòтки, Недèлковч* (12 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) – *Ковàл`ки, Николàеви* (114 сем.) - *Бугар̀илуви, Бузай̀уви, Гладичуви, Ракòлуви, Т̀урики, Шòтикуви, Обручкòви* (по бълг. ЛИ *Обр̀учко* - вж. Аствацатуров 2006: 136)(99 сем.) - *Вълковичий, Дарàкуви: Дарàци, Катàнуви, Мандàци, Усулèцуви, Паскàлови* (1 сем), *Пел`тèк* (16 сем.) - *Бая̀ринуви, Панòви* (3 сем), *Пèнчеви* (5 сем), *Пàркови* (1 сем.), *Пèткови* (23 сем.) - *Кòзюви, Ф̀ируви, Петрòви* (8 сем.) - *Хуторя̀нци* (по рус. *хутор* 'чифлик', тъй като един от прадядовците на наследниците на тази фамилия на име *Диордий Петров* основава свой чифлик в намиращото се в близост до *Паркан* украинско село *Гребеники*)(вж. Аствацатуров 2006: 137), *Погорèлски, Попòви* (3 сем.), *Прокòпови* (1 сем), *П̀укалови, Рòдови* (2 сем), *Рад̀улови* (42 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - *Гадж̀али, Рàжеви* (2 сем), *Рай̀чеви* (1 сем.) - от Катаржино (днешна Украйна), *Рай̀чинови* (2 сем), *Р̀убчевч* (2 сем.), *Салаб̀аш*

(12 сем.), *Сёмкови* (1 сем.), *Спàсови* (24 сем), *Стàлеви* (18 сем.) - Лесници, Рàйкуви, *Стàмови* (1 сем), *Станилèвич* (21 сем), *Стàневи* (23 сем.) - Манджòнуви, Рибàкуви, *Степàнови* (по бълг. ФИ *Стèфанови*)(35 сем), *Стòеви* (4 сем.) - Камб̀шуви, Ръпатòнуви, *Стòйкови* (1 сем.), *Стой̀нови* (85 сем., някои от които са репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - Гомàн'куви, Кацèли, Цòцуви (според информаторите по ЛИ *Цòца*), *Сукмàн*, *Тìхонови*, *Триу̀мнови* (1 сем), *Трòнчу* (1 сем.), *Тул̀м* (5 сем.), *Уз̀н* (9 сем., репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - Гагав̀зите, *Фак̀ира* (2 сем.), *Хадж̀и* (25 сем., някои от които са репресирани в Сибир през периода от 1929 до 1934 г.)(вж. Аствацатуров 1996: 102-103) - Дя̀вулуви, Краснаря̀буви, *Чавд̀ар'* (1 сем., вероятно кортенци), *Чebàн* (4 сем). *Чемий̀р* (3 сем), *Червèн'* (2 сем), *Черничèнко*, *Черниòгло* (1 сем), *Чимий̀р* (1 сем), *Чмил'* (3 сем.) - Симòнчини, *Чумачèнко*, *Швец*, *Ш̀ишкови* (1 сем., вероятно кортенци), *Яланж̀и* (1 сем.), *Яни* (2 сем.) - Т̀урчинови.

Ойкодомонимия:

Аптèката Ю 3,0.

Бол'ницата - *Поликл̀никата* Ю 5,0.

Вудин̀цата = *Мèл'ницата* И 5,0.

Госадминистр̀ацията = *Примар̀ията* = *Сел'свèта* Ю 3,0 - кметството.

Завòд сòкав дèтскава пит̀ания СИ 0,8 - завод за детски сокове и храни.

Дèтската град̀ина Ю 2,0.

Дèтска град̀ина „Одув̀анчик“ Ю 5,0.

Дом кул'т̀ури Ю3,5.

Калхòз „Димитр̀ова“ Ю 4,5.

Калхòз „Лèнина“ Ю 4,5 - през 1957 г. двата колхза се обединяват.

Кафè „Отдых“ Ю 3,0.

Мèбел'ната ф̀абрика Ю 6,0.

Мèл'ницата = *Вудин̀цата* И 5,0.

Обу̀вната ф̀абрика ЮИ 4,5.

Поликл̀никата = *Бол'ницата* Ю 5,0.

Пòчтата = *Пòщата* Ю 3,0.

Пòщата = *Пòчтата* Ю 3,0.

Прив̀ивачната бриг̀ада за луз̀ята = *Шèпучната бриг̀ада* СЗ 5,0.

Примар̀ията = *Госадминистр̀ацията* = *Сел'свèта*. Ю 3,0.

Сел'съвета = Госадминистрацията = Примарията Ю 3,0.

Шепучната бригада = Прививачната бригада за лозята СЗ 5,0.

Школа-интернат „Макарѐнко“ Ю 3,5.

Школа №1 „Атанас Стѐв“ Ю 3,0 - средно общообразователно училище с разширено изучаване на български език и литература.

Школа №2 Ю 5,0.

Школа №3 „Романѐнко“ ЮИ 1,0.

Агоронимия:

Качѐлята = Хурѐту Ю 3,5 - преди време на това място в селото са се отбелязвали различни фолклорни празници

Хурѐту = Качѐлята Ю 3,5.

Еклезионимия:

Святà Михàилавската чѐрква = Чѐрквата „Св. Михайл“ Ю 3,5 - православен храм, който по време на съветския режим през 1959 г. е напълно разрушен, но е възстановен и функционира пълноценно от 2009 г.

Чѐрквата „Св. Михайл“ = Святà Михàилавската чѐрква Ю 3,5. '

Некронимия:

Пѐрвата грѐбища (ж. р.) СЗ 1,0 - грѐбища; според информаторите тук са се настанили първите български преселници; тук било първото училище с каменна ограда, а до неотдавна на това място имало стадион.

Втѐрата грѐбища = Стàрата грѐбища ЮИ 4,0.

Нѐвата грѐбища ЮИ 5,0.

Дромонимия:

Джулязния път' Ю 3,5 - железен път между градовете Бендер и Тираспол.

Пѐтя на Биндѐр ЮИ 4,0 - път за град Бендер.

Пѐтя на Бычàк С 0,2 - път за село Бичак.

Пѐтя на Плѐскоу С 2,0 - - път за село Плоское.

Пѐтя на Тирàспол' СИ 4,0 - път за град Тираспол.

Топонимия:

Волѐдчикувуту лѐзи СЗ 5,0 - лозе.

Градìната ЮИ 6,0 - овощна градина с крушови, сливови, черешови, ябълкови и други насаждения.

Дрѐвѐтата ду Дàмбата З 1,0 - гориста местност.

Калдàрувити лозя С 1,5 - лозя,.

Лòзиту на Кòлю Грìшков = Пèтрувуту лòзи С 10,0 - лозе.

Пèтрувуту лòзи = Лòзиту на Кòлю Грìшков С 10,0.

Пяты клин С 4,0 - поле.

Танàсуфскуту пулè Ю 5,0 - поле.

Хидронимия:

Бал 'бўка = Тернòвскуту èзеру СИ 5,0 - язовир.

Бèсувия гиря̀н ЮИ 1,0.

Вър̀униния гиря̀н Ю 3,0.

Гиря̀нчитата бис чакм̀и = Гиря̀нчитата ф Плав̀нити = Калхòзнити гиря̀ни 3 0,7.

Гиря̀нчитата ф Плав̀нити = Гиря̀нчитата бис чакм̀и = Калхòзнити гиря̀ни 3 0,7.

Дамбата ЮЗ 1,0 - бент до р. Днестър.

Колхòзнити гиря̀ни = Гиря̀нчитата бис чакм̀и = Гиря̀нчитата ф Плав̀нити 3 0,7.

*Камарòвата б̀алка СИ 3,0 - низина с вода, където били първите в парканското землище
овошни насаждения.*

Кòзликувия гиря̀н Ю 0,7,

К̀укувия гиря̀н Ю 1,5.

Н̀ист̀гра = Рика̀та 3 1,0 - река Днестър.

Рика̀та = Н̀ист̀гра 3 1,0.

Сав̀елиевия гиря̀н Ю 2,5.

Тернòвскуту èзеру = Бал 'бўка СИ 5,0.

Щ̀ундувия гиря̀н Ю 2,0.

Мост:

Бинд̀ерския мост ЮИ 5,0 - мост, свързващ с. Паркан с град Бендер.

Астронимия:

М̀ехчината - за луната.

Чум̀а̀шкия шлях - за Млечния път.

Вентонимия:

Вя̀т̀гра ут Бинд̀ер - от запад.

Вя̀т̀гра ут Тира̀спол' - от изток.

Г̀ор̀ния вя̀т̀гр - от север,

Дол 'ния вя̀т̀гр - от юг.

Чум̀а̀шкия д̀ъжд (тих, спокоен д̀ъжд).

Зоонимия: *Бал̀ан, Буя̀н, Ч̀ерню - за коне; М̀аня, М̀арта, Мар̀уся, Ф̀рòска - за крави;
Б̀арсик, Т̀узик, Ш̀арик - за кучета; Б̀ор'ка, В̀ася, Дуня̀ша, М̀аша - за прасета.*

Етнонимия: *булгър'* (молдованите за българите); *болхари* (украинците за българите); *мулдувани, мулдуваня* (българите за молдованите); *руски, руснаци, рѹхчита* (българите за руснаците), *хахли* (българите за украинците); *гагаузи* (българите за гагузите).

Групонимия: *гурлянд(ц)и* - така наричат българите, живещи в северната част на селото (вж. *Гурляндска махала*), *шѡти* - така наричат българите, живещи в южната част на селото (вж. *Шѡпска махала*).

Дирекционимия: *слѣниту изгрѣва (изгрѣваниту)* - от изток; *слѣнициту сѣда (зайдѹваниту)*. - на запад.

Хрононимия:

- *Галадѡфката, Дѣганиту* (много трудно може да се определи броят на репресираните през XX век парканци, тъй като архивните материали на народния селсъвет до 1941 г. не са съхранени);

- според историка Г. Аствацатуров (1996: 103) в периода от 1929 до 1934 г. в Сибир са принудително изпратени около 200 паркански семейства; първата партида репресирани парканци са изпратени в Красноярския край, Томска област; втората партида насилствено изселени в Урал, Пермска област паркански селяни е най-многочислена (1931 г), като в тази руска област парканци са заселени в Добрянски район и най-вече в селата Голубятино, Таборское и Верхний исток (вж. Г. Аствацатуров 1996 :104); през 1934 г. от Паркан в Карелия като държавни престъпници са репресирани 7 селяни с техните семейства, а през 1937 г. в Свердловска област като потенциален враг на народа е разстрелян парканският българин Владимир Станов (вж Г Аствацатуров 1996: 104); повечето от оцелелите репресирани българи от Паркан се завръщат в родния си край през 1947 г., но страхувайки се от нови репресии, се заселват в намиращите се в съседство на Паркан градове Бендер и Тираспол (вж. Аствацатуров 1996: 105).

ПРОСОПОГРАФИИ:

Стоилен Спасов Кехайлов

Роден в Славовица, Пазарджишко. Политемигрант в Русия /Украйна/ от 1923. Учителствувал в Паркани, после в Първо отделение на Одеската педагогическа школа. Разстрелян по време на сталинските репресии през 1938 г./ по Вл.Калоянов, *Българите в Таврия*, С., 2005, 138 сл./, *Бесарабските българи за себе си*, С., 1996 285. С пълно мълчание по темата в *Енци. Пазарджик 2012* , история на Пазарджишката окръжна организация на БКП, С., 1985, където репресията е укрита, посочена е само датата на раждането: 23.04.1877 .

Приложение (с. Паркан) (П.-Е. Митев, Н. Червенков, Бесарабските българи за себе си, С., 1996, с. 281-287):

УКРАИНЦИ И БЪЛГАРИ ЗАЖИВЯХА ЗАЕДНО

Николай Погорелски*

Роден през 1914 г. в с. Паркани, Слободзейски район, Молдова

Първи в селото са пристигнали шест украински семейства: Швец, Погорелски, Черниченко, Чумаченко, Кушниренко и Чмил.¹ Дядо ми разказваше, че произлизаме от рите казаците. Те дошли тук, когато Екатерина отвоювала от турците тези земи. Суворов построил учебната крепост Тираспол с големи ровове и учел войниците на военно дело. Отначало украинците не били повече от 15 семейства и се заселили близо до село Бичок. По онова време турците, много озлобени срещу българите, убивали и стари, и млади. Българите започнали да напускат своята родина. В Паркани имаше голяма черничева гора и Екатерина помолила българите, като знаела тяхното трудолюбие и умение, да се заемат с отглеждането на копринени буби.²

Българите се заселили заедно с украинците. Довел тук княз **ДюкЗ** по нареждане на Екатерина. На някои си Радулови прозвището било „Гаджал”, защото пралядо им бил роден в българското село Гаджал. На семейството на Яни прозвището било „Турчинов”, защото пралядо му бил турчин, оженил се за българка и се заселил в Паркани.⁴ Петрови пък ги наричали „Хуторянски”, тъй като пралядо им бил дошъл от хутор. Украинци и българи започнали да живеят заедно. Сега ние също се смятаме за българи, защото приехме техния език и обичаи и в нашата кръв има и българска кръв.

Селото е разделено на две части: Шопи и Гурлянди. Така винаги се наричали отделните части на големите български села. „Шопи” означава южната част на селото^б, а „Гурлянди” идва от „гурнаци”, тоест горните, северните. Всяко семейство имало свой парцел земя. Стопанствата били солидни, работело се много. Парканската земя била разделена по много точен план. След революцията през 1925 г. дошъл земемерът Александрович да разделя земята и донесъл със себе си стария план отпреди сто години. Когато замервали земята около Бичок, той погледнал на картата и казал: „Копайте, тук трябва да има нещо”. И точно там изровил бутилка шампанско, закопана там от стария земемер. Ето колко точна била картата.

До революцията се живеело добрец Всички имали градини.⁷ Някои имали свои мелници, Обручкови например. Надолу от улица „Садовая” имаше вятърна мелница.

Още една, вятърна мелница, имаха двамата братя евреи Яша и Миша. След революцията там направиха маслобойна. Мелница имаше и евреинът Хаимски от Тираспол, който е бил много богат. Яков, на Хаджи Иван Давидов синът, имаше коне. Такива красавци е нямал никой 8. За тях той беше ходил специално в конния завод. Грижеше се много добре за тях. А когато беше решил да ги продава, им определи цена 800 рубли. Толкова много пари никой нямаше. Само Хаимски имаше и той купи конете. Държеше ги при мелницата си.

Баща ми и дядо ми много са ми разказвали за железопътната линия⁹. Дядо Макарий разказваше как той с брат си Василий участвал в строителството на железопътния насип в Паркани. За работата плащали добре, затова в селото пристигнали хора от далечни места. Дядо Макарий и дядо Василий впрягали конете и товарели земя за насипа. На дядо Колю Бахчевана градината била близо до мястото на насипа. Платили му за градината много пари и той си купил друга градина, дори по-хубава и по-голяма от предишната. Имал толкова много пари, че даже не забелязал как снаха му откраднала част от тях и избягала.

Когато завършило строителството на моста, пристигнал специално царят, за да види как е построен.¹⁰ Майка ми видяла царя. Имало много карети, свирела музика. Мостът бил много красив, изписан от Франция ¹¹ – докарали го на части. Бил двуетажен, отдолу можело да се минава с каруца.

Църквата ни отначало била дървена, построил я дядо Антон, а някъде през 1910 г. построили каменна. Строили всички заедно. Тогава още Иван Гайвук показал цялата си сила, повдигайки по пет товара камъни. И все пак църквата била много тясна и събирала малко народ. Затова там, където сега се намира старото здание на училището до осми клас, преди революцията започнали да строят каменна църква. Вече били издигнали стените, поставили прозорците, но не успели да я завършат, защото започнала революцията. Дълго време църквата стояла незавършена. После я изпотрошили.

Предвиждало се и строителство на още една църква в Шопите. Преди революцията и в първите години след нея свещеник беше отец Фьодор.¹³ Той се помина през 1920 или 1921 г. в шейната по пътя от Тираспол, където узнал, че парите, които бил внесъл в германската банка преди революцията, няма да му ги върнат. Отец Фьодор живееше много богато. Имаше в селото 120 десетини земя и я даваше под аренда. След него свещеник стана отец Димитрий, млад поп, но той беше репресиран. След него беше отец Сергей, той ме венча. Кой беше след войната, не си спомням. Тогава те често се сменяха.

Дядо ми живеел на днешната улица „Пушкин”. По рано имало не улици, а квартали. Нашата улица „Енгелс” се казвала „Шести квартал”. Появила се някъде през 1910 г. След нея се появила днешната улица „Маркс”.

През 1921 г. селото било нападнато от една банда. Преди нападението някой ходил вечерта по селото и предупреждавал на сутринта никой да не излиза на улицата. Бандитите дошли от страната на ливадите рано сутринта. Полковниците Батурин и Пукалов бяха избягали оттатък Днестър, а сега се бяха върнали заедно с бандата. Граничарите спели в казармите и по домовете си. Много малко останали живи. Един войник пристигнал с пакет в Паркани, но като видял какво се било случило, върнал се обратно. Стреляли по него, ранили го, но той се добрал до Терновка и вдигнал тревога. Камондирите Кодица и Соколов организирали отбраната в Слободка. Много от парканци били заставени насила да влязат в бандата. Вдигали ги направо от леглата им и ги завеждали в Тираспол, даже без да използват оръжие.

Когато разгромиха бандата, тези младежи били разстреляни. По време на нападението загинаха много хора от селото. Петър Николаев, първият комсорг загинал от глупост. Него бандитите също вдигнали от леглото и го повели със себе си. Когато приближи групата на младите парканци, те завикали: „Комсорг също идва с нас в Тираспол!” Николаев побягнал и го застреляли. Отначало бил само ранен и продължил бяга. Но го догонили и разстреляли.

След гражданската война животът постепенно започнал да уляга. През 1925г. преразпределиха земята. На полето имаше четири участъка за ниви. Петият участък беше за лозя. Тогава заживяхме добре. Започнах да ходя на училище през 1925 г. Леля Аня ме беше готвила предварително и затова ме записаха във втори клас. В училището имаше ученици от втори клас. В училището имаше ученици от различна възраст, защото по време на революцията и гражданската война никой не беше ходил на училище.

Преподаваше ми Любов Антоновна, фамилията ѝ не помня¹⁶. Фамилията на мъжа ѝ беше Померанцев, евреин от Тираспол. Преподаваше ни и Прасковя Рафаиловна Сукман. Мъжът ѝ беше Спасов, роден в България. Той беше репресиран и закаран в Одеса.

В селото имаше три училища: в Шопите, в Гурляндите и в центъра. В училище аз бях първенец, но изпит за втори клас не държах. През април баща ми ме спря от училище, за да му помагам на полето. Въпреки всичко ме записаха в трети клас и отново станах най-добрият ученик. Аз и Гриша Сталев. Учихме едновременно три езика: руски, украински и български. За добър успех искаха да ме приемат за пионер, но баща ми не позволи, казваше: „Стига ми, че най-големият ми син е революционен матрос на кораба

„Георгий Победоносец”. С това цялото ми образование приключи. Когато започна колективизацията, много от жителите на Паркани бяха изселени, въпреки че сред нас нямаше кулаци. Всички работеха сами, ратаи нямаше. В селото се появиха нови заселници. През 1930-1933 година много хора пристигнаха от Украйна, когато там беше страшният глад. В селото имаше и украински войници, които отбиваха службата си и след уволнението си не искаха да се връщат там, знаейки какво ги очаква. Те пишеха на роднините си писма, разказвайки им колко е добре тук, канеха ги да пристигнат и те пристигаха.

До църквата имаше две къщи на Митови. Николай Митов беше нашият пръв учител от Паркани. Синът му Николай същ стана учител. Другият му син стана агроном. Митов се пишеше „Митов, същият Добров”. Срещу нашия интернат имаше банка. А срещу къщата на Мирон Мотки след революцията беше родилният дом, който преди това принадлежеше на Мария Радулова; имаше и магазин, в който сепродаваше вино. Мария Радулова беше дъщеря на Филип Георгиев.

Преди революцията имаше три рибни езера. Едното беше срещу днешните оранжерии. Наричаше се Коценкуву, беше го взел под аренда един българин от България. Второто езеро беше недалеч от банята, беше го взел под аренда Стоянов, също не наш българин. Третото беше в Бичок.

Брат ми, Димитрий Погорелский, роден през 1893, беше революционен матрос на кораба „Георги Победоносец”. Когато в Черно море потопиха корабите, той воюваше на сушата. Беше в Николаево, идваше си като командир от отряд в Григориопол.

Баща ми не обичаше много съветската власт. Веднъж дори беше набил комунистката Мария Грабовска.

Дошли в къщи да го арестуват, искали да го разстрелят. Но той не бил у дома. Тогава взели каруцата, конете, кравата взели в залог и по-голямата ми сестра Аня и казали, че ако баща ми не дойде, ще я разстрелят. Но съседите казали, че уж бил заминал в Николаев при сина си, за да се оплаче. Когато за това научил комисарят Максимов, заповядал веднага да върнат взетото, а сестра ми да освободят. После брат ми изчезна безследно по време на гражданската война.

С бубинарство у нас по-рано се занимаваха много хора, главно жените. В селото имаше две жени, които предяха преждата. Имахме свои тъкачки. Тъчеха главно кърпи за лице. След това ги бродираха и украсяваха стаите.

Знам, че преди революцията имаше парна мелница, но на кого принадлежеше, не ми беше известно. Знам, че след това я купи Матвеевко образован мужик беше. С парканици добре я караше, но много близък не беше с никого, не искаше да изпие в

компания дори чаша вино. Дъщеря му се омъжи за Георгий Инсаров, баща на мой връстник, който замина да учи в Ленинград и повече не се върна.

В Комаровската долина добиваха дребен чакъл, а в Бичок – камък.

Преди революцията и в първите години след нея на сватбите свиреха музиканти от Малаешт и Спеи. Много хубаво свиреха. Имаха и цигулки, и духови инструменти. Който нямаше много пари, наемаше хармоника и дайре. Но хармонисти след революцията и гражданската война нямаше много. Затова на много от сватбарите свиреше дядо Михаил на кеме. Самият той беше сърбин по националност, останал в Паркани след Първата световна. Беше веселяк. Тук се и помина.

Много от старците в Паркани живеяха дълго. Най-дълго от всички живя Иван Желязков – до 102 години. Бате Илия Бахчевян от нашата улица живя до 99 години. Никога не беше пушил, пиеше малко, никой не го е виждал пиян. Симон Иванов Стоянов (Галет) живя до 97 години.

Младият поп отец Димитрий уважаваха много в селото. Беше отзивчив, винаги защитаваше постите хора. Беше много трудолюбив. Бяха му дали само една и половина десетини земя, но той посади там толкова лозе, каквото никой друг нямаше. Когато започна колективизацията, него го репресираха.

Братята Черниченко преди войната бяха получили добро образование. Единият от тях, Фьодор, пееше в Кишинев, после дойде да пее в църковния хор, след което получи духовно звание и отиде свещеник в Слободзей. Беше красив поп, с брадичка и мустачки. Офицерите му отдаваха чест. Изобща всички Черниченко пееха хубаво. Те донесоха от Ленинград някаква книга, където беше написано за Паркани – как е било създадено селото.

ПЕРВОМАЙСК

Най-голямото българско село Паркан се намира между двата големи града в Приднестровието - Бендер (Тигина) и Тираспол

География: Средно голямо село на около 55 км югоизточно от гр. Кишинев Селото се намира в Каушански район на Молдова.

Население: Българите в селото са около 250 човека или 30% от общо 830 жители в населеното място, които в останалата си част са най-вече молдовани и украинци.

ЖитИ: *первомайци: первомаец, первомайка, первомайче*, прил. *первомайски*.

Език: говорят български, руски, украински и румънски език. В училището не се изучава български език. Езикът на улицата е руският.

История: според информаторите и според историка Олег Кула селото възниква като немска колония под името *Еминтал* в началото на XIX в. с разрешението на руския цар. По политически причини немците напускат този населен пункт през 1940 г., а непосредствено след това тук се настаняват представители на други етноси, включително и българи, най-вече от съседното село *Плавне:Плавня*, и то тези, които оцелели след Глада през 1947 г.

СелИ:

-според информаторите селото е основано през 1816 г. от немски колонисти, които го нарекли *Еминтал* (нем. *Emintal* - по името на малко момиче от немски произход) и до ден днешен по-възрастните жители от селото и околните села го наричат *Еминтал* или *Иментал*; Нар.етим. явно е българскоезиково. В немския език няма такъв антропоним. Немците също са използвали пилигримията на ойконимите: пренесли са името от колонията *Emmental* в Швейцария (за етим. повече при L.Kiss, *Földrajzi nevek etimológiái szótára*, Budapest 1980, 202. Ементалските швейцарци са били немскоговорещи и специална група на протестантите.

- сега почти всички представители на различни етноси в селото и в района го наричат *Первомайск*, което отново според информаторите официално получава това име през 1945 г., веднага след Втората световна война;

- днешното официално име на селото е *Pervomàisc*.

Кварталонимия: В селото има две големи махали: *Плавнинския ред* = *Долната улица*, където се намира и *Центъра* на селото; *Горния ред* = *Горната улица*.

Ходонимия (улици): *Вакзал'ная, Маладъджная, Дружба*.

Анкетата е проведена в дома на *Петър Чиканчи*, откъдето са взети дименсиите.

Информатори: *Петър Александрович Чиканчи*, 1960 г., средно специално, монтьор; *Федора Савелиевна Чиканчи*, 1957 г., средно, продавачка в магазин.

Антропонимия:

Даниско (2 сем., вдигани в Сибир - репресиранни) - от *Хомутяновка, Драгневи* (1 сем.) - от *Константиновка, Кара* (1 сем.) - от *Вознесени, Карагяур* (1 сем., вдигани в Сибир

-репресирани) - от Плавне, *Кòруч* (2 сем.) - от Константиновка, *Кула̀* (1 сем.) - от Константиновка, *Мь̀гла̀* (2 сем.) - от Чумлек, *Писарòглови* (1 сем.) - (?), *Попàз* (1 сем.) - от Константиновка, *Топàлови* (1 сем.) - от Чумлек, *Трѝфонови* (1 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Константиновка, *Чиканчѝ* (4 сем., вдигани в Сибир - репресирани) - от Чумлек, *Чумачèнко* (2 сем.) - от Хомутяновка.

Ойкодомонимия:

Ба̀ра в Дом кул'ту̀ры СЗ 1,2.

Библиотèката СЗ 0,4.

Дом кул'ту̀ры СЗ 1,2.

„*Евросàл'вия*” = *Завòд „Ефиранòс”* Ю 0,7 - завод за етерични масла.

Завòд „Ефиранòс” = „*Евросàл'вия*” Ю 0,7.

Кòпувския бар З 0,4.

Магазìн „Микст” СЗ 1,0 - смесен магазин.

Мèл'ницита СЗ 1,0.

Поликлиниката СЗ 0,9.

Пòщата СЗ 0,5 - пощенската служба.

Примарията С 0,8 - кметството на селата Первомайск и Константиновка.

Сàдика С 0,6 - детската градина.

Совхòз „Ефиранòс” Ю 0,6 - административна сграда.

Хлебопекàрнята СЗ 1,0.

Шкòлата С 0,1 - гимназия с обучение на руски език. Бклезионимия:

Чèрквата СЗ 0,9 - православен храм, който преди съветската власт е бил католически храм.

Некронимия: *Грòбищата* (ж р.) СИ 1,2 - гробища.

Дромонимия:

Желèзния пъ̀т С 0,8 - жп линията Каушани - Бесарабка.

Пъ̀тя на Кайна̀ри = *Пъ̀тя на Константѝновка* = *Тра̀сата* СЗ 0,3 - асфалтиран пъ̀т, свързващ село Первомайск с град Кайнари и село Константиновка.

Пъ̀тя на Константѝновка СИ 1,0 - неасфалтиран пъ̀т за село Константиновка.

Пъ̀тя на Константѝновка = *Пъ̀тя на Кайна̀ри* = *Тра̀сата* СЗ 0,3.

Пъ̀тя на Хомутя̀новка С 4,0 - пъ̀т за село Хомутяновка.

Тра̀сата = *Пъ̀тя на Кайна̀ри* = *Пъ̀тя на Константѝновка* СЗ 0,3.

Топонимия:

Ба̀йря И 0,3 - възвишение.

Кайна̀рската бразна̀ З 1,5 - граница със землището на град Кайнари.

Константиновската бразна И 2,0 - граница със землището на село Константиновка.

Лузята („Рикацители”, „Траминер”, „Шашна”) СИ 6,0-лозови масиви.

Нова-Карнищенската бразна Ю 5,0 - граница със землището на село Карнищени Ной.

Толòка ЮИ 2,0 - пасбище, празно място.

Хомутяновската бразна С 4,0 - граница със землището на село Хомутяновка.

Хидронимия:

Ветия суват СИ 3,0 - дере, изкуствен водоем.

Клаенца ду Бунула 3 0,3.

Клаенца ду Данилова С 1,0.

Клаенца ду Даной С 0,6.

Клаенца ду Кацап = Клаенца ду черквата СЗ 1,3.

Клаенца ду Мунтяну С 0,2.

Клаенца ду Никулцата СЗ 1,2.

Клаенца ду Папаз С 1,2.

Клаенца ду Салкуцана СЗ 1,0.

Клаенца ду Сержант С 1,1.

Клаенца ду Степаненко С 1,3.

Клаенца ду Стратиевски 3 0,5.

Клаенца ду Трифонова Ю 0,1.

Клаенца ду черквата = Кчаенца ду Кацап СЗ 1,3.

Клаенца ду школата С 0,1.

Клаенца пу трасата С 0,5.

Новия суват ЮИ 3,0 - изкуствено създаден водоем.

Река Ботна ЮЗ 1,0.

Чиъря ЮЗ 1,0 - пасбище.

Мостове:

Железадарожния мост ЮЗ 2,0.

Моста на Ботната СЗ 1,0.

Вентонимия: *Горния вятър = Вятъра ут горните села - от север, Долния вятър = Вятъра ут долните села - от юг.*

Астронимия: *Млечния път, Палярната звезда.*

Зоонимии: *Балан, Ройба, Сюра - за коне; Звъздачка, Марта, Мая - за крави; Лина, Лада, Лайка - за кучета; Бор'ка, Вас'ка, Матка - за прасета, Валерик, Валерика - за магарета.*

Етноними: *турки* - (молдованите за българите); *мулдувани, сурдџи мулдувани* (българите за молдованите), *руски, руснаци* - (българите за руснаците); *кацапи, украинци, хахли* (българите за украинците); *чихути* (българите за евреите); *гагаузи* (българите за гагузите); *немци* (българите за немците); *поляни* (българите за поляците); *курди* (българите за кюрдите).

Групоними: *чумлѐкювци* - за родовете, придошли от Чумлек; *константиновци* - за родовете, придошли от Константиновка; *хомутяновци* - за родовете, придошли от Хомутяновка.

Дирекционния: *слънциту изгрява* - от изток; *слънциту засяда* - на запад.

Хрононимия: *Гладъ, Галадофната, Гланната гудина. Диганито в Сибир* (няколко първомайски рода са вдигани в Сибир през 1949 г. и са заселени в Челябински район).

ПИКУС

География: малко село на около 55 км югоизточно от град Кишинев, намиращо се в район Анений Ной на Молдова. Трудно за посещения и контакти.

Население: според официалното прброяване на населението в Молдова (2004г.) в селото живеят 24 българи или 25%от общо 101 жители, които в останалата си част са украинци, молдованн и руснаци.

Жити: *пикусчани, пикусчаинин, пикусчанка, пикусчанче, прил. пикусчански.*

История: селото е основано от немци, за които се знае, че живеят там от края на XIX век. От Советская Молдавия (1982: стр. 483) става ясно, че населеното място е известно от 1897 г. Според информатора ни българите идват тук след на Столипинската реформа в началото на XX век В близост до това село е имало българско селище, което е носело името *Плавне*. Може да се предположи, че първоначално придошлите в *Пикус* българи са плавненци. Българското село *Плавне* престава да съществува в края на 40-те години на XX век, тъй като повече от жителите му умират по време на глада 1946-1948 г., а останалите се преселват в съседните села *Константиновка, Гангура, Пикус, Хомутяновка* и в бившата немска колония *Еминтал* (село *Первомайск*, Каушански район) Предполага се, че жителите на с. *Плавне (Плавня)* са преселници от село *Деветлия*, Арцизки район. Одеска област, Украйна.

Език: говорят български, украински, руски и румънски език.

Анкетата за това село се проведе в село *Константиновка*, което се намира на 4 км от *Пикус*. Според константиновския информатор въпросното село е трудно достъпно за

посещение и почти обезлюдено. Пак по информация на константиновци в *Пикус* вече не живеят българи.

Информатор: *Георги Иванович Бахчиванжи*, 1952 г., висше, историк; директор на училището в село Константиновка.

Антропонимия: *Дячѐнко* - от Плавне ; *Недѐлки* - от Плавне; *Степѐнови* - от Плавне; *Тян* - от Плавне; *Чиканчи* - от Плавне; *Щерепѐр* - от Плавне.

Ойкодомонимия: .

В селото няма Примария ((кметство).

СелИ:

- официалното име на селото е *Пикус*;

- *Бикес*, тази форма на името на селото беше спомената от нашия информатор. По същество е етимологичната форма на старото ногайско селище Бикес по името на казахите *бикес*, род на племето баюли (ЛиС I 121). *Пикус* е германизирана форма на *Бикес*.

Изчезнало българско село в непосредствена близост до Александровка, Гангура, старо Каюн бунар, вж. Причината за разсипването на селището е Гладь през 1947 г. Останалите малко живи *плавненци*, се преселват в *Александровка* и други съседни селища. Тази информация е събрана при анкетите в селищата *Александровка*, *Константиновка*, *Первомайск* и *Хомутяновка*, вж.

Информацията за това село е събрана по моите изследвания от Т. Балкански, На пусто пладне, с. 204, срв.:

„**Плавня**, Плавне, изчезнало българско село до Александровка, община Анений Ной, Молдова.

По Д. Маринов, Ономастика..., статия за Александровка: селото съществува до 1947 г., когато голяма част от него измира по време на *Гладь*, останалите се разселват по околните селища.

Метрополия: *Дивитлий*, Арциски район на Украйна (пак там: *Хомутяновка*).

ЕАО: Кв. *Плавнинската улица* е запазен в Александровка, същия район. *Чорбаджи* се наричат две семейстава от Плавне, заселени в *Александровка* (Д. Маринов, цит. съч.).

//В Украйна българското село *Барта* е преименувано на *Плавни*, което едва ли е случайно (?!).

Кв. *Плавненския ред*, квартал на Хомутяновка, Яловенски район на Молдова;

- друга част по време на Глада бягат в Еминтал, Первомайск, район Каушан (Д. Маринов, цит. съч.: *Первомайск*). Тук също Кв. *Плавнинския ред*.

М: въпросът е особено важен. Не ще и съмнение, че е налице **пилигримия** в молдовското *Плавне* от *Плавни* в Украйна, старо *Барта*, по ИГСОО, с. 693: *Плавни* се намира в Ренийски район на Украйна, Одеска област. Тук е дадена една предпоставка за търсене на метрополията в метрополията България, именно Червенци, Варненски окръг, с което българите (?!) поддържат контакт (дружески отношения). *Червенци* е ново име на старо *Къзълджилар*, района на Вълчи дол. Като метрополия на *Барта*: *Плавни* е дадено и при Т. Балкански, п.т. 76.

Ойконим:

Името пилигрим *Плавне* е сякаш молдовански (румънскоезиков деформатив на *Плевен*, тур. *Полевне*, *Пилевня*, *Палавна*, рум. *Плавне* като мемоароним сега на няколко селища в Румъния с име *Plevna* (за деформациите повече при Ат. Илиев, Турски изговор на български местни имена, в сп. БАН XIV, с. 108).

Според ИГСОО, цит., селото в областта на Рени е създадено през 1814 г., т.е. след *Суворовата война*, когато голям поток от българи се насочва към обособяваната руска

провинция *Бесарабия* тогавашната Нова Русия. Всъщност изселването на *плевенци* към Русия е познато в местната история факт.

Българското *Плавни*, което сега не ще да е съвсем българско поради намалялото българско население, не е включено при Алла Войникова, вж.

Твърде вероятно е *Плавне* да е старо българско народно име на *Плевен* с народна етимология по *плавам*, подсказана при В. Никонов, Краткий топонимический словарь, М., 1966, с. 333: (от тук започнало *сплаването* на дървесината надолу по реката Искър).

- възможно е украинската и руската ономастика да имат друго тълкувание, но то не е обявено при Ю. А. Карпенко, Топонимия болгарских сел Одесской области, в историческая ономастика, М., 1977, с. 189-208.

ПЛОП(И)

География: Село, разположено на около 136 км югозападно от гр. Кишинев и намиращо се в Кантемирски район на Молдова.

Население: Живещите в селото българи са около 300 човека или 30% от общо 1000 жители в населеното място, които в останалата си част са предимно молдовани..

ЖитИ: *плòповци: плòповец, плòповка, плòповче*, прил. *плòповски*.

Език: говорят български и румънски език. В училището не се изучава български език. Езикът на улицата и на пазара е румънският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 487) селото е основано през 1965 г.
- според информатора *Плоп Първи* е възникнал през 1965 г., а *Плоп Втори* - през 1974г. като селото е основано от българи, дошли от намиращото се в непосредствена близост село *Тараклия*. Селото е създадено по икономически съображения с цел създаване на крупно винопроизводствено обединение.

СелИ:

- българите наричат селото *Плоп'* и по-рядко *Плòпи*;
- молдованите - *Плоп .Плоп'*;
- днес официалното име на селото е *Plorì*.

Кварталонимия: *Плоп' Първия* = *Нижния Плоп'* = *Стария Плоп'* (тук са се заселили първите жители на селото); *Плоп' Втория* = *Плоп' Върхния* = *Нòвия Плоп'* (първите преселници тук са дошли от *Нижния Плоп'*).

Ходонимия: селото е разположено на улиците „*Катòвского*“, „*Мира*“, „*Фрунзе*“ и

„Юбилейна”.

Анкетата се проведе в Кметството (Примарията) на селото. Димензиите са от кметството, намиращо се в центъра на *Плоп Втори*.

Информатор: *Захарий Захариевич Вичев* (роден в село *Исерлия*, Бесарабски район), 1951 г., висше, икономист и земеустроител в кметството.

Антропонимия: *Андрееви* - от Тараклия, *Бакърджи* - от Тараклия, *Бешир* - от Тараклия, *Гарановски* - от Тараклия, *Градинар* - от Тараклия, *Дамаскин* - от Чобалакчия, *Дериволкови* - от Тараклия, *Дилижан* - от Тараклия, *Дудуш* - от Тараклия, *Замфиреви* - от Тараклия, *Иверцин* - от Тараклия, *Кирневи* - от Тараклия, *Койчеви* - от Тараклия, *Кочеви* - от Тараклия, *Кунчева* - от Валя Пержей, *Манастирлий* - от Стояновка, *Парполови* - от Тараклия, *Плагови* - от Тараклия, *Попряга* - (?), *Рибакдџи* - от Кортен, *Русеви* - от Тараклия, *Тануркови* - от Чобалакчия, *Татарлъ* - от Тараклия., *Тодорови* - от Тараклия, *Ужакдџи* - от Тараклия, *Чавдар (ови)* - от Тараклия, *Шийкови* - от Чобалакчия.

Топонимия:

Байра = *Байря* С 1,2.

Байря = *Байра* С 1,2.

Винария „Циганка” СЗ 2,0.

Гилтоската брезна ЮЗ 2,0 - граница със землището на село Гилтос.

Гимназия С 0,5.

Гората = *Гурата* З 1,7.

Готещката брезна Ю 2,0 - граница със землището на село Готещи.

Епуренската брезна СЗ 7,5 - граница със землището на село Епурени.

„*Иришай*” СЗ 0,1 - лозя.

„*Каберне*” СЗ 0,5 – лозя.

Кърпешката брезна С 9,0 - граница със землището на село Кърпещи.

Лингурската брезна СИ 12,0 - граница със землището на село Лингура.

Масюббша Ю 0,1.

„*Моидоеата* ”. З 0,2 - лозя.

Примария (в едно кметство са обединени селата Гертоп, Тараклия и Плоп).

„*Ранний магарач*” и „*Мускат гамбургский*” СИ 0,2 - лозя.

„*Рикацитџи*” И 0,1 – лозя.

Ръпата у гурата С 0,5.

„*Савинидн*” И 0,5 – лозя.

Стояновската брезна СЗ 6,0 - граница със землището на село Стояновка.

Тартаулката брезна СИ 10,0 - граница със землището на село Тартаул.

„Траминера” З 0,7 - лозя.

„Фитейска” СЗ 0,7 - лозя.

Флокòската брезна ЮИ 3,0 - граница със землището на село Флакоаса.

Циганската брезна З 3,0 - граница със землището на село Циганка.

Чобалакчийската брезна И 2,0 - граница със землището на село Чобалакчия.

Хидронимия:

Кладенца до школата С 0,2.

Кладенца до Петруцата = Кладенца на Багрин Петър И 0,1.

Кладенца до Сòфия Антоновна И 0,4.

Кладенца до Вòйка И 0,55.

Кладенчито на Кòйчова СИ 0,7.

Кладенца до Пòпа И 0,7 .

Кладенца до Съòмата Русев И 0,85.

Озерото на Бòнеску (молдванин) З 1,5.

Рекà Сàка С 1,0.

Чешичката на Замостяну (молдванин) З 1,7.

Чешията в Нижния Плоп С 2,0.

Мостове:

Мòста през Сàка СЗ6,0.

Дромонимия:

Кантемирска път = Централ'ния път СЗ 1,4 - път за град Кантемир.

Тараклийския път СИ 2,0 - път за село Тараклия.

Чобалакчийския път И 5,0 - път за село Чобалакчия.

Некронимия: Нòво грòбище З 1,0.

Вентонимия: Гòрния вятър - от север. Дòл'ния вятър - южен.

Етнонимия: булгàр', винитиц' (молдованите за българите); бурàтини, мулдуваня (българите за молдованите); чихути (българите за евреите); гагаузи (българите тукани за гагаузите).

Групонимия: валяпèржци - за родовете, придошли от Валя Пержей; стояновци - за родовете, придошли от Стояновка; тараклийици - за родовете, придошли от Малката Тараклия; чобалакчийци - за родовете, придошли от Чобалакчия.

Хрононимия: Гладъ, Диганиту.

География: Средно голямо село, разположено на около 83 км югозападно от гр. Кишинев, по р Сарата, Леовски район на Молдова.

Население: Българите са около 350 човека или 18% от общо 2000 жители на селото, които в останалата си част са молдовани, украинци, руснаци и гагаузи.

ЖитИ: *саратанџвенци: саратанџвенец, саратанџвенка, саратанџвенче, прил. саратанџвенски.*

Език: основно говорят руски, румънски и български език. В училището български език не се изучава. Езикът на улицата е румънският.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 551) селото се упоменава в документи от 1723 г., като през 1977 г. е обединено със селата *Бертовка* и *Булгарийка*; вж.на азбучния ред.

- според информаторите селото е немска колония, вер.Бертовка ?! като през 1944г. немците я напускат, а през следващата 1945 г. тук идват най-вече *кортенски българи*.

СелИ:

- молдованите наричат селото *Сарàта Нџуа* (рум. *Saràta Nџua* - бълг. 'Нова Сарата'); от други е регистрирано *Новата Сарата*, българско и *Новая Сарата* при украинци и руси.

- днешното официално име е *Saràta Nџua*.

Метрополия: *Кортен*, нерегистрирана при В.Кондов, Кортенските колонии.

Ходонимия: селото е разположено на улиците „*Молодџџная*“, „*Наберџная*“, „*Совџтская*“.

Анкетата се проведе в дома на *Васил Николаевич Столейков*, откъдето са взети дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатори: *Васил Николаевич Столейков*, 1936 г., 8 кл., пенсионер; *Стефанида Ивановна Таукчи*, 1949 г., 8 кл., хигиенистка.

Антропонимия: *Бàхови* (3 сем. - изселвани в Сибир) - от Кортен, *Бџчкови* (1 сем. -изселвани в Сибир) - от Кортен, *Градинàр* (2 сем.,) - от Кортен, *Делибàлтови* (1 сем.) - от Кортен, *Кòруч* (3 сем.) - от Сан Батър, *Кулаклì* (1 сем.) - от Вознесени, *Леднтиеви* (2 сем.) -(?) , *Мàркови* (3 сем.) - от Кортен, *Млèчкови* (1 сем.) - от Троян, Леовски район, *Мумжì* (3 сем.) - от Кортен, *Новàкови* (2 сем.) - от Кортен, *Пèйкови* (2 сем.) - от Кортен, *Пèнкови* (1 сем.) - от Троица, *Столèйкови* (2 сем.) - от Кортен, *Танџркови* (2 сем.)- от Кортен, *Таукчì* (2 сем) - от Кортен, *Турлàкови* (1 сем. - изселвани в Сибир) - от Кортен, *Шìшкови* (2 сем.) -от Кортен.

Ойкодомонимия:

Интернàт на шкòлата 3 1,2 - общежитие на идващите от съседни села ученици.

Мастерскàя СЗ 1,5 - станция за техническо обслужване на трактори.

При.мария 3 0,8 - кметство.

Совхòз „Милионèр” СЗ 1,6.

Сàдик 3 1,0 - детска градина.

Шкòла 3 1,2 - средно общообразователно училище.

Топонимия:

Бразнàта на Казанжик С 2,5 - граница със землището на село Казанджик.

Бразнàта на Купкуй ЮЗ 1,5 - граница със землището на село Купкуй.

Лузjàта на Совхòза И 2,0 - лозя.

Лузjàта „Мулдòва” 3 3,0 - лозя.

Яргаринцката гурà И 10,0.

Хидронимия:

Клàденца ду Загорнян Ю 0,1.

Клàденца ду мош Тèню С 0,7.

Кладенца ду Новицки С 0,4.

Клàденца ду Руткò СЗ 0,2.

Клàденца ду Скутел’ник С 0,1.

Клàденца ду Шйииков С 0,2.

̀Озеруту И 0,1 - езеро.

Рикàта И 0,2 - река Сарата Ноуа.

̀Юзура = Извòрлу мош Васйлий Грòсу И 3,0 - чешма.

̀Яза И 0,2 - изкуствен водоем.

Дромонимия:

Трасата 3 0,6 - централен път, свързващ градовете Леова и Хънчеш.

Яргаринския път’ ЮЗ 0,8 - път, свързващ селата Сарата Ноуа и Яргара.

Некронимия:

Грòбища (ж.р.) СЗ 1,2.

Вентонимия: *Вятъра ут сèвера* - северен, *Вятъра ут юга* - южен и *Вятъра ут зàпада* - западен.

Етнонимия: *катèри* (молдованите за българите), *сурòви мулдувàни* (българите за молдуваните).

Групонимия: *вознесèнци* - за родовете, придошли от Вознесени; *кòртенци* - за родовете, придошли от Кортен; *трòдичени* - за родовете, придошли от Троица; *тroyнци* - за родовете, придошли от Троян.

Хрононимия: *Гладè, Глàдна гудина, Дйганити.*

СТОЯНОВКА

География: Голямо българско село, на около 132 км югозападно от гр. Кишинев, на левия бряг на р Прут, до жп линията Бесарабка-Кагул. Населеното място е в Кантемирски район на Молдова.

Население: . Общо около 1600 жители, от които българите са 85 %. В селото живеят също молдовци, руснаци и украинци.

Жити: *стояновци: стояновец, стояновка, стояновче, прил. стояновски.*

Език: говорят български и румънски език. В училището се изучава български език. В езика на местните българи се наблюдават особености най-вече на кортенския говор.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр, 596) и ЕСМ(VI, 274) селото е основано през 1902 г.

- според местните българи основател на селото е бил българин на име *Стоян*.

- според С Новаков и М. Караджова основатели са кортенци, създали тук земеделска кооперация. При В.Кондов, Кортенските 40 преди около 20 години се отделя група стояновци, основала селище в Тюменска област (Русия), при Т.Балкански, На пусто 214, В.Кондов, Кортенските, 40, пак с име *Стояновка*.

СелИ: *Стояновка* е официалното име на селото, както го наричат и българите; това селищно име е образувано с руска наставка *-ка* по българското етноразличително име *Стоян*.

Кварталонимия: *Горния край = Горната улица = Горя = Новуто селу* (преобладават кортенци) - ЮИ; *Дол'ния край = Долната улица = Долната махала = Долу = Старуто селу* (тук живеят предимно преселници от с. *Валя Пержей*) - З; *Малая земля* - най-новият район на селото, *Центра* - той е между Горната и Долната махала.

Ходонимия: централната улица на селото се нарича „*Пограничника*”.

Анкетите са проведени в домовете на *Николай Караджов* и *Петър Таукчи*, дименсиите са взети от тези две места.

Информатори: *Мария Богданова*, 1938 г., 7 кл., колхозничка; *Дмитрий Делибалтов*, 1955 г., средно образование, счетоводител; *Анна Делибалтова*, 1956 г., висше образование, секретарка; *Николай Караджов*, 1942 г., средно, агроном; *Татяна*

Караджова, 1969 г., средно, счетоводител; *Надежда Таукчи*, 1923г., 4 кл., пенсионерка; *Петър Таукчи*, 1919 г, без образование, пенсоинер; *Петър Гургуров*, 1924 г., 5 кл., пенсоинер, *Васил Барбаров*, 10 кл., пенсионер.

Антропонимия: *Арабаджѝ* - от Кортен, Бомбалти, вж. коментара по-долу, *Банкови* - от Кортен, *Барбарови* - Барбурти - от Кортен, *Бахови* - от Кортен, *Безвѝлеви* (вдигани в Сибир - репресирани) - от Кортен, *Бѝлеви* - от Кортен, *Бишиѝр* - от Тараклия, *Блѝдови* -(?), *Бѝгданови* - Бѝгданити - от Валя Пержей, *Бурлакови* - от Кортен, *Бѝчкови* - от Кортен, *Вѝлкови* - от Валя Пержей, *Гургѝурови* -Гѝргурти - от Кортен, *Дан* (гаг.) - Чадър Лунга , *Делибалтови* – Бамбал’ти - от Кортен, *Желязкови* - Дрѝгнѝви - от Кортен. *Занфѝрови* - от Тараклия, *Иванѝви* - от Валя Пержей, *Караджѝви* -Жабѝцити - от Кортен, *Карафѝзи* - от Кортен, *Кисѝ* - (гаг.) - (?), *Кол* -(гаг.) -от Казаклия, *Колесничѝнко* - от Кулевча, *Коломѝец* (младите се считат за българи) - (?), *Крестѝнкови* - от Кортен, *Кѝманови* - от Валя Пержей, *Кѝрдеви* - от Болград, *Кѝртови* -Хѝпугу - от Кортен, *Кѝневи* - от Валя Пержей, *Люленови* - Андрушеви - от Кортен, *Макѝрови*- от Ларга, *Мѝлкови* - от Кортен, *Манастърлѝ* (гаг.) - от Чадър Лунга, *Манѝф* - от Кортен, *Мераджѝ* - от Ларга, *Мѝркови* - Мѝшюн’ти, Маркушити - от Кортен, *Мѝнчеви* -Турбинкити - от Кортен, *Млѝчкови* - от Кортен, *Мумжѝ* - Калайджити- от Кортен, *Никифорови* - (?), *Новѝкови* -`Окита - от Кортен, *Орманжѝ* (гаг.) - (?), *Пѝйкови* - Нѝмцити -от Кортен, *Петрѝви* - от Валя Пержей, *Пѝткови* – Бял’бѝрти - от Кортен, *Питѝлови* - от Валя Пержей, *Пѝлеви* - от Валя Пержей, *Путереви* - от Кортен, *Рабакѝви* - Рубѝцити - от Кортен, *Рѝзови* - от Тараклия, *Рѝнтови* - от Тараклия, *Стрѝтеви* - от Кортен, *Сѝрбови* - по молд. *Сѝрбу* (смятат се за българи и руснаци) - (?), *Танѝуркови* - Танурѝта - от Кортен, *Таукѝ* (вдигани в Сибир - репресирани) - Щѝфанкувити - от Кортен, *Тѝдѝорови* -Пѝрджѝнити - от Валя Пержей, *Турлакови* - от Кортен, *Фунжѝ* - от Ларга, *Чавдѝр’* -Чавдѝр’ти - от Кортен, *Чимшиѝр’* - (?), *Шѝшкови* - от Кортен, *Яврѝмови* - от Кортен, *Янчеви* - от Кортен, *Яламови* - от Кортен, *Ярдѝски* (*Юрдѝски*) - Шѝпчитата - от Тараклия.

// В Стояновка се откриха следите на знаменателния фамилен род Бимбалови, чието име е запазено като Бамбалти Бимбаловци и особено Вѝлко Шейтан Бимбелов е водачът на изселването по т.нар. Първо Московско, водач на голямо въстание в България, известно като Караевренската буна, повече при Т.Балкански, На пусто пладне 97, срв. и родословието на Бимбаловци, изготвено от Михаил Мар. Бимбелов като Приложение към книгата на Б.Нейков, Факийско предание, С., 1985.

Ойкодомонимия:

Гарѝжя Ц.

Дом кул'тұры Ц (рус).

Кантòрата Ц.

Калхòз „Кр̀сний пограничник” = Савхòз „Малдòва” 3
1,5.

Нòвата шкòла Ю 0,5 (функционира от 1990 г.).

П̀аметника И 3,0.

Правл̀енията = Правл̀ениету Ц.

Примарията Ц - кметството.

Савхòз „Малдòва” = Калхòз „Кр̀сний пограничник” 3
1,5.

Стадиòна Ю 0.5.

Ст̀арата шкòла (намира се в Ст̀арото с̀ело) Ю 0,8.

Тр̀акторната бриг̀ада СИ 1,0.

Топонимия:

Брезн̀ата ут Епур̀ен' СИ 0,7 - граница със землището на село Епурени.

Брезн̀ата ду Стр̀атева Ю 1,0 - граница със землището на село Циганка.

Вт̀ория байр' СИ 2,5.

Вт̀орти с̀аки И 1,0 - ниви.

Град̀ината на мош Спир̀аки С 2,0.

Гур̀ата = С̀аката ЮИ 3,0.

Гур̀ичкити И 2.5.

Заст̀авата 3 2,0.

Карòвника С 2,5 - краварник, който вече не съществува.

К̀ъра ЮИ 1,5. - ниви.

Л̀агяра ЮИ 3,0 - детска почивна станция.

Лòзиту на мош Кримя̀н СИ 1,5.

Луз̀ята = Саламòна („Зимч̀ук”, „Лигат̀е”, „Молдòва”, „Муск̀ат г̀амбургский”, „Р̀анний магар̀ач”, „Р̀ькацит̀ели”, „Числ̀я” - сортове грозде) И 6,0 - лозя.

Мулдув̀анцкуту ЮИ 2,0 - ниви.

Нòвата т̀ърла И 1,0

̀Осмия килам̀етър 3 2,0 - ниви.

П̀ервите с̀аки СИ 2,5 - ниви.

П̀ървия байр' С 2,5.

Рубакòва òрях СИ 1,5.

С̀ада ЮИ 1,5 - овощна градина.

Саката = Гурата ЮИ 3,0.

Станицията С 3,0 - жп гара

Старти лозя И 1,0 - лозя

Тòка СИ 1,5 - харман.

Третиа байр Ю 2,5.

Трита байря - общо название за трите намиращи се наблизо баири.

Търлата Ю 2,0 - намира се на Третия байр.

Учяскити Ю 2,0.

Хидронимия:

Бабяна Ивнчяна кладяц Ю 1,0.

Балтата = Плавнити = Чирия З 1,5 - блато, мочурище.

Башнята Ц - водонапорна кула.

Бозюфски Кòлюва кладяц СЗ 1,2.

Гòчюф Петрова кладяц Ю 1,0

Гòчюф Савюва кладяц СЗ 0,8.

Димитрюф Ивнова кладяц С 0,4.

Караджьòуф Ивнова кладяц С 0,4.

Кладянца на мош Ивн Маркова С 0,1.

Кладянца на мош Гьòрги ЮИ 0,15.

Матèюф Петрува кладяц Ю 0,55.

Мош Макàрюва кладяц З 0,3.

Мош Митюва кладяц С 0,8.

Мош Стипàнува кладяц Ю 0,15.

Плавнити = Балтата = Чирия, вж. *Балтата*.

Прута З 2,0 - река Прут.

Риката = Тигèч СИ 0,5 - р. Тигеч.

Ръпаждàнуфта ръпа = Ръпаждàнула = Ръпата И 0,5.

Ръпа Фетèщ Ю 5,0

Чирия = Балтата = Плавнити, вж. *Балтата*.

Чушмата в Старуту сèлу = Гулямата чушма ЮЗ 1,5.

Чушмата ду Якуф Петър ЮЗ 2,0.

Чявдàруфта чушма ЮЗ 1,0.

Мостове:

Втòрия мос Ю 0,5.

Мòста ду Якуф Петър ЮЗ 2,0.

Първия мост С 0,5.

Саката И 6,0.

Дромонимия:

Желѐзния път 'З 2,0.

Трасата З 0,6 - главният път между градовете Кантемир и Кагул.

Централ'ния път ' = *Шишиявата* Ц - шосето.

Шишиявата = *Централ'ния път* ' Ц.

Некронимия:

Гробища (ж.р.) С 1,0.

Новата гробища И 2,0.

Румънската гробища = *Вуенната гробища* С 2,5.

Старта гробища С 1,1.

Астронимия: *Зурата, Кукдишката, Кулата, Сламата.*

Вентонимия: *Горния вятър* - от север, *Дол'ния вятър* - от юг, *Западния вятър* = *Чюбаницкия вятър* - от запад (вали лош дъжд или град).

Зоонимия: *Орлик, Ройбу, Сюра* - за коне; *Апрел'ка, Марта, Юля* - за крави; *Барс, Жуля, Рита, Юля* - за кучета; *Машка, Юля* - за прасета.

Етнонимия: *сурови мулдувани, молдобдул* - за молдованите; *руски* - за руснаците; *хахли* - за украинците; *гиджели* - за гагаузите; *чихути* - за евреите; *тукани* - така местните наричат говорещите български език стояновци, но името не се използва за самоназвание.

Групонимия: *валяпержеици* - за родовете, придошли от Валя Пержей; *кортенци* - за родовете, придошли от Кортен; *шопи* - за родовете, придошли от Тараклия.

Дирекционимия: *слънциту утюва къди зурата* - на изток; *слънциту утюва на зайждани* - на запад.

Хрононимия: *Галадофката, Гланната гудина, Гладъ, Диганиту.*

Приложение (с. Стояновка) (П.-Е. Митев, Н. Червенков, Бесарабските българи за себе си, С., 1996, с. 131-138):

НЕИЗЛЕЧИМА СЛЕДА В НАШАТА ПАМЕТ

Марина Караджова

Родена през 1972 г. в с.Стояновка, Кантемирски район, Молдова

Според мен у всеки човек рано или късно възниква стремеж да научи повече за родината си, за родното си село или град, за фамилията си. Не е възможно да живееш в

настоящото, без да познаваш миналото си, живота на прадедите си. И колкото по-рано възникне желанието за такова познание, толкова по-добре. Защото животът е кратък, а пазителите на миналото –нашите дядовци и баби – не са вечни. И колкото по-рано се обърнем към тях, толкова повече скъпоценни сведения ще успеем да запазим.

По волята на случая и аз си зададох въпроса за това кога и как е възникнало моето село, как са живели прадедите ми и кога са се появили по тези места. Разбира с, нещо някъде по този повод съм чувала, но специално такива въпроси по-рано не бях си задавала.

И така, ще се опитам да отговоря на поставените от самата мен въпроси.

Моето селоне е много старо и историята му започва от 1900 година, когато група българи отселата Валя-Пержей, Кортен и Чадър-Лунга пристигнали тук, за да си купят земя от инженера земевладелец Стоянов. По-късно, след основаването на селото, в чест на предишния владетел на земята то било наречено Стояновка. Достоверно са известни фамилиите на хората, които са сред първите пристигнали в тези гранични земи. От Валя-Пержей са били българите Рунтови, Желеви, Петрови, Богданови, Киневи, Миткови, Пителови, Тодорови, Чавдари, Пулеви; от Кортен – Тануркови, Яламови, Новакови, Рибаклови; от Чадър Лунга – гагаузите Дан, Кеоса, Орманжи.

Пристигайки тук, те са се заселили на горната тераса и си построили временни колиби и землянки. (Трябва да отбележа, че селото ни е разположено на хълмиста местност).Земите в онези времена били сурови, студени и снежни, на всичко отгоре на горната тераса нямало вода, тъй като подпочвената вода била дълбоко в земята, и се налагало да пренасят вода от долната тераса. Поради това през 1902 г. преселниците били принудени да се преместят и да си построят домове на долната тераса. Строили много по-добре от първия път и издигнали хубави за онова време къщи, като по този начин фактическото основаване на селото започнало през 1902 г.

Както вече казах, сред първите фамилии преселници били Орманжи – това е моминската фамилия на моята баба, чийто баща бил непосредствен участник в това преселване. Затова сметнах за необходимо да се обърна към баба ми. Въпреки че много е забравила, тя ми разказа това, което се е запазило в паметта ѝ от разказите на родителите ѝ и от онези събития, на които свидетел е била самата тя. Нейният баща, праядо ми Георги, бил още малко момче, когато родителите му били сред първите, които купили земя в тази местност. Когато пристигнали, само тук-там имало временни колиби – постоянни къщи още нямало. През първата година родителите на баща ѝ също не успели да се установят постоянно и си направили временно жилище, където оставили сина си изкарат зимата в Чадър-Лунга, откъдето били родом. Напролет отново се върнали, за да

изорат и засеят земята. Та през тази година дядо Георги, тогава още малко момче, бил единственият стопанин на земята. Но минало време и те трайно се установили в Стояновка.

Като пораснал, дядо Георги се оженил за една девойка от Чадър-Лунга на име Олга. Родили им се четири деца, две от които починали като малки, а живи останали двете им дъщери, Тодора и Зинаида. Скоро обаче и жена му починала. Тогава той се оженил за втори път за едно момиче от село Кортен, чието име баба е забравила. След пет години и тя починала. Дядо ми се оженил за трети път- за една вдовица от Кортен, чийто мъж бил от фамилията Чавдар. В семейството на дядо тя довела и своя син Иля. Тази жена всъщност е моята прабаба Стана (Татяна). От тоби брак през 1925 година се родила баба ми Марина (майката на баща ми), а после и още три деца, от които жив останал само синът им Семьон.

Детските си години баба почти не помни. По-нататък разказът ѝ започва от 1941 година, 22 юни. Вече споменах, че селото ни е разположено в гранична зона на няколко километра от границата с Румъния. В утрото на 22 юни родителите ѝ се събудили от артилерийски изстрели, идващи откъм границата. Баба пък се събудила от вайканията на майка си и плача на по-малкия си брат Семьон. Баща ми заповядал всички да млъкнат и да се стягат запът. Но вещите им и без това били опаковани, тъй като семейството им подлежало на изселване, на което попречила войната. Дядо Георги впрегнал конете и след като натоварил багажа и семейството, потеглили на път. Вечерта на следващият ден стигнали Викторовка, където пренощували, а после продължили по-нататък към Чадър-Лунга.

Там останали четири седмици при роднини и били свидетели на отстъплението на съветските войски под натиска на фашистите и румънците. Изчаквайки най-страшното, те се върнали в Стояновка, където всичко било изгорено и разрушено и се разпореждали румънците. Наложило се отново да строят дома си, да обработват земята и да се грижат за стопанството, чакайки края на войната. През 1944 Марина се омъжила за Иван Василевич Караджов – моя дядо. Баба е запомнила и деня, когато ги сватосвали – Ивановден, след Нова година.

От тук ще започна разказа си за фамилията Караджови. За тази цел трябва да се върна назад във времето. Всичко, което ще разкажа по-надолу, е записано по думите на дядо Иван. Ако забелязахте, фамилията Караджови не беше в списъка на първите преселници. В Стояновка те се появили двадесет години по-късно. За разлика от фамилията Орманджи Караджови произхождат от село Кортен. Прадядото на дядо Иван, Василий Василичев Караджов, живеел в Кортен и имал четирима синове – Пейко,

Васил, Георги и Иван. От сина му Пейко именно води началото си моето семейство. Дядо Пейко (Петър Василиевич Караджов) имал двама синове – Василий и Кирил. По-големият, Василий, е баща на дядо Иван.

През 1910 година прадыдо ми Василий се оженил за прабаба ми Мария и им се родили двама синове, Петър и Манол. През 1914 дядо Василий бил призован в руската царска армия и изпратен да участва в Първата световна война. Попаднал обаче в плен, където прекарал четири дълги години. Като пленник бил изпратен в Австро-Унгария в едно малко градче, където един помещик го взел за прислужник. Отначало животът му бил много труден, тъй като по принцип с пленниците ратаи се отнасяли много лошо. Но дядо Василий бил стопанин със златни ръце. Интересното е, че той научил своя хазяин да вари българска гроздова ракия. Заради способностите му на добър стопанин хазяинът се изпълнил с уважение към него и животът му станал много по-лек. Не зная как е постигнал това, но след четири години се върнал в родното сисело Кортен. След известно време семейството му се преместило в с. Деневица (днешното градче Светлий).

На новото място на ратята не било възможно да живеят заедно, тъй като жената на Кирил имала много тежък и своенравен характер. Виждайки каква е работата, баща им, дядо Пейко, купил земя в Стояновка, построил къща и през 1926 година в нея се настанил най-големият син на Василий. През тази година Иван навършил една година – той бил последното, шесто дете. Те живели отделено до 1934 г., когато дядо Василий отишъл на гости в Деневица и баща му го помолил да вземе него и жена му при себе си в село Стояновка, за да изживеят спокойно останалите им години.

Дядо Василий се върнал насело, за да се посъветсва с жена си – баба Мария. Отначало тя се намръщила, тъй като дотогава 17 години била принудена да живее със свекърва си и да и се подчинява във всичко, но мъжът ѝ я успокоил. Свекървата предвиждала това и обещала, че във всичко ще се подчинява на по-голямата си снаха. И наистина, тя удържала на думата си, като преди да вземе някакво решение винаги се съветвала със снаха си. Майката на дядо Василий живяла до 1936 г., а мъжът ѝ – дядо Пейко, се поминал през 1945 г.

А през това време децата на дядо Василий и баба Мария пораснали, големият син, Петър, се оженил през 1932, а през 1934 се оженил Манол. През 1936 в семейството живеели вече 14 души: дядо Пейко, дядо Василий и баба Мария, големият им син, Петър, с жена си Надя и малката им дъщеря Мария, вторият син, Манол, с жена си Мария и малкият син, Иван, а също и по-малките деца – Ирина, Мария, Неда (Надежда) и Иван. За да се изхранят, налагало се да стават ратаи у румънските помещици, тъй като собствената им земя не им стигала. Отначало работили у помещика Востагол, а

после – у Милуцула. На работа отивали в понеделник, а в къщи се връщали едва в събота. Сеели царевица, пшеница, слънчоглед, а през есента помешчикът им заплащал с част реколтата. Дядо ми тогава бил едва 12-годишен.

През 1937 г. дядо Василий купил два парцела и построил къща за големите си синове Петър и Манол.

През 1937 се омъжила голямата им дъщеря, Ирина, а през 1938 – средната дъщеря, Мария, която заминала в селото на мъжа си, Викторовка. През 1940 г. се омъжила и най-малката – Надежда. При родителите останал само най-малкият син, Иван.

Войната заварила всички неподготвени. От приближаващата се линия на фронта избягало цялото село. Преди заминаването дядо Василий спуснал в кладенеца на двора най-ценните вещи, както и останалото зърно. Конете, кравите и овцете селяните събрали в стадо и го взели със семе си в Кортен.

В къщи се върнали точно след година – на 21 юли 1941. След завръщането си трябвало да възстановяват къщите, а после да започнат да осят, тъй като времето не чакало.

На 21 януари 1944 се оженил дядо Иван и довел в семейството младата си жена, Марина. На 26 август 1944 започнало настъплението на съветските войски. В селото се появили отстъпващи фашисти и румънци. Наблизо се завързал бой и фашистите отстъпвайки за Прут, запалили цялата Стояновка. За щастие, жителите й успели да избягат в с. Викторовка, където прекарали две седмици, а после се върнали при пепелищата на домовете си. Наложило се да строят всичко отначало. Заедно със семейство Караджови дошли и родителите на баба Марина. Но властите си спомнили, че преди войната семейство Орманжи било в списъка на семействата, подлежащи на изселване. Една вечер през есента на 1944 година прибрали бащата на баба Мария – Георги Орманжи. Известно е, че го закарали в Тираспол, където бил изпратен в затвора, а малко след това починал.

И още няколко думи ще кажа за майката на моята баба. През 1944, както вече казах, тя загубила мъжа си, но свекърът и свекървата на дъщеря й помогнали да си направи малка къща, където тя се настанила със сина си Семьон. Обаче през 1947 властите си спомнили за нея и решили да я изселят от родните места като жена на бивш кулак. Баба Стана заедно със сина си и младата му жена били изпратени в Бурятия. Така и не могла тя повече да види родния си край и починала на чуждо място.

Синът й Семьон се върнал в 1957 г. от заточение, но в Стояновка не го приели и той се заселил в Чадър-Лунга, където живее и досега.

По-нататък ще разказвам само за семейство Караджови. Както вече казах, баба и дядо се оженили през януари 1944, а през декември същата година 50 мъже от село Стояновка били изпратени на работа в мините на Донбас. Сред тях бил и моя дядо. Наложило му се да работи като забойчик. Но през лятото на 1945 поради лошото му здравословно състояние бил освободен от работа и се върнал в къщи.

На 21 януари 1946 на баба и дядо им се родил синът Василий – моят баща. В същата година в селото бил създаден колхоз и моите роднини влезли в него на 26 август 1946. Тази година била страшно трудна и гладна. Но всички в семейството издържали това изпитание и оживели.

Баба разказва, че е много благодарна на свекър си и свекърва си, които нищо не жалили за внука си и направили много, като ѝ помагали в отглеждането му. През тази тежка година най-доброто се давало на най-малкият член на семейството.

На 27 септември 1947 година дядо ми отново бил призван чрез военкомата и изпратен в мината, където работил като забойчик две години. Останал там до първи юли 1949. После се върнал в родното си село, където до 1950 г. започнал да работи в колхозната ковачница. Работил като ковач ни повече, ни по-малко 38 години без прекъсване. От 1988 г. е пенсионер, но не може да седи без работа и постоянно с нещо се занимава. Много често взема ковашките инструменти и изработва нещо по молба на съседите. Той и баба се погрижили за сина си и дъщеря си и им дали образование. Сега баща ми, Василий Иванович Караджов, е преподавател по история, на него лежи и не малката отговорност на ръководител на училището. Но винаги с него и във всичко го поддържа майка ми, Надежда Георгиевна, която също работи в училището – преподава в началните класове.

В семейството сме три деца: Марина, Елена и Надежда. За съжаление, нашият род ще изчезне, но това не е важно, важното е живелите преди нас поколения да не бъдат забравени. Ние, новото поколение, сме длъжни да предадем страничките от историята на нашето семейство на своите деца и внуци, за да се запази у тях паметта за прадедите им.

В заключение ще кажа, че прадядо ми Василий е починал на 14 ноември 1968 г., а прабаба ми Мария, неговата жена, го надживя 12 години. Тя почина на 87 години през 1980. Беше много умна и образована за своето време жена, която остави неизлечима следа в нашата памет, в паметта на своите потомци.

СЪРБИ

За такова село на север от Кишинев, като основано от „етнически сърби” съобщава Александър Матковски, Македонскиот полк во Украина, Скопје 1985 280 сл., срв.

”Во Украина, таму каде што биле настанети доселениците, имало околу 23 топоними со коренот Серб (Сербка, Сербиньевка, Сербиновце, Славјаносербски, Новаја-Сербија, Славјаносербија и тн.). Подоцна, од Украина некои Срби отишле и се населиле во Молдавија. Така, северно од Кишинев, во Кодимскиот реон и сега постои село Серби. Северно од Одеса исто така постои село Серби. И источно од Кишинев (Молдавија) се наоѓа селото Сорбуловка.557). Сите овие топоними настале од српските доселенци, кои отпрвин дошле во Новаја Сербија и Славјаносербија, подоцна се преселиле во нови места по Украина и Молдавија, каде ја однеле и топонимијата.”

Предоверил се е на: Мирко Барјактаревиќ, Судбина одселиених Срба у Украјини, „Зборник радова”, Нова серија књ. 1, Етнографски институт, књ.5, Београд 1971, 146-147.

Защото: В Молдова няма селище с име *Серби*, *Сърби*: *Sîrbi* още по-малко в някакъв Кодимски район /?!/. Въвел е един „призрачен ойконим”. Просто Мирко Байрактарович погрешно е сметнал, че селището *Сербеш*, село в комуна Чутулеш в район Флореш / на С. от Кишинев/ означава буквално *сърби*. Без проверка на тази фактологическа грешка се „хваща” македонистът Александър Матковски, който великолепно знае по изследванията на друг много познат румънски македонист Миле Томич (за него повече при Д. Андрей, Свиница и свиничанските българи ВТ 1998), че румънското *сърби* във Влахия и Молдова значи преди всичко „българи”/ М.Младенов – За етнонима *сърби* (*sîrbi*) ‘българи в румънския език и румънската топонимия, Българска етнография 3, 1985; Т. Балкански , Българите от другата страна на Дунава/.

Село Сърбеш, рум.*Sîrbești* , буквално е с родовофамилна основа Сърбеш : *Sîrbești*, срещу която стои формата за един член на този фмилен род Сърбеску. Толкова далече на север колониите са повече по сърби „българи” и разбира се по РФИ Сърбеш = Булгареш „Сърбови = Българови”.

Колонията, ако е такава, е извън района на Северния Буджак, поради което не е допълнително проучвана за възможна или вероятна българска ономастика.

ТАРАКЛИЯ

География: Малко българско село, разположено на около 134 км югозападно от гр. Кишинев и намиращо се в Кантемирски район на Молдова.

Население: Около 400 човека, от които 340 българи или малко повече от 70% от населението, а останалите са предимно молдовани.

ЖитИ: *тараклийци, тараклиец, тараклийка, тараклийче*, прил. *тараклийски*.

Език: пази се навсякъде българският език, но българите говорят и румънски език. Тук се откриват езикови особености, характерни за тараклийския говор.

История:

- според Советская Молдавия (1982: стр. 610) селото е известно 1899 г.

- според информаторите българи от *Шоп-Тараклия* са закупили тук земя от молдовски помешчик и са се настанили трайно в селото в началото на ХХ в. Първоначално заселили се български тараклийски семейства са *Замфирови, Парполови* и *Татарлъ*.

СелИ: име пилигрим *Тараклия* : *Тараклий*, дадено от придошлите от *Шоп-Тараклия* българи. При българите както от това селище, така и от близките села името е *Малка(та) Тараклия* или *Тараклийка(та)*.

За името Тараклий е изписана значителна литература до 2005 г., описана при В. Кондов, Кортенските колонии..., и Н. Куртев, Селищата...Новото се появи в при Т. Балкански, На пусто пладне..., Т. Балкански, Ц. Константинова, Две имена от българския ойконимикон, в : Ц. Константинова, По стълбите, които водят нагоре и надолу, ВТ 2011, 265-270.

Последно решение, всъщност вер. реалното е при Т. Балкански, Тутракан. Езиковоархеологически обзор, ВТ 2011 §§ 46, 47, 52, 90. Оказва се, че името е българско, жителско по тараклий – жители на *Тарак*, староиме на *Тутракан*.

Кварталонимия: *Гърната майлъ, Дълната майлъ*.

Анкетата се проведе в дома на *Иван Николаевич Бакържи*, откъдето са взети и дименсиите.

Информатори: *Иван Николаевич Бакържи*, 1935 г., осми клас, пенсионер; *Мария Захариевна Кочева*, 1945г., четвърти клас, пенсионер; *Николай Иванович Бакържи*, 1967г., десети клас, механизатор; *Иван Иванович Курнев*, 1963г., средно, механизатор.

Антропонимия: *Андрееви* - Гимпули - от Тараклия, *Бакържи* - Жабурники, Жепчита - от Тараклия, *Бешър* - Тарабона - от Тараклия, *Гарановски* - от Тараклия, *Делибалтови* - от Стояновка, *Дилижан* - от Тараклия, *Дудуш* - от Тараклия *Замфирови* - от Тараклия, *Иверийн* - Прокотини - от Карбаля, Украина, *Кавлак* - от Тараклия, *Кирневи* - от

Тараклия, *Кòйчеви* - от Тараклия, *Кòчеви* - от Тараклия, *Пàрполови* - от Тараклия, *Пèткови* - от Чобалакчия, *Попр̀яга* - (?), *Рибакòви* - от Стояновка, *Р̀усеви* - Х̀улеш - от Тараклия, *Тан̀уркови* - от Чобалакчия, *Татарл̀ь* - от Таракл̀ия, *Таукч̀и* - от Антоновка, *Тòдорови* -Тоб̀ьлтòци, Янгули - от Тараклия, *Ужакòви* - Б̀умбари - от Тараклия, *Уз̀унови* - от Тараклия.

Топонимия:

Александ̀рувица гур̀ь С 5,0.

„*Алигатè*” И 0,4 – лозя.

Бригàда „Захар Транс” ЮЗ 0,3 - склад за селскостопанска техника.

В̀ьртòтца гур̀ь С 4,0.

„*Гам̀ту*” Ю 0,4 - лозя.

„*Кабернè*” ЮЗ 1,0 - лозя.

Мулд̀уван̀куту сèлу С 3,0 - така местните б̀ьлгари наричат с̀ьседното село Гертоп
Пионèрския л̀агер ЮЗ 0,4.

Плòтца гур̀ь Ю 4,0.

Плòтцата бразнè ЮЗ 1,5 - граница с̀ьс землището на село Плоп.

„*Р̀анний магар̀ач*” И 0,4 - лозя.

„*Рикацитèли*” ЮЗ 1,0-лозя.

Р̀ьпата И 0,1.

„*Савиньòн*” Ю 1,5- лозя.

Таракл̀ийца гур̀ь ЮЗ 0,7.

„*Фит̀яска*” ЮЗ 1,0 - лозя.

Хидронимия:

Андрèева гер̀ан И 0,5.

Биш̀ирцкия гер̀ан Ю 0,4.

Гер̀анчуим̀ь = Д̀ушувата чуим̀ь Ю 0,5.

Г̀импулувия гер̀ан ЮЗ 0,5.

Дилиж̀анувицкия гер̀ан Ю 0,2.

Д̀ушувата чуим̀ь = Гер̀анчуим̀ь Ю 0,5.

Замф̀ирувия гер̀ан Ю 0,2.

К̀ирнувицки гер̀ан = Мош Ст̀ьòпувия гер̀ан Ю 0,7.

Кòчувия гер̀ан И 0,1.

Мош Ст̀ьòпувия гер̀ан = К̀ирнувицки гер̀ан Ю 0,7.

Плăгувия геран И 0,2.

Сониния геран = *Трифунувия геран* С 0,1.

Гануркувня геран И 0,7.

Тодорувия геран ЮИ 1,0.

Трифунувия геран = *Сониния геран*.

Чушмѣта И 1,0.

Чушмѣта на Бонѣску Ю 2,0.

Мостове:

Моста ду астанѡвката ЮЗ 0,2

Моста ду пѡцата И 0,4

Дромонимия:

Кантемирския път 3 0,15 - път за град Кантемир.

Некронимия:

Грѡбшица И 0,3

Етнонимия: *българи, гагаузи, мулдувѡни, руснѡци, рѡски, татѡри, украинци:хохли.*

Грунонимия: *тараклийци* - за родовете, придошли от Тараклия; *антѡновци* - за родовете, придошли от Антоновка; *карбалійци* - за родовете, придошли от Карбаля; *чобалакчийци* - за родовете, придошли от Чобалакчия.

ТАШЛЪК

Селище в земята Очаков, което попада в днешното Приднестровие, което макар и неизконна бесарабска земя, е включено административно след 1920 г. Към несъществуващата вече по това време Молдовска съветска социалистическа република, вж. Приднестровие:Таранснистрия.

Името на селище, заселено с българи, е локализирано от Ал. Серета (141) по сведение А. А. Русо, цит. при Егорлък, вж., срв..

При Ал. Серета (2009:141): от Беляковка до другото селище на пашата с наименование Ташлък има една миля по прекия път, който минава през неголямо възвишение. Срв. и текста: „...жителите му са власи и българи, около 200 ханета...”.

Името с тази форма е турско по *ташлък*, тур. *taşlık* ‘място с камъни, камена’. Ако беше ногайско, формата щеше да е *Таслък*, ногайско *tas*: тас’камък’, таслък ‘каменист’ (Ногайско-русский словарь под ред. Н. А. Баскакова, М. 1963, 338).

ТРОИЦА

География: Малко българско село, разположено на около 78 км югозападно от столицата

Кишинев, на левия бряг на р. Сарата. Селото се намира в Леовски район на Молдова.

Население: Около 400 човека, от които около 320 българи или 80% от населението, което в

другата си част е съставено от молдовани, украинци и руснаци.

Жити: *трѝчени: трѝченин, трѝченка, трѝченче, прил. трѝченски.*

Език: говорят български и румънски език. В училището се изучава български език езикът на улицата е българският.

История: според информаторите селото е основано през 1896 г. от български преселници от *Чумлек (Виноградовка, Арцизки район, Украйна).*

СелИ:

- представителите на всички местни етноси наричат селото *Трѝца;*

- днешното официално име е *Трѝца : Trȏita*, явно по еклезионим *Света Троица.*

Кварталонимия: в селото има две махали - *Гѝрната махлѝ* и *Дѝлната махлѝ.*

Ходонимия: селото е разположено на улиците „*Гагѝрина*“, „*Стройтель*“ и „*Мичѝрина*“.

Анкетата се проведе в дома на *Александър Фьодорович Желязков*, откъдето са взети и дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатори: *Александър Фьодорович Желязков*, 1943 г., висше, директор на училището; *Зоя Герасимовна Желязова*, 1949 г., висше, учителка.

Антропонимия: *Андрушкови* (дигани в Сибир, те. репресирани) - от Чумлек, *Арабаджѝ* - Домнишѝрови - от Чумлек, *Биликчѝ* (дигани в Сибир) - от Чумлек, *Богѝр* - Гѝнкинти - (?), *Вѝлкови* - от Тараклия, *Губѝн* (дигани в Сибир) - Убѝникуви - от Чумлек, *Желязкови* (дигани в Сибир) - Джурелѝта, *Милѝнуви*- от Чумлек, *Кассѝр* - от Московей, *Каишчѝ* - от Чумлек, *Кѝнчеви* - Бѝцманити - (?), *Козмян* - от Вознесени, *Кулаклѝ* - от Чумлек, *Мъглѝ* (дигани в Сибир) - Мъглѝти- от Чумлек, *Пѝнкови* - (?), *Попѝви* - от Колибабовка, *Пѝлеви* - от Валя Пержей, *Стойнови* - от Валя Пержей, *Тян* - Мечкидѝрити - от Чумлек, *Узѝн* - от Новия Троян, *Фѝлипови* - от Новия Троян, *Чѝбѝн* (дигани в Сибир) - Чѝбанѝта - от Чумлек, *Шевчѝнко(ви)* - от Колибабовка, *Шѝшкови* {дигани в Сибир} - Шѝшкулити - от Кортен.

Ойкодомонимия:

Колхòз „Кӯибииев“ С 1,5.

Медпункт ЮИ 0,8 - здравна служба.

Садик ЮИ 0,9 - детска градина

Шкòла ЮИ 1,0 - гимназиално училище.

Топонимия:

Байря = Хъртòна И 0,5.

Балабòнската бразна 3 1,5 - граница с притока Балабон.

Вознесèнска бразна С 2,0 - граница със землището на село Вознесени

Гурата ду селуту И 0,1.

Гурата насреща 3 0,6.

Лузята „Алèпъ” И 0,5 - лозя.

Лузята „Молдòва” 3 0,7 - лозя

Лузята „Пинò” 3 0,8 – лозя.

Лузята „Ръкацитèли” 3 0,65 – лозя.

Лузята „Савиньòн” 3 0,6 - лозя.

Лузята „Фитяска” 3 1,0 - лозя.

Труянска бразна Ю 1,0.

Цигаир СЗ 1,5 - долина.

Хидронимия:

Балабòнску òзеру 3 0,8 - езеро.

Бецимàнску òзеру ЮИ 5,0 - езеро.

Ваню(ф) клàденц = Йòхчю Ивàнувуту клàденчи С 1,2.

Дамбата = Рика Сарата = Риката 3 0,12 - река Сарата.

Йòхчю Ивàнува клàденц С 0,1.

Йòхчю Ивàнувуту клàденчи = Ваню(ф) клàденц С 1,2

Кассир Пèтрува клàденц С 0,5.

Каичи Ивàнува клàденц Ю 0,15.

Клàденца Чушмà И 0,5.

Мъгла Пèнюва клàденц Ю 0,5.

Рика Сарата = Риката = Дамбата 3 0,12 - река Сарата.

Риката = Рика Сарата = Дамбата 3 0,12 - река Сарата.

Цигаирску òзеру СЗ 1,5.

Чушмята СИ 0,5 - чешма.

Мостове:

Илйува мост С 0,1.

Моста в Гърната махлѝ И 0,5.

Дромонимия:

Трасата 3 1,5 - главен път, свързващ градовете Леова и Хънчеш.

Некронимия:

Грѝбище (ср.р.) И 0,5.

Вентонимия: *Гърния вѝтър - от север. Дѝлния вѝтър - южен.*

Етнонимия: *българи, мулдувѝни, руснѝци, татѝри, украинци: хахлѝ.*

Групонимия: *чумлѝкювци - за родовете, придошли от Чумлек; валяпѝрженци - за родовете, придошли от Валя Пержа; тараклѝйци - за родовете, придошли от Тараклия; колибѝбовци - за родовете, придошли от Колибабовка; троянци - за родовете, придошли от Троян; московѝйи - за родовете, придошли от Московей; кѝртенци - за родовете, придошли от Кортен.*

Хрононимия: *Глѝната гудѝна, Дѝганито.*

ТРОЯН

География: Малко българско село, разположено на около 80 км югозападно от гр. Кишинев, на десния бряг на р. Сарата. Населеното място се намира в Леовски район на Молдова.

Население: Около 400 човека, от които около 300 българи или 75% от населението, което в другата си част е съставено от молдовани,

ЖитИ: *троянци: троянец, троянка, троянче, прил. троянски.*

Език: говорят български и румънски език. В селото няма училище(кметството също е в съседното село Вознесени). Езикът на улицата е българският.

История: според Советская Молдавия (1982: стр. 630) селото е образувано в началото на ХХ в. от български преселници от *Стария Троян* = Новия Троян в Болградски район на днешна Украйна. Българите създават *Троян Първи*, а малко по-късно в непосредствена близост е създадено от молдовски преселници селото *Троян Втори*, като двете села са обединени в едно през 1977 г. (Ал. Войникова 188, Т.Балкански, На пусто 220, където е цитиран настоящият труд в ръкопис).

СелИ:

- българите и молдованите наричат селото *Троян*;
- официалното име днес е *Troiàn*.

Кварталонимия: в селото има три махали - *Троян Пѝрвия (Адѝн) - Новия Троян, Троян Втѝрия = Стѝрия Троян и Цѝнтра.*

Ходонимия: населеното място е разположено на улиците „*Двадѝцѝтъ восьмѝдо юнѝя*”,

„Кооперативния” и „Молодёжная”.

Анкетата се проведе в дома на *Любов Николаевна Тер*, откъдето са взети и дименсиите (посоките и разстоянията).

Информатори: *Любов Николаевна Тер*, 1974 г., средно обр., домакиня; *Ирина Афанасиевна Новакова*, 1959 г., средно обр., домакиня; *Владимир Петрович Биликчи*, 1948г., висше обр., инженер.

Антропонимия: *Биликчи* - Вѣчийти - от Чумлек, *Браќини* - от Новия Томай, *Вѣлкови* - от Вознесени, *Ганчеви* - (?), *Грекови* - от Новия Томай, *Делислав* - от Чумлек, *Драгневи* - от Новия Троян, *Жѣлеви* - от Кортен, *Кайи* - Тургайти - от Тараклия, *Карабаджак* - от Тараклия, *Константинови* - от Диветлий, *Кузмичови* - от Новия Троян, *Машѳглу* – Маканти - от Новия Троян, *Млѣчкови* - от Кортен, *Новѳкови* - от Кортен, *Панчеви* - от Стария Троян, *Писарѳглови* - от Кортен, *Пулѣви* - от Валя Пержей, *Сеиз* - от Диветлий, *Стойнови* -Занкови - от Кортен, *Сюрмя* - от Исерлий, *Тер* - Губаник - от Новия Троян, *Узун* - от Новия Троян., *Филипови* - от Новия Троян, *Чумѳртови* - от Кортен.

Ойкодомонимия:

Магазин смѣшаны СИ 0,3 - смесен магазин.

Медпункта С 0,2 - здравната служба.

Садика И 0,3 - детската градина..

Топонимия:

Байря = Тайваня Ю 1,0.

Бразната на Бещемак И 2,0 - граница със землището на село Бещемак.

Бразната на Скънтеа СИ 3,0 - граница със землището на село Скънтеа.

Бразната на Казанжик ЮЗ 1,5 - граница със землището на село Казанджик.

Бразната на Троица С 2,0 - граница със землището на село Троица.

Бразната на Фрумушиката СЗ 2,0 - граница със землището на село Фрумушика.

Бразната на Хъртопа ЮИ 2,0 - граница със землището на село Хъртоп.

Кѳдренску лѳзи С 1,6 - лозя.

Лузята „Савинидн” С 1,5 - лозя.

Лузята „Фитяска” С 2,0 - лозя.

Тайваня = Байря Ю 1,0.

Хъртопска гурѳ ЮИ 1,5- горски масив.

Хидронимия:

Башлиова клѳденѳ С 0,25.

Биликчиева клѳденѳ С 0,2.

Висарѳвския клѳденѳ С 0,31.

Дамбата Ю 0,5 - река Сарата

Делиславова кладенец СЗ 0,4.

Желева кладенец СЗ 0,3.

Куйбушуфскуту ѝзера И 1,5 - езеро.

Ламбева кладенец С 0,35.

Лъргуф кладенец З 0,25.

Млечкова кладенец С 0,1 5.

Озерта „Балабѝна” СИ 2,0 - езеро.

Тѝрова кладенец С 0,1.

Тѝдорова кладенец 10 0,1.

Чубачукова кладенец З 0,15.

Чуѝдинова кладенец С 0,3.

Дромонимия:

Пѝтя на Фрумушѝка З 0,2 - второстепенен пѝт за село Фрумушика.

Трасата З 0,15 - главен пѝт, свѝрзваш градовете Леова и Хѝнчѝщи.

Некрони мия:

Грѝбищата (ж.р.) на Трояна Втрѝри И 1,5.

Грѝбищата на Трояна Пѝрви С 0,2.

Вентонимия: *Гѝрния вѝтѝр - от север, Дѝлния вѝтѝр -от юг.*

Етнонимия: *кап де боу - за молдованите; руснаци - за руснаците; хахлѝ - за украинците.*

Групонимия: *диветлѝйци - за родовете, придошли от Диветлия; исерлѝйци - за родовете, придошли от Исерлия; кѝртенци - за родовете, придошли от Кортен; старотроянци - за родовете, придошли от Стария Троян, тараклѝйци - за родовете, придошли от Тараклия; чумлѝкювци - за родовете, придошли от Чумлек.*

Хрононимия: *Гладѝ, Глѝнната гудѝна.*

ХОМУТЯНОВКА

География: Малко село на около 50 км югоизточно от гр. Кишинев. Селото се намира в Яловенски район на Молдова.

Население: Живещите в селото българи са около 100 човека или 50% от общо 200 жители в населеното място, които в останалата си част са предимно молдовани

ЖитИ: *хомутяновци: хомутяновец, хомутяновка, хомутяновче, прил. хомутяновски.*

Език: говорят български, руски и румънски език. Тук няма училище - то е в съседното село Гангура. Езикът на улицата е българският. В това село се забелязват езикови особености на общия български говор, в Бесарабия, Запорожие, Междуречие, Крим, описан при М.Парзулова, Булгарите и българите в Крим.

История:

- по данни на енциклопедичния труд *Localitatile Republicii Moldova. Vol. 7 (2007: 289)* населеният пункт е основан през 1922 г.;

- според *Советская Молдавия (1982: стр 662)* селото е основано от българи в началото на ХХв.;

- според информаторите в *Хомутяновка* има неголям брой български преслници от съществуващото в съседство село *Плавне:Плавня*, като повечето от жителите му са измрели през гладната 1947г Интересното е, че жителите на *Плавне* са преслници от с. *Диветлия*, Арциски район. Одеска област, Украйна.

СелИ:

- *Хомутяновка* се представя от местните българи като българското име, образувано с рус. наставка - *ка*; основата обаче е рум. ЖитИ *хомутяне*, но основата *хомут* е българска и руска ?!, като селищно име с нея не се откри.

- *Номутеановса* е официалното име на селището днес.

Кварталонимия: В селото има две махали: *Горния ред =Плавненския ред; Долния ред = Централната улица. Центъра* се намира на *Долния ред*.

Ходонимия (улици): *Солнечная* и *Первомайская*.

Анкетата е проведена в дома на *Петър Димитров*, а дименсиите са взети от това място.

Информатори: *Петър Михайлович Димитров*, 1954 г., 8 кл., колхозник; *Надежда Савелиевна Деченко*, средно, пенсионерка; *Марина Петровна Калчева*, 1933 г., 6 кл., колхозничка, пенсионерка.

Антропонимия: *Бахчиванжй* (2 сем.) - от Чумлек, *Делирайкови* (2 сем.) - от Диветлий, *Димитрови* (3 сем.) - от Делжилер, *Искимжй* (2 сем.) - от Купаран, *Кал'чеви* (5 сем) - от Диветлий, *Карабаджак* (1 сем.) - от Диветлий, *Карастан* (1 сем.) - от Чумлек, *Кичук* (2

сем.) -от Диветлий, *Кула* (1 сем.) - от Чумлек, *Пашалій* (3 сем.) - от Главан, *Стоянови* (2 сем.) - от Диветлий, *Тел'ние* (1 сем.) - от Диветлий, *Чинкови* (5 сем.) - от Делжилер.

Ойкодомонимия:

Банята СИ 0,5.

Болницата = *Медпункта* И
0,3.

Магазина Ц.

Медпункта = *Болницата* И 0,3.

Садика Ц.

Еклезионимия:

Черквата И 0,3 - къща, която е приспособена за извършване на християнски обряди.

Некронимия: *Гробищата* (ж. р.) С 0,4 - гробища.

Дромонимия:

Александровския път З 0,5 - път за село Александровка.

Пикуския път СИ 0,5 - път за село Пикус.

Желѐзния път СЗ 3,0 - жп линията от Кайнари - Бесарабка.

Топонимия:

Баиря И 0,3.

Варатикския сѝнур СИ 5,0 - граница със землището на село Окюл Рош (старо име *Варатик*).

Дирѐту З 0,2 - пасбище.

Колхѝзните лузѝ И 0,8 - лозя.

Константинувския сѝнур ЮИ 4,0 - граница със землището на село Константиновка.

Курѐнския сѝнур И 4,0 - граница със землището на селцето Курени.

Лесхѝза СИ 1,0 - гора.

Пикуския сѝнур СИ 3,0 - граница със землището на село Пикус.

Сливувия сад З 0,8 - овощна градина.

Тѝрлата накрѝй сѝлуту З 0,2 - кошари за овце.

Хидронимия:

Дѝмбата = *Езерую* = *Запрѝната удѝ* = *Сувѝта* С 0,3 - изкуствено създаден водоем.

Езеруту = *Дѝмбата* - *Запрѝната удѝ* = *Сувѝта* С 0,3.

Запрѝната удѝ = *Дѝмбата* = *Езеруту* = *Сувѝта* С 0,3.

Клѝенца ду Бахчиванжѝ Николѝй С 0,1.

Клѝенца ду Искимжѝ Антѝн С 0,2.

Кла̀енца ду крѣста Ю 0,1 - кладенец, приспособен за поене на добитък.

Обшѣствения кла̀енц С 0,15.

Су̀вата = Да̀мбата = Езеруту = Зап̀ряната уда̀ С 0,3.

Чѝря З 0,2 - пасбище.

Чушмя̀та ду жезелѣзния пѣт СЗ 3,0.

Вентонимия: *Гор̀ния вѣтър* - от север, *Дол̀ния вѣтър* - от юг, *Карбу̀нския вѣтър* (лош вѣтър.дъждоносен)- от запад.

Астронимия: *Гуля̀мата мѣчка, Зурѣчката, Кула̀та, Ма̀лката мѣчка, Млѣчния пѣт.*

Зоонимия: *Бала̀н, Мартѣн, Рѣйба, Су̀рика,* - за коне; *Зѣр'ка, Ма̀рта, Ма̀я* - за крави; *Дина, Жулик, Роза* - за кучета; *Ва̀с'ка, Ма̀шка,* - за прасета.

Етнонимия: *булг̀ари, ту̀рки* (молдованите за българите); *мулдуваня̀та, кап де бѣу* (българите за молдованите); *руснач̀а, русна̀ци* (българите за руснаците); *хахли, украинци* (българите за украинците); *чиху̀ти* (българите за евреите); *гагау̀зи* (българите за гагузите); *поля̀ки* (българите за поляците).

Групонимия: *гла̀вници* - за родовете, придошли от Главан; *дел'жилѣрци* - за родовете, придошли от Делжилер; *дивитлийци* - за родовете, придошли от Диветлий; *купара̀нци* - за родовете, придошли от Купаран; *чумлѣкювци* - за родовете, придошли от Чумлек.

Дирекционимия: *слѣнциту изгрѣва* - от изток; *слѣнциту зася̀да* - на запад;

Хрононимия: *Гла̀нната гудѣна, Дѝганито* (от селото не е имало репресирани, т. е. интернирани в Сибир).

ЯРГАРА

География: Голямо село, разположено на около 95 км югозападно от гр. Кишинев и намиращо се в Леовски район на Молдова.

Население: В селото живеят около 600 българи (без да се броят гагаузите) или 20 % от общо 3200 жители, които в останалата си част са молдовци, украинци и руснаци.

ЖитИ: *яргарѣнци: яргарѣнец, яргарѣнка, яргарѣнче, прил. яргарѣнски.*

Език: говорят български, румънски, турски и руски език. В училището не се изучава български език. Езикът на улицата е румънският. В езика на местните българи се забелязват особености на различни български диалекти, но в контакти използват български наддиалект, създаден от бежанците и описан от М. Парзулова, Булгарите.

История:

- според Dictionarul statistic al Basarabiei (1923) *Яргарà* е възникнало като колибак около 1799 г.; селището се разрастнало бързо след 1812 г., когато тук придошли немски колонисти;

- според Советская Молдавия (1982: стр. 707) селото е образувано в началото на XX в.;

- според информаторите българите са дошли тук през 40-те години на XX в.

СелИ:

- по данни на енциклопедичния труд Localitatile Republicii Moldova. Vol. 7 (2007: 416) селището е официално регистрирано през 1772 г. с името *Şargorà*;

- представителите на всички етноси в селото и от околните села го наричат *Яргарà*;

- днешното официално име е *Iargarà*, по Ан. Еремия Нуме 127 „с непозната етимология”.

// По становището на Т.Балкански (устно) в *Şargoga* : *Шаргора* е налице единствената онимна следа от името на булгрите *saraguri* (ЛиС II 336). Името *saraguri* (Н.А.Баскаков, Введение в изучение тюркских языков, М. 1969 233). В обяснението на името *saraguri* при Б.Симеонов, Прабългарска ономастика, С., 2008, 90, е налице обяснението, че хунското *saragur* ‘жълти огури’. Булгаролозите обаче са смутени от обстоятелството, че същото име *saragur* би останало като самоназвание при българите, където начално *s* би прегласило на *ш*, срв. *сазан*: *шаран*. Следователно в документалното *Шаргора* точно е записано името на българите *Шарогур*: ‘жълти огури’, където *шъръ* : ‘*жълт*’, е посока на света, при българите най-често ‘север’, срв. запазването на името при днешните *саръ уйгур* ‘жълти уйгури’ в Китай, повече при С.Е. Малов, Язык желтых уйгуров, М. 1967, където самоназванието е (3) : *серыг югур* и *шира югур* при две от групите на народа.

Как е изпаднало началото на *ş* :ш обаче трудно може да се отговори. Най-вероятно в езика на немците, заселили селото, които са го осмислили по немските словоформи *jahr* ‘година’ и *gar* ‘готов’?!

Кварталонимия: в селото няма деление на махали, квартали и райони.

Ходонимия: основните улици в населеното място са „*Комсомòльская*”, „*Котòвского*”, „*Мичòрина*” и „*Лèнина*”.

Анкетата се проведе в дома на Георги Степанович Безволев, от където са взети и дименсиите.

Информатори: *Георги Степанович Безволев*, 1926 г., 7 кл., пенсионер; *Екатерина Антоновна Безволева* 1927 г., 4 кл., пенсионерка.

Антропонимия: *Бакаржì* (1 сем.) - от Валя Пержей, *Барòн* (2 сем.) - от Исерлия, *Безвòлеви* (5 сем. - вдигани в Сибир, те. репресирани) - от Коретн, *Биликчì* (3 сем.) - от

Чийший, Бодаревци (1 сем.) - от Валя Пержей, Бракини (1 сем.) - от Стария Троян, Бурук (3 сем.) - от Чийший, Гайдаржи (1 сем.) - Валя Пержей, Господинови (1 сем.) - от (?), Димитровци (1 сем.) - от Сан Батър, Димовци (2 сем.) - от Купаран, Дундар (2 сем.) - от Купаран, Киет (3 сем.) - от Купаран, Маринови (1 сем.) - от Твърдица, Миндовци (1 сем.) - от Гюлмян, Миховци (2 сем.) - от Валя Пержей, Младин (3 сем.) - от Валя Пержей, Недялковци (1 сем.) - от Сан Батър, Писарогло (4 сем.) - от Валя Пержей, Ставриевци (3 сем.) - от Чийший, Тодоровци (1 сем.) - от Стояновка, Тел'нис (3 сем.) - от Чийший, Яневи (3 сем. - вдигани в Сибир, т.е. репресирани) - от Нова Ивановка.

Ойкодомонимия: ЖД вакзал ЮИ 1,1 — жп гарата.

Лесхоза С 1,5 - лесничейството

Молдавската шкòла = Шкòла нòмер адìн И 0,7 - училище с преподаване на молдовски език.

Пагрузпункта ЮИ 1,2 - пункт,където се осъществява товаро-разтоварна дейност на стоки.

Пòчтата ЮИ 0,8 - пощенската служба.

Примарията ЮИ 0,8 - кметството.

Руската шкòла = Шкòла нòмер два СИ 0,8 - училище с преподаване на руски език.

Сел'хòз „Монтàж” = Сел'хòз „Тèхника” Ю 1,5.

Сел'хòз „Тèхника” = Сел'хòз „Монтàж” Ю 1,5.

Учясткòвата бал'ница ЮИ 0,6 - медицинската служба.

Шкòла нòмер адìн = Молдавската шкòла И 0,7.

Шкòла нòмер два = Руската шкòла СИ 0,8 .

Топонимия:

Баюшòнската брезна С 5,0 - граница със землището на село Баюш.

Боруганската бразна СИ 4,0 - граница със землището на село Борогани.

Дезгинджийската брезна СИ 6,0 - граница със землището на село Дезгинджи.

Казанджикската брезна С 7,0 - граница със землището на село Казанджик.

Качулийската брезна И 2,0 - граница със землището на село Кочулия.

Качулийския байр 3 1,0.

Левската гурà СИ 4,0.

Сàда И 1,5 - овощната градина.

Саратанòвската брезна С 6,0 - граница със землището на село Сарата Ноуа.

Татарашòнцукити лузя С 2,5 - лозя.

Тигèчката брезна Ю 5,0 - граница със землището на село Тигеч.

Филипòнската брезна 3 5,0 - граница със землището на село Филипени.

Яргаринцката гурà СИ 3,0.

Хидронимия:

Бутнарева кладенц С 0,15.

Втору мешенску òзеру И 1,5 - езеро.

Дамбата И 1,5 - мочурище, блато

Кехадеа кладенц С 0,1.

Кладенци ду Баба Ю 0,1.

Кладенца на Гринкò С 0,3.

Кладенца на Лингата С 0,2.

Перву мешенску òзеру И 1,3 - езеро.

Стругутянуеа кладенц С 0,25.

Трету мешенску òзеру И 1,7 - езеро.

Мостове:

Карничанува мост Ю 1,0.

Татарашиенцки мост И 2,0.

Дромонимия:

Железнадарòжния път' И 0,4 - жп линия, свързваща градовете Бесарабка и Кагул.

Трасата = Централ'ния път' И 0,2 - път, свързващ градовете Кантемир и Леова.

Централ'ния път' = Трасата И 0,2.

Некронимия:

Нòвата грòбища (ж.р.) И 1,0.

Стàрата грòбища С 3,0.

Астронимия: *Зурàта, Кукòшката = Мàлката мèчка, Кулàта = Гулямата мèчка.*

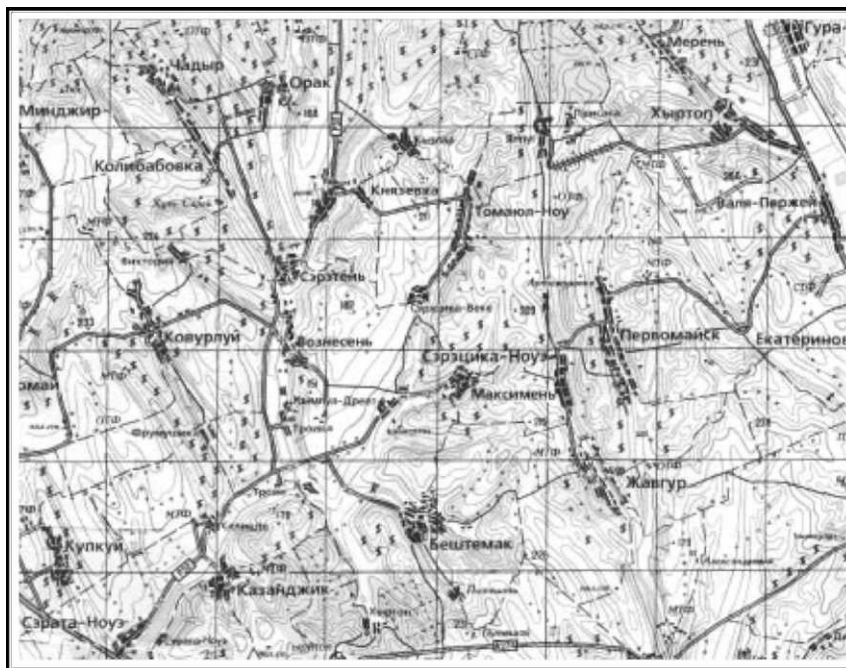
Вентонимия: *Гòрния вятър* - от север. *Дòл'ния вятър* - от юг.

Зоонимия: *Орлик, Тулик* - за коне; *Венèра, Чернула* - за крави; *Палкан (Балкан), Шарик, Тузик* - за кучета.

Етнинимия: *сурòви мулдувàни* - за молдованите; *руски* - за руснаците; *хахли* - за украинците; *гагаузи* - за гагаузите.

Групонимия: *бургуджийци* - за родовете, придошли от село Бугруджий, *валяпержци* - за родовете, придошли от Валя Пержей; *гюлмянци* - за родовете, придошли от Гюлмян; *исерлийци* - за родовете, придошли от Исерлия; *купаранци* - за родовете, придошли от Купаран; *стояновци* - за родовете, придошли от Стояновка; *твърдичени* - за родовете, придошли от Твърдица; *троянци* - за родовете, придошли от Стари(я) Троян; *хасанбатърци* - за родовете, придошли от Хасан Батър; *чийшийци* - за родовете, придошли от Чийший.

Хрононимия: *Глѣнната гудѣна, Дѣганиту.*

Селища с българско население югозападно от Кишинев

---

*Единственото относително гагаузки българско селище в Горния Буджак е **Чадър**, Леовски район. Не е представено ономастично дори в гагаузологията. Повечето местни люде са преселници от района на *Чадър-Лунга* в Средния Буджак, което създава впечатление за **пилигримия** на ойконима. *Леовският Чадър* обаче е документиран през XVI в. Изоставянето на селището по проекта на този труд е по презумпцията за необходимостта от ономастичното проучване на българските гагаузки селища в плана на българската ономастика, а не както е в трудовете на Йон Дрон и Степан Курогло. Сега определям случая с изоставянето на селището като недоглеждане.

Глава II.

Разбор на имената

Онимите, анализирани в този труд, по същество пазят едно по-старо състояние на говорите, донесени от родните места. Единствено по състоянието на езиковата румънизация, русификация, турцизация са в хронотипа на сегашния по същество общ български говор, характерен за българите от бившето съветско пространство, точно представен при М.Парзулова, Българите и булгарите в Крим, Бургас 2010.

Описание по ономастичните категории

Представени и поотделно във всяка от статиите за селищата. Тук обобщено по азбучния ред на имената:

§1. Агоронимите: Мегдан, Мигданя, Пазаря, Стария пазар, Хурото, Центр, Централния пазар, Център(а).

§2. Агронимите: Следят се като имена на полски обекти, за да създадат представа за поминъка на българите в историческото им време. Срв.: Алигате, Бостанчеата, Волонтиреску, Вторити саки, Гамъту, Гениш пай, Градината, Грушевы сад, Длъгити, Ени ерляр, Жаналия, Иршаи, Каберне, Комора, Кукуту, Къра, Кюллюк, Лозиту, Лотища, Лузя, лузя, Лунга, Младата гуричка, Мошия Комратулуй, Мънинкити, На Хъгъла, Нивята, Подиш, Пошарън баайъ, Пръсника, Пърлога, Равненията, Ранний Магарач, Рикацители, Савинион, сада, Тачу, Тока, Толока, Траминера, Тулока, Търлата, Успенскуту, учаска, Фитяска, Фтория сорт, Фондака, Хотар, Хъртоапеле, Цигаир, чаир, Чапаев, Ябланъвы сад.

§3. Антропонимите:

Представени като подсистема в статията за всяко селище. В речника с бел. ан. и тук в §§ 25-34, 36-49, 51, 53, 56, 58, 59, 61, 63, 64, 66, 68-130, 132-153, 158-160, 162-167, 169-172, 174.

§. 4. Астронимите:

Малко са трудовете за ономастичната категория астронимия в българската езиковедска литература (Н. Ковачев, Ол. Младенова). За външните българи темата се следи от Т.Балкански, В.Кондов, Н.Куртев, Ал. Войникова, М.Парзулова (Нова Ивановка). Интересът на изследването е към донесените от прародината имена като: Вичерната звезда, Зорката звезда, Зурата, Зуричката, Колата, Кукошката (с пиленцата), Кулата, Лучафарул, Малая Медведица, Малката мечка, Мейчента, Месчийната, Мехчината, Пътеката със сламата, Сламата, Чумашкия шлях.

// Имена като Гулямата мечка, Малката мечка, Млечния път, навлизат в говора от книжовния български език.

§5. Вентонимите:

Вентонимията е неизучен клас имена. Темата по същество е дисертабилна. По тази причина тук се представя в азбучния ред регистрираните вентоними:

Да се дадат в азбучен ред без. бел. за селищата: Вятъра откаде Карбуната, Горния вятър, Долния вятър, Карбунския вятър, Утгоре вятъра, Утдолу вятъра.

§6. Гефуронимия:

Създавани имена предимно на български език по обичайно географски имена, най-често с *мост*: Гангурския мост, Карапчана мост, Карничанува мост, Кириет къопрюсю, мост, Моста, Мосчиту, Саката.

§7. Групонимите:

Говорщи имена, както свидетелствуват за:

1. Групите българи, дошли от Българските земи: гагаузи (в Молдова името неоснователно се етнонимира, повече при Т.Балкански, На пусто пладне).

2. Групите на българите, създадени в новата родина:

башкалийци, бежанари, бургуджийци, валяпержци, гиджели, главаничани: главанци, гурляндци, гюлменци, гюлмянци, , дивитлийци, исерлийци, карбалийци, кирсовци, константиновци, кортенци, кубейци, купаранци, московейци, скакалците, санбатърци, старотроянци, тараклийци, твърдичани, троичани, троянци, тукани, хасанбатарци, хомутяновци, чешмекъойци, чийшийци, чобалакчийци, чумлекювци, шопи 1, шопи 2 (= тараклийци).

§8. Дирекционимите: или имената за посоките на света. Разположени са в пространството между ономията и онимията. За първи път са представени в

езиковоархеологически план от Т.Балкански, Трансилванските българи, Българите от другата страна на Дунава: зайдениту, изгряваниту, киндия, плання. Слънцето (зайдя, заижда, зайдюва, засяда, изгрява, сяда, уже горе, утюва къди заиждани, утюва къди зурата).

§9. Дримонимите:

Ономастичните изследвания следят тази група имена за горски обекти. При мене в онимикона др. са в групата на топонимите. Тук отделям имената, които са сравнително редки в почти безлесната С.Бесарабия: Александрувцка гуръ, Арешникити, Валя Падурий, Валя Пержей, Въртопцкъ гуръ, Галанувата гуричка, Гивечя, Гората, Гурата, Дубоваята гура, Жълтаяну, Карсъу, Немецка гура, Паласити, Плантация, Саката, Самурасник, У деревьята, Хъртопа.

§10. Дромонимите:

Има изцяло български оформени най-често по името на изходен или краен пункт на пътя: Именталския път, път, Пътеката, Пътя, Трасата, Чадър йолу, Шишету, Шишявата.

§11. Еклезионими:

Упорити имена, независимо от обстоятелството, че съветските власти разрушаваха българските храмове. След 1991 г. българите започнаха да ги възстановяват: Адвентистката църква, Немецката църква, Свята Михайлавска черква, Събора, Църква, Черквата, Черквата „Свети Димитър”.

§12. Етнонимите:

Етнонимията е раздел на имената, разположени между ономията и онимията. В езиковоархеологически план са „най-говорещите” имена за етноусещане, като авто и алоетноними (имена от съседи). При външните българи етнонимията се следи от Т.Балкански: Българите от другата страна, Кавказките българи, Трансилванските българи, На пусто пладне, Т.Балкански, В.Кондов: В степите пустинни на Буджака, Бесарабски бележник, М.Парзулова, Булгарите и българите в Крим, Даниела Андрей, Свиница и Свиничанските българи, ВТ 1998, В.Кондов, Кортенските, Н.Куртев, Селищата, Ал.Вайникова, Селища. В този план описаните тук имена са в два плана:

1. етноними с неутрална резолюция: българи; булгар, руски, руснаци, руснача, мулдувани, поляки, татари, чихути, мулдуваня, немци, рухчита, украинци, чехи.
2. етноними с екстраобразна резолюция (още етноними прозвища): буратини (за молдованите), винитиц, катъри (за българите), кацапи (за украинците), курди, молдобоул, мулдуван плуат (за молдованите), мазници (за украинците), Руски Иван, рухчита (за руснаците), солени турки, сурови мулдувани, тукани, хахли, цъган.

§13. Зоонимите:

Съществува само един лингвистичен конгрес по темата зоонимия, вж. *Sistemy Zoonimiczne w jezykach slowiańskich*, Lublin 1996, в които българската зоонимия е представена от Т.Бояджиев, Т.Балкански, Л.Селимски, Стефан Брезински. При външните българи проблемът за зоонимите присъства в трудовете на Т.Балкански. Българите от другата страна на Дунава, Н.Куртев, Селищата, Ал.Войникова, Селища, В.Кондов, Кортенските. Моят интерес е към старинните типове имена, донесени от българите в С.Буджак, като: Балан, Буян, Чикалест, Марта, Петка, срв.още: Айна, Априлка.

§14. Катойконимията:

Само на български, и тогава когато селищната основа е небългарска: александровци, антоновци, башкалийци, бесарабци, българийци, валиперженци, вознесенци, готещенци, дойненци, исерлийци, кишиневци, максименци, томайци, парканци, пикусчани, първомайци, плавненци, плоповци, саратоновенци, стяновци, троичени, троянци, хомутяновци, яргаринци.

§15. Кварталонимия:

Създава се по обичайния за българския език признаци улица, ред в значение на улица, тип. Горния ред (край) , Горната улица, но и: Константиновка Нагоре = Отгоре Бахчите, Къшла, маала, майлъ, Малая земля, махала, вж. и маалеси: Мезарлък маалеси, Мезон, Надолу, Нижня махла, Отгоре, Отдолу, Сарацика, Слаба улица, Средня махла, Стария Готещ, Стария Плоп, Старуту селу, Стефанувата махла, Тараклийцката маала, Туканнар, Фламънда, част, Чокана, Шопи.

§16. Лингвонимите:

Категорията е разположена между онимията и ономията. По същество е един от операторите на българската езикова археология. Представена е във всички цитирани в този труд работи за ономастиката на външните българи. Интересът е преди всичко към:

1. имената за българския език: български език (Ал.)

// Преди етнонимизацията на гагаузи<те>, самите те са наричали турския си език булгардил (Т.Балкански, Кавказките българи), български език.

2. все по-често българите използват неочакваното гагаузки език за турския език на гагаузите, обявен за отделен език с декрет аналогично на т.нар. македонски език, повече при Т.Балкански, На пусто пладне, Т.Балкански, В.Кондов, Бесарабски бележник.

Образци от състоянието на българския език

ЗА ИМЕТО НА с. СТОЯНОВКА И ЗА КОЛАЧЕСТВОТО

Уф Стаянафка има инà нива Селимòн и трявалу да бѣди сèлу Селимòнофка, но гагаузити не дигнали сèлу. Обласнòя пѣсар на Бендѣрскaй вòласти, уезд, имал фамѣлия Семьòн Пѣткуф и гагаузити му дàли прòзвиште Селимòн за справедливо дèло сас тях черèз царската руска думà – с тях имал отношèние. Той бил за афармлèние на тес дела. Гагаузити прудàли зимята на бѣлгарити. Рядум бялò мулдòфску сèлу Циганка. Там ималу крѣчма на шлѣха и прудàвала вѣну инà циганка на бàзити, дèту минавали с падвòди. Съ нòселу хранà в егèнция, пристàништи на бàзити, загрузàвали жити и гу вòзели кадè Грèция. Поселèнци в Циганка са бялè румънци от Сучàва и мулдòфцити ги назувàли хамàли, кат пудяр туй душлѣ ут Архèй.

У тѣйсяч девятсòт и сорукувàята гудѣна ут Стаянафката избягва Мѣтко Тòдоруф ф Румъния, там стàва Мѣтку, заштòту и кулак и бяга ут руската власт. Тос Тòдоруф, станàлу тѣй, чи гу улѣйли рускити, бял осуден за кулачество и погѣбнал ф лàгери, а брат му Васѣл Тòдоруф тòже гу засудяли и погѣбнал ф лàгери.

Разказал Петър Делибалтов, 74 г., от Стояновка. Записал Д. Маринов през м. януари 2009 г.

ЗА МОЯ РОД

Жѣ начèним ут мòйти дядуфци кьдè мàйчента стърнà. Тий са мош Хаджиуйти. Тѣя дуйдèа пèрвити фѣф тувà нашту сèлу Тараклий. То по-напрèш съ кàзваше Селимòн. Тий бѣяа пèрвити сèдем фамѣлий, куйту гу абразуваа. Избрàа тàа рѣпа тѣка, закòту да им бѣди по-лèку на кунèти. Нагòре утѣваа със прàзну, пѣк надòлу йдеа със пѣлну. Тий им дàдаа тѣка зимя, га учѣстѣа, га такòаа. Мош Аджи Стипàн, алѣс пу мàйчента стърнà, дяду ми. Тя нèгувата дѣштирѣ и бàба Катя – мàйка ми на мòйта мàйка. Тѣя бѣяа на зарàбòтки пак фѣф Бразѣлия. Бàба там съ срèшна с мòя дяду Янчев Спиридòн, Дòню. Ас ни ги пòмня, заштòту умрѣяа по-напрèш. Ф сòрук сèдмата гудѣна, гату бèши гладѣ, тѣя измрѣа мнòгу. Аджийти бѣяа фѣф сèлуту фтòрити пу бугàтству, закòту имаа усимдисè иктàрѣ зимя.

Ут баштента стърнà, тѣя по-кѣсну дуйдèйа насàм. Ут баштента стърнà дуйдè дяду ми Фèдю – тий ут Чийший дуйдèйа, сигà фѣф Болгрàтски район па мòему. Той алѣс ут там и. Тий имали мèл'ница там. Баштà му имал дèвет дицà и на дяду умрѣла мàйка му.

Той устанал нивъстрѣбван там, штòту бил най-малку дитè и тѹка тий гу зèли - Пàрпулувити. Пàрпулувити били иначи ут пèрвити, кòйту ф тувà сèлу душлè. Той бèши изглèдан ут тях. Гàту ужè дуйдè врèми да раздàват зимята, той ни си пуминя фамйлията на Пàрпулоф и тѹй си устанà Константиноф, какту бèши и за т'ва ни му дàдаа мнòгу зимя, му дàдаа сàму три иктàря със зимя и той устанал серàк.

А пѹк уткѹм мàйчента стърнà тий билè зажитачни – имали усимдисè иктàря зимя. Съсèда ми, дèту ний живèйм сигà, Тудароф Стипàн, тий имали сто иктàри зимя. Тий душлè и им дàли зимя, самй си га учйстили тѹс зимя тѹка. А пѹк бàба Ивàна уткѹдè баштента стърнà, тя ут Шоп Тараклий, ут Труяна по-напрèш му кàзваа, ут Труяна. И ут там душлè насàм, се фѹф т'ва сèлу. И по-кѹсну, тѹка ужè, бàба ми и дяду ми сѹ ужèния.

Разказал Димитър Константинов, 44 г., от Малка(та) Тараклия. Записал Д. Маринов през м. април 2009 г.

Мемориални имена:

По принцип са административно поставени. В БО са описани донякъде при Пело Михайлов, Възпоменателни имена в Пловдивска област, Пловдив 2010. Срв: Александровка.

§17. Некронимия:

Отразява етносредата, заварена от българите както и моменти от българския бит, българското усещане за групи, етнография и под. Термините са: *гробница*, гробище, Старая кладбище.

§18. Ойкодомонимията (ктиронимията):

Българският тип имена е сравнително рядък: Бара на Митя, Дървината уденица.

- руският тип е по-чест: Дом культуры;
- най-чест е типът с българизация като: Почтата, Правленията, Примарията, Садика,

Школата, срв. още: Автозаправките в Центра, Автостанцията, Агро"Колибабовка", Аерадрома.

§19. Оронимия:

В Молдова няма планини, респективно молдовската ономастика не притежава труд аналогичен на този от Й. Заимов, Имената на планините в българската топонимия, С., 1971, Има обаче малки височини, които българите са определили като баир, вж., както и дихотомията *Гулемия* : *Малкия баир*.

§20. Топонимите: В труда са група за географски имена: ороними, агроними, дридоними. Интересът е към имена.

1. създавани по аналогия на типовете в Българската езикова територия: Баирчиту, Ветити лузя, Първуту дере, Търлата отгоре Харманите и под.

// Едно от най-сериозните свидетелства за българското минало на днес румънидираното село, сравнени запазените в румънския език на Башкалия: Чииря, Жълтаяну, Тачу, Лузя.

§21. Хидронимите:

Създавани са предимно на български език с български или българизирани географски термини: кладенц, дере, чушма, извор (юзур).

// Хидронимите са от най-упоритите имена. Така например във вече ръмънизираното Башкалий свидетелствуват за българското му минало, сравнение:

Божиновия кладенц, Кладенца на Трасата, Шушме (Чушме).

§22. Ходонимия:

Българските *улицы*, които по същество представят кварталонимите, не влизат или почти не участвуват в системата на ходонимите, които са с история от Съветско време, и то Второто Съветско, всъщност Третото Съветско, след 1945 г. Тогава са административно поставени, тип Вл. Ил. Ленин, Комсомольская и под. Много рядко се използват българизирани съответници: Комсомолската. Имената са с идеографска функция, съзнателно подбирани от комунистическа енциклопедия: Аврора, Александър Невского.

§23. Хоронимия:

В досега издадените трудове за ономастиката на българите в Бесарабия (вж. В. Кондов, Кортен и кортнските колонии в Бесарабия, ВТ, 2005; Н. Куртев, Селищата с българско население в Северозападния Буджак, ВТ, 2006; А. Войникова, Селища с българско население в Югозападния Буджак, ВТ, 2008), които са етнотипни на това изследване, част Хоронимия, не е обособена като самостоятелна глава. Хоронимите обаче са представени към някои от селищата с аргумента, че там са записани. Имената на областите обаче се употребяват от всички българи в Буджака. Това обстоятелство налага обособяването на отделна част Хоронимия за този тип изследвания. Като структурен елемент в монографичен труд за пръв път се появи при Т. Балкански „На пусто пладне”, 359. Тук трябва да се каже, че българската хоронимия за тази част от историческата българска територия, която днес наричаме Бесарабия, е най-слабо описана. В същото време румънскоезиковите хороними *Basarabia, Moldova, Transnistria, Wojak(ul)* са сравнително добре представени в румънската и в частност молдовската ономастика (вж. при А. Н. Еремия, М. С. Лунгу, Молдавская ономастика, Кишинев, 1984. Библиографски справочник). В статиите, представени в тази част, ще направя опит да презентирам всички важни имена с хоронимен характер, създадени от българи,

употребявани от българи или свидетелстващи за тяхното историческо присъствие в областта.

Асенова земя. Хоронимът е представен при Т. Балкански „На пусто пладне” (с. 343).

Аспас Ери. Хоронимът е описан при Т. Балкански „На пусто...” (с. 344 и сл.):

- старинно хазарско, печенежко и куманско име на *България* и *Бесарабия*.

Ателкуз. Името на дн. Бесарабия по времето на Симеон Велики (IX-X в.); срв. при К. Иречек, История на българите, С., 1978, с. 178 и сл., срв.:

„...Маджарите, чергарски народ, който дошъл на Дон откъм степите на Волга, тогава се присъединили към хазарите. Ала наскоро, уморени от хазарското владичество, те се преселили в страната Ателкуз, именно в древния „ъгъл” (вж. с. 145) на Днестър, Прут и Серет, при което станали най-близки съседи на българите.”

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Бендер. Санджак (окръг) на вилаета Узи през XVI-XVII в. в административната карта на Османската империя.

Самото име *Бендер* е често коментирано име в молдовската и руската ономастика.

- името *Бендер* е дадено на Тигина от придошлите турци в 1538 г. . Тук твърде рано се появяват и българи после, когато селището влиза в състава на Нова Русия и около крепостта се установяват и български колонии (Л. Бешков. Историческо минало на някои селища от Добричка област, Добрич, 2007, с. 6);

- в ЕСМ I, с. 394 е казано, че името *Бендер* означава „речен град”;

- А. Еремия в „Географическите...”, 118, пише, че в основата на топонима *Бендер* стои персийската по произход дума *bender* ‘речен град’, ‘пристанищен град’;

- най-добро етимологическо решение е дал Г. Аствацатуров, „Бендерская...”, с. 28 и сл.:

„...Един турски военачалник, след многократни опити да се превземе молдовската крепост Тигина, възкликнал: „Бен дерим!”, което означавало „Аз искам!” или „Аз говоря!”...”;

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Бендерска рая. Странен термин в румънската и молдовската историография в значение на територия, административно означена с име.

Добър коментар дава Аствацатуров, „Бендерская...”, с. 62 и сл., срв.:

„ Разполагайки военен гарнизон в Бендер, Турция формирала около него новата рая (дословно от арабски ‘стадо’)... Под „рая” се нарича немюсюлманско население...”.

В историческите документи е посочено и присъствие на българи в раятския център на Бендер?!

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис; Т. Балкански, Стефан Захариев и летописният разказ на поп Методи Драгинов, Последният мистификат на българското възраждане, Пазарджик 2012, 107 сл.

Бесарабия. Името е представено при Т. Балкански „На пусто...”, (с. 351 и сл.).

Богдан. Турското име на Молдова, но сякаш без междуречието Прут-Днестър (вж. при Аствацатуров, Бендерская..., с. 18).

- обичайно името се свързва с първия воевода на Молдова Богдан (1359-1365) по ЕСМ I 449, вж. тук и *Богдания*.

- Това едва ли ще да е така! В това време турците още не са достигнали влашката и молдовската граница на българските земи и не знаят нищо за Богдан I. Името битува от по-късно, нач. на XV в. и е реално да се свърже с втория Богдан (Богдан II – 1449-1451)?!

- обичайна практика на османците да наричат страните по имената на техните владетели: срв. *Сараджа* за Видинското царство на Страцимир, *Добруджа* по владетеля Добротица и т. н.

- според Мария Калицин, преводач на М. Нешри, Огледало на света, С., 1984, 363, според която *Богдан* като хороним в турските хроники е от нач. на XVI в. и е по името на войводата Богдан III (1504-1517).

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Богдания. Румънска книжна модификация (с лат. *-ia*) на тур. *Богдан*, бълг. *Богданско* за Молдова.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Богданско. Българското име на Молдова.

Сега не може да точно да се реши дали е по тур. *Богдан* : *Bogdan* или обратно, турското име е по българското *Богданско*, със същия етимон, вж. *Богдан*.

Има народна етимология при П. Р. Славейков, Съчинения, С., 1979 IV 204, според която името е по *Богдан* на родопския княз от XIV в., воювал с Мурад и пощаден от него. Предполага, че *Богдан* и съратникът му Драгаш (войвода), също пощаден от османците, са преселени на север, респективно първият владее земята с неговото име *Богданско*, а дугият *Драгашан* във Влашко.

Имената на –ско са типични за българската хоронимия , срв. *Хърватско*, *Немско* (за Банат), *Сръбско*, *Турско*, *Гръцко*, *Българско*.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Буджак. Името е описано при Т. Балкански „На пусто...” (с. 352).

Булгар (или ери) : провинция България. Име на Бесарабия като провинция на Златната орда.

Така я представят арабските търговци пътешественици от Египет. Ал. Карбелай : 1338 : съобщава, че е бил до „Акерман и Българската страна”.

- повече при П. Павлов и Г. Владимиров, Златната орда, С., 2009, с. 119 и сл.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Българската Бесарабия. Хоронимът е представен при Т. Балкански „На пусто...” (с. 353).

Българската република на Николай Хорозов. За името се открива коментар при П. Драганов „Bessarabiana”, 231, срв.:

„ Хорозов Николай, български или гагаузки сепаратист, мечтаещ за отделянето на бесарабските колонисти в особено малка държава, даже република, заедно с Болград, под покровителството на Наполеон III.

Подробни сведения вж. у Титоров, с. 149, 167 изследване”.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Верхния Буджак. Друго име за *Горния Буджак*, вж., употребявано от бесарабските българи. Българизирано рус. *Вверхний Буджак* ‘Горен Буджак’.

Вилаета. Така българите в Бесарабия, Таврия и Крим наричат България. Името е многократно регистрирано, срв. напр. при Н. Куртев, Селищата..., ВТ, 2006, 210, където е обяснено само по турския географски термин *vilaet* ‘административна област (с много подобласти, санджаци, кази, нахии, колове)’.

- истината е, че когато идват българи в Бесарабия, областта, от която се изселват, се нарича *Узи вилает*, после *Туна вилает*. Така се създава името *Вилаета*, което не означава цяла България, а само части от нея. В речта обаче разширява ономастичната си представа и започва след време да означава цялата българска земя, днес политическа формация България.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Гагауз ери. Странно българско държавно обединение в Р. Молдова с това народно, но официално име срещу другото *Автономна териториална област Гагаузия*, рус. *Автономная Территориальная область Гагаузия*, на турски, който българите гагаузи обявяват за „гагаузки”: *Gagauziya (Gagauz yeri)*, рум: *UTA Găgăuzia*.

Появява се на картата на Молдова през 1992 г. след ред събития, при които съветският антибългаризъм в тази бивша съветска република първо призна съществуването на „гагаузки език”, после на народ „гагаузи” с измисленото тюркско

потекло и ред други мистификации, в които бяха въввлечени достолепни учени като Н. Баскаков, Л. Покровская, А. Шабашов и др.

Така българите гагаузи, които навсякъде другаде останаха *българи* (вж. напр. при Т. Балкански, Кавказките българи, ВТ, 2005), бяха обявени за *небългари* и аналогично на коминтерновските „македонци”, произведени по мистификационен път от българите, им беше създадена с политически средства:

- гагаузка азбука и гагаузки език, за какъвто беше обявен техният *балкански турски език*;

- *гагаузка история*, която според измислиците на А. Шабашов стига до номадския живот на тюрките;

- гагаузка държавица с името *Гагауз ери* ‘Земята : държавата Гагауз-ия’;

- дори гагаузки държавен глава с име *башкан*: главен хан, аналогично на българския кан (ювиги Маламир) от булгарско каган ‘хан на хановете’, иран. шахиншах ‘шах на шаховете’ и под.

Авторът на тези редове се придържа към официалната концепция на българската наука и държава, според която *гагаузите* са *лингвогрупа на българския народ*, така както *караманлиите* и *урумите*, които говорят турски език, са *гърци*, *евреите дьонме*, които говорят турски език, са *евреи*, *каракачаните арумъни*, които говорят гръцки език, са *румъни* и под. Тази концепция се поддържа от всички учени от Школата на проф. Годор Балкански, цитирани многократно в този труд: Н. Куртев, В. Кондов, Н. Неделчев, Алла Войникова, Кирил Цанков, Мариана Парзулова и др., вж. и при Ем. Боев, Междубългарски наименования, прозвища и прякори, С., 2006, 23, статия гагаузи, дадена по-долу като приложение.

Първото обяснение на хоронима *Гагауз ери* в българската ономастика е при Н. Куртев, Селищата..., 212, където е тълкувано ‘Земя на гагаузите’. вж. и Гагаузия.

Днешната автономна област *Гагауз ери* обхваща селищата със смесено по отношение на българската групонимия население, съставено от гагаузи и тукани, именно: градовете Комрат (столица на АТО Гагаузия), Вулканещ(и), Чадър-Лунга, както и селата Авдарма, Алексеевка, Баурчи, Бешалма, Бешгъоз, Буджак, Вулканещ(и), Гайдар, Дезгинджа, Дудулещ(и), Етулия, Етулия Нова, Жолтай, Казаклия, Карбалия, Кириет-Лунга, Кирсово, Конгаз, Конгазчул де Сус, Конгазчул де Жос, Копчак, Котовское, Кьоселия Руса, Светлий, Томай, Ферапонтиевка, Чишмикьой, Чок-Майдан.

Приложение: **Гагаузин/гагаузи**. В изконно българските земи и специално в Североизточна България това прозвище, възникнало по езиков признак, означава българин с придобита по-късно, в условията на турската тотална хегемония, турска и

никаква друга езикова практика, без тази практика да може да измести българските синтактични модели, отражение на неговия начин и стереотип на мислене. Българските лексикални елементи в нея са унаследени от изначалния български език и те никога не се пейоризират. Огагаузьяването означава само преминаване в една или друга степен към турския език, добре познат като практика и название, и затова т. нар. гагаузи и всички техни съседи са го наричали само *турски*, преосмислен хитроумно от политици и учени като *тюркски* (!). Неудобно е да им се напомня че последният термин е съчинен през втората половина на XIX век за обозначаване на цяла група сходни езици. Поради невъзможността на ориенталистите от други страни и на други езици да отразят и предадат идеята на руските учени – *тюркский* – *турський*, дълго време е било необходимо да се съчини терминът с по-общо значение, а в редица езици това не е сторено и до ден днешен.

Нашите българи, които говорят и на турски диалекти, чувсвайки нетурския характер на своя начин на говорене, са го характеризирали като *гагаусчасъна тюркче*. За адекватно предаване на значението на това словосъчетание ще перифразираме неговия превод – ‘начин на говорене на турския от българи’. Владещите функционално два-три езика стари варненци посочват аналогии на израза - *еремениджесине тюркче* ‘турски, както го говорят арменци’ (насечено – б. м.), *яхудийджесине/явудийджесине тюркче* ‘турски, както го говорят евреи’ (с нарушение на хармонията на гласните и нетурска интонация при обръщанията и въпросителните изречения, предмет на одумвания и анекдоти – б.м.). При нашите гагаузи *гагаузча/гагаусча* никога не е било название на език, както това е станало при бесарабските гагаузи, за да не остане измислената народност без език.

Прозвището *гагаузи* след края на XIX век започна да се налага като название и за българите от Зиляховско, Гърция, също въз основа на тяхната частична езикова практика, определяна от самите тях и техните съседи като турски език. Гагаузознавците дори създадоха от тях „македонски гагаузи”, без да се съобразяват с факта, че *тези българи нито знаят, нито са чували думата гагауз*. Но в политиката всичко се случва, знаем как беше създадена националността карели, че и карелски език.

Етнокултурата и етнопсихологията на тези българи у нас, известни с прозвището *гагаузи*, имат изцяло български характер. Що се отнася до тяхната етнографска характеристика, в отделните краища тя носи окраската на местната българска етнографска група, както и известни черти от културата на техните предци, дошли от различни краища на страната. Това се отнася и за техния българоезичен фолклор, който на практика се подминава, не се събира и не се изследва. Изключение правят двама

специалисти, които са обогатили информацията за песенния фолклор на тези наши сънародници с образци, записани от техните земляци в Конгаз, Молдова, и Виница, квартал на Варна (Занетов 1993; Димитрова 1999, 87-135).

Нашите сънародници гагаузите са ревностни източноправославни християни, които не се поддават на увлечения по секти и по чужди погански съблазни, за разлика от тези, които са се разселили по Северното Причерноморие и сред които се ширят всякакви секти, а се наблюдава и преминаване към исляма. Подменя се и техният божем етноним *гагауз*, поетапно. Докато в първите споменавания за тях в турските издания се говореше за гагаузи, сетне те станаха гагаузки турци, а днес се върви директно към внушението, че те са само турци. Срещу това гагаузките учени не възразяват и пълноценно го изкористяват. Тази тактика започва да се прилага и спрямо нашите българи от Причерноморието. Придошлите напоследък родоотстъпници от север като марокански скакалци поред обхождат българските села и градове – „с научна цел” и в издаваните от тях брошури и книги дават списъци на хората, с които са контактували, „сортирайки ги” на гагаузи и българи. Когато човек чете едно от последните подобни издания, остава с впечатлението, че в село Българево, Каварненско, има само „гагаузи”, сред които някой друг българин.

Тъй като тези редове са посветени на прозвището *гагаузи* и на общата представа за неговите носители, не се спираме на етимологията на прозвището и на въпроса за т. нар. гагаузки език, които са ахилесовата пета на гагаузоведението – антиисторическа и политически обременена реторика.

Прозвището *гагаузин* рядко се употребява и като фамилно-родово име.

Гагаузия. Народното име на *Гагауз ери* според местните българи, руси, украинци и молдовани в Бесарабия.

Създадено едновременно с *Гагауз ери* по европейски модел с –ия, въведен в руския език, срв. *Руссия, Черкезия, Чечения* и под.

В българската ономастика за първи път името е въведено при Н. Куртев, Селища..., 212, вж.

Горния Буджак. Така българите наричат северната част на Бесарабия. Употребяват и *Верхния Буджак*, вж.

В тази субобласт на Бесарабия : Буджака са **българските селища, въведени в това изследване.** Изключение правят само селищата в Приднестровието, вж., които се включват в изследването по причина, че оставени неописани, няма да влязат в нито една подлежаща на описание ономастична област.

В дихотомия с *Долния Буджак*, изследван в работите на Н. Куртев и Алла Войникова, цит. Интересно е, че няма *Средния Буджак*.

- вж. и *Буджак*.

Дакия. Римска провинция, по тракийското племе даки:

- по П. Драганов, *Bessarabiana*, 119, уеднаквява *Дакия* с Бесарабия;

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Малка България. Името е обяснено при Т. Балкански „На пусто...” (с. 353 и сл.).

Молдавия. Български изговор на хоронима *Молдова* при местните румъни, които се самонаричат молдовани. Заето от практиката на местните руси. Така и в писанията на Ал. С. Пушкин. Името е пренесено върху Бесарабия за това, че части от нея са влизали в Молдовското княжество.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис;

- името *Молдова* е обяснено с подробности в румънската и молдавска ономастика.

Нова България. Името е представено при Т. Балкански „На пусто...” (с.353 и сл.).

Очакова. Друго име на *Узи Вилает*, в който влиза Буджака, Междуречието и Запорожието, сега места с българи.

Името *Очаков* се оказва непознато за молдовската ономастика като хороним, който исторически означава и земята Бесарабия (А. Еремия, М. Лунгу. Молдовская ономастика 1924-1984, Кишинев, 1984).

- българските историци, очаквайки, че името е с руска мелодия, го изговарят *Оча̀ков*, русите обаче го наричат *Оча́ков*, което свидетелства за начална композита *Очакова:Очаков*.

Точната форма на хоронима е *Очакова*, която се паронимизира с ойконима и кастелонима *Очаков* в днешната руска езикова форма.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Приднестровието. Термин, създаден от руската хоронимия. *Приднестровие* за една ивица земя предимно по десния бряг на река Днестър, включена в състава на Р.Молдова. Молдовани и румъни хнаричат тази земя Транснистрия, вж. : *Егорлък, Ташлък, Беляковка, Паркани, Каушани, Кайнари, Бесарабка, Александровка, Константиновка, Хомутяновка, Первомайск, Пикус*.

В случая става въпрос и за български хороним.

Аналози: *Прикубание, Приволжие, Придунавие* и под.

// формално би могло да се смята и за калка от *Транснистрия*, вж.

Приднестровска република. Сепаратистка държавица, призната само от Русия. Създадена от руските староседелци в Приднестровието през 1992 г.

Мотивант *Приднестрови*. Днес в тази земя живеят компактно българи в Паркани, вж.

Придунавский край. Поетическо име на Бесарабия сред местните книжни българи:

- срв. в. Придунавски край, който излиза (в Болгреу ?!) на руски и на български език през 1909 г.;

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Румънска България. Така е определена при Петър Драганов, *Bessarabiana*, Кишинев, 1911, 68. Отнася се за територията на Кагулски и Измаилски уезд, отнети по Парижкия трактат от 1856 г. от Русия и предадени към Румъния.

Името не е случайно: в двата уезда са български селища, респективно са гъсто населени с българи:

- след 1878 г. руската администрация присъединява тези окръзи под името *Новая Бесарабия*, вж.

Името е в онимния контекст на *Българската Бесарабия*, вж.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Силистра : Селистра. Историческо име на административна единица на Османската държава през XV-XVII в., в която влиза и Буджака.

- Други имена: *Узи вилает*, *Очакова*, вж.

Честа е практиката на османците по името на административното селище да наричат и вилаета (областта), срв. *Очаков* и др.

Огромна литература за селището *Силистра* библиографски е указана при Ив. Дуриданов, Ст. Андреева, Библиография на българската ономастика, С., 1940-1970, 373. В нея обаче не е отговорено на главния въпрос: С каква турскоезична форма са се сближили бълг. *Дръстър*, гръц. *Дристра* при турците, за да се получи *Силистра*?

Безспорно това е *сел* в етнонимите *селджук* при туркмените, *селе* при казахите найман по *сел* 'ледник'.

В османските документи, изписани на арабица, името се транслитерира *Слстрх* (Р. Стойков, Наименования на българските селища в турски документи на Ориенталския отдел на НБ „В. Коларов“ от XV-XVIII в., В: Известия за 1959, т. I (VII), С., 1961, 459). Това означава, че днешното *Силистра* е по български изговор с редуцирано *и* на начално турско *Селистра*.

Всъщност този изговор е запазен при добруджанското турско население. Така че точният изговор на хоронима е *Селистра*.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Татарска земя. Така в българските народни песни е наричан Буджакът.

- Повече при Ст. Антонов, „Татари” и „Татарска земя” в народните песни на българите от Северна Добруджа и Бесарабия, в: Българите в Северното Причерноморие, 1996, с. 341 и сл.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

Транснистрия : рум. **Transnistria**

Това име не се употребява от местните българи, но е познато.

Румънските учени твърдят, че е старо латинско име на областта. Други автори приемат, че рум. Transnistria е късна калка на рус. Приднестровие : Заднестровие, рум. Нистру ‘Днестър’.

Аналог: *Тран(с)илвания, рус. Трансгималай, Трансйордания* (Географическият енциклопедическият словарь, М., 1983, 432).

Хазария. Европейско име за територията на някогашното хазарско царство: Хазарски хаганат. Някои автори считат, че Бесарабия е влизала в състава на хаганата (П. Драганов, Bessarabiana, 231). Тази територия тогава не в границите на българската държава и е стабилно охранявана.

- по Т. Балкански, Хоронимия, ръкопис.

§24. Хрононимите:

По същество от най-говорещите имена, които изследователите на езиковата ситуация при външните българи следят, като:

1) имена, свидетелстващи за преселението

// имена като Първото Московско, Второто Московско, Каръм Морабе и под. са представени при Т.Балкански, На пусто, Т.Балкански, В.Кондов, Бесарабски бележник.

2) за вторичното разселване в Кавказ, Сибир, Приамурието, Казахстан и под.

3) за принудителния глад в 30-те и 40-те години на XX век: Гланната гудина, Галадофката, У гладъ.

// В последно време по темата излезе книгата на К. Курдогло, Голод в Гагаузий (1946-1947), Комрат-Кишинев 2010.

4) За принудителното заточаване: Диганито, Диганито у Манголията, Издиганито.

ЛИНГВИСТИЧЕН АНАЛИЗ

ФОНЕТИЧНИ ОСОБЕНОСТИ

Тази част се изработва според установената практика в ономастичните трудове за Бесарабия, а не според практиката на диалектолозите. Ономастите не транскрибират имената. Различават се и по употребата на някои терминологични определения.

§25. Акане:

Алигате, Арешникити, Балбук(а), Божинови, Баженови, Батрак, Бачкавар, Гаран(овски), Казанжи, Кайнак, Калаянови, Кассир, Качанжи, Каюн бунар, Малдавската, Мамжи, Масковския геран, Моста ду (Астановката, Гастиницата), Осмия километър, Паликлинката, Парцунята, Рабакови, Саламона, Свята Михайлавска, Трактарната.

- при българското ударено ъ: Тарлеви, Тарновски.

§26. Асимилация:

Плання, Топода, Триумнови.

§27. Дейотация:

Абълов сад, Блудови, Желеави, Иким.

§28. Делабилизация:

Гивеча, Кеся, Кинчий, Киоса, Кичук.

§29. Деформативи:

Артузанцката уда, Балхарийка (с о:а и х:г), Деренжи, Держи, Домушу, Караджи, Каракеланови, Карионови, Кароганчу, Карсъу, Касаджик, Келоглу, Кильошите, Кирневи, Кихаегло, Кичук, Ковалджиу, Коджибаш, Кодри, Консандогло, Коруч, Кърсов, Лесопаласи, Лотища, Мечкидарити, Ръпатонуви, Саламона, Серебейцки, Яргара.

- с раздалечаване на група съгласни в началото на името (в турския език на Османската държава и в балканския турски език на гагаузите): Балжик.

§30. Екане:

Киет(?!), Млечкови, Огненкови.

§31. Елизии:

- в: Дукууту, Калак, Кануку(в)- Динефте, Манолчуите, Ражеви, Цанкуите, Щерийте;
- д: бразна;
- е: киндия;
- и: Бялберти;
- л: Загорий (?!);
- н: Коваджи;
- т: Пръсника, Бустанчеата;
- ф: Триумнови;
- х : Алачеви, На Ектарите.

§32. Изпадане на гласното начало.

Характерно явление за българската онимия: Бриткови, Ванюф кладенц, Велвич, киндия, Лефтер, Правлениету.

§33. Йотация:

Даймянови, Шейньови.

§34. Контаминации:

Бочковар, Боянжи.

§35. Лабиализация:

Юзура.

§36. Метатези:

Калневи, Карайдалъ.

§37. Окане:

- старобългарско при адаптация на булгаризми: Балабонската, Ковалджиу, Озерата, Стоматови.

-ногайско: Балбука, Бороганска, Кайнак, Попаз.

§38. Палатализации:

г': Диордиеви, Лагяра;

ж ' : Караджьоуф;

- к: Дачити, Мишийчения кладенец, Тобълтоци;

- л: под влияние на мекото руско л': Бол'ницата, Вел'вич, гюл'менци, дел'жилерци, Дол'на улица, Кал'неви, Кал'чеви, Льовския, Мел'ница, Мил'чеви;

- м: Козмян;

- н: Гоман'куви, Горна, Долна, Дюл'гер, Ковал'джиу, Кочул'вейцкия мост, Пан'кови, Пекарня, Червен';

р: Баиря, Кожухар', Чавдар';

с: Кеся;

- т: Бракин(и), Искимжи, Киримикчи, Мит'ко;

- ш: Маш'ка, Мишюн'ти;

- руско меко ч': чюшмата, чюбанци, Чявдаруфта; мекост на ч' има и в метрополията Одринско.

§39. Поведение на гласните:

1) след **ж, ч, ш**: Баженови, Бара на Шалар, Вичерови, жаба:жеби, Жепчита, Карачебан, Коджибаш, Мешанови, Мишийчения кладенец, твърдичени, троичени, Чебан, Чевдар', Чеир, Чекан(ови), Чекир, Челак(ови), Чербаджи, Черпански, Чииря, Чикалест, Чиканчи, Чимшир, Чинак чайъръ, Чулак, чушма(та), Шавриеви, Шеса, Шишету, Шишявата;

2) пред **ж, ч, ш**, понякога **з, дз, дж**: брезната.

§40. Протеза:

Испасуфцка гробища, Гагавузите, Дойжа, На Хъгъла, Нистъра, Перджянитни.

§41. Раздалечаване на начално струпване на съгласни, характерно за турския език, с реликти и в българската онимия срв.: Испиро < Спиро, Испас < Спас и под., Испасуфцка гробища.

§42. Редукцията:

Изследователят на българския език в Бесарабия е почти сигурен, че тази безизключителна характеристика на българския език е причината за съпротивата му срещу русификацията и румънизацията (молдованизацията): Александрувца гуръ, Баирчиту, Бахчиванджи, Бикишкуту, Биликчи, Бобикови, Брагину озяру, Бугор, Бузук, Бурилови, Вичерната звезда, Геврик, Гоцулски, Гулямата мечка, Гурата, Гутещ(и), Ирешкови, Козман.

§43. Стягане (Синкогия):

Характерно за българската топонимия:

Андреева геран: Андрееви, Арабаджиува кладенц, Бабянта дупка, Биликчи, Бянов, Герчогло, Градинта, Гургурти, Делислав, Демчогло, Домнишорови, Зянови, Карафизи, Каршик махала, Кашчи, кладенц, Льовския, моканити, Милидонува геран, Милокостови, Озерта, Тачу, Тян, Уранковски, Черквата. Диалектолозите по друг начин интерпретират явлението: „Андреева геран”.

§44. Ударение:

- по руската мелодия: Болницата, Гарановски, Кассир, Кладенца ду Иванов, Колца, На Царева, Писарови, Рабакови, Степанови, Ужакони;

- прамет на ударението: Геврик, Козман, Козмян, Лоза, Парламента, Тезик.

§45. Хармонизиране на гласните в балканския турски език на българите гагаузи:

Асаул, Гербали (?! Гърбел), Гердеви.

§46. Якане:

Не се съобразява с етимологичното Ъ:

Бялберти, Бянов, гирян, Горя, гюлмянци, Гярана, Джулязния път, Дрямкови и Дремкови, Каражелязко, Недялкови срещу Неделкови, Пепеляшкови, Плавня, Тряскови.

§47. Редувания:

в:х: Панюх-Тодурувите;

п:б:м: Комрат, Томай;

и:а: Бамбалти;

а > и:гиджели;

б:п:м:

- тюркско:

Пикус: Бикес, Шюлюпенска махала;

в:ф:п: Капказа;

в > у (вокализация) често при румънизация на българските ФИ на –ев, -ав: Делеу;

в:х: Въртопцкъ;

в:ф: Ду фърбите;

в:ф:х: Йохчу, Фъртопити;

г:дж:Джоркюфте, Джурелята;

дж:ж: **опростяване на дж:** Бакържи, Бахчиванжи, Бужак, Гажеви, Гайтанжи, Жаналия, Каванжи, Казанжи, Каража, Качанжи, Куванжи, Мамжи, Мумжи, Орманжи, Патлажан, Сапунжи, Ужакови, Ханжи, Ябанжи, Язажи, Яланжи;

дн > нн : Гланната гудина;

- ж : рус ж': Гаражя;

ж:дж: Джулязния път;

и > ъ : Мартън;

к : г, редуване, наследено от турски, където е редовно - карга:гарга, коюн:гоюн и под. При Ст.Илчев, явлението неоснователно наречено „озвучаване на к’’:Гошарови, Гуйгови Шаргови, Янгули;

-л:р: Дерибизови, Серамят, Шовърка;

-м:н: Каймакан;

с > з: Дизови, Зестря;

с > х: Мехчината, рухчита;

-ск-:-цк-: Абаклийцка бразна, Александрувцкъ, гуръ, Армянцкуту озеро, Биширцкия, Българцка, Въртопцкъ гуръ, Еврейцкити лузя, Кагулцкия път и др.;

-ск-:- шк-: Бикешкия синур, Капкашкия баир;

см > сн: Снахови (?!);

т:д: Додриогло;

ф: х. чихути;

х : г: Голбан, Губан, Поглубко;

х – в (в суфикса – ов > - ох:-ух): Панюх Тодурувите;

х:к: Калачеви, Кристиоглу;

хч:сч: рухчита в Паркан;

шч:хч: Ашчи;

- бълг. ц:тур. ч: Вичерови;

- ч, променя качествата си от твърд звук в българският език до мек в Бесарабските говори под влияние на мекото руско ч: (повече при В. Кондов, Кортенския говор в Бесарабия, автореферат на канд. дис., С.,1993): Бабяна Иванчяна кладянци, Гочюф, Чюшмята, Чюбанцки, Чявдаруфта, Шюлюпенска махала;

ч > ш: шушме;

- рус ы:йй: Въйшката;

Ѓ: вятър;

ш > с: Сашейния път, Тасчи;

щ:щ: Домушу Ивершин;

ъ > а под влияние на руския език, където звукът липсва: Бакаржи, Бардарите, Барладяна, Варбан;

ъ > у: Мугурел;

-ъл/лъ- : -ър/ръ-:

Бордук, Брадарски, Вербанови, Волкови, Волчанови, Вуколови, Вълкови, Въл'чанови, Въл'чата абълка, Въртопцкъ гуръ, Въчийти, Гръците, Гърбан, Дериволкови, Дългити: Дългити лузя, Дървината уденица, Парцунята, Первата, Първия, Сърби, Сърбови.

ГРАМАТИЧНИ ОСОБЕНОСТИ

§48. Членуване:

Повсеместно при женскородовите имена, особено ойконими, кварталоними, хороними: Александровката;

- с рум. член: Ройбул, Ръпажданула, Чернула, Шишкулити;

- дублирано членуване при мъжкородовите композити: Ветия Железния път, Горния Гулемия баир, Новия Железния път.

§49. Събирателни имена:

Български тип: Бадинята, Бамбалти, мулдуванята, Парпулята, Парцунята, руснача.

§50. Причастия: копан, Пуснато озеро.

§51. Падежни форми: Команън пънаръ, Куртюнън пънаръ, Маяковскаго, Панишин дереси, Пометконън пънаръ, Пощарън баайъ, Ръу Тигенчулуй, Франгунън пънаръ, Фънтъна Пълъмарулуй, Хопчунун дереси.

§52. Разколебан род: Кагулцкия път – по сем. дублет Трасата, Испасуфцка гробища, Немецката гробища.

ИМЕОБРАЗУВАНЕ

§53. Наставки:

- ак: Кушлак, Шупак;

- аки: Градината на мош Спираки, Кондакови, Михалаки, Петраки;

- ек:

Тези имена на – *ек* са открити за първи път в Средногорието: Тиханек(ов), Ослек(ов), Гергинек (ов) (Копривщица, Стрелча и Панагюрище). Някои са ги възприемали за ФИ, но после са допълнително фамилизирани с –ов. Впоследствие се откри, че имената са познати в цялата българска езикова територия: Бобикови;

- ел, рум умал – еl: Ганели, Шикелюви;

- ета:

Със суфикса се преумаляват имена тип „Иванета”. Територия ЮЗ говори и в Кюстендилско, срв. Радета Дабета (Тр.Стаматоски, Македонска ономастика, Ск.1990, 38: за него „хипокористична форма”);

- Окита;

- ец: Песнопоец;

- рум. - еџ : Усулец(уви);

- ик:

1) руска: Барсик, Бобик, Буцик, Валерик, Губаник;

2) при бълг. имена: Делик;

- ика, рум.умал.- іса : Арикови, Ботаника, Лисикови, Лучика, Парликови, Петрика мерасъ, Сарацика, Хаджикови, Шотикуви;

- ил: Бугарилуви;

- ин : Кагулцкия път (Гот.);

- ич; умалителна: Джемич, Пилич(?!), Велвич(?!);

- ка, руска, но смятана от българите и за „българска”: Александровка, Антоновка, Беляковка, Булгарийка, Булгарка, Константиновка, Стояновка, Хомутяновка, Майка, Мартинка, Маслобойка, Машка, Съмботика;

- ко; - енко:

- вж и тип антроп.”Иванко”, Берку, Даниско, Деревенко, Дяченко, Коценкову;

- лък (жителска): Батърлък(ови);

- ок (рус.): Медвежонак;

- уца (рум.-уца): Мокуцата;

- уш; Дудуш, Маркушити, Милушови, Папушеви, Патрушеви;

- чик (рус. умал.): Володчикувуту, Малчик;

- яни, рум.-eani: Барладяна.

§54. Аналози по модела на композите е прил., тип „Меча дупка”: Типът е донесен от прародината, но тук се „затъмнява” със задължителното членуване: Вълчата абълка.

§55. Вторични имена:

Пренесена от България ономастична практика, по български модели прилагателно: Абаклийцка бразна, Александровската бразна, Артимоновското озеро, Балабонската брезна, Баюшенската брезна, Белисетски мост, Бендерския мост, Бикеския път, Бруганската брезна, Бужакската махала, Гангурската бразна, Гилтоската брезна и под.

§56. Декмпозиции:

- тип „Ивановото” < *Ивановото лозе, парче и под.: Бикишкуту, Висаровския, Длъгити, Дукууту, Ишкови, Канийцкуту, Коценкову, Лейчу, Лефтер, Мулдуванцкуту, На Царёва, Тан, Циганцкууту, Червен.

§57. Изафети:

- **турски** : Копчак байъръ, Куаннък чайъръ, Куртюнък пьнаръ, Мезарлък маалеси, Мокуца маалеси, Петрика мерасъ, Подвал чайъръ, Пометконън пьнаръ, Папаз мераларъ, Стефу маалеси, Стърмбу (байъръ, чайъръ), Франгунън пьнаръ, Хопчунун дереси, Чадър йолу, Чинак чайъръ, Чингеня маалеси;

- **български**: Копчак баир.

§58. Калки: Валя-Циганушулувия кладенц, Гайнуша, Гулямата мечка, Красильщик, Малката Мечка, Серамят, Стефу маалеси.

§59. Липса на наставка – ски при РФИ<СелИ: Базанови,

Бургаз, Бургуджи, Далгполови, Терзови, Топчиеви, Шереметев;

- при вторични имена по СелИ : Лъргуф кладенец.

§60. Оеклезионимни имена:

Еклезионимията и еклезионимните производни са описани в докторския труд на Мариана Белнейска, Еклезионимите в българския език, С.2010, а еклезионимната пилигримия при Т.Балкански и В.Кондов, Бесарабски бележник 103.

Селищното име *Вознесен(и)* по същество е мотивирано от жителското *вознесен(и)*, а то безспорно е по СелИ, което повтаря името на местния храм *Вознесение (Христово)*. Що се отнася до *Троица*, то е от съвсем същия тип като ойконимите *Троицкое* на две селища в Одеска област (Беляевски и Любашевски район), *Троицкое* в Бесарабски район на Молдова, респ. в основата е еклезионим *Света Троица, СелИ*Света Троица, УВ на СелИ *Троица*, срв. СелИ *Troița* в окръг Муреш на Румъния.

§61. Откатойконимни имена:

Акинжали, Бешлиу, Варнали, Дебелянови, Дерли, Завалий, Загорий, Исерляновите, Каварнали, Каналъ, Капаклъ.

§62. Полукалки:

Антонещ:Антоновка, Беляков(ка) < *Bialakev* < *Ak köu*, за типа срв. Хасково < Хаскьой: Хаскьов, Вишньовка йолу, Гуляма медведица.

§63. С пред и следиме:

Гяряна на тъотя Дока, Делирайкови, Делислав, Дерибизови, Дядул Попилор, Кара, Каражелязко, Каракуц, Карамаврови, Каранедови, Караниколови, Карапеткови, Карастан, Карафизи, Караяни, Коджа, Мош Макарюва, Палавандови, Тер, Черноиванови, Черниогло.

§64. Умалителни имена:

Арешникити, Баирчиту, Кълчик, Магазинчиту, Мугурел, Мънинкити, Парликови, Речка.

§65. С числителни:

Втората (гробища, улица), Вторити саки, Втория баир, Вторуту дере, Двадцать восьмого июня, Двата (баиря, басейна), Двеста лет Комрату, Первата, Плоп (Втория, Първия), Първия баир, Пяти, Третата школа, Трету, Трита баиря, Четвърти участк, Шести участк

§66. Народно етимологични сближения (осмисляния):

Беляковка, Балбука, Великсар, Казанжик, Манджонови, Маслинкови, Пердахуви, Полустанов, Полуянов.

§67. Предложни имена с:

- без: Гирянчитата бис чакми;
- в: Бара в Дом културѣ;
- дету: Гярана дету Чайната, Дету младити гури;
- долу: Долу;
- на: Баиря на Буюга, Бара на Бахчиванджи, Бразната на Бещемак;
- на 'за' Пѣтя на Князевка;
- накрай: Гурата накрай селоту;
- от:ут: Вятѣра от Бабянта дупка;
- насреща: Гурата насреща, отдолу: Отдолу Бахчите;
- откъм: Баиря уткъм гробищата, Търлата отгоре харманите, Търлата накрай селоту, У Дерявата, Чаира приз пѣтя;
- у: Бара у Анянич;
- на'за': Пѣтя на (Гангура, Пърсника), Друма на Чок-Майдан.

ЕЗИКОВИ СВИДЕТЕЛСТВА ЗА:

АНТРОПОНИМНИТЕ ТИПОВЕ:

§68. – тип „Иван” ‘Иванов’:

Апостол, Бежан, Богор, Бостан, Боян, Будак, Бузук, Бумбари, Бурлак, Варбан, Величко, Влайко, Влах, Гаджал, Гаран, Герчу, Гинку, Губаник, Гудуй, Дамаскин, Дан, Деде, Дели, Делик, Делислав, Димитраки, Димча, Дожа, Дойжа, Драгоман, Драгу, Дръндар, Дудуш, Дулгер, Дундар, Желу, Зару, Зестря, Златан, Златоуст, Иваница, Иким, Ихтяр, Йовица, Йову, Йонко, Йоно, Кавлак, Кадун, Казанжи, Казмалѣ, Каиш, Каймакан, Калак, Калиман, Калугер, Калчу, Камбур, Камилчу, Кантаржи, Кара, Карабаджак, Карагъоз, Карагяур, Караджа, Караджи, Каражелязко, Кара-Иван, Каракуц, Карамалак, Караман, Каранфил, Карастан, Карафизѣ, Карачебан, Караяни, Карниз, Кароганчу, Касаджѣк, Касапу, Касир, Касъм, Катран, Кауш, Кацели, Качанжи, Кашчи, Келогло, Киет, Килиогло, Килимар, Килчик, Киорогло, Киоса, Киримикчи, Киорогло, Киру, Кирчу, Кискин, Кихаегло, Кичук, Кишлалѣ, Коваджи, Кованжи, Ковач, Кожухар, Козман, Койнак, Козмян, Кокошко, Кол, Коломан, Колпакчи, Колтук, Колца, Конак, Коруч, Куванжи, Куки, Кула, Кулакѣсиз, Куржан, Кушлак, Кълчик, Къса, Кюляфлѣ, Кюркчу, Лейчу, Лефтер, Лѣсица, Маджар, Мамжи, Манаф, Мандаци, Мачин, Мераджи, Митко, Михалаки, Младен, Младин, Младян, Мумжи, Мутаф, Мъгла, Неду, Нешко, Новак, Окита, Папаз, Паруш, Патлажан, Пашалий, Пелтек, Петраки, Пею, Пител, Поглубко,

Попаз, Попряга, Рангу, Салабаш, Сапунжи, Саръ, Сеиз, Серт, Сукман, Съби, Сюлемез, Сюрмя, Табан, Тан, Тачу, Тезик, Терзи, Топал, Торган, Торлак, Трончу, Тукан, Тулум, Тян, Узун, Урум, Фрати, Хаджи, Христо, Хулеш, Чавдар, Чебан, Чемшир, Червен, Чобан, Чолак, Чубук, Чулак, Шишман, Шупак, Юнак, Ябанджи, Яни.

§69. – тип „Иванко<в>”:

Андрешкови, Андрушкови, Банкови, Башкуфска чишма, Бенкови, Бойко, Бошкови, Бриткови, Виткови, Влайкови, Галинкуви, Галушкови, Гинку, Глушкови, Гоманкуви, Гофкуви, Денкови, Дешкови, Дремкови: Дрямкови, Душкови, Дянкови, Желяски, Зайкови, Занкови, Здравкови, Иванкови, Ирешкови, Ишкови, Йонко, Калинкови и др., Малкови, Маслинкови, Милкови, Минкини, Минкови, Митко, Млечкови, Монкови, Муткогло, Нанкувите, Неделкови, Нешко, Обручкови (?!), Огненкови, Очкови, Панкови, Пейкови, Пенкови, Пепеляшкови, Пепенкови, Перкови, Петкови, Рускови, Семкови, Станкови, Стойкови, Столейкови, Съомкови, Тануркови, Тряски, Турбинкити, Тънкови, Уранковски (?!), Филкови, Цветкови, Чачкуви, Червенкови, Чинкови, Чиркови, Шипкови, Шишкови, Шумкови, Щефанкувити.

§70. – тип „Ак баш”, тур ak baş ‘бяла глава’:

Акчибаш, Баджак, Байрак, Балабан, Батрак.

§71. – тип „Баба Иван”, тур. baba ‘уважаван човек’:

Бабавелски, Бабаян, Бабяна Иванчана кладянци.

§72. – тип „Бекир<ов>”:

При българските християни срв. част в миналото, когато имената в неговата подсистема са заемани първо като Пр; при всички случаи причината за именуването е: работа, служба при турчин, помак или албанец, арабин с такъв тип име; след Освобождението много такива имена се пренасят заедно със собствеността: Българин християнин купил Бекировата къща и станал Бекир<ов>. При Бесарабските българи са валидни първите основания, срв.: Бекир, Бешир (Кладенца ду Бешир), Касъм.

§73. - тип „Бургазли<ев>”: СелИ Бургас:Бургаз:

Варнали, Гимишли, Каварнали, Каналъ, Карайдалъ, Кишлалъ, Куюжуклъ, Манастирлий, Томайлъ, Топузлу, Чификли(?!), Чифликлий .

§74. - тип „Бургазлиеца”:

Коломиец, Марашлец.

§75. – тип „Вани–Стояновите”:

Аглинда-Вячеславува магазин, Бабавелски, Пани-Иванувите (Ал.), Панюх-Тодурувите, Полустанов, Полуянов, Тан Или-Иванувите, Черноиванови.

§76. – тип „Ванюв-Стояновите”:

Драганюф-Василевите, Кануку-Диневте, Панюх-Годурувите.

§77. - тип „Дядо Иван“:

Баба Райка.

§78. – тип „Иванаки“:

Михалаки, Димитраки.

§79. – тип „Иванек“:

Бобикови.

§80. - тип „Иванел“:”Иваней“:

- румънски; промяната рум., тогава влашко l и $> i$ е започнала XV век и е приключила в XVII век (Т.Балкански, Българите от другата страна на Дунава): Бабей, Ганели.

§81. – тип „Иванени“:”Иваненци“:

ЖитИ иванени < СелИ Ивани, иваненци < СелИ Иванени, Бадинята, Барладяна, Батарлъкови.

§82. –тип „Иваненко“:

Появява се при българите в Русия, Украйна, Молдова, под влияние на малоруския тип имена на – *енко*, които по начало са лични имена, които без промяна стават ФИ (Унбегаун 205), тип Пахом:умал. ЛИ Пахоменко:ФИ Пахоменко. Българите възприемат –*енко* като суфикс за образуването на украински имена, в резултат на което –*енко* дори дублира умалителността на –*че:-чо*, вж. *Бойченко* от *Бойчо*, Ганенко, Даниско, Деревенко, Кладенца (ду Паша Карниенко, на Гринко, на Деривенко).

// Някои имена са заети от украинците, като най-често заемането става, когато българин купи имот (къща, лозе от украинец); взема и името на бившия собственик, срв. и при К.Гарена, Българският кръст в Таврия, Кърджали 2004, 175: „Има един български свещеник в Приморск (Запорожие) – Дмитрий Лебедченко, нищо че името му е такава, той е българин“: Колесниченко.

§83. – тип „Иванета“:

Окита.

§84. – тип „Иваник“:

Балжик.

§85. – тип „Иваника“, с рум.умалителност:

„Иваникови“, Арикови, Убаникови.

§86. – тип „Иванин<и>“: ЖЛИ Ивана:

Брагину озяру (?!), Въруниния гирян, Ганкинито, Диманкинито, Масалитин (?!), Мишийчения, Прокотини, Симончини, Турбинкити, Цонини.

§87. – ТИП „Ивани<те>” като РФИ:

Балтунити, Бамбалити, Бардарите, Богданити, Бутрацити, Бялберти, Въчийти, Гагавузите, Гепите, Гицоците, Гургурти, Дачити, Драгалини, Кильошите, Ковалки, Лисицити, Маркушити, Мечкадарити, Минкини, Мишюнти, Перджянити, Рубацити, Тургаити, Тъпанити, Хайдутите, Чавдарти, Шишкулити, Юрдекити.

§88. – тип „Иваница”, МЛИ като Даница, Гергица, Паница < Пано и под.:

Иваница, Йовица.

§89. – тип „Иванич”:

С умалителното – ич, регистрирано и описано в имена като Иванич, Радич, при Т.Балкански, Трансилванските българи, ВТ 1996:

Джемич (ако не е с рус. – ич), Кузмич (ови).

§90. –тип „Иванли<ев>”ЖитИ иванлии <СелИ Иван<е>:

Бешлиу, Дерли, Пашалий.

§91. – тип „ИВАНОВ”:

Първите български изселници от XVIII век почти не са имали фамилни имена по този тип. В руските документи се появяват около Първото Московско (1828-1830), когато типът навлиза масово в БА:

Аврамови, Автутови, Адамови, Алачеви, Ананиеви, Атанасови, Ангелови, Андонови, Андрееви, Антонови, Аршинови, Байчови, Бакалови, Балови, Банови, Барзови, Белокопитови, Беневеи, Владови, Влаеви, Волкови, Гаврилови, Галанувите, Дечеви, Инсарови, Коеви, Кожарови и др.

§92. – тип „Иванов, същият Пенев <ски>:

Записан е в Паркани за един : „Митов, същият Добров” /Бесарабските 285/.

§93. – тип „Ивановалъ” от СелИ Ивановка:

Акинжали.

§94. – тип „Иванец”:

Усулецуви.

§95. – тип” Иванович<ий>”:

Вълковичий, Ганевич, Герович.

§96. – тип„Ивановски”:

Бучковски, Буяновски.

§97. – тип: Иванов Танас: Гочюф Петрова кладянци, Клаенца на Тян Танас, Караджьоуф Иванова кладянци, Клаенца ду Бахчиванжи Николай;

// По същество руски анротонимен модел, който в българската практика навлиза след Освобождението предимно с посредството на войнишкия език, където войниците така се записвани от руските офицери.

§98. – тип „Ивановци<те>”, ед. ч. Ивановец: Бурньовците, Жельовците, Песнопоец (?!).

§99. – тип „Ивановчени”:

Родови имена на българи, обичайно в селища с молдовани, по румънски антропонимен модел с -<с>eni, описани от Т.Балкански, Българите от другата страна на Дунава: Васковчени.

§100. – тип :„Иваногло”:

Бакъроглу, Василиогло, Великогло, Гергиогло, Герчогло, Грудогло, Демчогло, Димогло, Додриогло, Дудогло, Железогло, Йовчегло, Келоглу, Киерогло, Килиогло, Киорогло, Кирогло, Кихаегло, Консандогло, Кристиогло, Курдогло, Минчогло, Митиогло, Муткогло, Начогло, Никогло, Орлиогло, Пейогло, Петкогло, Пиогло, Писарогло, Попазогло, Сариогло, Стояногло, Ташкогло, Тесеоглу, Тетриогло, Тодорогло, Хаджиогло, Черниогло, Ямбогло, Янчогло, Яниогло.

§101. – тип „Иваноглов”:

Косоглови, Писароглови.

§102. – тип „Иваноглу”:

По същество БИ в българския език, което става родово: Машоглу, Янгули.

§103. – тип „Иванолов”:

Вуколови, Гинкулови, Драгайлови, Раколуви.

§104. – тип „Ивански”: РИ Ивански:

Бабавелски, Баклажански, Бозювски, Брадарски, Воински, Карабецки, Лукаревски, Серебейцки, Чувалски, Шупарски, Яворски, Яровски.

§105. – тип „Ивански” по Сели Иване:

Бинковски, Бороганската, Лопушански, Паничерески, Тарновски, Троянски, Черпански.

§106. – тип „Ивану”:

- в повечето случаи предава българско РФИ без родовофамилна наставка, но често и РФИ тип *Иванов*: но етимологически е УВ на типа „Иванул”; вж. Ковалджиу.

§107. – тип „Иванул”, с рум. член –ul:

Гимпули, Данкулувата махала.

§108. – тип „Ивануца” с рум.умал.- uța:

Кладенца до Петруцата.

§109. – тип „Ивануш<ов>“:

Андрушеви.

§110.- тип „Иванците“:

Барбувците, Горците, Мандаци, Тобълто̀ци, Хуторянци.

§111. – тип „Иванчик“, с рус. умал. -чик:

Володчикувуту.

§112. – тип „Иванчо<в>“: „ИВАНЧЕВ“:

Анчеви, Бинчеви, Бойчеви, Бунчеви, Бучкови, Величкови, Ганчеви, Генчу, Герчу, Главчеви, Гранчеви, Дачнууту, Демчогло, Димча, Евчеви, Иванчеви, Йовчеви, Камилчу, Кинчеви, Кирчеви, Кирчу, Кунчеви, Манолчуите, Милчеви, Минчеви, Момчеви, Нейчеви, Панчеви, Пейчеви, Пенчеви, Пинчеви, Райчеви, Рубчеви, Станчеви, Стойчеви, Тончеви, Трончу, Цончеви, Янчеви.

§113. – тип „ИВАНЯТА“:

Бамалти, Гайдурята, Джурелята, Калцунята, Кантарята, Коручата, Парпулята, Парцунята, Танурята, Телпизята, Чебанята, Чувалята, Шопчитата, Червенята.

§114. – тип „Кара Иван“:

Кара-Иван, Караяни, Кароганчу.

§115. – тип „Кюркчи“, тур. kürkçi ‘кожухар’:

Арабаджи, Ашчи, Байрактар, Баладжи, Балтажи, Бахчиванджи, Бейлекчи, Бозаджи, Бояджи, Гайдаржи, Гайтанжи, Деренжи, Держи, Дерменджи, Доланчи, Долапчи, Долманжи, Домусчи, Искимжи, Казанжи, Кантарджи, Катърджи, Киримикчи, Коваджи, Ковалджиу, Кованжи, Колпакчи, Коруч, Куванжи, Кюркчу, Мамжи, Мераджи, Мумжи, Мутаф, Орманжи, Плукчи, Сапунжи, Таукчи (ако не е по тур.taukçi ‘дребен крадец, бълг. кокошкар’), Терзи, Халваджи, Ханжи, Чемберджи, Чербаджи, Чиканчи, Чорбаджи<й>, Шкембежи, Язаджи, Яланжи.

§116. Орендни имена; тип куман < кумани:

Арнаут, Балабан ?!, Балан.

§117. - тип „Петърнешков“:

Милидонува, Милокостови, Тан Или – Иванувите.

§118. – Тип „Плашимечка : Плашимечкови“ :

Старинен тип, пренесен от Българи:

Боримечкови, Дериволкови.

// В българския език има няколко псевдоформи като Дерибеев < Дерейей < деребий, тур.derebey и други като Дериманов, Дерибечов, Деризинов, Дерижанов, които са с редуване р:л в *дели*: Дерибизови.

§119. – тип „Пчелар“: пчелар:

Бочковар, Водиничар, Градинар (?), Граничар, Килимар.

§120. – тип „Радич“ = Гладичуви:

Джемич (Ал.);

- такава име *Младич* в квартала Болгар Сег на Брашов описва Т.Балкански, Трансилванските българи.

§121. – тип „Сарайда“: ‘от Сарая’:

По същество турскоезиков, но явно ползуван и от българите в миналото: Гурлянди?!, Могилда, Топода.

§122. – тип „Стан“< Стано

Кол.

§123. – тип „Сърб <ин>“: Сърбо : Сърбу:

1) като ЛИ: Болгар;

2) като РФИ: Болгар : Булгар(у), сега вече руси, молдовани, „гагаузи”, Грек, Греку, Караман.

§124. – тип: „Сърбови“< етноним сърби:

Болгарови, Булгарови, Грекови.

§125. – тип: „Сърбови“< етноним сърби:

Гръците (?!).

§126. – тип ”Тахталъ”, от тур. прил. tah-talı < tahta ‘дъска’:

Казмалъ, Узун.

§127.- тип ”Цан Вани-Стойановите”:

Тан Или – Иванувите.

§128. – тип”Шоп” < групоним шоп:

Градинар, Торлак (?), Маканти.

§129. – тип ”Шопски”:

Гоцулски.

§130. Свидетелствата за безфамилността на българите,

когато като ФИ е записано бащино име, дядово име, прозвище, професионим:

Апостол, Арнаут, Асаул, Ашчи, Байрак, Байрактар, Балабан, Балан, Бас, Батрак, Барон, Бахчеван, Бачкавар, Бежан, Бейлекчи, Бербер, Берекет, Богор, Бозаджи, Бойко, Болгар, Бордук, Бостан, Бочковар, Бояджи, Боян, Будак, Бузук, Бумбар, Бурлак, Бурнусус, Бурук, Влайко, Влах, Водиничар, Водник, Гаджал, Гайвук, Гайда, Гайтанжи, Гаргалък, Гъргу, Геврик, Генчу, Гепите, Герчу, Гимпули, Гинку, Голбан, Градинар, Гранчар, Грек<у>, Губан, Губаник, Гудуй, Гърбан, Дамаскин, Дан, Дачити, Деде, Дели,

Делик, Делислав, Дерли, Дерменджи, Дилижан, Димитраки, Димча, Дожа, Доланчи, Долапчи, Доломанжи, Домусчи, Доня, Драгоман, Драгу, Дръндар, Дудуш, Дулгер, Дундар, Желу, Завалий, Загорий, Зару, Златан, Златоуст, Иваница, Ивершин, Иким, Искимжи, Ихтяр, Йовица, Йову, Йонко, Йоно, Каванжи, Кавлак, Кадун, Казанжи, Казмалъ, Каиш, Каймакан, Кайнак, Кайряк, Калак, Калиман, Калугер, Калчу, Камбур, Камилчу, Канали, Кантаржи, Капаклъ, Кара, Карабаджак, Карагъоз, Карагяур, Караджа, Караджи, Каражелязко, Кара-Иван, Каракуц, Карайдалъ, Карамалак, Караман, Каранфил, Карастан, Карафизи, Карачебан, Караяни, Карниз, Кароганчу, Касаджик, Касапу, Кассир, Касъм, Катран, Катържи, Кауш, Кацели, Качанжи, Кашчи, Келоглу, Киерогло, Киет, Килиогло, Килимар, Килчик, Киорогло, Киоса, Киримикчи, Киерогло, Киру, Кирчу, Кискин, Кихаегло, Кичук, Кишлалъ, Коваджи, Кованжи, Ковач, Кожухар, Козман, Койнак, Козмян, Кокошко, Кол, Коломан, Колпакчи, Колца, Конак, Коруч, Куванжи, Куки, Кула, Кулаксиз, Куржан, Кушлак, Кълчик, Къса, Кюлафлъ, Кюркчу, Лейчу, Лефер, Лисица, Лоза, Мавроди, Маджар, Малак, Мамжи, Манастирлий, Манаф, Мандаци, Мачин, Мераджи, Митко, Михалаки, Младен, Младин, Младян, Мумжи, Мутаф, Мъгла, Неду, Нешко, Новак, Окита, Орманжи, Папаз, Паруш, Патлажан, Пашалий, Пелтек, Пею, Пител, Плукчи, Поглубко, Попаз, Попряга, Рангу, Салабаш, Сапунжи, Саръ, Сеиз, Серт, Сукман, Съби, Сюлемез, Сюрмя, Табан, Тан, Тасчи, Таукчи, Тезик, Терзи, Топал, Торган, Торлак, Трончу, Тукан, Тулум, Тян, Узун, Урум, Фрати, Хаджи, Халваджи, Ханжи, Христо, Хулеш, Чавдар, Чебан, Чевдар, Чемберджи, Чемшир, Червен, Чиканчи, Чобан, Чолак, Чорбаджи<й>, Чубук, Чулак, Шишман, Шкембежи, Шупак, Щерепер, Юнак, Ябанджи, Язаджи, Яланжи, Яни.

§131. Географските термини в имената:

баир, Балката, Балта, бразна<та>, дамбà, дере, езеру, Кодри, Куаннък, Къра, Мовила, Подиш, Равненията, Радника, Река, Речка, Ръпата, ръпата, Ръу, синур, Тулока, улица, Хотар, Шеса, Яза.

§132. Свидетелства за групонимията, позната на българите:

Гаджал, Гоцулски, Градинар, Гурлянди, Клаенца до Мунтяну, Мечкидарити, моканити, Торлак.

§133. Свидетелства за етнически контакти:

Армянцкуту озеру, Арнаут, Балабан, Балан, Балбука, Барладяна, Баумана, Будак, Букурови, Капказа, Каранаймак, Киет, Кириет, Клаенца ду Кацап, Мешен, моканити, мулдувани.

§134. Свидетелства за интерференцията на имената от различни антропонимни системи в българския бесарабски именник:

Асаул, Баяринуви, Баумана, Безволеви, Берку, Бециманску, Бешир, Бикес, Будак, Домнишорови, Камаровата, Мавроди, Макарови, Маруся, Михалаки, Неколаицъ.

§135. Свидетелства за исторически моменти от живота на българите и на българския език:

Байрак<тар> ‘войничани, чиито чети са имали знаме и байрактар’, Бейлекчи (българи са откупували беглика), Бичок, Градината на мош Спираки, Димитраки, Казакови, Калоянови, Мавроди, Макарови, Михалаки (гъркомани), Немецкити лозя, Тетради в Тетриогло.

§136. Свидетелства за катоиконимията, позната на българите:

Коломиец, Куржан, Куюжуклъ, Манастирлий, Манаф (ако не значи ‘градинар’?), Нейковчени, Перджянитни, Раковчени, Татарлъ, Томайлъ, Топузлу, Фердишли, Фунжи (?!), Чификли, Чифликлий.

§137. Свидетелства за метрополии, откъдето приждат българите:

1) чиито имена са в основата на онимите:

Акинжали, (Аканджиево), Бадинята (Бадино), Базанови (Бъзън), Бешлиу (Бешлий), Бинковски (Бинкос), Бургаз (Бургас), Бургуджи (Бургуджий), Бужак (Буджак:Канлъ Буджак), Варнали (Варна), Гаргалък (Гаргалък), Гимишли (Гимиш), Глоганови (Глогово), Гошарови (Кошарите), Дебелянови (Дебелец, Великотърновско), Дерли, Дилижан, Далгополови, Драгоман, Дураджи, Завалий, Загорий, Златовчени, Ивершин, Икизли, Исерляновите, Каварнали, Ковлак (Кавлак, Горнооряховско) Кайряк (Кайрак, Силистренско), Калневи (Канлий, Чирпанско), Каналъ (Каналий, Разградско), Капаклъ (Капаклий, Варненско), Карабецки (Кара бег:Карабейли, Крумовгадско), Карайдалъ (Кара даг:Черна гора = Скопско), Каюн бунар (Коюн бунар, Ямболско), Кишлалъ (Къшла къой, Ямболско), Кладенца ду Загорнян (Загоре), Конак (Конак, Добричко), Костурови, Котелови (Котел), Кулакли (Кулаклий, Ямболско), Лопушански (Лопушна, Варненско), Манастирлий (Г. Манастир, Ямболско), Манаф (Мала Азия), Марашлец (Мараша, Сливенско).

2) за които свидетелствуват типични за дадено селище имена:

Бобикови (Копривщица), Бодареви (Ямбол), Безволеви, Буюкли (Козос Моде, Сливенско), Драгневи (Текнето), Дринови (Панагюрище), Калиман (Грозден, Карнобатско), Карамаврови (Булатовка), Карафизи (Хайнето : Гурково), Кондолов (< Кондоолу), Кондулува кладенц (Велика : Потурнак, Малкотърновско). Кула (зап.форми на Куло, свид. за видински българи), Кушлак (Български, Карагач, Плевенско), Лефтер (Одринско, Странджа), Лоза (СЗ България, видински българи ?!), Маслинкови (Твърдица, Сливенско), Мишийчения (за макед. българи), Окита (Кюстендилско,

Македония), Паруш (Добруджа, Варненско, Бургас), Чачкуви (Македония), Мачин, Мъгла, Нарли, Нейковчени, Паничерски, Пашалий, Плавне, Пициган, Разградски, Тарновски, Татарлъ, Терзови, Топада, Топчиеви, Топчий, Топчу, Торлак, Тузлукови, Улойницата на Шалар, Уранковски, Урум, Фердишли, Фунжи(?!), Хочани, Черпански, Шереметеви, Ямбогло.

§138. Свидетелства за миграция на българите (скакалци : капказци) в Кавказ:

Абазови, Ивершин, Капказа, капказци;

- на българи от други Краища: Маджар, моканити, Манаф;

- вж. и типа „Бургазли(ев)“.

§139. Неясни имена:

Гайвук, Комора, Кочулвейцкия мост, Незалзови, Плокифска балка, Тайваня, Тобълтоци, Чипчиу, Чификли, Чумертови.

§140. Редки антропоними:

Андрешкови, в България регистрирано от Елин Пелин в едноимен разказ „Андрешко“, после срещано спорадично като умалително от Андрей (Смилец, Пазарджишко).

§141. Нерегистрирани в БО антропоними:

Автутови, Безволеви, *Бугарилуви*, Бурилови, Великсар, Водник, Въруниния, Въчийти, Гудуй, Дерибизови, Диордиеви, Кадун, Калневи, Карионови, Кирневи, Клаенца ду Даной, Ковалки, Лузганови, Манджонуви, Махневи, Мераджи, Мечкидарити, Мишюнти, Папушеви, Парцунята, Патрушеви, Пепенкови, Пердахуви, Перджянити, Прокотини, Рабакови, Снахови, Столейкови, Тесёоглу, Тобълтоци, Чудинова, Чумертови.

§142. Свидетелства за преселници от ЮЗ краища на Българската езикова територия:

Вуколови, Въчийти, Гайдурята, Карайдалъ. Окита, Плагови.

§143. Професионими:

Алачеви, Арабаджи, Асаул, Байрактар, Бакалови, Бакържи, Балтажи, Бахчиван<джи>, Бейлекчи, Бербер, Бургуджи, Бачкавар, Бозаджи, Бочарови, Бочковар, Бялберти, Водиничар, Вичерови, Гайдаржи, Градинар, Дерменджи, Доланчи, Долапчи, Доломанжи, Домусчи, Дръндар, Дулгер, Желяпови, Искимжи, Каванжи, Казанжи, Калайжийти, Кантаржи, Караджи, Касапу, Катържи, Кацарски, Качанжи, Кашчи, Килимар, Киримикчи, Коваджи, Кавалжиу, Кованжи, Ковач, Кожарови, Кожухар, Колпакчи, Мумжи, Коруч, Мамжи, Мераджи, Мутаф, Орманжи, Папаз, Писарогло,

Плукчи, Попаз, Сапунжи, Тезик(?!), Терзи, Халваджи, Ханжи, Чебан, Чемберджи, Чербаджи, Чиканчи, Чобан, Чорбаджи, Шкембежи, Язаджи.

ЛИНГВОНИМНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА АНТОПОНИМИТЕ

§144. Албански антропонимен фонд:

В Бесарабия се преселват много българи от групата *арнаути*, някои от които пазят албанския език в някаква степен (вж. за тях при В. Маринов, Бесарабските българи за себе си, Ал. Войникова, Селища, вж. Каракурт):

Плагови.

§145. Арменски антропонимен фонд:

Тер.

§146. Белоруски фонд на българската бесарабска антропонимия:

Чубачукова кладенц

§147. Влашкият фонд в имената на Българите от С.Буджак /смятани за румъно-влашки и молдово-влашки/:

Най-често са имена, създадени по групонимни, етнонимни и жителски основи на румънския език /който започва да се нарича късно така след втората половина на XIX век, дотогава: „лимба влаха“.

Втора група имена са т.нар. заети имена, които преминават върху българите, когато са прекупи имот: къща, лозе, ниви.

Трета група имена са създадени по влашки прозвища, познати от съвместния живот на българи и молдовани.

Четвърта група са т.нар. румънизирани имена с румънска фонетика и имеобразователни афикси.

§148. Немският фонд в антропонимията на българите от С. Буджак:

Баумана, Кушниривуту, Кушниренко, Щерепер(?!), Щундувия (?!).

§149. Румънският фонд на бесарабската българска антропонимия:

Волонтиреску, Гангура, Кацели, Мокуцата, Ръпатонуви.

§150. Румънският фонд на имената на българите:

Панаитови, Парликови.

§151. Руският фонд в антропонимията на българите от СЗ Буджак:

Бондарови, Грабовски, Мешкови.

§152. Руският фонд на бесарабската българска антропонимия:

Братухов, Валерика, Волкова, Краснарябуви, Савелиевия геран, Салманови, Саньокови.

§153. Украинския фонд в бесарабската анропонимия:

Тази тема на българската ономастика не е била специално изследвана . Откъслечни бележки по нея има при Н.Куртев, Селищата, и Алла Войникова, Селищата. Всъщност по подробно някои украински имена на българизирани украински казаци са представени при Г.Аставацатуров I 143-145: Черниченко, Погорелские, Загарий, Кушниренко, Чмил, Чумаченко. Съмнение за украинизъм има само по отношение за фамилията Проданови, при Аствацатуров 144, срв.:

„ПРОДАНОВЫ”

Первоначальное написание в документах „Продан”. Из всех украинских семей, прибывших весной 1805 года, самая многочисленная. Иван Продан (1770) прибыл вместе с братьями Андреем (1774), Петром (1780), Танасом (1789) и Леонтием (1791) с молодой женой Марией и матерю Ириной (1735). Продановы заселялись основательно, приведя с собой четырех волов и двух коров с теленком. К концу 1805 года приехал еще один брат Ивана Григорий (год рождения не установлен).

Андрея Проданова сын Алексей (1809).

Алексея сын Иван (1850).

Многочисленное потомство оставили Григорий Продан и его сыновья Ефим (1819) и Никифор (1824).

Ефимовы сыновья: Дмитрий (1844), Георгий (1846), Василий (1848), Трифон (1851), Лукьян(1852).

Никифора сыновья: Антон (1854) и Павел (1856).

Действительно ЛИ Продан е записано като украинско при Трийняк 304, като присъщо за чернивецка област, с много фамилни производни като Продан, Проданец, Проданович, Проданчук, Проданюк.

Името обаче не е изконно украинско, а по начало българско етноразличително име, с т.нар. наречна история, за дете наречено за фиктивно продаване или даряване на друго семейство, манастир и под. Не е регистрирано като руско име в нито един спарвочник, няма го и сред руските фамилии. В конкретния случай с парканските Проданови, безспорно става въпрос за български казаци от Нова Русия от българските полкове / с имена Болгарския и Македонский, описани от Ал.Матковский, Македонският полк во Украйна, Скопие 1985. Освен това в семейството на Проданови има имена по българската кръстна традиция, които и по форма не са украински: Танас, , рус. и укр. Фанас : Фанасий Трифон /последното в руския език е българизъм. Интересно

е, че името Проданов е изключено от украинските имена при Н.Погорелски/Бесарабските българи за себе си 281/, вж. приложението към Паркани /ч.І./ . По темата, обсъждана тук, този свидетел твърди: „Украинци и българи започнали да живеят заедно, сега ние също се смятаме за българи, защото приехме техния език, обичаи и в нашата кръв има и българска кръв /ш.т.281/:

Погорелски, Разиненко, Чумаченко, Швец.

Друга част от украинските имена са заети по съприемане, като най-често българите, които купуват имот от украинци /къща, лозе, ниви/ почват да бъдат наричани с техни имена.

Трета група имена са по същество политически мотивирани: по време на Глада, Сталинските репресии, Диганията много българи са се записвали с украински имена, за да се спасят от своеволията на съветските власти. Тези антропоними са най-трудни за описване.

Сред тях обаче ясно личат украизирани имена обикн. чрез наставките – енко, -чук и под.:

Коценкови.

Украински имена и основи:

болхары, Бондарови, Бычок, На Шляха, Погорелски, Черниченко, Чмиль, Чумаченко, Швец.

ОЙКОНИМИТЕ

§154. Селищните имена са от няколко типа:

1) руски: Александровка, Антоновка, Булгарка, Вознесен<и>, Паркан<и> , Первомайск, Хомутияновка ?!;

2) румънски (молдовански): Антонещ, Булгарея, Вали Пержа, Готещ(и), Кишинев, Плавня, Сарата Ноуа, Сату Ноу;

3) русифицирани: Егорлък, Шовълка;

4) румънизирани: Антонещ, Вознесен<и>, Максимени, Паркани;

5) Български: Башкалия , Беляковка, Българийка, Дойна, Константиновка, Кошница, Купаран, Стояновка, Троица, Троян;

6) Българизирани: Александровката, Бесарабка, Томай, Плоп:Плопи, Новата Исерлия;

7) Ногайски: Башкалия (?!), Егорлък, Томай, Пикус: Бикес;

8) Булгарски: Комрат, Яргара;

9) Немски: Айхендорф:Ейкендорф, Еминтал, Фирстенфелд;

10) Германизирани: Пикус от Бикес;

11) Турски : Ташлък.

§155. Други: онимни свидетелства за метрополии:

Александровка, Каюн бунар:

Каюн бунар, Ямболско: сега Овчи кладенец: Ив. Славов 76, твърди, че селото е основано от панагюрци овчари и джелепи, водени от *Клинката*, същото и в Българското село 64. Днес в Панагюрище род *Клинчеви*;

Константиновка : Чумлек (Одеска област), Балбунар : Меден кладенец, Ямболско;

Копаран, Поморийско : Купаран, Купоран;

Плавня : Дивитлий, Плевен;

Стояновка : Кортен;

Тараклия, Малката Тараклия : Тараклия;

Троица : Чумлек;

Троян : Новия Троян;

Хомутяновка : Плавня, Дивитлий (Арцизки район на Одеска област).

§156. Дъщерните села:

Категорията дъщерно село е въведена от Т. Балкански, На пусто, 328 сл, където има част: Дъщерните селища на българите в Бесарабия, Приазовието, Крим, Добруджа. Значението на термина е „вторични колонии” /п.т. 328/, където е представена кратка история с библиография на явлението, респ.с първата му регистрация при М. Греков, Как ние освобождавахме България, 282. Най-компетентен за Молдовската част на Бесарабия по темата е трудът на В. Кондов, Кортенските колонии в Бесарабия.

Дъщерните села категориално са свързани с **имената-пилигрими**, но не всякога **дъщерното селище е пилигрим**, докато в повечето случаи **пилигримът е и дъщерно селище**. Разбира се, случва се и така, че дадено селище е основано с име-пилигрим, като напр. **Дермен дере** в Измаилски район на Одеска област, но селото не е дъщерно на **Дермен дере** в Сливенско, чието население не се заселва в бесарабското Дермен дере и го напуска. На негово място се настаняват жителите от **Хайнето**, Казанлъшко, които запазват името-пилигрим Дермен дере /повече при Ал. Войникова, Селища 96/. Интересното е и друго: самото **Дермен дере** в Бесарабия, създава дъщерните селища Дермен дере и Дермен дере Вторая в Запорожие, без в тях да има дермендерци от България /п.т. 101/.

Създадените в С. Буджак селища на българите или с участието на българите в голямата си част са кампанийни. В кампаниите по заселването участвуват различни групи на бесарабските българи от Ю. Буджак като **тараклийци, валяпержци, троянци**

и под. По тази причина днес трудно може да се говори за дъщерно селище в точния план на термина. Все пак като дъщерни се определят тези селища, при които метрополията на изселниците в голяма степен е една: Александровка, Вали Пержа, Купаран, Стояновка, Тараклия, Томай, Троица.

Административно поставени селищни имена:

Александровка, Антоновка : Антонеш, Бесарабяска, Дойна, Князевка, Первомайск.

§157. Пилигримията:

В системата на ойконимите започна да се изследва в малко страничен план ойконим:жителско име:оконим от Й. Заимов, Заселване на българските славяни на Балканския полуостров, С., 1967. В конкретен план като пренасяне на неподправен ойконим или еклезионим явлението е описано за първи път от Т. Балкански, На пусто пладне в ч. Ойконимна пилигримия /315 сл./.

Българите от С. Буджак също спазват тази традиция, срв. Башкалия, Беляковка (?!), Бужак, Българийка, Вали Пержа, Главан, Каюн бунар, Кошница (?!), Купаран, Новия Томай, Еминтал, Плавня, Стояновка, Тараклия = Малката Тараклия, Троян, Хочани.

Пилигрими:

Исерлий, Плавне, Тараклия, Троица, Троян (Втория, Первия).

ЛИНГВОНИМИЯТА

§158. Български имена:

Балабон в Балабонската брезна, Балан (?!), Калиман (?!), Капказ (?!), Казанджик, Коломан (?!), Комрат, Сибо(ви), Табан, Чавдар, Четвърти участък.

§159. Еврейски имена:

По тип имената са на евреи ашкенази, оформени по признаците на немския език. Законово установени при Мария Терезия. Имената в повечето случаи са вторични:

Бауман(а) (?!), Бециманску, Гросманити.

§160. Кумански имена:

Балан, Будах, Бу<д>жак.

§161. Немски имена:

- вж. в ч. Ойконимия, и още:

Баумана, но сякаш еврейско ашкеназко име, вж. в Еврейски имена, Фирстенфелд.

§162. Ногайски имена:

Балабан, Балка Лунга, Бикес, Каранаймак, Киет, Кириет, Ташлък, Торган, Шеса.

§163. Румънскоезикови имена или основи:

Бабей, Балая, Балка Лунга, Бороганяска, Ботаника, Булгарея, Бутнарева, Буюкан, Валя падурий, Валет, Валя Пержей, Вииле де Сус, винитик:винитиц, Вознесени, Волонтиреску, Гайнуша, Гангура, Гривей, Друмулуй робилор, Друмул Чокракулуй, Кацели, Кодри, Ла Жупаря, Лунга, Лучафарул, Максимени, Мокуцата, Мошия Комратулуй, Мошия Попии, мулдуван плуат, Нисипъриле, Нистъра, Олойница, Плоп, Примария, Ръпатонуви, Ръу Тигечулуй, Сарацика, Сату Ноу, Сливавъй сад, Съмботика, Туканяска, Фитеаска, Фънтъна Пълъмарулуй, Хоцу, Хъртоапеле, Штефан Чел Маре.

§164. Рускоезикови имена:

Асаул, Барин, Барсик, Белинского, Белый, Бендерская, Благоева (макар по БФИД. *Благоев*), Бобик, Боркъа, Боря, Братухов, Брюлова, Буджакская, Бузина, Вакзальная, Валерик<а>, Варненская, Васька, Вася, Верка, Виноградная, Волкова, Ворошилова, Высоцкаго, Гаврилова, Гаврилюка, Гагарина, Гастиница, Геологов, Герасимова, Гоголя, Горбунова, Гром, Громовой, Грушевы сад, дамба, Двадцать восьмого июня, 200 лет Комрату, Краснарябуви, Лесное озеро, Магазин смешаны, Малая Медведица, Малая земля, Мастерская, Маша, Машка, Медпункт, Оставшая улица, Педколедж, Персиковы сад, Почта, Ранний Магарац, Речка, Старая кладбище, Трудавой лагер, Центр, Четвърти уястк, Ябланъвъй сад.

§165. Турскоезикови имена:

Ашаакъ маалеси, Бальбунар, Белисет къопрюсу, Бороганяска маалеси, Бурнусус, Бурук, Бюук байъръ, Гениш пай, Гъозлюк, Дезгинджа подиши, Дермен маалеси, Димонун пънаръ, Ени ерляр, Жечонун дерменин, Карабаджанън байъръ, Карлък йолу, Каршик махала, Кириет къопрюсу, Команън пънаръ, Куаннък чайъръ, Куртюнън пънаръ, Петрика мерасъ.

§166. Унгарски антропонимен фонд:

Шегеви.

§167. Украински имена:

Тулока, Шевченко<ви>.

§168. Турцизация (в балканския турски език на българите гагаузи):

Веран дереси, Вишньовка йолу, Гара йолу, Данкуларън маалеси, Калдаре чайъръ, Панишин дереси, Ръпалар, Стефу маалеси.

§169. Русификация:

Апрелка, Арешникити, Батир, Баумана, Болгар, Бордук, Брадарски, Брезой (?!), Верхня махла, Волканови, Волкови, Гранчар, Гранчеви, Губан, Дериволкови, Дубоваята гура, Кара Чобана, Козликувия гирян, Колпакови, Колпакчи, Команън пьнаръ, Крестинкови, Махневи, Первата, Степанови, Съомкови.

§170. Румънизация:

Берку, Булгару, Доня, Дядул Попилор, Изворлу мош Василий Гросу, Касапу, Неколаицъ, Панаит(ови), Щефанкувити.

§171. Българизация, най-често по народноетимологически сближения или с членуване:

Балбука, Балтунити, Баумана, Башнята, Бондарови, Буерцката, Букурови, Бурьонка, Вали Пержа, Винника, Въйшката, Галадофката, Госадминистрацията, Зойка, Каровника, Качелята, Ла Жупаря, Лесопаласи, Мешкови, Грабовски, Мокуцата, Немецкити лозя, Нистъра, Обручкови (?!), Озерата, Погрузпункта, Паласити, Паметника, Персиков сад, Пикарнята, Почтата, Прививачната бригада, Примарията, Промзоната, Прута, Пяти учястк, Пятый клин, Равненията, Радника, Рестарана, Речката, Садика, Скиноса, Сливувия сад, Сталовата, Станцията, Траян вала, Улойницата, Фантанката, Шевченкови, Школата, Школни музей, Яблачния сад.

§172. Ономастични маркери за гагаузацията на българите тукани в Горния Буджак

Без основанията в тази подтема на българознанието не може да бъде изяснена историята на българското общество в Бесарабия, респ. Горния Буджак, представен с ономастични измерения в този труд.

В българската литература, разглеждаща създаването на т. нар. лингвогрупа на гагаузите, основна е тезата, че става въпрос за езиково потурчване на българи. После в гагаузките райони на българската земя става гагаузация на българи, придошли от негагаузки краища, какъвто е случаят със семейството на Антон Страшимиров, придошло от Банско, където никога не е имало гагаузи.

По щастлива случайност за прииждане на българи в Северен Буджак притежаваме издание на молдовските грамоти от края на XVIII в. и началото на XIX в., вж. при Иван Дундаров, Валентина Пелин, Грамотите на молдовските князе, за приемането и настаняването на българи в Молдова през 1790-1810 г., Ямбол 2005. В тези грамоти са предадени със средствата на румънския език, изписван с българско писмо,

имената и метрополиите на придошлите българи като напр. в грамотата от 1803 г., срв. по с. 66:

Кѡлю Мирчѡв
Кѡлю Ибришим
Велю Клинчю
Неію Вишнов
Петкѡ Чутул
Генкѡ Радивкѡ (Радифкѡ?)
Стамати Ювчов
Петко Тринкѡ
Братое Динов
Рать Враченинатъ
Филип Панагюргици
Цветкѡ брату Панагюргиць
Милчѡ Чернов
Петкѡ Некрив
Никола Балкацински
Геѡрги Мотавчи ?
Кѡлю Проводичинина
Велю Фучициѡлу
Христо Траничиниць
Дойчо Новосилиць

Издирването на имена като Панагюргици, Враченинат, Проводичинина, Траничиница в гагаузката антропонимия безспорно насочва към метрополии от типа на Панагюрище, Враца, Трън и под., където не е имало гагаузи, докато в Провадия са факт.

Издирването на този тип гагаузация на българи, придошли от неагаузки селища, започна в една знакова работа на Т. Балкански, Метрополиите на бесарабските, заднестровските, кримските и запорожките гагаузи. Граматика и семантика, Научни изследвания в чест на проф. дфн Станьо Георгиев по случай неговата 80-годишнина, В. Търново 2010 (стр. 293-304), част от която тук представям за модел, който следвам в тази част на моята работа, срв.:

„Езиковоархеологическото изследване установи:

- голяма част от днешните бесарабски гагаузи са оагаузени български говорещи българи, които в тази страна при по-късно обособяване на групите са наречени *тукани*. Това име обаче се носи още от всички българи гагаузи в Казахстан и Кавказ.

Създаването на гагаузи от български говорещи българи вече е регистрирано в научната литература. Негов „родител” е изследователят Васил Маринов. Добра илюстрация на темата е огагаузяването на македонската фамилия *Страшимирови* във Варна, описана подробно от писателя Антон Страшимиров.

По-долу следват метрополиите от България(та), в които никога не е имало българи гагаузи, респ. от чиито изселници на север от Дунава се претворяват съвременни „гагаузи”:

Абдула, днес Богданци, село в Разградско, в района на Самуиил. Не се знае в селото да е имало българи гагаузи!

ЕАО: *Абдула*, РФИ на днешни бесарабски гагаузи (ДиК: 119, без география).

Аджар, днес Свежен, Пловдивско.

Част от населението на това село, в което няма българи гагаузи, бяга в Бесарабия. В документ от 1819 г. е дадено като родно място на парканци (Аствацатуров: I, 44).

ЕАО: РФИ *Аждер*, народноетимологическо сближение на *Аджер*, гагаузи в Бесарабия (ДиК: 117, без география).

Айран, днес Млечен, Варненско, в района на Аврен.

Според Юбилеен: 74 селото преди Освобождението е само турско. Явно обаче е имало и българи, за което свидетелстват някои РФИ.

ЕАО: *Айран*, *Айран* на бесарабски гагаузи, при ДиК - без география.

Аканджии, сега Здравец, Варненско, в района на Аврен.

В селото е имало българи, които са се изселивали (Юбилеен:72), имената им се откриват, освен в *Аврен*, *Гебедже*, *Гевреклер*, и в Бесарабия.

ЕАО: РФИ *Аканджанъ* при бесарабски гагаузи, без география при ДиК:117//безспорен деформатив на ЖитИ *аканджани*.

Акбаш – име на две села в Хасковско, сега Горни и Долни Главан. РФИ *Акбаш* при бесарабски гагаузи – при ДиК:117, без география // в този район гагаузи не е имало!!

Ак дере. В стария ойконимикон на българските земи има много села с това име. От тях в зоната на преселенията в Бесарабия са:

Ак дере, днес Бяла, Варненско;

Ак дере, днес Бяла река, Шуменско.

Във Варненското *Ак дере* е имало българи, които са избягали преди идването на кримските черкези (след 1856 г.), по Юбилеен: 69.

Шуменско *Ак дере* е в района на Върбица, преди Освобождението селото е само турско, респ. отпада от реда на метрополиите.

Във Варненското Ак дере, което е бягало в Бесарабия, не е имало българи гагаузи. Акдерлиите обаче стават гагаузи в Бесарабия.

ЕАО: *Акдерли* : *Агдерли* – РФИ на гагаузи при ДиК:110,117, без география, при Войникова – във Владичен (Ъмпуцита), Измаилски район на Одеска област.

Аладаа, сега Пъстрогор, Хасковско, в района на Свиленград.

В селото никога не е имало гагаузи!

ЕАО: РФИ *Аладов*, при ДиК:117, без география.

Алина, сега Алино, Самоковско.

ЕАО: *Алинали*, РФИ на бесарабските гагаузи, при ДиК:117, без география.

Алфатар, Силистренско.

Изселване в Бесарабия и Нова Русия е регистрирано, но в селото не е имало гагаузи!

ЕАО: *Афатарлъ*, РФИ в Болград (Войникова 2008); *Афлатарлъ* при ДиК: 118, без география.

ДФ: *Афатарлъ* (пак там).”

Имената от този тип, които кореспондират чрез жителски основи с ойконими на метрополии в България, са следните:

Ганев дол. Колибак към Палици, в района на Елена, откъдето е имало изселвания в Бесарабия. Жителско име е *ганелии*.

- срв. гагаузите *Ганели* в Бесарабка, Комрат.

Гаргалък (Малък, Голям), българско село в С. Добруджа, само *Гаргалък*, сега Вранино, Добричко.

Села без гагаузи. Изселниците пазят името, но в Бесарабия сега са гагаузи (вж. и при Т. Балкански, *На пусто...*, с. 51);

- сега гагаузи *Гаргалък* в Комрат.

Гюмюш. Старо име на, сега заличеното село *Среброто* в Пловдивско, районът на Лъки, Асеновградско, където никога не е имало гагаузи, но е имало масово изселване на българи от Станимашко в края на XVIII в., началото на XIX в. (вж. при Т. Балкански, *Напусто...*, с. 29, ч. Станимашкият бежански керван). Жителско име *гюмюшлии*. Част от *гюмюшлиите* заселват една махала в Павелско, където основават *Гемшиевската* махала, респ. с РИ *Гемшиевци* (за него повече при К. Костадинов, *Местните имена в Асеновградско*, 1997, с. 180).

- гагаузи *Гимишли* в Бесарабяска;

// делабиализацията е възможна само във време, когато тези хора са говорили

български език, срв. при Ст. Илчев – бълг. ФИ *Гемшиев*, с. 129; *Гимшиев*, с. 133; и двете от Гюмюшев.

В турския език би останало само ‘Gümüslü, срв. Gümüslü (Ahmed, Kadrie) в Istanbul telefon renberu 1972-1973, 214.

//Опитът на Курогло и Дрон 128 да представят името *Гемшили* с уж. Гагаузко написание Гүмүшлү е насилена турцизация, по gümüs ‘сребро’.

Дере кьой. Голямо село в Малкотърновско, сега зад границата с Турция. От него е имало изселване на българи, но не и като гагаузи. Жителското име е *дерлии* от *Дере*.

- срв. гагаузите *Дерли* в Александровка.

Каналий, сега Хума, Разградско. В това село никога не е имало гагаузи. За гагаузи сега се представят потомците на преселниците от него – *Каналъ* в Българийка, Комрат.

Томай. Сега е селище в Средния Буджак, район Чадър-Лунга. Жителско име: *томайлии*. Сега селото минава за гагаузко. Но е създадено от негагаузи българи от Ак Кадънлар, днес Дулово, където никога не е имало гагаузи. (Т. Балкански, На пусто..., с. 219);

- гагаузи *Томайлъ* в Бесарабка.

Капаклий. Две села в България: сега в Силистренско и във Варненско, днес Климентово. В първото никога не е имало гагаузи. В Климентово е имало Гагаузка махала. Двете метрополии са описани при Т. Балкански, На пусто..., с. 68.

- при гагаузи в Комрат име *Капаклъ*, без да може да се определи точната етимология.

// В Кантемирски район на Молдова има село *Капаклия:Капаклий*, сега само с молдовани, но може би и стари преселници от *Капаклий*, Силистренско?!

Кулаклий, сега Завой, Ямболско.

Село с миграции към Бесарабия, особено по Второто московско (1929 г.). Жителско име: *кулаклии*. В селото никога не имало гагаузи, дори късно придошли от Одринско сургучи.

- гагаузи *Кулаклий*, с напълно запазена жителска форма в Константиновка.

Къшла

С *Къшла* има имена на много селища, които са се изселили за Бесарабия, най-вече *Къшла кьой*, днес Зимница, Ямболско, *Зимен*, Бургаско, *Къшлата*, Зимница, Бургаско. Жителското име е *къшлали:кишлелии*. В тези села никога не е имало гагаузи.

- вж. РФИ *Къшалъй* на гагаузи, запазило изцяло българоезиковата форма на жителското име.

// В Кантемирски район на Молдова има малко село *Къшла*, в което има 3-4 семейства останали българи, другите са молдовани и украинци. Селото безспорно е **пилигрим** от Къшла(та), сега Зимница, Старозагорско, което е бягало в Бесарабия. От тези българи съм описал фамилията *Шестакови* (Д. Маринов, Село Викторовка, РМолдова (история, бит и култура), Киш., 2007, с. 67).

Пандаклий, сега Тенево, Ямболско.

От него тръгват два бежански кервана: единият - към Горния Буджак, документиран и в грамотите на Молдовските войводи, а другият – към Долния Буджак, където основава село Пандаклий (повече при Т. Балкански, На пусто..., с. 85). В това селище никога не е имало гагаузи дори от групата на сургучите.

- РФИ *Пандаклъ* на гагаузи в Комрат, неотбелязано при Т. Балкански, Метрополиите..., с. 300.

Татар

Основа в много села, документирано изселване в Бесарабия: *Татарщица*, Силистренско, *Татарево*, Пловдивско и др. В тези селища не е имало гагаузи. Жителско име: *татарлии*;

- фамилия на гагаузи *Татарлъ* в Плоп.

//Обратният случай:

В района на Котовск (днес Хънчещ, Молдова) има село, сега с молдовани, *Лопушина*, доскоро с това име по табелите, в енциклопедичните средства на Молдова: *Лапушина* (рум. *Lăpușna*) с изговор *Лъпушина*. Поради липсата на каквито и да е българи в селището съм го оставил без изследване. Направи ми впечатление обаче, че реката след него е наречена с българския хидроним: *Лопушница*, както се знае, че селото е заселено уж. документално още през XV в. (Енциклопедия советике молдовеняске IV, 157; Ан. Еремия, Нуме..., 67). Явно именуването е скорошно от късно дошли българи.

Едва ли е случайно съвпадението с *Лопушина*, Варненско, община Дългопол. До това селище е имало негова стара част с име *Коимли*, смятана за изоставена (Св. Аджемлерски, Из миналото на Провадия и района, 2005, с. 45). Старото население най-вероятно е било гагаузко българско. То ще да е пренесло и името на селото *Лопушина* като **ойконим-пилигрим** в С. Буджак, респ. българите гагаузи са станали по тази хипотеза молдовани, респ. езиковоговорещи в началото българи, сега вече небългари и негагаузи.

тукани

Име, с което се наричат всички българи, преди гагаузацията в етнически план (вж. Т. Балкански, Кавказките българи, с. 10 и сл.). След тази дата гагаузите вече

наричат само български говорещите българи с име тукан. В този план името Тукан при гагаузи от Бесарабка е свидетелство за тяхното българоезичие в миналото.

Тургаите сега са фамилия на българи от Троян, Лвовски район с ДИ *Каши*. Днес говорят само български. Но са стари преселници от Тургайската степ (за тургайските българи повече при Т. Балкански, Кавказките българи, с.45 и сл.). Тургайските българи са по същество заселници бесарабски и таврийски българи, повечето гагаузи. Фамилията *Каши* там е била „гагаузка”.

Срв. още: Бешли, Болгар(ови), Варнали, Гаргалък.

§173. Етимологическа дублетност:

Етимологическите дублети са специфична категория на ономията и на онимията, при която две и повече словоформи са по същество думи с етимологическо родство, което обособява и категорията. У нас е представена в теоретичен план от Борис Парашкевов, Етимологични дублети в българския език, С., 1987, а като категория или по-точно оператор на езиковата археология е въведена във всички трудове на проф. Т. Балкански, както и на неговите ученици и последователи, особено в творчеството на проф. Мариана Парзулова.

Етимологическата дублетност, проучена и доказана, е по същество най-сигурната фактология за идентифицирането в етнолингвистичен план на географското име. Много рядко етимологическата дублетност запазва непроменена формата, като напр. в Ементал СелИ в труда и Ементал, долина в Швейцария. При всички останали случаи се установява от ономастическия анализ по реда на безизключителността на фонетичните закони и принципите на езиковата деформация в междуетническите контакти. Срв. корпуса от етимологически дублети, които настоящият труд уточни: Пикус : Бекес : Бикес.

Шоп: 1. шопи ‘етногр. група на българите’; 2. шопи ‘група на парканските българи’ с произход от етнографската група; 3. шопи ‘групоним на българите по Ой: Шоп Тараклия.

§174. Украинизирани имена:

Бойченко (с типичния за малоруските имена завършек –енко: Бойченко, Дяченко), Коценкову, Похлубко, Хатешт.

ГЛАВА III.

Изводи

Трудът изследва 41 селища с българи в Северния Буджак. По-голяма част от селищата са вторични колонии: *Александровка, Антоновка, Бесараб(яс)ка, Българийка, Вали Пержа, Вознесен(и), Готещ(и), Дойна, Казанжик, Капказа, Князевка, Колибабовка, Константиновка, Купаран, Максимен(и), Нови(я) Томай, Первомайск, Пикус, Плоп, Сарата Ноуа, Стояновка, Тараклия, Троица, Троян, Хомутяновка и Яргара.*

Първични са: *Башкалия, Беляковка, Булатовка, Булгарея, Булгарка, Егорлък, Исерлий, Каюн бунар, Кишинев, Комрат, Кошница, Паркан(и), Плавне, Сърби и Ташилък.*

Колонистите по данни на имената и според родовите анкети са от почти всички селища на Буджака, където има първични български колонии. Движението на българите в Паркани обаче ще да е от запад, откъм Австро-Унгария, Влашко.

В имената са запазени голяма част от метрополиите в бълграските земи, вж. §§137, 142, 155. Ясно личат имената на селищата като *Ямбол, Разград, Торлак, Коюн бунар* и др.

В някои от случаите е налице пилигримия на ойконимите (вж. §§156, 157). Този процес е валиден и за еклезионимията, но предимно за първичните колонии, представени в трудовете на Н. Куртев и Ал. Войникова за другите части на Буджака.

По данни на антропонимните типове (вж. §§68-129) българите са от цялата българска езикова територия. Друга част са дошли с вече повлашени до известна

степен имена (вж. §§147, 149, 150), трети са русифицирани, украинизирани, дори турцизирани в новата родина (вж. §§70-73, 151-153). По-сериозен е въпросът за българските имена на гагаузите, които руските и „гагаузките“ изследователи се опитват да представят за изконно „гагаузки“. В голямата си част в имената са записани метрополиите, в които никога не е имало гагаузи (вж. §172) , в друга част ясно личат старинните български имена на гагаузите дори в тогавашния антропонимен модел на *-оглу : огло* (вж. §§100-102). В този труд гагаузите се представят в обективността на българистичната наука като лингвогрупа на българския народ подобно на *урумите* и *караманлиите* по отношение на гръцкия народ, *лазите* по отношение на *грузинците*, *каракачаните* по отношение на *румъните* и под.

В имената ясно личат моменти от историческия живот на българите, като например периодът на гъркоманството (вж. §135), професиите, практикувани от тях (вж. §143), типичните земеделски култури в агронимията и сортонимията (вж. §2). И безспорното влияние на съседните езици в Бесарабия с водеща роля на руския език (вж. §169), сега с румънския, наричан молдовански, който е държавен (вж. §170), както и балканския турски език, представян като изконен „гагаузки“ (вж. §168).

По данни на имената в Северния Буджак не може да се говори за изконен български говор, донесен от прародината или Вилаета, както тук наричат България. Смесването в колониите на българи от различни етнографски и селищни групи е започнало почти непосредствено след заселването на българите от Кутузовската война, Първото и Второто Московско, наричано и Видинско преселение. Новият български интердиалект се е наложил като говорна норма дори в Паркани, където има по-устойчива структура от тукани, староседелци българи.

Недостатък в компаративния аспект на изследването е отсъствието на проучване в Арцизкия район на Одеска област, откъдето има значително преселение в Горния Буджак. В обратен план обаче този труд ще улесни бъдещия изследовател на ономастиката в този район с българи.

В труда са въведени и кратки просопографски бележки за известни българи и за техните имена. Те обаче не са обособени в раздела Разбор на имената, а присъствуват към статиите на всяко селище. В този аспект трябва да се представят §§139-141, където се разглеждат нерегистрираните и неясните имена. Като безспорно вниманието е и към едни специфични имена, **персонажоними**,

които българското литературознание не ги откри в българската езикова територия на днешна България и Вардарска Македония. Запазени са в консервиран вид обаче при горнобуджашките българи: *Андрешко, Инсаров* и др.

В труда се взема критично отношение и към представянето на българите като сърби, вж. имената с този етимон, както и статията за селището Сърби в ч. I.

Предполагам уловени са, ако не всички, то повечето особености на имената, създадени от българите в тази земя и представени тук по ономастичните категории (вж. §§1-174).

ГЛАВА IV. ОНИМИКОН.

В словника са въведени по азбучен ред всички имена от изследваното Краище.

В дясната страна на статията за името са съкращенията на и за вида оним, за обектите, които означава. Следват селищата, в чиито землища се срещат. В някои от случаите, когато са налице, се дават успоредните варианти и форми, другите имена.

Обясненията на повечето оними са в една от статиите на конкретното селище. Антропонимите, когато са необичайни за българския антропонимикон, когато има старинни, нерегистрирани, порумънчени, русифицирани, украинизирани, турцизирани (гагаузирани) и албанизирани имена, се обясняват в Речника.

Тази практика е възприета заради многото място, което биха отнели антропонимите в раздела за селищата. Обратно: другите имена се обясняват в този раздел, защото представляват интерес за местните хора, които не биха се интересували от онимията на селото им в общия словник и не биха се справили с реда на научното подреждане.

Тази практика не е прецедент: среща се в трудовете на Н. Куртев, Селищата с българско население в Северозападния Буджак, В.Т., 2006; В. Кондов, Кортенските колонии в Бесарабия в светлината на езиковата археология, В.Т., 2005; Ал. Войникова, Селищата с българско население в Югозападния Буджак, В.Т., 2008; Ив. Дуриданов, Местните названия от Ломско, С., 1952.

Имената без ударения са от книжни източници.

А

Абазови: Ан. – Киш. – от *абаз(ин)* ‘лице от севернокавказка народност абхаз’ или от диал. *абаз* ‘голтак, бедняк’ (Ст. Ил, 41). – 138.

Абаклийцка бразна: Т. – Бес. – по СелИ *Абаклия*, в говора *абаклийцка* ‘абаклийска’. – 47, 55.

Абаклийцкия авраг: Т – Бес. – по СелИ *Абаклия* (в говора *абаклийцкия* ‘абаклийския’) и с рус. *акане*.

Абаклийцкия път: Дром. – Бес. – вж. *Абаклийцка бразна*.

Абълков сад: Агр. – Бес. – в говора *абълков* ‘ябълков’. – 27.

Авдарманцка бразна: Т. – Бес. – по СелИ *Авдарма* (в говора *авдарманцка* ‘авдарманска’).

Аврамови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Аврам*. – 91.

Аврора: Ход. – Княз. – по рус. име на улица *Аврора*, в чест на руския исторически кораб (крайцер). – 22.

Автозаправките в Центра: Ойд. – Ком. – предл.; българиз. от рус. *автозаправка* ‘бензиностанция’ и рус. *центр* ‘център’. – 18.

Автоматията: Ойд. – Ком. – българиз. по рус. *автоматия* ‘автогара’. – 18.

Автүтови: Ан. – Бес., Киш., Ком. – неясно. – 91, 141.

Аглинда-Вячеславува магазин: Ойд. – Кол. – българиз. по рус. женско ЛИ *Аглинда* и рус. мъжко ЛИ *Вячеслав*, с рус. мелодичност. – 75.

Агро „Колибобовка”: Ойд. – Кол. – 18.

Агро „Лозя”: Ойд. – Кол.

Адамови: Ан. – Бес. – по ЛИ *Адам*: библ. име, евр. ‘човек’ (СтИл, 43). – 91.

Адвентистката църква: Екл. – Мак. – в говора русизъм *църква* ‘църква’. – 11.

Аерадром: Ойд. – Ком. – българиз. по рус. *аерадром* ‘летище’. – 18.

Айна (за куче): З. – Пер. – (?!); по тур. при гагаузи *ай* ‘мечка’. – 13.

Акинжал: Ан. – Киш. – по СелИ *Акинжа*: *Якинджа*, деформатив на *Аканджии*, сега *Здравец*, *Бургаско*, срв. *Аканжани* при гагаузите (ДиК 117). – 61, 93, 137, 172.

Акчибаш (гаг.): Ан. – Киш. – контаминация от тур. *акче* ‘беличък’ и тур. *baş* ‘главен, най-важен’, рег. при ДиК 117. – 70, 172.

Алачеви: Ан. – Киш. – УВ на *Халачев*: *халач* ‘дръндар’ (по Н. Куртев, *Селищата...*, 200). – 31, 91, 143.

Александровка: Ой. – Ал. – **Мемориално** име по това на цар Александър II (Освободител); с руско ойконимно –ка, много употребимо в XVIII и XIX в., срв.: *Алексеевка*, *Романовка*, *Евгеновка*, *Строгановка* и под. – 23, 53, 154, 155, 156, 172.

Александровка: Ой. – Ал. – адаптирано с член от *Александровка*, вж. – 48, 154.

Александровската бразна: Т. – Ал. – по СелИ *Александровка*, вж. – 55.

Алекса̀ндровския път: Дром. – Ал. – по СелИ *Алекса̀ндровка*, вж.

але́кса̀ндровци: ЖитИ – Ал. – 14.

Алекса̀ндровца гурѝ: Дрим. – Тар. – по СелИ *Алекса̀ндровка*, вж. – 9, 42, 47.

Алига̀тѝ: Агр. – Тар. – по сорта грозде *алигьотѝ*, с рус. акане. – 2, 25.

Алекса̀ндър. Нѐвско̀го: Ход. – Ком. – по рус. име на Улица *Ал. Нѐвско̀го*, в чест на известния руски княз *Алекса̀ндър Нѐвски*. – 22.

Амбула̀то̀рия: Ойд. – Баш.

Ана̀ниевѝ: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ана̀ни*. – 91.

Анаста̀совѝ: Ан. – Ком. – по ЛИ *Анаста̀с*.

А̀нгеловѝ: Ан. – Киш., Пар. – по ЛИ *А̀нгел*. – 91.

Анда̀нови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Анда̀н < Ант̀дн*. – 91.

Андрѐева гер̀ан: Хид. – Тар. – по РФИ *Андрѐеви* от селото, с рус. мелодичност. – 43.

Андрѐеви: Ан. – Бес., Дой., Киш., Ком., Плоп, Тар. – 91.

Андрѐшкови (Андрѐшковите): Ан. – Ал. – бълг. ЛИ *Андрѐшко*, вече рядко в България (по него персонажоним на Елин Пелин: *Андрѐшко*), конотативна употреба ‘хитрец, селянин’, непозната на бес. българи; за този тип имена повече при Т. Балк., Конотативните собствени имена в: Лексикография в европейското културно пространство, ВТ, 2010, 169-174. – 69, 140.

Андрѐшеви: РФИ – Ст. – по РФИ *Андрѐшеви(те)*; от ЛИ *Андро* + антроп. суф. – *уш*, срв. *Мануш, Митуш* и под. – 109.

Андрѐшкови: Ан. – Ан., Куп. – по ЛИ *Андрѐшко* (умал. На ЛИ *Андрѐш*)(СтИл, 49). – 69.

Антон̀ец: Ой. – Ан. – по рум. *Antoñești* (краткото *î* сочи само мекостта на *t* като *Vukurești, Ploești* и под.); рум. полукалка на *Ант̀дновка*, бълг. ‘антоновци’. – 62, 154, 156.

Ант̀днови: Ан. – Дой., Киш. – 91.

Ант̀дновка: Ой. – Ан. – по името на логофет *Ант̀днѝу* (В. Кондов, Кортенските..., 33); с рус. ойкономни суф. *-ов* и *-ка*. – 53, 62, 154, 156.

ант̀дновци: ЖитИ – Ан. – по СелИ *Ант̀дновка*, вж. – 14.

А̀нчевѝ: Ан. – Киш. – по ЛИ *А̀нчо*. – 112.

Ап̀дтол: Ан. – Ком. – по ЛИ *Ап̀дтол*, вж. *Ап̀дстолови*. – 68, 130.

Ап̀дстолови: Ан. – Бес., Киш., Пар. – по гр. ЛИ *Ап̀дтол* ‘пратеник’ (СтИл, 50).

Апр̀ел’ка (за крава): З. – Бес., Ст. – по месеца на раждане, рус. *апрель* ‘април’. – 13, 169.

Апт̀еката: Ойд. – Пар. – чл.

Араба̀джѝ: Ан. – Ан., Воз., Дой., Киш., Княз., Ком., Кон., НТом., Ст., Тц. – по Пр

Араба̀джѝя: араба̀джѝя ‘колар’. – 115, 143.

Араба̀джѝува кла̀денѝ: Хид. – Воз. – по РИ *Араба̀джѝ* в селото, с рус. мелодичност. – 43.

Аргѝрови: Ан. – Киш. – от гр. ЛИ *Аргѝр*.

Арѝшникити = Лесапаласѝ: Дрим. – Дой. – полукалка на рус. *орѝшники* ‘орехи’ (с акане, чл. и ред.). – 9, 25, 64, 169.

Арикови: Ан. – Бес., Кол. – по *Хѝрика*, с рум. –ика, от *Хѝри* < *Харизѝн* (по Н. Куртев, Селищата..., 200). – 53, 85.

Армя̀нцукту ѝзеру: Хид. – Воз. – бълг. деформатив на рус. етноним *армян* ‘арменец’. – 47, 133.

Арнау̀т: Ан. – Дой., Киш, Ком., Мак. – по Пр *Арнау̀т(ин)*, тур. *arnavid* ‘албанец’, вер. преселници от село *Арнауд*, Разградско (Н. Куртев, Селищата..., 200). – 116, 130, 133.

Артимѝновското ѝзеро: Хид. – Мак. – по СелИ *Артимѝновка* и русиф. на *езеро*. – 55.

Артузѝнцуката уда = Ба̀шњята: Хид. – ВП. – в говора *уда* ‘вода’, (?!). – 29.

Аришѝнови: Ан. – Киш. – по Пр *Аришѝн(а)* ‘нисък като аршин’ (СтИл, 54). – 91.

Аришѝнувити: РПр. – ВП. – вж. *Аришѝнови*, с ред. и чл.

Аса̀ул (гаг.): Ан. – Киш. – видоизменено по РФИ *Еса̀ул* (по рус. *есаул* ‘казашки капитан’) (Н. Куртев, Селищата..., 222). – 45, 130, 134, 143, 164.

Атанѝсови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Атанѝс*. – 91.

Ахендор: Ой. – Дой. – ДФ на СелИ *Ейкендорф* (сега *Дѝйна*, вж.), нем. *Ахендор* (*Achendorf*), в първоначална форма *Akendorf* ‘село Акен’, което е етимологически дублет на СелИ *Акен* в ИГермания, а то по лат. *Акуа* ‘вода’ = Водно село *Er. Eiher*, Н. Walther, *Stadtenamen buch der DDR*, Leipzig 1986, 37.

Ашаакѝ маалесѝ = Дѝлната част: Кв. – Ком. – по тур. *ařařida* ‘долу’. – 165.

Ашчѝ: Ан. – Киш. – с хч > шч в тур. *ahři* ‘готвач’. – 47, 115, 130.

Б

Бабавѝлски: Ан. – Киш. – по РПр *Бабавѝлски(те)* (от баба *Вѝло*), тур. *baba* ‘уважаван човек’. – 71, 75, 104.

Ба̀ба Ра̀йка: Ан. – Ком. – 77.

Бабая̀н: Ан. – Дой. – по Пр *Бабая̀н*, вер. по тур. *baba* ‘баща’ и ЛИ *Ян* < *Ива̀н* (‘татко на Ян:Иван’); по форма обачв арменско име *Бабаян* по *bab*: *pap* ‘татко’ (Аг. Орманджи, арменски именник, Пловдив 2000, 33). – 71.

Ба̀бей: Ан. – Кон. – рум. РФИ *Babei* (Iordan, Dicřionarul 43). – 80, 163.

Ба̀бяна Ива̀нчяна кла̀дянц: Хид. – Ст. – в говора *ба̀бяна Ива̀нчяна кла̀дянц* ‘кладенеца на баба Иванка’. – 47, 71.

Ба̀бянта дѝпка: Т. – Ан. – в корт. говор *ба̀бян* ‘бабин’. – 43.

Баджак: Ан. – Киш. – по тур. *basak* ‘крак’. – 70.

Бадията: Ан. – Кон. – по РПр *Бадия(та)* от ЖитИ *бадини(те)* (от с. *Бадино*, Дупнишко) (СтИл, 58). – 49, 81, 137.

Бавеи: Ан. – Киш., Ком. – от ЛИ *Байо* < *Байко* (СтИл, 59).

Бажанови: Ан. – Киш. – по бълг. ФИ *Бажданови* (СтИл, 59), с елизия на *д*; по вер. С акане от *Божанови*. – 24

Баженови: Ан. – Киш. – вер. видоизменено от ЛИ *Божин* (СтИл, 80), с рус. акане и поведение на гласните *е:и* след *ч, ж* и *ш*. – 25, 39.

Базан(ови): Ан. – Киш. – може би по СелИ *Бъзън* (Русенско), с изясняване на *ъ* в *а* (?!). – 59, 137.

байр: хълм, тур. *bayır*. Ор.: *Втория, Гърния гулемия, Гулемия, Дъл’ния гулемия, Качулийския, Копчак, Мълкия, Първия, Гартаулския, Третья, Шафрануфция, Ялпуженския*. – 19, 131.

Байра: Ор. – Княз.

Байра = Байря: Ор. – Плоп.

Байрчиту: Ор. – Ал. – в говора *байрче*; ред. – 20, 42, 64.

Байря: Ор.: *на Бюдга, на Лак, уткъм грдбищата*. – 38.

Байря: Ор. – Ан., ВП., Кон., НТом., Пер., Хом. – в говора *байря* ‘баира’. – 38.

Байря = Байра: Ор. – 38.

Байря на Бюдга: Ор. – Бес. – предл.; по Пр *Бюдг* (българиз. от тур. *büyük* ‘голям, едър’). – 67.

Байря на Лак: Ор. – Ис. – по СелИ *Лак* (дн. Украйна).

Байря = Тайваня: Ор. – Тр. – 38.

Байря уткъм Грдбищата: Ор. – Дой – предл.; с йотация и ред. – 67.

Байря = Хъртопа: Ор. – Тц. – 38.

Байрак: Ан. – Киш. – може би стегнато от РИ *Байрактар* (вж.). – 70, 130.

Байрактар: Ан. – Ком. – от Пр *Байрактар(я)*: *байрактар* ‘знаменосец’; такива имена имат родове-бивши войничани. – 115, 130, 135, 143.

Байчеви: Ан. – Воз., Киш., Кон. – вж. *Байчови*.

Байчови: Ан. – Бес. – 91.

Байчува кладенц: Хид. – Воз. – по РИ *Байчеви* в селото, с ред. и рус. мелодичност.

байъръ ‘баир(а)’: *Б’уук, Карабажанън, Копчак, Подитарън, Стръмбу*.

Бакалови: Ан. – Ан., Киш. – по Пр *Бакала*: *бакал* ‘магазинер’, тур. *bakal*. – 91, 143.

Бакаржй: Ан. – Ан., Киш., Яр. – по Пр *Бакърджия(та)*: *бакърджй(я)* ‘медникар’, с рус. акане и елизия на *д*. – 47.

Баклажѝнски: Ан. – Ан. – рус. баклажан ‘патладжан’ първо като ПР. – 104.

Бакържѝ: Ан. – Плоп, Тар. – вж. *Бакаржѝ*. – 143.

Бакърòглу (гаг.): Ан. – Княз. – ‘син на Бакър’, но сякаш палатизирано ПР *Батър* по Сели *Сан Батър* в Южния Украински Буджак. – 100.

Балабѝн: Ан. – Бес., Ком. – по ногайско *Балабѝн*:*балабѝн* ‘първенец’ (Н. Куртев, *Селищата...*, 201); често и в тур. антрсп-я; по същество тюркски етноним балабан: балапан. – 70. – 116, 130, 133, 162.

Балабѝн(ови): Ан. – Киш. – вж. *Балабѝн*.

Балабѝнската брезнѝ: Т – Тц. – по РечИ *Балабѝн* с окане от Балабан. Вж., сякаш старобългарско, срд. булг. керд; бълг. корд ‘нож’. – 37, 55, 158.

Балабѝнскуту òзеру: Хид. – Тц. – вж. *Балабѝнската брезнѝ*.

Баладжѝ: Ан. – Ком. – по Пр *Баладжѝ(ята)*:*баладжѝя* ‘медар’, от тур. bal ‘мед’. – 115.

Балѝн (за кон и за куче): З – Ал., Бес., Кон., Пар., Пер., Хом. – по кум. *балѝн* ‘едър и белезникав’. – 13, 130, 133.

Балѝн: Ан. – Пар. – 116, 133, 158, 160.

Балѝн(дови): Ан. – Киш. – вж. *Балѝн*, с вметнато ò.

Балѝя (за кон): З. – Ан.- по рум. в Молдова *balai* ‘рус, риж’. – 163.

Бал’бѝка = *Тернòвскуту òзеру*: Хид. – Пар. – примамливо по глагола *бѝлбѝка*, но всъщност по етноним на ногайци с потекло от киргизи *балбак*_с ногайско окане (ЛИС I 104), срв. и бълг. село Болбока, сега Котловина в Ренийски район на Одеска област. – 25, 37, 66, 133, 171.

Бѝлка Лѝнга: Хид. – Ком. – по диал. *бѝлка* ‘низина с вода и дол’ и РечИ *Лѝнга*. – 162, 163.

Бал’жѝк (гаг.): Ан. – Киш. – по Ой *Бал’жѝк*:*Балчѝк* (?); без решение при Дик 120; сякаш с турски при гагаузи изговор на име с начално струпване на съгласни, в случая *блажик* (за явението повече при Ат. Илиев, турски изговор на български местни имена СП БАН, XIV, 1917, срв.: *Бирезник*:*Брезник*, *Паравадѝ*: *Провадия* и под. – 29, 84.

Бѝлката = *Чиѝря*: Хид. – Кон., НТом. – по *бѝлка* ‘низина с вода и дол’. – 131.

Бѝлката = *Шѝса*: Хид. – Бес. – 131.

Бѝлови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѝльо* < *Бѝло* (СтИл, 61) на горнооряховско, С., 1996, 148, където посредникът е посочен като балканския латински език. – 91.

Бѝлта: Хид. – Гот. – по рум. *balta* ‘блато, мочурище’; румънизъм на балта от прасл. *balta* се оспорва в последно време (М. Ангелова-Атанасова, *Топонимия*). – 131.

Балтѝ: Ан. – Киш. – по Пр *Балтѝ(та)*, тур. *baltà* ‘брадва, секира’.

Балтажѝ: Ан. – Бес., Кол. – по Пр *Балтаджѝ(ята)*, тур. *baltaci* ‘брадвар’. – 115, 143.

Бѝлтата: Хид. – Ан. – по рум. *balta* ‘блато, мочурище’, с чл.

- Балтата* = *Маладъджната маала*: Кв. – Ан.
- Балтата* = *Плавнити* = *Чиурия*: Хид. – Ст.
- Балтунити*: Ан. – Бъл. – българиз. РПр от рус. *болтать* ‘говоря прекалено много’ със суф. –ун. – 87, 171.
- Балхарийка*: СелИ – Бъл. – украински деформатив на СелИ *Българийка*. – 29.
- Балъбунар*: Ой. – турскоСелИ на *Меден кладенец*, Ямболско. – 155, 165.
- Бамбал’ти*: Ан. – Ст. – по РПр, РФИ *Бамбал(а)*; деформация на *Бимбалите*, име на род от с. *Факия*, Средецко, за който се знае, че е емигрирал в Бесарабия (вж. Нейков, 1980) (по Н. Куртев, Селищата..., 202). – 47, 49, 87, 113.
- Банкови*: Ан. – Киш., Ком., Мак., Ст. – по ЛИ *Банко*. – 69.
- Банови*: Ан. – Киш. – вж. *Бановити*. – 91.
- Бановити*: РФИ, РПр. – ВП. – по РПр *Банови(те)*; от мъжкото ЛИ *Бан(о)* (рум. *ban* ‘господин’).
- Банята*: Ойд. – ВП., Хом.
- Бара*: Ойд. – Ис.
- Бара в Дом культури*: Ойд. – предл.; вж. *Дом культури*. – 67.
- Бара*: на *Бахчиванджй*, на *Генуф*, на *Лунгу*, на *Матей*, на *Митя*, на *Цуркан*, на *Шалар*, при *Ли́за*, у *Анянич*, у *Фрoся*.
- Баракoви*: Ан. – Киш. – по Пр *Барак(та)* (от диал. *барак* ‘рошав, космат’, тур. *barak*) (Ст. Ил, 63).
- Бара на Бахчиванджй*: Ойд. – Ал. – предл.; по РФИ *Бахчиванджй* (вж.). – 67.
- Бара на Генуф*: Ойд.- ВП. – предл.; видоизм. по ФИ *Генов(и)*.
- Бара на Лунгу*: Ойд. – ВП. – предл.; по рум. ФИ *Лунгу (Lungu)*.
- Бара на Матей*: Ойд. – ВП. – предл.; по ЛИ *Матей*.
- Бара на Митя*: Ойд. – ВП. – предл.; русифиц. по ЛИ *Митко*. – 18.
- Бара на Цуркан*: Ойд. – ВП. – предл.; по бълг. ЛИ *Цуркан*, явно от времето преди турския език на гагаузите (в турския липсва *ц*) (Н. Куртев, Селищата..., 267).
- Бара на Шалар*: Ойд. – ВП. – предл.; българиз. по молд. ФИ *Шелару* (рум. *Şelaru*). – 39.
- Бара при Ли́за*: Ойд. – ВП. – предл.
- Бара у Анянич*: Ойд. – ВП. – предл.; с вокализация у:в; стегнато по укр. БИ *Ананьевич*. – 67.
- Бара у Фрoся*: Ойд. – Кон. – предл.; с вокализация у:в; по женското ЛИ *Фрoся* < *Ефросиния*.
- Барбарoви*: Ан. – Ан., Киш., Ст. – по Пр *Барбар(а)* < рум. *barbar* ‘варварин’ (по Н. Куртев, Селищата..., 203).

Бàрбови: Ан. – Кол. – старо; по Пр *Бàрбо*, вл. *barba* ‘брада’ (по Н. Куртев, Селищата..., 203).

Бàрбувците: Ан. – Кол. – по РПр *Бàрбовци(те)* (вж. *Бàрбови*), с ред. – 110.

Бàрбурти: Ан. – Ст. – РИ *Бàрбарите* (вж. *Барбàрови*).

Бàрдàрите: Ан. – Ал. – ред. *бърдàрите*, професионим *Бърдàр-ов*, *бърдàр*. – 47, 87.

Бàрзови: Ан. – Киш. – от диал. *бàрзов* ‘сивокос’ или от рум. *barză* ‘щърк’, а то от албански (СтИл, 64). – 91.

Бàрин (за кон): З – Ис. – по рус. *барин* ‘господар’. – 164.

Бàрладяна: Ход. – Ком., по рум. ФИ *Viñladeanu* (Jordan, Dicționar 65), жителско по *Viñlad*, град в окръг Васлуй на сегашна Румъния; явно в Комрат са усядали и власи!!-мигранти от румънска Молдова (Васлуй е окръг между Яш и Галац). – 47, 53, 81, 133.

Бар = *Магазин*: Ойд. – Княз.

Барòн: Ан. – Яр. – по Пр *Барòн(а)* (СтИл, 65). – 130.

Барс (за куче): З. – Ст. – вж. *Бàрсик*.

Бàрсик (за куче): З. – Пар. – умал. по рус име на куче *Барс*. – 53, 164.

Бас: Ан. – Киш., Пар. – вж. *Бàс(ови)*. – 130.

Бàс(ови): Ан. – Ком. – по *Бàсо:Бàчо* (СтИл, 65), срв. *Бàсов* в Дряновско, Свогенско.

Батарлѣкови: Ан. – Пар. – по Батърлѣк ‘изселник от Сан Батър в Одеския Буджак’, срв. при Дик 121: ФИ Батарян; или по СелИ Батър в Бесарабски район на Молдова. – 53, 81.

Батìр (гаг.): Ан. – Киш.; русифицирано Батър>Батыр>Батир. – 169.

Батрàк: Ан. – Киш. – по Пр *Бутрàк*, с делабиализация *a:o* по ботрак. – 25, 70, 130.

Бàумана: Ход. – Ком., нем. An *Baumaun*, ‘строител’ (Н. Вас hlow 50), сякаш еврейско ашкеназко име. – 133, 134, 148, 159, 161, 169, 171.

Бàхови: Ан. – Ан., Ком., СарН. (Н. Куртев, Селищата..., 203).

Бахчевàн: Ан. – Пар. – вж. *Бахчиванджì*; за градинар “дядо Кольо Бахчевана” се съобщава в Бесарабските 282. – 130.

Бахчеванжì: Ан. – Киш. – вж. *Бахчевàн*.

Бахчиванджì: Ан. – Ал., Воз. – професионим по *бахчеванджìя*, тур. *bahçevançi* ‘градинар’; Екстр: градинарите преселници са предимно от Търновско, Ляковско, Горно оряховско (повече при Т. Балкански, М. Парзулова, Задкарпатските българи, ВТ 1996). – 42, 115, 143.

Бахчиванджìува клàдениц: Хид. – Воз. – по РИ *Бахчиванджì* в селото, с рус. мелодичност.

Бахчиванжì: Ан. – Ком., Хом. – с елизия на *д* от *Бахчиванджì* (вж.). – 47.

Бачкавàр: Ан. – Воз. – вж. *Бочковàр*. – 25, 130, 143.

Башеви: Ан. – Киш.

башкалийци: ЖитИ – Баш. – по СелИ *Башкалия* (вж..). – 7, 14.

башкалийци: Груп. – Бес.

Башкалия: Ой. – Баш. – по СелИ *Башкалий*: *Баиалий*, сега *Първенец*, Ямболско (вж.); или *башкалий* < *башкьойлий*: *Башкьой* (*Жеравна*) (по Т. Балкански, На пусто..., 134); с рус. ойконимно ок. я, аналогично на: *Тараклия*, *Баймаклия*, *Коцангалия* и под. – 154, 157.

Башкуфска чимма: Хид. – Кол. – от ЛИ *Башко*. – 69.

Башлиова кладенец: Хид. – Тр. – по РИ *Башли* в селото.

Башинята = *Артузанцката уда*: Хид. – ВП. – деформатив на рус. *башня* ‘(водонапорна) кула’. – 171.

Баюшёнската брезна: Т. – Яр. – по СелИ *Баюш* (рум. *Văjuș*). – 55.

Баяринуви: Ан. – Пар. – българиз. РФИ рус. ФН Бояринов (за него повече при Б. Унбегаун, Русские фамилии, М. 1989, 147). – 134.

Бёеви: Ан. – Киш.

Бежан: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Бежан*. – 68, 130.

бежанари: Груп. – Ком. – 7.

Безвळेви: Ан. – Киш., Ст., Яр. – русифиц. деформатив на бълг. РФИ *Бозвелеви(те)*; имената с *без_са* русизми, срв. *Безбатченко*, *Беззубов*, *Безладнов* при Т. Балкански, В. Кондов, Бесарабски 37, кортенско име, рег. и като Безвольев. – 134, 137, 141.

Бе(й)лекчий: Ан. – Киш. – вж. *Биликчий*; същото и при Дик 121, бълг. Бейликчийя, тър. *beğlikçi* ‘събирач на данъка *beğlik*’. – 115, 130, 135, 143.

Бёлеви: Ан. – Ст. – по бълг. ЛИ *Бёльо*.

Белинского: Ход. – Ком. в чест на рус. писател и критик *Белински*. – 164.

Белисет к’опр’усу = *Белисетски мост*: Геф. – Ком. – погагаузено по СелИ *Белисет* и тур. *köprü* ‘мост’ (‘белисетския мост’). – 165.

Белисетски мост = *Белисет к’опр’усу*: Геф. – Ком. – по СелИ *Белисет*. – 55.

Бёлка (за куче): З. – Ан. – по бълг. *Бёлка*: *бёлка*, за бяло куче.

Белокопйтови: Ан. – Киш. – може би по Пр *Белокопйтови(те)* ‘с бели копита (крака)’. – 91.

Бёлый (за куче): З. – Ис. – по рус. име за куче *Бёлый* ‘Белия, Белчо’. – 164.

Беляковка: Ой. – Бел.; по рус. ойконимен модел със суф. *-ка*, аналогично на *Александровка*, *Константиновка* и под. – 23, 53, 62, 66, 154, 157.

Бендёрская: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Бендёрская*, от СелИ *Бендёр(и)*, рус.

Бендеры. – 164.

Бендѐрския мост: Геф. – Пар. – по Ой *Бендѐр* (рус. *Бендеры*). – 55.

Бѐневи: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѐньо*. – 91.

Бензинастѐнция: Ойд. – Баш. - с рус. акане: *Бензинастѐнция*: *бензиноста̀нция*.

Бѐнкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѐн(к)о*. – 69.

Бербѐр: Ан. – Киш. – от остар. *Бербѐр(ин)* ‘бръснар’ (тур. *berber*) (СтИл, 72). – 130, 143.

Берекѐт: Ан. – Киш. – вер. по Пр *Берекѐт(а)* (тур. *bereket* ‘добра реколта’) ‘постоянно благославял за повече реколта’. – 130.

Бѐрку (за куче): З. – Княз. – румъниз. По бълг. ЛИ *Бѐр(к)о*. – 53, 134, 170.

Бѐрови: Ан. – Ком.

Бесара̀бка: Ой. – Бес. – българиз. вариант на рум. *Basarab̀aska*; по рус. ойконимен модел на –ка, срв. *Викторовка*, *Сергеевка* и под. – 23, 154, 172.

Бесара̀бѝска: Ой. – Бес. – вж. *Бесара̀бка*. – 156, 172.

бесара̀бци: ЖитИ – Бес. – 14.

Бѐсувия гирѝн: Хид. – Пар. – в говора *гирѝн* ‘кладенец’; РФН.

Бецима̀нску ђзеру: Хид. – Тц. – българиз. *Бецима̀н*, срв. ашкеназко *Betschelmaun* (H. Bahlow, *Deutscheh Namenlexikon*, Hamburg 1976, 58. – 134, 159.

Бешгьѓз: Хид. – Ком. – по тур. *beş göz* ‘пет очи’.

Бешѝр: Ан. – Дой. – вер. контаминация между бълг. ЛИ *Бѐшо* и тур. ЛИ *Бекѝр* (?) (СтИл, 73); неоснователно такива имена, тип *Бекѝр<ов>* са регистрирани многократно при българите християни, без да е заемано тур. ЛИ *Bekir*; тези имена обичайно са на работници, служители, достове на османци, турци, помаци, които са първоначално са прозвища. В случая тур. ЛИ *Beşir*, араб, *Väşir* ‘благовестник’ (Abd. Škaljić, *Turcizmi i srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo 1979, 139. – 72. 134.

Бешлѝу: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѐшо* < *Бѐко* < *Бѐчо* (СтИл, 73); с жит. наст. –ли (тур. –*li*) и вокализация у:ов по рум. антроп. модел; същото при ДиК 122.; По ЖитИ *бешли*< СелИ *Бешлий*, днес *Байкал*, *Плевенско*. – 61, 90, 137, 172.

Библиотѐката: Ойд. – Пер. – с чл.

Библиотѐката:Клуба: Ойд. – Кон.

Бѝкес: Ой. – Пик. – старото име *Пѝкус*, вж. в ст. за селищата Молдова) (вж. Т. Балкански, *На пусто...*, 118). – 47, 134, 154, 162, 173.

Бѝкеския път = *Пѝтя на Бѝкес (Пѝкус)*: Дром. – Кон. – по СелИ *Бѝкес (Пѝкус*, вж.). – 55.

Бѝкешкия сѝнур: Т. – Кон. – по СелИ *Бѝкес (Пѝкус*, вж.). – 47.

Бѝкишкѝту: Агр. – Кон. - по СелИ *Бѝкес (Пѝкус*, вж.), с елизия на *поле*. – 42, 56.

Биликчѝ: Ан. – Воз., Тр., Тц., Яр. –стегнато *Бѝликчи*, вж. – 42, 43.

Биликчѝева клѝденѝ: Хид. – Тр. – по РИ *Биликчѝ* (вж.) в селото, с рус. мелодичност.

Бѝневи: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѝньо*.

Бѝнковски: Ан. – Киш. – обяснението по ЛИ *Бѝнчо* < *Бѝньо*. с нар. етим.; по Сели *Бинкос* за което се знае, че бягало в Бесарабия, но досега езикови следи за това не са намирани. – 105, 137.

Бѝнчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бѝнчо* < *Бѝньо*. – 112.

Бичòк: бивше казшко село в състава на Паркани (Бесарабските 281); укр.рус. бычок ‘биче’ Вл. Даль, 149. – 135, 153.

Бишѝр: Ан. – Ст. – вж. *Бешир*, с ред.

Бишѝркия геран: Хид. – Тар. – по РИ *Бешир* от селото, с ред, чл. и уподобяване *ц:с*. – 47.

Благòева: Ход. – Пар. – по името на основателя на БКП *Д. Благоев*. – 164.

Близнàкови: Ан. – Киш. – по Пр *Близнàк(а)*.

Блòдови: Ан. – Ст. – вер. от *блòдо* (?), с дейотация от *Блòдови* (СтИл, 78). – 27.

Бòбик (за куче): З. – Ан., Баш., ВП., Ис., Кон., Мак. – по рус. име на куче *Бòбик*. – 53, 164.

Бòбикови: Ан. – Бес. – с ред. *Бòбекови*, име от Средна гора (от Копривщица). – 42, 53, 79, 137.

Бòб(к)ови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бòбо* < *Бòбко* < *Бòбчо*.

Бòгданити: Ан. – Ст. – по РПр *Бòгдани(те)*, с ред. – 87.

Бòгданови: Ан. – Киш., Ст. – по ЛИ *Бòгдан*.

Богòеви: Ан. – Бес. – по ЛИ *Богòя*.

Богòр: Ан. – Тц. – вж. *Богòр(ови)*. – 68, 130.

Богòр(ови): Ан. – Кон. – по ЛИ *Богòр* < *Богòй* или съкратено от *Богориди* (СтИл, 79); някой смятат, че *Богори* е ДФ на *българи*

Бòдареви: Ан. – Яр.; ФН Бодаров е рег. в Ямбол (СтИл, 29). – 137.

Бòдюви: Ан. – Пар. – по РПр от *Бòдьо:Бòгдьо* (СтИл, 80).

Бòеви: Ан. – Бес., Киш. – по ЛИ *Бòе:Бòйо*.

Божѝнови: Ан. – Баш. – по ЛИ *Божѝн* (СтИл, 80).

Божѝновия клàденц: Хид. – Баш. – по РИ *Божѝнови*, вж. – 21.

Бозаджѝ: Ан. – Воз. – от *бозаджѝя*, тур. *bozacı* (СтИл, 81). – 115, 130, 143.

Бòзюфски Кòлюва клàдянц: Хид. – Ст. – в говора *Бòзюфски Кòлюва клàдянц* ‘кладенеца на Колю Бозавия’, с рус. мелодичност. – 104.

Бòйко: Ан. – Ком. – по ЛИ *Бòйко*. – 69, 130.

Бòйко(ви): Ан. – Киш. – вж. *Бòйко*. – 69.

Бòйчеви: Ан. – Бес. – по ЛИ *Бòйчо*. – 112.

Бойченко: Ан. – Пар. – украинизирано бълг. *Бойчо* като ФИ. – 82, 174.

Бòкови: Ан. – от ЛИ *Бòко* < *Бòжко* (СтИл, 82).

Болгàр: Ан. – Ком. – русифиц. по Е *булгàр* ‘българ(ин)’; това име носят повечето днешни гагаузи; името свидетелствува като поставяно от съседни за туканешко минало. – 123, 169.

Болгàр(ови): Ан. – Киш., Пар. – вж. *Болгàр*. – 124, 130, 172.

Болнѝцата = *Медп̀унката*: Ойд. – Хом. – с характерен за руския предмет на ударението *̀болнѝцата*:*̀болнѝцата*. – 44.

Бол`нѝцата: Ойд. – Ком. – българиз. от рус. *больница* ‘болница’. – 38, 44.

Бол`нѝцата = *Медп̀унката*: Ойд. – ВП. – 44.

Бол`нѝцата = *Поликлѝниката*: Ойд. – Пар. – 44.

болхàры: Е. – НТом., Пар. – по укр. *болхàры* ‘българи’. – 153.

Бòмбуви: Ан. – Пар. – по РПр *Бòмбови(те)*, с ред.

Бòндарови: Ан. – Ан. – българиз. по укр. ФИ *Бòндар(ь)*. – 151, 153, 171.

Бòневи: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бòньо*.

Борд̀ук: Ан. – Куп.- русиф. по диал. *бьрд̀ук* ‘глинена кана, стомна’ (тур. *bardak*) (СтИл, 97). – 47, 130, 169.

Борим̀ечкови: Ан. – Дой. – по РИ *Борим̀ечков* < Пр *Борим̀ечка* (Н. Куртев, Селищата..., 205). – 118.

Бòр`ка (за вол и прасе): З. – Ал., Воз., Дой., Ис., Княз., Кон., Пар., Пер., по рус ЛИ *Бòръка* < *Бòря*. – 164.

Бòрови: Ан. – Кол.

Борогàнската махàла = *Бороганя̀ска* = *Бороганя̀ска маалес̀и*: Кв. – Ком. – по Е на кумани *барагàн*, но в случая на пришълец *Борогански* от областта *Барагàн* в Румъния (срещу *Тутракан* и *Силистра*); най-вероятно по Ой *Барагàн*, рум. *Vorogani* (СЗ от *Комрат*). – 37, 105.

Бороганя̀ска = *Борогàнската махàла* = *Бороганя̀ска маалес̀и*: Кв. – Ком. – по рум. *Voroganiasca*, вж. *Борогàнската махалà*. – 163.

Бороганя̀ска маалес̀и = *Борогàнската махàла* = *Бороганя̀ска*: Кв. – Ком. – контаминация от рум. *Voroganiasca* и тур. *taaleşi* (бълг. *Борогàнската махàла*, вж.). – 165.

Боругàнската брезнà: Т. – Яр. – по СелИ *Борогàн(и)* (рус. *Борогань*, рум. *Vorogani*), с чл. и ред. – 55.

Бòря (за прасе): З. – Баш., Бес. – по рус. ЛИ *Бòря* < *Борис*. – 164.

Бос (за куче): З. – Мак. – стегнато от мъжкото ЛИ *Бòсьо*.

Бòс(ови): Ан. – Киш. – по ЛИ *Бòс(ь)о* < *Бос̀илко* (СтИл, 85).

Бостан: Ан. – Киш., Пар. – стегнато от диал. *бостанджия* (тур. *bostanci*) (СтИл, 85). – 68, 130.

Ботаника: Кв. – Киш. – по името на жилищния район *Ботаника* (рум. *Botanica*). – 53, 163.

Ботманити: РПр. – Тц. – по Пр *Ботман(а)*.

Бочарови: Ан. – Киш. – от диал. *бочар* ‘бъчвар’. – 143.

Бочковар: Ан. – Мак. – при Шабашов:664, по бълг. дал. *бочковар* ‘бъчвар’. В бълг. език няма такава дума. При Куртев: 206, честото при бес. българи *Бочковар* по рус.-укр.

бочковар (в руски няма такава дума, вж. при Даль I:421), в украински също. Всъщност контаминация на бълг. *бъчвар* с рус. *бѣчка* ‘бъчва’ (Ал. Войникова, Селищата..., 225). – 34, 119, 130, 143.

Божкови: Ан. – НТом. – 69.

Божкува кладенци: Хид. – НТом. – по бълг. ФИ *Божкови* (вж.), с обеззвучаване *ш:ж*.

Бояджий: Ан. – Киш. – стегнато от Пр *Бояджия(та)* (тур. *boyası* ‘бояджия’). – 115, 130.

Боян: Ан. – Киш. – 68, 130.

Боянжии: Ан. – Киш. – Контаминация на *Боян* и *Бояджи*. – 34.

Брагину озяру = Квадрата: Хид. – Бес. – РН *Брагини*, ДФ

Бракин(и), вж. (с асимилация *г:к*) и русифиц. на *езеро*, с ред. – 42, 86.

Брадърски: Ан. – Бес., Ком. – по Пр *Брадъра:брдър* ‘който изработва бърда на станове’. – 47, 104, 169.

бразна(та) ‘синур, граница между селища; с елизия от *бразднà*: *Абаклийска*,

Александровската, *Балабонската*, *Вознесенската*, *Гангурската*, *Градиченската*,

Екатеринуфцката, *Кайнарската*, *Калачуфца*, *Кириет-Лунгца*, *Константиновската*,

Константинуфцката, *Кул’мяница*, *Лакска*, *Липцанска*, *Мариенфелдската*,

Михайловската, *на Балабона*, *на Бецемак*, *на Галубде*, *на Казанжик*, *на Кувурулуй*, *на*

Купкуй, *на Къшла*, *на Минжър*, *на Орак*, *на Романовката*, *на Румянцева*, *на Саратени*,

на Скънтеа, *на Троица*, *на Фрумушиката*, *на Хъртопа*, *на Чадър*, *на Шафрановка*, *на*

Ясная палъна, *Ндвая-Карниченската*, *Петрастал’ската*, *Садаклийската*, *Сирпньодфца*,

Троичката, *Труянска*, *Фламъндската*, *Флокоската*, *Хомутяновската*, *Хотаръйцката*,

Хъртопцката, *Чок-Майданца*, *Юриефцката*, *Яргаринска*. – 131.

Бразната на Бецемак: Т. – Тр. – предл.; по СелИ *Бецемак* (рум. *Beștemac*). – 67.

Бразната на Галубде: Т. – Дой. – предл.; по СелИ *Голубде* (с рус. акане).

Бразната на Казанжик: Т. – Бъл., СарН., Тр. – предл.; по СелИ *Казанджик*, с елизия на *д*. – 31.

Бразната на Кувурулуй: Т. – Кол. – предл.; по СелИ *Ковурулуй*, рум. *Covurului* (с ред.).

Бразна̀та на К̀упкуй : Т. – Бъл., СарН. – предл.; по СелИ *К̀упкуй*.

Бразна̀та на К̀ышла: Т. – Дой. – предл.; по СелИ *К̀ышла*.

Бразна̀та на Минж̀ир: Т. – Кол. – предл.; по СелИ *Миндж̀ир*, с елизия на *д*.

Бразна̀та на Ора̀к: Т. – Кол. – предл.; по СелИ *Ора̀к*, рум. *Oraç*.

Бразна̀та на Ром̀ановката: Т. – Бъл. – предл.; по СелИ *Ром̀ановка(та)* с чл.

Бразна̀та на Румя̀нцева: Т. – Дой. – предл.; по СелИ *Румя̀нцев*, с рус. мелодичност.

Бразна̀та на Сарат̀ени: Т. – Кол. – предл.; по СелИ *Сарат̀ен(и)*, рум. *Sarateni*.

Бразна̀та на Ск̀ънтеа: Т. – Тр. – предл.; по СелИ *Ск̀ънтя*, рум. *Scîntea*.

Бразна̀та на Тр̀дица: Т. – Тр. – предл.; по СелИ *Тр̀дица*, вж.

Бразна̀та на Фруму̀шката: Т. – Тр. – предл.; по СелИ *Фруму̀шка* (рум. *Frumușică*), с ред. и чл.

Бразна̀та на Х̀рт̀она: Т. – Тр. – предл.; по СелИ *Х̀рт̀он*, рум. *Hîrtop*.

Бразна̀та на Ча̀д̀ър: Т. – Кол. – предл.; по СелИ *Ча̀д̀ър*, рум. *Șeadiș*.

Бразна̀та на Ша̀фр̀ановка: Т. – Дой. – предл.; по СелИ *Ша̀фр̀ановка*, с рус. акане.

Бразна̀та на Я̀сная па̀ля̀на: Т. – Дой. – предл.; по СелИ *Я̀сна па̀ля̀на*, рус. *Я̀сная па̀ля̀на*, (с акане).

Бра̀кини: Ан. – Тр., Яр – вер. видоизменено от мъжкото ЛИ *Брат̀ин* (СтИл, 88), с преход на *к:т* и премет на ударението. – 38.

Брат̀деви: Ан. – Пар. – вж. *Брат̀д̀й*.

Брат̀д̀й: Ан. – Дой. – по ЛИ *Брат̀д̀й* < *Бра̀то* (СтИл, 88).

Брат̀у̀нови: Ан. – Баш., Ком. – по ЛИ *Брат̀у̀н* (СтИл, 88).

Брат̀у̀хови: Ан. – Бес. – по рус. *Братуха* ‘братче’ срв. рус. ФН Братухин (Унбегаун 321). – 152, 164.

брезна̀та ‘синур, граница между селища’; с елизия и поведение на гласните *е:а* от *бразд̀на̀*: *Баю̀шенската*, *Боруг̀анската*, *Гот̀ецската*, *Дезгиндж̀ийската*, ду *Стра̀тева*, *Епур̀енската*, *Казандж̀ийската*, *Качу̀лийската*, *Кър̀п̀ешката*, *Лингурската*, *Саратан̀овската*, *Стойновската*, *Татара̀ѝенцката*, *Тарта̀у̀лската*, *Тиг̀ечката*, ут *Епур̀ен*’, *Филип̀енската*, *Флок̀дската*, *Циг̀анската*, *Чобалакч̀ийската*. – 39.

Брезна̀та ду Стра̀тева: Т. – Ст. – предл.; по ФИ *Стра̀теви* (вж.), с рус. мелодичност.

Брезна̀та ут Епур̀ен’: Т. – Ст. – предл.; по СелИ *Епур̀ен(и)* (рус. *Епурень*, рум. *Epireni*).

Брез̀д̀й (за куче): З. – Княз. – русифиц. от типа *Бр̀езия*: *Бр̀язия*, *Д̀орестия*, *К̀у̀лестия*, *Ч̀ервеня* и под. – 169.

Бриг̀а̀да „*За̀хар Транс*”: Ойд. – Тар.

Брѝткови: Ан. – Бес. – от ЛИ *Обр̀етко*: *Обрѝтко* < *Обр̀етен*. – 32, 69.

Бр̀зн̀ь = *Хот̀ар*’: Т. – Ан. – в корт. говор *бр̀зн̀ь* ‘синур’.

Брюлòва: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Брюлòва*. – 164.

Бўга (за прасе): З. – Ал.

Бугарйлуви: Ан. – Пар.- по ЛИ *Бугарил*, досега нерегистрирано. – 53, 141.

Бугòр: Ан. – Пар. – вж. *Бугòрови*. – 42.

Бугòрови: Ан. – Ал. – с ред. от бълг. ФИ *Богòров*.

Будàк: Ан. – Ком. – по ЛИ нар. етим. *Будàк* < *Будо* (СтИл, 91); Станковска 52: XV в.); по вер. е да е запазено старо орендно име по етноним на кумани *будак*, срв. Днешните Будак при узбеките кипчак (ЛиС I 130). За куманско го приема и В. Стоянов, История на изучаването на Codex cumanicus, с. 2000, 307, с етим. тюрк. budak `чеп, клон` (242). – 68, 130, 133, 134, 160.

Буджàкская: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Буджàкская*; по Хор *Буджàк* (повече при Т. Балкански, На пусто..., 352). – 164.

Буèрцката градìна: Агр. – Бес. – в говора *буèрцка* `болярска`, рум. *boier*. – 171.

Бўеви: Ан. – Пар. – от *бўен* (?) (СтИл, 92).

Буèрската чюшмà = *Чюшмàта на Икандòмията*: Хид. – Ан. – в корт. говор буерски `болярски`, чл.

Бужàк = *Бужàкската махалà*: Кв. – Ком. – по вече забравено СелИ *Бужак*, влязло в състава на Комрат, с метрополия Буджак: Канлъ Буджак в на Остров, окръг Констанца; в него са живеели т. нар. вистерски гагаузи (повече при Т. Балкански, На пусто 46. самото име Буджак на метрополията по старо куманско или ногайско племе *буджак*, после турамени *буджак*: буджаклъ (Лис I 130, Атанияров 35). – 47, 137, 157, 160.

Бужàкската махалà = *Бужàк*: по Кв Буджак, вж. – 55.

Бужйлови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Божйл*, с ред.

Бузаджй: Ан. – Ком. – ПО Пр *Бозаджй(я)*: *бозаджйя* `който прави и продава боза`, с ред.

Бузайуви: РПр. – Пар. – с ред. Бозаев при стил 81, който го смята ДФ на Бозайников (!)

Бўзина: Ход. – Ком. – по рус име на улица *Бўзина*. – 164.

Бўзувити: РПр. – ВП. – по РПр *Бўзови(те)*; от ЛИ *Бўзо* < *Бўзьо* `човек с големи и пълни бузи` (СтИл, 92).

Бузук: Ан. – Киш. – по тур. *bozük* `развален, разтурен, с телесен недостатък` (СтИл, 81), с ред. – 42, 68, 130.

Бўкурови: Ан. – Куп. – по рум. ЛИ *Vucur* `Радостин`. – 133, 171.

Булàтовка: Ой – вж. статията за селището.

Булàтовка: Ой. – Бт. – по РечИ *Булàта* в Североизточна Молдова; с УВ *Булацèн(и)* (рум. *Vulațeni*), сега в Резински район на Молдова.

булгàр: Е. – Ал., Бъл., ВП., Воз., Гот., Ис., Ком., Кон., Мак, Пар., Плоп – в речта на молдовани; по рум. *bulgari* ‘българи’. – 12.

Булгарèя = *Булгàрия*: Ой. – Бул – по СелИ *Булгарèя* (рум. *Bulgărea*) (вж. ст. *Булгарèя*). – 154, 163.

б̀улгари: Е – Хом. – с рум. *y* (*u*) и премет на ударението.

Булгàрия = *Булгарèя*: Ой. – Бул – УВ на СелИ *Булгарèя*, вж.

Булгарийка: Ой. – Бъл. – рум. деформатив на СелИ *Б̀улгарийка*. – 53.

Булгàрка: Ой. – Бк. – по СелИ *Булгàрка* (вж. ст. за *Булгàрка*). – 53, 154.

булгарлар: Е.- Ком. – по тур. *bulgarlar* ‘българи(те)’.

Булгàрови (гаг.): Ан. – Бес. – вж. *Болгàр(ови)*, с рум. *y*. – 124.

булгàр плуàт: Е. – Бес.- по рум. *bulgari ploat* ‘дъждовни, мокри българи’.

Булгàр(у): Ан. – Киш. – вж. *Болгàр(ови)*, румъниз. – 123, 170.

Б̀умбар: РФН – по РПр *Б̀умбари(те)*, в говора *б̀умбар* ‘б̀р̀мбар’. – 68, 130.

Б̀унчеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Б̀унчо* < *Б̀уно* < *Б̀уньо* (от рум. *vin* ‘добър’) (СтИл, 93). – 112.

буратини: Е. – Дой., Плоп – етнонимно прозвище за молдованите, по името на популярния лит. герой *Буратино* в смисъл на глупави, празноглави хора (прен. ‘направени от дърво’). – 12.

Бургàз: Ан. – Киш. – по Ой *Бургàс*, с редуване *з:с* и в сегашния кн. ез., срв. Бургас, но бургазлии, повече за името при Т. Балкански, Бургас в светлината на езиковата археология, в: *Езикът и културата в съвременния свят*, ВТ 2012, 22-24. – 59, 137.

Бургуджй (гаг.): Ан. – Бес. – от диал. *бургуджия* ‘ковач, който прави бургии’ (тур. *burgisi*) (по СтИл, 93), което в този случай е неточно; по СелИ Бургуджи, в Арцизки район на Украйна или направо от *Бургуджий*, сега Горно Александрово в Сливенско, за името повече при Т. Балкански, На пусто 46. – 59, 137, 143.

б̀ургуджийци: Груп. – Бес., Ис., Яр. – по СелИ *Б̀ургуджи* (сега *Виноградовка*, Арцизки район, Украйна). – 7.

Бурйлови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Борйл*, с ред.; явно името Борил, смятано за куманско (В. Стоянов, *История* 307) а не “възстановено” като ДФ на Борис както е при Стил 84, се е пазило при българите, вж. *Борила* при Л. Станковска 46. – 42, 141.

Бурлàк: Ан. – Киш. – вж. *Бурлàкови*. – 68, 130.

Бурлàкови: Ан. – Ст. – по Пр *Бурлàк(а)*, вер. от рус. диал. *бурлак* ‘гурбетчия’ (Н. Куртев, *Селищата...*, 208); при Унбергаун 98: “etimologia neясна”.

Бурнусу̀с (гаг.): Ан. – Киш. – от тур. *burunsuz* ‘който няма нос или обоняние’ (СтИл, 94), метатеза *ну:ун* и обеззв. *с:з*. – 130. – 165.

Бурньовците: РПр. – Кол. – по РПр *Бурньовци(те)* < от ЛИ *Бурньо* (по прил. *бурен*) (СтИл, 94). – 98.

Бурови: Ан. – Киш.

Бурук: Ан. – Яр. – от тур. *biruk* ‘възкисел’ (СтИл, 94). – 130. – 165.

Бурьонка (за крава): З. – Дой. – българиз. по умал. рус. ЛИ *Боренка*. – 171.

Бурянови: Ан. – от ЛИ *Борян*, с ред.

Бустанчеата = *Старити лужя* = *Фъртопити*: Агр. – ВП. – в говора *бустанчеа(та)* ‘бостаните, нивите’. – 2, 31.

Бутнарева кладенц: Хид. – Яр. – от РИ *Бутнар* (рум. *Vutnari*) на молдованин в селото, с рус. мелодичност. – 163.

Бутраци(ти): РПр. – Мак. – по РПр *Бутраци(те)* <Пр. *Бутрака*: *бутрак* ‘вид трън’. – 87.

Б’уук байъръ = *Гулемия байр*: Ор. – Ком. – тур. при гагаузи *büyük* ‘голям’ *bayırî*. – 165.

Бухалови: Ан. – Киш.- по Пр *Бухал(а)*.

Бущик (за кон): З. – Ал. – с рус. умал. –ик от ЛИ *Буца*. – 53.

Бучкови: Ан. – Бъл., СарН., Ст. – по Пр *Бучка(та)*. – 112.

Бучковски: Ан. – Киш. – вж. *Бучкови*. – 96.

Буюкан: Кв. – Киш. – по името на жилищния район *Буюкан*, НИ *Буюкан*’ (рум. *Vuiucani*). – 163.

Буюкли: Ан. – Киш., Ком. – по тур. *büyük-li* ‘с големи мустаци’; род Буюкли е имало в Козос Моде, Сливенско, който се изселва в Бесарабия?! – 137.

Буян (за кон): З. – Ал., Дой., Мак., НТом., Пар. – обикновено се предполага ред. по ЛИ *Боян*; тук контаминирано с *буен*. – 13.

Буян(ови): Ан. – Киш. – по ЛИ *Боян*, с ред.

Буяновски: Ан. – Киш. – вж. *Буян(ови)*. – 96.

българи: Е. – Тар., Тц. – 12.

Българийка: Ой. – Бъл. – по Сели *Българийка*, образувано с рус. ойкон. суф. –ка, аналогично на *Александровка*, *Булатовка* и под. – 154, 157.

българийци: ЖитИ – Бъл. – по Сели *Българийка*, вж. – 14.

Българцка улица: Кв. – Княз. – в говора *българцка* ‘българска’. – 47.

български език: Линг. – Ал. – 16.

Бял’бърти: РФИ, РПр. – Ст. – с екане в Пр *Белбери(те)*, по тур. *berber* ‘бръснар’. – 31, 46, 87, 143.

Бянов: Ан. – Ком. – по ЛИ *Бяно* < *Боян* със свръхякане (СтИл, 98). – 43, 46.

В

- Вакзал'ная*: Ход. – Ал. – русизъм; *Вокзальная*, декомпозит от *Вокзальная* улица. – 164.
- Валерик* (за магаре): З. – Пер. – по умал. рус. ЛИ *Валерик* < *Валери(й)*. – 53, 164.
- Валерика* (за магаре): З. – Пер. – по умал. женско ЛИ *Валерика* < *Валерия*. – 152, 164..
- Валет* (за куче): З. – Ал. – вер. по рум. *valet* ‘карта за игра вале’ (?!). – 163.
- Вали Пержса*: Ой. – ВП. – българиз. форма на Ой. *Валя Пержсей*, вж. – 154, 156, 157, 171.
- валипержанци*: Груп. – Княз. – по Сели *Валя Пержсей*, вж.
- валиперженци*: Груп., ЖитИ – ВП. – по Сели *Валя Пержсей*, вж. – 14.
- валипержци*: Груп. – Бес., Ис., НТом. – стегнато по ЖитИ *валиперженци*, вж. – 14.
- Валя падурий*: Т. – Баш. – по рум. *Valea padurii* ‘гориста долина, низина’. – 9, 163.
- Валя Пержсей*: Ой. – ВП. – по рум. *Valea Perjei* ‘Сливово долина’ (вж. Н. Куртев, Селищата..., 209 и Т. Балкански, На пусто..., 149). – 9, 163.
- Валя-Перженски винзавод* = *Винзавода*: Ойд. – ВП. – по Сели *Валя Пержсей*, вж.
- валяперженци*: Груп. – Ст., Тц. – вж. *валиперженци*. – 7.
- валяпержци*: Груп. – Плоп, Яр. – стегнато по ЖитИ *валяперженци*, вж. – 156.
- Валя-Циганашулувия кладенц*: Хид. – Баш. – по рум. *Valea Țigănașului* ‘Долината на циганчето’ и *seșmea, fântina* и под. – 58.
- Ваню(ф) кладенц* = *Йохчу Иванувуту кладенчи*: Хид. – Тц. – ЛИ *Ваню:Ваньо* < *Иван*. – 32.
- Варатикския синур*: Т. – Хом. – по Сели *Варатик* (дн. *Окюл Рош*).
- Варбан*: Ан. – Ком. – по ЛИ *Върбан*, с асимилация *а:ъ*. – 47, 68.
- Варяна* (за крава): З. – Воз. (?!).
- Варнали*: Ан. – Киш. – по ЖитИ *варналии* ‘от гр. Варна’ и при гагаузи (ДиК 125). – 61, 73, 137, 172.
- Варненская*: Ход. – Ком. – рус. изговор на улица *Варненска*; по ЖитИ *варнене*; възможно да е имало махала *Варна, Варналий*. – 164.
- Ва̀силеви*: Ан. – Ком.
- Василѝогло* (гаг.): Ан. – Бес., Ком. – с добавен гаг. суф. *-огло* (тур. *-oglu* ‘син на’). – 100.
- Вас'ка* (за прасе): З. – Ал., Баш., Бес., Воз., Дой., Ис., Княз., Кон., Ком., Мак., Пер., Хом. – по умал. рус. ЛИ *Васька* < *Ва̀сильий*. – 164.
- Васковчени*: РФИ, РПр. – ВП. – видоизм. по РФИ *Васковчетата*. – 99.
- Вася* (за прасе): З. – Пар. – по умал. рус. ЛИ *Вася* < *Ва̀сильий*. – 164.

Вел'вич: Ан. – Пар. – видоизм. от ФИ<А> Велвич, вж.; с антроп. суф. –*ич*, за което е трудно да се реши дали е бълг. умал. *ич* сръбско фамилноименен – *ич* или руско патринимно – *ич*. – 32, 38, 53.

Велеви: Ан. – Бес., Киш., Ком. – по умал. бълг. ЛИ *Вельо*.

Великогло (гаг.): Ан. – Бес., Киш., Ком. – по ЛИ *Велико*. – 100.

Великсар: Ан. – Киш. – често при бълг. (и гагаузи сред тях) при ДиК 125 и Великсаров; тур. при гагаузите изговор на *Великџар* > *Великсар* (вж. за явлението при Ат. Илиев, Турски изговор на български местни имена, Сп. БАН XIV 1917, с. 103 и сл.) (Ал.

Войникова, Селищата..., 228); името сякаш по това четене е нелогично, не е регистрирано в бълг. антропонимикони?! Не е ли с народно етим. сближение по Велик ЛИ Великзар: Велизар, гр. Βελισάρης, при Jordan, Dicționar 483: Velis(s) ari(s). – 66, 141.

Величко: Ан. – Киш. – вж. *Величко(ви)*.

Величко(ви): Ан. – Пар. – от бълг. ЛИ *Величко*. – 68, 112.

Велюфцкити лузя = *Еврейцкити лузя* = *Немецкити лузя* = *Секуфцкити лузя*: Агр. – Бес. – по РИ *Велеви*, вж.; в говора *Велюфцкити* ‘Велевските’.

Веџера (за крава): З. – Яр. – по жен. ЛИ *Веџера*.

Веран дереси: Хид. – Ком. – погагаузено по РечИ *Веран(а)* и *дере*, тур. *dere* (‘Веранското дере’). – 168.

Вербанови: Ан. – Киш., Пар. – русиф. по бълг. ЛИ *Върбан*. – 47.

Верка (за кон): З. – Ис. – по умал. рус. женско ЛИ *Верка* < *Вера*. – 164.

Верхня махла = *Горна махла*: Кв. – Бъл – българиз. от рус. *верхняя* ‘горна’. – 169.

Ветити лузя: Агр. – Ал. – по диал. *вет* ‘вехт, стар’. – 20.

Ветия Железния път = *На Разџезда*: Дром. – Ал. – с удвоено членуване, характерно за бесарабската българска реч; *вет* ‘вехт’ в говора. – 48.

Ветия суват: Хид. – Пер. – вж. Стария суват; *вет* ‘вехт’ в говора.

Ветуту гробище = *Нашуту гробище* = *Старуту гробище*: Некр. – Бес. - *вет* ‘вехт’ в говора; с ред. и чл.

Веџерница: Астр. – Княз.

Виџле де Сус: Кв. – Баш. – по рум. *Viile de Sus* ‘Горните вили’. – 163.

Винария „Циганка”: Ойд. – Плоп. – по рус. *винария* ‘винарна’ и *циганка* с предмет на ударението от руски тип.

Винзаџода = *Валя-Перџенски винзаџод*: Ойд. – ВП. - чл.

Винзаџод „Тераџин”: Ойд. – Ис.

винитик: Е. – Бес: по рум. *vinitic* ‘пришълец’. – 163.

винитиц: Е. – Ис. – вж. *винитиц*’. – 12, 163.

винитиц': Е. – Ан., Бъл., Воз., Плоп – по рум. *vinîtiț* 'пришълци'.

Винника: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на "улица Винника". – 171.

Виноградная: Ход. – Баш., Ком. – изговор на рус. име на улица *Виноградная*; по рус. *виноград* 'грозде'. – 164.

Висаровския кладенц: Хид. – Тр. – РФИ *Висаров*, рег. в Никопол (Ст. Ил. 111); за Илиев по рум. *visare* 'сънуване', но в рум. ез. няма такава име; явно декомпозит от Висарион. – 56.

Виткови: Ан. – Бес., Дой. – по ЛИ *Вит(к)о*. – 69.

Вичеви: Ан. – Ис., Куп. – по ЛИ *Виче:Вичо*, бълг. декомпозит на *Величко*, вж..

Вичерната звезда: Астр. – Дой. – с ред. – 4, 42.

Вичерови: Ан. – Киш. – турцизирано при гаг. Вицеров, регистрирано в Свищов (СтИл, 112), по вицар 'лозар', рум. *vița* 'лоза'. – 39, 47, 143.

Вишиньовка йолу = Вишиньовския път: Дром. – Ком. – по СелИ *Вишиньовка*, тур. изафет при гагаузи на *Вишиньовския път*; рус. *Вишиневка* и тур уол 'път'. – 62, 168.

Вишиньовския път = Вишиньовка йолу: Дром. – вж. *Вишиньовка йолу*.

Владови: Ан. – Пар. – по бълг. ЛИ *Влаго* < *Владимир*. – 91.

Влаеви: Ан. – Киш. – по бълг. ЛИ *Влай* < *Влайо* (СтИл, 113). – 91.

Влайко: Ан. – Киш. – вж. *Влайкови*. – 68, 130.

Влайкови: Ан. – от ЛИ *Влайко:Влайо*. – 69.

Влах: Ан. – Ком. – по Пр *Влах(а):влах* (от етнонима *влах, власи*). – 68, 130.

Водничар: Ан. – НТом. – с ред. – 119, 130, 143.

Водник: Ан. – Бес. – (?!); нерегистрирано, бълг. *водник* 'котлярник'; някъде *водник* 'дете, което носи при ръсене котлето със светена вода'. – 130, 141.

Вознеден(и): Ой., Ход. – Воз. – по СелИ *Вознеден(и)* (рус. *Вознесены*, рум. *Vozneseni*) (вж. при Т. Балкански, На пусто..., 151). – 60, 154, 163.

Вознеденска бразна: Т. – Тц. - по СелИ *Вознеден(и)*, вж.

вознеденци: Груп., ЖитИ – Воз., Мак., СарН. - по СелИ *Вознеден(и)*, вж. – 14.

вознеденчани: Груп. – Княз. - по СелИ *Вознеден(и)*, вж.

Войнови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Воин*.

Воински: Ан. – Дой. – вж. *Войнови*. – 104.

Вокзал'ная: Ход. – Бес., Пер. – 'гарова', вж. и *Вакзальная*.

Волканови: Ан. – Киш. – русифиц. по бълг. ЛИ *Вълкан*; с лабиализация *о:ъ*.

Волкова: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Волкова*. – 152, 169.

Волкови: Ан. – Ал., Бес., Воз., Киш., Кон., Куп., Тр., Тц. – порусено (с'ъ >'о) по бълг. ФИ *Вълкови*, вж. – 47, 91, 164, 169.

Волкува кладенц: Хид. – Воз. – по РИ *Волкови* (вж.) в селото, с рус. мелодичност.

Волови: Ан. – Киш. – по бълг. ЛИ *Воло* (от *вол*: при обредно подхвърляне го помирисал вол) (СтИл, 115); ако не е русифицирано *Вълови*?!)

Во̀лодчикувуту лози: Агр. – Пар. – по умал. рус. ЛИ *Во̀лодчик* ‘Владко’; с ред. и чл. – 53, 111.

Волонтире́ску: Агр. – Баш. – по рум. *voluntar*, рус. *волонтер* ‘доброволец’. – 2, 149, 163.

Волчанови: Ан.- Ком. – порусено от бълг. ЛИ *Вълчан*. – 47.

Воро̀йшилова: Ход. – Пар. – по името на маршала на Съветския съюз *Кл. Ворошилов* (1881-1969). – 164.

Втората гробица (ж. р) = *Старата гробица*: Некр. – Пар., с чл. – 65.

Втората`улица: Кв. – Воз. – 65.

Вторити саки: Агр. – Ст. – в говора *саки* ‘ниви’; с ред. – 2, 65.

Втория ба̀ир’: Ор. – Ст. – с мекост *р*’:*р*. – 65.

Втория копан’: Хид. – Ис. – в говора *копан*’ ‘язовир’; с мекост *н*’:*н*.

Втория мос: Геф. – Ст. – с елизия на *т* (*мос:мост*).

Втору мѐйенску`озеру: Хид. – Яр. – по СелИ *Мѐйен(и)* (рус. *Мешень*, рум. *Meşeni*).

Вторуту дере: Хид. – Ал. – с чл. и ред. – 65.

Вудѝницата = *Мел`ницата*: Ойд. – Пар. – с чл. и ред.

Ву̀енната гробица (ж.р.) = *Румънската гробица*: Некр. – Ст. – с чл. и ред.

Ву̀колови: Ан. – Бес. – не регистрирано; не е по гр. *Во̀иколос* – име на календарски светия (СтИл, 117); типът Иванов е фамилизиран повторно от началното Иванову:Иваноглу ‘син на Иван’; описан е в литературата от Ничка Бечева. – 47, 103, 142.

Въл`чанови: Ан. – НТом. – по бълг. ЛИ *Вълчан*; с мекост *л*’:*л*. – 47.

Въ̀йшката: Агр. – Кол. – българиз. по рус. *вѣшка* ‘вишка, наблюдателница’. – 47, 171.

Вълкови: Ан. – Кол., Ст. – по ЛИ *Вълко*. – 47.

Вълковичий: РФИ. – Пар. – видоизм. по ФИ *Вълковичи*; с антроп. суф. *-чий*. – 95.

Въл`чата`абълка: Агр. – Куп. – в говора на местните българи *въл`чата`абълка* ‘вълчатата ябълка’, за вид плевел регистриран в бълг. ботанически справочници (Ст. Илчев, Ботаничен речник, ръкопис, пази се в ИБЕ), 35, *вълча ябълка* ‘трева с едри сърцевидни листа, жълтеникави цветове и подобни на смокина плодове; бабка, Вълковина ябълчина, яблъчковица, лат. *Aristolochia clematidis*. – 47, 54.

Вър̀топцкъ гуръ: Дрим. – Тар. – видоизм. по СелИ *Хър̀тон* (рус. *Гермон*, рум. *Hîrtop*). – 9, 47.

Вър̀униния гирян: Хид. – Пар. – (?!); в говора *гирян* ‘кладенец’ и РИ *Вар̀унини*. – 86, 141.

Въ̀чийти: РПр. – Тр. – от ЛИ *Въ̀чия*. – 47, 87, 141, 142.

Высоцкаго: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Высоцкого*; в чест на известния руски композитор, певец и актьор *Владимир Высоцкий*, рус. *Высоцкий*. – 164.

Вятър(а): *Горния, Долния, Дол'ния, Западния, Карбунския, Куешкия, от Бабянта дупка, откаде Карбуната, Пролетния, Саратския, Северния, Сибирския, ут Биндер, Утдоре, ут дорните села, ут долните села, Утдолу, ут Запада, ут Севера, ут Тираспол', ут Юга, Чок-Майданския, Чюбанцкия, Южния*. – 47.

Вятъра от Бабянта дупка: Вен. – Ан. – предл.; вж. *Бабянта дупка*. – 67.

Вятъра откаде Карбуната = Карбунския вятър: Вен. – Ал. - предл.; в говора *откаде 'откъм'*; по СелИ *Карбуна*. – 5.

Вятъра ут Биндер: Вен. – Пар. – предл.; по Ой *Бендер* (рус. *Бендеры*); с чл. и ред.

Вятъра ут дорните села = Горния вятър: Вен. – Пер. – предл., чл. и ред.

Вятъра ут долните села = Долния вятър: Вен. – Пер. – предл.; чл. и ред.

Вятъра ут Запада: Вен. – СарН. – предл.; чл., ред. и рус. мелодичност.

Вятъра ут Севера: Вен. – СарН. – предл.; чл., ред. и рус. мелодичност

Вятъра ут Тираспол': Вен. – Пар. – предл.; по Ой *Тираспол* (рус. *Тирасполь*), чл., ред. и рус. мелодичност.

Вятъра ут Юга: Вен. – СарН. – предл.; чл., ред. и рус. мелодичност.

Г

Гаврилова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Гаврилова*. – 164.

Гаврилови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Гаврил*. – 91.

Гаврилюка: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Гаврилюка*. – 164.

Гагаѳузите: Ан. – Пар. - по РПр *Гага(в)узите*, с епентетично *в*. – 40, 87.

Гагарина: Ход. – Баш., Княз., Кол., Пар., Тц. – по името на първия космонавт *Ю. А.*

Гагарин (1934-1968); българиз. по начално рус. улица *Гагарина*. – 164.

Гагауз: Ан. – Пар. – по етнонима *гагаузи*.

гагаузи: Е. – Ал., Бъл., ВП., Воз., Гот., Ис., Княз., Кол., Ком., Кон., Пар., Пер., Плоп, Тар., Хом., Яр. – 16, 172.

Гаджал: РПр на Радулови в Паркани (Бесарабските 281), по *гаджал* 'самоназвание на българите гагаузи (Т. Балкански, Кавказките българи), етимологически дублет на етноним *хазар*. – 68, 130, 132.

гиджели: Е. – Ст. – видоизм. от *гаджали*, с дисимиляция на гласните *и:а* и поведение на гласните *е:а* след *ч, ж* и *ш*.

Гажеви: Ан. – Киш. – по мъжко ЛИ *Гаджо* (СтИл, 123); с елизия на *д*. – 47.

Газова заправка: Ойд. – Кол. – по рус. *заправка* ‘бензиностанция’.

Гайвук: Ан. – Пар. – РИ неясно. – 130, 139.

Гайда: Ан. – Ком. – по Пр *Гайда(та)*. – 130.

Гайдеви: Ан. – Бес. – вж. *Гайда*.

Гайдови: Ан. – Киш. - вж. *Гайда*.

Гайдарџи: Ан. – Бес., Кол., Ком., Пар., Яр. – по Пр *Гайдарџи(ята)*; с елизия на *д*. – 143.

Гайдурџата: РФИ. – Кол. – по РПр. *Гайдурџа(та)*, Пр *Гайдурџа*; за СтИл 124, *Гайдурџов* : разновидност на *Гайдовџ*; едва ли : с т’д’ в Гайгур, арум. *gajgur* ‘авлига’ или направо по *Гайдурџа*, гр. γαῖδοῦρι ‘магаре(то)’; по-вер. е първото решение, срв. кортенското Гургуров < гургур ‘вид гълъб’. – 113, 115, 142.

Гайџуша: Астр.- по рум. *găiņă* ‘кокошка’ и ум. суф. –уџ (. *găiņușă* ‘кокошчица’); стара калка на бълг. *Кокошката*, срв. синонима *Слоџса си риј* < Клочката с пиленцата. – 58, 163.

Гайтанџи: Ан. – Киш. – от *гайтандџия* ‘производител и продавач на гайтан’ (СтИл, 124); с елизия на *д*. – 47, 115, 130.

Галадофката: Хрон. – Ал., Ан., Бес., Бъл., ВП., Дой., Ис., Ком., Кон., Пар., Пер., Ст. – с член по рус. *голодовка* (в Молдова 1947 г.); уподобяване по звучност (обеззвучаване *в:ф*). – 24, 171.

Галанувата гурџика: Дрим. – Ал. – по РПр *Галанови(те)*, вж. *Галанувите*; с чл. и ред. – 9.

Галанувите: Ан. – Ал. – по ЛИ *Галан* (СтИЛ, 124). – 91.

Галаџана: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Галаџана*, рум. РИ *Галаџану* или по рум. жителско *galațani* ‘придошли от Галац’.

Галеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Гальо* < *Галин*.

Галинкуви: Ан. – вер. по умал. ЛИ *Галин(ко)* < *Галин*, с ред. – 69.

Галушко(ви): Ан. – Киш., Пар. – по бълг. ЛИ *Галушко* < *Галуш* < *Гал(о)* (СтИл, 125). – 69.

Гамџту: Агр. – Тар. – видоизм. по сорта грозде *гамџе*, с поведение на гласните ъ:е и чл. – 2.

Гангура: Ой. – Ал., Каюн., вж. – по рум. ЛИ *Гангур*. -149, 163.

Гангурската бразна: Т. – Ал. – по СелИ *Гангура*, вж. – 55.

Гангурския мост: Геф. – Ал. – вж. *Гангура*. – 6.

Ганевич: Ан. – Пар. – по бълг. ЛИ *Ганџо* + антроп. суф. –ич. – 95.

Ганели: Ан. – Бес. – с рум. –el от *Гано*. – 53, 80, 172.

Гаѝенко: Ан. – ВП. – по ЛИ *Ган(ъ)о*, украизирано с антроп. суф. – *енко*. – 82.

Ганкинти: РПр. – Тц. – по бълг. женско ЛИ *Ганка*, с ред. и характерна за говора елизия на *и*. – 86.

Ганчеви: Ан. – Бес., Киш., Кон., Пар., Тр. – по ЛИ *Ганчо* < *Драѓанчо*, *Богданчо* и под. – 112.

Гаража: Ойд. – ВП., Дой.

Гаражя: Ойд. – Ст. – в говора *гаражя* ‘гаража’. – 47.

Гара йолу = *Железния път*: Дром. – Ком. – изафет при гагаузи ‘пътят за Гарата’. – 168.

Гаран: Ан. – Киш. – по ЛИ *Горан*, с рус. акане. – 68.

Гарањовски: Ан. – Ан., Плоп, Тар. – с рус. акане: *Горановски* (с премет на ударението); а може би по ФИ *Карановски* – от с. Караново, Айтоско (по СтИл, 242). – 44.

Гаргалък: Ан., Агр. – Бес., Киш., Ком. – по СелИ *Гаргалък*, Добричко; и при тукани, и при гагаузи. – 25, 130, 137, 172.

Гаргу: Ан. – Пар. – по Пр *Гарга(та)*. – 130.

Гастиница: Ойд. – Бес. – рус. *гостинница* ‘хотел’. – 164.

Гастинниците: Ойд. – Ком. – вж. *Гастиница*.

Геврик: Ан. – Мак. – по бълг. Пр *Геврек(а)*, с премет на ударението и ред. – 42, 44, 130.

Генши пай: Агр. – по тур. при гагаузи *geniş* ‘широк’ и в говора *пай* ‘участък, парцел’. – 2, 165.

Генови: Ан. – ВП., Дой., Киш., Мак. – по ЛИ *Гено*.

Генчу: Ан. – Пар. – деформирано от ЛИ *Генчо*. – 112, 130.

Гёологов: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Гёологов* ‘Геолозите’. – 164.

Гепите: РФИ. – Кон. – по РПр *Гепи(те)* - ?!. – 87, 130.

Георѓиеви: Ан. – Дой., Киш., Ком., Мак.

Георѓиогло (гаг.): Ан. – Ком. – БИ ‘синът на Георги’. – 100.

геран ‘кладенец’: *Андреевия*, *Бийириќия*, *Гимпулувия*, *Дилиѓануфќия*, *Замфирувия*, *Кирнувќия*, *Масковския*, *Милидонува*, *Мош Стъопувия*, *Плагувия*, *Сониния*, *Трифунувия*, *Чулакува*.

Геранчуимъ = *Душувата чуимъ*: Хид. – Тар. – контаминация от диал. *геран* ‘кладенец’ и *чуимъ* ‘чешма’; бълг. изафет по типа Дунав мост, описан от Т. Балкански.

Герасимова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Герасимова*. – 164.

Гербали (тукани и гаг.): Ан. – Бес. – ?!. – 45.

Герѓанови: Ан. – ВП. – по бълг. мъжко ЛИ *Герѓан*.

Гердеви: Ан. – Бес. – едва ли по нем. мъжко ЛИ *Герд*, *Gerd*; хармонизирано *Гърдеви*. – 45.

Германови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Герман*.

Герович: Ан. – Киш. – по ЛИ *Геро* с антроп. суф. –ич. – 95.

Герчо̀гло (гаг.): Ан. – Ком. – БИ ‘синът на Герчо’. – 43, 100.

Герчу: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Герчо*, с ред. – 68, 112, 130.

Гечеви: Ан. – Куп. – по ЛИ *Гечо*, декомпозит от *Генчо*.

Гешови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Гешо* < *Гѐорги*.

Гивѐча: Дрим. – Кон. – в говора *гивѐч* ‘гора с разнообразна растителност’ < гювеч ‘смесен’. – 9, 28.

гиджѐли: Груп. – Ст. – така българите тукани в това село наричат българите гагаузи. Името не е случайно; самите гагаузи се самонаричат гаджал(лар) и се поздравяват с това име (Т. Балкански, Кавказките българи); този учен смята (устно), че гаджал е точен съответник на *хазар*, респ. гагаузите са част от хазарите юдеизирани булгари, които прииждат в Българското царство след „съсипването” на Хазария; действително етнонимите са открити: гаджилар, род на племето *кангарлъ* в Карабах; гаджали, род на туркмените каракоюнлу; гаджили, род на племето текла (ДиК, 115). – 7, 47.

Гилтоската брез̀на: Т. – Плоп – по СелИ *Гилтос* (рум. *Giltosu*). – 55.

Гимишли (гаг. и бълг.): Ан. – Бес., Ком. – по жит. гимишли от място с име Гимиш (къой, дере и под.), много често в топонимията на Турция; невъзможно по тур. *gümüşlü* ‘сребърен’ както е при ДиК 129; в този език гласните не менят качеството си, т.е.

Гимишли е българско име и при гагаузите. – 73, 137, 172.

Гим̀назия: Ойд. – Плоп.

Гим̀назия №22: Ойд. – Бес.

Гим̀назията: Ойд. – Ис.

Гим̀назията = Ш̀колата: Ойд. – ВП., Мак.

Гимпули: РФИ. – Тар. – по РПр *Гимпули(те)* < Пр Гимпула < рум. *ghimp* ‘шило, игла’, букв. *Ш̀ило(то)*. – 107, 130.

Гимпулувия геран: Хид. – Тар. – по РПр *Гимпули* в селото, с чл. и ред.

Гинку: Ан. – Пар. – румънизирано от бълг. ЛИ *Гинко*. – 68, 69, 130.

Гинкул(ови): Ан. – Киш. – вж. *Гинку*. – 103.

гир̀ян ‘кладенец’: *Бесувия*, *Вър̀униния*, *Козликувия*, *Кукувия*, *Савелиевия*, *Шундувия*. – 46.

гир̀янчита(та) ‘кладенчета(та)’: *бис чак̀ли*, *ф П̀лавнити*.

Гир̀янчита(та) бис чак̀ли = Гир̀янчита(та) ф П̀лавнити = Кал̀хознити гир̀яни: Хид. – Пар. – 67.

Гир̀янчита(та) ф П̀лавнити = Гир̀янчита(та) бис чак̀ли = Кал̀хознити гир̀яни: Хид. – Пар. – вж. *гир̀янчита(та)*, с чл., ред. и обеззв. *ф:в*.

Гиџоците: РПр. – Кон. – вер. деформатив по РПр *Гиџови(те):Гичови(те)*; (?!). – 87.

Главан: Ан. – Киш. – по ЖитИ *главанци*, вж.. – 157.

Главана: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Главана*.

главанци: Груп. – Воз., Хом. – по СелИ *Главан* (сега *Главани*, Арциски район, Украйна). – 7.

главанчани: Груп. – Бес. – вж. *главанци*. – 7.

Главния мост = *Моста ду Рестарана*: Геф. – Бес.

Главчеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Главчо* < *Главьо* или Пр на главест човек (СтИл, 134). – 112.

Гладѝатор (за куче): З. – Ис.

Гладичуви: РПр. – Пар – (?!).

Гладна гудина: Хрон. – СарН. – ред.

Гладната гудина: Хрон. – НТом. – чл. и ред.

Гладъ: Хрон. – Бес., Бъл., Гот., Куп., Пер., Плоп, СарН., Ст., Тр. – чл. и ред.

Гланата гудина: Хрон. – Тц. – чл., ред. и елизия на д. – 47.

Гланната гудина: Хрон. – Ан., Бес., ВП., Воз., Дой., Княз., Кол., Мак., Пер., Ст., Тр., Хом., Яр. – чл., ред. и дисимиляция н:д.

Гланните гудини: Хрон. – Кон. – вж. *Гланната гудина*. – 24.

Гланнѝта гудина: Хрон. – вж. *Гланната гудина*.

Глоданови: Ан. – Ал. – по ЖитИ *глодани*, вер. от СелИ *Глогово*, Ловешко. – 137.

Глушкови: Ан. – Киш. – от *глушко:глухчо* ‘глух или възглух човек’ (СтИл, 135). – 69.

Гоголя: Ход. – Бес., Ком., Пар. – изговор на рус. име на улица *Гоголя*; в чест на популярния рус. и укр. писател *Н. В. Гогол*. – 164.

Голбан: Ан. – Киш. – при I. Jordan, Dicționar 227, рум. Golban, рус. Холбан, явно ДФ на *Горбань* (Унбогаун 377). – 47, 130.

Голеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Голо* < *Драдол*, *Нягол* (СтИл, 137).

Голяма Кошница: Ой. – Кош. – УВ на СелИ *Кошница*, вж.

Голан’куви: РПр. – Пар. – (?!). – 38, 69.

Гората = *Гурата*: Дрим. – Плоп. – 9.

Гората на баиря = *Тулоката*: Дрим. – Мак. – предл.;

Горбунова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Горбунова*. – 164.

Гор’кого: Ход. – Дой., Пар. – по рус. име на улица *Горького*; в чест на *М. Горки*, съветски писател.

Горна махала = *Отгоре*: Кв. – Баш. – 38.

Горна махла = *Верхня махла*: Кв. – Бъл. – 38.

Горна майлъ: Кв. – Тар. – 38.
Горната маала = *Тараклийцката маала*: Кв. – Ан. – 38.
Горната махла: Кв. – Тц.
Горната махла = *Горната улица* = *Горния път*: Кв. – ВП.
Горна улица: Кв. - Ис. – 38.
Горната улица = *Горната махла* = *Горния път*: Кв. – ВП. – 15.
Горната улица = *Горния край* = *Горя* = *Новуതു селу*: Кв. - Ст. – 15.
Горната улица = *Горния ред*: Кв. – Ал., Пер., вж. *Долната улица*. – 15.
Горната част = *Каранаймак* = *Туканската махала* = *Тукањяска* = *Туканнар*: Кв. – Ком.
Горната част = *Фтората учаска*: Кв. – Мак.
Горнити лузя: Агр. – Куп., чл. и ред.
Горния вятър: Вен. – Ал., Ан., Бес., Бъл., Дой., Ис., Княз., Кол., Ком., Кон., Куп., Мак., НТом., Пар., Плоп, Ст., Тр., Тц., Хом., Яр.
Горния вятър = *Вятъра ут ъорните села*: Вен. – Пер. – 5.
Горния вятър = *Утџоре вятъра*: Вен. – ВП. – 5.
Горния Гулемия баир: Ор. – Куп. – с ред. и двойно чл., характерни за бесарабската българска реч. – 48.
Горния край = *Горната улица* = *Горя* = *Новуതു селу*: Кв. - Ст. – в говора на местните българи *горния край* ‘горната махала’. – 15.
Горния път = *Горната махла* = *Горната улица*: Кв. – ВП.
Горния ред = *Горната улица*: Кв. – Ал., Пер., вж. *Долния ред*. – 15.
Горния ред = *Плавненския ред*: Кв. – Хом. – 15.
Горнута дирѐ: Хид. – Куп. – чл. и ред.
Горня махла: Кв. – Кол. – в говора *горня махла* ‘горна махала’.
Горците: РФИ. – Кон. – по РИ *Горци(те)*. – 110.
Горя = *Горната улица* = *Горния край* = *Новуതു селу*: Кв. - Ст. – вж. *Горния край*; в говора *горя* ‘горе, на високо’, с преглас *на я*. – 46.
Госадминистрацията = *Примарията* = *Сел’свьѐта*: Ойд. – Пар. – българиз. по рус.
Госадминистрация : *государственная администрацията* ‘държавна администрация’. – 171.
Господинови: Ан. – Бес., Киш., Яр. – по ЛИ *Господин*.
Готѐц(и): Ой. – Гот. – по СелИ *Готѐц*, рус. *Готѐшт*, рум. *Goțești*; рум. *Gotea* от бълг. ЛИ *Готе* < *Гѐорги* (Jordan 229). – 154.
готѐщенци: ЖитИ – Гот. - по СелИ *Готѐц(и)*, вж. – 14.
Готѐцската брезна: Т. – Плоп - по СелИ *Готѐц(и)*, вж.

Гофкуви: Ан. – Пар. – 69.

Гоцу̀лски: Ан. – Киш. – РФИ < Пр. *Гоцула*, Гр. *гуцули* в Украинските Кърпати, в БО представен от Т. Балкански, М. Парзулова, Карпатските българи, ВТ 1996. – 42, 129, 132.

Гочюф Петрова к̀ладя̀нц: Хид. – Ст. – в говора *Гочюф Петрова к̀ладя̀нц* ‘кладенеца на Петър Гочев(ия)’, с рус. мелодия. – 47, 97.

Гочюф Савюва к̀ладя̀нц: Хид. – Ст. – в говора *Гочюф Савюва к̀ладя̀нц* ‘кладенеца на Сава Гочев(ия)’, с рус. мелодия. – 47.

Го̀шарови: РФИ. – Пар. – РИ *Гошари* с *к:г* от *Кошар(и)*, най-вероятно по СелИ Кошарите, Пернишко ?!. – 47, 137.

Гошеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Гошо* < *Гѐорги*.

Граб̀овски: Ан. – Пар. – българизирано рус. Грабовский (Унбегаун 220):граб ‘габър’: - 151, 171.

Градѝнар: Ан. – Киш., Ком., НТом., Пар., Плоп, СарН. – по професиним *градѝнар*; при съседите името значи и ‘българин’, групоним *градинари* ‘българи’ за украинската групонимия, описано при Иван Стоянов, а за румънската от Т. Балкански, Българите от другата страна на Дунава. – 119, 128, 130, 132, 143.

Градина̀та: Агр. – Пар. – с чл. – 2.

Градина̀та на мош Стѝраки: Агр. – Ст. – в говорите рум. *мош* : *то̀ш* ‘дядо и българско гъркоманско *Стѝраки* < *Стѝро*. – 53, 135.

Градин̀та = *Новите лу̀зя*: Агр. – Ан. – в корт. говор *градин̀та* ‘градината’. – 43.

Градѝщенската браз̀на: Т. – ВП. – по СелИ *Градѝще* (рум. *Gradiștea*).

Г̀раницата: Т. – Ком.

Гран̀чар: Ан. – Ком. – по Пр *Грънчар(а)*, с асимилация *а:ъ*. - 119, 130, 169.

Г̀ранчеви: Ан. – Киш. – русифиц. *Грънчеви*. – 112, 169.

Г̀рачеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Г̀раше* < *Г̀расе* (СтИл, 141); с асимилация *ч:ш*.

Грек: Ан. – Бес. – по рус. *грек* ‘грък’. – 123.

Г̀рекови: Ан. – Бес., Ис., Киш., НТом., Тр. – по ФИ *Грек*, вж. – 124.

Г̀реку: Ан. – Баш. – с рум. *у* към рус. *грек* ‘грък’ като прякор за гърчеещи се българи. – 123, 130.

Г̀ривей (за куче): З. – Ан. – рум. за куче *Grivei* : *grivei* “om șoldit” (Jordan 157) = Мързеливец. – 163.

Г̀робѝща (ж.р.): Некр. – Княз., Куп., СарН., Ст., Тар. – 17.

Г̀робѝща = ‘Общая г̀робѝща’: Некр. – Бъл. – 17.

Г̀робѝщата (ж.р.): Некр. – Воз., Дой., Кол., Пер., Хом.

г̀робищата (ж.р.): *В̀тората, В̀уенната, ду Ст̀арата ч̀ерква, Констан̀тиноиската, Куренската, на Тра̀яна В̀тори, на Первата уч̀аска, на Тра̀яна Перви, на Ф̀тората уч̀аска, Наишта, Новата, `Обиша, Первата, Рум̀нската, Ст̀арата.*

Г̀робищата ду Ст̀арата ч̀ерква: Некр. – Хом. – предл.; чл. и ред.

Г̀робищата на Ба̀иря: Некр. – Ал. – предл.

Г̀робищата на Первата уч̀аска: Некр. – Мак. – предл.; вж. *Первата уч̀аска.*

Г̀робищата на Тра̀яна В̀тори: Некр. – Тр. – предл.; вж. *Тра̀яна В̀тори.*

Г̀робищата на Тра̀яна Перви: Некр. – Тр. – предл.; вж. *Тра̀яна Перви.*

Г̀робищата на Ф̀тората уч̀аска: Некр. – Мак. – предл.; вж. *Ф̀тората уч̀аска.*

Г̀робищата: Некр. – Ан. – в корт. говор *г̀робищата* ‘г̀робищата’.

Г̀робище (ср.р.): Некр. – Тц. – 17.

Г̀робище на Пя̀тия уч̀астк: Некр. – НТом. – предл.; вж. *Пя̀тия уч̀астк.*

Г̀робище на Четв̀ортия уч̀астк: Некр. – НТом. – предл.; вж. *Четв̀ортия уч̀астк.*

Г̀робище на Шестия уч̀астк: Некр. – НТом. – предл.; вж. *Шестия уч̀астк.*

г̀робище(то) (ср. р): *Ветуту, на Исер̀лий, на Пя̀тия уч̀астк, на Скѝнос, на Четв̀ортия уч̀астк, на Шестия уч̀астк, Наишту, Нимецкуту, Ново, Новути, Сара̀инскуту, Ст̀аруту, Чѝхуцкуту.*

Г̀робището на Исер̀лий: Некр. – Ис. – предл.; по СелИ *Исер̀лий*, вж.

Г̀робището на Скѝноса: Некр. – Ис. – предл.; по СелИ *Скѝноса*, вж.

Г̀робищиту (ср.р.) *на Флам̀нда:* Некр. – Бес. – предл.; по СелИ *Флам̀нда*, вж.; с чл. и ред.

Г̀роздеви: Ан. – Баш., Бес., Ком. – по ЛИ *Г̀роздьо* (СтИл, 142).

Гром (за куче): З. – Княз. – по рус. име на куче *Гром* ‘Гръм’. – 164.

Г̀ромовой: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Г̀ромовой*. – 164.

Г̀росманити: РФИ. – ВП. – по РИ *Г̀росмани(те)*; нем. *Grosman* ‘голям човек, мъж’ (Н. Vahlow 187). – 159.

Г̀рошеви: Ан.- Ком. – от ЛИ *Г̀рошо* < *Г̀роздьо* (СтИл, 142).

Г̀рудогло: Ан. – Пар. – от бълг. ЛИ *Г̀руд(ьо)* (СтИл, 143) + суф. –огло (тур. –oglu ‘син на’). – 100.

Гру̀шевы сад = *Персикавы сад* = *Сада* = *Сливавы сад* = ‘Ябланьвы сад’: Агр. – Дой. – по рус. *грушевы сад* ‘крушова градина’. – 2, 164.

Г̀ръците: РИ. – Кон. – по РПР *Г̀ръци(те)*; с метатеза *ръ:ър*. – 125.

Госадминистра̀цията = *Примарията* = *Сел`съвета*: Ойд. – Пар. – побългарено по рус. *госадминистра̀ция* ‘държавна администра̀ция’, с чл. – 47.

Губан: Ан. – Тц. – порусено от бълг. ЛИ *Хубан* (СтИл, 524); с редуване г:х. – 47, 130, 169.

Губаник: РПр. – Тр. – видоизм. по *Губан*, вж.; с рус. антропон. суф. –ик. – 53, 68, 130.

Гудуй: Ан. – Пар. – нерег. бълг. ЛИ *Гудуй* < *Гудо*, *Гуди*. – 68, 130, 141.

Гуйгови: Ан. – Дой. – вер. видоизм. по ЛИ *Гуйчо* (СтИл, 144); с дисимиляция г:ч.

Гуйгови: Ан. – Ком. – с редуване к:г в *Гуйко* : *Гуйго*, вж. *Гуйо* при Л. Станковска 85, Й. Заимов⁷³, както и двете форми *Гуйго* и *Гуйко* при СтИл 144, който вижда явлението „озвучаване“ на к. – 47.

Гулемия баир: Ор. – Воз. – чл. и ред.

Гулемия баир = *Б'уук байъръ*: Ор. – Ком. – 19.

Гулемия мост: Геф. – Ал. – чл. и ред.

Гуляма медведица: Астр. – Княз. – полукалка по рус. *Большая медведица* ‘Голяма(та) мечка’; с ред. – 62.

Гулямата мечка: Астр. – Бес., ВП., Дой., Ис., Мак., Хом. – калка на рус. *Большая медведица*. – 4, 42, 58.

Гулямата мечка = *Кулата*: Астр. – Яр. – 42, 58.

Гулямата чушма = *Чушмата в Старуту селу*: Хид. – Ст. – с ред. и чл. – 42.

Гурата: Дрим. – НТом. – ред. и чл. – 42.

Гурата = *Гората*: Дрим. – Плоп.

гур(та) ‘гора(та)’: *Дубоваята, ду селуту, Курожика, Лёовската, на Бужога, накрай селоту, на Лесхоза, насреща, Нилецката, Салкъмуфта, Фламъндъ, Хъртопска, Яргаринска, Яргаринца(та)*. – 9.

Гурата ду Селуту: Дрим. – Тц. – предл.; чл. и ред.

Гурата Курожика: Дрим. – Ис. – тафтология от типа Река Волга = ‘Река Река’, в случая ‘Гората Горичка’, тур. коғиçік ‘горичка’.

Гурата на Бужога: Дрим. – Бес. – с рум. РИ *Војог:Вогоага*, рум. *Војок:Војок* ‘Бял дроб’, с бълг. ред. (Jordan, Dicționar, 70).

Гурата накрай Селоту: Дрим. – Гот. – 67.

Гурата на Лесхоза: Дрим. – предл.; по *Лесхоза*, вж.; с ред. и чл.

Гурата насреща: Дрим. – Тц. – с ред. и чл. – 67.

Гурата = *Палацити*: Дрим. – Воз. – с ред. и чл.

Гурата = *Саката*: Дрим. – Ст. – с ред. и чл.

Гурата Фламъндъ: Дрим. – Гот. – по СелИ *Фламънда*, вж.; с ред. и чл.

Гурзурови: Ан. – Мак., Ст. – по диал. *гурзур* ‘гугутка’ (по СтИл, 145) (Н. Куртев, Селищата..., 217); това кортенско име носят двама много известни изследователи на

българщината в Бесарабия: Николай Гургуров е съавтор учител през 1859на Сава Новаков, вж. Книгите им : Село Кортен. Времена и судьбы, Кишинев 2009; Страницы истории село Кортена (1830-1995), Кишинев 1995; друг Димитър Гургуров изследва българите гагаузи, вж. книгите му: Гагаузы – потомки тюркок – огузов им славяно-болгар?, Киш. 1998; Етнографические и другие данные о происхождении гагаузов, Киш., без дата, Истина о происхождении гагаузов, Киш 2008; за ФИ *Гургуров* има само една бегла бележка (Т. Балкански, В. Кондов, Бесарабски 31), където се съобщава за един *Гургурци Андрейов Иванов Митьо*. СтИл 145, съобщава име *Гургуров*, но без география. Единствената позната засега регистрация на един *Александър Горгуров*, учител през 1859-1861 г. в Преображенското училище на Свищов, вж. Ю. Николова, Достийно естъ. Свищов през XIX в. до първата половина на XX в. Личности, събития, факти, С., 2008, 274. СтИл 145, неоснователно обяснява ЛИ Гургур като „кръстоска от Григор и гургур ‘гугутка’, при Й. Заимов, Бълг. именник 73, *гургур* вид гълъб и в знач. на ЛИ *Гълъб*; в бълг. език *гургур* значи и ‘вид гълъб’, и „пуюк” (БЕР I 295).

Гургурти: РПр. – Ст. – по РПр. *Гур̀ури(те)*; с премет на ударението и елизия на и; вж. *Гур̀урови*. – 43, 87.

гуричка ‘горичка’, ред.: *Галанувата, Младата, Новата, Старата*.

Гуричкити: Дрим. – Ст. – с ред. и чл.

Гурлянди = *Гурляндска махала*: Кв. – Пар. – по бълг. групоним *гурлянди*; или обратното?!, с неясна етим.?!; съществува една нар. етим. По *гурнаци:горнаци* ‘горните , северните’ (Бесарабските 282). Най-вероятно от *гурлянда ‘жител на Гурляне’, западнобълг. торлашко СелИ *Гърлене (не би могло да е сръбско, вж. запазеното л). – 121, 132.

Гурляндска махала = *Гурлянди*: Кв. – Пар. – вж. *Гурлянди*.

гурлянд(ц)и: Груп. – Пар. – по Кв. *Гурлянди*. – 7.

гуръ ‘гора’, ред.: *Александровца, Въртопца, Плопца, Тараклийца*.

Гутец(и): Ой. – Гот. – по СелИ *Готец(и)*, вж.; с ред., характерна за българските бесарабски говори. – 42.

Гърбан: Ан. – НТом. – по РПр *Гърбан(а)* ‘гърбав или попрегърбен човек’. – 47, 130.

Гьозлюк: Хид. – Ком. – така с тур. *gözlük* се наричат кемерните мостове още *гьозове*, срв. Алтъ гьоз, място до Сарая, Пазарджишко = ‘мост с 6 гьоза, отвора’. – 165.

гюл’менци: Груп. – Бес. – от СелИ *Гюлмен* (сега Минчуна, Резински район, Молдова) (повече при Т. Балкански, На пусто..., 157), с мекост л’:л. – 38.

гюлмянци: Груп. – Куп., Яр. – по групонима *гюл’менци*, вж.; с преглас на я. – 7, 46.

Гярана, дету са нуили дубитака: Хид. – Бес. – с ред., чл. и дисимиляция а:ъ.

Гя̀рана, дeту Чайната (Сталовата): Хид. – Бес. – с ред. и чл.; вж. *Сталовата*. – 67.
Гя̀рана ду Чихутскуту гробище: Хид. – Бес. – предл.; с чл. и ред.
гя̀ран(а) ‘кладенец(а)’: *дeту са п̀уили дубитака, дeту Чайната (Сталовата), ду Чихутскуту гробище, Калхозния, на Буџан, на т̀отя Дока, Чихуцкия*. – 46.
Гя̀рана на Буџан: Хид. – Бес. – предл.; побългарено по молд. РФИ *Буџан(у) (Виџани)*.
Гя̀рана на т̀отя Дока: Хид. – Бес. – предл.; по рус. *т̀етя ‘леля’* и женско ЛИ *Дока* (бълг. *Доца*). – 63.

Д

Даймянова клаенц: Хид. – Ал. – стегнато от *Даймяновия*, по ЛИ *Даймян*, в бесарабския говор за всеки *Дамян* (СтИл, 154); с „йотация”, според СтИл 154, което е възможно, срв. ориг. *Δαμιανος*. – 33.
Далакови: Ан. – Киш. – от диал. *далакџия* ‘народен лечител на болестта далак (синя пъпка)’ (СтИл, 154), Пр *Далака*, често при българите.
Далго̀олови: Ан. – Киш. – следа от т. нар. видински българи, в случая от Дълго поле, Видинско. – 59, 137.
Дамаскин: Ан. – Плоп – по ЛИ *Дамаскин*. – 68, 130.
да̀мба - от рус. *дамба ‘бент’* : *Старата, Хомутяновската*. – 131, 164.
да̀мба(та) - от рус. *дамба ‘бент’* : *ду п̀оезда, ду Прута, на средину*.
Дамбата: Хид. – Воз., Пар., Тр., Яр.
Дамбата = Рика Сарата = Риката: Хид. – Тц.
Дамбата = Рџу Тидечулуй: Хид. – Куп.
Дамбата = Езеруту = Запраната уда = Сувата: Хид. – Хом.
Дамба(та) = Пуснату`озеру: Хид. – Мак.
Дамбата ду Поезда: Хид. – Гот. – предл.; българиз., по рус. *п̀оезд ‘влак’*.
Дамбата ду Прута: Хид. – Гот. – предл.; българиз., по РечИ *Прут*; с рус. мелодичност.
Дамбата на средину: Хид. – Гот. – предл.; българиз., по рус. *по средину* ‘по средата’.
Дан (гаг.) : Ан. – Ст. – по ЛИ *Йордан*, но под влияние на честото при румъните (молдованите) *Dan*. – 68, 130.
Дандали: Ан. – Бес. – неясно.
Даниско: Ан. – Пер. – вер. украински деформатив на *Денис(ко)*, срв. ДФ *Данус*, *Диниско*, *Динеско* и др. І.І. Тгійняк, *Словник українських імен*, Киев 2005, 104. – 53, 82.
Данкуларџн маалеси = Данкулувата махала: Кв. – Ком. – по гаг. *Данкуларџн маалеси* в род. пад. ‘Данколовата махала’; вж. *Данкулувата махала*. – 168.

Данкулувата махала = *Данкуларън маалеси*: Кв. – Ком. – по ЛИ Данко < Йордан с рум. антроп. суф. –ул, аналогично на *Божкул*, *Пенчул*, *Гинкул* и под.; с ред. – 107.

Данови: Ан. – Киш. – вж. *Дан*.

Даракови: Ан. – Киш. – вж. *Даракуви*.

Даракуви: Ан. – Пар. – с Пр *Дараци(те)*, с ред.

Дараци: РПр. – Пар. – вж. *Даракуви*.

Дачити: Т. – Бес. – ‘рода на Дако’ > Дачите. – 38, 87, 130.

Дачнууту`озяру: Хид. – Бес. – по рус. *дача* ‘вила’; с удвоено у и ред. – 112.

Двадцать восьмого июня: Ход. – Бес., Ком., Тр. – от рус. име на улица *Двадцать восьмого июня*; в чест на националния празник на Молдова по времето на СССР. – 65, 164.

Двата арийина = *Лузята на лъовския път* = *Лъовския шлях* = *Равненията*: Агр. – Куп.

Двата баиря: Ор. – Ан. – 65.

Двата басейна: Хид.- Мак. – 65.

200 лет Комрату: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *200 лет Комрату* ‘200 години Комрат’. – 65, 164.

Дебелян(ови): Ан. – Пар. – от *дебелян:дебелян* ‘дебел човек’ при СтИл, 158, което е несериозно, по жителско *дебеляне* < *Дебелец*, каквато е етимологията на копривщенските *Дебелянови*. – 61, 137.

Деде: Ан. – Бес. – на пръв поглед по бълг. *деде* ‘дядо’; всъщност Пр *Деде*, тур. *dede* ‘дервиш’, с прамет на ударението. – 68, 130.

Дезгинджа подийи: Агр. – Ком. – погагаузено от СелИ *Дезгинджа* и рум. *podiş* ‘плато’. – 165.

Дезгинджа чайъръ: Хид. – Ком. – погагаузено от СелИ *Дезгинджи* и тур. *çayır* ‘ливада’, в говора ‘мокро пасище’ (‘дезгинджийска ливада’).

Дезгинджийската брезна: Т. – Яр. – по СелИ *Дезгинджи* (рум. *Dezgindji*).

Делеу: Ан. – Киш., Ком., Пар. – от ЛИ *Дельо*, с форма на ФИ *Делев* (с вокализация в: у).

дел`жилерци: Груп. – Хом. – по СелИ *Делжилер* (сега *Димитровка*, Измаилски район, Украйна) (повече при Т. Балкански, На пусто..., 319); с мекост л’:л. – 38, 47.

Дели: Ан. – Бес., Киш., Ком. – по Пр *Дели* (тур. *deli* ‘луд’). – 68, 130.

Делибалта: Ан. – Пар. – по Пр *Делибалта(та)*, вж. *Делибалтови*.

Делибалтови: Ан. – Мак., Пар., СарН., Ст., Тар. – по Пр *Делибалта(та)*, тур. *deli balta* ‘(бракониер), който сече безразборно’ (Н. Куртев, Селищата..., 218).

Делик: Ан. – Бес. – с рус. умал. –ик от *Дельо*. – 53, 68, 130.

Делирайкови: Ан. – Хом. – по Пр *Дели Райко* ‘Лудия Райко’. – 63.

Делислав: Ан. – Тр. – стегнато от Дели Слав, нерегистрирано. – 43, 63, 68, 130.

Делиславува кладенец: Хид. – Тр. – по РИ *Делислав(ови)* (вж.) в селото; с рус. мелодичност.

Демчогло: Ан. – Ком. – от ЛИ *Демо* < *Демир* < *Демчо* (СтИл, 160) с гаг. суф. –огло (тур. –oglu ‘син на’). – 43, 100, 112.

Денича: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Денича*.

Денкови: Ан. – Киш. – по умал. ЛИ *Денко*. – 69.

Дейовская: Ход. – Бес. – русиф.; по *дейо* ‘гараж’.

дере: *Вторуту, Горнуту, Долнуту, Първуту, Пахойскуту*. –131.

Деревенко: Ан. – Гот. – по укр. ФИ *Деревенко* (по Ал. Войникова, Селищата..., 236). – 53, 82.

Дереволкови: Ан. – Киш. – видоизм. по РФИ *Деривълкови*, вж.

Деренджи: Ан. – Бес., Киш. – деформатив на РФИ *Дерменджи*, вж. – 29, 115.

Держи: Ан. – Киш. – стегнато по РФИ *Дерменджи*, вж. – 29, 115.

дереси ‘дере(то)’: *Веран, Жаналяя, Панийин, Мейен’, Хопчунун*.

дерету ‘дере(то)’: *ду гробищата, на баиря*.

Дерету ду гробищата: Хид. – Кон. – предл.; с ред. и чл.

Дерету на баиря = У дерявата: Хид. – Кон. – предл.; с ред. и йотация.

Дерибизови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Бизо* < *Бижо* (СтИл, 74); с предиме *Дери* (вер. Пр). – 47, 63, 118, 141.

Дериволкови: Ан. – Киш., Плоп – по русифициран Пр *Дери Вълко:дери вълк* (Н. Куртев, Селищата..., 218). – 47, 118, 169.

Дериволковска чюшма: Хид. – Ан. – по РИ *Дериволкови*, вж. и характерното за таракийския говор меко *ч:чюшма* ‘чешма’.

Дерли: Ан. – Ис. – по жителско *дерли(и)*:от село *Дере*, вер. *Дере кьой*, Ямболско, Малкотърновско или Провадийско. – 61, 90, 130, 137, 172.

Дерлиште: Ан. – Ал. – по РФИ *Дерли*, вж.

Дермен дере: Ой. – Ком. – в книгата (258) при *Дерменската махала*; тълкувано е по тур. *dermen* ‘мелница’; всъщност по името на *дерменците*, изселници от с. *Дермен дере* в Долния Буджак.

Дерменджи: Ан. – Бес. – по Пр *Дерменджи(я):дерменджия*, тур. *değertenci* ‘воденичар’. – 115, 130, 143.

Дерменджи: Ан. – Бъл., Киш., Кол., Ком., Пар. – по РФИ *Дерменджи*, вж.; с елизия на *д*.

Дермен маалеси = Дерменската махала: Кв. – Ком. – по тур. *Değirtmen maalesi* ‘Дерменската махала’; вж. *Дерменската махала*. – 165.

Дерменската маха̀ла = *Дермен маалеси*: Кв. – Ком. – по тур. *dermen* ‘мелница’.
Дерневи: Ан. – Киш. – по РФИ *Дернев(и)* (СтИл, 161).
Детска градина „*Одуванчик*: Ойд. – Пар.
Детската градина: Ойд. – Пар.
Дету младити гу̀ри = *Ту̀лока*: Дрим. – ВП. – с ред. и чл. – 67.
Дечев: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Дечо* < *Неделчо*. – 91.
Дешкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Дешко* < *Дешо*. – 69.
Джаналия: Ой. – Ком. – СелИ *Джаналия*: *Джаналий*.
Джсек (за куче): З. – Мак.- по английско мъжко ЛИ *Джсек*.
Джемич: Ан. – Ал. – име-прецедент!, но само по отношение на умалителността, тип:
Ваньо: *Ванич*, *Насо*:*Насич*, *Митьо*:*Митич* и под. С поведение на *и* след *ж* (*ч*, *ш*), тип
жа̀ба:*жа̀бе*; по ЛИ *Джѝмо*, запазено в *Джѝмов*, Варна (СтИл, 166). – 53, 89, 120.
Дженжер: Ан. – Ком. – неясно, по форма СелИ *Джен ери ?!
Джесика (за куче): З. – Дой. – по английското ЛИ *Джесика*.
Джоркюфте: РПр. – ВП. – видоизм. по РПр *Джоркови(те)*; от умал. ЛИ *Джоро* <
Жоро < *Георги*. – 47.
Джул’барс (за куче): З. – ВП. – вер. контаминация от ЛИ *Джулиян* и рус. име на куче
Барс.
Джулязния пъ̀т: Дром. – Пар. – в говора *джулязния пъ̀т* ‘железния пъ̀т’. – 46, 47.
Джурелята: РПр. – Тц. – по бълг. ЛИ *Джуро* (от *Гуро* с преход на *г* в *дж*) (СтИл, 169).
– 47, 113.
Дианов: Ан. – по ЛИ *Диан*.
Диветлий: Ой. – Хом. – по СелИ *Диветлий*: *Дивитлий* с ДИ *Девлет а̀гач* (сега *Делен*,
Арцизки район, Украйна) (по Т. Балкански, *На пусто...*, 116). - 155
диветлийци: Груп. – Воз., ВП., Кол., Куп., Тр. - по СелИ *Диветлий*, вж.
Дивитлийскуту лози: Агр. – Кол. - по СелИ *Диветлий*, вж.; с ред. и чл.
дивитлийци: Груп. – Ал., Хом. – по ЖитИ *диветлийци*, вж.; с ред. – 7.
Диганите: Хрон. – Ал., Ком., Пар. – по *дигам*:*диган*.
Диганито: Хрон. – ВП., Гот., Кол., СарН., Тц., Хом. – вж. *Диганите*, с ред. – 24.
Диганити в Сибир: Хрон. – Пер. – предл.; с ред. и чл.
Диганиту в Сибиря: Хрон. – Бес. – предл.; в бес. бълг. говори *дигани* ‘репресирани’ и чл.
я във формата *Сибир(я)*.
Диганиту у Ман̀голията: Хрон. – Воз. – предл.; с вокализация *у:в*, с руско акане
(*Ман̀голия*:*Мон̀голия*) и чл. – 24.
Диганиту ф Сибир: Хрон. – Ис. – предл.; вж. *Диганити в Сибир*; с обеззвучаване *в:ф*.

Диганиту: Хрон. – Княз., Куп., Мак., НТом., Плоп, Ст., Яр. – вж. *Диганите*; с ред.

Диганти: Хрон. – Кон. – вж. *Диганити*, с елизия на *и*.

Дизови: Ан. – Пар. – от ЛИ *Дисо* с озвучаване *с:з > Дизо(ви)* (СтИл, 171). – 47.

Дикови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Дико* < *Димитър* или *Динко* (СтИл, 171); в този край Дико; Костадин.

Дилижсан: Ан. – Плоп, Тар. – най-вероятно арменско име. *Делижсан* – град в Армения, срв. и при Заимов:159 – *Делижсан*, тълкувано по тур. *delican* ‘луда душа’ (по Ал. Войникова, Селищата..., 237). – 130, 137.

Дилижанувицкия геран: Хид. – Тар. – по РИ *Дилижсан* (вж.) в селото; с ред., уподобяване *ц:с* и чл.

Диманкинците: РПр. – Кол. – по РПр *Диманкинците* < от женско ЛИ *Диман(к)а*. – 86.

Димитраки: Ан. – Киш. – по ЛИ *Димитър* + гр. антроп. суф. –*аки*, обичайно при гъркомани. – 68, 78, 130, 135.

Димитрова: Ход. – Ком., Мак., Пар. – българизирано; по улица *Димитрова* в чест на Георги Димитров.

Димитрови: Ан.-Бес., ВП., Кол., Ком., Куп., Хом., Яр.

Димитрогло (гаг.): Ан. – Киш., Ком. – по БИ ‘син на Димитър’.

Димитрувите: РПр.– Ал. – с ред.

Димитруфцка гробища (ж.р.): Некр. – Гот. – в говора *димитруфцка* ‘димитровска’.

Димитрюф Иванова кладянци: Хид. – Ст. – в говора *Димитрюф Иванова кладянци* ‘кладенеца на Иван Димитров(ия)’.

Димо: Ход. – Ком. – по бълг. РФИ *Димо(ви)*, с елизия.

Димови: Ан. – Бес., Киш., Пар., Яр.

Димогло (гаг.): Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Димо’. – 100.

Димонун пьнаръ: Хид. – Ком. – погагаузено по ЛИ *Димо* в род. п. и тур. *riṅar* ‘кладенец’ (‘кладенеца на Димо’). – 165.

Димча: Ан. – Ком. – по Пр *Димка(та)*, с асимилация *ч:к*; крайно –*а* под влияние на рум. имена на –*а*. – 68, 112, 130.

Дина (за куче): З. – Хом. – по рус. женско ЛИ *Дина*.

Динови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Дин(к)о*.

Диордиеви: Ан. – Киш., Пар. – с меко *д’:з’:Геор̀диев:Гиор̀диев* (Н. Куртев, Селищата..., 220); типът е пренесен от България, Малкотърновско, Одринско, където още се срещат *Диордиеви*, нерег. СтИл. 173; същата форма и при запорожки, кримски и междуречни българи. – 38, 141.

Дире(ту) ‘дере(то)’: *дету Нейчу, ду Гир̀ганувити*.

Дирету: Хид. – ВП., Хом. – по *дере*, тур. *dere*; с ред. и чл.

Дирету дету Нейчу: Хид. – ВП. – вж. *Дирету*; по мъжкото ЛИ *Нейчо*, с ред.

Дирету ду Гирганувити: Хид. – ВП. – предл.; вж. *Дирету*; по РИ *Герганови(те)* в селото, с ред. и чл.

Дичеви: Ан. – Бес., Киш. – по ЛИ *Дичо*.

Диянови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Диян*.

Длъгити = Нивята: Агр. – Куп. – декомп. от *Длъгите нивя. – 2, 47, 56.

Дмитрий-Пъллюкува магазин: Ойд. – Кол. – българиз. по рус. ЛИ *Дмитрий* и рус. ФИ *Пъллюк*.

Днестрѳовская: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Днестрѳовская*; по Речи *Днестър*.

Доброви: Ан. – Киш., Ком., Пар. – по ЛИ *Добро* < *Добри*. – 92.

Добро̀вол 'ско̀го: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Добро̀вольско̀го*.

Добр̀унови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Добр̀ун* < *Добр(о)* + суф. –ун (СтИл, 176).

Додрѝогло (гаг.): Ан. – Бес. – едва ли деформатив на ЛИ *Доб̀ри* и –огло (тур. –oglu ‘син на’); с т.д в *Тодрѝогло*. – 47, 100.

До̀жа: Ан. – Бес. – рум. при българи РИ *Doja* : *Doju*, унг. *Dozsa* (Iordan 177). – 68, 130.

До̀йжа: Ан. – Бес. – по РФИ *До̀жа* (вж.) в града; с вмъкн. –й?! – 40, 68.

До̀йкови: Ан. – Ком. – по ЛИ *До̀йко* < *До̀йо*.

До̀йна (за крава): З. – Баш. – по женското ЛИ *До̀йна*.

До̀йна: Ой. – Дой., вж. *до̀йненци*. – 154, 156.

До̀йна ферма: Ойд. – Воз.

до̀йненци: ЖитИ. – Дой. – по СелИ *До̀йна*, рум. *Doina*. – 14.

До̀йница (за крава): З. – Баш. – по женското ЛИ *До̀йна* + суф. –ица.

До̀йнови: Ан. – Киш. – по ЛИ *До̀йно*.

До̀йчеви: Ан. – Дой. – по ЛИ *До̀йчо*.

Доку̀чаева: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Доку̀чаева*.

Дола̀нчи: Ан. – Киш. – едва ли по Пр *Дола̀нчи(я)* (вж. *Дола̀нчи*); по скоро по *dolamaçi* ‘шивач на долами’, срв. ФИ *Дола̀мов* (СтИл 178), вж. *Дола̀манджи*. – 115, 130, 143.

Дола̀нчи: Ан. – Ком. – от Пр *Дола̀нчи(я)*: *дола̀нчия* ‘1. тепавичар; 2. градинар, който вади вода с долап, с ДИ *българско колело*. – 115, 130, 143.

До̀лна маха̀ла = Отдолу: Кв. – Баш.

До̀лна мах̀ла = Нѝжня мах̀ла: Кв. – Бъл.

До̀лната ма̀ала = Кор̀тенцката ма̀ала: Кв. – Ан.

До̀лната май̀лъ: Кв. – Тар.

Долната махала = *Долната улица* = *Дол'ния край* = *Долу* = *Старуту селу*: Кв. – Ст.
Долната махла: Кв. – Тц.
Долната махла = *Долната улица* = *Централ'ния път*: Кв. – ВП.
Дол'на улица: Кв. – Ис. – с йотация. – 38.
Долната улица = *Долната махала* = *Дол'ния край* = *Долу* = *Старуту селу*: Кв. – Ст. – в
говора *долната улица* 'долната махала'.
Долната улица = *Долната махла* = *Централ'ния път*: Кв. – ВП.
Дол'ната улица = *Дол'ния ред* = *Централ'ната улица*: Кв. – Ал. – вж. *Долната улица*; с
придобита от руския език мекост. – 38.
Долната улица = *Плавнинския ред*: Кв. – Пер.
Долната част = *Ашаакъ маалеси*: Кв. – Ком.
Долната част = *Первата учаска*: Кв. – Мак.
Долнити лузя: Агр. – Куп. – с ред. и чл.
Долния вятър: Вен. – Кол., Ком., Кон., НТом., Тр., Тц., Хом. – 5.
Дол'ния вятър: Вен. – Ал., Ан., Бес., Бъл., Дой., Ис., Княз., Куп., Мак., Пар., Плоп, Ст.,
Яр. – с мекост л':л. – 5.
Долния вятър = *Вятъра ут долните села*: Вен. – Пер. – 5.
Дол'ния гулемия баир: Ор. – Куп. – с ред. и йотация на л.
Долния вятър = *Утдолу вятъра*: Вен. – ВП.
Дол'ния край = *Долната махала* = *Долната улица* = *Долу* = *Старуту селу*: Кв. – Ст. – в
говора *дол'ния край* 'долната махала'.
Дол'ния ред: Кв. – Ал. – срещу *Горния ред*, вж.; с придобита от руския език мекост.
Долния ред = *Централната улица*: Кв. – Хом.
Долнуту дирѐ: Хид. – Куп. – с ред. и чл.
Доломанџи: Ан. – Кол. – с вмъкнато *н* по аналогия на *ферманџи*, *капандџи*, *ормандџи*
и под. от начално *доломандџи(я)* 'който прави, шие долами (вид мъжка дреха)' (по Н.
Куртев, *Селищата...*, 221). – 115, 130, 143.
Долня махла: Кв. – Кол. – в говора *дол'ня махла* 'долна махала'.
Долу = *Долната махала* = *Долната улица* = *Дол'ния край* = *Старуту селу*: Кв. – Ст. –
вж. *Дол'ния край*. – 67.
Дом кул'туры: Ой. – Ан., ВП., Ис., Кол., Мак., Пар., Пер., Ст. – русизъм *Дом культуры*
'Дом на културата'. – 18.
Дом кул'туры = *Клуба*: Ал., Ком. – вж. – 18.
Домнийорови: РФИ., РПр. – Тц. – бълг. деформатив на рум. *домнишора* (*domnișoară*
'госпожица'), като Пр. Домнишора. – 43, 134.

Домусѝи: Ан. – Мак., НТом. – по Пр *Домусѝия(та)*: *домусѝия*, тур. *domusѝi* ‘свинар’. – 115, 130, 143.

Домуѝу: Ан. – Ком. – деформатив на *Домушу* (ДиК 132), ДФ на *Домусчу*. – 29, 47.

До̀на-Шереметева магазин: Ойд. – Кол. – по бълг. женско ЛИ *Дона* и РФИ *Шереметеви* (вж.).

До̀нкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *До̀нко* < *До̀ньо*.

До̀ня: Ан. – Дой. – бълг. *Доно*, румънизирано *До́ня*. – 130, 170.

До̀ня (за кон): З. – Княз. – русифиц. по бълг. женско ЛИ *До̀н(к)а*.

Досто̀евско̀го: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Досто̀евско̀го*; по името на известния рус. писател Ф. М. Достоевски.

Драга̀йлови: Ан. – Ком. – от *Драга̀йолу*, ЛИ *Драга̀й* при СтИл 181. – 103.

Драга̀нюф-Васи́левите: РФИ. – Ал. – удвоено ФИ, характерно за българите, срв. *Стоя̀н-Петро̀вите*, често. – 76.

Драга̀лини: Ан. – Ком. – от ЛИ *Драга̀лин* (СтИл, 181); с прамет на ударението. – 87.

Драга̀нови: Ан. – Бес., ВП., Кол. – по ЛИ *Драга̀н*.

Драга̀еви: Ан. – Кон. – по ЛИ *Драга̀я*.

Дра̀гневи: Баш., Воз., Ком., Кон., Пер., Тр. – по ЛИ *Дра̀гни* (СтИл, 181); често име в обл. Текнето, Сливенско с ц. Твърдица, с голяма бежанарска вълна към Бесарабия. – 137.

Дра̀гни: Ан. – Киш. – по ЛИ *Дра̀гни* (вж. *Дра̀гневи*).

Дра̀гну̀ви: РПр. – Ст. – по РПр *Дра̀гневи(те)*; с йотация *н’:*н и дисимиляция на гласните *у:*е.

Драго̀ман: Ан. – Киш. – от ЛИ *Дра̀г(о)* + суф. –ман, пренесен от имена като *Герман*, *Диман* и под. (СтИл, 182). ; но тук по-вероятно по М. Драгоман?! - 68, 130, 137.

Дра̀гу: Ан. – Ком. – по ЛИ *Дра̀го*; с ред. – 68, 130.

Драгу̀дано̀ви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Драго̀дан* ‘даден на драго сърце’ (СтИл, 182); с ред.

Дра(ч)нѐеви: Ан. – Киш. – вер. рус. деформатив от ЛИ *Дра̀чо* (СтИл, 184).

Дрѐмкови: Ан. – Киш. – от бълг. ФИ *Дрѐмови* (от глагола *дре́мя*) (СтИл, 184). – 46, 69.

Дрѐмови: Ан. – вж. *Дрѐмкови*.

Дрѝнови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Дрѝно* (СтИл, 185); ЛИ и РИ *Дрино(ви)* в Панагюрище, за ранно изслване на панагюрци вж при Дундаров и Пелин; панагюрските *Дринови* мотивират името си по р. Дрин в арнаутлука (Й. Ланджев, „Панагюр” стана кръстник на Панагюрище, Македония 42, 25.10.1994, 9). – 137.

Дру̀жба: Ход. – Ком., Пер. – вж *Дру̀жбы*.

Дру̀жбы: Ход. – Бес., Ком. – изговор на рус. име на улица *Дру̀жбы* ‘Дружба’.

Дружсо̀к (за куче): З. – Бес. – по рус. име за куче *Дружсо̀к* ‘приятел, другар’.

Дрѹма на Авдармà: Дром. – Баш. – предл.; по Сели *Авдармà*.

Дрѹма на трàсата: Дром. – Баш. – предл.; вж. *Трàсата*.

Дрѹма на Чок-Майдàн: Дром. – Баш. – предл.; по Сели *Чок-Майдàн*. – 67.

Дрѹмови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Дрѹми*.

Дрѹмулуй рòбилор: Астр. – по рум. *Drùmului ròbilor* ‘Пътя на робите’. – 163.

Дрѹмул Чокрàкулуй = Мошия Попиу: Агр. – Баш. – по рум. *drum* и Сели *Чокрàк* (рум. *Сiосрак*) (дн. *Ферапонтиевка*). – 163.

Дрѹндàр: Ан. – Куп. – по Пр *Дрѹндàр:дрѹндàр* ‘даракчия, влачар’. – 68, 130, 143.

Дрѹмкови: Ан. – Киш. – вж. *Дрѹмкови*; с променливо я. – 69.

Дубѹнина: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Дубѹнина*.

Дубòваята гурà: Дрим. – Дой. – бълг. деформатив от рус. *дубòвая* ‘дъбова’; с чл. и ред. – 9, 169.

Дудòгло: Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Дудо’; често ЛИ в БА. – 100.

Дѹдуш: Ан. – Ком., Плоп, Тар. – по ЛИ *Дѹдо* + суф. –уш. – 53, 68, 130.

Дѹкууту: Агр. – Кон. – по ЛИ *Дѹко* (СТИл, 187); в говора *Дѹкууту* ‘Дуковото’; с елизия на поле. – 31, 56.

Дулапчи: Ан. – Пар. – с ред. по РФИ *Долапчи*, вж.

Дѹлгер: Ан. – Ис. – от Пр *Дѹлгèр:дѹлгèр(ин)* ‘зидар’, с дейотация и прамет на ударението. – 68, 130, 143.

Дѹлови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Дѹло* < *Христодѹл* (СТИл, 187).

Думàна (за крава): З. – Ал. – по бълг. (от тур.) ЛИ *Думàн:dumàn* ‘дим’.

Дѹманови: Ан. – Киш. – от диал. *думàн* ‘мъгла, дим, прен. мълчалив, навъсен човек’ (тур. *dumàn*) (СТИл, 187); с прамет на ударението.

Ду мòсчиту: Т. – Кон. – предл.; в говора *мòсчи* ‘мостче’; с ред.

Дунàева: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Дунàева*.

Дѹндар: Ан. – Ис., Яр. – по Пр *Дѹндар* ‘дундъ, дебелан’ (СТИл, 188). – 68, 130.

Дуняша (за прасе): З. – Пар. – умалит. по рус. женско ЛИ *Дуня*.

Дѹплови: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Дѹпльови*, с дейотация.

Дураджй: Ан. – Киш. – може би по Сели *Дурадж* (сега *Лудогорци*, Разградско). – 137.

Ду сувàта: Агр. – Кон. – предл.; вж. *Сувàта*.

Дѹтлова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Дѹтлова*.

Ду Фърбѹите: Агр. – Кон. – предл.; в говора *фърбѹи* ‘върби’; с обеззвучаване ф:в. – 47.

Дѹшкови (гаг.): Бес., Ком. – по ЛИ *Дѹшко*. – 69.

Дѹшувата чушмò = Геранчушмò: Хид. – Тар. – по ЛИ *Дѹшо*, с ред. и чл.

дѹжд: *Чумàшки, Чѹбàнцики*.

Дѣлгити лузя: Агр. – Ал. – с ред. и чл. – 47.

Дѣрвѣтата ду Дѣмбата: Т. – Пар. – предл.; с метатеза рѣ:ѣр, чл. и ред (вж. *Дѣмбата*).

Дѣрвината удиница: Ойд. – Ал. – ред., чл. и елизия на в. – 18, 47.

Дѣлгер: Ан. – Куп. – по Пр *Дѣлгѣр:дѣлгѣр(ин)* ‘зидар’; с премеѣ на ударението.

Дѣл’гер: Ан. – Киш., Ком. – русифиц. по РФИ *Дѣлгер*, вж. – 38.

Дѣвулуви: РПр. – Пар. – по Пр *Дѣвол(ите)*; с ред.

Дѣдул Пѣпилор: Агр. – Ком. – румѣнизирано от бѣлг. Пр *Дѣдо Поповци*. – 63, 170.

Дѣкови: Ан. – Баш., Бес., Киш. - по ЛИ *Дѣко* (СтИл, 191).

Дѣконови: Ан. – Киш., Ком. – от *дѣкон* (СтИл, 191).

Дѣнкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Дѣн(к)о*. – 69.

Дѣчѣнко: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Дѣчѣнко*. – 53.

Дѣчѣнко: Ан. – Пик. – вер. украинизирано по бѣлг. ФИ *Дѣкови*, вж. – 174.

Е

еврѣи: Е. – ВП., Воз.

Еврѣйцкити лузя = *Немѣцкити лузя* = *Сѣкуфцкити лузя* = *Вѣлюфцкити лузя*: Агр. – Бес. – в говора *еврѣйци* ‘еврейски’; с чл. – 47.

Евросѣл’вия = *Завѣд „Ефيرانѣс”*: Ойд. – Пер. – по рус. име *Евросѣл’вия* ‘завѣд за еѣерични масла’.

Евчеви: Ан. – Бес. – по ЛИ *Евчо* < *Евѣо*, *Евѣим* (СтИл, 195); в случая обаче от *Йѣвче:Йѣвчо* (ДиК 134:Евчу). – 112.

Егорлѣк = *Ягорлѣк*: Ой. – Ег. – по СелИ *Егорлѣк* (вж. ст. *Егорлѣк*). – 154.

ѣзеру ‘езеро’: *Тернѣвскуту*. – 23, 131.

Езеруту: Хид. – Ком. – с ред. и чл.

Езеруту = *Дѣмбата* = *Запрѣната удѣ* = *Сувѣата*: Хид. – Хом. – с ред. и чл.

Ейкендорф: Ой. – Дой. – по нем. *Eikendorf* < по нем. ЛИ *Eiken* и *dorf* ‘село’. – 154.

Екатерѣнуфцката бразнѣ: Т. – ВП. – по СелИ *Екатерѣновка* (рум. *Ecaterinovca*).

Елѣза (за кон): З. – Ал. – персонажоним; по ЛИ *Елѣза* (героиня от едноименен телевизионен сериал).

Еминтѣл: Ой. – Пер. – ДИ на Ой. *Перѣвомѣйск* (нем. *Emintal*) с бѣлг. диал. варианти *Еминтѣл’* и *Иментѣл’* (пвече при Т. Балкански, *На пусто...*, 166). – 154, 157, 173.

Енгѣл’са: Ход. – Пар. – изговор на рус. име на улица *Енгѣл’са*; по името на идеолога на комунистическото движение *Фр. Енгѣлс*.

Енѣ ерлѣр: Агр. – Ком. – по тур. *yenı yer(ler)* ‘новите места’. – 2, 165.

Енювите: РПр. – Кол. – по РПр *Енювите* < от ЛИ *Еню* (СтИл, 198).

Епуренската брезна: Т. – Плоп – по СелИ *Епурен(и)* (рус. *Епурень*, рум. *Epireni*).

Есаулови (гаг.): Ан. – вж. *Асаул*; с редуване на гласни *е:а*.

Есенина: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Есенина*: по името на известния рус. поет *Сергей Есенин*.

Есирли: Ой. – Ис. – по СелИ *Есирли* (Сливенско, България).

Ефиро-маслечный завод „Заря“: Ой. – Княз. – по рус. *ефиро-маслечный завод* ‘завод за етерични масла’.

Ефрим-Гьоргевия кладенц: Хид. – Баш. – от типа ЛИ + ФИ (*Иван-Стояновия, Петър-Тодоровия* и под.).

Ж

Жабдцити: РИ. – Ст. - по бълг. РПр *Жабдци(те)*, с ред. и чл.

Жабурники: РПр. – Тар. – русифицирано от бълг. Пр *Жабурника*, иронично, жабурник ‘зеленясал’.

Жавгурския синур: Т. – Мак. – по СелИ *Жавгур*, рум. *Javgur*.

Жаналия: Агр. – Ком. – по РечИ *Джаналия*, с елизия на *д* в началословие. – 2, 47.

Жаналия дереси: Хид. – по РечИ *Джаналия* (вж. *Жаналия*) и *дерè*, тур. *dere* (‘джаналийско дере’).

ЖД вакзала: Ойд. – Яр. – по рус. *жд вокзал* ‘жп гара’.

ЖД станция: Ойд. – Бес. – от рус. *жд станция* ‘жп гара’.

Жекови: Ан. – Киш., Ком., Пар. – по ЛИ *Жèко*.

Желеава кладенц: Хид. – Тр. – по бълг. ЛИ *Жèля*, с рус. мелодичност.

Желеави: Ан. – ВП., Киш., Тр. - по бълг. ЛИ *Жèльо: Жèлю*. – 27.

Желèзкови: Ан. – Пар. – по ЛИ *Желязко*, с преглас на *я*.

Желез(н)адарòжния път: Дром. – Яр. – бълг. деформатив на рус. *железнодорожний путь* ‘железен път’.

Желèзния път: Дром. – Пер., Хом.

Желèзния път: Дром. – Ис., Ст.

Желèзния път = Гара йолу: Дром. – Ком.

Желèзния път = ЖП линията: Дром. – Бес.

Желèзови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Желяз > Желязко*, с прамет на ударението под руско езиково влияние.

Железòгло (гаг.): Ан. – Бес., Киш. – по БИ ‘син на Желяз > Желязко’; вж. *Жèлезови*. – 100.

Желèскови: Ан. – Киш. – вж. *Жèлезови*; с обеззвучаване с:з под руско езиково влияние.

Жèлу: Агр. – Ком. – по бълг. ЛИ *Жèльо*; с дейотация и ред. – 68, 130.

Жèльовците: РПр. – Кол. – по РПр *Жèльовци(те)* (от ЛИ *Жèльо*). – 98.

Желязкови: Ан. – Ст., Тц. – вж. *Жèлезови*.

Желяскови: Ан. – ВП. – вж. *Желязкови*; с обеззвучаване с:з под руско езиково влияние. – 69.

Желяпови: Ан. – Ал., Бес. – опростяване на дж в *джелèп*, тур. *celer*, с якане; професионим; сега в БА: *Джелепови*, *Джелебови*, *Желепови*. – 143.

Жèничка (за куче): З. – Воз. – умалително по жен. ЛИ *Жèня*.

Жèпчита: РПр. – Тар. – по бълг. Пр *Жàбчета(та)*; с пвдение на гласните е:а след ж, ч, ш; иронично. – 39.

Жèчеви: Ан. – Гот. – по ЛИ *Жèчо*.

Жèчонун дерменйн = *Жèчувите мèлници*: Ойд. – Ком. – поагаузено по ЛИ *Жèчо* и тур. *dermen* ‘мелница’. – 165.

Жèчувите мèлници = *Жèчонун дерменйн*: Ойд. – Ком. – по ЛИ *Жèчо*; с ред.

Жиляскуфти: РПр. – Бъл. – по РПр; в местния кортенски говор *Жиляскуфти* ‘Желязковите’.

ЖП линията = *Желèзния път*: Дром. – Бес.

Жукова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Жукова*; в чест на маршал *Жуков*, съветски пълководец.

Жулик (за куче): З. – Хом. – по рус. *Жулик:жулик* ‘крадец’.

Жуля (за куче): З. – Ст. – женско руско име за куче срещу мъжкото *Жулик* (?!).

Жучка (за куче): З. – Воз. – по женското име за куче *Жучка*.

Жуяна (за крава): З. – Мак. – българиз. от женското рум. име *Joàna*.

Жълтаяну: Дрим., Хид. – Баш. – (?!). – 9, 20.

Жюяна (за крава): З. – Ан. – по *Жуяна*, вж.; с йотация.

З

Забунови: Ан. – Бес., Пар., Киш. – по Пр *Забуна:забун* ‘мършав’, тур. *zebin*; с премет на ударението.

Завалий: Ан. – Киш. – по жителско *завалии* < СелИ *Завала* (Пернишко). – 61, 130, 137.

Завод „Ефиранос“ = „Евросал’вия“: Ойд. – Пер. – по рус. име на завод „Ефиранос“ ‘завод за етерични масла’.

Завод „Мезон“: Ойд. – Бес.

Завод сокав детскава питанья: Ойд. – Пар. – по рус. *Завод сокав детского питанья* ‘завод за детски сокове и храни’.

Загорий: Ан. – Пар. – едва ли русифициран вариант на бълг. ФИ *Загор(ови)*; по-скоро от *Загорлий* < област Загоре в България; Аствацатуров I 143, сближава по укр. Загария (Трийняк 138) и произвежда украинско име. ?! Н. Погорелски изключва името от украинския фонд (Бесарабските 281). – 31, 61, 130, 137, 153.

Загорови: Ан. – Киш. – вж. *Загорий*.

Зайжда: Дир. – Ан. – в говора *зайжда* ‘залязва’. – 8.

Займови: Ан. – Бес. – по Пр *Займ(а)*, тур. *zaim* ‘спасиха’.

Зайдюва: Дир. – Ан. – в говора *зайдюва* ‘залязва’. – 8.

Зайкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Зайко* (превод на рум. Ериг, Ёриге ‘заек’) (СтИл, 208). – 69.

Замфирови: Ан. – Плоп, Тар.

Замфирувия геран: Хид. – Тар. – по РИ *Замфирови* в селото, с ред. и чл.

Занкови: РФИ, РПр. – Тр. – по бълг. ЛИ *Занко* < *Цанко*. – 69.

Занфирови: Ан. – Ан, Ст.

Западна: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Западна* ‘Западна’.

Западния вятър: Вен. – Воз., Ст.

Западния вятър = *Чок-Майданския вятър* = *Кучешкия вятър* = *Пролетния вятър*: Вен. – Бес.

Запряната уда = *Дамбата* = *Езеруту* = *Сувата*: Хид. – Хом. – в говора *запряна(та) уда* ‘спряната, затворената вода’.

Зару: Ан. – Киш. – по ЛИ *Заро*; с ред. – 68, 130.

Заставата: Т. – Ст. – по *застава* ‘граница’.

Захариеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Захари*.

Звёздачка (за крава): З. – Пер. – вж. *Звёздучка*.

Звёздучка (за крава): З. – Дой. – българиз. по умалителното рус. *Звёздочка*.

Здравкови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Здравко*. – 69.

Зелёная: Ход. – Баш., Бес., Ком. – по рус. име на улица *Зелёная* ‘Зелена’.

Зента (за крава): З. – Ал. – (?!).

Зестря: Ан. – Киш. – с рум. *з<с* в сестра, вж. рум *Zestran* (Jordan 498). – 47, 68.

Зехиреви: Ан. – Киш. – от диал. *зехир* ‘отрова, ядове’ (пер.-тур. *zehir*) (СтИл, 213).

Златан: Ан. – Киш. – по ЛИ *Златан*. – 68, 130.

Златеви: Ан. – Княз. – по бълг. ЛИ *Злати*.

Златин: Ан. – Киш. – по ЛИ *Златин*.

Златова: Ход. – Ком. – рус. изговор на улица *Златов* (по бълг. РФИ *Златов(и)*, вж.).

Златови: Ан. – Баш., Киш., Ком. – от ЛИ *Злати* (СтИл, 214).

Златовчени: Ан. – Ком. – по ЖИТИ *златовчени*: Сели *Златювци* (две села в Габровско – Коледаров и Мичев: 114, 147) (Н. Куртев, Селищата..., 224). – 137.

Златоуст: Ан. – Киш. – 68, 130.

Здйка (за коза и крава): З. – Ал. – българиз. по нар. етим. със *Здя*: *Здйка*, рум.

Ждйка: *Ждйка* – име на коза или крава, родени в четвъртък (*joі*). – 171.

Золотйевския сѝнур: Т. – Кон. – по Сели *Золотйевка*.

Зор'ка (за крава и кон): З. – Ал., Дой., Мак., Хом. – русифиц. по бълг. жен. ЛИ *Зорка*.

Зорката звиздѝ: Ан. – Дой. – с ред.; ост. име на бълг. *Зорница*: *Денѝца* ‘Венера’. – 4.

Здя (за крава): З. – Мак. – по рус. женско ЛИ *Здя*.

Зурѝта: Астр. – Бес., Воз., Ст., Яр. – с ред. и чл. – 4.

Зурѝчката: Астр. – Хом. – умалит. по *Зорѝ(та)*; с ред. и чл. – 4.

Зянови: Ан. – Бес. – от Пр *Зян(а)*; стегнато от предпазно име *Запрян*. – 43.

И

Ивѝн`Арикува магазѝн: Ойд. – Кол. – от ЛИ *Ивѝн* и РФИ *Арикови*, вж.

Ивѝница: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ивѝница*. – 68, 88, 130.

Ивѝнови: Ан. – Бес., ВП., Воз., Дой., Ис., Киш., Княз., Ком., Куп., Пар., Ст.

Ивѝнкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ивѝнко*. – 69.

Ивѝнчеви: Ан. – Ком. – по умал. ЛИ *Ивѝнчо* < *Ивѝн*. – 112.

Иверѝйн: Ан. – Тар. – (?!); в бълг. *Ивер* ‘Грузия’ ?! вер. свидетелство за бълг. скакалци, ходили в Кавказ. – 47, 130, 137, 138.

Иверѝѝн: Ан. – Плоп – (?!).

Игнѝтови: Ан. – Киш.

Извѝрлу мош Васѝлий Грѝсу = *Юзура*: Хид. – СарН. – декомпозит от рум. *izvorul* (с метатеза *ul:lu*) *moş Vasilie Grosu* ‘изворът на дядо Васили(й) Гросу’. – 170.

Издѝганито: Хрон. – Дой. – в говора *издѝгани* ‘репресирани’; с ред. и чл. – 24.

Измѝиловская: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Измѝиловская*; по Сели *Измайл* (дн. Украйна).

Икѝндѝкуту пѝли: Агр. – ВП. – с рус. акане; асимилация *ц:с*, ред., чл. и прамет на ударението.

Икизли: Ан. – Киш. – по Пр *Икизли(ята)* (тур. *ikiz* ‘близнак’); по жит. *икизлий*, ЖитИ Икизлери, сега Воловарово, Старозагорско. – 137.

Икѝм: Ан. – Киш. – по ЛИ *Еким* < *Яким* < *Йоакѝм*; с ред. и прамет на ударението под руско езиково влияние. – 27, 68, 130.

Илѝува мост: Геф. – Тц. – по ЛИ *Илѝя*.

Ил’еви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ильо*.

Иментѝлския път: Дром. – Ал. – по СелИ *Иментѝл*. – 10.

Иментѝлския сѝнур: Т. – Кон. – по СелИ *Еминтѝл* (дн. *Первомѝйск*, вж.); ДФ *Иментѝл*.

Инсарови: Ан. – Пар. – РФИ (Бесарабските 286); бълг. име като персоналоним в повест на Ив. Тургенев („В навечерието”). В литературознанието се твърди, че прототип на Инсаров е свищовският книжовник Никола Димитров Катранов (1829-1853), стипендиянт на Денкоглу (Енц. Герой на световната литература 2008, 140), за него повече при Ю. Николова, Достийно естѝ. Свищов през ХІХ в. до първото десетилетие на ХХ в., С., 2008, 310. Името обаче Тургенев взема от антропонимията на Паркани. Ет. по тур. в бълг. език инсар:инсер:инсер, тур. *inse:ense* ‘гвоздей’, срв. Пирон-ов. – 91.

Интернѝт на шкѝлата: Ойд. – СарН. – предл.; вж. *Шкѝла(та)*.

Ирѝшкови: Ан. – Ис. – от диал. *игрѝк*, тур. *eğrek* ‘кошара за едно стадо, обикновено извън село’ > *ерѝк* > *ирѝк*; с протетично *ш*. – 42, 69.

Ирѝшкови: Ан. – Куп. – по РФИ *Ирѝшкови*, вж.; с ред.

Иршаѝ: Агр. – Плоп. – по сорт грозде *иршаѝ*. – 2.

Исѝеви: Ан. – Киш. – по мъжко ЛИ *Исѝ* < *Исѝя* (Стил, 223).

Исерлѝй Ой. – Ис. – с ойкон. суф. –*лий* (*Исер-лѝй*), аналогично на *Тараклий*, *Пандаклий* и под.; с ДФ *Исерлѝя*, вж. в статията за селището. – 157.

исерлѝйци: Груп., ЖитИ. – ВП., Гот., Дой., Ис., Тр., Яр. – по СелИ *Исерлѝй*, вж. – 7, 14.

исерлѝйчани: Груп. – Княз. – по СелИ *Исерлѝй*, вж.

Исерлѝя: Ой. – Ис. – ДФ на СелИ *Исерлѝй* (при българите), вж.; *Исерлѝя* (при руснаците), рум. *Iserlia*.

Исерлѝяновите: РПр. – ВП. – видоизменено по ЖитИ *исерлѝйци(те)* (от село *Исерлѝй*, вж.). – 61, 137.

Искимжѝ: Ан. – Бес., Воз., Ис., Княз., Хом. – с *ш:к* в *istimeı* ‘човек, който пише молба (*istimdat*)’, грамотен на турски език (Ал. Войникова, Селищата..., 243). – 38, 115, 130, 143.

Искимжѝува клѝденц: Хид. – Воз. – по РИ *Искимжѝ* в селото, с рус. мелодичност.

Испѝсуфѝца грѝбища (ж.р.): Некр. – Гот. – по еклезионим *Свети Спас:Спас*. – 40, 41, 52.

Ихтяр: Ан. – Дой. – по тур. *ih̄tar* ‘предупреждение’, букв. ‘внимавай с този’, срв. *Ихтѐров* при СтИл, 225 (Ал. Войникова, Селищата..., 243). – 68, 130.
Ишкѝви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ишко* < *Ишо* < *Илѝя* (СтИл, 225); с рус. ударение; в случая декомпози́т от Иванишко. – 56, 69.

Й

Йѝвица: Ан. – Киш. – по мъжко ЛИ *Йѝвица* < *Йѝво* (СтИл, 226). – 68, 88, 130.
Йѝву: Ан. – Киш. – по мъжко ЛИ *Йѝво* (СтИл, 228); с ред. – 68, 130.
Йѝвчеви: Ан. – Бес., Пар. – по ЛИ *Йѝвчо*. – 112.
Йѝвчѝгло (гаг.): Ан. – Киш. – по БИ ‘син на Йѝвчо’. – 100.
йолу ‘пѝт(я)’: *Вишнѝѝвка*, *Гѝра*, *Карлѝк*, *Чадѝр*.
Йѝнко: Ан. – Киш. – по ЛИ *Йѝнко*. – 68, 69, 130.
Йѝно: Ан. – Киш. – по ЛИ *Йѝно*. – 68, 130.
Йѝргови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Йѝрго* < *Геѝрги* (СтИл, 229).
Йѝрдѝнови: Ан. – Киш.
Йѝрдѝновите: РФИ. – Ал.
Йѝфчу: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Йѝвчо* < *Йѝво*; с обеззвучаване *ф:в* и ред.
Йѝхчу Ивѝнува клѝденѝ: Хид. – Тц. – в говора *Йѝхчу Ивѝнува клѝденѝ* ‘кладенеца на Иван Йѝвчев(ия)’. – 47.
Йѝхчу Ивѝнувуту клѝденчи = *Вѝню(ф) клѝденѝ*: Хид. – Тц. – умалит. на *Йѝхчу Ивѝнува клѝденѝ*, вж. – 47.

К

Кабернѝ: Агр. – Плоп, Тар. – по сорта грозде *кабернѝ*. – 2.
Кавѝка (в Рѝпата): Т. – Ан. – в тараклийския говор *кавѝк*, тур. *kavak* ‘топола’.
Каванѝжѝ: Ан. – Княз. – деформатив на Пр *Кованѝжѝ(я)* ‘пчелар’. – 47, 130, 143.
Кавѝрнали: Ан. – Киш. – по ЖитИ *кавѝрнали(и)* ‘от гр. Каварна, Добричко’. – 61, 73, 137.
Кавлѝк: Ан. – Тар. – едва ли по Пр *Кавлѝк*, тур. *kavlak* ‘обелен’ (за дърво) (Т. Балкански, К. Цанков, Пещерско 246; Н. Куртев, Селищата..., 226); сякаш пази СелИ Кавлак, Горнооряховско (повече при М. Ангелова, Топонимията на Горнооряховско, С., 1996, 238). – 68, 130, 137.
Кагѝлѝкия пѝт = *Трѝсата*: Дром. – Гот. – по СелИ *Кагѝл*, ДФ *Кахѝл:Кѝул*. – 47, 52, 53.

Кадун: Ан. – Пар. – едва ли деформатив по Пр *Кадън(а)* ‘туркиня’ (тур. *kadin*) (СтИл, 231)? по-скоро с –ун и Кадо, нерегистрирано. – 68, 130, 141.

Казак: Ан. – Пар. – по рус. *казак* в значение на ‘едър, смел човек’ (СтИл, 231); в този случай обаче свидетелство за служба в руските казашки полкове на Нова Русия, повече при Ал. Матковски. Македонскиот... – 135.

Казанджиската брезна: Т. – Яр. – по СелИ *Казанджик* (рум. *Cazandjic*).

Казанджик: Ой. – Каз. - вж. статията за селището. – 66, 158.

Казанжй (гаг.): Ан. – Бес., Киш., Ком., Пар. – по Пр *Казанджй(я)*, бълг. *казанджйя*, тур. *kazançi*. – 25, 47, 68, 115, 130, 143.

Казмалъ (гаг.): Ан. – Бес. – прил. от *казма* ‘права лопата’, ‘търнокоп’, и при ДиК 139: Казмалы. – 68, 126, 130.

Кайш: Ан. – Киш., Мак., НТом., Тр. – по Пр *Кайш(а)*. – 68, 130.

Каймакан: Ан. – Киш. – от ост. *каймакан(ин)* ‘управител на околия или заместник на управителя’ (ар.-тур. *kaumasat*). – 47, 68, 130.

Кайнак: Ан. – Киш. – вж. *Койнак*; с рус. акане. – 25, 130.

Кайнарската бразна: Т. – Ал, Пер. – Пер. – по СелИ *Кайнар(и)*, рус. *Кайнаръ*, рум. *Săinari*.

Кайряк: Ан. – Дой., Киш. – по Пр *Кайряк*, тур. *kirak*, често в БА, но с неуточнено значение, при СтИл по кайряк ‘хълм’, често и в ТА : каугак, по тур. каугак ‘каменак’, което насочва като име, в което се пази метрополията на Бежанарите: от многото селища с име Кайрак, най-вероятно Кайрак, сега Каменци, Силистренско. – 130, 137.

Калайджйити: РПр. – Ст. - *Калайджйи(те)*; с ред.; вж. *Калайжййити*.

Калайжййити: РПр. – Ст. – по Пр *Калайджйя(та)*, тур. *kalauci* (Н. Куртев, Селищата..., 227). – 143.

Калак: Ан. – Киш. – с елизия от Кавлак, вж. – 31, 68, 130.

Каламанови: Ан. – Киш. – по мъжкото ЛИ *Кòло* + суф. –ман (СтИл, 265); с руско акане.

Калачеви: Ан. – Киш., Ком. - от диал. *халач* ‘дръндар’; (ако не е с елизия от *Кълвачеви* : *Калвачеви* : *Калачеви*). – 47.

Калачофцка бразна: Т. – Бес. – по СелИ *Калачовка* (дн. Украйна); в говора *Калачофцка* ‘Калачовска’.

Калачофци път: Дром. – Бес. – по СелИ *Калачовка* (дн. Украйна); в говора *калачофци* ‘калачовски’.

Калайнови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Калоян*; с рус. акане; свидетелство за това, че име Калоян не е реанимант, т.е. не е прекъсвало битието си. – 25.

Кал'чишкови: Ан. – Ком. – по Пр *Калчишката*: *калчишка* ‘калчише’ (Н. Куртев, Селищата..., 227).

Кал'чу: Ан. – Ком. – по ЛИ *Калчо*; с мекост л':л и ред. – 68, 130.

Кал'чувия кладениц: Хид. – Гот. – по РФИ *Калчеви*, с йотация и дисимиляция е:у.

Камарòвата б̀алка: Хид. – Пар. – по рус. ФИ *Комарòв*; вж. *Б̀алка(та)*; с рус. акане и чл. – 134.

Камб̀ур: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Камб̀ур(а)* ‘гърбав(ия)’, тур. *kambur*. – 68, 130.

Кам̀ил'чу: Ан. – Ком. – по Пр *Кам̀ила(та)*; с добавен умал. суф. –*чо*; с ред. и мекост л':л. – 68, 112, 130.

Камсамòл'ская: Ход. – Ал. – русизъм., декомполит от *Комсамòл'ская* ùлица.

Кам̀шови: Ан. – Пар.

Канал̀и: Ан. – Киш. – вж. *Канал̀*. – 130.

Канал̀ (гаг.): Ан. – Б̀л., Ком. – жителско от Каналий, Разградско. – 61, 73, 137.

Кан̀ийцкуту: Агр. – Ан. – по СелИ *Кан̀ия* (Кантемирски район на Молдова); кортенско ц – прил. име; ред. и чл. – 56.

К̀анови: Ан. – Киш. – по мъжкото ЛИ *К̀ано* < *В̀ълк̀ан*, *Лук̀ан* и под. (СТИл, 238).

Кантар̀ж̀и: Ан. – Кол. – по ПР *Кантар̀дж̀и(я)*: *кантар̀дж̀ия*, тур. *kantarci* (Н. Куртев, Селищата..., 228); с изпадане на ð. – 68, 115, 130, 143.

Кантар̀ята: РПр. – Кол. – по РПр *Кантар̀ята* (от РФИ *Кантар(ð)ж̀и*, вж.). – 113.

Кантемѝрския път: Дром. – Тар. – по СелИ *Кантемѝр* (рум. *Santemir*).

Кантемѝрския път = Централ'ния път: Дром. – Плоп. – вж.

Кантемѝрския път' = Шишѐту: Дром. – Ан. – вж. *Кантемѝрския път*; с мекост т':т.

Кантòрата: Ойд. – Дой., Ст.

Кантòрата = Колхòз „Болшевѝк”: Ойд. – ВП.

Кан̀уку-Д̀инефте: Ан. – Ал. – удвоено ФИ, срв. *Кòста-Димт̀рòви(те)*, *Никòла-Пет̀рòви(те)*, редовно; с кортенско –*еви-те:ефте*. – 31, 76.

Кан̀яфки: РПр. – Пар. – (?!).

Капак̀л̀: Ан. – Ком. – по ЖитИ *капак̀ли(и)* < СелИ *Капак̀лий* (дн. *Слатина*, Силистренско) или *Капак̀лий* (дн. *Климентово*, Варненско). – 61, 130, 137, 172.

кап де б̀òу: Е. – Куп., Тр., Хом. – по рум. *sar de bou* ‘волска глава’.

Капит̀ани: РПр. – Пар. – по РПр *Капит̀ани(те)*.

Капк̀аза: Ой., Агр. – Ал., Кап. – вж. статията за СелИ *Капк̀аза*. – 133, 138.

капказ̀и: ЖитИ. – 47, 138, 158.

Капк̀ашкия ба̀ир: Ор. – Ал. – по СелИ *Капк̀аза*, вж. – 47.

Каплий: Ан. – Киш. – по жителско Каплий от Паската капия, като хороним за Велико Търново (Т. Балкански, На пусто 22).

Карà: Ан. – Ан., Дой., Ис., Киш., Ком., Куп., Пер. – по Пр *Карà*, тур. *kara* ‘черен’, като предиме или като Пр. Кара(та). – 63, 68, 130.

Карабаджак: Ан. – Ан., Бес., Гот., Ком., Кон., Тр., Хом. – по Пр *Карабаджак*: *карабаджак* ‘черен крак’, тур. *karabacak*, често като ФИ (*Карабаджаков* – по СтИл, 240). – 68, 130.

Карабажанън байъръ: Ор. – Ком. – тур. при гагаузи ‘баирът на Карабаджа’, за ФИ при ДиК 140, тур. *kağa bаса* ‘черен комин’. – 165.

Карабѐцки: Ан. – Ан., Гот. – по СелИ Кара бег : Кара бей, вер. *Карабейли*, Крумовградско (сега Пелин). – 104, 137.

Каравѐлкови: Ан. – Куп. – по Пр *Карà*, тур. *kara* ‘черен’ и бълг. ЛИ *Вѐлко*.

Карагьòз: Ан. – Дой., Киш. – по Пр *Карагьòз(a)* ‘черноок’, тур. *karagöz*. – 68, 130.

Карагя̀ур: Ан. – Воз., ВП., Киш., Куп., Пер. – по Пр *Карагя̀ур(a)* ‘черен неверник = българин’. – 68, 130.

Караджà: Ан. – по Пр *Караджà(та)*, тур. *karaca* ‘сърна’. – 68, 130.

Караджй̀: Ан. – Киш. – вер. видоизменено по ост. *к̀ираджия* ‘превозвач’ (ар.-тур. *kiracı*) (СтИл, 255). – 29, 68, 130, 143.

Караджòви: Ан. – Киш, Ком., Ст. – по Пр *Караджà*, вж.

Караджьòуф Ив̀анова клàдянци: Хид. – Ст. – в говора *Караджьòуф Ив̀анова клàдянци* ‘кладенеца на Иван Караджов(ия)’. – 38, 97.

Каражà: Ан. – Киш. – вж. *Караджà*. – 47.

Каражеля̀зко: Ан. – Пар. – вж. *Каражеля̀зкови*. – 46, 63, 68, 130.

Каражеля̀зкови: Ан. – Ал., Воз. – често бълг. име в XIX в. с предиме *kara* ‘черен’.

Каражеля̀скови: Ан. – Бес., Киш. – вж. *Каражеля̀зкови*, с обеззвучаване *с:з*.

Карà-Ив̀ан: Ан. – Ком. – по Пр *Карà Ив̀ан* ‘Черен Иван’. – 68, 114, 130.

Караиванòви: Ан. – Кол. – вж. *Карà-Ив̀ан*.

Карай̀далъ: Ан. – Ком. – погагаузено с метатеза от ФИ *Карàдаглиев* < *Карай̀дайлиев* (СтИл, 241), жителско *карадалии* ‘жители на Кара даг (Скопска Черна гора)’, едва ли по Кара даг ‘Черна гора, Monte Negro’, но е възможно?! – 36, 73, 130, 137, 142.

Каракелàнови: Ан. – Киш. – форматив по РПр *Къркелàн(a)*, тур. *kirk yalan* ‘40 лъжи’ – много лъжел (СтИл, 290). – 29.

Караку̀йския синур: Т. – НТом. – по СелИ *Караку̀й*, вторично.

Караку̀лови: Ан. – Киш. – вер. контаминация по Пр *Карà Ку̀ло* (СтИл, 283) ‘Черния Куло’.

Каракуц: Ан. – Киш. – вер. контаминация от Пр *Карà Куцьо* (Стил, 288) ‘Черния Куц(ьо)’. – 63, 68, 130.

Карамàврови: Ан. – Ис. – по Пр *Карà* ‘черен’ + гр. ЛИ *Мàвро* ‘черен’; тавтологично; историята на това семейство от диганите в Сибир е доразказана при Т. Балкански, В. Кондов, Бесарабски 61 сл.; Карамаврови са от Булатовка; булатовските българи, които не са дигани в Сибир, бягат в Румъния, вж. тук статията за село Булатовка : Булацени. – 63, 137.

Карамалàк: Ан. – Ан., Дой. – по Пр *Карамалàк(а)* ‘Черния бивол’, тур. *kara malak* (Н. Куртев, Селищата..., 228). – 68, 130.

Карамàн (гаг.): Ан. – Баш., Киш. – по Пр *Карамàн(а)*, за човек с рошава коса; по Е на туркмени *карамàн* (Н. Куртев, Селищата..., 229). – 68, 123, 130.

Карамйшеви: Ан. – Киш. – по Пр *Карà Мишо* ‘Черния Мишо’.

Каранаймàк = *Тукàнската махалà* = *Туканяска* = *Туканнар* = *Гòрната част*: Кв. – Ком. – (?!); безспорно по селище на ногайци кара найма(к), срв. кара найман при кримските татари (Лис I 217). – 133, 162.

Каранèдови: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Карà Нèд(ь)о*. – 63.

Караникòлови: Ан. – Киш. – по Пр *Карà Никòла*. – 63.

Каранфйл: Ан. – Киш. – 68, 130.

Карапèткови: Ан. – Гот. – по Пр *Карà Пèтко*. – 63.

Карапчана мост: Геф. – НТом. – 6.

Карастàн: Ан. – Хом. – стегнато по Пр *Карà Стàн(о)* ‘Черен Стан(о)’. – 63, 68, 130.

Карастàнови: Ан. – Бес. – вж. *Карастàн*.

Карафйзи: Ан. – Пар., Ст. – по името на прочут кърджалия – *Карафейзи*, вер. за човек от *Хайнето* (дн. Гурково) (по Н. Куртев, Селищата..., 229), вж. и при Т. Балкански и В. Кондов, Бесарабски 81 сл. – 43, 63, 68, 130, 137.

Карачебàн: Ан. – Киш. – вж. *Карà Чобàна*, с поведение на гл. *е:а* след *ч, ж, ш*. – 39, 68, 130.

Карà Чобàна: Ход. – Ком. – рус. изговор на улица *Карà Чобàн* ‘Черен Чобан(ин)’. – 169.

Караяни: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Карà Яни* ‘Черен Яни < Янко < Иван’. – 63, 68, 114, 130.

карбалййци: Груп. – Тар. – по СелИ *Карбалйя* (УВ *Карбалйй*). – 7.

Карбунски вятър = *Вятър откадè Карбуната*: Вен. – Ал. – вж. *Вятър откадè Карбуната*

Карбунския вятър: Вен. – Хом. – вж. *Карбунски вятър*. – 5.

Кардàшеви: Ан. – Киш. – от тур. *kardaş* ‘брат’.

Каревѝ: Ан. – Киш. – по ЛИ *Карѝ*, декомпозиѝ от *Каранѝил* (Л. Станковска 143).

Кариѝнови: Ан. – Пар. – (?!); деформатив на *Караѝонови*. – 29, 141.

К̀арла М̀аркса: Ход. – Бес. – по рус. име на улица *К̀арла М̀аркса* ‘Карл Маркс’ – името на идеолога на световното комунистическо движение.

Карл̀ѝк ѝол̀ = *Чок-Май̀д̀анския п̀ѝт*: Дром. – Ком. – П̀ѝтя за Карл̀ѝк, нерегистрирано МИ и СелИ. – 165.

Карн̀ѝз: Ан. – Пар. – вер. деформатив с рус. акане на Пр *Корн̀ѝз* по *корн̀ѝз* ‘рамка на прозорец’; но може и българско *карн̀ѝз* (БЕР II 643). – 68, 130.

Карн̀ѝчанува мост: Геф. – Яр. – по молд. РФИ *Корн̀ѝчану* (рум. *Cornişani*); с рус. акане и мелодичност. – 6.

Карѝвника: Ойд. – Дой., Ст. – българиз. по рус. *карѝвник* ‘кравеферма’. – 171.

Карѝганчу: Ан. – Киш. – видоизм. по Пр *Кар̀а Г̀анчо* ‘Черния Ганчо’; с лабиализация *о:а* и ред. – 29, 68, 114, 130.

Кар̀с̀ѝу: Дрим. – Ком. – деформатив н татар.-ног. *Кар̀а су* ‘черна:източна вода:река’ (Н. Куртев, Селищата..., 229). – 9, 29.

Кар̀т̀ѝнка (за крава): З. – Воз. – може би по *Кар̀т̀ѝн(к)а* ‘красива, хубава като картина’.

К̀арчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *К̀арче* < *К̀аро* (СтИл, 245).

Кар̀ѝѝк маал̀я = *Кар̀ѝѝк махал̀а*: Кв. – Ком. – вж. *Кар̀ѝѝк махал̀а*.

Кар̀ѝѝк махал̀а = *Кар̀ѝѝк маал̀я*: Кв. – Ком. – по тур. *karaşik* ‘смес, съвкупност’; с елизия на *а*. – 43, 165.

Касад̀ж̀ѝк: Ан. – Ком. – по тур. *kisaka* ‘късичък’ (СтИл, 245). – 29, 68, 130.

Кас̀ану: Ан. - Пар. – по РПр *Кас̀ан(а)*; румънизирано. – 68, 130, 143, 170.

Кас(с)̀ѝр: Ан. – Тц. – едва ли видоизменено по Пр *Каш̀ѝр(а)*; от тур. *kaşer* ‘кашкавал’ (СтИл, 249); с дисимиляция *сс:ш* под руско езиково влияние и ред.; деформатив на б̀ѝлг. Косер:Косер (СтИл 271) с руски предмет на ударението върху ред *е > и* : *Кѝ̀сер* : *Кос̀ѝр* : *Кас̀ѝр*; по З. Барболова устно по праоснова, запазена в чувашкото *кашчир* ‘вълк’. Малко вероятно!?! – 25, 44, 68, 130.

Кас̀ѝр П̀ѝтрува кл̀аденц̀: Хид. – Тц. – в говора *Кас̀ѝр П̀ѝтрува кл̀аденц̀* ‘кладенеца на Петър Касир (Кашер)’; с рус. мелодичност.

Кас̀ѝрови: Ан. – Киш. – вж. *Кас̀ѝр*.

Кас̀ѝм: Ан. – Ком. – тур. ЛИ *Kasım*, араб. *Qasim* : *gasim* ‘този, който отделя’ . – 72, 130.

Кат̀ануви: Ан. – Пар. – по РПр *Кат̀анови(те)*, (?!), с ред. – 68.

Кат̀р̀ан: Ан. – Киш. – от *кат̀р̀ан* (ар.-тур. *katran*); вер. с прен. значение ‘отрова, мька, ядове’ (СтИл, 247). – 68, 130.

Кат̀ър̀ж̀ѝ: Ан. – Ком. – по диал. *кат̀ър̀дж̀ѝя* ‘мулетар’; с елизия на *д*. – 115, 130, 143.

катъри: Е. – Мак., СарН. – етнонимно прозвище за българите; декомпозиция от *булгър катър*; по тур. *katir* ‘муле’. – 12.

Каунови: Ан. – Киш. – по Пр. *Кауна*: каун ‘пъпеш’.

Кауш: Ан. – Киш. – вер. по Пр *Кауш(а)* (тур. *kavuş* ‘затвор’). – 68, 130.

Кафѐ „Отдых”: Ойд. – Пар. – по рус. *кафѐ „Отдых”* ‘кафе „Отдых”’.

каца̀ни: Е. – Кон., Пер. – в говора *каца̀ни* ‘украинци’. – 12.

Каца̀рски: Ан. – Ком. – по Пр *Каца̀р(а)*: *каца̀р* ‘който прави каци’ (СтИл, 248). – 143.

Каца̀ли: Ан. – Пар. – РПр., Пр *Кацел(а)*, рум. *Săţel* ‘кученце’. – 68, 130, 149, 163.

Качанжѝ: Ан. – Бес. – при СтИл, 273 – *Коченджѝев*; деформатив на *Кочиджѝя*, тур. *koşisi* ‘файтонджия’; с рус. акане. – 25, 47, 68, 130, 143.

Качѐлята = *Хурѐту*: Агор. – Пар. – българиз. по рус. *качѐля* ‘люлка’. – 171.

Качулийската брезна̀: Т: Яр. – по СелИ *Кочулия* (рум. *Soşulia*); с руско акане.

Кашкалия̀: Ой. – Кон. – по СелИ *Кашкалий*, рус. *Кашкалия*.

Кашчѝ: Ан. – Куп., Тц. – стегнато от тур. *kaşagiçi* ‘гребенар’ (Н. Куртев, Селищата..., 230). – 28, 43, 68, 130, 143.

Кашчѝ Ив̀анува к̀ладенѝ: Хид. – Тц. - *Кашчѝ Ив̀анува к̀ладенѝ* ‘кладенеца на Иван Кашчи’, с рус. мелодичност.

Каца̀нка (за куче): З. – Мак. – по рус. *кашт̀ан* ‘кестен’.

Каю̀н бун̀ар: Ой. – Ал., Каюн. – пилигрим от *Каю̀н бун̀ар*, вж. – 25, 137, 155, 157.

Квадра̀та = *Бра̀гино озя̀ру*: Хид. – Бес. – по формата на водоема, наподобяваща геометрическата фигура квадрат.

Квѐтити: Агр. – Мак. – в говора *квѐти* ‘лозя’.

Келѐглу (гаг.): Ан. – Киш. – вер. по Пр *Кѐл(ь)о* ‘келяв човек’ (СтИл, 250); с гаг. суф. – *оглу* (тур. *-oglu* ‘син на’). – 29, 68. – 100, 130.

Кѐрнови: Ан. – Киш. – по ФИ *Кѐрнови* (СтИл, 252).

Кеся̀: Ан. – Киш. – ДФ на *Кисѐ* (при българите в Украйна), бълг. *Къосе*, тур. *köse* ‘голобрад’, вж. *Киосе*, *Киоса*. – 28, 38.

Кѝевская̀: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Кѝевская̀*, по ойконима *Кѝев* (столица на дн. Украйна).

Киерѐгло: Ан. – Ком. – по ЛИ *Кѝро* < *Кѝре* < *Кѝрил* (с метатеза) и гаг. суф. – *огло* (‘син на Кѝро’). – 100, 130.

Киѐт: Ан. – Яр. – (?!); по етноним на ногайците *кият*, който водиначалото си от името на българите кият (ЛиС II 242). – 30, 68, 130, 133, 162.

Кизла̀рски сѝнур: Т. – Княз. – по СелИ *Кизла̀р*.

Килѝд̀гло: Ан. – Ком. – по ЛИ *Кильо* (СтИл, 254) и гаг. суф. –*огло* (‘син на Кильо’); но сякаш ДФ на *Келогло*, вж. – 68, 100, 130.

Килим̀ар: Ан. – Киш. – по професионима *килим̀ар* ‘който прави и продава килими’, вж. при СтИл 259, *Килимаров*. – 68, 119, 130, 143.

Кил’чйк (гаг.): Ан. – Бес., Киш. – по тур. *kilcik*, българизирано *кълчйк* ‘кълчища’. – 68, 130.

Киль̀ошите: Ан. – Кон. – деформатив по РПр *Кальошите*, *кальош*, *галош*. – 29, 87.

киндйя: Дир. – Ан. – в говора *киндйя* ‘следобед’, другаде *икиндия*. – 8, 31, 32.

Кй̀неви: Ан. – Пар. – от бълг. ЛИ *Кй̀но*.

Кй̀нчеви: Ан. – Тц. – 112.

Кинчйй: Ан. – Киш. – едва ли видоизменено по ЛИ *Кй̀нчо* < *Кй̀но*; по бълг. диал. Гьончия ‘цигулар’, срв. дядо *Гьончия* в Сбор, Пазарджишко.

Киор̀д̀гло (гаг.): Ан. – Киш. – начално *Кьорогло*. – 68, 100, 130.

Киос̀а: Ан. – Киш. – вж. *Киос̀е*; с редуване на гласните *а:е*. – 28, 68, 130.

Киос̀е: Ан. – Бес., Ис., Ком. – по тур. *köse* ‘без брада’.

Кид̀севи: Ан. – Киш. – вж. *Киос̀е*; с премет на ударението и антроп. суф. –*ви*.

Кирѝет: Ой. – Ком., ног. етноним кириет, бълг. племе кирейт (ЛиС II 240). – 133, 162.

Кирѝет к’опр’усу̀: Геф. – Ком. – погагаузено по СелИ *Кирѝет*, вж. и тур. *köprü* ‘мост’ (‘кириетския мост’). – 6, 165.

Кирѝет-Лунгца бразн̀а: Т. – Бес. – по СелИ *Кирѝет-Лунга*; в говора *Кирѝет-Лунгца* ‘Кириет-Лунгска’.

Кирѝет-Лунгцкия път: Дром. – Бес. – по СелИ *Кирѝет-Лунга*, в говора *Кирѝет-Лунгцки* ‘Кириет-Лунгски’.

Кй̀рилови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Кй̀рил*.

Киримикчй̀: Ан. – Мак., НТом., деформатив на Пр *Керемидчй̀(я)*, керимидчия, тур. *kerimidçi*. – 38, 68, 115, 130, 143.

Киримикчй̀евия кладенец: Хид. – НТом. – по бълг. ФИ *Киримикчй̀*, вж.

Кй̀ркови: Ан. – Бес.

Кй̀рневи: Ан. – Плоп, Тар. – най-вероятно на *Кирнеев* < Кир Нее, срв. при СтИл, 256 *Кирниколов*. – 29, 141.

Кй̀рнувия гер̀ан = *Мош Стъ̀дпувия гер̀ан*: Хид. – Тар. – по РИ *Кй̀рневи* в селото.

Кй̀рова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Кй̀рова*.

Кй̀рови: Ан. – Бес., Пар.

Кир̀д̀гло (гаг.): Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Кй̀ро* (с премет на ударението) и гаг. суф. – *огло* (‘син на Кй̀ро’). – 68, 100, 130.

Кирпичния завод: Ойд. – Ком. – в говора *кирпич* ‘строителен материал’.

кирсовци: Груп. – Кол., Мак. – по СелИ *Кирсово* (сега в АТО Гагаузия). – 7.

Киру: Ан. – Ком. – по ЛИ *Киро*, с ред. – 68, 130.

Кирчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Кирчо* < *Киро*. – 112.

Кирчу: Ан. – Ком. – по ЛИ *Кирчо* < *Кирил*; с ред. – 68, 112, 130.

Кирякови: Ан. – Бес., Ком., Пар. – по ЛИ *Киряк* (СтИл, 257); стегнато от *Кириак*.

Кискѝн: Ан. – Киш. – по Пр *Кескѝн(а)*: *кескѝн* ‘резлив, строг’ (тур. *keskin*) (СтИл, 253); с ред. – 68, 130.

Кися (гаг.): Ан. – Ст. – видоизменено от ФИ *Киосѝ*, вж. *Кисе*.

Кихаѝгло: Ан. – Ком. – от *кехая* ‘началник на група, глашатай’ (СтИл, 253); с ред. и гаг. суф. – *огло* (‘син на Кехая(та)’). – 29, 68, 100, 130.

Кичѝк: Ан. – Бес., Ис., Киш., Ком., Пар., Хом. – по Пр *Кичѝк(а)*, тур. *küçük* ‘малък, нисък’. – 28, 29, 68, 130.

Кишинѝв: Ой. – Киш. – по Ой *Кишинѝв* (рус. *Кишинѝв*, рум. *Chişinău*) (вж. Т. Балкански, *На пусто...*, 181). – 154.

Кишинѝвская: Ход. – Бес. – по рус. изговор на улица *Кишинѝвская* ‘Кишиневска’; от Ой *Кишинѝв*.

кишинѝвци: ЖИТИ . – Киш. – вж. *Кишинѝв*. – 14.

Кѝшлалѝ (гаг.): Ан. – Бес., Дой. – по СелИ *Кѝшла* кѝой (дн. *Зимница*, Ямболско), с предмет на ударението; по Т. Балкански, *На пусто...*, 77. – 68, 73, 130, 137, 172.

кладѝнец ‘кладенец’: *Арабаджѝува*, *Байчува*, *Бахчиванджѝува*, *Башиѝова*, *Биликѝева*, *Божѝиновия*, *Бѝшикува*, *Бѝнтарева*, *Валя-Циганѝшулувия*, *Ванюф*, *Висарѝвския*, *Вѝлкува*, *Делислаѝова*, *Ефрѝм-Гѝѝрговия*, *Жѝлева*, *Искимжѝува*, *Йѝхчу Иѝванува*, *Кал’чувия*, *Касѝр Пѝтрува*, *Каишѝ Иѝванува*, *Кехаяѝва*, *Киримикѝевия*, *Ламбева*, *Лѝргуф*, *Маркува*, *Младѝнува*, *Млѝчкова*, *Мъгла Пѝнюва*, *Обиѝствения*, *Стругутяѝнува*, *Тѝрова*, *Тѝдорова*, *Уплаѝгувия*, *Чубачѝкува*, *Чѝдинова*. – 43.

кладѝнца ‘кладенеца’: *до Воѝка*, *до Петруѝтата*, *до Пѝпа*, *до Сѝфия Антѝновна*, *до Стѝѝпата Русев*, *до шкѝлата*, *ду Акѝаиш*, *ду Баба*, *ду Бел’диман*, *ду Бешѝр*, *ду Бѝнтов*, *ду Вася Кавалѝнко*, *ду Вѝтков*, *ду Вѝйхадѝц*, *ду Гажѝу*, *ду Гайдаиѝнко*, *ду Жигунар’*, *ду Загорнян*, *ду Закѝн*, *ду Иванѝв*, *ду Ихтяр*, *ду Касиѝн*, *ду Кесия*, *ду крѝста*, *ду Лнѝничка*, *ду Лунгу*, *ду Мѝтя Карагѝѝз*, *ду мош Спирѝѝн*, *ду мош Тѝню*, *ду Новиѝчки*, *ду Паѝша Карниѝнко*, *ду Руткѝ*, *ду Серамят*, *ду Скутѝл’ник*, *ду Сокѝлов*, *ду Турѝчак*, *ду Харитѝн*, *ду Хрѝсто*, *ду Шѝшков*, *ду Юра Карагѝѝз*, *на Багрѝн Пѝтър*, *на Бузѝату*, *на „Гагѝрина”*, *на Гайѝѝса*, *на Градинар*, *на Гринкѝ*, *на Деривѝнко*, *на Дерли*, *на Домусѝевия*, *на Жѝчев*, *на Иванѝви*, *на Ирѝшкова*, *на Карѝвелков*, *на Кетрѝрѝю*, *на Кудрян*, *на Кѝѝса*, *на Леднѝтиев*,

на Лінгата, на Маналàки, на Мàркови, на Мìнчева, на Мирòн, на Младèн, на Мумжì, на Нèгру, на Петрушàна, на Рàдев, на Сàвуф, на Стаянуф, на Съòмата Константìнов, на Тèл'писа, на трàсата, на Тян, на Чиканчì, Чушмà.

Клàденца до Вòйка: Хид. – Плоп – предл.; вер. по Пр Вòйка(та).

Клàденца до Петру̀цата = Клàденца на Багрìн Пèтър: Хид. – Плоп – предл.; по рум. умал. ЛИ Петру̀ца, рум. *Petruța*. – 108.

Клàденца до Пòпа: Хид. – Плоп – предл.; по Пр Пòп(а).

Клàденца до Сòфия Антòновна: Хид. – Плоп – предл.; по рус. антроп. модел ЛИ Сòфия + БИ Антòновна.

Клàденца до Стьòпата Рùсев: Хид. – Плоп – предл.; по русифиц. умалит. ЛИ Стьòпа < Степàн (бълг. Стèфан), с бълг. член + ФИ Рùсев.

Клàденца до Шкòлата: Хид. – Плоп – предл.

Клàденца ду Акбàш: Хид. – Ис. – предл.; по РФИ Акбàш (гаг.) (от СелИ Акбàш – бàля, сега Горни Главанак, Харманлийско).

Клàденца ду Бàба: Хид. – Яр. – предл.; по Пр Бàба(та) на българин от селото.

Клàденца ду Бèл'диман: Хид. – Дой. – предл.; по русифиц. немско РФИ Бèльдман; с епентетично и.

Клàденца ду Бешѝр: Хид. – Дой. – предл.; по ФИ Бешѝр, вж. – 72.

Клàденца ду Б̀унтов: Хид. – Дой. – предл.; по Пр Б̀унта в ранг на ФИ Б̀унтов.

Клàденца ду Вàся Кавалèнко: Хид. – Дой. – предл.; по рус. ЛИ Вàся и укр. ФИ Ковалèнко (с акане).

Клàденца ду Витков: Хид. – Дой. – предл.; по РФИ Витков (вж. Виткови).

Клàденца ду Вь̀ихадèц: Хид. – Дой. – предл.; по рус. ФИ Вь̀иходèц (с акане).

Клàденца ду Гаж̀ю: Хид. – Ис. – предл.; по румъниз. бълг. РФИ Гаж̀èров (фиксирано в Бесарабия през 1857 според СтИл, 123).

Клàденца ду Гайдашèнко: Хид. – Дой. – предл.; по рус. ФИ Гайдашèнко.

Клàденца ду Жигунàр': Хид. – Ис. – предл.; по молд. ФИ Жигунàру, рум. *Jigunaru*.

Клàденца ду Загорнjàн: Хид. – СарН. – предл.; по молд. ФИ Загорнjàн(у), рум. *Zagornianu*, по хор. *Загоре* (И Тракия). – 137.

Клàденца ду Закòн: Хид. – Дой. – предл.; по Пр Закòн(а).

Клàденца ду Иванòв: Хид. – Дой. – предл.; по РФИ Иванòв. – 44.

Клàденца ду Ихтjàр: Хид. – Дой. – по РФИ Ихтjàр, вж.

Клàденца ду Касиàн: Хид. – Дой. – предл.; по РИ Касиàн (стегнат деформатив по Пр Къ̀сия Иван, с рус. акане).

Кладенца ду Кесия: Хид. – Ис. – предл.; по РПр *Кесия*, деформатив по тур. *köse* ‘без брада’.

Кладенца ду Креста: Хид. – Ис. – предл.; по рус. *крест* ‘кръст’.

Кладенца ду Лненичка: Хид. – Дой. – предл.; по чеш. ФИ *Лненичка (Lnenička)*.

Кладенца ду Лунгу: Хид. – Дой. – предл.; по молд. РФИ *Лунгу*, рум. *Lungu* (рум. *lung* ‘дълъг’).

Кладенца ду Митя Карагьоз: Хид. – Дой. – предл.; по русифиц. бълг. ЛИ *Митко (Митя)* и РФИ *Карагьоз*, вж.

Кладенца ду мош Спирдѝн: Хид. – Ис. – предл.; контаминация от рум. *тоѝ* ‘дядо’ и гръц. ЛИ *Спиридѝн* (с елизия на *и*).

Кладенца ду мош Теню: Хид. – СарН. – предл.; контаминация от рум. *тоѝ* ‘дядо’ и бълг. мъжко ЛИ *Теню*.

Кладенца ду Новицки: Хид. – СарН. – предл.; по рус. ФИ *Новицки*.

Кладенца ду Паша Карниенко: Хид. – Дой. – предл.; по русифиц. ЛИ *Павел (Паша)* и укр. ФИ *Корниенко* (с руско акане). – 82.

Кладенца ду Руткѝ: Хид. – СарН. – предл.; по укр. ФИ *Руткѝ*.

Кладенца ду Серамят: Хид. – Ис. – предл.; вж. *Серамят*.

Кладенца ду Скутѝл’ник: Хид. – СарН. – предл.; по укр. ФИ *Скутѝл’ник*.

Кладенца ду Сокѝлов: Хид. – Дой. – предл.; по ФИ *Сокѝлов*, вж.

Кладенца ду Турчак: Хид. – по рус. ФИ *Турчак*.

Кладенца ду Харитѝн: Хид. – Дой. – предл.; по гръц. ЛИ *Харитѝн*.

Кладенца ду Христѝ: Хид. – Дой. – предл.; по бълг. ЛИ *Христѝ* в ранг на ФИ по укр. антроп. модел.

Кладенца ду Шишков: Хид. – СарН. – предл.; по бълг. ФИ *Шишков*, вж.

Кладенца ду Юра Карагьоз: Хид. – Дой. – предл.; по русифиц. ЛИ *Юрий (Юра)* и РФИ *Карагьоз*, вж.

Кладенца на Багрѝн Петър = Кладенца до Петруцата: Хид. – Плоп – предл.; по рум. ФИ *Багрѝн (Bagrin)*.

Кладенца на Бузату: Хид. – Гот. – предл.; вер. декомпозиция от бълг. Пр *Бозата*; с ред. и рум. антропонимно ок. –у (-и).

Кладенца на „Гагарина”: Хид. – Княз. – предл.; по рус. име на улица *Гагарина*.

Кладенца на Гайдуса: Хид. – Княз. – предл.; българиз. от укр. ФИ *Гайдус*.

Кладенца на Градинар: Хид. – НТом. – предл., по ФИ *Градинар*.

Кладенца на Гринкѝ: Хид. – Яр. – предл.; по РИ *Гринкѝ* на украинец в селото. – 82.

Кладенца на Деривенко: Хид. – Гот. – предл.; по РФИ *Деривенко*, вж. – 82.

Кладенца на Дерли: Хид. – Ис. – по РФИ *Дерли*, вж.

Кладенца на Домусчиеви: Хид. – НТом. – предл.; по РФИ *Домусчи*, вж.

Кладенца на Жечеви: Хид. – Гот. – предл.; по ФИ *Жечеви*, вж.

Кладенца на Иванови: Хид. – Княз. – предл.; по ФИ *Иванови* (бълг.).

Кладенца на Иршикова: Хид. – Куп. – предл.; по ФИ *Иршикови*, вж.; с рус. мелодичност.

Кладенца на Каравелков: Хид. – Куп. – предл.; по РФИ *Каравелкови*, вж.

Кладенца на Кетрарю: Хид. – Куп. – предл.; по молд. ФИ *Кетрарю*.

Кладенца на Кудрян: Хид. – Куп. – предл.; по молд. ФИ *Кудрян*.

Кладенца на Кьоса: Хид. – Гот. – предл.; по Пр *Кьосе*, тур. *kisa* ‘къс, нисък’, с предмет на ударението и дисимиляция *e:a*.

Кладенца на Леонтиев: Хид. – Бъл. – предл. форма по ФИ *Леонтиев(и)*.

Кладенца на Лингата: Хид. – Яр. – предл.; по Пр *Лингата* (по бълг. ЛИ *Линго* < *Линко*; с озвучаване на *нк* в *нг*, СтИл, 304).

Кладенца на Маналаки: Хид. – Гот. – предл.; по бълг. ЛИ *Манол* (стегнато от *Емануил*) (СтИл, 320) и агентен гр. суф. –*аки*, аналогично на *Михалаки*, *Христалки* и под.

Кладенца на Маркови = Маркува кладенца: Хид. – Бъл. – предл.; по бълг. ФИ *Маркови*, вж.; с рус. мелодичност.

Кладенца на Минчева: Хид. – Бъл. – предл.; по бълг. ФИ *Минчеви*, вж.; с рус. мелодичност.

Кладенца на Мирон: Хид. – Куп. – предл.; по ЛИ *Мирон*.

Кладенца на Младен: Хид. – Княз. – предл.; по бълг. ЛИ *Младен* (вж. *Младен*).

Кладенца на Мумжй: Хид. – Бъл. – предл.; по РФИ *Мумжй*, вж.

Кладенца на Негру: Хид. – Княз. – по молд. ФИ *Негру* (рум. *Neagru:neagru* ‘черен’).

Кладенца на Петрушана: Хид. – Княз. – предл.; по РПр *Петрушан(а)*; с рум. суф. –*ани*; вер. полукалка на *Петрушеви*.

Кладенца на Радев: Хид. – НТом. – предл.; по ФИ *Радеви*, вж.

Кладенца на Савуф: Хид. – НТом. – предл.; по бълг. ФИ *Савов*; в диалекта *Савуф*; с ред. и обеззвучаване.

Кладенца на Стаянуф: Хид. – НТом. – предл.; по бълг. ФИ *Стоянов*, в диалекта *Стаянуф*; с рус. акане, ред. и обеззвучаване.

Кладенца на Съдмата Константинов: Хид. – Княз. – предл.; по русифиц. ЛИ *Симедн* (с чл.) и бълг. РФИ *Константинови*, вж.

Кладенца на Тел'писа: Хид. – Гот. – предл.; по ФИ *Тел'пис*, с рус. мелодия, запазена и при банатските българи, срв. известния учен Карол Телбизов, телбиз ‘хитрец’, тур. *telbis* ‘измама’.

Кладенца на Трасата: Хид. – Баш. – предл.; по рус. *траса* ‘път, шосе’. – 21.

Кладенца на Тян: Хид. – предл.; по РФИ *Тян*, вж.

Кладенца на Чиканчй: Хид. – Гот. – предл.; по РФИ *Чиканчй*, вж.

Кладенца Чушма: Хид. – Тц. – в говора *чушма* ‘чешма’.

Кладенчиту на Койчова: Хид. – Плоп - предл.; по бълг. ФИ *Койчев*: *Койчов*; с рус. мелодичност и ред.

кладянци(а) ‘кладенец(а)’: *Бабяна Ивѐнчяна, Бѐзюфски Кѐлюва, Гѐчюф Пѐтрова, Гѐчюф Сѐвюва, Димѐтриюф Ивѐнова, ду Вѐню Нѐкит, ду Гибѐнчяна, ду Кѐлю Пугурѐлов, ду Кунстантѐн Пѐра, ду Фѐлип Пѐрпулов, на мош Геѐрги, на мош Ивѐн Мѐркова, на Прагѐна, Никифѐровия, Улѐна-Шагѐнуф, Фѐлиповия, Матѐюф Пѐтрува, Мош Макѐрюва, Мош Мѐтюва, Мош Стѐпѐнува.*

Кладянца ду Вѐню Нѐкит: Хид. – Ан. – предл.; според кортенския говор *кладянци* ‘кладенец’ и ЛИ *Вѐню* < *Ивѐн* + РИ *Нѐкит* (на тараклийци).

Кладянца ду Гибѐнчяна: Хид. – Ан. – предл.; по РПр *Гибѐнчяна* (?!).

Кладянца ду Кѐлю Пугурѐлов: Хид. – Ан. – предл.; по ЛИ *Кѐлю* < *Никѐла* и РИ *Пугурѐлов*, рус. *Погорѐлов*.

Кладянца ду Кунстантѐн Пѐра: Хид. – предл.; по ЛИ *Константѐн*: *Кунстантѐн* (с ред.) + укр. ФИ *Пѐра*.

Кладянца ду Фѐлип Пѐрпулов = *Фѐлиповия кладянци*: Хид. – Ан. – предл.; по ЛИ *Фѐлип* + РИ *Пѐрполов*: *Пѐрпулов* (с ред.).

Кладянца на мош Геѐрги: Хид. – Ст. – предл.; в говора *кладянца на мош Геѐрги* ‘кладенеца на дядо Георги’.

Кладянца на мош Ивѐн Мѐркова: Хид. – Ст. – предл.; в говора *кладянца на мош Ивѐн Мѐркова* ‘кладенеца на дядо Иван Марков’; с рус. мелодия.

Кладянца на Прагѐна: Хид. – Мак. – предл.; вер. по местност или заселище *Прогѐн*: *Прагѐн* (с рус. акане), срв. РФИ *Прогѐнски* (СтИл, 408).

кладѐнц ‘кладенец’: *Даймѐнова, Мѐшишѐчѐния, Пѐнчев, Сѐлѐкия.*

кладѐнц(а) ‘кладенец(а)’: *в чеѐря, ду Бахчиванжѐй Никѐлай, ду Бѐнула, ду Данѐлова, ду Искимжѐй Антѐн, ду Каѐѐп, ду крѐста, ду Кувѐчев Васѐл, ду Мунтѐяну, ду Никулѐцата, ду Папѐз, ду Правлѐнията, ду Салкуѐѐна, ду Сержѐнт, ду Степанѐнко, ду Стратѐевски, ду трасата, ду Трифѐнова, ду чѐрквата, ду шкѐлата, на Игнѐт, на Кѐндев, на Тян Танѐс.*

Кладѐнца в Чеѐря: Хид. – ВП. – предл.; вж. *Чеѐря*.

Кладѐнца ду Бахчиванжѐй Никѐлай: Хид. – Хом. – предл.; по рус. антроп. модел. – 97.

Кладѐнца ду Бѐнула: Хид. – Пер. – предл.; българиз. по рум. ЛИ *Бѐнул* (*Випул*).

Клæенца ду Данѝлова: Хид. – Пер. – предл.; с рус. мелодия по бълг. ФИ *Дан(а)ѝлов*; с изпадане на *а* (*Данѝлов*) по рус. антроп. модел.

Клæенца ду Даной: Хид. – Пер. – предл.; нерег. ЛИ *Даной* като *Радой*, *Негой* и под. – 141.

Клæенца ду Искимжѝ Антõн: Хид. – Хом. – предл.; по рус. антроп. модел.

Клæенца ду Кацãп = *Клæенца ду чърквата*: Хид. – Пер. – предл.; по Пр *Кацãп(а)* (с този етноним *кацãп* част от българите в Бесарабия назовават украинците). – 133.

Клæенца ду Крѣста: Хид. – Хом. – предл.

Клæенца ду Кувãчев Васѝл = *Клæенца ду Правлèнията*: Хид. – Ал. – предл.; по рус. антроп. модел: ФИ *Ковãчев:Кувãчев* (ред.) + ЛИ *Васѝл*.

Клæенца ду Мунтяну: Хид. – Пер. – по рум. ФИ *Мунтяну* (*Munteanu*); в този случай по-вер. калка на *Балканджи*, рум. *muntean* ‘планинар’. – 132.

Клæенца ду Никулѝцата: Хид. – Пер. – предл.; по Пр *Никулѝц(та)*.

Клæенца ду Папãз: Хид. – Пер. – предл.; по ФИ *Папãз*, вж.

Клæенца ду Правлèнията = *Клæенца ду Кувãчев Васѝл*: Хид. – Ал. – предл.; вж. *Правлèнията*.

Клæенца ду Салкуцãна: Хид. – Пер. – предл. – по рум. ФИ *Салкуцãн* (*Sãlcuțan*); с чл. и рус. мелодичност.

Клæенца ду Сержãнт: Хид. – предл.; по Пр *Сержãнт(а)*.

Клæенца ду Степаненко: Хид. – Пер. – предл.; по укр. ФИ *Степаненко*.

Клæенца ду Стратѝевски: Хид. – Пер.; предл.; по бълг. ФИ *Стратѝев(ски)*.

Клæенца ду трãсата: Хид. – Пер. – предл.; вж. *Трãсата*.

Клæенца ду Трифонова: Хид. – Пер. – предл.; по бълг. ФИ *Трифонов*; с рус. мелодичност.

Клæенца ду чърквата = *Клæенца ду Кацãп*: Хид. – Пер. – предл.

Клæенца ду шкõлата: предл.; вж. *Шкõлата*.

Клæенца на Игнãт: Хид. – ВП. – предл.; по мъжкото ЛИ *Игнãт*.

Клæенца на Кундев: Хид. – ВП. – предл. – по РИ *Кундеви* (вж.) в селото.

Клæенца на Тян Танãс: Хид. – Ал. – предл.; по рус. антроп. модел: ФИ *Тян*, вж. + ЛИ *Танãс:Атанãс*. – 97.

Клæенчиту у нёмския хъртõп: Хид. – Ал. – предл.; чл. умалит. форма *клæенчиту* ‘кладенчето’; с характерна за говора вокализация у:в.

Клæянца ду Данчууту õзяру: Хид. – Бес. – предл.; вж. *Данчууту õзяру*.

Клўба = *Библиотеката*: Ойд. – Кон.

Клўба = *Дом кул’турь*: Ойд. – Ал., Ком.

Князевка: Ой. – Княз. – СелИ *Князевка*, рум. *Kneazevkca*; по рус. ойконимен модел със суф. –ка, аналогично на *Антоновка*, *Вишньовка* и под. – 156.

Князевския мост към Нòвия Томàй: Геф. – Княз. – предл.; по ойконимите *Князевка* (вж.) и *Нòвия Томàй* (вж.).

Князевския път = *Пътя на Князевка*: Дром. – НТом. – по СелИ *Князевка*, вж.

Князевския сѝнур: Т. – НТом. – по СелИ *Князевка*, вж.

Князевския яз = *Озеруту*: Хид. – Княз. – по СелИ *Князевка*, вж. и диал. яз ‘място със завирена вода’.

Ковалèвской: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Ковалèвской*.

Коваджѝ: Ан. – Бес. – по Пр *Кованджѝ*:*кованджѝ(я)* ‘пчелар’; с елизия на н. – 31, 68, 115, 130, 143.

Ковал’жѝу: Ан. – Киш. – деформатив на Пр *Кавалджѝя(та)*; с руско л’. – 29, 37, 38, 106, 115, 143.

Ковàл’ки: Ан. – Пар. – РПр, сега неясно за населението, по *ковалка* : *ковало* ‘налбантски чук’, вж. *ковало* и в БЕР II 509. – 87, 141.

Кованжѝ: Ан. – Ком. – от диал. *кованджѝя* ‘пчелар’ (тур. *kovancı*) (СтИл, 261); с елизия на д. – 68, 115, 130, 143.

Ковàч: Ан. – Бес. – по Пр *Ковàч(а)*. – 68, 130, 143.

Коджà: А. – Бес. – по тур. *коса* ‘голям, едър’; вер. предиме от типа *Коджа Иван. – 63.

Коджибàш: Ан. – Киш. – деформатив от тур. *коса baş* ‘голяма глава’ (СтИл, 261); деформацията *коджа* : *коджи* след забравяне на думата. – 29, 39.

Кòдри = *Стàрата гурà*: Дрим. – Куп. – рум. *codru* ‘гора’, ‘вековна гора’, често в рум. дримонимия; деформативът *Кодри* вм. *Кодру* на бълг. почва. – 29, 131, 163.

Кòдренску лòзи: Агр. – Тр. – по дримонима *Кòдри*, вж.

Кòеви: Ан. – Воз., Киш., Мак. – по ЛИ *Кòе*:*Кòйо*. – 91.

Кожàрови: Ан. – Киш. – по професинима *кожàр*. – 91, 143.

Кожàрски: Ан. – Киш. – по антропонима *Кожàрови*, вж.

Кожухàр: Ан. – Ком. – по Пр *Кожухàр(я)*:*кожухàр*. – 68, 130, 143.

Кожухàр’: Ан. – Киш. – вж. *Кожухàр*, с мекост р’:р. – 38.

Козерюкà: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Козерюкà*.

Кòзликувия гиря̀н: Хид. – Пар. – по русифиц. РПр *Козлèта(та)*, рус. *Кòзлики*; Пр *Козлик* с ред. и чл. – 169.

Кòзман: Ан. – Кон. – вер. деформатив на ЛИ *Кузмàн* < *Кузм(а)* > *Козмjàн* с премет на удар. *Кòзман*. – 42, 44, 68, 130.

Козмjàн: Ан. – Тц. – вж. *Кòзман*, с премет на ударението и м’:м. – 38, 44, 68, 130.

Кòзюви: Ан. – Пар.

Койнàк (гаг.): Ан. – Ком., Куп. - по Пр *Кайнàк(а)*:*кайнàк* ‘извор’. – 37, 68, 130.

Кòйчеви: Ан. – Киш., Ком., Плоп, Тар. – по ЛИ *Кòйчо*.

Кокòшко: Ан. – Киш., Ком. – едва ли от рум. *socoş* ‘петел’ и укр. –ко; Пр. *Кокошките* рег. при българите, както и ФИ *Кокошков* (СтИл, 264). – 68, 130.

Кол: Ан. – Ст. – стегнато по бълг. ЛИ *Кòл(ьо)* < *Никòла*. – 68, 122, 130.

Колàта: Астр. – Мак. – 4.

Кòлеви (гаг.): Ан. – Дой., Киш. – по ЛИ *Кòльо* < *Никòла*.

Колесничèнко: Ан. – Ст. – по рус. и укр. ФИ *Колесничèнко*. – 82.

Колибàбовка: Ой. – Кол. – от РПр *Коли Бàба*; по руски ойконимен модел на –ка, аналогично на *Алексеевка*, *Българийка*, *Бертовка* и под.; рум. *Colibabovca*.

колибàбовци: Груп., ЖитИ. – Воз., Кол., Тц. – повече в ст. за Сели *Колибàбовка*, вж.

колибàбовчани: Груп. – Княз. – по Сели *Колибàбовка*, вж.

Колоезднàя: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Колоезднàя*.

Коломàн: Ан. – Ком. – по ЛИ *Коломàн* (име на прабългарски хан от Първото българско ханство); вероятно българско име. – 68, 130, 158.

Коломйец: Ан. – Ст. – сякаш деформирано укр. ФИ *Коломèец*; но по-вер. по ЖитИ коломийки, коломенци по Сели *Коломна* в Московска област (Словарь названий жителей РСФСР, М, 1964, 173); още по-вер. по жителско *коломейци* по Сели *Коломыя*, град в Иванофранковска област на Украйна. – 74, 136.

Колпàкови: Ан. – Киш. – по Пр *Калпàк(а)*; русифицирано по рус. *колпак* ‘калпак’. – 169.

Колпàкчи: Ан. – Киш. – вж. *Колпàкови*; русифицирано по рус. *колпак* – *Колпакчи*. – 68, 115, 130, 143. – 169.

Колтук (гаг.): Ан. – Бес. – РПр по *колтук* ‘израстък на растение’, за други значения вж. БЕР II 562. – 68.

колхòз ‘трудово кооперативен земеделски съюз’: „*Бол’шевик*”, „*Др̀ужба*”, „*Калѝнина*”, „*К̀уйбишев*”.

Колхòз „*Бол’шевик*” = *Кантòрата*: Ойд. – ВП. – по рус. *большевик* ‘болшевик’.

Колхòз „*Др̀ужба*” = *Правлèния*: Ойд. – Ан.

Колхòз „*Калѝнина*”: Ойд. – НТом. – по рус. ФИ *Калѝнин*.

Колхòз „*К̀уйбишев*”: Ойд. – Тц. – по рус. Ой *К̀уйбишев* (рус. *Куйбышев*, сега *Самара*, Русия).

Колцà: Ан. – Ком. – по ЛИ *Кòлца* < *Никòла* (СтИл, 265), с руска мелодия. – 44, 68, 130.

Кòманън п̀наръ: Хид. – Ком. – тур. при гагаузи в род. пад, ‘На Коман кладенеца’, с русифицирано *Кòман* < бълг. *ку̀ман*. – 51, 165, 169.

Комарòва: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на улица *Комарòва*.

Комòра: Агр. – Ком. – (?!). – 2, 139.

Комр̀ат: Ой. – Ком. – по прабългарско, пратюркско и прамонголско етнонимно име *конград*: *гонград*; булг. *Комрат*, тюрк. *Конград* с монг. етнонимен суф. –*ат*, срв. *ойрат*, *Банат*, *алат*, *полат* и под. с етимологически дублет в монг. *гунгир*, с –*ир*, в значение на ‘народ, племе’ и *гунг*: *гунж(ин)* ‘тригодишна самка на домашно животно, обичайно крава, т.е. добитък във възраст на размножаване’ (по Т. Балкански, На пусто..., 283 и сл.); рум. *Comrat*, обяснено е в статията за селището, вж. . – 47, 154, 158, 172.

комр̀атчани: ЖитИ. – Ком. – по СелИ *Комр̀ат*, вж.

Комсом̀ольская: Ход. – Ис., Ком., Пар., Яр. – по рус. име на *Улица Комсом̀ольская*. – 22.

Коммунист̀ическая: Ход. – Пар. – по рус. име на *Улица Коммунист̀ическая*.

Кон̀ак: Ан. – Киш. – по името на метрополията село Конак, Търговицко, Конак – сега Бяла вода, Бургаско, Конак, сега Гешаново, Добричко; последното е най-вероятно; това само българско село, което преди се е водило в Силистренско, ще да е бягало в Бесарабия, за него вж. при Г. Топалов, Речник 111 сл.. – 68, 130, 137.

Конд̀акови: Ан. – Киш. – едва ли от *конд̀ак* ‘приклад на пушка’ (СтИл, 267); по скоро от *Кондаки*, гъркоманско българско име. – 53.

К̀ондулува кл̀аденец: Хид. – Ис. – по РФИ Кондолов (СтИл, 267), в говора *К̀ондулува кл̀аденец* ‘Кондоловия кладенец’; РИ типично за с. Велика, старо Потурнак, бягало в Бесарабия (Т. Балкански, На пусто 86 сл). От това село е Георги Кондолов, главният войвода на Преображенското въстание. – 137.

К̀онева: Ход. – Ком. – рус. изговор на *Улица К̀онева* (по РФИ *К̀онев(и)*).

К̀онев: Ан. – Киш. – от ЛИ *К̀он(ь)о* < *Констант̀ин* (СтИл, 267).

Консанд̀огло (гаг.): Ан. – Киш. – деформатив на Костандоглу. – 29, 100.

Констант̀инов: Ан. – Бес., Киш., Княз., Ком., НТом., Пар., Тр.

Констант̀иновка: Ой. – Кон. – по ФИ *Констант̀инов* и рус. ойконимен суф. –*ка*, аналогично на *Князевка*, *Вишньовка*, *Бановка* и под. (повече вж. при Т. Балкански, На пусто..., 185 и сл.), повече в ст. за селището. – 23, 53, 154, 155, 172.

Констант̀иновка = *Наг̀оре* = *Отг̀оре Бох̀ите*: Кв. – Кон. – по СелИ *Констант̀иновка*, вж. – 15, 53, 154.

Констант̀иновската бразн̀а: Т. – Пер. – по СелИ *Констант̀иновка*, вж.

Констант̀иновската гр̀обища (ж.р.): Некр. – по СелИ *Констант̀иновка*, вж.

констант̀иновци: Груп. – Ал., Пер. – по СелИ *Констант̀иновка*, вж. (сега в Каушански район на Молдова). – 7.

Констант̀инуц̀ия с̀инур: Т. – Хом. – по СелИ *Констант̀иновка*, вж.; с ред.

Констант̀инуф̀ц̀ката бразн̀а: Т. – Гот. – по СелИ *Констант̀иновка* (сега в Кантемирски район на Молдова).

Константинуфцкия път: Дром. – Гот. – вж. *Константинуфцката бразна*.

Кооперативная: Ход. – Тр. – по рус. име на *Улица Кооперативная* ‘Кооперативна’.
кòпан ‘язовир’: *Втòрия, Пèрвия*. – 50.

Кòпувския бар: Ойд. – Пер. – РИ *Коповски*.

Копчàк байр = *Копчàк байър*: Ор. – Ком. – по СелИ *Копчàк*; изафет, създаден вер. в турския език на гагаузите, но може и на български, срв. *Дунав мост*. – 57.

Копчàк байър = *Копчàк байр*: Ор. – Ком. – погагаузено по СелИ *Копчàк*. – 57.

Корнèла (за крава): З. – Воз. – българизирано ЛИ *Корнèл(и)я*, рум. зооним *Cornelia*.

Кòртенската чюшмà: Хид. – Ан. – по СелИ *Кòртен*.

кòртенци: Груп. – Ан., Бъл., Дой., Княз., Кол., Мак., НТом., СарН., Ст., Тц. – по СелИ *Кòртен*, сега в Тараклийски район на Молдова. – 7.

Кòртенцката маалà = *Дòлната маалà*: Кв. – Ан. – вж. *кòртенци*.

Кòруч: Ан. – Ал., Ком., Пер., СарН. – по професионим *коруч(ия)*: *коруджия* ‘горски’, срв. бълг. *Коручев*. – 29. – 68, 115, 130, 143.

Коручàта: Ан. – Кон. – по РФИ *Кòруч*, вж. – 113.

Космодемьянской: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Космодемьянской*; в чест на Зоя Космодемьянска(я) от орг. „Млада гвардия”.

Космонàвтов: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Космонàвтов*.

Кòсови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Кòсо* (СтИл, 271).

Косòглови: Ан. – Киш. – вж. *Кòсови*. – 101.

Кòстови: Ан. – Ан., Киш. – по ЛИ *Кòста*.

Кòстовите: РПр. – Ком. – по РПр *Кòстови(те)* от ЛИ *Кòста*.

Кòстув: Ан. – Пар. – вж. *Кòстови*, с ред.

Костурови: Ан. – Кон. – може би по Пр *Костур(ата)* (СтИл, 272); практиката показва, че така се наричат изселниците от Костур, срв. *Костурови*, *Костуркови* в Пазарджик, с такъв етимон (Т. Балкански, Топонимията на Пазарджишкото краище). – 137.

Кот: Хид. – Ком. – (?!).

Кòтелови: Ан. – Киш. – може би по СелИ *Кòтел*. – 137.

Кòтови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Кòто* < *Костадин* (СтИл, 272).

Котòвского: Ход. – Дой., Ком., Пар., Плоп, Яр. – по рус. име на *Улица Котòвского*; по името на рус. пълководец *Гр. Ив. Котовский*, съветски пълководец, унищожил няколко български селища в Запорожие (Ал. Войникова, Селища 7).

Коцèнково: Хид. – Пар. – рибно езеро до селото; по украинизирано бълг. ЛИ *Коце*. – 53, 56, 174.

Кочàнови: Ан. – Киш. – от Пр *Кочàн(а)*: *кочàн* ‘твърд и здрав като кочан’ (СтИл, 273).

Кòчеви: Ан. – Киш., Пар., Плоп, Тар. – по бълг. ЛИ *Кòчо*, западен вариант *Кòче* < *Никола*.

Кòчувия геран: Хид. – Тар. – по РИ *Кòчеви* в селото.

Кочул 'вèйцкия мост: Геф. – Баш. – (?!). – 38, 139.

Кошкалийския път = *Пътя на Кошкалия*: Дром. – Кон. – по СелИ *Кошкалий*, рус. *Кашкалия*.

Кошкалийския сѝнур: Т. – Кон. – вж. *Кошкалийския път*.

Кòшница: Ой. – Кош. – по СелИ *Кòшница* (рум. *Coșnița*) (вж. ст. за Кошница). – 154, 157.

Коюн бунàр: Ой. – Ал., Каюн. – вж. Метрополия; пилигрим.

край: Гòрния, Дòл'ния.

Крàлеви: Ан. – Кол. – от ЛИ *Крàльо* (СтИл, 275).

Красил'чик: Ан. – Ис. – вер. рус. калка на бълг. Пр *Бояджия(та)* (професионим); рус. *красильщик* 'бояджия', рус. ФИ Красильшиков (БУРФ 391). – 58.

Краснорябуви: Ан. – Пар. – бълг. деформатив на рус. РПр *Краснорябовы* 'червени и пъстри', с ред. – 152, 164.

Крестинкови: Ан. – Ст. – русифиц. бълг. ФИ *Кръстинкови* (Н. Куртев, Селищата..., 235). – 169.

Кристидòгло: Ан. – Ком. – от ЛИ *Хр̀сто*. – 47, 100.

Кристидòглу (гаг.): Ан. – Киш. – вж. *Кристидòгло*, вж.

Хр̀стови: Ан. – Ис., Киш. – по ЛИ *Хр̀сто*; с гагаузко *к:х*.

Куаннѝк: Дрим. – Ком. – деформатив на тур. *kovannik* 'пчелин', но и горичка с пчелин, рег. и при ДиК 59. – 131.

Куаннѝк чайъръ: Хид. – Ком. – по тур. *kovannik* 'пчелин' и тур. *çayır* 'ливада, мокро пасище' ('пчелинска ливада'), също при ДиК 59. – 57, 165.

кубèйци: Груп. – Дой. – по СелИ *Кубèй* (дн. *Червеноармейское*, Болградски район на Одеска област, Украйна). – 7.

Куванж̀й: Ан. – Куп. – по Пр *Ковандж̀й:ковандж̀й(я)* 'пчелар'; опростяване на *дж.* – 47. – 68, 115, 130.

К̀зевуту лòзи: Агр. – НТом. – по бълг. ЛИ *К̀зо* (видоизм. от *Кузмà*) (СтИл, 282).

Кузмичови: Ан. – Тр. – рус. *Кузмич-ов*, но възможно и по бълг. *Кузма*, бащино име *Кузмич* > ФИ *Кузмичов*. – 89.

Кузнецòва: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Кузнецòва*.

К̀зя (за куче): З. – Мак. – по рус. име за куче *К̀зя*.

К̀йбушуфскуту òзера: Хид. – Тр. – по някаква връзка с Валериан Владимирович Куйбишев- съветски държавник.

Куйбышева: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Куйбышева*, вж. по-горе.

Кѹки: Ан. – Пар. – по РПр *Кѹки(те)*, ЛИ *Куко*, често и като ФИ Кукови в България и при банатските българи. – 68, 130.

Кѹклеви: Ан. – Киш. – от Пр *Кѹкльо* ‘много издокаран, конте’ (СтИл, 282).

Кукѹшката: Астр. – Ст. – с ред. и чл.

Кукѹшката = *Малката мѹчка*: Астр. – Яр. – вж. *Кукѹшката*.

Кукѹшката с пѹленцата: Астр. – Бес. – предл.; вж. *Кукѹшката*.

Кукѹшката с пѹляницата: Астр. – ВП. – предл.; вж. *Кукѹшката с пѹленцата*; в говора *пѹлянца(та)* ‘пиленца(та)’. – 4.

Кѹкувия гирян: Хид. – Пар. – по РПр *Кѹки(те)*, с ред. и чл.

Кукурѹзний завод: Ойд. – Ком. – по рус. *кукурѹз* ‘царевица’, така и в говорите на бесарабските българи.

Кукурѹзнута пѹли: Агр. – ВП. – в говора *кукурѹзнута пѹли* ‘полето с царевица’.

Кѹкуту: Агр. – Кол. – едва ли по Пр *Кѹку(то):кѹкуто* ‘празноглав, дезориентиран човек’; сякаш по куку ‘кукувица’. – 2.

Кѹла: Ан., Дрим. – Киш., Ком., Кон., Пер., Хом. – вер. от бълг. ЛИ *Кѹло*, декомпозит от *Никѹла*, ако не е по СелИ *Кула*?! – 68, 130, 137.

Кулаклар: Хид. – Ком. – по РИ *Кулаклар* на българи, сега и „гагаузи”, едва ли *кулаклар* ‘завоите’.

Кулаклий(й): Ан. – Воз., Кон., СарН., Тц. – по СелИ *Кулаклий(й)*, сега Завой, Ямболско, бягало в Бесарабия (за него повече при Ив. Славов, Етимология 60). – 137, 172.

Кулаксийз: Ан. – Киш. – по Пр *Кулаксьза* (тур. *kulaksiz* ‘безух, без ухо’); при ДиК 149, също Кулаксийз; Т. Балкански, Кавказките българи, открива името на мигранти от Вулканеш в Романовка, Семипалатински район на Казахстан, от там в станица Екатериноградская на Майски район в Кабардино-Балкария. – 68, 130.

Кулата: Астр. – Бес., ВП., Ст., Хом. – с ред. и чл. – 4.

Кулата = *Гулямата мѹчка*: Астр. – Яр. – вж. *Кулата*.

Кѹлеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Кѹл(ь)о* (СтИл, 283).

Кул ’мяница бразна: Т. – Бес. – по СелИ *Кульма* (дн. Украйна).

Кѹманови: Ан. – Ст. – по ЛИ *Кѹман*.

Кумратския вятър: Вен. – Куп. – по СелИ *Комрат*, вж.; с ред.

кумратчани: Груп. – Куп. – по СелИ *Комрат*, вж.; с ред.

Кѹндеви: Ан. – ВП., Киш. – по ЛИ *Кѹндьо* < *Кѹньо* с епентетично *д* (СтИл, 284).

Кѹневи: Ан. – Киш. – от ЛИ *Кѹньо*.

Кѹнчеви: Ан. – ВП., Ис., Ком., Плоп. – 112.

Купаран: Ой. – Куп. – по СелИ *Купаран*, сега *Ровное* в Тарутински район (Т. Балкански, На пусто..., 188). – 154, 155, 156, 157.

купаранци: Груп., ЖитИ. – Бес, Воз., Гот., Ис., Куп., Хом., Яр. – по СелИ *Купаран*, вж. – 7.

Купарань: Ой. – Куп. – укр. форма на СелИ *Купаран*, вж. – 155.

Купорань: Ой. – Куп. – молд. форма на СелИ *Купаран*, вж.; рум. *Siporani*. – 155.

Курбатови: Ан. – Киш. – може би по Пр *Курбат(ин)а* (?!).

кърди: Е. – Пер. – по рус. *кърд(и)* ‘кюрд(и)’. – 12.

Кърдеви: Ан. – Ст. – видоизм. от ФИ *Кърдови*, вж.

Кърдови: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Кърд(а)*: Е *курд* ‘кюрд’ (Н. Куртев, Селищата..., 236).

Курдогло (гаг.): Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Курдо’. – 100.

Курен: Ой. – Кон. – по СелИ *Курен* (рум. *Sireni*).

Куренската гробница (ж.р.): Некр. – Кон. – по СелИ *Курен*, вж.

Куренския сунур: Т. – Хом. – по СелИ *Курен*, вж.

Курены = *Наддолу* = *Отддолу бахчйте*: Кв. – Кон. – русифиц. по СелИ *Курен*, вж.

Куржан: Ан. – Ис. – едва ли по РПр *Куржан(а)*; вер. видоизменено от бълг. ЛИ *Кържо* < *Кръстьо* (СтИл, 290); формата е жителска *куржан(е)* по СелИ *Коруджи(й)* най-вер.

Сливенско, бягало в Бесарабия. – 68, 130, 136.

Курови: Ан. – Ком. – по Пр *Кур(то)* (тур. *kuru* ‘сух, слаб, мършав’) (СтИл, 286).

Куртеви: Ан. – ВП., Киш. – вж. *Куртови*.

Куртови: Ан. – Киш., Ком., Пар., Ст. – някои смятат *Курто* за българско име.

Куртюнън пьнаръ: Хид. – Ком. – погагаузено от бълг. ЛИ *Курти* и тур. *rina* ‘кладенец’ (‘кладенеца на Курти’). – 51, 57, 165.

Курү: Ан. – Киш., Ком. – вж. *Курови*; с прамет на ударението.

Курүч: Ан. – Киш. – вж. *Коруч*; с ред. и прамет на ударението; с прамет на ударението; сред бълг. прозвища *Куруч* и прякор на слаб, сух човек.

Кустурови: Ан. – Киш., Пар. – може би по Пр *Костура(та)* (СтИл, 272), с ред.с бълг. или куманско потекло кучар (Т.Балкански – устно).

Күцарови: Ан. – Киш., Ком. – по бълг. ЛИ *Күцар* (СтИл, 287).

Күчешкия вятър = *Западния вятър* = *Пролетния вятър*: Вен. – Бес.

Кушлак: Ан. – Ком. – по Пр *Күшльо* за още некръстено дете (СтИл, 288) с ан. суф. –ак, аналогично на *Койнак*, *Пармак*, *Ашлак* и под.; направо по *кулак* ‘малко куче’ в Тотлебен (Български Карагач), Плевенско (БЕР III 175). – 53, 68, 130, 137.

Кушниренко: Ан. – Пар. – вж. *Кушнирувату лози*.

Кушнѝрувуту л̀зи: Агр. – НТом. – би могло да б̀де руско име с немско потекло Унбегаун 262. Същата основа Кушниренко обаче свидетелствува за Кушниренко, българизирани украинци по Аставацатуров I 144 , Бесерабските 281. – 148.

Куюжукль: Ан. – Ком. – деформатив от ЖитИ *куюджиклия* ‘жител на с. Куюджук (Варненско)’ (СтИл, 288). – 73, 136.

Къл’чѝк: Ан. – Ком. – по Пр *Къл’чѝк(а)*, тур. *kilcik*; българизирано *кълчик* ‘кълчища’ (Н. Куртев, Селищата..., 238), сега гагаузо име (ДиК 151), ДФ на *Колючик* в Паркани; в случая става въпрос за българизирани немци от някогашните немски (австрийски) полкове в Нова Русия, вж. *Кушнировото*. – 64, 68, 130.

К̀ра: Агр. – Ст. – 2, 131.

К̀рп̀ешката брезна̀: Т. – Плоп. – по СелИ *К̀рп̀ещ(и)*, рум. *Săprești*.

К̀рсов: Хид. – погагаузено по РечИ *Голяма К̀рсова*. – 29.

К̀неви: Ан. – Ком., Ст. – по ЛИ *К̀не* < *Кр̀стьо*.

К̀са̀: Ан. – Киш., Ком. – по тур. *kısa* ‘къс, нисичък’. – 68, 130.

К̀сия̀нுவуту: Агр. – Куп. – стегнато по Пр *К̀сия̀н* ‘К̀сия̀н Иван’; с ред.

К̀шила: Кв. – Ком. – по диал. *к̀шила* ‘кошара извън селото’. – 15.

К̀оселѝския път’ = Шля̀ха: Дром. – Дой. – по СелИ *К̀оселѝя* (сега в Кантемирски район на Молдова).

К̀юлафль: Ан. – Ком. – по Пр *К̀юлафль(я):к̀юлафльѝя* ‘който носи к̀юлаф (тур. *külâf* ‘островърха шапка’). – 68, 130.

К̀юлль̀к: Агр. – Ком. – по тур. *küllük* ‘пепелище’. – 2.

К̀юркчу̀: Ан. – Ком. – по Пр *К̀юркчу̀(я):к̀юркчу̀ѝя* ‘кожухар’ (тур. *kürkçü*) (СтИл, 293). – 68, 115, 130.

К̀ючүк мого̀ла = М̀алкия ба̀ир: Т. – Ком. – контаминация между тур. *küçük* ‘малък’ и рус. *могила* ‘ба̀ир’.

Л

Л̀гяр(а): Т. – Ст. – в говора *л̀гяр* ‘лагер’. – 38.

Л̀да (за куче): З. – Пер. – по името на славянската богиня *Л̀да*.

Ла Жуп̀аря: Агр. – ВП. –рум. *La Guépard* ‘място с тревата’, *Guépard, ghepard*: *Asionux jubatus*, което не открих на български. – 163, 171.

Л̀зо: Ход. – Пар. – вж. *С. Л̀зо*.

Л̀йка (за куче): З. – Баш., Дой., Пер. – по рус. име за куче *Л̀йка*, станало популярно име след полета на една *лайка* в Космоса.

Лакската бразна: Т. – Ис. – по Сели *Лак*.

Ламбева кладенци: Хид. – Тр. – по мъжкото ЛИ *Ламби*; с рус. мелодичност.

Ламбови: Ан. – Ис. – по ЛИ *Ламбо*: *Хараламби*.

Латишви: Ан. – Пар. – (?!).

Лафката = *Магазина*: Ойд. – Кон.

Лашкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Лашко* < *Лашо* < *Лазар* (СтИл, 299).

Лейчу: Ан. – Ком. – по ЛИ *Лейчо* < *Малейчо* (СтИл, 300); с ред. – 56, 68, 130.

Ленина: Ход. – Ал., Бес., Гот., Кол., Ком., Мак., Пар., Яр. – русизъм; декомпозит - *Улица, имени Ленина*; често. – 22.

лендс: Е. – Бес. – по *лен* ‘мързел’.

Левската гурѝ: Дрим. – Яр. – по Ой *Ледво*.

Леднтиеви: Ан. – Бъл., СарН. – по ЛИ *Леднти* (СтИл, 301).

Лермонтова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Лермонтова*; в чест на популярния руски поет *М. Ю. Лермонтов*.

Лесопаласи = *Арешникити*: Дрим. – Дой. – българиз. по рус. *лесопѝлос* ‘горист пояс, лесополоса’; с рус. акане. – 29, 171.

Леснде ѝзеро: Хид. – Ис. – по рус. *леснде ѝзеро* ‘езеро в гората’. – 164.

Лесови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Лесо* < *Алѝкси* (СтИл, 302).

Лесхѝза: Дрим., Ойд. – Ис., Хом., Яр. – бълг. деформатив на рус. съкращение *лесхѝз* < *леснде хозяйство* ‘горско стопанство’.

Левтѝр: Ан.- Киш., Ком. – по ЛИ *Левтѝр* < *Елевтѝр* (СтИл, 299); с обеззвучаване *ф.в.*; името често в Одринско и Странджа. – 32, 56, 68, 130, 137.

Лингурската бразна: Т. – Плоп. – по Сели *Лингура*, рум. *Lingura*.

Липцѝнска бразна = *Сирпнѝфцѝка бразна*: Т. – Бес. – по Сели *Липцѝнѝ*, рум. *Lipscani*.

Лисѝца: Ан. – Ан., Киш. – 68, 130.

Лисѝци(ти): РПр. – Мак. – по РПр *Лисѝци(те)*; с ред. – 87.

Лиска (за кон): З. – Мак.

Лисѝкови: Ан. – Киш. – по Пр *Лисѝк(а)*. – 53.

Лѝеви: Ан. – Киш. – неясно; може би по Пр *Лѝйо* ‘дебел, едър човек’; при Л. Станковска 165 : МЛН *Лойо* от *Милоя, Лозан*.

Лозѝ: Ан. – Пар. – вер. по Пр *Лозѝ(та)*; по ЛИ *Лозо*, западна форма *Лѝза*, с отмет на удар. на руска почва. – 44, 130, 137.

лѝзи(ту) ‘лозе(то)’: *Володѝкувуту, Дивитлѝйскуту, Кѝдренскуту, Кѝзевуту, Кушинѝрувуту, на Кѝлю Грѝшков, на мош Кримѝн, Никулувуту, Орѝшкуту, Пѝтрувуту, Сѝчинскуту, Синѝнувуту, Стипѝанувуту, Танѝсуфскуту*. – 2.

Лòзиту на Кòлю Грèшков = *Пèтрувуту лòзи*: Агр. – Пар. – предл.; с ред. и чл.

Лòзиту на мош Кримиан: Агр. – Ст. – предл.; контаминация от рум. *мош* (*тош* ‘дядо’) и деформатив на мъжкото ЛИ *Крèмен* (с прамет на ударението и преглас я:е).

Лòзови: Ан. – Кон. – по ЛИ *Лòзо* < *Лозан* (СтИл, 307).

Ломонòсова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Ломонòсова*; по името на руския учен енциклопедист *Михаил Ломоносов*.

Лопушански: Ан. – Киш. – най-вероятно по СелИ *Лопушина* (Монтанско) (СтИл, 307), по вер. Лопушна, Варненско (общ. Дългопол), бягало в Бесарабия. – 105, 137, 172.

Лòтища: Агр. – Ан. – неясно; най-вероятно < *лòўтища* нахутище’; вж. *лòут* ‘наху’ в БЕР III. – 2, 29.

Лузанови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Лозан*, с ред.

Лузганови: Ан. – Киш. – по *лузган* ‘лъзган’ или бит, вж. гл.гл. *лузгам*^{1’2} в БЕР III 492 сл. – 141.

Лузя („Молдòва”, „Пинò”, „Траминèр”) = *Жълтаяну*: Агр. – Баш. – по имената на сортовете грозде. – 2, 20.

лузя ‘лозя’: *Вèлюфцкити*, *Вèтити*, *Гòрнити*, *Дòлнити*, *Дългити*, *Еврèйцкити*, *Калдàрувити*, *Калхòзнити*, *Мулдуванцкити*, *Немèцкити*, *Нòвити*, *Пàрпулувскити*, *Плугчййскити*, *Сèкуфцкити*, *Стàрити*, *Татарашиèнцкити*, *Таукчййскити*. – 2.

лузята ‘лозята’: „Алèпъ”, „Алигатè”, в *Гертòпа*, в *Чихуцкуту*, „Дòйна”, „Зимчук”, „Кабернè”, „Кардинал”, „Лигатè”, „Молдòва”, „Мулдòва”, „Мускат (гамбургский)”, на *Лидера*, на *лòвския път*, на *Савхòза*, „Пинò”, „Ранний магарач”, „Рикацитèли”, „Рубйн”, „Рькацитèли”, „Савинион”, „Савиньон”, „Траминèр”, „Фитяска”, „Фламьндъ”, „Числя”, „Шасла”, „Шашна”.

Лузята: Агр. – Бъл. – с чл. и ред.

Лузята „Алèпъ”: Агр. – Тц. – по сорта грозде *алèпà* (с ред. и прамет на ударението).

Лузята „Алигатè”: Агр. – Ис. – по сорта грозде *алигьотè*; с дейотация и рус. акане.

Лузята в *Гертòпа*: Агр. – Мак. – предл.; деформатив на СелИ *Хъртòп* (вж. *Хъртòпа*); русифиц. *Гертòп* (с бълг. чл.).

Лузята в *Чихуцкуту*: Агр. – ВП. – предл.; вж. *чихути*; в говора *чихуцкуту* ‘земя, принадлежала някога на еврей’.

Лузята „Дòйна”: Агр. – Ис. – по сорта грозде *Дòйна*.

Лузята „Кабернè”: Агр. – Ис. – по сорта грозде *кабернè*.

Лузята „Молдòва”: Агр. – Тц. – по сорта грозде *молдòва*.

Лузята „Мулдòва”: Агр. – СарН. – вж. *Лузята* „Молдòва”; с ред.

Лузята на Лидера („Кардинал, „Мускат“, „Савиньон“): Агр. – Дой. – предл., с ред.; по сортовете грозде: *кардинал, мускат, савиньон*.

Лузята на льовския път = *Двата аршиина* = *Равненията* = *Льовския шлях*: Агр. – Куп. – предл.; с ред.; по СелИ *Ледво*.

Лузята на Савхоза: Агр. – СарН. – предл.; по рус. *совхоз*; с ред., чл. и рус. акане.

Лузята „Пинд“: Агр. – Ис., Тц. – по сорта грозде *пинд*.

Лузята „Ранний магарач“: Агр. – Ис. – по сорта грозде *ранен магарич*, рус. *ранний магарач*.

Лузята („Рикацители“, „Траминер“, „Шашна“): Агр. – Пер. – по сортовете грозде: *рикацители, траминер, шашна*.

Лузята „Рубин“: Агр. – Ис. – по сорта грозде *рубин*.

Лузята „Ръкацители“: Агр. – Тц. – по сорта грозде *рикацители*; с редуване на гласните *ъ:и*.

Лузята „Савиньон“: Агр. – Тр. – вж. *Лузята „Савиньон“*.

Лузята „Савиньон“: Агр. – Ис., Тц. – по сорта грозде *савиньон*.

Лузята = *Саламона* („Зимчук“, „Лигатè“, „Молдова“, „Мускат гамбургский“, „Ранний магарач“, *Ръкацители*, „Числя“): Агр. – Ст. – по сортовете грозде: *зимчук, лигатè* (вж. *Лузята „Алигате“*; с елизия на *a*), *молдова, ранен магарич* (вж. *Лузята „Ранний магарач“*), *рикацители* (вж. *Лузята „Ръкацители“*), *числя*.

Лузята „Траминер“: Агр. – Ис. – по сорта грозде *траминер*.

Лузята „Фитяска“: Агр. – Ис., Тр., Тц. – по рум. сорт грозде *фитяска (fiteasca)*.

Лузята Фламъндъ: Агр. – Гот. – по СелИ *Фламъндъ*, вж.; с ред.

Лузята Шасла: Агр. – Ис. – по сорта грозде *шасла*.

Лукаревски (гаг.): НТом. – от *лукар* ‘производител на лук’ (СтИл, 308). – 104.

Луминица (за крава): З. – Ан. – по рум. женското ЛИ *Лумина* < умал. *Луминица (Luminița)*.

Лунга: Агр. – Ком. – по рум. *lung* ‘дълъг’. – 2, 163.

Лунга Абаклий = *Чиуря*: Топ. – Баш. – по рум. *luncă* ‘локва, крайбрежен завой’ (*g < c*).

Луница (за крава): З. – Ан. – по женското ЛИ *Лунă* < умал. *Луница*.

Лучафарул: Астр. – Баш. – по рум. *Luceafăr* ‘Венера’. – 4, 163.

Лучика (за коза): З. – Ал. – по рум. умал. женско ЛИ *Лучика (Lușika)*. – 53.

Лъргуф кладенец: Хид. – Тр. – вер. дформатив по РечИ *Ларга*, рум. *Larga* (?!). – 59.

Льовския вятър: Вен. – Куп. – видоизменено по СелИ *Ледво*. – 38, 43.

Льовския път: Дром. – Куп. – вж. *Льовския вятър*; с йотация след *t*.

Льòвския шлях = *Двàта арийна* = *Лузята на льòвския път* = *Равнèнията*: Агр. – Куп. – контаминация между СелИ *Ледво* и укр. *шлях* ‘път’.

Люлèнови: Ан. – Бъл., Киш., Ст. – по ЛИ *Лилèн:лилèн* ‘люляк’; с лабиализация (Н. Куртев, Селищата..., 240).

Людс’ка (за куче): З. – Мак. – по рус. женско ЛИ *Людся* < *Людська* < *Людмила*.

Людтови: Ан. – Пар. – от Пр *Людт(ия)* ‘лют, зъл, сприхав’ (СтИл, 311).

М

маалà ‘махала’: *Гòрната, Дòлната, Кòртенцката, Маладъòжната, Тараклийцката*. – 15.

маалесì ‘махала’ (тур.в изафет *maalesi*): *Ашаакъ, Бороганяска, Дàнкуларън, Дермèн, Каршик, Мезарлèк, Мешèн, Мокуца, Стèфу, Чингеня, Шулюпеняска, Ялпù*. – 15.

Мавродì: Ан. – Киш., Ком. – гъркоманско. – 130, 134, 135.

магазин: *Аглинда-Вечеславува, Дмìтрий-Пъйлюкува, Дòна-Шерèметева, Ивàn-Арикува, „Микст”, „Ротàрь”, смèшаны, „Шерìф”*.

Магазìн = *Бар*: Ойд. – Княз.

Магазìна: Ойд. – Хом. – с чл.

Магазìна = *Лàфката*: Ойд. – Кон. – с чл.

Магазìн „Микст”: Ойд. – Пер. – (?!).

Магазìн смèшаны: Ойд. – Тр. – рус. *магазин смèшаны* ‘смесен магазин’. – 164.

Магазìнчиту: Ойд. – Кон. – с ред. и чл. – 64.

Магазìн „Шерìф”: Ойд. – Ис. – (?!).

Маджàр: Ан. – Воз. – вер. по Пр *Маджàр(а):маджàр(ин)* ‘придошъл от Маджарско (Тогава Трансилвания и Банат). – 68, 130, 138.

Мàеви: Ан. – Кол., Ком. – при Ст.Илчев 314, неточно по МЛИ *Май* < *май* (месец); по ЛИ *Мае* за Макарий, Марко и под. (Л.Станковска 172).

МАИ < *май* (месец); по ли *майе*.

мàзници: Е. – ВП. – в говора *мàзници* ‘украинци’. – 12.

Мàйка (за крава): З. – Ис. – умалително на женското ЛИ *Мàя*, вж. – 53.

Макàнти: РПр. – Тр. – стегнато по РПр *Мокàни(те)*; от групоним *мокàнин* ‘трансилвански румънец’, вер.за българските преселници от Трансилвания (рум. *мосан*) (СтИл, 342); с рус. акане. – 128.

Макàрови: Ан. – Ст. – по ЛИ *Макàр*, заето от руския именник, където е по-популярно, а при българите гъркоманско по *Макари*, Μακαριος. – 134, 135.

Максимѐн(и): Ой. – Мак. – ДФ *Максимѐны* (рус.); рум. *Maximeni* (Т. Балкански, На пусто..., 191), повече в статията до селището. – 154, 163.

максимѐнци: ЖитИ. – Мак. – по СелИ *Максимѐн(и)*, вж. – 14.

майль ‘махала’: *Гѐрната, Дѐлната*. – 15.

Маладѐжная: Ход. – Ис. – декомпози́т от рус. име на *Улица Маладѐжная*.

Маладѐжная: Ход. – Пер. – вж. *Маладѐжная*.

Малак: Ан. – Ан. – по Пр *Малак*: *малак* ‘биволче’. – 130.

Малая земля: Кв. – Ст. – по рус. *малая земля* ‘малко(то) земя’. – 15, 164.

Малая Медвѐдица: Астр. – Княз. – по рус. *Малая медвѐдица* ‘Малка(та) мечка’. – 4, 164.

Малдѐвската шкѐла = Шкѐла нѐмер адѐн: Ойд. – Яр. – с рус. акане и чл. – 25.

Малеви: Ан. – Киш. – стегнато по ФИ *Малѐеви*, вж.

Малѐеви: Ан. – Ком. – по ЛИ *Малѐй:Малѐя* (СтИл, 316).

Малка Кѐшница: Ой. – Кош. – УВ на СелИ *Кѐшница*, вж.

Малката Мѐчка: Астр. – Бес., ВП., Дой., Ис., Мак., Хом, книжно в българския език, калка на Малая медведица. *Малая медвѐдица*. – 4, 58.

Малката Мѐчка = Кукѐшката: Астр. – Яр. – 4.

Малката Тараклиѐ: Ой. – Тар. – вж. статията за селището *Тараклиѐ*. – 155, 157.

Малкия баир = Кючѐк могоѐла: Т. – Ком. – 19.

Малкови: Ан. – Киш., Ком., Ст. – 69.

Мал’чик (за кон): З. – Бес. – по рус. име за дребен кон *Малъчик*, с –чик от *малый*. – 53.

Мамжѐй: Ан. – Киш. – вж. *Мумжѐй*, с руско акане в Момджѐй, ред. Мумджи, тур. *mutcu* ‘златар’. – 25, 47, 68, 115, 130, 143.

Манастѐрлий: Ан. – Плоп. – жит. манастирлии за изселниците от голям (Мегали) манастир, Ямболско, за които със сигурност се знае, че са бягали в Бесарабия. – 73, 130, 136, 137.

Манастѐрлѐ (гаг.): Ан. – Ст. – по ЖитИ: *манастѐрлѐ* (вж. *Манастирлий*).

Манѐф: Ан. – Ст. – по Ег *манѐф* ‘малоазиатски турчин’ (СтИл, 318); в случая български от Мала Азия (Н. Куртев, Селищата..., 240). – 68, 130, 136, 137, 138.

Мандѐци: Ан. – Пар. – пр. *Манда’ка* : *Мандака* ‘тегел’ (Н.Геров, БЕР III 642). – 68, 110, 130.

Манѐви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ман(ѐ)о* < *Емануѐл* (СтИл, 320).

Манджѐнуви: Ан. – Пар. – Пр. *Маджуна*, маджуни ‘картофи’, сближено с *манджа*. – 66, 141.

Мандѐлови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мандѐл*. –

Мандол'чуите: Ан. – Ал. – РФИ по бълг. ЛИ *Мандолчо*; с ред., мекост на л' и елизия на в. – 31, 112.

Мануйлови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мануйл* (СтИл, 320).

Маня (за крава): З. – Бес., Пар.

Марашилѐц: Ан. – Ис. – по жителското *марашилѝя* 'от с. Мараш, Шуменско'; с дублирани жителски суфикс; по вер. обаче от *Мараша* - област в Ямболско и Сливенско, откъдето е преселението по Първото Московско. – 74, 137.

Мариенфѐлдския сѝнур: Т. – Мак. – по СелИ *Мариенфѐлд*.

Мариенфѐлцката бразна: Т. – ВП. – видоизменено по СелИ *Мариенфѐлд* (нем. *Marienfeld*).

Марѝнови: Ан. – Баш., Бес., Киш., Ком., Пар., Яр.

Маркиза (за куче): З. – Дой.

Маркови: Ан. – Ан., Бъл., Киш., Княз., НТом., СарН., Ст.

Маркса: Ход. – Пар. – по рус. име на *Улица Маркса*; от идеолога на комунистическото движение *К. Маркс*.

Маркува кладенѝ = *Кладенѝ на Маркови*: Хид. – Бъл.

Маркуши(ти): РФИ., РПр. - Ст. – видоизм. по РФИ *Маркови(те)*; със суф. -уш. – 53, 87.

Марта (за крава и кон): З. – Ал., Баш., Бес., ВП., Ис., Княз., Кон., Мак., Пар., Пер., Ст., Хом. – по практиката на българите да кръщават животните по месеца на раждане (*март*). – 13.

Мартѝнка (за крава): З. – Ис. – умал. женско ЛИ срещу мъжкото ЛИ *Мартѝн* < умал.

Мартѝн(ко). – 53.

Мартѝнови: Ан. – Баш., Ком. – от ЛИ *Мартин* (СтИл, 323).

Мартѝн (за кон): З. – Хом. – деформатив от ЛИ *Мартѝн*; с дисимиляция ъ:и. – 47.

Маруся (за кон и крава): З. – Баш., Воз., ВП., Ис., Пар. – по рус. женско име *Маруся* < *Марѝя*. – 134.

Марюви: Ан. – Княз. – по РПр *Марюви* : *Марьови* < ЛИ *Марьо* < *Маро* (Л.Станковска 177).

Масалитѝн: Ан. – Киш. – името не е българско, а руско по катойконим *масалитин* < СелИ *Масальск* (мн. *масаличи*) (Унбегаун 108 сл.); срв. *Масалитинов* (на известни артисти) в БА, руски по природа и произход. – 86.

Масалови: Ан. – Киш. – вер. от диал. *масалджѝя* 'забавен разказвач' (ар.-тур. *masalci*) (СтИл, 324).

Маскѝвская: Ход. – Кон. – по рус. име на *Улица Маскѝвская*; с рус. акане.

Маскѝвския геран: Хид. – Кол. – по РИ *Москови*, с акане. – 25.

Маслѝнкови: Ан. – Бес. – по Пр *Маслѝнко* (СтИл, 324); това име е „говорещо”. Един Маслинков е бил водач на Твърдишките българи от Текнето към Бесарабия (Т.Стоянов, Твърдица в миналото. 132, където точната форма е Масленков, в случая променена по нар.етим. сближение в *маслинка*. Маслинкови са записани от Ал.Войникова, Селища 258). – 66, 69, 137.

Маслобѝйка: Ойд. – Плоп. – 53.

Мастерскàя: Ойд. – СарН. – по рус. *мастерскàя* ‘работилница’. – 164.

Матѝюф Пѝтрува клàдянци: Хид. – Ст. – в говора *Матѝюф Пѝтрува клàдянци* ‘кладенеца на Петър Матеев(ия)’.

Матрѝсова: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Матрѝсова*.

махалà: *Борогàнската, Буджàкската, Гѝрна(та), Гурляндска, Дàнкулувата, Дермѝнската, Дѝлна(та), Каршѝк, Мешѝнската, Стѝфанувата, Тукàнската, Централна, Цѝганската, Шѝпска, Шулюпеня̀ска, Ял̀п̀хската*. – 15.

махлà ‘махала’: *Вѝрхня, Гѝрна, Гѝрната, Гѝрня, Дѝлна, Дѝлната, Дѝл`ня, Нѝжня, Срѝдня*.

Ма̀хневи: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ма̀хо* (СтИл, 326); нерегистрирано, но сякаш небългарско, срв. рус. Махнев, смятана за русифицирана украинска фамилия от Махно < Елимахно<в> <Епимàх (Б. Унбегаун, 72). – 141, 169.

Ма̀чин: Ан. – Куп. – по СелИ *Ма̀чин* (вж. при Т. Балкански, На пусто..., 80), в С. Добруджа, свидетелство за Метрополия. – 68, 130, 137.

Ма̀ша (за прасе): З. – Пар. – по рус. ЛИ *Ма̀ша* < *Марѝя*. – 164.

Ма̀шка (за прасе): З. – Княз., Кон., Мак., Пер., Ст., Хом. – по рус. женско умал. ЛИ *Ма̀шка* < *Марѝя*. – 38, 53, 164.

Ма̀ш`ка (за прасе): З. – Ал. – вж. *Ма̀шка*; с палатализация от руски тип. – 38, 53.

Ма̀шѝглу: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ма̀шо* + тур. суф. *-oglu* ‘син на’. – 102.

Ма̀я (за коза и крава): З. – Ал., Бес., Пер., Кон., Хом. – по месеца на раждане на животното (*май*).

Маякѝвскаго: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Маякѝвского*; по името на руския поет *Вл. Маяковски*. – 51.

Мѐбел`ната фàбрика: Ойд. – Пар. – с мекост л’ и чл.

Мегдàн: Ан. – Киш. – от диал. *мегдàн*. - 1.

Медвежѝнак (за куче): З. – Мак. – по рус. име за куче *Медвежѝнок* < *Медвѝдь:медвѝдь* ‘мечка’; с рус. акане. – 53.

Медп̀ункт: Ойд. – Тц. – по рус. *медп̀ункт* ‘здравна служба’. – 164.

Медп̀ункта: Ойд. – Воз., Дой., Ис., Княз., Кон., Мак., НТом., Тр. – вж. *Медп̀ункт*; с чл.

Медпункта = *Болницата*: Ойд. – Хом. – вж. *Медпункта*.

Медпункта = *Бол'ницата*: Ойд. – ВП. – вж. *Медпункта*.

Мезарлѝк = *Мезарлѝк маалес̀̀*: Кв. – Ком. – по тур. *mezarlik* ‘гробнице’. - 5

Мезарлѝк маалес̀̀ = *Мезарлѝк*: Кв. – Ком. – вж. *Мезарлѝк*. – 15, 57.

Мезон: Кв. – Бес.; може би в някаква връзка с името на френския славист Андре Мазон (1881-1961) написал много работи за руския глагол, Гончаров, Тургенев, Достоевски и др.?! – 15.

Мейчента: Астр. – Воз. – в говора *мейчен(та)* ‘месечина(та)’. – 4.

Мѝл'ница: Ойд. – Бес. – с мекост л'. – 38.

Мѝл'ница = *Улѝница*: Ойд. – Кол. - вж. *Мѝл'ница*.

Мѝл'ницата: Ойд. – Воз., ВП., Дой., Мак., Пер. – с мекост л' и чл.

Мѝл'ницата = *Вудинѝцата*: Ойд. – Пар. – вж. *Мѝл'ницата*.

Мѝл'ницата зад сѝлу: Ойд. – Ал. – с придобита мекост и ред.

Мѝрадѝжи: Ан. – Ст. – едва ли видоизм. от бълг. ФИ *Мѝрадѝжи(ев)* (СтИл, 329); сякаш по *мерадѝжи*<я> ‘човек, който се грижи и пази мера’, в БЕР III 741 : *мерадѝжия* ‘полски пазач’. – 68, 115, 130, 141, 143.

Мѝсчийната: Астр. – ВП. – в говора *мѝсчийна(та)* ‘месечина(та)’. – 4.

Мѝхчината: Астр. – Пар. – в говора *мѝхчина(та)* ‘месечина(та), луна(та)’. – 4, 47.

Мечкидѝрити: РПр. – Тц. – вер. видоизменено по РПр *Мечкадари(те)*, мечкадар ‘мечкар’; мечкадарите са група на циганите. – 29, 87, 132, 141.

Мѝчо (за куче): З. – Бес.

Мѝшѝнови: Ан. – Киш. – по диал. *мѝшен:мѝшан* ‘смесен’ (вж. *Мѝшенската махалѝ*). – 39.

Мѝшен': Т. – Ком. – вж. *Мѝшенската махалѝ*; при ДиК 66, с п:б:м от *bešen*<i> име на печенезите и с основание. – 133.

Мѝшен' дерес̀̀: Хид. – Ком. - по диал. *мѝшен:мѝшан* ‘смесен’ (вж. *Мѝшенската махалѝ*) и *дерѝ*, тур. *dere* (‘мешенско(то) дере’); сега осмислено по тур. при гагаузи *мѝшен*<ар> ‘дѝбак, мешелик’ (вж. и при ДиК 66).

Мѝшен маалес̀̀ = *Мѝшенската махалѝ*: Кв. – Ком. - вж. *Мѝшенската махалѝ*.

Мѝшен' чешмес̀̀: Хид. – Ком. - по диал. *мѝшен:мѝшан* ‘смесен’ (вж. *Мѝшенската махалѝ*) с придобита мекост и тур. *çeşme* ‘чешма’ (‘мешенската чешма’).

Мѝшен' чукуру̀̀ = *Мѝшен' дерес̀̀*: Хид. – Ком. – по диал. *мѝшен:мѝшан* ‘смесен’ (вж. *Мѝшенската махалѝ*) и тур. *çukuru* ‘яма, дупка’ (‘мешенска(та) яма’).

Мѝшенската махалѝ = *Мѝшен маалес̀̀*: Кв. – Ком. – по диал. *мѝшен:мѝшан* ‘смесен’, с асимилация и прамет на ударението.

Мешкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мешко* < *Мешо* (СтИл, 332); но може и рус. *Мешков* с българизация на мелодията. – 151, 171.

Мигдѝня: Агор. – Бес., Мак. – 1.

Милѝнуви: РФИ. – Тц. – по ЛИ *Милѝн*, с ред.

Милеви: Ан. – Ал., Ком.

Милидѝнува герѝн: Хид. – РИ Миледонови; Миле Донови, затъмнено и с ред. – 43, 117.

Милкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Милко*. – 69.

Милокѝстови: Ан. – Киш. – стегнато от Мило Костов. – 43, 117.

Милушеви: Ан. – Кол. – по РПр. *Милушеви(те)* < от ЛИ *Милуш* (СтИл, 335).

Милушови: Ан. – Киш. – вж. *Милушеви*. – 53.

Мил'чеви: Ан. – ВП., Ис., Киш. – по бълг. ЛИ *Милчо*, с йотация. – 38, 112.

Миндови: Ан. – Киш., Куп., Яр. – по ЛИ *Миндо*.

Минкини: Ан. – Киш. – по ЛИ *Минко* + суф. *-ин*. – 69, 87.

Минови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мин(ь)о* (СтИл, 336).

Мин'кови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Минко*; с мекост *н'*: *н*. – 69.

Минчеви: Ан. – Бъл., Ст. – по ЛИ *Минчо*. – 112.

Минчѝгло: Ан. – Ком. – по БИ 'син на Минчо'. – 100.

Мира: Ход. – Ис., Пар., Плоп – по рус. име на *Улица Мира*.

Мирчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мирчо*.

Митеви: Ан. – Ал., Киш.

Митиѝгло: Ан. – Ком. – по БИ 'син на Митьо (Мити)'. – 100.

Мит'ко: Ан. – Ком. – с мекост *т'*:*т*. – 38, 68, 69, 130.

Митови: Ан. – Пар. – по ЛИ *Мито:Митьо*. – 92.

Михѝйлови: Ан. – Бес., ВП., Ис., Киш., Ком., НТом.

Михѝйловската бразнѝ: Т. – Ис. – по Сели *Михѝйловка*.

Михалѝки: Ан. – Ком. – по ЛИ *Михалѝки*. – 53, 68, 78, 130, 134, 135.

Михалеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Михѝл* < *Михѝл* (СтИл, 339).

Михневи: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Михне:Михни* < *Михньо* (СтИл, 339).

Михови: Ан. – Киш., Пар., Яр. – по ЛИ *Михо*.

Мичурина: Ход. – Пар., Тц., Яр. – по името на руския овощар.

Мишиѝчения кладенец: Хид. – Ал. – По РИ *Мишиѝкови*, ДФ на *Мишиѝкови*, ЛИ – Мишайко, характерно за македонските българи, в случая по андроним *Мишиѝка*: *Мишиѝкин*. – 38, 39, 86, 137.

Мишка(за кон): З. – Дой. – българиз. по рус. умалит. ЛИ *Мишька* < *Миша* < *Михѝл*.

Мишови: Ан. – по ЛИ *Мишо* < *Михѝл*.

Мишюн'ти: РФИ., РПр. – Ст. – Мишуните <ЛН Мишун, като *Пешун*, *Петрун* и под. – 38, 87, 141.

Мищенко: Ан. – Пар. – укр. деформатив на бълг. РПр *Мишинкови(те)*.

Младата гуричка = *Новата гуричка*: Дрим. – Ал. – с ред. – 2.

Младен: Ан. – Княз. – по бълг. ЛИ *Младен*; с предмет на ударението. – 68, 130.

Младенува кладенц: Хид. – Воз. – по РИ *Младян* (вж. *Младен*) в селото; с рус. мелодичност.

Младин: Ан. – Яр. – вж. *Младен*; с преглас *и:е*. – 68, 130.

Младян: Ан. – Воз. – вж. *Младен*; с пеглас *я:е*. – 68, 130.

Млечкова кладенц: Хид. – Тр. – по РИ *Млечкови* (вж.) в селото.

Млечкови: Ан. – СарН., Ст., Тр. – по Пр *Млечко* ‘любител на мляко’ (СтИл, 341) (В. Кондов, *Кортенските...*, 14). – 30, 69.

Млечния път: Астр. – Бес., ВП., Ис., Мак., Пер., Хом., книжно. – 4.

Мовѝла = *Могѝла*: Т. – Ком. – по рум. *moviļă* ‘хълм, възвишение’, без обяснение при ДиК 87, повече при I.Iordan ‘*Toropimnia Romîneasca*, Вис 1963, 33 сл.; заемането на бълг. *могила*, рег. твърде рано във влахобългарските грамоти, срв. *черезъ полъ въ мовѝла копана* 1 400 г.. (*Dicţionar elementelor româneşti din documentele slavo-române*, Вис 1981, 147). – 131.

Могѝла = *Мовѝла*: Т. – Ком.

Могѝлда: Ан. – Бъл. – буквално по жителско могилда ‘от с. Могила’, най-вероятно Ямболско, откъдето е масовото изселване към Бесарабия, селото се наричало и *Янини могили* (Ив. Славов, *Етимология* 75) по Първото Московско. Бежанците от това село са заселени вер. в село Мъгла в района на Берданек, като се има предвид обстоятелството, че селото в османските източници е с име Мугла (1609 г.). – 121.

мокàнити: Е. – Бъл. – чл. форма, с ред.; трансилвански власи, пастири, по рум. *тоса* ‘тояга с топка на върха’ (Н. Куртев, цит. съч., 243). – 43, 132, 133, 138.

Мокуца маалесѝ = *Мокуцата*: Кв. – Ком. – вж. *Мокуца(та)*. – 57.

Мокуцата = *Мокуца маалесѝ*: Кв. – Ком. – рум. МЛИ Мокуца : Мосуца < рум. *Моса*. – 53, 149, 163, 171.

Молдòва: Ход. – Ком. – по хоронима *Молдòва* (вж. при Т. Балкански, *На пусто...*, 353 и сл.).

Молдòвата: Агр. – Плоп – по сорт грозде *молдòва*; с чл. (повече при мене Сортонимите).

Молдàвская: Ход. – Бес. – по хоронима *Молдòва*, вж.

молдобòул: Е. – Ст. – контаминация от Е *молдовàни* и рум. *бòул* (*boul* ‘бивол’); екстраобразно име, създадено в сленга. – 12.

Молодѡжната маалà = *Бàлтата*: Кв. – Ан. – българиз. по рус. молодежная ‘младежка’; с бълг. чл. –*та*.

Молод’òжняя: Ход. – Ал., СарН. – русизъм: *молодѡжняя*, декомпозиция от *молодѡжняя* улица, често.

Молодѡжняя: Ход. – Воз., Дой., Княз., Ком., Тр. – вж. *Молод’òжняя*.

Москòвская: Ход. – Ком. – по ойконима *Москвà* (столица на Русия).

Мòлеви: Ан. – Киш. – МЛИ Моле при Л. Станковска 193.

Мòмчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мòмчо*. – 112.

Монастирлìй: Ан. – Киш. – вж. *Манастирлìй*.

Мòнкови: Ан. – Пар. – РФИ по ЛИ *Симедн:Мòнко*. – 69.

Мòнови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Мòно* < *Симòн* < *Симедн* (СтИл, 343).

Мòреви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Мòро* < *Мòрфо* или *Мàвро* (СтИл, 344).

московѡйци: Груп. – Тц. – по СелИ *Московѡй* (сега в Кагулски район, Молдова) (повече при Н. Куртев, Селищата..., 244). – 7.

мòс(т)(а): *Биндѡрския*, *в Гòрната махлà*, *Втòрия*, *Гàнгурския*, *Глàвния*, *Гулѡмия*, *ду астанòвката*, *ду`Якуф Пѡтър*, *ду Гастìницата*, *ду Домусчì*, *ду Нефтебàзата*, *ду Пòщата*, *ду Рестарàна*, *ду стадиòна*, *ду Трàктурната бригàда*, *Железадарòжня*, *Илìува*, *Карàпчана*, *Карничàнува*, *Князевския*, *Кочул`вѡйцкия*, *към Нòвия Томàй*, *на Бòтната*, *на мегдàня*, *през Сàка*, *Пѡрвия*, *Сридѡшня*, *Татарашѡнци*, *Сувòровски*, *Центрàл`ния*. – 6.

Мòста в Гòрната махлà: Геф. – Тц. – предл.; вж. *Гòрната махлà*.

Мòста ду Астанòвката: Геф. – Тар. – предл.; по рус. *остòновка* ‘спирка’; с бълг. чл. – 25.

Мòста ду Гастìницата = *Сридѡшня мост*: Геф. – Бес. – предл.; вж. *Гастìница*; с бълг. чл. – 25.

Мòста ду Домусчì: Геф. – предл.; по РФИ *Домусчì*, вж.

Мòста ду Нефтебàзата: Геф. – Бес. – предл.; по рус. *нефтебàза* ‘база с нефт, гориво’.

Мòста ду Пòщата: Геф. – Тар. – предл.; вж. *Пòщата*.

Мòста ду Рестарàна = *Глàвния мост*: Геф. – Бес. – предл.; вж. *Рестарàна*.

Мòста ду Стадиòна: Геф. – Кол. – предл.; с ред.

Мòста ду Трàктурната бригàда: Геф. – Кол. – предл.; вж. *Трàктурна бригàда*, с ред. и чл.

Мòста ду`Якуф Пѡтър*: Геф. – Ст. – предл.; вж. *Чушмàта ду`Якуф Пѡтър.

Мòста на Мегдàня: Геф. – Мак. – предл.

Мòста през Сàка: Геф. – Плоп – предл.; вж. *Рекà Сàка*.

Мòсчиту: Геф. – Бъл., Кон. – в местния български говор *мòсчи(ту)* ‘мостче(то)’. – 6.

Мошїя Комр̀атулуй: Агр. – Баш. – по рум. *moşie* ‘имение, чифлик’. – 2, 163.

Мошїя Попїи = Др̀умул Чокр̀акулуй: Агр. – Баш. – по рум. *Moşie Popii* ‘Попско(то) имение’. – 163.

Мош Мак̀арюва кл̀адя̀нц: Хид. – Ст. – в говора *мош Мак̀арюва кл̀адя̀нц* ‘кладенеца на дядо Макар(и)’. – 63.

Мош Мїтю̀ва кл̀адя̀нц: Хид. – Ст. – в говора *мош Мїтю̀ва кл̀адя̀нц* ‘кладенеца на дядо Митю’.

Мош Стїп̀ану̀ва кл̀адя̀нц: Хид. – Ст. – в говора *мош Стїп̀ану̀ва кл̀адя̀нц* ‘кладенеца на дядо Степан’.

Мош Сть̀опу̀ва гер̀ан = Кї̀рну̀вїки гер̀ан: Хид. – Тар. – в говора *мош Сть̀опу̀ва гер̀ан* ‘кладенеца на дядо Сть̀опа’ (бълг. *Стѐфчо < Стѐфан*).

Мугур̀ел (за кон): З. – Ан., Бес. – по рум. *mıgure < măgura* ‘хълм’, ‘голям’. – 47, 64.

мулду̀в̀ани: Е. – Ал., ВП., Воз., Гот., Ком., Кон., Мак., НТом., Пар., Пер., Тар., Тц. – в говора на българите; с ред. – 12, 133.

мулду̀в̀ан плу̀ат: Е. – Бес. – с ред. от рум. *moldovan ploat* ‘дъждовни, мокри молдовани’. – 12, 163.

Мулду̀в̀анцк̀ата шк̀ола: Ойд. – Ал. – с ред.

Мулду̀в̀анцк̀ити лу̀зя̀: Агр. – Гот. – в говора *мулду̀в̀анцк̀и лу̀зя̀* ‘молдовански лозя’; с чл.

Мулду̀в̀анцк̀уту: Агр. – Ст. – в говора *мулду̀в̀анцк̀уту* ‘молдованската нива’. – 56.

Мулду̀в̀анцк̀уту с̀елу: Т. – Тар. – в говора *мулду̀в̀анцк̀уту с̀елу* ‘молдованското село’.

мулду̀ваня̀: Е. – Дой., Княз., Ком., Пар., Плоп – в говора *мулду̀ваня̀* ‘молдовани’. – 12.

мулду̀ваня̀та: Е. – Хом. – вж. *мулду̀ваня̀*; с чл. – 49.

Мумжї̀: Ан. – Бъл., Киш., СарН., Ст. – от диал. *мумджї̀я* ‘свещар’, тур. *mutcu* (СтИл, 346), вж. *Мамжї̀*. – 47, 68, 115, 130, 143.

Мута̀ф (гаг.): Ан. – Бес., Киш. – по мутаф<ин>, тур. *mutaf* ‘козинар, мутафчия’. – 68, 115, 130, 143.

Мутк̀огло: по ЛИ *М̀уто > М̀утко* (СтИл, 348); БИ ‘син на Мутко’. – 69, 100.

Мухт̀ар (за куче): З. – Княз. – по рус. име на куче *Мухт̀ар*.

Мъг̀ла̀: Ан. – Кон., Пер., Тц. – по Пр *Мъг̀ла̀(та)* (СтИл, 349); може и да е по СелИ Мъгла : Мугла : Мъгла, старо на Могила, Ямболско ; в района на Бердянск, Запорожие българско село Мъгла (Т.Балкански Българската ойконимна пилигримия). – 68, 130, 137.

Мъг̀лї̀ти: РФИ., РПр. – по РПр. *Мъг̀лї̀(те)* (вж. *Мъг̀ла̀*); с ред.

Мъг̀ла̀ П̀еню̀ва кл̀аденц: Хид. – Тц. – в говора *Мъг̀ла̀ П̀еню̀ва кл̀аденц* ‘кладенеца на Пеню (Петър) Мъгла’; вж. *Мъг̀ла̀*.

Мъ̀нї̀нкити: Агр. – Куп. – в местния бълг. говор *мъ̀нї̀нки(ти)* ‘мъ̀нички(те) ниви’; с чл. и ред. – 2, 64.

Н

На̀бережна: Ход. – СарН. – по рус. име на улица *На̀бережная* ‘Крайбрежна улица’.

На̀гòре = *Константї̀новка* = *От̀гòре бахчї̀те*: Кв. – Кон. – 15.

На̀дòду = *Курèны* = *От̀дòду бахчї̀те*: Кв. – Кон. – 15.

На Ектàрї̀те: Агр. – Кон. – предл.; в говора *ектàр* ‘хектар’; с елизия на х. – 31.

На̀йденови: Ан. – Киш. – по ЛИ *На̀йден* ‘намерен’.

На Канàла = *Чѝря*: Хид. – Мак. – предл.

На̀кови: Ан. – Киш., НТом. – по бълг. ЛИ *На̀ко*.

На̀ни: Ан. – Киш. – вер. декомпозит от ЛИ *А̀нàни*; нане ‘чичо’?

На̀нкувите: Ан. – Ал. – по ЛИ *На̀нко*; с ред. – 69.

На Разї̀езда = *Вèтия Желèзния п̀т*: Дром. – Ал. – предл.; адаптиран русизъм *разѝезд* ‘обръщало (на автомобили)’.

Нарлї̀: Ан. – Киш. – Нарлев, Нарлиев може би по някое село с подобно име (в което виреят нарове’) (СтИл, 354); несериозно : името е с жителска основа, при гагаузи нарлы (ДиК 158), но метрополията ще да е с. Нарли при В.Трайков, Населените места в Тракия и Македония под гръцка власт, С. 1946, 43 : Нарли кьой, сега Полиантос, Гюмюрджинско. *Нарлиеви* сега живеят в Пазарджик. – 137.

Нау̀мови: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Нау̀м*.

Нахї̀мова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на Улица *Нахї̀мова*.

На Х̀г̀г̀ла: Агр. – Кон. – предл.; в говора *х̀г̀г̀л* ‘кошара, овчарник’, с ред. и протеза на т̀г̀г̀л. – 2, 40.

На Царèва: Т. – Кон. – предл.; декомпозит * На Царева (нива, поляна, гура, ливадя и под., РИ Цàреви с руско удар. – 44, 56.

Начòгло: Ан. – Ком. – от ЛИ *Нàчо* < *На̀йден*, *Я̀нàки* (СтИл, 355); по БИ ‘син на Начо’. – 100.

На Шлї̀ха: Дром. – Кон. – предл.; по укр. *шлї̀х* ‘п̀т’. – 153.

На̀шту грòбище = *Вèтуту грòбище* = *Стàруту грòбище*: Некр. – Бес. – с елизия и ред.

На̀ща грòбища (ж.р.): Некр. – ВП.

Недèлкови: Ан. – Киш., Пар. – от ЛИ *Нед̀я̀лко*; с преглас *е:я*. – 46, 69.

Нѐдови: Ан. – Бес. – по ЛИ *Нѐд(ь)о* < *Недèльо* (СтИл, 356).

Нѐду: Ан. – Ком. – вж. *Нѐдови*; с ред. – 68, 130.

Недѣлковци: Ан. – Ан., Киш., Ком., Пик., Яр. – 46.

Незъл'зовци: Ан. – Киш. – неясно. – 139.

Нѣйковци: Ан. – Бес. – по СелИ *Нѣйково*, Котленско.

Нѣйковчени: Ан. – Ком. – по ЖитИ *нѣйковчени*, *нѣйковци:* *Нѣйково*, Котленско. – 136, 137.

Нѣйчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Нѣйчо*. – 112.

Нѣкит: Ан. – Ан. ; по вероятно на румъни, срв. ЛИ *Nechit*, ФИ *Nechits* (I.Jordan 328).

Некѣфоровци: Ан. – Ан. – по ЛИ Никифор (гр. *Νικίφορος* 'победоносец', по СтИл, 359); с редуване на гласните е:и и прамет на ударение – *Некѣфоровци:* *Никифѣровци*.

Неколайцѣ: Ан. – Гот. – румънизирано *Necolaită* от ЛИ *Николай*. – 134, 170.

Немѣцкити лузѣ = *Вѣлюфцкити лузѣ* = *Еврѣйцкити лузѣ* = *Сѣкуфцкити лузѣ*: Агр. – Бес. – българиз. от рус. *немѣцкие* 'немски(те)'. – 135, 171.

нѣмци: Е. – Княз., Мак., Пер. – 12.

нѣмцити: Е. – с чл. и ред.

Нѣмцити: РПр. – Ст. – по РПр *Нѣмци(те)*; с ред.

Нѣнови: Ан. – Бес. - по ЛИ *Нѣно*.

Нефтебѣза: Ойд. – вж. *Мѣста ду Нефтебѣзата*.

Нехтиянуви: Ан. – Пар. – РФИ срв. *Нехтянов* (СтИл. 359) по *нехтян* 'заклинателно име за преустановяване на раждаемостта' = 'нежелан'.

Нѣшко: Ан. – Киш. – по ЛИ *Нѣш(к)о*. – 68, 69, 130.

Нивѣта = *Длѣгити:* Агр. – Куп. – в местния бълг. говор *нивя* 'ниви'; с чл. – 2.

Нѣжния Плоп' = *Плоп' Пѣрвия* = *Стѣрия Плоп'*: Кв. – Плоп – вж. *Плоп' Пѣрвия*; в говора *Нѣжни(я) Плоп'* 'Долни(я) Плоп'

Нѣжня махлѣ = *Дѣлна махлѣ*: Кв. – Бъл. – българиз. вариант на рус. *нижняя* 'долна'. – 15.

Никифоровия клѣдяну: Хид. – Ан. – по РИ *Никифоровци*, вж.

Никифоровци: Ан. – Ст. – вж. *Некѣфоровци*.

Нѣкови: Ан. – Киш. – вж. *Никѣгло*.

Никѣгло (гаг.): Ком. – от ЛИ *Нико* < *Никола* (СтИл, 360); по БИ 'син на Нико'. – 100.

Никѣлеви (гаг.): Ан. – Бес., НТом., Пар.

Никѣлувуту лѣзи: Агр. – по ЛИ *Никѣла*; с ред. и чл.

Нимѣцка гурѣ: Дрим. – Княз. – българиз. от рус. *немѣцкая* 'немска'; с ред. – 9.

Нимѣцката грѣбица: Некр. – Дой. – контаминация от българиз. русизъм *немѣцкая* (вж. *Нимѣцка гурѣ*) и диал. *грѣбица* (вж.). – 52.

Нимѐцката калакòл'ня = *Нимѐцката цѐрква*: Екл. – Дой. – бълг. деформатив на рус. *немѐцкая колокòльня* ‘немска(та) камбанария’.

Нимѐцката цѐрква = *Нимѐцката калакòл'ня*: Екл. – Дой. – бълг. деформатив на рус. *немѐцкая цѐрковь* ‘немска(та) църква’. – 11.

Нимѐцкуту грòбище (ср.р.): българиз. от рус. *немѐцкое*; в говора *нимѐцкуту* ‘немско(то)’.

Нисипѐрїле: Хид.- Баш. – по рум. *nisipãrie* ‘пясъчна кариера’. – 163.

Нїстѐра = *Рика̀та*: Хид. – Пар. – румънско Nistra за РечИ Днѐстѐр, бългристирано с прот. ъ и осмисляне на завършека като български член. 40, 163, 171.

Нòвак: Ан. – Ком. – по ЛИ *Нова̀к*; с премет на ударението. – 68, 130.

Нова̀кови: Ан. – Бъл., Дой., Киш., Мак., СарН., Ст., Тр. - вж. *Нòвак*.

Нòвата грòбища (ж.р.): Некр. – Ком., Пар., Ст., Яр. – с чл.

Нòвата гурїчка = *Млòдата гурїчка*: Дрим. – Ал. – с ред.

Нòва(та) Исерлїя: Ой. – Ис. – по СелИ Исерлий, вж.; рум. *Iserlia Nouã*. – 154.

Нòва(та) Твѐрдїца: Ой. – Кол. – УВ на СелИ *Колибàбовка*, вж.

Нòвата тѐрла: Т. – Ст. – вж. *Тѐрла(та)*.

Нòвата шкòла: Ойд. – Ст. – вж. *Шкòла*.

Нòвая: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Нòвая* ‘Нова’.

Нòвая-Карницѐнската бразнà: Т. – Пер. – деформатив по СелИ *Карницѐний Ной*, рус. *Новая Карницень*.

Нòвая клàдбище: Нек. – Баш. – по рус. *клàдбиште* ‘гробнице’; *Нòвая клàдбиште* ‘Новото гробнице’.

Нòвите грòбища = *Нòвуту грòбище*: Некр. – Бес.

Нòвите лузя̀ = *Градїнта*: Агр. – Ан.

Нòвия бар: Ойд. – Ис.

Нòви(я) Готѐц: Кв. – Гот.

Нòвия Желѐзния пѐт: Дром. – Ал. – с удвоено членуване, характерно за бесарабските български говори. – 48.

Нòви(я) Купарàн: Ой. – Куп. – вж. *Купарàн*.

Нòвия Плоп’ = *Плоп’ Вѐрхния* = *Плоп’ Втòрия*: Кв. – Плоп – вж. *Плоп’ Пѐрвия*.

Нòвия сувàт: Хид. – Кон., Пер. – вж. *Сувàт(а)*.

Нòви(я) Томай̀: Ой. – НТом. – вж. статията за селището. – 47, 154, 156, 157.

Обръшлиеви: Ан. – Киш. – по ЖитИ обръшлиев, а от СелИ Обършо; множество села в Румъния : Obîrşa, Obîrşia и др. (Nomenclatura 239) ; в случая обаче с българско жителско –ли и народноетим. сближение с *образ-*, явно по сега нелокализирано село с изчезнало име *Обръш, стб. обръшь ‘място около връх’, срв. СелИ Обрешене ДИ на Исьорен, Ксантийско (Заимов, Заселване 155). Името е открито от Ст. Шишков, Българомохамеданите, Пловдив 1936, 54, коментирани при Кирил, Българомохамедански селища в Южните Родопи, С., 1960, 44; Исьорен сега е помашко село, но до 1810-1815 е било християнско (п.т. Шишков 47; Кирил 51).

Обручкови: Ан. – Киш., Пар. –Българизирано с –ко (ако не е украинизирано Обручко като ФИ), рус. Обручѳв (Унбегаун 157). – 69, 171.

Обувната фабрика: Ойд. – Пар. – с чл.

Обшая грѳбища = *Грѳбища*: Некр. – Бъл. – по рус. *ѳбщая* ‘обща’ (със значение на общо, смесено грѳбище).

Общественя клѳенц: Хид. – Хом. – българиз. по рус. *общественый* ‘обществен’.

Огненкови: Ан. – Киш. – ЛИ *Огнен* (Станковска 208). – 30, 69.

Одѳская: Ход. – Ком. – по ойконима *Одѳса* (дн. Украйна), рус. *Одесса*.

Озерата: Хид. – Бъл. – български деформатив на рус. *ѳзеро* ‘езеро’. – 37, 171.

Озерата „Балабѳна“: Хид. – Тр. – по РечИ *Балабѳн*, вж.; с рус. акане и мелодичност. *ѳзерата* ‘езеро(то)’: „Балабѳна”, *Кѳйбушуфскуту*.

ѳзеро(то) ‘езеро(то)’: *Артимѳновското*, *Балбѳне*, *ду Фѳрмата*, *на Бонѳску*, *Пуснато*.

Озѳрная: Ход. – Бъл. – декомпозиция от рус. улица *Озѳрная* ‘Езерна’.

Озерото Балбѳне: Хид. – ВП. – видеоизм. по РечИ *Балабѳн*, рум. *Bălabon*.

Озерото ду Фѳрмата: Хид. – ВП. – предл.; в говора *ѳзеро(то) ду фѳрма(та)* ‘езеро(то) до кравефермата’.

Озерото на Бонѳску: Хид. – Плоп – предл.; по молд. ФИ *Бонѳску* (*Bonescu*), а то по бълг. *Боне*.

Озероту Саратѳни: Хид. – Кол. – българиз. по рус. *ѳзеро* ‘езеро’ и СелИ *Саратѳн(и)*, рум. *Sarateni*.

Озерта на Ивѳн Кайнѳк: Хид. – Бес. – предл.; българиз. от рус. *ѳзеро* ‘езеро’ със елизия. – 43.

Озерту: Хид. – Ан. – български деформатив на рус. *ѳзеро* ‘езеро’.

ѳзеру ‘езеро’: *Армянцкуту*, *Балабѳнску*, *Бецимѳнску*, *Втору мешѳнску*, *Леснде*, *Нѳвуту*, *Пѳрву мешѳнску*, *Стѳрутуту*, *Трѳту мешѳнску*.

Озеруту: Хид. – СарН. – вж. *Озерту*.

Озеруту ду Цигаѳря: Хид. – Воз. – предл.; вж. *Озеруту* и *Цигаѳр*.

- Озеруту* = *Князевския яз*: Хид. – Княз. – русифиц. на *езеро(то)*.
- Окита*: РПр. – Ст. – вер. О'кета < ЛН Око (Станиславска 209). – 53, 68, 83, 130, 137, 142.
- Октябрьская*: Ход. – по рус. *октябрь* 'октомври' в чест на ВОСР през 1917 г.
- Ол. Кошевòго*: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Ол. Кошевòго*; по името на известния руски червенармеец *Олег Кошевой*.
- Олòйница*: Ойд. – рум. *oloinița* 'маслобойна', срв. Улойницата, ктироним при В.Кондов, Кортенските колонии 21. – 163.
- Ольра̀шул* = *Фънтъ̀на Пълъ̀марулуй*: Хид. – Баш. – по рум. *olar* 'грънчар' и *olagaș* 'грънчарче'.
- Ор̀а̀шки с̀унур*: Т. – Княз. – по СелИ *Ор̀ак*, рум. *Orac*.
- Ор̀а̀шкуну лòзи*: Агр. – Кол. – вж. *Ор̀а̀шки с̀унур*; с ред. и чл.
- Орлик* (за кон): Ал., Ан., Баш., Княз., Кон., Ст., Яр. – от рус. умалит. име за кон *Орлик*.
- Орлиòгло* (гаг.): Ан. – Киш. – вер. видоизм. по ЛИ *Орлин*; от БИ 'син на Орлин'. – 100.
- Орманж̀й* (гаг.): Ан. – Ст. – по тур. *ormancı* 'горски стражар' (Н. Куртев, Селищата..., 247). – 47, 115, 130, 143.
- Освобожд̀ения*: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Освобожд̀ения* 'Освобождение'.
- Осип̀енко*: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Осип̀енко*.
- Осмия килам̀етър*: Агр. – Ст. – с рус. акане. – 25.
- Оста̀вша̀я у̀лица* = *Сла̀ба у̀лица*: Кв. – Воз. – по рус. *оста̀вша̀я у̀лица* 'изоставена, обезлюдена улица'. – 164.
- Острòвского*: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Острòвского*; в чест на руския писател *Николай Островски(й)*.
- Отгòре* = *Гòрна махал̀а*: Кв. – Баш. – 15.
- Отгòре бах̀ите* = *Нагòре* = *Константиновка*: Кв. – Кон. – в говора *отгòре бах̀ите* 'над градините'. – 15.
- Отдòлу* = *Дòлна махал̀а*: Кв. – Баш. – 15.
- Отдòлу Бах̀ите* = *Кур̀ены* = *Надòлу*: Кв. – Кон. – в говора *отдòлу бах̀ите* 'под градините'. – 67.
- Очкови*: Ан. – Киш. – по ЛИ *Очко* < *Окьо* (СтИл, 371). – 69.

П

- Пав̀линови*: Ан. – Киш. – по ЛИ *Пав̀лин*.
- Пав̀лови*: Ан. – Киш., Ком.

Пазàря: Ойд. – Бес. – с мекост *p' :p*, характерна за бесарабските български говори. – 1.

Палавàндови: Ан. – Киш. – С пред име пала ‘стар’ (гр. Παλαίος), срв. Стари Радев в Панагюрище, в случая *Пала Вандов*, което е неоснователно и при Ст. Ionescu, Mica enciclopedia onomastica, Вис. 1993, 227 Свети Паладий, гр. Παλλάδιος е познат агионим (Станковска 212). – 63.

Палàдий: Ан. – НТом. – по рум. *Păladi*; от името на *Атìна Палàда* (СтИл, 374).

Паласìти = *Гурàта*: Дрим. – Воз. – българизция на рус. *полоса* ‘полоси, граници’.

Паликлìниката: Ойд. – Ком. – с рус. акане и чл. – 9, 25, 171.

Палкàн: *Балкàн* (за куче): З. – Яр. – по бълг. име за куче *Балкàн*; с обеззвучаване *n :б*.

Паля̀рната звездà: Астр. – Пер. – с рус. акане и чл.

Пàметника: Мем. – Ст.

Пàметника на Освобождèнието: Мем. – Ком.

Пàмятника: Мем. – Дой. – българиз. по рус. *пàмятник* ‘памятник’. – 171.

Пàмятника (в шкòлата): Хрем. – ВП. – предл.; вж. *Пàмятника*.

Панайтoви: Ан. – Ком. – руманизирано *Panait* < Панайот. – 150, 170.

пандаклìйци: Груп. – ВП., Дой. – по СелИ *Пандаклìй*, рус. *Пандаклия* (дн. Ореховка, Измаилски район на Одеска област, Украйна).

Пàни-Ивàнувите: Ан. – Ал. – удвоено ФИ, често при българите, срв. *ПетърНешев*, *ПетърНейчев*, *ТудорКоев*; с ред. – 75.

Паничèрски: Ан. – Ком. – от с. *Паничèре* (Пловдивско) (СтИл, 377). – 105, 137.

Панишѝйн дересì: Хид. – Ком. – погагаузено РечИ *Панѝши* и *дерè*, тур. *dere* (‘панишко<то> дере’). – 51, 168.

Пàнкови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Пàнко* < *Пàно* (СтИл, 377). – 69.

Пàн'кови: Ан. – Киш. – вж. *Пàнкови*; с мекост *n' :н*. – 38.

Пандòви: Ан. – Баш., Бес. – от ЛИ *Пàно* (СтИл, 377); с премет на ударението.

Пàнчеви: Ан. – Тр. – вж. *Пàнчев клàенц*. – 112.

Пàнчев клàенц: Хид. – Кон. – по ЛИ *Пàнчо* < *Пàно* (СтИл, 378).

Пàнюх-Гòдурувите: Ан. – Ал. – удвоено ФИ, често при българите; с *ф > х* в речта на бесарабските кортенци (вж. повече при В. Кондов, Помагало по българска фонетика..., 79; Кортен и кортенските колонии..., 18; Д. Маринов, Село Викторовка..., 64); с ред. – 47, 75, 76.

Панàз: Ан. – Воз., Кон. – от гр.-тур. *paraз* ‘поп’. – 68, 130, 143.

Пану̀рови: Ан. – Бес. – по Пр *Пану̀ра*: *пану̀р*.

Пану̀шеви: Ан. – Киш. – по ЛИ Папуш по Папо < Пантелей (Становска 214); другаде от Спас (Сарая, Пазарджишко) и – *уш*. – 53, 141.

Парка: Ойд. – Ком.

Паркан(и): Ой. – Пар. – за СелИ *Паркан(и)* (сега в самообявилата се за независима Приднестровска молдовска република), повече в статията за селището. – 23, 154.

парканица: ЖитИ. – Пар. – по СелИ *Паркан(и)*, вж. – 14, 172.

Парламент: Ойд. – Ком. – с претмет на ударението под руско езиково влияние. – 44.

Парликови: Ан. – Киш. – рум. *Pârlică* вероятно първо като Пр. на българи а то с –ика, рум. – *ica* от ЛИ *Pârlea* (Jordan 369). – 53, 64, 150.

Парполови: Ан. – Плоп, Тар. – вж. *Парпулови*; с ред. *о:у*.

Парпулови: Ан. – Ан. – по Пр *Парпул(а)*:тур. *parpil* ‘бясно животно’.

Парпуловскити лузя: Агр. – Ан. – по РИ *Парпулови* (на тараклийци); с ред.

Парпулята: РПр. – Кон. – по РПр *Парпуля(та)* < *Парпулови*, вж.; с чл. – 49. – 113.

Паруш: Ан. – Киш., Ком. – и при гагаузите (ДиК 161) от ЛИ *Паруш* < *Пар(о)* + суф. –*уш* (СтИл, 382), което не ще да е основателно; по принцип се смята декомпозит от Аспарух, но в Добруджа е от Парашкев (Т.Балкански, устно). География : Добруджа, Варненско и Бургаско. – 68, 130, 137.

Парцунята: РПр. – Кон. – по РПр *Парцуня(та)*; букв. ‘Пръдльовците’, срв. в БЕР VI 111: *пърцун* ‘пръдльо’. – 25, 47, 49, 113, 141.

Пасатката: Дрим. – Бес. – българиз. по рус. *посадка* ‘полезащитен пояс’; с обеззвучаване *т:д*.

Паскалови: Ан. – Ис., Киш., Пар. – по ЛИ *Паскал* < *Паскали* (СтИл, 382).

Паскови: Ан. – Ис., Кол. – от ЛИ *Паско* < *Спаско* < *Спас*.

Патлажън: Ан. – Киш. – от диал. *патлиджън* ‘1. домат; 2. патладжан’ (СтИл, 383); с редуване на гласните *а:и* и елизия на *д*. – 47, 68, 130.

Патрушеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Патруш* с –*уш* от ЛИ Патрон. – 53, 141.

патьянци: ЕГ. – Кон. – (?!).

Пацаева: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Пацаева*.

Пачеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Пачо* < *Павел* или *Параишкѐв* (СтИл, 385), но по-често *Паче* < *Спас* (вж. и Станковска 216).

Пахойскуту дерѐ = Старата дамба: Хид. – Ал. – по МИ *Пахоя* (?!); с ред.

Пашалий: Ан. – Хом. – по ЖитИ *пашалъ* < вилает *Паша* (Одринско). – 68, 90, 130, 137.

Педколедж: Ойд. – Ком. – по рус. *педколедж* ‘педагогически колеж’. – 164.

Пейкови: Ан. – Бъл., Дой., СарН., Ст. – по ЛИ *Пейко*. – 69.

Пейогло: Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Пейо’. – 100.

Пейчеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Пейчо*. – 112.

Пекарня: Ойд. – Бес. – с мекост *н’:н*. – 38.

Пел'тек: Ан. – Гот., Пар. – по *пелтѣк* ‘човек, който заеква’; често като Пр и РИ при българите (Ал. Войникова, Селищата..., 265); с мекост л':л и прамет на ударението. – 68, 130.

Пенкови: Ан. – Бес., СарН., Тц. – по ЛИ *Пенко*. – 69.

Пенови: Ан. – Киш., Пар. – по бълг. ЛИ *Пено*.

Пенчеви: Ан. – Пар. – по бълг. ЛИ *Пенчо*. – 112.

Пенчуите: Ан., Ал. – с ред. и елизия на в: *Пенчовите*.

Пепеляшкови: Ан. – НТом. – от диал. *пепеляшко* ‘1. който се търкаля из пепелта; който заеква (от тур. *pepelemek*)’ (СтИл, 388 : Пепелешков). – 2, 46, 69.

Пепенкови: Ан. – Киш. – < Пепенко, ум. от Пепен (Станковска 217). – 69, 141.

Първата гробища (ж.р.): Некр. – Пар. – деформатив на рус. *първая* ‘първа(та)’. – 47. – 65, 169.

Първата учаска = *Долната част*: Кв. – Мак. – деформатив на рус. *участок* ‘парцел’; побългарено в ж.р., в говора *първа(та) учаска* ‘първи(ят) участък (парцел)’. – 65, 169.

Първа улица: Кв. – Воз. – българиз. от рус. *първая улица* ‘първа(та) улица’.

Първити саки: Агр. – Ст. – вж. *Вторити саки*; деформатив по рус. *първые* ‘първи(те) саки’; с ред. ; *сака* ‘гора’, ‘нива’, вж. *саки*, *Саката*.

Първия Копан': Хид. – Ис. – в говора *първия копан'* ‘първия язовир’.

Първия сорт: Агр. – ВП. – българиз. по рус. *първый* ‘първи(ят)’, вж. *сорт*.

Первомайск: Ой. – Пер. – по рус. СелИ *Первомайск* (нем. *Erntedankfest*), рум. *Pervomaisc* ‘Първомайск’ в чест на празника Първи май – Международен ден на труда. – 23, 154, 156.

Первомайская: Ход. – Хом. – по рус. име на *Улица Первомайская* в в чест на празника Първи май – Международен ден на труда.

первомайци: ЖитИ. – Пер. – вж. *Первомайск*. – 14.

Перву Мешенску озеру: Хид. – Яр. – деформатив на рус. *первое* ‘първо’ (вж. *Втору Мешенску озеру*).

Пердэхуви: РПр.– Пар. – по РПр *Пердэх(ови)* ‘побойници’ или „Битите“; с ред. ; да не би да е нар.-етим. сближение на *Пердухови* : *пердух* ‘перушина’ (Ст.Ил. 389)?! – 66, 141.

Пердзянитити: РПр. – Ст. – по ЖитИ:(*валя*)*пържанци(те)*; с протетично д и ред. – 40, 87, 136, 141.

Перкови: Ан. – Пар. – по ЛИ *Перко* < *Перо* (СтИл, 389). – 69.

Перови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Перо* < *Пётър*.

Персиковый сад = *Грушевый сад* = *Сливавый сад* = *Ябланъвый асд*: Агр. – Дой. – по рус. *персиковый сад* ‘прасковена градина’. – 164.

Пèрсиков сад: Агр. – Бес. – българиз. по рус. *пèрсик* ‘праскова’. – 171.

Песнопòец: Ан. – Ал. – предполага се Пр по *песнопòец*; по Жит. от *Песнопойци, тур. Ашиклафе, Пловдивско, сега Певците, бягало в Молдова и Бесарабия. – 53, 98.

Екстр. *Песнопòй* е бягало в Бесарабия.

Пèт’ка (за прасе и вол): З. – Ал. – по умалит. рус. МЛИ *Пèтъка* < *Пётр* ‘Петър’; но често по анекдотичното *Петка*, ординареца на Чапаев. – 13.

Пèткови: Ан. – Киш., Ком., Мак., Пар., Ст., Тар. – 69.

Петкòгло: Ан. – Бес., Киш., Ком. – по БИ ‘син на Петко’. – 100.

Петр`аки: Ан. – Киш. – умалит. от Петър с гръц. –аки (СтИл, 391). – 53, 68.

Петраст`ал’ска(та) бразн`а: Т. – Бес., Ис. – по Сели *Петрост`аль* (дн. Украйна); с рус. акане и мекост.

Петраст`ал’ския път’*: Дром. – Ис. – вж. *Петраст`ал’ска(та) бразн`а; с мекост *т’т*.

Петр`ика мерас`: Т. – Ком. – тур. при гагаузи с рум. или бълг. ЛИ *Петрика*. – 53, 57, 165.

Петрòви: Ан. – Бес., Киш., Ком., Пар., Ст.

петрост`алци*: Груп. – Ис. – по Сели *Петрост`аль (дн. Украйна); с дейотация.

Пèтрувуту лòзи = *Лòзиту на Кòлю Гр`ишков*: Агр. – Пар. – с ред. и чл.

Пèю: Ан. – Ком. – по ЛИ *Пèйо*; с ред. – 68, 130.

Пик`арнята*: Ойд. – ВП., Ис. – в говора *пик`арня ‘хлебопекарна’; рус. *пекарня*. – 171.

П`икус*: Ой. – Пик. – по Ой *П`икус (стар. *Б`икес*) (вж. Т. Балкански, На пусто..., 118); вж. статията за селището. – 23, 47, 154, 173.

П`икуския път*: Дром. – Хом. – по Сели *П`икус (*Б`икес*), вж.

П`икуския с`инур: Т. – Хом. – вж. *П`икуския път*.

п`икусчани*: ЖитИ. – Пик. – по Ой *П`икус (*Б`икес*), вж. – 14.

П`илич* (гаг.): Ан. – Бес. – по ЛИ *П`ильо (СтИл, 395) + суф. –ич. – 53.

П`инчеви*: Ан. – Киш. – от ЛИ *П`инчо < *П`ин(ь)о* (СтИл, 395). – 112.

Пидòгло (гаг.): Ан. – Ком. – по ЛИ *П`игò* < *Пидòн* (СтИл, 394) (с елизия на г); от БИ ‘син на Пигò’; но може и по *Пèйо* : *Пидòгло*. – 100.

Пион`ерская*: Ход. – Пар. – изговор на рус. име на *Улица Пион`ерская ‘Пионерска’.

Пион`ерски л`агер = *Трудавòй л`агер*: Ойд. – Ком.

Пион`ерския л`агер: Ойд. – Тар.

Пис`арови*: Ан. – Киш. – от *п`исар (някъде може да е превод на ФИ *Язад`жиеви*) (СтИл, 397); с прамет на ударението, по руския модел. – 44.

Писарòгло: Ан. – Воз., Яр. – вж. *Писарòгло(ви)*. – 100, 143.

Писарòгло(ви): Ан. – Пер., Тр. – ‘син на писар’ (Н. Куртев, Селищата..., 250). – 101.

П`исови*: Ан. – Кол. – от Пр *П`исò, *Пис`ан* (Н. Куртев, Селищата..., 250).

Пйсову-Шарковците: Ан. – Кол. – по Пр *Пйсо* (вж. *Пйсови*) и РПр *Шарковци(те)* (по РФИ *Шаркови*, вж.).

Питёл: Ан. – Баш. – редуц. *Петёл*. – 68, 130.

Питёлови: Ан. – Ст. – вж. *Питёл*.

Питулина: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Питулина*.

Пицигән: Ан. – Воз., Мак. – по ЖитИ *пицигәнoui* (от с. *Пицигово*, Пазарджишко) (вж. Т. Балкански, На пусто..., 86, същия, Топонимията на Пазарджишко. – 137.

Пл̀авне: Ой. – Ал., Хом. – пилигрим от *Пл̀авни*, *Пл̀авне* като метрополия, вж. статията за селището. – 137, 157.

Пл̀авненския ред = *Г̀орния ред*: Кв. – Хом. – по ЖитИ *плавнене*.

п̀авненци: ЖитИ – Пл. – вж. *Пл̀авне*. – 14.

Пл̀авнинската у̀лица = *Пл̀авнинския ред*: Кв. – Ал. – по ЖитИ *п̀авнене* за жители на *Пл̀авне*, вж.

Пл̀авнинския ред = *Пл̀авнинската у̀лица*: Кв. – Ал. – образуването на *Г̀орния ред* и *Пл̀авнинската у̀лица*.

Пл̀авнинския ред = *Д̀олната у̀лица*: Кв. – Пер. – вж.

Пл̀авнити = *Б̀алтата* = *Чѝйря*: Хид. – Ст. – вж. *Б̀алтата*.

Пл̀авня: Ой. – Хом. – по СелИ *Пл̀авне*, вж.; с преглас *я:е*, срв. рум. *Plevnea* за *Плевен*. – 46, 154, 155, 157.

Пл̀агови: Ан. – Киш., Плоп – по диал. *пл̀ага* (Охридско-Дебърско) ‘огнестрелна рана’ < алб. *plagë* (БЕР V:291) (Н. Куртев, Селищата..., 250). – 142, 144.

Пл̀агувия гер̀ан: Хид. – Тар. – по РИ *Пл̀агови* в селото; с ред. и чл.

Пл̀анния: Дир. – Ан. – в говора *пл̀анния* : *пладня*. – 8, 26.

Пл̀ант̀ация: Дрим. – Ком. – 9.

Пл̀окифска б̀алка = *Чѐйр*: Хид. – Княз. – С неясна първа част. – 139.

Плоп’ В̀ерхния = *Плоп’ В̀т̀ория* = *Н̀овия Плоп’*: Кв. – Плоп – вж. *Плоп’ П̀ървия*; в говора *Плоп’ В̀ерхния* ‘Горни(я) Плоп’, рум. *plor* ‘топола, кавак’.

Плоп В̀т̀ори: Ой. – Плоп – по Ой *Пл̀он(и)*, вж.

Плоп’ В̀т̀ория = *Плоп’ В̀ерхния* = *Н̀овия Плоп’*: Кв. – Плоп – вж. *Плоп’ П̀ървия*. – 65.

Пл̀он(и): Ой. – Плоп – по СелИ *Пл̀он(и)* (рус. *Плопъ*, рум. *Plori*) (вж. На пусто..., 204).

пл̀оповци: ЖитИ. – Плоп – вж. *Пл̀он(и)*. – 14, 154, 163.

Плоп П̀ърви: Ой. – Плоп – по Ой *Пл̀он(и)*, вж.

Плоп’ П̀ървия = *Нижния Плоп’* = *Ст̀ария Плоп’*: Кв. – Плоп – срв. и СелИ *Пл̀он(и)*. – 65.

Пл̀от̀ука гур̀: Дрим. – Тар. – по СелИ *Пл̀он(и)*, вж.; с бълг. редукция и уподобяване *ц:с*, характерни за говора.

Плòцката бразнѐ: Т. – Тар. – по Сели *Плòц(и)*, вж.

Плугчийскити лужя: Агр. – Ан. – по РИ *Плугчий* (на кортенци), с ред.

Плукчий (гаг.): Ан. – Бес., Киш., НТом. – по Пр *Плугчий(я)* ‘майстор на дървени плугове’ (СтИл, 399); плугчия значи и ‘орач’. – 115, 130, 143.

П. Николѐва: Ход. – Пар. – изговор на рус. име на улица *П. Николѐва*.

Побѐды: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Побѐды* ‘Победа’.

Поглѹбко: Ан. – Киш. – ФИ на много известен българин : Константин Поглубко, бесарабски българин, родом от Кюстенджа, но с произход от Нова Ивановка, Арцизки район на Одеска област, смятан за най-добрият бесарабски учен бесараболог. Нему е посветена ч.І на книгата България в сърцето ми, С., 1996, вж. и Н.Жечев, Константин Поглубко, Векове 6, 1983, 100 сл. Има едно обяснение на името от Н. Червенков (България, цит.,12), според което самият КП. дълго време смятал името Поглубко за украинско. Историкът Иван Унджиев му подсказал, че името е българско от *похлупка* ‘капак’. ДИ: Ишковите,Глигоровите при М. Парзулова, Село Нова Ивановка в светлината на езиковата археология, Одеса 2006, 136. Сега РФИ *Похлупков* на различни места (Ст.Ил. 404), но основата Похлупка в речта на Старнджа (Д.Станчев, Речник на Странджанския говор, Бургас 1999, 204), но познато в много поговорки (Н.Геров IV 244). При Т.Балкански и В.Кондов Българите и българското между Прут и Амур < Похлупко : полупко ‘преженен брат’; вж. *Пометко*. – 47, 68, 130, 174.

Погорѐлски: Ан. – Пар. – на българизирани украински казаци (Аствацатуров I 142, Бесарабските 281). – 153.

Пограничника: Ход. – Ст. – по рус. име на *Улица Пограничника* ‘Граничар’.

Погрѹзпункта: Ойд. – Яр. – българиз. по рус. погруз пункт ‘товарен пункт’. – 171.

Подвѐл чайгърѐ: Т. – Ком. – контаминация по рус. *подвал* ‘маза’ и тур. *çayır* ‘ливада’. – 57.

Подѹиш: Агр. – Ком. – по рум. геогр. термин *podiş* ‘плато’. – 2, 131.

Покрѹйшикина: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Покрѹйшикина*.

Полевѐя: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Полевѐя*.

пòли ‘нива, лозов масив, поле’: *Икандѹцкѹту*, *Кукурѹзнѹту*.

Поликлѹниката: Ойд. – Пер.

Поликлѹниката = *Бол’ницата*: Ойд. – Пар.

Полустѐнов: Ан. – Киш. – вер. по начално Полю Станов, сближено с *полу-*. – 66, 75.

Полуѐнов: Ан. – Киш. – начално Поле Янов, вж.по-горе. – 66, 75.

поляки: Е. – Пер. – по рус. *поляки* ‘пляци’. – 12.

Помѐтко: Ан. – Ком. – по ЛИ *Помѐтко* (СтИл, 402); защитно име по *помѐтка* ‘дрипа за помитане на пещ’; за Станковска: 223 от *помѐтче* ‘недоносче’ (Ал. Войникова, Селищата..., 267); при гагаузите и Помедко и Пометков (ДиК 163), от същия етнографски пласт като *Поглубко*, вж.

Помѐтконън пънарѐ: Хид. – Ком. – погагаузено бълг. ЛИ *Помѐтко* (вж.) и тур. *pinar* ‘кладенец’ (‘Пометков(ия) кладенец’). – 51, 57.

Попàз: Ан. – Ком., Пер. – по папаз, тур. *popaz* ‘поп’; с редуване на гласни *a:o* по *pop* (Ал. Войникова, Селищата..., 267); вж. *Папаз*. – 37, 68, 130, 143.

Попàз мераларѐ: Агр. – Ком. – по тур. *popaz meralari* ‘попски(те) пасища’. – 57.

Попàзозло: Ан. – Ком. – вж. *Попàз*; по БИ ‘син на Попаз(а)’, ‘на попа’. – 100.

Попòва: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Попòва* (от РФИ *Попòви*).

Попòви: Ан. – Баш., ВП., Киш., Кол., Ком., Пар., Тц. – по Пр *Пòп(а)*.

Попрѐга: Ан. – Плоп., Тар. – по Пр *По(д)прѐга* < *подпрѐга*, в ДФ *попрѐга*, *попрѐга*, *подпрѐга* (вж. в Речник на редки, остарели и диалектни думи в литературата ни от ХІХ и ХХ в., С., 1974, с. 358:*подпрѐга*) (Ал. Войникова, Селищата..., 267). – 68, 130.

Пòстолови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Апòстол*; с елизия на *a*.

Пòчта: Ойд. – Баш. – по рус. *пòчта* ‘поща’. – 164.

Пòчтата: Ойд. – Ал., Воз., Дой., Ис., Княз., НТом., Яр. – адаптирано с бълг. член по рус. *пòчта* (вж. *Пòчта*). – 18, 171.

Пòчтата = *Пòщата*: Ойд. – Пар. – вж.

Пòштарън баайѐ: Агр. – Ком. – тур. при гагаузи ‘лозето на *Поштара*’, при други бесарабски българи Пр. Поштара, РФИ Пошаренко. – 2, 51.

Пòща: Ойд. – Ан.

Пòщата: Ойд. – ВП., Кон., Пер. – с чл.

Пòщата = *Пòчтата*: Ойд. – Пар. – вж.

Правлѐниету = *Правлѐнията*: Ойд. – Ст. – вж. *Правлѐнията*. – 32.

Правлѐния = *Колхòз „Дрѹжба”*: Ойд. – Ан. – вж. *Правлѐнията*.

Правленията: Ойд. – Ал. – адаптиран русизъм *управлѐние* с изпадане на гласното начало, срв. Натемията:Анатемата, Нивирситета:Университета и под. – 18.

Правлѐнията = *Правлѐниету*: Ойд. – Ст. – вж.

Прàхови: Ан.- Киш. – от *прах* (СтИл, 406).

Привѐвачната бригàда за лузѐта = *Шѐпучната бригàда*: Ойд. – Пар. – бълг. деформатив на рус. *привѐвочная бригàда про виногрàда* ‘бригада, обслужваща растежа на лозята’; с чл. и ред. – 171.

Примарія: Ойд. – Ан., Баш., Воз., Кол., Плоп, СарН., Яр. – адаптиран румънизъм *primaria* ‘кметство’. – 163.

Примарията: Ойд. – Ал., ВП., Гот., Дой., Ис., Княз., НТом., Пер., Ст. – вж. *Примария*; с чл. – 18, 171.

Примарията = *Госадминистрацията* = *Сел’съвета*: Ойд. – Пар. – вж.

Проданови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Продан*. – 153.

Прокдпови: Ан. – Пар. – по ЛИ *Прокдпи(й)*.

Прокдтини: РПр. – Тар. – РПр *Прокдтини(те)* <* Прокота, а ти от Проко (Станковска 227) < *Прокоп*. – 86, 141.

Пролетния вятър = *Западния вятър* = *Кучешкия вятър* = *Чок-Майданския вятър*: Вен. – Бес.

Промзодната: Ойд. – Ком. - рус. промзона ‘промишлена зона’. – 171.

Продсоюзная: Ход. – Бес. – българиз. *Улица Профсъюза*.

Прута: Хид. – Ан., Ст. – по РечИ *Прут*, с чл. – 171.

Прута = *Рекà Прут*: Хид. – Гот. – с много обяснения в молд. ономастика (А.Еремия, М.Лунгу, Молдавская ономастика 1924-1984, Киш.1994, вж. и пр. В Никонов, Краткий топонимический словарь, М. 1960, 344). – 171.

Пръсника: Агр. – Ал. – в говора *пръсник* ‘бяла пръст’. – 2, 31.

Птицефабриката: Ойд. – Воз., Ис.

Пудішиа ду Градйице: Т. – ВП. – предл., вж. *Подйшиа* и *Градйиценската бразна*; с чл. и ред.

Пукалови: Ан. – Киш. – от диал. *пукал* ‘1. див мак; 2. човек с пронизителен поглед, със силни и втречени очи’ (СтИл, 410); другаде ‘темерут’.

Пулеви: Ан. – Княз., НТом., Ст., Тр., Тц. – по Пр *Пуле-то:пуле* ‘магаренце’ (Н. Куртев, Селищата..., 252); по вер. по ЛИ Пуле (Станковска 228).

Пулярната звизда: Астр. – Ис. – с ред. и чл., книжно.

Пундеви: Ан. – Киш. – от ЛИ *Пунде* (СтИл, 411).

Пуснато озеро = *Дамбата*: Хид. – Мак. – русиф. на *езеро*. – 50.

Путереви: Ан. – Ст. – по Пр *Путар* с УВ *Путер(а)* (Н. Куртев, Селищата..., 252), ‘пътар’ (за рабоник, който се грижи за път).

Пушкина: Ход. – Ком., Пар. – по рус. име на *Улица Пушкина*; в чест на гениалния руски поет *Ал. С. Пушкин*.

пънарѐ ‘кладенец(а)’: *Димонун*, *Команѐн*, *Куртюнѐн*, *Помѐтконун*, *Фрѐнгонун*.

Пъндѐклий: Ан. – Ком. – по ЖитИ *пандаклийци*; от с.

Пандаклия (дн. *Ореховка*, Одеска област, Украйна); с ред., пилигрим на Пандаклия, днес Тенево, Ямболско (Т.Балкански, На пусто 325). – 172.

Първия байр: Ор. – Ст. – с мекост *p':p*. – 47, 65.

Първия мос: Геф. – Ст. – вж. *Втория мос*.

Първуту дерè: Хид. – Ал. – в говора *първу(ту)* ‘първо(то)’. – 20.

Пърлòга: Хид. – Ком. – РечИ *Пърлòга*.?! ДиК 164, го обясняват като Пр. На българин гагауз, явно неточно; на друго място при Т.Пърлога обясняват по рум. при молдовани *пърлоагă* ‘целина, нераздадена земя’; явно и тук грешат, защото дифтонга оя показва за зает българизъм в румънски език (срв. *Кондо*, рум – *Коанда*), в случая бълг. пърлог, по което е и рум. *pîrlog*, унг. *parlog* ‘изоставена нива’ (БЕР VI 94), срв. Пърлозите, Йонин пърлог (Д. Михайлова, Местните имена в Берковско, С., 1986, 124). – 2.

Пърлòга пьнарларь: Хид. – Ком. – погагаузено от РечИ *Пърлòга* и тур. *pinarlari* ‘кладенци’ (‘кладенци(те) до Пърлога’).

Пьсарика (за кон): З. – Ан. – по рум. *pasăre* ‘птица’; *pasărica* ‘птичка’.

път: *Александровския, Бикеския, Ветия железния, Вишньовския, Гòрния, Джулязния, Дòлния, Железнадарòжня, Желèзния, Иментàлския, Кагòлцкия, Кайнàрския, Кантемìрския, Князевския, Константинуфцкия, Кошкалийския, Кьоселийския, Льòвския, Нòвия железния, Петрастàл'ския, Пìкуския, Садаклийския, Саратèнския, Сашèйния, Срèдния, Тараклийския, Тартаулския, Тартаулцкия, Томайския, Хомутяновския, Централ'ния, Чадòрския, Чимишлийския, Чобалакчийския, Чок-Майдàнския, Ялпужèнския, Яргаринския*. – 10.

Пътèката със слàмата: Астр. – Бес. – предл. – 4.

Пътя на ‘Пътят към’: *Бикес (Пìкус), Биндèр, Бычàк, Вàля Пèржа, Гàнгура, Градìще, Кайнàри, Князевка, Константиновка, Кошкалия, Кòвурулуй, Кумрàт, Лàрга, Мариенфèлд, Орàк, Плòскоу, Прèсника, Тирàспол', Траян вàла, Фрумушìка, Хомутяновка, Чобалакчия, Шофрàновка*. – 10.

Пътя на Бикес (Пìкус) = *Бикеския път*: Дром. – Кон. – предл.; вж. *Бикеския път*.

Пътя на Биндèр: Дром. – Пар. – предл.; по Ой *Бендèр* (рус. *Бендеры*); с ред.

Пътя на Бычàк: Дром. – Пар. – предл.; русифиц. по Ой *Бичàк* (рус. *Бычак*).

Пътя на Вàля Пèржа: Дром. – Мак. – предл.; по СелИ *Вàля Пèржей*, вж.

Пътя на Градìще: Дром. – предл.; по Ой *Градìще* (рум. *Grădiștea*).

Пътя на Гàнгура: Дром. – Ал. – предл.; по СелИ *Гàнгура*, вж. – 67.

Пътя на Кайнàри = *Пътя на Константиновка* = *Трàсата*: Дром. – Пер. – предл.; по СелИ *Кайнàр(и)*, рус. *Кайнарь*, рум. *Săinari*.

Пътя на Князевка = *Князевския път*: Дром. – НТом. – предл.; по СелИ *Князевка*, вж. – 67.

Пътя на Константиновка: Дром. – Пер. – предл.; по СелИ *Константиновка*, вж.

Пътя на Константиновка = *Пътя на Кайна̀ри* = *Трасата*: Дром. – Пер. – вж.

Пътя на Кошкалия = *Кошкалийския път*: Дром. – Кон. – предл.; вж. *Кошкалийския път*.

Пътя на Кувурулуй: Дром. – Воз. – предл.; по СелИ *Кувурулуй* (рум. *Civurului*).

Пътя на Кумра̀т = *Центра̀л'ния път'*: Дром. – Куп. – предл.; по СелИ *Комра̀т*, вж.; с ред.

Пътя на Ла̀рга: Дром. – Дой. – предл.; по СелИ *Ла̀рга*.

Пътя на Ма̀риенфелд: Дром. – ВП. – предл.; по СелИ *Ма̀риенфелд* (рум. *Marienfeld*).

Пътя на Ора̀к: Дром. – Кол. – предл.; по СелИ *Ора̀к*.

Пътя на Пло̀скоу: Дром. – Пар. – предл.; по рус. Ой *Пло̀ское*; с лабиализация у:е.

Пътя на Прѐсника: Дром. – Ал. – предл.; вж. *Прѐсника*. – 67.

Пътя на Тира̀спол': Дром. – Пар. – предл.; по Ой *Тира̀спол*; с мекост л':л.

Пътя на Тра̀ян ва̀ла: Дром. – Мак. – предл.; вж. *Тра̀ян ва̀ла*.

Пътя на Фрумушѝка: Дром. – Тр. – предл.; вж. *Бразна̀та на Фрумушѝка(та)*.

Пътя на Хомутя̀новка: Дром. – Пер. – предл.; по СелИ *Хомутя̀новка*, вж.

Пътя на Хомутя̀новка = *Хомутя̀новския път*: Дром. – Кон. – вж.

Пътя на Ч'ара̀ Мурза̀: Дром. – Бес. – предл.; по СелИ *Чя̀ра̀ Мурза̀* (сега *Надречное*, Украйна).

Пътя на Чобалакчѝя: Дром. – Дой. – предл.; по СелИ *Чобалакчѝя*.

Пътя на Шофра̀новка: Дром. – Дой. – предл.; по СелИ *Шофра̀новка*.

Пя̀ти уча̀стк: Кв. – НТом. – бълг. деформатив от рус. *Пя̀ты уча̀стк* 'Пети участък'. – 65, 171.

Пя̀тый клин: Агр. – Пар. – по рус. *пя̀тый клин* 'пети парцел земя'; обикновено парцелът има триъгълна форма. – 65, 171.

Р

Раба̀кови: Ан. – Ст. – с рус. акане и премет на ударението от *Рѐбакови*, но не е регистрирано ?!; да не би *Рыбакови* >*Рѐбакови* > *Рабакови* ?!. – 25, 44, 141.

Равнѐнията = *Два̀та арѝшина* = *Лузя̀та на льѐвския път* = *Льѐвския шлях*: Агр. – Куп. – българиз. по рус. *равнѐния* 'равнина'. – 2, 131, 171.

Ра̀деви: Ан. – НТом. – по бълг. ЛИ *Ра̀де*.

Радованови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Рад* + *ован*, както *Братован*, *Милован* и под. (СтИл, 417).

Радови: Ан. – ВП., Киш., Ком., Пар. – по ЛИ *Рад(о)*.

Радника: Хид. – Бес., Дой. – българиз. деформатив на рус. *родник* ‘извор, чешма’. – 131, 171.

Радюлови: Ан. – Дой., Ком., Кон., Пар. – по ЛИ *Радул*; вж. и *Гаджал*.

Ражеви: Ан. – Пар. – вер. по ЛИ *Вражсо*; с елизия на начално *в*. – 31.

Разградски: Ан. – по Ой *Разград* в България. – 137.

Райляну: Ан. – Куп. – рум. РФИ по бълг. ЛИ *Райло* (СтИл, 419); при *Jordan 390*, по рум. *Kailean* жител на рая ‘област’?!.

Райнови: Ан. – Киш.

Районна поликлиника: Ойд. – Бес.

Райчеви: Ан. – Пар. – по бълг. ЛИ *Райчо*. – 112.

Райчинови: Ан. – Пар. – по бълг. ЛИ *Райчин*.

Ракови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Рако* < *Радко* < *Райко* < *Рашко* и под. (СтИл, 419).

Раковчени: Ан. – Княз., Кол., Ком. – по жит. *раковчени* < *Раковица* до Котел., същото име в Кирсово. – 136.

Раколупи: Ан. – Пар. – по *Ракооглу* < *Ракоолу* < *Раколуви*. – 103.

Рамона (за крава): З. – Мак. – по жен. ЛИ *Рамона*, рум. *Ratona*.

Рангу: Ан. – НТом. – видоизменено от бълг. ЛИ *Рангел* или направо от *Архангел* (СтИл, 420). – 68, 130.

Ранний Магарач: Агр. – Тар. – вж. *Ранний магарач* и *Мускат гамбургский*. – 2, 164.

Ранний Магарач и Мускат Гамбургский: Агр. – по сортовете грозде по руски словообразователен модел *ранний магарач* ‘ранен магарач’ и *мускат гамбургский* ‘хамбургски мускат’.

Рачкови: Ан. – Киш. – по умалит. ЛИ *Рачко* < *Рачо* (СтИл, 422).

Рашкови: Ан. – Киш., Ком. – по умалит. ЛИ *Рашко* < *Рашо* (СтИл, 423) *ред* ‘улица’: Горния, Долния, Ларьошкия, Плавнинская.

ред ‘улица’: *Горния, Долния, Ларьошкия, Плавнинския*.

Рекà: *Ботна, Кагил’ник, Кугъл’ник, Куренка, Лунга, Прут, Сака, Скиношика, Ялтуг*. – 131.

Рекà Ботна: Хид. – Ал., Пер. – по РечИ *Ботна* (рум. *Botna*); книжно име в речта, където може само: *Реката* или *Ботната*.

Рекà Кагил’ник: Хид. – Бес. – по РечИ *Когил’ник*.

Рекà Кугъл’ник: Хид. – ВП. – видоизм. по РечИ *Когилник* (рус. *Когильник*).

Рекà Курèнка = *Рекàта*: Хид. – Кон. – по РечИ *Курèнка*.

Рекà Лунга: Хид. – Баш., Бес. – по РечИ *Лунга*, рум. *lung* ‘дълъг’.

Рекà Прут: Хид. – Княз. – по РечИ *Прут*, вж.

Рекà Прут = *Прута*: Хид. – Гот. – вж.

Рекà Сàка: Хид. – Плоп. – по РечИ *Сàка* (рум. *Sakã*).

Рекà Скиношика: Хид. – Ис. – по РечИ *Скиношика*, рум. *Skiņoșica*.

Рекàта = *Рекà Курèнка*: Хид. – Кон.

Рекà Ялпуг: Хид. – Мак. – по РечИ *Ялпуг*, рус. *Ялпуг*.

Рекс (за куче): З. – Бес., Дой.

Рестарàна = *Сталовата*: Ойд. – Бес. – българиз. от рус. *ресторан* ‘ресторант’; с рус. акане. – 171.

Рèчка: Хид. – в говора *речка*, рус. *речка* ‘рекичка’. – 64, 131, 164.

Рèчката: Хид. – Княз. – вж. *Рèчка*; с чл. – 171.

Рибакòви: Ан. – Ан., Киш., Пар., Плоп, Тар. – русифиц. по народноetimологично сближение на старо РИ *Робàкови*, днес и *Робàците*; по рус. *Рыбак* ‘рибар’, българиз.

Рибàк-ов, или обратното, вж. *Рабакови*.

Рибàкуви: Ан. – Пар. – вж. *Рибакòви*; с ред.

Рибови: РПр. – Пар. – РПр на носителите на ФИ *Ангелови* от с. Паркан(Рибови при СтИл 425).

Рижик (за куче): З. – Бес. – по рус. име за куче *Рижик* ‘риж, с червена козина’.

Ризови: Ан. – Ан., Киш., Ст.

Рикà Сарàта = *Дамбата* = *Рикàта*: Хид. – Тц. – по РечИ *Сарàта* (рум. *Sãrata*); с ред.

Рикàта: Хид. – Бъл., СарН. – с ред. и чл.

Рикàта = *Дамбата* = *Рикà Сарàта*: Хид. – Тц. – вж.

Рикàта = *Нистъра*: Хид. – Пар. – вж.

Рикàта = *Тигèч*: Хид. – Ст. – вж.

Рикàта Чадър: Хид. – Кол. – по РечИ *Чадър*, рум. *Çeadîr*; с ред.

Рикацитèли: Агр. – Плоп, Тар. – по сорт грозде *рикацитèли*. – 2.

Рита (за куче): З. – Ст. – гальовно от женското ЛИ *Маргарита*.

Ришкàн: Кв. – Киш. – името на жилищния район *Ришкàн*, НИ *Ришкàнафката* (с обеззв. ф:в и рус. акане) (рус. *Рышкановка*, рум. *Rișcani*).

Рòза (за крава и куче): З. – Бес., Хом.

Розинèнкови: Ан. – Киш. – едва ли контаминация от женското ЛИ *Рòза* + мъжкото ЛИ *Нèнко* (?!); укр. Розуненка (Трийняк 314). – 153.

Рòзови: Ан. – Киш. – вер. по женското ЛИ *Рòза* (от цветето *роза*) (СтИл, 427).

Рòйба (за кон): З. – Ал., Бес., Кон., Пер., Хом. – стегнато от рум. *Roiaba* за дореста, червена кобила; *roiaba* < *roib* ‘дорест’.

Рòйбу (за кон): З. – Ст. – вж. *Рòйба*;

Рòйбул (за кон): З. – Ан. – вж. *Рòйба*; с рум. антропонимен суф. –ул (-ul). – 48.

Рокосòвского: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Рокосòвского*.

Романèнко: Ход. – Пар. - изговор на рус. име на *Улица Романèнко*.

Рубàкова òрях: Т. – Ст. – вж. *Рубàцити*; в говора òрях ‘орех’.

Рубàцити: РФИ. – Ст. – по РПр *Робàци(те)*. – 87.

Рубчеви: Ан. – Пар. – може би по Пр *Рубаджия:рубаджия* ‘шивач на руби, на булчински премени’ (СтИл, 430). – 112.

Румàнофцка бразнà: Т. – Бес. – по СелИ *Ромàновка*, вж.; в говора *Румàнофцка* ‘Романовска’.

Румънската грòбица (ж.р.)= *Вуèнната грòбица*: Некр. – Ст.- по Хор. *Румъния*.

Рунтови: Ан. – Ст. – по ЛИ *Рунто* (СтИл, 431).

Рунови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Руно* (СтИл, 431).

Русакòва: Ход. – Пар. - изговор на рус. име на *Улица Русакòва*.

Русàнови: Ан. – Киш. – по бълг. ЛИ *Русàн*.

Русеви: Ан. – Киш., Плоп, Тар. – по ЛИ *Русе*.

Руската зòна: Агр. – Гот.

Руската шкòла = *Шкòла нòмер два*: Ойд. – Яр. – вж. *Шкòла(та)*.

руски: Е. – Воз., ВП., Гот., Дой., Ис., Ком., Куп., Пар., Пер., Ст., Тар., Яр. –име за руснаците при бесарабските българи. – 12.

Руски Ивàн: Е. – Бес. – генерирано екстраобразно име за Русия и руснаците при бесарабските българи. - 12

рускити: Е. – Бес., Бъл. – българиз. от рус. *руские* ‘руснаци’.

Рускови: Ан. – Киш. – по бълг. ЛИ *Руско*. – 69.

Руслàn (за кон): З. – Дой. – по рус. ЛИ *Руслàn*.

руснàк: Е. – Бес.

руснàци: Е. – Ал., ВП., Воз., Ис., Княз., Ком., Кон., Мак., Пар., Пер., Тар., Тр., Тц., Хом. – 12.

руснàцити: Е. – Бъл. – с ред. и чл.

русначà: Е. – Ал., Хом. – събирателно име с –ча: *циганчà, украинчà, турчà, гърчà*; наставката привлича ударението. – 12, 49.

рухчита: Е. – Пар. – в говора *рухчита* ‘руснаци’; иронично. – 12, 47.

Рълёева: Ход. – по рус. име на *Улица Рълёева*; в чест на популярния руски писател *Рълеев*.

Ръпажданула = *Ръпата* = *Ръпаждануфта ръпа*: Хид. – Ст. – бълг. деформатив на контаминацията от рум. *ръпа* (вж. *Ръпата*) и рум. *жданул* (*jdaniul* ‘евреин’). – 48.

Ръпаждануфта ръпа = *Ръпата* = *Ръпажданула*: Хид. – Ст. – вж. *Ръпажданула*.

Ръпалар: Хид. – Ком. – погагаузено от рум. *гіра* ‘бряг, склон на бряг’ (‘брегове(те)’). – 168.

ръпата: в *Стария Готещ*, *ду гробницата*, *ду Казаку*, *ду Новуту гробнице*, на *Карабещки*, *Ръпаждануфта*, *у гурата*, *ф Дубоваята гурà*, *Фетещ*. – 131.

Ръпата: Т., Хид. – Ан., Тар. – по рум. *гіра* ‘бряг, склон на бряг, бара’, а при българите най-често ‘ниското до реката’. – 131.

Ръпата в Стария Готещ: Т. – Гот. – предл.; вж. *Ръпата*; по СелИ *Стари(я) Готещ*.

Ръпата ду гробницата: Т. – Дой. – предл.; вж. *Ръпата*.

Ръпата ду Казаку: Т. – Гот. – предл.; вж. *Ръпата*; с ред.; по румъниз. ФИ *Казаку*.

Ръпата ду Новуту гробнице: Т. – Бес. - предл.; вж. *Ръпата*; с ред.

Ръпата на Карабещки: Т. – Гот. – предл.; вж. *Ръпата*; по РФИ *Карабещки* (бълг.), вж.

Ръпата = *Ръпажданула* = *Ръпаждануфта ръпа*: Хид. – Ст. – вж.

Ръпата у Гурата: Т. – Плоп - предл.; вж. *Ръпата*; с вокализация у:в и ред.

Ръпата ф Дубоваята гурà: Т. – Дой. - предл.; вж. *Ръпата*; с обеззвучаване ф:в; вж. *Дубоваята гурà*.

Ръпатонуви: Ан. – Пар. – вер. по РПр *Ръпатнови(те)* (?!); деформатив на рум.РФИ *Rapotan* < *Rapotan* : *Rapotin* ‘народен празник’ (Jordan 387) . – 29, 149, 163.

Ръпа Фетещ: Хид. – Ст. – вж. *Ръпата*; по СелИ *Фетещ* (рум. *Fetești*).

Ръпити: Т. – Ан. – вж. *Ръпата*; с ред. в мн.ч.

Ръу Тигечулуй = *Дамбата*: Хид. – Куп. – по рум. *răul* ‘река’ на *Тигеч*. – 51, 131, 163.

С

Савелиевия гирян: Хид. – Пар. – рус. *Савелий*; с ред. и чл. – 152.

Савинион: Агр. – Плоп – по сорт грозде с рус. словообразователен модел *савинион* ‘савиньон’. – 2.

Савиньон: Агр. – Тар. – вж. *Савинион*.

Савови: Ан. – НТом. – от бълг. ЛИ *Сава*.

Савхòз „Малдòва” = *Калхòз* „Крàсний пограничник”: Ойд. – Ст. – по рус. *совхòз* „Молдòва” (с рус. акане).

Савхòз „Нòвая жìзнь”: Ойд. – Гот. – по рус. *совхòз* (с акане) и рус. *нòвая жìзнь* ‘нов живот’.

сàд(а) (от рус. *сад* ‘овощна градина’): *Абълков, Грушèвъй, Калхòзния, на лèдера, на лèдера Митнò, Нòвия, Пèрсиков, Пèрсикавъй, Слèвавъй, Слèвувия, Ябланъвъй, Яблачния*. – 2.

Сàда: Агр. – Мак., Ст., Яр. – българиз. по рус. *сад* ‘градина’.

Сàда = *Грушèвъй сад* = *Пèрсикавъй сад* = *Слèвавъй сад* = *Ябланъвъй сад*: Агр. – Дой. – вж.

Садаклèйската бразнà: Т. – Ис. - по СелИ *Садъклèй*, рус. *Садаклия* (с асимилация *а:ъ*).

Садаклèйския път: Дром. – Ис. – вж. *Садаклèйската бразнà*; с мекост *т’:т*.

Сàда на Лèдера: Агр. – ВП. – предл.; в говора *лèдер* ‘собственик на земя’; вж. *Сàда*.

Сàда на лèдера Митнò: Агр. – Ал. – вж. *Сàда на лèдера*; *Митнò*, украинско ФИ.

Сàдик: Ойд. – Кол., СарН., Тц. – по рус. *сàдик* ‘детска градина’.

Сàдика: Ойд. – Ал., Ан., Воз., ВП., Дой., Ис., Мак., Пер., Тр., Хом. – адаптирано с член по рус. *сàдик* (вж. *Сàдик*); при всички бесарабски българи, често. – 18, 171.

Садòвая: Ход. – Бъл., Дой., Ком., Пар. – декомпозиция от рус. улица *Садòвая*.

Садъкски лес: Дрим. – Ком. – по СелИ *Садък* и рус. *лес* ‘гора’.

Садъм: Агр. – Ком. – по ДиК 75 в речта на гагаузите *садъм* ‘ударна вълна, трясък при земетресение’.

Сàката: Геф. – Ст. – в говора *сàка(та)* ‘гора(та)’. – 6.

Сàката = *Гурàта*: Дрим. – Ст. – вж. – 9.

сàки ниви, поля: *Втòрити, Пèрвити*.

Салабàш: Ан. – Пар. – от диал. *салабàш* ‘който си клати главата’ (тур. *sallabaş*) (СтИл, 437). – 68, 130.

Саламòна = *Лузятà* („*Зимчүк*”, „*Лигатè*”, „*Молдòва*”, „*Мускàт гамбургский*”, „*Рàнний магарàч*”, „*Ръкацитèли*”, „*Числè*”): Агр. – Ст. – деформатив на СелИ

Соломòновка (според информаторите някога около с. – 29. *Стояновка* е съществувало селище с това име – в говора *Селимòновка*); с рус. акане. – 25.

Салкъмфуга гурà: Дрим.- Дой. – в корт. говор *салкъмфуга гурà* ‘салкъмовата (акациевата) гора’.

Салмàнови: Ан. – Киш. – рус. *Салманов* < булг.татар. *Салман* (Г.Саттар – Мулилле, Татар исеминере ни сойли, Казан 1988, 210, а то по арабски *Salman*, популярно име за другар на Али, зетят на Мохамед (Унбегаун 293). – 152.

Самурàсник = *Стàрата гурèчка*: Т. – Ал. – в говора *самурàсник*, другаде *саморàслек* ‘за възстановена гора, не залесена’. – 9.

санбатърци: груп. – Бес. – по СелИ *Сан Батър:Хасан Батър* (дн. *Виноградное*, Измаилски район на Одеска област, Украйна). – 7.

Саньокуви: Ан. – Пар. – вер. българиз. по умалит. рус. ЛИ *Санёк < Сàня < Александр*. – 152.

Сапунжй: Ан. – Мак. – по Пр *Сапунджй(я)*, тур. *sarıncı*; с елизия на д. – 47, 68, 115, 130, 143.

саратановенци: ЖитИ. – СарН. – по СелИ *Сарата Ндуа*, вж. – 14.

Саратановската брезна: Т. – Яр. – по СелИ *Сарата Ндуа*, вж.

Сарата Ндуа: Ой. – СарН. – по СелИ *Сарата Ндуа* (рум. *Sărata Nouă*) (вж. Т. Балкански, *На пусто...*, 209). – 154.

Саратенски сунур: Т. – Княз. – по СелИ *Саратен(и)*, рум. *Sarateni*.

Саратенския път: Дром. – Кол. – вж. *Саратенски сунур*; с чл.

Саратския вятър: Вен. – Бъл. – стегнато по СелИ *Сарата Ндуа*, вж.

Саратюра: Т. – Ком. – (?!).

Сараџика = Център: Кв. – НТом. – по СелИ *Сараџика* (рум. *Sarațiçă*). – 15, 53, 163.

Сараџикску гробище (ср.р.): Некр. – НТом. - по СелИ *Сараџика*, вж.

Сариџло (гаг.): Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Сарй(то)*, тур. *sarı* ‘жълт’; от БИ ‘син на Сари(то)’; същото при ДиК 166 . – 100.

Саръ: Ан. – Ком. – по тур. *sarı* ‘жълт’, вж. и ДиК 166. – 68, 130.

Саръ-Терзи: Ан. – Ком. – по Пр *Саръ-Терзи* (вж. РФИ *Саръ* и РФИ *Терзи*), същото при ДиК 146.

Сату Нду: Ой. – Ан. – по рум. *Satu Nou:satu nou* ‘ново село’ (В. Кондов, *Кортенските...*, 33). – 154, 163.

Сачеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Сачо < Савчо* (СтИл, 442).

Сачинскувуту лџи: Агр. – НТом. – по РИ *Сачински* в селото; с ред. и чл.

Сашейния път = Кайнарския път: Дром. – Ал. – в говора *сашеен*; с акане от *шосеен*. – 47.

Свердлова: Ход. – Пар. – по рус. име на *Улица Свердлова*.

Светлая: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Светлая* ‘Светла’.

Свинареви: Ан. – Киш.

Свинафермата: Ойд. – Дой. – ‘свинеферма’.

Свята Михайлавска черква = Черква „Св. Михаил“: Екл. – Пар. – 11, 25.

Северния вятър: Вен. – Воз.

Сеюз: Ан. – Тр. – от диал. *сеюз(ин)* ‘коняр’ (ар.-тур. *seyis*) (СтИл, 445: *Сеизов*). – 68, 130.

Сѣкуфѣкити лузѣ = *Вѣлюфѣкити лузѣ* = *Еврѣйцкити лузѣ*: Агр. – Бес. – по ЛИ *Секò* < Стефан.

Сел'сѣвѣта = *Госадминистрѣцията* = *Примарѣята*: Ойд. – Пар. – с мекост л' и чл.

Сел'хòз „Монтàж” = *Сел'хòз „Тѣхника”*: Ойд. – Яр. – по рус. *сельхòз* 'селско стопанство'.

Сел'хòз „Тѣхника” = *Сел'хòз „Монтàж”*: Ойд. – Яр. – вж. *Сел'хòз „Монтàж”*.

Сѣлѣкия клàенѣ: Хид. – ВП. – в бесарабските говори *сѣлѣки(я)* 'селски(я)'.

Сѣмкови: Ан. – Ком., Пар. – по умалит. ЛИ *Сѣмко* < *Сѣмо* < *Семислàв* (СтИл, 446). – 69.

Сѣрамѣт: Ан. – Ис. – С разколебана хармония на гласните и р < л в Селемет, записано от ДиК 166, тур.калка при гагаузи на РФИ Спас <ов>, срв. тур. *selamet* 'спасение', срв. и във възгласа Алах селамет 'Боже спаси' (повече при Аб. Škaljić, *Turcizmi u sprskohrvatskom jeziku Sarajevo* 1979, 357). – 47, 58.

Сѣрбиньòви: Ан. – НТом. – русифиц. от етноним *сѣрбин*, но тук в знач. и 'българин', вж. статията за *Сѣрби* в ч.І.

Сѣргей Лàзо: Ход. – Ком. – по РФИ *Лàзо* < *Лàзар(ови)*.

Сѣребѣйѣки: Ан. – ВП. – деформатив на *Сѣрѣбѣйски*. – 29. – 104.

Сибѣрския вѣтѣр: Вен. – Мак. – по хоронима *Сибѣр*, но в значение 'много студен, източен вѣтѣр'.

Сѣрт: НТом. – от тур. *sert* 'ядовит' (Ал. Войникова, *Селищата...*, 272). – 68, 130.

Сибѣрѣк (за кон): З. – Бес. – по рус. име за кон *Сибѣрѣк* : *сибѣрѣци*.

Сѣбови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Сѣбо* < *Сибѣн*, българско име, при Станковска 250, превратна „изведено от *свиб*”. – 158.

Симòнчини: РПр. – Пар. – стегнато по РПр *Симедòнчини*. – 86.

Сѣневи: Ан. – Киш. – от Пр *Сѣн(ия)*: *син* 'много червен, със синкав оцвет на кожата' (СтИл, 451), което е съмнително ?

Синунувуту лòзи: Агр. – НТом. – (?!).

сѣнур(а): *Бѣкишкия*, *Варатѣкския*, *Золотѣевския*, *Иментàлския*, *Константѣнѣвския*, *Кошкалѣйския*, *Курѣнския*, *Мариенфѣлдския*, на *Кѣвурулуѣ*, на *Саратѣни*, на *Трдѣица*, на *Ялпѣх*, *Пѣкуския*, *Саратѣнски*, *Тартаулския*, *Томàйски*, *Хомутѣновския*, *Ялпужѣнския*. – 131.

Сѣнура на Кѣвурулуѣ: Т. – Воз. – предл.; по СелИ *Кѣвурулуѣ*, вж.

Сѣнура на Саратѣни: Т. – Воз. – предл.; по СелИ *Саратѣни*; вж. *Саратѣнски сѣнур*.

Сѣнура на Трдѣица: Т. – Воз. – по СелИ *Трдѣица*, вж.

Сѣнура на Ялпѣх: Т. – НТом. – по СелИ *Ялпѣх*, рус. *Ялпуг*.

Сѣрпнѣòфѣка бразнà = *Липѣкàнска бразнà*: Т. – Бес. – по СелИ *Сѣрпнѣòде* (дн. Украйна).

Сирпньòфцикя път: Дром. – Бес. – вж. *Сирпньòфцика бразнà*.

Скиндòса: Ой. – Ис. – по СелИ *Скиндòса*, рум. *Scinoasa*. – 171.

Слàба ùлица = *Остàвшая ùлица*: Кв. – Воз. – в говора *слàба ùлица* ‘обезлюдена улица’. – 15.

Слàвови: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Слав*.

Слàмата: Астр. – с чл. – 4.

Слìвавъй сад = *Грушèвъй сад* = *Сàда* = *Пèрсикавъй сад* = ‘*Ябланъвъй сад*’: Агр. – Дой. – по рус. *сливавъй сад* ‘сливова градина’. – 163.

Слìвувия сад: Агр. – Хом. – с ред. и по рус. *сад* (вж. *Сàда*). – 171.

Слънциту: Астр. – ВП. – с ред. и чл.

слънциту зайжда: Дир. – Ком. – в говора *слънциту зайжда* ‘слънцето залязва’. – 8.

слънциту зàйдюва: Дир. – Мак. – в говора *слънциту зàйдюва* ‘слънцето залязва’. – 8.

слънциту зàйдя (зàйдениту): Дир. – Ал. – в говора *зàйдя* ‘залязва’ (*зàйдени(ту)* ‘залязване(то)’. – 8.

слънциту засяда: Дир. – ВП., Пер., Хом. – с ред.; в говора *засяда* ‘залязва’. – 8.

слънциту запàнна: Дир. – Кон. – в говора *слънциту запàнна* ‘слънцето залязва’. – 8.

слънциту изгрява: Дир. – ВП., Ком., Мак., Пер., Хом. – с ред. и чл. – 8.

слънциту изгрява (изгряваниту): Дир. – Ал., Пар. – с ред., характерна за бесарабската българска реч; чл. – 8.

слънциту сяда (зàйдюваниту): Дир. – Пар. – в говора *слънциту сяда (зàйдюва)* ‘слънцето залязва’; с ред. и чл. – 8.

слънциту ужè гòре: Дир. – Кон. – в говора *слънциту ужè гòре* ‘слънцето изгрява’. – 8.

слънциту утjва кьдì зайждани: Дир. – Ст. – в говора *слънциту утjва кьдì зайждани* ‘слънцето залязва’. – 8.

слънциту утjва кьдì зурàта: Дир. – Ст. – в говора *слънциту утjва кьдì зурàта* ‘слънцето изгрява’. – 8.

Снахови: Ан. – Киш. – от *снахà* едва ли, по скоро със сн<см в Смяхов (Ст.Ил. 457) ?! – 47, 141.

Совèтская: Ход. – СарН. – по рус. име на улица *Совèтская* ‘Съветска (улица)’.

Совхòз: Кв. – Бес.

Совхòз „Бесара̀бка”: Ойд. – Бес.

Совхòз „Дoйна”: Ойд. – Дой.

Совхòз „Дрjжба”: Ойд. – Ис.

Совхòз „Ефиранòс”: Ойд. – Пер.; с рус. акане.

Совхòз „Заря̀”: Ойд. – Княз.

Совхòз „Милионèр”: Ойд. – СарН.
Совхòз „Грандафìр”: Ойд. – НТом.
Сокòлови: Ан. – Дой. – по ЛИ *Сокòл* (от птицата *сокол*) (СтИл, 457).
солèни турки: Е. – Ал. – в речта на молдовани, определение за българите. – 12.
Сòлнечная: Ход. – Ком., Хом. – по рус. име на *Улица Сòлнечная* ‘Слънчева’.
Сòниния герàн = *Трифунувия герàн*: Хид. – Тар. – по женско ЛИ *Сòня* < *Сòфия*; с чл.
Сорок лет побèды: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Сорок лет побèды* ‘40 години победа’.
сорт ‘лозов масив’: *Пèрвия, Трèтия, Фтòрия*.
Сотìрови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Сотìр* ‘спасител’ (СтИл, 459).
Спàсови: Ан. – Пар. – по ЛИ *Спас*.
Срèдната махлà = *Срèдната ùлица* = *Срèдния път*: Кв. – ВП.
Срèдната ùлица = *Срèдната махлà* = *Срèдния път*: Кв. – ВП.
Срèдния път = *Срèдната махлà* = *Срèдната ùлица*: Кв. – ВП.
Срèдня махлà: Кв. – Кол. – в говора *срèдня махлà* ‘средна махала’. – 15.
Сридъшния мост = *Мòста ду Гастìницата*: Геф. – Бес. – в говора *срид(ъш)ния* ‘средния’; с епентеза и ред.
Ставрìеви: Ан. – Яр. – по ЛИ *Стàврия*.
Стàврови: Ан. – Киш .
Стадиòна: Ойд. – Кол., Ком., Ст.
Стàлеви: Ан. – Пар. – по ЛИ *Стàльо*.
Сталòвата = *Рестарàна*: Ойд. – Бес. – българиз. от рус. *столòвая* ‘столова’. – 171.
Стàмови: Ан. – Киш., Пар. – по ЛИ *Стàмо* < *Стамàт*.
Стàневи: Ан. – Ком. – по ЛИ *Стàн(ъ)о*.
Станилèвич: Ан. – Пар. – от ЛИ *Стàн(ъ)о* + суф. –ил (СтИл, 463).
Стàнкови: Ан. – Дой., Киш. – по умалит. ЛИ *Стàнко* < *Стàньо*. – 69.
Стàнови: Ан. – Киш. – вж. *Стàневи*.
Стàнцията: Ойд. – Ст. – българизирано рус. *стàнция* ‘спирка, гара’. – 171.
Стàнчеви: Ан. – Ком. – по ЛИ *Стàнчо*. – 112.
Стàнчу: Ан. – Киш., Ком. – по българско етноразлично ЛИ *Стàнчо*; с ред. по рум. фамилноименен модел.
Стàрата грòбица (ж.р.): Некр. – Ст., Яр.
Стàрата грòбица = *Втòрата грòбица*: Некр. – Пар. – вж.
Стàрата гурìчка = *Самурàсник*: Дрим. – Ал. – с ред.
Стàрата дàmба = *Пахòйцуту дерè*: Хид. – Ал. – вж. *дàmба*.

Стàрата чèркава: Екл. – Ком.
Стàрата шкòла: Ойд. – Ст. – вж. *Шкòла*.
Стàрая клàдбище: Некр. – Баш. – по рус. *стàрая клàдбище* ‘старо(то) гробище’. – 17, 164.
Стàри Паркàн: Ой. – Пар. – вариант на Ой *Паркàн(и)* (рум. *Barkan:Parkanii Vechi*), вж.
Стàрити лузя = *Бустàнчеата* = *Фъртòпити*: Агр. – ВП. – с ред.
Стàри(я) Готèщ: Кв. – Гот. – 15.
Стàри(я) Купарàн: Ой. – Куп. – вж. *Купарàн*.
Стàрия пазàр = *Центрàл’ния пазàр*: Агор. – Ком. -1.
Стàрия Плоп’ = *Плоп’ Първия* = *Нижния Плоп’*: Кв. – Плоп – вж. *Плоп’ Първия*.
Стàрия сувàт: Хид. – Кон. – вж. *Сувàт(а)*. – 15.
Стàрия Троян = *Троян Втòрия*: Кв. – Тр.
старотроянци: Груп. – НТом., Тр. – по СелИ *Стàри(я) Троян*. – 7.
Стàруту грòбище = *Вèтурсоту грòбище* = *Нàшуту грòбище*: Некр. – Бес. – с ред.
Стàруту òзеру: Хид. – Добй. – българиз. от рус. *òзеро* ‘езеро’; с ред.
Стàруту сèлу = *Дòлната махалà* = *Дòлната ùлица* = *Дòл’ния край* = *Дòлу*: Кв. – Ст. – вж. *Дол’ния край*; с ред. – 15.
Стàтови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Стàто*.
Стèла (за куче и кон): З. – Воз. – по жен. ЛИ *Стèла*.
Степàнови: Ан. – Княз., НТом., Пар., Пик. – русифиц. от ЛИ *Стèфан*; с предмет на ударението. – 44, 169.
Степнàя: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Степнàя* ‘Степна’.
Стèфанови: Ан. – Киш., Ком. – вж. *Степàнови*.
Стèфанувата махалà = *Стèфу маалесì*: Кв. – Ком. – по ЛИ *Стèфан*; с ред. – 15.
Стèфу маалесì = *Стèфанувата махалà*: Кв. – Ком. – стегнато от ЛИ *Стèфан*; погагаузено. – 57, 58, 168.
Стипàнувуту лòзи: Агр. – НТом. – вж. *Степàнови*; с ред.
Стèви: Ан. – Киш., Пар. – по бълг.етноразлично ЛИ *Стòйо*.
Стòйкови: Ан. – Ком., Пар. – по бълг.етноразлично ЛИ *Стòйко*. – 69.
Стòйчеви: Ан. – Киш. – по бълг.етноразлично ЛИ *Стòйчо*. – 112.
Столèйкови: Ан. – Ан., СарН. – по ЛИ *Столèйко* < *Стòлея*, а то от *Апостол*. – 69, 141.
Стомàтови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Стамàт*. – 37.
Стойнови: Ан. – Бес., Воз., ВП., Ис., Киш., Ком., Кон., НТом., Пар., Тр., Тц., Хом.- бълг.етноразлично име: *Стойн*.

Стойновка: Ан. – Ой. – Ст. – по СелИ *Стойновка*, образувано от бълг. етноразлично ЛИ *Стойн* (считан за основател на селището) и рус. ойконимен суф. –ка, срв. *Алексеевка*, *Антоновка*, *Бановка* и под.; (повече при В. Кондов, *Кортенските...*, 40 и Т. Балкански, *На пусто...*, 213), вж. в статията за селището. – 53, 154, 155, 156, 157.

Стойновската брезна: Т. – Плоп – по СелИ *Стойновка*, вж.

стойновци: Груп., ЖитИ – Гот., Плоп, Ст., Яр. – по СелИ *Стойновка*, вж. – 14.

Стойно̀гло: Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Стоян’ (вж. и при ДиК 168). – 100.

Стра̀теви: Ан. – Ан., Бъл., Ст. – по ЛИ *Стра̀те* < *Калистра̀т* (Н. Куртев, *Селищата...*, 258).

Стро̀итель: Ход. – Тц. – по рус. име на *Улица Стро̀итель* ‘Строител’.

Стругутя̀нува кла̀дениц: Хид. – Яр. – по РФИ *Стругутя̀ну* (рум. *Struguteanu*) на молдованин в селото; произходът на молдованина по данни на името ще да е българско, формата е румънско жителелска – eanі, на основата е *Стругота*, по ЛИ Струго (Ст.Ил. 469); в рум. ойконимия има СелИ *Strucut* в района на Клуж (Трансилвания), но от него би било *Strucuteanu.

Стръ̀мбу бай̀ъръ̀: Ор. – Ком. – изафет по МИ Стръ̀мбу, рум. strîmbu, височина до Комрат *Стръ̀мба*, рум. strîmb ‘крив’ за пътеката до местността, срв. при ДиК 79

Стръ̀мбу бай̀ъръ̀, там и *Стръ̀мбу чй̀ъръ̀*. – 57.

Стръ̀мбу чй̀ъръ̀: Хид. – Ком. – вж. по-горе. – 57.

Студѐнтчeская: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Студѐнтчeская* ‘Студентска’.

сува̀т ‘долина с вода, дере и водно корито’ : *Вѐтия*, *Нѐвия*, *Ст̀ария*.

Сува̀та = *Дамбата* = *Езеруту* = *Запръ̀ната уда̀*: Хид. – Хом. – българиз. от тур. *suvadi* ‘долина с вода, дере’.

Сув̀орова: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Сув̀орова*; по името на руския пълководец *Суворов*.

Сув̀оровски мост: Геф. – Ком. – по Ход *Сув̀орова*, вж.

Сукман : Ан.-Пар.-РИ (Бесарабските 285). – 68, 130.

Султан̀ови: Ан. – Киш. – по Пр *Султан̀(а)* (СтИл, 470).

Султан̀ская: Ход. – Дой. – изговор по рус. *Улица Султан̀ская*; по тур. *sultan*; но сякаш стар групоним *султаните за гагаузите.

С̀ура (за кон): З. – Ан., Бес., ВП., Дой., Пер., Ст. – по *сур*, за сив кон.

С̀уреви: Ан. – Воз. – по ЛИ *С̀уро* < *С̀урьо* (от *сур* ‘светлосив, светлорус’) (СтИл, 471).

С̀урика (за кон): З. – Хом. – по името за кон *С̀ура* (вж.) и суф. –ика.

сурѡви мулдув̀ани: Е. – Ал., Ис., Кол., Кон., Куп., Мак., Пер., СарН., Ст., Яр. – в речта на бесарабските българи, с ред. – 12.

сурѡв мулдув̀анин: Е. – Воз., ВП. – вж. *сурѡви мулдув̀ани*.

С̀услеци(ти): Ан. – НТом. – деформатив на *с̀слек* ‘малък съсел’ (СтИл, 473).

С̀ѡмкови: Ан. – Мак. – русифиц. по бълг. ЛИ *С̀емо* < *Семиѡн*:*Симѡн*. – 69, 169.

С̀ѡби: Ан. – Ком. – по ЛИ *С̀ѡби*. – 68, 130.

С̀ѡбра „*Йѡан Предт̀еча*”: Екл. – Ком. – 11.

С̀ѡмбот̀ика (за крава): З. – Ан. – по рум. *s̀imb̀at̀a* ‘събота’, т.е. родена в събота. – 53, 163.

С̀ърби: Ой. - Ср. -вж.статията за селището. – 47.

С̀ърбови: Ан. – Ст. – по РПр *С̀ърби(те)*, по *с̀ърби*, най-вер. ‘българи’. – 47, 124.

С̀юлем̀ез: Ан. – Ком. – по Пр *С̀юлем̀ез(а)* (от тур. *s̀oyulemez* ‘съвсем мълчалив’) (СтИл, 473). – 68, 130.

С̀юрм̀я: Ан. – Тр. – Пр. С̀юрме; в говорите *с̀юрме* ‘подвижна затварачка на врата, комин и под’. – 68, 130.

Т

Таб̀ан: Ан. – Киш. – по Пр *Таб̀ан(а)*:*таб̀ан* ‘на колело’; тур. *taban*, което е малко вероятно; по-скоро от булг. топоним *Таб̀ън*, срв. и *Таб̀ън* - име на пресъхнала река в семеренело. – 68, 130, 158.

Тав̀шам̀ж̀и: Ан. – Ком. – по тур. *tavşan* ‘заек’ и суф. –(ѡ)жи.

Тайв̀ан̀я = *Бай̀ря*: Т. – Тр. – може би по *тав̀ан(а)*. – 139.

Тан: Ан. – Киш. – стегнато по ЛИ *Т̀ано*:*Атан̀ас*; по-скоро от *Султан*, *Неф̀тян*, *Митан* и под. – 56, 68, 130.

Тан̀асови: Ан. – ВП., Киш. – по ЛИ *Тан̀ас* < *Атан̀ас*.

Тан̀асуфску пул̀е: Т. – Пар. – вж. *Тан̀асови*; ред. и чл.

Тан *Ил̀и-Ив̀анувите*: Ан. – Ал. – удвоено ФИ, характерно за българите. – 75, 117, 127.

Танк̀истов: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Танк̀истов*.

Тан̀уркови: Ан. – Бес., Бъл., Киш., Ком., Плоп, СарН., Ст., Тар. – по Пр

Тан̀урката:*тан̀урка* ‘дървена чиния’ (СтИл, 476), но може и по ЛИ Танур като Ганур, което е по-вероятно, > Танурко. – 69.

Тан̀уркувия гер̀ан: Хид. – Тар. – по РИ *Тан̀уркови* в селото; с ред.

Танур̀ята: РПр. – Ст. – РПр по РФИ *Тан̀уркови*, вж. – 113.

Тараб̀она: РПр. – Тар. – по Пр *Тараб̀он(а)*; рус. *тараб̀анить* ‘бърборя, бръщолевя’.

Тарак̀лийския път: Дром. – Ком., Плоп – по Сели *Тарак̀лий*:*Тарак̀лѝя*, вж.

тараклийци: Груп., ЖитИ. – Ан., Воз., Гот., Дой., Плоп, Тар., Тр., Тц. – по СелИ *Тараклий*: *Тараклия*, вж. – 7, 156.

Тараклийцка гуръ: Дрим. – Тар. – в говора *тараклийцка гуръ* ‘тараклийска гора’; по СелИ *Тараклия*, вж.

Тараклийцката маалà = *Гòрната маалà*: Кв. – Ан. – характерно за бесарабските български говори (с:и): *Тараклийцка(та)* ‘Тараклийска(та), срв. *Кòртенцка(та)* ‘Кортенска(та) и под. – 15.

Тараклия: Ой. – Тар. – по СелИ *Шоп-Тараклия* (Тараклийски район, Молдова); ДИ *Тараклий*, *Мàлка(та)* *Тараклия*, *Тараклийка(та)* (вж. Т. Балкански, Тутракан, Езиковоархеологически обзор, ВТ 2011, с. 46, 47, 52, 90), пилигрим. – 155, 156, 157.

Тàрлеви: Ан. – Баш., Бес., Киш., Ком. – едва ли ДФ на *Тàрльов* (СтИл, 477); по-вероятно по *Търла*, *Търлеви*, рус. *Тарлеви* (Т. Балкански и В. Кондов, Бесарабски 276); родственици *Тарлеви*, немолдовизирани в Серпиново, Тарутинско (ИГССО 75). – 25.

Тàрновски: Ан. – Киш. – вер. по Ой *Търново*; с руско а < ъ, срв. *Твардица* от *Твърдица*; сега освен руманизми ранни *Тарлеви* има и гагаузи *Тарлев* (ДиК 169). – 25, 105, 137.

Тартау̀лската брезна̀: Т. – Плоп – по СелИ *Тартау̀л*, рум. *Tartaul*.

Тартау̀лския байр: Ор. – Мак. – вж. *Тартау̀лската брезна̀*.

Тартау̀лския път: Дром. – Мак. – вж. *Тартау̀лската брезна̀*.

Тартау̀лския синур: Т. – НТом. – вж. *Тартау̀лската брезна̀*.

Тартау̀лцкия път: Дром. – Гот. – вж. *Тартау̀лската брезна̀*; в говора *тартау̀лцки* ‘тартаулски’; с чл.

Тасч̀и: Ан. – Киш. – вер. по ФИ *Таиш̀и* (от тур. *taşci* ‘каменар’); същото при гагаузите; *Тащи* (ДиК 170). – 47, 130.

Татараѝенцки мост: Геф. – Яр. – вж. *Татараѝенцкити луз̀я̀*.

Татараѝенцкити луз̀я̀: Агр. – Яр. – по СелИ *Татараѝен(и)* (*Tătăreșeni*).

тат̀ари: Е. – Тар., Тц. – 12.

Татарл̀ъ(гаг.): Ан. – Бес., Плоп, Тар. – по жит. татарлий < Татар бунар, в Измайлски район на Одеска област. – 136, 137, 172.

Таук̀ч̀и: Ан. – Ан., Киш., СарН., Ст., Тар. – по Пр *Таук̀ч̀и(я)* ‘кокошкар’, тур. *taukçi*. – 115, 130.

Таук̀чийскити луз̀я̀: Агр. – Ан. – по РИ *Таук̀ч̀и* (на кортенци); с ред.

Тàчу: Т. – Баш. – вероятно по ЛИ *Тàчо* < видоизменено от *Христàчо*, *Тàнчо*, *Стоянчо* или друго подобно име (СтИл, 479); с ред. – 2, 20, 43, 68.

Ташл̀ък: Ой. – Тш. – по СелИ *Ташл̀ък*, вж. статията за селището. – 23, 154, 162.

Ташкòгло (гаг.): Ан. – Киш. – по умалит. ЛИ *Ташко* < *Ташо* < *Атанас* (СтИл, 479); от БИ ‘син на Ташко’. – 100.

Ташови: Ан. – Ком. – по ЛИ *Ташо*.

твърдйчани: Груп. – Бес., Ис., Княз., Кон. – по Сели *Твърдйца* (сега в Тараклийски район на Молдова). – 7.

твърдйчени: Груп. – ВП., Кол., НТом., Яр. – вж. *твърдйчани*; с поведение на гласните *е:а* след *ч, ж, ш*. – 39.

Тезик (гаг.): Ан. – Бес. – и при ДиК 170, бълг. *тезèк*, тур. *tezèk* ‘гориво от говежди тор’, често в Бесарабия, където почти няма гори; с отмет на ударението. – 44, 68, 130, 143.

Тèл’низ: Ан. – ВП., Ком. – ДФ на *Тèл’нис*.

Тел’низята: РФИ., РПр. – ВП. – ПО РФИ *Тèлнизите*; вж. *Тèл’низ*. – 113.

Тèл’нис: Ан. – Гот., Куп., Хом., Яр. – по старо Сели *Тèл’низ*.

Теоретйчески лицей ‘Гòгол’: Ойд. – Бес.

Теоретйчески лицей ‘Марку’: Ойд. – Баш. – с ред.

Теоретйчески лицей ‘Пушкин’: Ойд. – Бес.

Тер: Ан. – Ал., Тр. – име-прецедент; арменско *Тер*. Екстр.: Вер. име, взето от арменци с често име *Тер*, по *тер:ter* ‘отец, господин’ по време на Дигането в заточение, където са пратени 10 семейства (К.Г. Дургарян, Книга за имената, Ереван 1985); в арменския език обаче *Тер* е предиме (срв. *Тер-Петросян, Тер-Саркисян* и под.). – 63, 145.

Терзй: Ан. – Ком. – по Пр *Терзй(я)*, тур. *terzi* ‘шивач’. – 68, 115, 130, 143.

Терзй(еви): Ан. – Киш. – вж. *Терзй*.

Тèрзови: Ан. – Киш. – вж. *Терзй*; в България *Терзови* има единствено в Карабунар, Пазарджишко (Т. Балкански, Топонимията на Пазарджишкото краище); в случая обаче ще да е по Сели *Терзобас*, сега Шивачево, в Текнето, район на Твърдица, бягало по Първото Московско в Бесарабия. – 59, 137.

Тернòвскуту èзеру = *Бал’бўка*: Хид. – Пар. – по Сели *Тернòвка* (вж. Т. Балкански, На пусто..., 218); с ред.

Тèрова кладенц: Хид. – Тр. – по РИ *Тер* (вж.) в селото; с рус. мелодичност.

Теседглу: Ан. – Киш. – нерегистрирано, по Тесе:Тесо < Теодоси (Станковска 293). – 100, 141.

Тетриòгло: Ан. – Ком. – деформатив от гр. ЛИ *Тетрад(и)* ‘роден в сряда’ (СтИл, 483); по БИ ‘син на Тетрад(и)’, по същество гъркоманско име. – 100, 135.

Тигèчката брезна: Т. – Яр. – по Сели *Тигèч* (рум. *Tigeç*).

Тигèч = *Риката*: Хид. – Ст. – РечИ *Тигèч*, за Еремия, Нуме 127, име с непозната етимология.

Тигля: Ан. – Кон. – едва ли деформатив на бълг. ЛИ *Тихол* < *Тих(о)* + *ол* (СтИл, 485); при егейски българи РФИ *Тигови* (преселници в Сарая, Пазарджишко)?!

Тираспольское шоссе: Ход. – Пар. – по рус. име на улица *Тираспольское шоссе* ‘Тирасполско шосе’; от Ой *Тираспол* (столица на непризнатата официално Приднестровска молдовска република).

Ткачѐнко: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Ткачѐнко*.

Тобълтѐци: РПр. – Тар. – по РПр. – по РПр *Тобълтѐци(те)* (?!). – 38, 110, 139, 141.

Тѐдѐрова кладѐнц: Хид. – Тр. – по РИ *Тѐдѐрови* в селото.

Тѐдѐрови: Ан. – ВП., Киш., Ком., Мак., НТом., Плоп, Ст., Тар., Яр.

Тѐдорѐгло (гаг.): Ан. – Бес., Ком. – по БИ ‘син на Тѐдор’, българско етноразлично име, повече при Т.Балкански (Българите от другата страна на Дунава). – 100.

Тѐдѐрувия герѐн: Хид. – Тар. – по РИ *Тѐдѐрови* в селото; с ред.

Тѐка: Агр., Ойд. – Дой., Ст. – в говора *ток*, рус. *ток* ‘харман’. – 2.

Тѐка (на байря): Ойд. – ВП. – предл.; вж. *Тѐка* и *Байря*.

Тѐка = Трѐктарната бригада: Ойд. – Кон. – вж.

Тѐлка: Т. – Пер. – в говора *тѐлка* ‘оставена за пасище земя’ (‘земя, оставена да си почине’); укр. *толока*, заето и в рум. *toloca* (Н. Куртев, Селищата..., 261). – 2.

Тѐлтѐго: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Тѐлтѐго*; по името на великия руски писател *Л. Н. Толстой*.

Томайль: Ан. – Бес., Ком. – по СелИ *Томай*, рум. *Тотай*, жит. *томайлий*. – 73, 136, 172.

Томайски сѐнур: Т. – Княз. – вж. *Томайль*.

Томайския път: Дром. – Княз. – вж. *Томайль*; с мекост *т’:т*.

томайци: ЖитИ – НТом. – по СелИ *Нѐви(я) Томай* (вж.). – 14.

Тѐмови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Тѐма*.

Тѐнчеви: Ан. – Киш. – по умалит. ЛИ *Тѐнчо* < *Тѐн(ь)о* < *Антѐн*. – 112.

Тѐпадѐ: Ан. – Киш. – по метрополия *Тѐпат*: *Тѐпатлари*, *Търговишко*. – 26, 121, 137.

Тѐпѐл (гаг. и бълг.): Ан. – Бес., Дой., Ком., Куп. – по Пр *Тѐпѐл*, в говора *топал*, тур. *topal* ‘куц’. – 68, 130.

Тѐпѐлови: Ан. – Бес., Киш., Ком., Кон., Пер. – РФИ (вж. *Тѐпѐл*).

Тѐплевити: РПр. – ВП. – по бълг. ФИ *Тѐплеви* (от Пр *Тѐплия*) (СтИл, 489); с ред.

Тѐпузлѐ (гаг.): Ан. – Киш. – едва ли по *топузлия* ‘който ходи винаги с топуз’ (тур. *topuz*) (СтИл, 490); жителско по СелИ *Тѐпузи* <те> в Търновско, други в Ловешко. – 73, 136.

Тѐпчѐви: Ан. – Киш. – от *топчѐя* ‘артилерист’ (тур. *topcu*) (СтИл, 490). – 59, 137.

Тѐпчѐй: Ан. – Киш. – вж. *Тѐпчѐви*, но по-вероятно изцяло по СелИ *Тѐпчий* в Силистренско или в Разградско. – 137.

Топчү: Ан. – Ком. – вер. по СелИ Топчу махле в Бургазко. – 137.

Торган: Ан. – Воз. – ред. *турган* етноним на тюрки, узбеки сред ногаите. – 68, 130, 162.

Торлак: Ан. – Ал., Кон. – изцяло по СелИ *Торлак* (Разградско), сега *Цар Калоян*. Екстр.: селото е мигрирало в Русия; при Т. Балкански, На пусто..., 95, и от *Торлак махле*, Новозагорско, мигрирало в Буджака. – 68, 128, 130, 132, 137.

Трактарната бригада: Ойд. – Дой. – с рус. акане и чл. – 25.

Трактарната бригада = *Тока*: Ойд. – Кон. – вж.

Трактарната бригада на байря: Ойд. – ВП. – предл.; вж.

Тракторната бригада: Ойд. – Ст.

Тракторна бригада: Ойд. – Кол. – с ред.

Траминера: Агр. – Плоп – по сорт грозде *траминер*; с чл. (сортоном). – 2.

Трасата: Дром. – Бъл., СарН., Ст., Тр., Тц. – българиз. с рус. *траса* ‘шосе’; с чл. – 10, 52.

Трасата = *Казулицкия път*: Дром. – Гот. – вж. – 10.

Трасата = *Пътя на Кайнари* = *Пътя на Константиновка*: Ал. – Дром. – вж.

Трасата = *Централ’ния път*: Дром. – Воз., ВП., Княз. – вж. – 10.

Трасата = *Централ’ния път*: Дром. – Яр. – 10.

Траян вал: Дрим. – Бъл. – ново, книжно име на *Траян вал*, известен и като *Аспаруховия вал* по името на римския император Траян, срв. рус. *Траянов вал*.

Траян вала: Т. – Мак. – вж. *Траян вал*, българизирано. – 171.

Траян вала ду Нистру: Т. – ВП. – предл.; вж. *Траян вал*; по рум. РечИ *Nistru* (*Nistru*) ‘Днестър’.

Трәневи: Ан. – Киш. – по мъжкото ЛИ *Трәне* < *Трендѝфил* (СтИл, 493).

Трэтата шкѝла = *Царската шкѝла*: Ойд. – Ком. – по рус. *шкѝла* ‘училище’. – 65.

Трѝтия байр’: Ст. – с мекост *р’*:*р*.

Трѝтия сорт: Агр. – ВП.

Трѝту мешѝнску ѝзеру: Хид. – Яр. – вж. *Втору мешѝнску ѝзеру*. – 65.

Трѝтякѝва: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Трѝтякѝва*.

Трѝта байря: Т. – Ст. – в говора *трѝта байря* ‘трите баира’. – 65.

Трѝумнови: Ан. – Пар. – по РПр *Трѝумни(те)*, начално Трифумните : Трифунните с руско ударение: Трифумните. – 26, 31.

Трѝфонови: Ан. – Киш., Кон., Пер. – по ЛИ *Трѝфон*.

Трѝфунувия геран = *Сѝниния геран*: Хид. – Тар. – по бълг. ЛИ *Трѝфон*; с ред.

Трѝща: Ой. – Тц. – по СелИ *Трѝща* (рум. *Troița*) (вж. Т. Балкански, На пусто..., 220). – 60, 154, 155, 156, 157.

Трѝцката бразна: Т. – Ис. – по СелИ *Трѝца*, вж.

трѝчани: Груп. – Княз. – по СелИ *Трѝца*, вж. – 7.

трѝчени: Груп., ЖитИ. – СарН., Тц. - по СелИ *Трѝца*, вж.; с поведение на гласните *е:а* след *ч, ж, ш*. – 14, 39.

Трѝнчу: Ан. – Пар. – от умалит. *Трѝнчо* < *Трѝнтъо:трѝнтъо* ‘дебелан, тромав човек’ (СтИл, 494); с ред. в краесловие. – 68, 112, 130.

Троян: Ой. – Тр. – по СелИ *Троян* (вж. На пусто..., 220), в Арцизки район на Украйна. – 154, 155, 157.

Троян Втория = *Стария Троян*: Кв. – Тр. – 157.

Троян Първия (Адѝн) = *Нѝвия Троян*: Кв. – Тр. – 157.

Троянски: Ан. – Киш. – може би по СелИ *Троян*, вж. – 105.

троянци: Груп., ЖитИ. – Гот., Дой., Мак., СарН., Тр., Тц., Яр. - по СелИ *Троян* (*Стари(я) Троян*, дн. Украйна), вж.; (повече при Ал. Войникова, Селищата..., 187 и сл.). – 7, 14, 156.

троянчани: Груп. – Княз. – УВ на групонима *троянци*, вж.

Трудавѝй лагер = *Пионѝрски лагер*: Ойд. – Ком. – рус. *трудоваѝй лагеръ* ‘лагер за полагање на общественѝполезен труд’ (от епохата на СССР). – 164.

Трудоваѝя: Ход. – Бес. – по рус. *трудоваѝя* ‘трудова’.

Труѝнска бразна: Т. – Тц. – по СелИ *Троян*, вж.

Трѝскови: Ан. – Киш. – вер. видоизм. по ЛИ *Трѝнко* < *Трѝндаѝфил* (СтИл, 496); с дисимиляция *ск:нк*. – 46, 69.

Тѝзик (за куче): З. – Ал., Ис., Пар., Яр. – по умалит. рус. име за куче *Тѝзик*.

Тузлѝкови: Ан. – Киш. – по Хор *Тузлѝка* в Търговишко (Н. Куртев, Селищата..., 262). – 137.

Тукан (гаг.): Ан. – Бес., Киш. – по бѝлг. групоним *тукани* ‘тукашни бѝлгари’. – 130.

тукани: Груп., Е. – Ком., Ст. - бѝлг. *тукани* ‘тукашни бѝлгари’ (вж. *Туканската махала*). – 7, 12, 68, 172.

Туканнар = *Гѝрната част* = *Туканската махала* = *Каранаймак* = *Туканѝска*: Кв. – Ком. – по тур. *tiscanlar* ‘тукани(те)’; вж. *Туканската махала*; при ДиК 85 и само *Тукан* по гагаузко *Тукан* ‘бѝлгарски говорещ бѝлгрин; бѝлгарин’. – 15.

Туканската махала = *Гѝрната част* = *Каранаймак* = *Туканнар* = *Туканѝска*: Кв. – Ком. – по бѝлг. *тукани* ‘тукашни бѝлгари’ в миналото за заварените от втория поток бежанари, сега само за бѝлгароезичните бѝлгари, срв. *туканци* – име на бѝлгарите в Пиротско.

Туканя̀ска = *Гòрната част* = *Каранайма̀к* = *Туканна̀р* = *Туканската махала̀*: Кв. – Ком. – по рум. *Tucaniasca* ‘Туканска(та) махала’ (вж.). – 163.

Ту̀лик (за кон): З. – Яр. – по умалит. рус. име за кон *Ту̀лик*.

Ту̀ло̀ка: Т. – Ком. – в говора *ту̀ло̀ка* ‘оставена за пасище земя’ (‘земя, оставена да си почине’), укр. *толока*, заето и в рум. *toloasa* (Н. Куртев, Селищата..., статия *Толоката*, 261). – 131, 167.

Ту̀ло̀ка = *Де́ту мла̀дигити гу̀рѝ*: Дрим. – ВП. – вж. – 2, 167.

Ту̀ло̀ката = *Гора̀та на бай̀ря*: Дрим. – Мак. – вж. *Ту̀ло̀ка*; с чл.

Ту̀лу̀м: Ан. – Пар. – вер. стегнато от диал. *ту̀лу̀мба̀джия* ‘пожарника̀р’ (СтИл, 497). – 68, 130.

Ту̀лу̀пови: Ан. – Киш. – от Пр *Ту̀лу̀п(а):ту̀лу̀п* ‘простак, селяндур’ (СтИл, 497).

Тур̀б̀инкити: РПр. – Ст. – може би видоизм. от РПр *Тор̀б̀инки(те):Тор̀б̀ички(те)*. – 69, 86.

Тур̀га̀ити: Ан. – Тр. – вж. *Тур̀га̀ите* в ч.І Ономастични маркери...; с ред.; така са се наричали българи – възвращенци от Тургайските степи в Казахстан, където се заселват по Столипиновата реформа (1906г.); степта с име *Турга̀й*. – 87, 172.

Ту̀рики: РПр. – Пар. – вер. деформатив по етнонима *ту̀рки*, вж.

ту̀рки: Е. – Дой., Пер., Хом. – по рус. *ту̀рки* ‘турци’.

Тур̀ла̀к: Ан. – Киш. – вж. *Тур̀ла̀кови*.

Тур̀ла̀кови: Ан. – СарН., Ст. – по Ег *тур̀ла̀ци(те)* за група в СИ България, различна от *тур̀ла̀ци(те)* в СЗ България и Западните покрайнини (Н. Куртев, Селищата..., 263).

Тур̀ля̀к: Ан. – Киш. – вж. *Тур̀ла̀к*; с мекост л’:л.

ту̀рци: Е. – Бес.

ту̀рчи: Е. – Мак. – етнонимно прозвище за българите по рум. *turçi* ‘турци’.

Ту̀рчинови: Ан. – Пар. – РПр. (Бесарабските 281).

Тухачѐвско̀го: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на *Улица Тухачѐвско̀го*.

Турчинови; Ан.-Пар.-РПр.(Бесарабските 281).

Тъ̀нкови: Ан. – Киш. – от Пр *Тъ̀нкия* (СтИл, 500). – 69.

Тъ̀панити: РПр. – Бъл. – чл. форма с ред. – 87.

Тъ̀панувуту гер̀анчи: Хид. – Кол. – по Пр *Тъ̀пан(а)*.

Тъ̀рлата: Т. – Ст. – в говора *тъ̀рла* ‘овчарник’; с чл. – 2.

Тъ̀рлата ‘овчарник(а) извъ̀н село(то) (в говора)’: в *Жупа̀ря*, *накра̀й сѐлуту*, *Нова̀та*, *отго̀ре харма̀ните*, *ф Пър̀вата уча̀ска*, *ф Фто̀рата уча̀ска*.

Тъ̀рлата в Жупа̀ря: Т. – ВП. – предл.; вж. *Ла Жупа̀ря*.

Тъ̀рлата накра̀й сѐлуту: Т. – Хом. – предл.; с ред. – 67.

Търлата отгоре Харманите: Т. – Ал. – предл.; в говора *отгоре* ‘над’. – 20, 67.
Търлата ф Първата учаска: Т. – Мак. – предл.; вж. *Първа(та) учаска*.
Търлата ф Фтòрата учаска: Т. – Мак. – предл.; вж. *Фтòра(та) учаска*.
Тюленин: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Тюленин*.
Тян: Ан. – Ал., Княз., Пик., Тц. – ФИ по бълг. ЛИ *Тян* < *Тяно* (СтИл, 502) от *Стоян*, срв. и сегашно при българите в България и в Бесарабия. – 43, 68, 130.

У

Убаникови: РФИ., РПр. – Тц. – видоизменено по начално <x>убаник. – 85.
УГладь: Хрон. – Ал., Кон. – с вокализация на предлога (у:в); с ред. – 24.
У Дерявата = Дерету на байря: Хид. – предл.; рус. *дерево* ‘дърво’ = ‘При Дърветата’. – 9, 67.
Удиницата на мош Тодор: Ойд. – Ал. – предл.; в говора *мош*, рум. *moș* ‘дядо’.
Ужакòви: Ан. – Плоп, Тар. – от *Оджакови*, с русифиц. ударение, тур. *osak* ‘род, огнище’ (Н. Куртев, *Селищата...*, 264). – 44, 47.
Узун (гаг., молд. и бълг.): Ан. – Бес., Воз., Ком., Пар., Тр., Тц. – по Пр *Узун*, тур. *uzun* ‘дълъг’. – 68, 126, 130.
Узунóви: Ан. – Ан., Киш., Тар. – вж. *Узун*.
Украинская: Ход. – Бес. – по името на държавата *Украйна*.
українци: Е. – Воз., ВП., Дой., Княз., Ком., Кон., Мак., НТом., Пер., Тар., Тц., Хом. – с рус. ударение; бълг. научават късно *Хор. Украйна*, и то като *Украйна*. – 12.
українцити: Е. – Бъл. – с чл. и ред.
улица: *Втòра, Гòрната, Дòлната, Оста̀вша̀я, П̀ерва, Сла̀ба, С̀редната*; често и кварталоним. – 131.
Улòйница = М̀ел̀нѝца: Ойд. – Кол. – в говора *улòйница* ‘маслобойна’, адаптирано рум. *oloinița*; често, срв. *Улòйницата* при Н. Куртев 264, Ал. Войникова 260.
Улòйницата: Ойд. – Ал., Воз., Мак. – вж. *Улòйница*. – 171.
улòйница(та) ‘маслобойна(та)’: *на Т̀ел̀нѝз, на Чеб̀ану, на Шал̀ар*.
Улòйницата на Т̀ел̀нѝз: Ойд. – ВП. – предл.; вж. *Т̀ел̀нѝз*.
Улòйницата на Чеб̀ану: Ойд. – ВП. – предл.; по помолдованчения бълг. Пр *Чоб̀ан(а)* (вж. *Чеб̀ан*).
Улòйницата на Шал̀ар: Ойд. – ВП. – предл.; вж. *Б̀ара на Шал̀ар*; РИ по Шалар (Шахлар) сега Памидово, Пазарджишко. – 137.
Уляна-Шаг̀ануф кл̀адя̀нц: Хид. – Ан. – с рус. род. пад. ‘на Уляна...’.

Университѣта: Ойд. – Ком.

Универскоп: Ойд. – Кол.

Уплàгови: Ан. – Гот. – вж. *Плагови* ?!

Уплàговия клàденц: Хид. – Гот. – по РФИ *Уплàгови* (вж.) в селото

Уранкòвски: Ан. – Дой. – по СелИ Орхан кьой, Бургаско. – 43, 69, 137.

Урсу (за куче): З. – Бес., Княз. – по рум. име за куче *Урсу*, рум. *Ursu:ursu* ‘мечка’.

Урùм: Ан. – Киш. – от тур. *urum* ‘грък’ (СтИл, 505); по вер. по СелИ Урум бегли, Ямболско, бягало в Бесарабия (?). – 68, 130, 137.

Успенскуту: Агр. – Кон. – в говора *успенскуту* ‘успенско(то)’, с елизия на *поле*. – 2.

Усулèцуви: Ан. – Пар. – с рум.-еҫ (ец) и бълг. Пр. Усула, тур. *usul* ‘ред, принцип’. – 53, 94.

Утгòре вятъра = Гòрния вятър: Вен. – ВП. – с ред. – 5.

Утдòду вятъра = Дòлния вятър: Вен. – ВП. – с ред. – 5.

Учàска ‘участък земя, парцел’: *Первата, Фтòрата*. – 2.

Учястк (по рус. *участк* ‘участък’): *Пя̀ти, Шèсти, Четвьòрти*.

Учя̀скити: Агр. – Ст. – по рус. *участок* ‘дял земя’.

Учясткòвата бал’нѝца: Ойд. – Яр. – бълг. деформатив по рус. *участкòвая больнѝца* ‘участкòва(та) болница’.

Ф

Фазл̀: Ан. – Ком. – по РИ *Фазлѝ* на гагаузин, същото при ДиК 173, тур. *Fazlî Fazlîa*, ар. ‘добрата’ (Шкалич 278).

Фак̀ира: РПр. – Пар. – по РПр *Фак̀ир(а)*.

Фак̀ирови: Ан. – Гот. – по Пр *Фак̀ира* (Н. Куртев, Селищата..., 265).

Фант̀анката: Хид. – Ком. – българизация на рум. *fântăna* ‘кладенец’; с асимилация. – 171.

Фед’кò: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Федькò*.

Ферапòнт’евская: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Ферапòнтъевская*; от СелИ *Ферапòнтиевка* (сега в Комратски район, АТО Гагаузия).

Фердишил̀: Ан. – Кон. – по жит. име *фердишилий*, а то по СелИ *фердич* от времето, когато Твърдица в Текнето бяга в Бесарабия (повече при Т. Стоянов, Твърдица в миналото С., 2007, 15). – 136, 137.

Фèрмата: Т. – ВП. – в говора *фèрма(та)* ‘кравеферма(та)’.

Фѝалка (за крава): З. – Бес. – по рус. *фѝалка* ‘виолет(к)а’.

Фїлеви: Ан. – Ком. – от ЛИ *Фїльо*.
Филипєнската брезна: Т. – Яр. – по СелИ *Филипєн(и)* (рум. *Filipeni*).
Фїлипови: Ан. – Бес., Киш., НТом., Тр., Тц.
Фїлиповия клàдянци = *Клàдянца ду Фїлип Пàрполов*: Хид. – Ан.
Фїл'кови: Ан. – Киш. – по умалит. ЛИ *Фїлко* < *Фїл(ь)о* (СтИл, 510); с мекост л':л. – 69.
Фїрмата: Ойд. – Ан. – контаминация между *фїрма*:*фєрма*.
Фїрстенфелд: Ой. – Княз. – немско име на с. *Князевка* (вж.) (нем. *Firstenfeld*). – 154, 161.
Фїруви: Ан. – Пар. – (?!).
Фитеàска: Агр. – Плоп – по сорт грозде с рум. словообразователен модел *фитеàска* (рум. *fitească*) 'фитяска', сортоним. – 163.
Фїтови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Фїто* < *Фїлип* (СтИл, 511).
Фитяска: Агр. – Тар. – вж. *Фитеàска*. – 2.
Фламєнда: Кв. – Бес. – по рум. *flatănd* 'гладен', често в рум. топонимия за места с беднотия (I.Jordan , *Toponimia Romîneasca*, Вис. 1963, 323) .
Фламєнда = *Центарал'ната майла*: Кв. – Гот. – по рум. СелИ *Фламєнда*, вж., (рум. *Flatăndă*). – 15.
Фламєндцката бразна: Т. – Гот. – вж. *Фламєнда*; в говора *фламєндцка бразна* 'фламєндска браздна'.
Флокòската бразна: Т. – Гот. – по СелИ *Флокòса*, рум. *Flocoasă*.
Флокòската брезна: Т. – Плоп – вж. *Флокòската бразна*; с редуване на гласните е:а.
Фòкуви: РПр. – Пар. – по РПр *Фòкови*; с ред., ЛИ *Фоке* < *Фокион*, *Ксенофон*, при Л.Станковска 288.
Фонтàнная: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Фонтàнная* 'Фонтанова'.
Фрàнгунун пьнарѐ: Хид. – Ком. – погагаузено по Пр *Фрàнго*:*фрàнго* 'европеец' (СтИл, 513) и тур. *ripnar* 'кладенец' ('кладенеца на Франго'); с ред. – 51, 57.
Фрàти: Ан. – Киш. – по ЛИ *Фрàт(ь)о* (рум. *frate* 'брат') (СтИл, 513). – 68, 130.
Фрòска (за крава): З. – Пар. – по рус. женско име *Фрòся* < *Ефросиния*.
Фрўнзе: Ход. – Ком., Пар., Плоп. – декомпозиция от рус. *Улица Фрўнзе*; по името на съветския държавник *М. В. Фрунзе* (1885-1925), молдованин.
Фтòрата учàска = *Гòрната част*: Кв. – Мак. – деформатив на рус. *учàсток* 'парцел', побългарено в ж.р.; в говора *учàска*; с обеззвучаване *ф:в*.
Фтòрия сорт: Агр. – ВП. – с обеззвучаване *ф:в*. – 2.
Фундàка: Агр. – Ан. – нар. етим. бълг. *фундàк* 'място без изход', рум. *fund* 'задънен, задник', всъщност по *фундак*, тур. *funduk* 'лешник' (Шкалич 286). – 2.

Фунжй: Ан. – Ст. – едва ли деформатив по рум. *a fugi* ‘бягам’; по *фунджи* – жители на с. Фунден, сега Каниц, Видинско. – 136, 137.

Фучиджй: Ан. – Ис. – по Пр *Фучиджй(я)* < *фучиджйя*, тур. *fiçici* ‘кацар, бъчвар’ (Н. Куртев, Селищата..., 265).

Фънтъна Пълъм̀арулуй = *Олър̀ашул*: Хид. – Баш. – контаминация от рум. *fântăna* ‘кладенец’ и порумънчения Пр *Палам̀ар(я)*; с ред. – 51, 163.

Фър̀т̀опити = *Буст̀анчеата* = *Ст̀арити* луз̀я: Агр. – ВП. – видоизменено от *хър̀т̀опи(те)* (вж. *Хър̀т̀опа*); с редуване *ф:х* и ред. – 47.

Х

Хаджй (гаг. и бълг.): Ан. – Бес., Ком., Пар. – по Пр *Хаджй(ята)*; от ар.-тур. *haci* ‘който е ходил на Божи гроб’ (СтИл, 516). – 68, 130.

Хаджиг̀дйчеви: Ан. – Киш. – контаминация от Пр *Хаджй* (вж.) като предиме и ЛИ *Г̀дйчо* (умалит. от *Г̀дйо* – СтИл, 136).

Хаджйй: Ан. – Киш. – видоизменено от Пр *Хаджй* (вж.).

Хаджйкови: Ан. – Киш. – с рум. –ика от *Хаджи<я>*, контаминация *Најје* и рум. име ?! – 53.

Хаджид̀гло (гаг.): Ан. – Киш. – вж. *Хаджй*; по БИ ‘син на *Хаджи(ята)*’. – 100.

Хай̀д̀утите: Ан. – Кон. – по РПр *Хай̀д̀ути(те)*. – 87.

Халваджй: Ан. – Ком. – по Пр *Халваджй(ята)*: *халваджйя* ‘който прави халва’. – 115, 130, 143.

Ханжй: Ан. – Киш. – стегнато по Пр *Ханджй(ята)*: *ханджйя* ‘съдържател на хан’ (СтИл, 517); с елизия на *д*. – 47, 115, 130, 143.

Х̀ануту: РПр. – Ст. – по РПр *Х̀ано(то)* ‘човек, който е заядлив’; с ред.

Харал̀ампиеви: Ан. – Киш. – по ЛИ *Харал̀ампи*.

Харит̀онови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Харит̀он*.

Х̀арчу: Ан. – Ком. – същото при ДиК 174 по Пр *Х̀арчо* ‘който прави много разноски’ (СтИл, 519), по скоро умал. *Харчо* по *Харо* < *Харитон* ?!

хасанбат̀ърци: Груп. – Яр. – по СелИ *Хас̀ан Бат̀ър* (дн. *Виноградное*, Болгр. Район на Одеска област). – 7.

Хат̀ешит: Ой. – Гот. – по СелИ *Гот̀еш(и)*, вж.; с укр. *х* и рус. акане. – 174.

хахлй: Е. – Ал., Бес., Бъл., Воз., ВП., Гот., Куп., Ис., Княз., Кол., Ком., Кон., Мак., НТом., Пар., Пер., Ст., Тр., Тц., Хом., Яр. – българиз. по рус. *хохлы* украинци’. – 12.

Хйневи: Ан. – по ЛИ *Хйно*.

Хлебопекàрнята: Ойд. – Пер. – с лабиализация *н':н* от руски тип.

Хомутя̀новка: Ой. – Хом. – повече в статията за селището. – 23, 53, 154, 155.

Хомутя̀новската бразна̀: Т. – Пер. – по СелИ *Хомутя̀новка*, вж.

Хомутя̀новската да̀мба: Хид. – Ал. – по СелИ *Хомутя̀новка* (вж.) и *дамба* (вж.).

Хомутя̀новския пъ̀т: Дром. – Ал. - по СелИ *Хомутя̀новка*, вж.

Хомутя̀новския пъ̀т = *Пъ̀тя на Хомутя̀новка*: Дром. – Кон. – вж. *Пъ̀тя на Хомутя̀новка*.

Хомутя̀новския сѝнур: Т. – Кон. - по СелИ *Хомутя̀новка*, вж.

хомутя̀новци: Груп., ЖитИ. – Пер., Хом. - по СелИ *Хомутя̀новка*, вж. – 7, 14.

Хòпчунун дересѝ: Хид. – Ком. – погагаузено по Пр *Хòпчо:Хòбчо* < *Хòбо* (от диал. *òба* ‘два, двама’ – пожелателно име: новороденият син да замести двама умрели преди него (СтИл, 521) и *дерè*, тур. *dere* (‘Хопчово дере’); при ДиК 89 по Пр. Хопчу на Г.В. Жеков, през чийто двор минава потокът. – 51, 57.

Хорòзови: Ан. – Киш., Кол. – по Пр *Хорòз(а)*, тур. *horoz* ‘петел’.

Хотàр’ = *Бръзнè*: Т. – Ан. – по рум. *hotar* ‘синур’; с мекост *р':р*. – 2, 131.

Хотарьйцката бразна̀: Т. – Гот. – бълг. деформатив по рум. *hotar* ‘граница, предел’.

хотàря ‘граница(та), предел(а)’: *на Бесарàбка, на Комрàт, на Феранòнтиевка, на Чок-Майдàн*.

Хотàря на Бесарàбка: Т. – Баш. – предл.; по СелИ *Бесарàбка*, вж.

Хотàря на Комрàт: Т. – Баш. – предл.; по СелИ *Комрàт*, вж.

Хотàря на Феранòнтиевка: Т. – Баш. – предл.; по СелИ *Феранòнтиевка*, вж.

Хотàря на Чок-Майдàн: Т. – Баш. – предл.; по СелИ *Чок-Майдàн*, вж.

хохлѝ: Е. – Тар. – по етнонима *хахлѝ*, вж.; с лабиализация *о:а*.

Хòцу (за куче): З. – Бес. – по рум. име за куче *Хòцу*, рум. *Носи*. – 163.

Хочàни: Ой. – Гот. – УВ (старо име) на СелИ *Готèц(и)*, вж.; рум. *Hotseani* (едва ли от СелИ *Кочàни*, с дисимиляция *х:к* > *Хочàни*); по-скоро свидетелство за изселници власи от село *Носèи* в окръг Васлуй, сега в Румъния. – 137, 157.

Хрìсто: Ан. – Дой. – 68, 130.

Хрìстови: Ан. – Киш.

Х̀улеш: РФИ., РПр. – Тар. – едва ли видоизменено от РФИ *К̀улиш* (на бълг. ЛИ *Кòлиш*; рум. *Huleş* от *Hulea*, топ. *Huleşti* (Jordan 249); умалит. от *Кòльо*, с бълг. редукция, срв. *Кол̀ишев:Ку̀лишев* – СтИл, 265, 283) (Н. Куртев, Селищата..., 236). – 68, 130.

Хурòту = *Качèлята*: Ойд. – Пар. – с ред. – 1.

Хуторя̀нци: Ан. – Пар. – по РПр *Хуторя̀нци(те)*; ДФ *Хуторя̀нски*, ДИ на *Петрови*, с обяснение ‘прадядо им бил дошъл от *хутор* ‘колибак’ (Бесарабските 281), Аствацатуров (I) обяснява за множество хутори на българи между Паркани и Търновка. – 110.

Хърто̀пеле: Агр. – Баш. – по географския термин *хърто̀п*, рум. *hîrtop* ‘въртоп’ – долината, в която е селото. – 2, 163.

Хърто̀па: Дрим., Т. – Баш., Бес. - вж *Хърто̀пеле*. – 9.

Хърто̀пска гур̀а: Дрим. – Тр. – по СелИ *Хърто̀п* (вж. *Хърто̀па*); с ред.

Хърто̀пцката бразн̀а: Т. – ВП. – вж. *Хърто̀пска гур̀а*.

Хърто̀пцката чушм̀а: Хид. – Княз. – вж. *Хърто̀пцката бразн̀а*; в говора *чушм̀а* ‘чешма’.

Ц

Ца̀нкуите: РПр. – Ал. – с елизия на *в* и ред. – 31.

Ца̀рската шк̀ола = *Тр̀етата шк̀ола*: Ойд. – Ком. – по рус. *шк̀ола* ‘училище’.

Цвекл̀ови: Ан. – Киш. – от *цвекл̀о* (навярно калка от ФИ *Пандж̀аров*) (СтИл, 527).

Цветк̀ови: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Цвѣтк̀о*. – 69.

Центр: Кв. – Бес. – по рус. *центр* ‘център’. – 164.

Центр = *Сарац̀ика*: Кв. – НТом. – вж. – 1, 164.

Центра: Кв. – Ан., Ст. – по *цѐнтър* (на селото); видоизм. по рус. *центр* (вж. *Центр*).

Центра̀л’ната майл̀а = *Флам̀ънда*: Кв. – Гот. – в говора *центра̀л’на майл̀а* ‘централна махала’.

Центра̀лна махала̀: Кв. – Баш.

Центра̀л’на п̀оща: Ойд. – Бес. – с придобита от руския език мекост *л’л*.

Центра̀л’на у̀лица: Кв. – Ис. – вж. *Центра̀л’на п̀оща*.

Центра̀л’ната п̀очта: Ойд. – Ком. – българиз. по рус. *центра̀льная п̀очта* ‘централна поща’.

Центра̀л’ната у̀лица: Кв. – Ал. – вж. *Центра̀л’на у̀лица*.

Центра̀л’ната у̀лица = *До̀лния ред*: Кв. – Хом. – вж.

Центра̀л’ная: Ход. – НТом. – по рус. име на *Улица Центра̀л’ная* ‘Централна(та) (улица)’.

Центра̀л’ния мос: Геф. – Воз. – с елизия на *т* (*мос:мост*); с мекост *л’л*.

Центра̀л’ния мост: Геф. – Ис. – с мекост *л’л*.

Центра̀л’ния паз̀ар = *Ст̀ария паз̀ар*: Ойд. – Ком. - с мекост *л’л*. – 1.

Центра̀л’ния п̀ът = *До̀лната махл̀а* = *До̀лната у̀лица*: Кв. – ВП. - с мекост *л’л*.

Центра̀л’ния п̀ът = *Кантемѝрския п̀ът*: Дрим. – Плоп – вж.

Централ'ния път = *Пътя на Кумра̀т*: Куп. – Дром. – с йотация след л и т.
Централ'ния път = *Тра̀сата*: Дром. - Гот. – вж.
Централ'ния път = *Тра̀сата*: Дром. - Воз., Княз., Яр. – вж.
Централ'ния път = *Шишия̀вата*: Дром. – Ст. – с йотация след л и т.
Център: Кв. – Киш. – рум. *Centru*.
Център(а): Агор., Кв. –Воз., Мак., Пер., Хом. – 1.
Църква „Голго̀фа“: Екл. – НТом. – русифицирано: *цѐрква „Голго̀фа“* ‘църква Голгота’. – 11.
Църква „Св. Михай̀л и Гаврѝл“: Екл. – Баш. – по рус. *цѐрковь* ‘църква’. – 11.
Църквата: Екл. – Дой. – вж. *Църква „Св. Михай̀л и Гаврѝл“*. – 11.
Църквата „Св. Никола̀й“: Екл. – Бес. - вж. *Църква „Св. Михай̀л и Гаврѝл“*. – 11.
Църквата „Св. Пьотр и Па̀вел“: Екл. – Ис. – българиз. от рус. *цѐрквата „Св. Пьотр и Па̀вел“* ‘църквата „Св. Петър и Па̀вел’’. – 11.
Цига̀йр: Т. – Тц. – (?!). – 2.
Цига̀йрску̀ о̀зеру: Хид. – Тц. – (?!).
Цига̀йря: Хид. – Воз. – (?!).
ц̀йгани: Е. – Гот.
Ц̀йганската брезна̀: Т. – Плоп. – по СелИ Циганка (рум. *Țiganșă*).
Ц̀йганската махала̀ = *Чингеня̀ маалесѝ*: Кв. – Ком.
Ц̀йганицкууту: Т. – Ал. – в говора *ц̀йганици* ‘цигански’; с ред. и с елизия от *Ц̀йганицкуту* място, дере, изворче и под. – 56.
Ц̀днини: Ан. – Киш. – по ЛИ *Ц̀дн(ь)о* + суф. *-ин*. – 86.
Ц̀днчеви: Ан. – Киш. – по умалит. ЛИ *Ц̀днчо* < *Ц̀дн(ь)о*. – 112.
Ц̀дцуви: Ан. – Пар. – по РПр *Ц̀дцови*; с ред.
ц̀г̀ан’: Ег. – Ан. – от рум. *Țigani* ‘цигани’. – 12.
Ц̀г̀анка (за куче): З. – вж. *ц̀г̀ан’*.

Ч

Чавда̀р (бълг. и гаг.): Ан. – Мак. - вж. *Чавда̀р(ови)*; в една своя статия Емил Боев обявява името за българско. – 68, 130, 158.
Чавда̀р’: Ан. – Пар., Ст. – вж. *Чавда̀р(ови)*; с мекост *р’р*. – 38.
Чавда̀р(ови): Ан. – Киш., Ком., Плоп – по бълг. *чавда̀р*, смятано за българско (Н. Куртев, Селищата..., 268).
Чавдар’ти: РФИ., РПр. – Ст. – видоизменено от РПр *Чавда̀рови(те)*; вж. *Чавда̀р’*. – 87.

Чадър̀: Ой. – непроучено в труда селище на българи гагаузи с привиден пилигрим от *Чадър-Лунга*.

Чадър йолу̀ = *Чадърския път*: Дром. – Ком. – контаминация по Ой *Чадър-Лунга* (рум. *Çeadir-Lunga*) и тур. *yol* ‘път’, вж. по-долу. – 10, 57.

Чадърския път: Дром. – Кол. – по СелИ *Чадър*, рум. *Çeadir*.

Чадърския път = *Чадър йолу̀*: Дром. – Ком.

Ча̀йра приз пътя: Т. – Бес. – предл.; по МИ *Ча̀йр*. – 2, 67.

чайър̀ ‘ливада(та), мокро(то) пасище’: *Дезгиндж̀а, Калд̀аре, Куанн̀ек, Стр̀ембу, Чин̀ак.*

Чак̀ир: Ан. – Киш., Ком. – деформатив на *Чак̀ър* < *чак̀ър* ‘с бяло в очите’ (Ал.

Войникова, Селищата..., 283).

Чак̀ира: Ход. – Ком. – рус. изговор на *Улица Чак̀ир*, вж., по името на много известен българин в града, при това краевед.

Чай̀ка (за кон): З. – Ал. – по птицата *чай̀ка*.

Чап̀аев: Агр. – Ком. – същото при ДиК 92, без обяснение; най-вероятно на обекта (ЮИ в Комрат) по името на бригада „Чап̀аев”?! – 2.

Чап̀аева: Ход. – Ком., Пар. – по рус. име на *Улица Чап̀аева*; вж. *Чап̀аев*.

ча̀ст ‘квартал, махала’: *Г̀орна, Д̀олна*. – 15.

Чач̀куви: Ан. – Пар. – РПр на носителите на ФИ *Ангелови* от село Паркан; с ред., по ЛИ Чачко < Чачо, при Станковска 298 : Чачо < *Славе* > *Чачко*. – 69, 137.

Чeb̀ан: Ан. – Ком., Пар., Тц. – с бълг. поведение на гласните след *ж, ч, ш* в *Чob̀ан*; но Чебан Сеавап и в рум. антропонимия. – 39, 68, 130, 143.

Чeb̀ан(ови): Бес., Киш. – вж. *Чeb̀ан*.

Чeb̀аня̀та: РФИ., РПр. – Тц. – РПр по ФИ *Чeb̀ан*, вж. – 113.

Чев̀дар̀: Ан. – Киш. – вж. *Чав̀дарови*; с поведение на гласните *e:a* след *ж, ч, ш* и мекост *p':p*. – 39, 130.

Чей̀р = *Пл̀окифска б̀алка*: Хид. – Княз. – по *чаир* в говора, тур. *çair* ‘ливада, мокро пасище’; с поведение на гласните след *ж, ч, ш*. – 39.

Чей̀ря: Хид. – ВП. – вж. *Чей̀р*.

Чек̀ан(ови): Ан. – Киш. – може би от СелИ *Чек̀анец* (Кюстендилско и Царибродско) (СтИл, 537), при Станковска 299 < Чеко ; по-вероятно по заклинателно ЛИ

Чекан:Чакан?! – 39.

Чек̀ир: Ан. – Гот. – с бълг. поведение на гласните след *ж, ч, ш* в тур. *чак̀ър* (*çakir*) ‘със светлосиви очи’, вж. *Чак̀ир*. – 39.

Чек̀ир(ови): Ан. – Киш. – вж. *Чек̀ир*.

Челàк(ови): Ан. – Киш. – по Пр *Челàк:чолàк*, тур. *çolak* ‘еднорък’ (Н. Куртев, Селищата..., 269), с *e* след *ч*. – 39.

Чемберджий: Ан. – Киш. – може би по диал. *чемберджия* ‘човек, който шие и продава женски забрадки и кърпи’ (?!). – 115, 130, 143.

Чемшиър: Ан. – Пар. – от вечнозеления храст *чемшиър*, срв. *Чимшиър* (СТИл, 538). – 68, 130.

Чербаджии: Ан. – Бес. – по Пр *Чорбаджии*; с поведение на гласните след *ж*, *ч*, *ш*; в това време до 1830 г., когато е Първото Московско, *чорбаджи* е служба в населеното място. – 39. – 115, 143.

Червèн’: Ан. – Пар. – стегнато от ЛИ *Червèн(ко):червèнко* ‘червендалест човек’ (СТИл, 539); по-скоро Пр. Червен тип *Иван Червен* : *Червен Иван*, в случая декомпозит. – 38, 56, 68, 130.

Червèнкови: Ан. – Киш. – вж. *Червèн’*; ФИ на един от най-известните българисти в Молдова Николай Червенков (родом от Чийший, Измаилски район на Одеса), доскорошен ректор на Българския университет в Тараклий. – 69.

Чèрквата: Екл. – Пер., Хом. – 11, 43.

Чèрквата „Свети Димитър“: Екл. – Ал. – 11.

Чèрквата „Св. Михайл“ = *Святà Миха̀йлавската чèрква*: Екл. – Пар. -11.

Чèрквата „Св. Пèтър и Пàвел“: Екл. – Гот. – 11.

Чèрневи: Ан. – Бес. – по ЛИ *Чèрн(ь)о*.

Чèрниòгло: Ан. – Пар. – по Пр *Чèрни(я)*; от БИ ‘син на Черни(я) Стоян, Иван и под.’; вж. *Черноиванови*. – 63, 100.

Чèрни`ченко: Ан. -Пар. - на българизирани укр. казаци (Атвацатуров I 143, Бесарабските, 281). – 153.

Чèрнови: Ан. – Киш. – вж. *Чèрневи*; с редуване на гласните *о:е*.

Черноиванòви: Ан. – Киш. – по Пр *Чèрни(я) Ивàn*. – 63, 75.

Чèрну̀ла (за крава): З. – Яр. – по женско ЛИ *Чèрну̀ла* срещу мъжкото ЛИ *Чèрн(ь)о* + суф. –ул. – 48.

Чèрну̀шка (за крава): З. – Кон. – по рус. име за крава *Черну̀шка*.

Чèрню (за кон): З. – Пар.

Черны̀шевского: Ход. – Ком. – изговор на рус. име на Улица *Черны̀шевского*; по името на руския революционер демократ *Чернышевски*.

Чèрпàнски: Ан. – Киш. – по СелИ *Чирпàн*; с поведение на гласните *е:и* след *ж*, *ч*, *ш*. – 39, 105, 137.

Четвърти участък: Кв. – НТом. – българизирано рус. *Четвёртый участк* ‘Четвърти участък’. – 65, 158, 164.

чѐхи: Е. – Дой. – 12.

Чѐхова: Ход. – Гот., Пар. – с руска мелодичност; по името на рус. писател *Ан. П. Чехов*.

чешмекъдѝци: Груп. – Дой. – по СелИ *Чешмекъдѝ* (повече при Т. Балкански, На пусто..., 226). – 7.

Чешмѝчката на Замостяну: Хид. – Плоп – предл.; по молд. ФИ *Замостяну* (*Zamoseanu*).

Чешмѝта в Нѝжния Плоп: Хид. – Плоп – предл.; в говора *чешмѝ(та)* ‘чешма(та)’; по Кв *Нѝжния Плоп*, вж.

Чѝжик (за куче): З. – Бес., Мак. – по умалит. рус. име за куче *Чѝжик*.

Чѝѝря: Хид. – Ал., Воз., Куп., Пер., Хом. – по тур. *çayır* ‘ливада, мокро пасище’; в говора *чѝѝр*; с поведение на гласните след *ж, ч, ш*. – 39.

Чѝѝря = *Бѝлката*: Хид. – Кон., НТом. – вж.

Чѝѝря = *Бѝлтата* = *Плѝвнити*: Хид. – Ст. – вж.

Чѝѝря = *Лѝнга Абаклѝй*: Т. – Баш. – вж. – 20.

Чѝѝря = *На канѝла*: Хид. – Мак. – вж.

Чѝѝря на Скинашѝка: Хид. – Ис. – предл.; вж. *Чѝѝря*; по РечИ *Скиношѝка*, с рус. акане.

чѝѝшѝѝци: Груп. – Бес., Воз., ВП., Дой., Мак., НТом., Яр. – по СелИ *Чѝѝшѝѝй*, рус. – 7.

Чѝѝшѝѝя (сега *Огородное*, Болградски район на Одеска област, Украйна).

Чѝкѝлест (за кон): З. – Ал. – в говора *чѝкѝлест* ‘чакалест’; с поведение на гласните след *ж, ч, ш* за кон с жълтеникава окраска, български *чакалест*. – 13, 39.

Чѝканчѝ: Ан. – Кон., Пик., Пер. – при Дрон и Курогло:176 – гагаузко, с поведение на гласните след *ж, ч, ш* в *чѝканчѝя* ‘човек, който изработва чукани’ (Ал. Войникова, Селищата..., 284) – 39, 115, 130, 143.

Чѝмишлѝѝския път: Дром. – Ком. – по Ой *Чѝмишлѝѝй*, рус. *Чѝмишлѝѝя*.

Чѝмишлѝѝцкия път: Дром. – Бес. – вж. *Чѝмишлѝѝския път*; в говора *чѝмишлѝѝцки* ‘чѝмишлѝѝски’.

Чѝмишѝр: Ан. – Пар. – вж. *Чѝмишѝр*. – 39.

Чѝмишѝр: Ан. – Ст. – вж. *Чѝмишѝр*; с мекост *р’:р*.

Чѝна̀к чай̀гър̀ѝ: Хид. – Ком. – гаг. деформтив на Пр *Чѝна̀к(а)* (тур. *çanak* ‘чиния’) и тур. *çayır* ‘ливада, мокро пасище’; ако не е по МИ *Чѝна̀к* < *чанак* = ‘Паницата’. – 39, 57.

Чѝнгеня̀ маалесѝ = *Цѝгѝанската махала̀*: Кв. – Ком. – по тур. *çingene* ‘циганин’ (‘Цѝганска(та) махала’). – 57.

Чѝнкови: Ан. – Хом. – по ЛИ *Чѝнко* (умалит. от *Чѝно*) (СтИл, 543). – 69.

Чипчйу: Ан. – Бес. – (?!). – 139.

Чъркови: Ан. – Киш. – от ЛИ *Чърко* < *Кърко* с преход на *к* в *ч* (СтИл, 543); при сегашните ломски кръстеняци, бивши цигани на рум. *circa 'țigla'* (Jordan 129). – 69.

Чификли: Ан. – Бес. – Неясно! Но с жит. наставка. – 73, 136, 139.

Чифликлий: Ан. – Ан. – Киш. – вж. *Чификли*. – 73, 136.

чихути: Е. – Ал., Воз., ВП., Княз., Кол., Ком., Кон., Куп., Мак., Пер., Плоп, Ст., Хом. – с *х:ф*, характерно за бълг. говори от Югоизточна България (Родопите, Ямболско, Тополовградско, Харманлийско); от *чифути* 'евреи', срв. *Хилбо:Филибе* (Стойчев II). – 12, 47.

Чихуцкия гяран: Хид. – Бес. – вж. *чихути*; в говора *чихуцки* 'еврейски'; с бълг. член.

Чихуцкуту гробнице: Некр. – Бес. – вж. *чихути*; в говора *чихуцку(ту)* 'еврейско(то)'.

Чичови: Ан. – Гот. – по роднинското название *чичо* при българите.

Чишмята: Хид. – Ком. – в говора *чишмя* 'чешма'; с поведение на гласните след *ж, ч, ш*.

Чкалова: Ход. – Ком., Пар. – по рус. име на улица *Чкалова*.

Чмил: Ан. – Пар. – на бългристирани украински казаци (Аствацатуров I 144) с ДФ Чмел и ДИ Мацыченко (п.т.); при Унбегаун 243: *Чмель* < *чмель:шмель*. 'стършел', явно начално Пр. – 153.

Чмихови: Ан. – Киш.; едва ли е българско; руско Чмихови.

Чобан: Ан. – Киш., Ком. – по *чобан(ин)* 'овчар'. – 68, 130, 143.

Чобалакчийската брезна: Т. – Плоп – по СелИ *Чобалакчий*, рус. *Чобалакчия*, рум.

Сiobalacșia.

Чобалакчийския път: Дром. – Плоп – вж. *Чобалакчийската брезна*.

чобалакчийци: Груп. – Плоп, Тар. – вж. *Чобалакчийската брезна*. – 7.

Чокана: Кв. – Киш. – по името на Кв *Чокана*, НИ *Чиканити* (с поведение на гласните след *ж, ч, ш*), рум. *Сiосана*. – 15.

Чок-Майданския вятър = *Западния вятър* = *Кучешкия вятър* = *Пролетния вятър*: Вен. – Бес. – по СелИ *Чок-Майдан*.

Чок-Майданския път = *Карлък йолу*: Дром. – Ком. – вж. *Чок-Майданския вятър*.

Чок-Майданица бразна: Т. – Бес. – вж. *Чок-Майданския вятър*; в говора *Чок-Майданица* 'Чок-Майданска'.

Чок-Майданиция път: Дром. – Бес. – вж. *Чок-Майданския път*; в говора *Чок-Майданица* 'Чок-Майдански'.

Чокуви: РФИ. – Пар. – едва ли по ЛИ *Шдоко* < *Цдоко* (СтИл, 544); при Станковска 300, ЛИ

Чолàк: Ан. – Киш., Ком. – по Пр *Чолàк(а)*: *чолàк* ‘безрък’, тур. *çolak.*, сега Чолакови в БА, при бесарабските българи и *Челак* (с е след ч), тук *Чулак*. – 68, 130.

Чорбаджий (*Чорбаджийите*): Ан. – Ал. – старо *чорбаджия*, за бежанарите, ‘селски първенец’; вж. *Чербаджи*. – 143.

Чорбаджий: Ан. – Куп. – вж. *Чорбаджий*; с йотация в краесловие. – 115, 130.

Чорный (за куче): З. – Ис. – по рус. име за куче *Чёрный* ‘Черни(я), Черньо’.

Чубачукова кладенц: Хид. – Тр. – по беларус. РФИ *Чобачук*; с бълг. ред. и рус. мелодичност. – 146.

Чубук: Ан. – Киш. – може би видоизм. от Пр *Чибук(а)* ‘пушел все с чибук’ (СтИл, 542); с лабиализация *у:и*. – 68, 130.

Чувàлски: Ан. – Киш. – вж. *Чувàл’ски*. – 104.

Чувàл’ски: Ан. – Бес. – по Пр *Чувàл(а)*; с рус. мекост *л’:л*.

Чувалята: РПр. – Кон. – по РПр *Чуваля(та)* ‘Чували(те)’. – 113.

Чудинова кладенц: Хид. – Тр. – по ЛИ *Чуден, нерегистрирано в тази форма, вж. при Ст.Илчев : *Чудне*, при Л.Станковска *Чундин*. – 141.

Чулàк: Ан. – Киш. – вж. *Чолàк*, с ред. – 39, 68, 130.

Чулàкува геран: Хид. – Кол. – вж. *Чулàк*; с рус. мелодичност.

Чумаченко: Ан. – Пар., Пер. – украинско с –енко < ФИ *Чумàк* : коняр на военна кола, на артилерийски впряг’ при българизираните украинци (Аствацатуров I 143, Бесарабските 281), повече при Унбегаун 213. – 153.

Чумàшки дъжд: Вен. – Ал.

Чумàшкия дъжд: Вен. – Пар. – с чл.

Чумàшкия шлях: Астр. – Пар. – в говора *чумàшки(я) шлях* ‘млечни(я) път’. – 4.

Чумертони: Ан. – Ком., Тр. - ?! – 139, 141.

Чумлèкьой: Ой. – Кон. – СелИ *Чумлèк кьой* (сега *Виноградовка*, Тарутински район, Украйна) (вж. Т. Балкански, На пусто..., 229). – 155.

чумлèкьовци: Груп. – Ал., Кон., Пер., Тр., Тц., Хом., Куп. - по СелИ *Чумлèк кьой* > *чумлèкьòйци*; с лабиализация. – 7.

чушмà(та) ‘чешма(та)’: в *Стàруту сèлу*, *Гулямата*, *ду Артòна*, *ду дирèту*, *ду Птицефабрика*, *ду Укòла*, *ду Якуф Пèтър*, *на Байра*, *на Казàку*, *на Карабèци*, *на пудйша*, *на рускити*, *на Стрàтев*, *Хъртòнцката*, *Чявдàруфта*. – 21, 39.

Чушмàта в Стàруту сèлу = *Гулямата чушмà*: Хид. – Ст. – предл.; с ред.

Чушмàта ду Артòна: Хид. – Княз. – предл.; деформатив на топонима *Хъртòн(а)*, вж.; с ред.

Чушмàта ду дирèту: Хид. – Княз. – предл.; с ред.

Чушмàта ду Птицефа̀бриката = *Чушмàта на пудйша*: Хид. – Ис. – предл.; с ред.
Чушмàта ду Укòла: Хид. – Княз. – предл.; по Пр *Укòл(а)* (от рус. *укòл* ‘инжекция’; уж за човек, който се страхувал да му слагат инжекции); с ред.
*Чушмàта ду` Якуф Пèтър*: Хид. – Ст. – предл.; по ЛИ *Пèтър* и РПр` *Яков(ия)*; с ред.
Чушмàта на Байра: Хид. – Княз. – предл.
Чушмàта на Казàку: Хид. – Гот. – предл.; по рум. ФИ *Казàку* в селото.
Чушмàта на Карабèцки: Хид. – Гот. – предл.; по ФИ *Карабèцки* (вж.) на българи в селото.
Чушмàта на пудйша = *Чушмàта ду Птицефа̀бриката*: Хид. – Ис. – предл.; по *Подйш(а)* (вж.); с ред.
Чушмàта на рускити: Хид. – Гот. – предл.; в говора *чушмà(та) на руски(ти)* ‘чешма(та) на руснаци(те)’.
Чушмàта на Стрàтев: Хид. – предл.; по бълг. ФИ *Стрàтеви* (вж.) в селото.
Чушмàта: Хид. – Тар. – в говора *чушмà(та)* ‘чешма(та)’.
чушмà(та) ‘чешма(та), извор(а): *Герàнчушмà, Дүшувата, на Бонèску*; удар. по стара вин. форма : *женàта, водàта* и под.
Чушмàта на Бонèску: Хид. – Тар. – предл.; по РИ *Бонèску* на молдованин в селото.
Чушмàта: Хид. – Тц. – в говора *чушмà(та)* ‘чешма(та)’; по рум. *ciuștea*. – 47.
чушмà(та) ‘чешма(та)’: *ду желèзния пàт, ду Фèрмата, накрай сèлу, у Капкàза, ф гурàта*.
Чушмàта ду желèзния пàт: Хид. – Хом. – предл.; с ред.
Чушмàта ду Фèрмата: Хид. – ВП. – предл.; с ред.; вж. *Фèрмата*.
Чушмàта накрай сèлу: Хид. – ВП. – предл.; с ред.
Чушмàта у Капкàза: Хид. – Ал. – предл.; по Ой *Капкàз(а)*, вж.
Чушмàта ф гурàта = *Юзура*: Хид. – ВП. – предл.
Чюбàнцики дьжд: Вен. – Ан. – в местния бълг. говор *чюбàнцики* ‘чобански’. – 38, 47.
чюшмà(та) ‘чешма(та)’: *Буèрската, Деривòлковска, на Иканòмията, на Колхòза*. – 38.
Чюшмàта на Колхòза: Хид. – Ан.
Чюшмàта на Иканòмията = *Буèрската чюшмà*: Хид. – предл.; с рус. акане на РПр *Иканòмия(та):Иконòмия(та)*.
Чявдàруфта чушмà: Хид. – Ст. – по РФИ *Чявдàр(ови)* (вж.); в говора.
Чявдàруф(та) чушмà ‘Чявдарова(та) чешма’. – 38, 47.

Шавръеви: Ан. – Бес., Киш., Княз., Кол. – по Пр *Шавръя*, *Шавръо* ‘шавръкив’ (СтИл, 553), срв. РИ *Шеври Куко* на българи в Таджикистан, Крим (Т. Балкански 1991, с. 346 и сл.). – 39.

Шагън: Ан. – Дой. – при Н. Неделчев (с. 152) по рус. изговор на *Шахън* (?) от пер.-тур. *şahane* ‘царски, великолепен’, съответно рус. изговор на бълг. *Шахънов* по *шахън* ‘сокол’.

Шаргови: Ан. – Ком. – от ЛИ *Шарко* (от шарен ‘хубав’); с озвучаване г:к, вж. Шаркови. – 47.

Шарик (за куче): З. – Баш., Бес., ВП., Ис., Пар., Яр. – по умалит. рус. име за куче *Шарик* ‘Шар(к)о’.

Шаркови: Ан. – Киш., Кол. – от ЛИ *Шарко* (шарен, хубав) (СтИл, 552).

Шафрануфския байр: Ор. – Дой. – по СелИ *Шофрановка* (с рус. акане); обеззвучаване ф:в, чл. и мекост р’:р.

Швец: Ан. - Пар. - на българизирани укр. казаци по Аставацатуров I 144, Бесарабските 281; Унбегаун 99 обяснява с метатеза от Шевцов < швецъ ‘обущар’ ?! – 153.

Шевръеви: Ан. – Киш. – вж. *Шавръеви*.

Шевченко: Ход. – Ком., Пар. – по рус. име на *Улица Шевченко*; от името на украинския поет Т. Шевченко.

Шевченко(ви): Ан. – Тц. – побългарено по укр. ФИ *Шевченко*. – 167, 171.

Шегеви: Ан. – ВП. – едва ли видоизменено по бълг. ФИ *Шегови* (от шега) (СтИл, 554); по рум. Şega (Jordan 433), а то от унг. sög ‘вид охлюв’. – 166.

Шейнови: Ан. – Киш. – по ЛИ *Шейно* < *Шеньо* с премет на йотацията (СтИл, 554). – 33.

Шепучната бригада = *Прививачната бригада за лозята*: Ойд. – Пар. – (?!).

Шереметеви: Ан. – Кол. – по Пр *Шеремет(я)* ‘безсрамник(а)’, тур. *şeremet* (Н. Куртев, Селищата..., 272); по-скоро на преселници от *Шереметя*, В.Търновско; да се има предвид, че *Шереметев* в руската антропонимия (Унбегаун 427) е по българска основа шеремет ‘клетник, неволник’ (вж. и при А. Х. Халиков, 500 руски фамилии от българо-татарски произход, С., 1993, 141). – 59, 137.

Шеса = *Балката*: Хид. – Бес. – бълг. деформатив на ног. *шаша* ‘езеро’ (с поведение на гласните след ж, ч, ш), като в ногайски ш и с се редуват. – 39, 131, 162.

Шести участк: Кв. – НТом. – бълг. деформатив от рус. *Шестой участк* ‘Шести участък’. – 65.

Шикелюви: РПр. – Пар. – с рум. умал. – ел : -ел от *Шико*, Шикел-ови. - 53

Шилови: Ан. – Киш. – от Пр *Шило(то)* ‘закачлив или неспокоен човек’ (СтИл, 556).

Шипка: Ой., М. – Шип. – по името на връх *Шипка* в Стара планина.

Шипкови: Ан. – Киш. – от Пр *Шипка(та)* или по Сели *Шипка* (Казанлъшко) (СтИл, 557). – 69.

Ширòкови: Ан. – Киш. – от Пр *Ширòк(ия)* ‘плещест’ (СтИл, 557).

Шишèту = *Кантемìрския път*: Дром. – Ан. – в корт. говор *шишè(ту)* ‘шосе(то)’. - 39.

Шйшкови: Ан. – Ан., Бес., Киш., Пар., Плоп, СарН., Ст., Тц. – по Пр. – 10, 69.

Шйшко: *шйшко* ‘дебел човек’, което не се пази в говора (Н. Куртев, Селищата..., 272).

Шйшкулити: РПр. – Тц. – с рум. – ул от Шишко > Шишкул. – 48, 87.

Шиммàн: Ан. – Киш. – по ЛИ *Шиммàн*. – 68, 130.

Шйшови: Ан. – Киш. – Киш. – по ЛИ *Шйшо* < *Шиммàн* (СтИл, 557).

Шишиявата = *Централ’ния път*: Дром. – в говора *шишиява(та)* ‘шосе(то)’. – 10, 39.

Шкембежй: Ан. – Ком. – по Пр *Шкембеджй(я)*: *шкембеджйя* ‘дебелак’, тур. *şketbe*; с елизия на ð. – 115, 130, 143.

Шкòла: Ойд. – Кол., СарН., Тц. – по рус. *шкòла* ‘училище’.

Шкòла ‘училище’: *интернàт „Макарèнко”, Малдàвската, Мулдувàнцката, нòмер два (№ 2), нòмер адйн (№ 1), № 1 „Атанàс Стòев”, № 3 „Романèнко”, Руската.*

Шкòла-интернàт „Макарèнко”: Ойд. – Пар. – по името на известния руски съветски педагог *Макаренко*.

Шкòла нòмер адйн = *Малдàвската шкòла*: Ойд. – Яр. – по рус. *один* ‘един (едно)’.

Шкòла № 1 „Атанàс Стòев”: Ойд. – Пар. – по името на известния варненски поет и интелектуалец, преподавател по Български език и литература в с. Паркан *Атанас Стоев*, вж. в ч. Просопографии на Парани.

Шкòла № 2: Ойд. – Пар.

Шкòла нòмер два = *Руската шкòла*: Ойд. – Яр. – по рус. *два* ‘две’.

Шкòла № 3 „Романèнко”: Ойд. – Пар.

Шкòлата: Ойд. – Ал., Ан., Воз., Гот., Дой., Княз., Кон., НТом., Пер. – 18, 171.

Шкòлата = *Гимнàзията*: Ойд. – ВП., Мак. – 18, 171.

Шкòлити в Цèнтра: Ойд. – Ком. – предл.; българиз. по рус. *Шкòла* (вж.) и рус. *Центр* (вж.).

Шкòл’ная: Ход. – Гот., Ком. – по рус. име на *Улица Шкòльная* ‘Училищна’.

Шкòл’ни музèй: Ойд. – Бес. – в говора *шкòл’ни* ‘училищен’. – 171.

Шляха = *Кьоселййския път*: Дром. - Дой. – бълг. деформатив на укр. *шлях* ‘път’.

Шовърка: *Шовълка*: Ой. – Ан. – според народната етимология по рум. междуметие *şuvîl-şuvîl* ‘куца жена’ (В. Кондов, Кортенските..., 33); а може би деформатив на рум. *şuvul* < *şivos* ‘бара’ и бълг. –ка. – 47, 154.

Шòлохова: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Шòлохова*; в чест на съветския писател *М. Шолохов*.

Шоп: Ан. – Киш. – по Пр *Шòп(а)*. – 173.

*шòпи*¹: Груп. – Пар. – 7, 173.

*шòпи*²: Груп. – Ст; групонимът е само етимологически дублет на *шопи*¹, що се отнася до печенежкия етноним-етимон шопан : цопон; групонимът обаче е по Жителското име Шоп Тараклий на днешното Тараклия, което е по 1) етнонима шоп на ногайците и жителското име *Тараклий* от *Тарак* 'Тутракан', повече при Т.Балкански, Тутракан, ВТ 2011. – 7, 173.

Шòпи = *Шòпска махалà*: Кв. – Пар. – по бълг. групоним *шòпи*.; Г. Аставацатуров (Бесарабските, 288, твърди, че през 1811 г. „пристигнала голяма група от шопско”.

Шопско е Хороним с широка география. По-вероятно е обаче да е по име *шоп* : Шоп на ногайско ослище както при шоп тараклий, вж. по-горе. – 15.

Шòпска махалà = *Шòпи*: Кв. – Пар. – вж. *Шòпи*.

Шòпчита(та): РПр. – Ст. – по РПр *Шòпчета(та)*; с ред. – 113.

Шòтикуви: РПр. – Пар. – с рум. – ика и Шоте > Шотика : Шотикови. – 53.

Шòшеви: Ан. – Ис. – по ЛИ *Шòшо*, УВ на *Чòчо* (СтИл, 560), при Л. Станковска 306: Шошо < Шоло, Шомо, Шоро.

Шұмкови: Ан. – Киш. – по Пр *Шұмка(та)* (от *шұмка* 'шумя' или от *шұмка* 'зелен лист') (СтИл, 561). – 69.

Шұнтови: Ан. – Киш. – по Пр *Шұнто*, в просторечието *Пұтьо* (инф. Т. Балкански) (СтИл, 561 от ЛИ *Шуно* с вмъкнато *т*) (Ал. Войнокова, Селищата..., 287).

Шупàк: Ан. – Бес. – редуцирано *Шопàк*. – 53, 68, 130.

Шупàрски: Ан. – Ком. – по Пр *Шопàр(а)*: *шопàр*: *шипàр* 'угоена мъжка свиня' (СтИл, 559); с ред. и антроп. суф. –ски. – 104.

Шушмè: Хид. – Баш. – в говора *шушмè* 'чешма'. – 21, 47.

Шуянцева: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Шуянцева*.

Шюл<ю>пèнска махалà = *Шюлюпеня̀ска* = *Шюлюпеня̀ска маалесѝ*: Кв. – Ком - нарича се * и само Шолпен : Шулпен маалеси и Шулпеняска ; името останало неясни за ДиК , 97; по шолпен : шолмен 'охлюв', вж. шолмен при НГ V 586 ; редуването б: п: м в балканския тюркски език на гагаузите. – 47.

Шюл<ю>пеня̀ска = *Шюлюпèнска махалà* = *Шюлюпеня̀ска маалесѝ*: Кв. – Ком. – вж.

Шюл<ю>пèнска махалà.

Шюл<ю>пеня̀ска маалесѝ = *Шюлюпèнска махалà* = *Шюлюпеня̀ска*: Кв. – Ком. – румънизирано *Шулпенска махала*; в рум.ез. наставката образува и просторечни РИ.

Шя̀рик (за куче): З. – Ан., Дой. – вж. *Шя̀рик*; с мекост *ш'и*.

Щ

Щерепèр': Ан. – Пик. ; сякаш немско? – 130, 148.

Щèрийте: РПр. – Кон. – с елизия по РПр *Щèреви(те)*; от ЛИ *Щèрьо*. – 31.

Щèфанкувити: РПр. – Ст. – видоизм. от РПр *Стèфанови(те)* по рум. антроп. модел (*Ştefan* 'Стефан'); буквално 'Стефан Велики'. – 69, 170.

Щèфан Чел Маре: Ход. – Баш. – по името на прочутия молд. войвода *Щефан Чел Маре*, считан за създател на молдовската държава. – 163.

Щундувия гиря̀н: Хид. – Пар. – (?!); с ред. и мекост *р'р*; РИ сякаш по нем. ФИ *Stuntz*, H. Bahlov, *Deutsches Namenlexikon* 507, или по *Stunde* 'час'. – 148.

Щурови: Ан. – Киш. – от Пр *Щур(ия)* (СтИл, 564).

Щусева: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Щусева*.

Ю

Юбилейна: Ход. – Плоп.

Южная: Ход. – Ком. – по рус. име на улица *Южная* 'Южна'.

Южния вятър: Вен. – Воз.

Юзур(а) 'извор(а)': ду *Гивèча*, на *Ба̀йря*. – 21, 35.

Юзур(а) ду гивèча: Хид. – Кон. – предл.; с ред.; вж. *Гивèча*. – 21.

Юзура = *Изворлу мош Васильий Грòсу*: Хид. – СарН. – вж. – 21.

Юзура на ба̀йря: Хид. – Кон. – вж.; предл. – 21.

Юзура = *Чушмята ф гурàта*: Хид. – ВП. – вж. – 21.

Юлия (за крава): З. – ВП. – по жен. ЛИ *Юлия*.

Юля (за кон, куче, крава, прасе): З. – Бес., Воз., Княз., Ст. – стегнато от *Юлия*; по месеца на раждане (юли).

Юна̀к: Ан. – Киш. – по Пр *Юна̀к(а)* (СтИл, 566). – 68, 130.

Юрдèки(ти): РПр. – Мак. – 87.

Юриефцката бразна̀: Т. – ВП. – по СелИ *Юриевка* (рум. *Jurievca*); в говора

Юриефцка(та) 'Юриевска(та)'.

Я

Ябанджй: Ан. – Баш. – по тур. уапанси 'чужденец, другоселец'. – 68, 130.

- Ябанжй*: Ан. – Бес., Киш., Ком. – вж. *Ябанджй*; с елизия на д. – 47.
- Ябланъвъй сад* = *Грушѐвъй сад* = *Сàда* = *Слѝвавъй сад* = *Пѐрсикавъй сад*: Агр. – Дой. – българиз. по рус. *ябланивый сад* ‘ябълкова градина’. – 2, 164.
- Яблачния сад*: Агр. – ВП. – българизирано рус. *яблачный сад* ‘ябълкова градина’. – 171.
- Яворовски*: Ан. – Киш. – по ЛИ *Явор* (дърво *явор*). -
- Яворски*: Ан. – Киш. – вж. *Яворовски*. – 104.
- Яврѹмови*: Ан. – Ст. – по Пр *Яврѹм(а)*, тур. *yavru-t* ‘моето дете, моята душичка’.
- Ягорлѣк* = *Егорлѣк*: Ой. – Ег. – УВ на Ой *Егорлѣк*, вж.
- Яза*: Хид. – Ан., Бъл., СарН. – по яз ‘място със завирена вода’; с чл. – 131.
- Язаджй*: Ан. – Бес., Киш. – по Пр *Язаджй(я)*: *язаджйя* ‘човек, обикновено градинар, който прави бентове за отбиване на вода’. – 115, 130, 143.
- Язажй*: Ан. – Кол. – вж. *Язаджй*; с елизия на д. – 47.
- Якимови*: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Яким*.
- Ял̀амови*: Ан. – Ст. – по Пр *Ялам̀(та)*: *ялам̀*, тур. *yalata* ‘болест по устните’ (Н. Куртев, Селищата..., 274).
- Яланжй*: Ан. – Пар. – *яланджйя* ‘лъжец’ (тур. *yalançı*) (СтИл, 569). – 47, 115, 130.
- Ялп̀гская*: Ход. – Ком. – по рус. име на *Улица Ялп̀гская*; от РечИ *Ялп̀х*, рус. *Ялпуг*.
- Ялпужѐнская байр*: Ор. – Мак. – по СелИ *Ялпужѐн(и)*, рум. *Jalpujjeni*.
- Ялпужѐнская път*: Дром. – Мак. – вж. *Ялпужѐнская байр*.
- Ялпужѐнская сѝнур*: Т. – Мак. – вж. *Ялпужѐнская байр*.
- Ялп̀ маалесй* = *Ялп̀хската махал̀*: Кв. – Ком. – по тур. *Jalpu maalesi* ‘Ялпухска(та) махала’; вж. *Ялп̀хската махал̀*.
- Ялп̀хската махал̀* = *Ялп̀ маалесй*: Кв. – Ком. – по РечИ *Ялп̀х*, рус. *Ялпуг*.
- Ямб̀гло* (гаг.): Ан. – Бес. – по СелИ *Ямбол*; с предмет на ударението. – 100, 137.
- Яна* (за куче): З. – Ком. – по жен. ЛИ *Яна*.
- Янгули*: РПр., РФИ. – Тар. – по РПр *Янгули(те)*, вероятно видоизм. от бълг. ЛИ – *Янку̀л* (с рум. антроп. суф. -ул); с озвучаване г:к и предмет на ударението. – 47, 102.
- Яневи*: Ан. – Бес., Яр.
- Яни*: Ан. – Пар. – 68, 130.
- Янѝгло* (гаг.): Ан. – Бес., Киш., Ком. – по БИ ‘син на Яни’. – 100.
- Янкови*: Ан. – Бес., Киш.
- Янови*: Ан. – Киш., Ком. – по ЛИ *Яне* < *Ян(ь)о*.
- Янчеви*: Ан. – Бес., Ст. – 112.
- Янч̀гло* (гаг.): Ан. – Ком. – по БИ ‘син на Янчо’. – 100.

Яргарà: Ой. – Яр. – по СелИ *Яргарà* (рум. *Jargara*) (вж. Т. Балкански, На пусто..., 232), вж. статията за селището. – 29, 154.

Яргаринска гурà: Дрим. – Бъл. - по СелИ *Яргарà*, вж.; с ред.

Яргаринската бразнà: Т. – Куп. – вж. *Яргаринска гурà*; с чл.

Яргаринския път': Дром. – Бъл., СарН. – вж. *Яргаринската бразнà*; с мекост *т':т*.

яргаринци: ЖитИ. – Яр. - по СелИ *Яргарà*, вж. – 14.

Яргаринцката гурà: Дрим. – СарН., Яр. – вж. *Яргаринска гурà*; в корт. говор *яргаринца(та) гурà* ‘яргаринска(та) гора’.

Ярдòски:Юрдòски: Ан. – Ст. – по ЛИ *Йòро* (СтИл, 228) от *Йордàн*, но сякаш от *Гьòро* с русифиц. мелодия (Н. Куртев, Селищата..., 274)?! – 104.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Андонов 1995: Ив. Андонов. Из спомените ми от турско време. Съединението, С., 1995.
- Андреев 2002: Ст. Андреев, Речник на селищни имена и названия на административно-териториални единици в българските земи през XV—XIX в. С, 2002.
- Андрей 1997 : Д. Андрей, Свиница и свиничанските българи. Етнос. Етнонимия. Ономастика. Просопографии. ВТ, 1997.
- Арабаджи 1974: Д. К. Арабаджи, История на с. Московей, Кишинев, 1974 (Дипл. работа в Кишиневския университет).
- Арборе1904: Z. Arbore, Dictionarul geografic al Basarabiei, Bucureşti, 1904.
- Аствацатуров 2006: Г. Аствацатуров, Болгары – 200 лет в Парканах. Часть первая, Бендеры, 2006.
- Аствацатуров 1996: Г. Аствацатуров, Очерки истории села Парканы. Часть вторая, Кишинев, 1996.
- Атанасов 1995: В. Атанасов, Кортен: 165 изживени страници. — Роден край,бр. 47, 18. XL. 1995.
- Атанасов 1941: П. Атанасов, Българите в Приазовието. —В: Просвета, год. VII, кн.4, 1941-1942, с. 389-408.
- Атанасов 1942: П. Атанасов, Българите в Крим. — В: Отец Паисий. № 2-3. 1942, с. 75-82.
- Атаниязов 1988: С.Атаниязов,Словарь туркменских этнонимов Ашхабад.
- Балкански 1982: Т.Балкански, Имената на Ивайло.-Бълг. език, кн.4, 1982, с. 344-349.

- Балкански 1985: Т. Балкански. Един неописан топонимообразователен тип. - Език и литература, 1985, кн. 3, с. 102.
- Балкански 1988: Т. Балкански, Замечания, касаещи някои български этнографически названия. — Балканско езиковедие, кн 3-4, 1988, с. 166-173.
- Балкански 1991: Т. Балкански, Из българската антропонимия в СССР. — Български език, кн 4, 1991, с. 346-349.
- Балкански 1996: Т. Балкански. С българско име и с българска кръв. ВТ. Балкански 1996 а: Т. Балкански, Българите в Румъния. Етнос. Език. Етнонимия. Ономастика. — Докт. дис, С, 1996.
- Балкански 1996 б: Т. Балкански, Трансилванските българи. ВТ, 1996. Балкански 2004: Т. Балкански, В българската Бесарабия. — в. Метафора, бр.3, октомври-ноември 2004.
- Балкански 2005: Т. Балкански, Пазарджик и Пазарджишко в светлината на езиковата археология. ВТ, 2005.
- Балкански 2005 а: Т. Балкански, Кавказките българи. ВТ. 2005.
- Балкански 2005 б: Т. Балкански, Българският цар Ивайло в светлината на езиковата археология, В. Търново. 2005.
- Балкански 2009: Т. Балкански, На пусто пладнe, Велико Търново, 2009.
- Балкански 2010 : Т. Балкански, Българите и българското от другата страна на Дунав (Влашко, Молдова, Трансилвания и Банат) в светлината на езиковата археология. Етнос. Език. Етнонимия. Ономастика. Просопографии, Велико Търново, 2010.
- Балкански, Кондов : Т. Балкански, В. Кондов, Българските етноразличителни оними знаци в разказа на Иван Вазов "Со-ломоновският цирк". — В: Родна реч. С, под печат.
- Балкански, Кондов 2010: Т. Балкански, В. Кондов. „В степите пустинни на Буджака”. Пушкин, българите и българското в Бесарабия. Езикова археологическа прочит, Велико Търново, 2010.
- Балкански, Кондов 2012: Т. Балкански, В. Кондов. Бесарабски бележник, Велико Търново, 2012.
- Балкански, Парзулова 1996: Т. Балкански, М. Парзулова. Задкарпатските българи, ВТ, 1996. с. 275.
- Барбаров 1991: Г. Барбаров, Празник в Колибабовка. – в. „Родно слово”, Кишинев, бр. 63 (126), август 1991.
- Баскаков 1940: Н. А. Баскаков, Ногайский язык и его диалекты. 1. Грамматика, текст и словарь. М, 1940.
- Баскаков 1964: Н.А.Баскаков, Родоплеменне названия кыпчаков в топонимии Южной Молдавии. —Топонимика Востока, М..

- Баскаков 1973: Н. А. Баскаков, Грамматика ногайского языка, ч.], Черкеск, 1973.
- Баскаков 1979: Н. А. Баскаков, Русские фамилии тюркского происхождения. М., 1979.
- Бауер 1783: Ф.Г. Бауер, Молдовското и Влашкото княжество по време на Руско-турската война от 1769-1771 г., размер 2 X 2 м, на немски език, изд. за пръв път в Амстердам, 1783 г. (копие в Държавния исторически музей на Р Молдова, Кишинев).
- БЕР: Вл. Георгиев и др.. Български етимологичен речник, т. 1 - 6. С., 1971—2002.
- Бернштейн 1958: С.Б.Бернштейн и др., Атлас болгарских говоров в СССР, М., 1958.
- Бернштейн 1986: С. Б. Бернштейн, Основни етапи переселения болгар в Россию в XVIII-XIX веках. В: Советское славяноведение, № 1, М, 1980, с. 42-59.
- Бесарабските 1996: Бесарабските българи за себе си. С, 1996.
- Боев 1965: Е. Боев, За предтурското тюркско влияние в българския език — още няколко прабългарски думи. — Български език, кн.1, 1965, с. 3-17.
- Бурмов 1936: Ал. Бурмов, Българите в Приазовието — В: Отец Паисий, 9, 1936, №3, с. 97-104.
- Бушаков 2003: В. Бушаков, Лексичний склад історичної топонімії Криму. Київ, 2003.
- Веселовский 1974: С. Веселовский, Ономастикон, М., 1974.
- Войникова: А. Войникова, Ономастичният текст в българските селища на Ю. Буджак. — В: Сборник в чест на акад. Иван Дуриданов (под печат).
- Войникова 2008: А. Войникова, Селищата с българско население в Югозападния Буджак. Ономастика. Етнонимия. Группонимия, Велико Търново, 2008.
- Географски 1980: Географски речник на България. С, 1980.
- Героу 1975-1978: Н. Героу, Речник на българския език, т. 1-6, С, 1975-1978.
- Главны статистический комитет новороссийского края. - Гос. архив Одесской области (ГАОО), ф. 3, Оп. 1. Ед. хр. 24.
- Горов: Горов, Индже войвода.
- Грек, Червенков 1993: Ив. Грек, Н. Червенков, Българите от Украйна и Молдова. Минало и настояще, С, 1993.
- Гургуров 1986: Д. Гургуров, Как Кирютня стала Кирютней. — в. „Знамя” (Ч. Лунга, Р Молдова), 26. 08. 1986.
- Гургуров 1998: Д. Гургуров, Гагаузы – потомки тюрков – огузов им славяно-болгар?, Киш. 1998.
- Гургуров: Д. Гургуров, Етнографические и другие данные о происхождении гагаузов, Киш., без дата.
- Гургуров: Д. Гургуров, Истина о происхождении гагаузов, Киш 2008.

- Делирадев 1953: П. Делирадев, Принос към историческата география на Тракия, Пловдив, т. 1,2, 1953.
- ДЕМ 1989: Дикционарул енциклопедик молдовенеск, Кишинзу, 1989.
- Державин 1914: Н. Державин, Болгарские колонии в России (Таври-чесская, Херсонская и Бессарабская губерния). Материаль! по славянской этнографии. — В: СБНУ, кн. XXIX. 1914.
- Дериволков 2001: Н. Дериволков, Тараклийские болгарыг Фамильные имена. — в. „Свет” (Тараклия), бр. 26-27, от 9.X. 2001.
- Дешева 2000: Ст. Дешева, В Кортен правят много за бесарабските българи, държавата нехае. — в. Македония, бр.36,4. 10. 2000.
- ДСБ 1923: Dictionarul statistic al Basarabiei, Bucuresti, 1923.
- ДЕРДСР 1981: Dictionarul elementelor romanesti din documentelor slavo-romane, 1374-1600, Bucuresti, 1981.
- ДСАБ: Вж. Dictionarul statistic al Basarabiei, Bucuresti, 1923.
- Димитров 1930: Д. Димитров, Из Бессарабии в Таврии: — В: Язшк и литература, т. VI, Л., 1930.
- Димитров 1931: Д. Димитров, Болгарское переселение в Украину и Крым.— В: Сб. работ студентов-вмдвиженцов, аспиран-тов и научнmx работников, Л., 1931.
- Димитрова 2003: Ан. Димитрова, Моя Тукания.-В: Дружба (Болград). 16.01.2003.
- Добрев : Ст. Добрев, Хърсово.
- Драганов 1911: П. Драганов, Besarabiana, Киш., 1911.
- Драганова 2001: М. Драганова, Степен на владеене на български език от 6-7 годишни деца на молдовските българи. — В: Начално образование, кн.5-6. 2001, с. 46-52.
- Дрон 1992: И.В.Дрон, Гагаузские географические названия, Киш., 1992.
- Дрон 1995: И. В. Дрон, К этимологии ряда топонимов тюркского происхождения. Кишинев, 1995.
- Дрон 1997: И. В. Дрон. К вопросу об исследовании образования и перенесения топонимов задунайскими переселенцами из Болгарии в XIX в. — Вопросы истории и культуры болгар Молдовы и Украины, Кишинев, 1997, с. 109-114.
- Дрон 1999: И. Дрон, Хронологизация и происхождение наименования Кирсова. — В: Българска Бесарабия, выш. 1, Болград, 1999.
- Дрон 2001:1. Dron, Gagauz geografîya tenninnayini lafli, Chisjnau, 2001.
- Дрон, Курогло 1989: И. В. Дрон, С. С. Курогло, Современная гагаузская топонимия, Кишинев, 1989.

- Дундаров, Пелин 2005: Ив. Дундаров, В. Пелин, Грамотите на молдовските князе, Сливен, 2005.
- Дякович 1918: В. Дякович, Българска Бесарабия, С, 1918.
- Дякович 1930: В. Дякович, Българите в Бесарабия. Кратък исторически очерк. С, 1930.
- Емл. рег.: Емлячен регистър I партидна книга (от началото на XX в.) при кметството на с. Кирютня (Кортен), Молдова.
- ЕБ: Енциклопедия България, т. 5, С, 1986.
- Еремия 1970: А. Еремия, Нуме де локалитзць, Кишинзу, 1970.
- Еремия 1974: А. Еремия, Нуме де локалитзць Молдова, Кишинзу, 1974.
- Еремия 1990: А.И.Еремия, Географическите названия разказват, Кишинев, 1990.
- Еремия, Косничану 1974: А.И.Еремия и М.Косничану, Нуме де персоане, Кишинев, 1974.
- Еремия, Лунгу 1984: А. И. Еремия и М. С. Лунгу, Молдавска ономастика 1924— 1984, Кишинев, 1984.
- ЕСМ 1972: Енциклопедия Советикз Молдовеняскз, Кишинев, 1972.
- Заимов 1967: И. Заимов, Заселване на българските славяни на Балканския полуостров. Проучване на жителските имена в българската топонимия, С, 1967.
- Заимов 1988: И. Заимов, Български именник, С, 1988.
- Иванов 1989: П. Иванов, Загледана във водите. – в. „Родно слово”, Кишинев, бр. 3 (14), 1989.
- Иванова, Радева 1985: Н. Иванова, П. Радева, От А до Я. Имената на българите. С, 1985.
- Илчев 1963: Ст.Илчев, За хубави български имена на децата ни, С., 1963.
- Илчев 1968: Ст. Илчев, Български именник. — В: Приложение към сп. Младеж, бр. 2-3, 1968.
- Илчев 1969: Ст. Илчев, Речник на личните и фамилните имена у българите, С, БАН, 1969.
- Йордан 1963: I. Iordan, Toponimia romaneasca, Bucuresti. 1963.
- Йордан 1983: I. Iordan, Dictionar al numelor de familie romanesti, Bucuresti.
- Йонеску 1993: Christian Ionescu, Mică enciklopedie onomastică, Chişinău, 1993.
- Кайряк 2002: П. Кайряк, Родословне древа Тараклии, т. I, Кишинев, 1999. т.П, Кишинев, 2002.
- Калмъжова 1963: С. Калмъжова, Ногайско-русский словарь, М., 1963.
- Кара 1999: Н. В. Кара, Из истории антропонимии бессарабских болгар середины XIX в. — История и культура болгар и гага-узов Молдовы и Украины¹, Кишинев, 1999, с. 239-245.

- Ковалов 1999: А. Ковалов, Календарни празници и обичаи в гр. Твърдица, България, и в с. Твърдица, Молдова.— В: История и култура болгар и гагаузов Молдовъ! и Украинм, Кишинев, 1999, с.190-201.
- Ковалов 2004: А. Ковалов, Терминология календарной обрядности в с. Кортен (България) и в с. Кортен (Молдова). — В: Българите в Северното Причерноморие, т. 8, ВТ, 2004, с.81 -100.
- Ковачев 1987: Н. Ковачев, Българска ономастика, С, 1987.
- Койчев 1997: Н. Койчев, История на Нова Загора и Новозагорско през вековете. Ст. Загора, 1997.
- Койчубаев 1974: Е. Койчубаев, Краткий толковъш словарь топонимов Казахстана, Алма-Ата, 1974.
- Коледаров, Мичев 1973: П. Коледаров, Н. Мичев, Промените в имената и статута на селищата в България, С, 1973.
- Кондов 1981: В. Кондов. Есть такое село. — в. „Молодежь Молдавии”, 2. 04. 1981 (за с. Кортен, Молдова).
- Кондов 1989: В. Кондов, Защо Кортен е Кирютня. — в. „Родно слово”, Кишинев, бр. 7(18), 2. 04. 1989.
- Кондов 1993: В. Кондов, Кортенският говор в Бесарабия. Кандидатска дисертация (защитена на 10 юни 1993 г. в Института за български език в София).
- Кондов 2003: В. Кондов, Помагало по българска фонетика за българите в Молдова и Украйна, Пазарджик, 2003.
- Кондов 2004: В. Кондов, Към въпроса за акавизма на българите в Бесарабия. — В: Българите в Сев.Причерноморие, т.8, ВТ., 2004.
- Кондов 2005: В. Кондов, Кортенските колонии в Бесарабия. Ономастика. Език. В. Търново, 2005.
- Кондов 2011: В. Кондов, Библиография (1981-2011), Комрат, 2011.
- Константинов 1948: Д. Константинов, Жеравна в миналото и до днешно време (историко-битов преглед). С, 1948.
- Константинов-Жеравнин 1991: К. Д. Константинов-Жеравнин, Котлен-ци и жеравненци в Украйна и Бесарабия. — В: „Родно слово”, бр. 68, август 1991.
- Константинова 2000: Ц. Константинова, Топонимията на Казанлъшко. Дисертация.
- Кула 2004: Ол. Кула, Забравените села на Бесарабия. – Алманах „Родолубец”, бр. 6, С., 2004.
- Куртев : Н.Куртев, Ономастичният текст на с. Валя Пержей, Тараклийски район на Молдова. — Сборник в чест на акад. Иван Дуриданов (под печат).

- Куртев 1999: Н. Куртев и др., Валя Пержей, Сливен, 1999.
- Куртев 2006: Н. Куртев, Селищата с българско население в Северозападния Буджак. Ономастика. Етнонимия. Группонимия, Велико Търново, 2006.
- Куртев и Кондов: Н. Куртев и В. Кондов, Зоонимия на бесарабските българи в Южна Молдова (под печат).
- Лезина, Суперанская 1984: И. Н. Лезина, А. В. Суперанская, Об этнонимов Кръша. Тюркская ономастика, Алма-Ата, 1984, с.77-89.
- Лезина, Суперанская 1994: И.Н.Лезина, А.В.Суперанская, Ономастика.
- Словарь-справочник тюркских родоплеменных названий, М., 1994.
- Лингвистически 1990: Лингвистически знциклопедически словарь. М., 1990:
- Лозанов 1992-1: П. Лозанов, Жеравненски летописи за преселването. — в. "Родно слово", Кишинев, бр. 11—12, април 1992.
- Лозанов 1992-2: П. Лозанов, Кортен. — в. "Родно слово", Кишинев, бр. 49—50. август 1992.
- Лозанов 1992-4: П. Лозанов, Московей. — в. "Родно слово", Кишинев, бр. 67—72. 14.10. 1992.
- Localitatile: Localitatile Republicii Moldova. Vol. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (1999-2006).
- Маликов 1992: Я. Маликов, Циганско-български речник, С, 1992.
- Малешкова 1998: А. Малешкова и др., Валя Пержей, Кишинев, 1998.
- Манолова 2002: Св. Манолова, Личните и фамилните имена на родените в с. Кайраклия от 1995 до 2000 г. Курсова работа в Комратския държавен университет, Р Молдова, Комрат, 2002.
- Маринов 1988: В. Маринов, На гости у бесарабските българи, С, 1988. Мещерюк 1950:
- Маринов 2007: Д. Маринов, Село Викторовка (история, бит и култура), Кишинев, 2007.
- Маринов 2007: Д. Маринов: Функционирането на българския език и литература в контекста на езиковата ситуация в Кантемирски район (доклад по научен проблем), Седма международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2007г., стр. 20 и сл.
- Маринов, 2008: Д. Маринов, За някои антропонимни модели и типове в имената на българите от Кантемирски район, Р. Молдова (доклад по научен проблем), Осма международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2008 г. стр. 22 и сл.
- Маринов, 2009: Д. Маринов, Особенности на българските фамилни имена в Леовски район на Р. Молдова (доклад по научен проблем), Девета международна научна

конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2009г., стр. 32 и сл.

Маринов, 2009: Д. Маринов, За топонимията на българските селища в Кантемирски район, Р. Молдова, Приятели за науката. Сборник в чест на проф. д.ф.н. Тодор Балкански по случай неговата 65-годишнина, Велико Търново, 2009 г. стр.236-240.

Маринов, 2010: Д. Маринов, Българската топонимия в Бесарабски район на Р. Молдова (доклад по научен проблем), Десета международна научна конференция в Комратски държавен университет, Комрат, Р. Молдова, 2010г.(стр. 35 и сл.).

Маринов, 2010: Д. Маринов, Ономастика на българските селища в северната част на Молдовския Буджак (доклад по научен проблем), Десета Национална конференция с международно участие „Хуманизъм и прагматизъм в образованието на XXI в., Варна, 2010 г.

Маринов, 2008: Д. Маринов, Българите от Северния Буджак в езиковоархеологическо осветление (доклад по научен проблем). Сборник с материали от международната научна конференция „Езикът и културата в съвременния свят” – Университет „Проф. д-р Асен Златаров” Бургас, Велико Търново, 2012, стр. 300-303.

Матковски 2001: Матковски, Македонскиот полк во Украина, Скопије, 1985.

Мещерюк 1965: И. Мещерюк, Переселение болгар в Южную Бессарабию 1828— 1834 гг., Кишинев, 1965.

Мизов 1987: Н. Мизов, Тайната на личното име, С, 1987.

Миков 1943: В. Миков, Произход и значение на имената на нашите градове, села, реки, планини и места, С, 1943.

Миланов 2004: Ал. Миланов, Реанимация след амнезия. — В: Родно слово, бр. 4, 2004.

Милетич 1902: Л. Милетич, Старото българско население в Североизточна България, С, 1902.

Милчев 1999: Вл. Милчев: Волдімір Мільчев, Материали до історії болгарського населення України XVIII століття, Запорожжє, 1999.

Милчев 2001: В. Мільчев, Болгарські переселенці на півдні України (1724-1800 рр), Київ, 2001.

Мирков 2006: Р. Мирков, Кървавата бразда на Добруджа, Варна, 2006.

Митителу 2009: I. Mitilelu, Leova fail de istorie (1940-1990), Chişinău, 2009.

Митев, Червенков 1996: П.-Е. Митев, Н. Червенков, Бесарабските българи за себе, С, 1996.

Михайлова 1984: Д.Михайлова, Местните имена в Михайловградско, С. , 1984.

Михайлова 1986: Д. Михайлова, Местните имена в Берковско, С. 1986.

- Мичев 1980: Н. Мичев и др., Географски речник на България, С, 1980.
- Младенов 1938: Ст. Младенов, Испериховият военен стан в Южна Бесарабия, С, 1938.
- Младенов 1965: М. Младенов, Названия и прозвища на групи българско население. - В: ИИБЕ, т. 12, 1965, с. 199-222.
- Младенов 2000: М. Младенов, Език, бит и култура на българите в Молдова, Украйна и Русия,- В: Бълг. реч, кн.1-2, 2000, с. 43-46.
- Москов 1981: М. Москов, Българо-тюркски езикови контакти (Езикови остатъци, състояние, проблеми. — В: Съпоставително езикознание, кн. 3-5, 1981. с.80-102.
- Мурзаев 1984: З.Мурзаев, Словарь народных географических терминов, М., 1984.
- Неделчев 1998: Н.Неделчев, Бесарабските българи в Тараклия, ВТ, 1998.
- Неделчев 1998 а: Н. Неделчев, За макротопонимите Бесарабия и Буджак. — В: Български глас (Тараклия), бр. 20, 1998.
- Неделчев 2008: Н. Неделчев, Език свещен, Велико Търново, 2008.
- Нейков 1985: Б. Нейков, Факийско предание. Сборник от народния живот. С, 1985.
- Никонов 1966: В. Никонов, Краткий топонимический словарь, М, 1966.
- Новаков 1966: С. З. Новаков, Степной родник, Кишинев, 1966.
- Новаков 1991: С. Новаков, Български селища в Молдова. — в. „Родно слово”, Кишинев, бр. 98-99, 1991.
- Новаков 2010: С. Новаков, Болгарская общность в Молдове и Украине (XIX –XX вв.), Кишинев, 2010.
- Новаков, Гургуров 1995: С. З. Новаков, Н. Н. Гургуров, Страници истории села Кортен (1830 -1995), Кишинев, 1995.
- Новаков, Гургуров 2009: С. З. Новаков, Н. Н. Гургуров, Село Кортен. Времена и судьбы, Кишинев, 2009.
- Новаков, Червенков 1980: С. З. Новаков, Н. Н. Червенков, Прошлое и настоящее села Кирютня. Кишинев, 1980.
- НРС 1963: Ногайско-русский словарь, М, 1963.
- Обратен: Обратен речник на съвременния български език, С, 1975.
- Орманджинян 2000: Аг.Орманджинян, Арменски именник, Пд, 2000.
- Павлова 2005: Н. Павлова, Топонимията на Чирпанско. С, 2005.
- Парашкевов 1987: Б. Парашкевов, Етимологически дублети в българския език, С, 1987.
- Парзулова 2006: М. Парзулова, Село Нова Ивановка (Одеска област) в светлината на езиковата археология, Одеса, 2006.
- Паскалева 1991: С. Паскалова, Кога и как е основана Твърдица. — В: Родно слово, бр. 81-82, 1991.

- Пасков 2011: Ив. Пасков, Колибабовка. Болгарское село на севере Буджака, Кишинев, 2011.
- Пейкова 1991: Е. Пейкова, Първо кортенско име. — в. „Родно слово”, бр. 67 (130), август 1991.
- Пейкова 1996: Е. Пейкова, Спомен за българския край. — Бесарабските българи за себе си”. С, 1996.
- Перонков 1999: П. Перонков, Кайракия пее и се смее, Кагул, 1999.
- Петкова 1996: Ю. Петкова, Характеристика на собствените имена от с. Кортен (Новозагорско), включени в османски документи.— Състояние и проблеми на българската ономастика, В.Търново, 1994, с. 53—67.
- Пешев 1991: П. Пешев, Една малка искрица. – в. „Родно слово”, Кишинев, бр. 6-7 (70-71), 1991.
- Писмо 2000: Писмо на Ина Бодлева (учителка по български език) до В. Кондов от 4. 02. 2000.
- Поглубко, Забунов 1980: К. Поглубко, И. Забунов, Обновленная Твардица, Кишинев, 1980.
- Попаз 1994: Н. Попаз, Первомайск. Историческо минало на моето родно село. Основаване. Родов корен на селото ми. Миграционни процеси в миналото и сега. Причини. Исторически песни в спомените на възрастните хора – Курсова работа по български фолклор, Комратски държавен университет, Комрат, 1994.
- Попеску 1980: R. Popescu, Graiul gorjenilor de linga munte, Craiova, 1980.
- Попов 1987: И. И. Попов, Музеи пригласяют, Кишинев, 1987, с. 142-150 (за музея в с. Кортен, Молдова).
- Пощаренку, Демерджи 2004: D. Poștarencu, Il. Demerji, Istoria satului Bașcalia, Chișinău, 2004.
- Препелица 1989: К. Препелица, Московей — Прошлое, настоящее, будущее. — В: Красный октябрь (Кагул), 18. XL 1989.
- Райляну 2007: V. Răileanu, Toponimia Transnistriei: restabilirea fondului onimic românesc, componența lexicală, structura derivațională. Teza de doctor în filologie, Chișinău, 2007.
- РНС 1956: Русско-ногайский словарь, М., 1956.
- РРОДДЛ: Речник на редки, остарели и диалектни думи в литературата ни от XIX и XX век, С., 1974.
- Саръу 1992: Gh. Sarau, Mic dictionar rus-roman, București, 1992.
- Сербинов 1991: Ст. Сербинов, Фактите свидетелствуват и обвиняват.

- Сербинов 1992: Ст. Сербинов, Гласове от сибирския джендем. — В: Български глас, юли 1992.
- Сергиевский 1946: М. В. Сергиевский, Топонимия Бессарабии и ее свидетельства о процесее заселения территории. — Известия АН СССР, Отдел литературы и языка, № 4, 1946.
- Середа 2002: Ал. Середа, Наследие Ф. П. Де-Волана. Из истории порта, города, края, Одесса 2002.
- Симеонов 2004: Ив. Симеонов, Българите от село Паркан. – Алманах „Родолубец”, бр. 6, С., 2004.
- Скальковский 1846: А. Скальковский, Болгарские колонии в Бессарабии и Новороссийском крае, Одесса, 1846.
- Скальковский 1847: Г.А.Скальковский, Объяснение случаев от коих каждая колония получила свое наименование и что онне значат на татарском, турецком и молдавском язъгкахъ, 1847.
- СМБД: Статъи и материали по българской диалектологии, вnp. 2— 10, М., 1953— 1960.
- Славов 2003: Иван Славов, Етимология на селищните имена в Ямболския край, Ямбол, 2003.
- Сов. Молдавия 1982: Советская Молдавия. Краткая знциклопедия, Кишинев, 1981.
- Список 1993: Список абонатов Тараклийской городской и внутренней телефонной сети, Тараклия, 1993.
- Список 1989: Список абонентов Кантемирской поселковой и районной телефонной сети, Кантемир, 1989.
- Список 1977: Список абонентов Кишиневской телефонной сети индивидуального пользования, Кишинев, 1977.
- Список 1989: Список абонентов телефонной сети Комратского района, Кишинев, 1989.
- Список 1988: Список абонентов телефонной сети Леовского района Молдавской ССР, Леово, 1988.
- Телефонной справочник 1989: Телефонной справочник Слободзейского района, Слободзея, 1989.
- Станковска 1992: Л. Станковска, Речник на личните иминџа кај Македонците, Ск., 1992.
- Станчев 1989: М. Станчев, Из историята на българските преселници в Русия, С, 1989.
- Степанюк 2005: V. Stepaniuc, Statalitatea poporului moldovenesc, Chişinău, 2005.
- Стойков 1958: Ст. Стойков, Говор с. Твърдица (НРБ) и с. Твардица (МССР). — В: СМБД, вџт. 8, М, 1958, с.58.

- Стойнов 1990 : Г. Стойнов, Кирсово. 180 лет Башкуу в прошлом и настоящем. Кишинев, 1990.
- Сюткина 2002: Ол. Сюткина, Диалект на село Тараклийка – Курсова работа по българска диалектология, Комратски държавен университет, Комрат, 2002.
- Табанов 1965: Н. Табанов и др., Кортен в миналото и днес, С, 1965.
- Титоров 1903: Й. Титоров, Българите в Бесарабия, С, 1903, с. 77.
- Тодоров 1989: Н. Тодоров, Езикът на буджакските българи. — В : Родна реч, бр. 5, 1989, с. 12-14.
- Тодоров 1992: Н. Тодоров, Откъде са дошли българите във Валя Пержей. — В : Родно слово, бр. 13-14, 1992.
- Тодоров 1993: Н.Тодоров, синхронное описание звукового облика подбалканското говора с. Валя Пержей Чадър-Лунгского района Молдовы - В Проблемы языка, истории и культуры болгарской диаспоры в Молдове и на Украине, Кишинев, 1993.
- Топалова 1996: Св. Топалова, Чийшийските говори в Бесарабия . — В: Българите в Сев. Причерноморие, т. V, ВТ, 1996, с. 375-382.
- Топузлу 1980: Т.Топузлу, Есть такое село - Кирютня.- в."Вечернь!Й Кишинев", 1980 (за книгата на С. З. Новаков и Н.Н. Червенков, Прошлое и настоящее села Кирютня, Кишинев. 1980).
- Трайков 1946: В. Трайков, Населените места в Тракия и Македония под гръцка власт, С, 1946.
- Трофаиль и Цопа 2000: V. Trofailla și T. Tora, Ciobalaccia, Chisinau, 2000.
- Хабичев 1982: М.А.Хабичев. К гидронимике Карачая и Балкарии. Нальчик. 1982.
- Цанков 1996: К. Цанков, Името Абдулах в историята на българската именна система. — В: Ономастично и етнолингвистично пространство на езика, т. II, С, 1996, с. 95 и сл.
- Чебанова 2003: В. Чебанова, Личните и фамилните имена на родените в с. Кайраклия от 1991 до 1995 г. Курсова работа в Комратския държавен университет, Р Молдова, Комрат, 2003.
- Чебанова 2004: Н. Чебанова, Страници истории города Басарабяска, Кишинев, 2004.
- Чеботарь 1983: П.А.Чеботарь, Откуда та, название. — в. „Знамя” (Ч. Лунга), 3.12.1983 (за имената Кирютня и Кортен).
- Чеботарь 1984: П.А.Чеботарь, Рассказывает топонимика. — В: „Свет” (Тараклия), 28. 07. 1984.
- Чеботарь 1990: П.А.Чеботарь, Что воскликнул турецкий паша, Кишинев, 1990.
- Чеботарь 1992: П. А. Чеботарь, Заметки о буджакской топонимии. — материалы и исследования по археологии и этнографии Молдова, Кишинев, 1992, с. 216-227.

Чешко 1950: Е. В. Чешко, Отчет о диалектологической поездке в болгарское село Тараклино Молдавской ССР и село Табаки Измаильской области УССР. —УЗИС (Ученне записки Института славяноведения), т. 1, М., 1949.

Чийшия 2003: Чийшия : очерки истории и этнографии болгарского села Городное в Бессарабии. Одесса, 2003.

Шабашов 2002: Ан. Шабашов, Гагаузы, Одесса, 2002.

Шабашов 2006: Ан. Шабашов, Валя Пержей. – в. „Роден край”, Одеса, бр. 32, 2006, стр. 4.

Шабашов 2009: Ан. Шабашов, Болгарские и гагаузские поселения Украины и Молдовы. – в. „Роден край”, Одеса, бр. 38, 2009, стр. 4.

Шкалич 1979: Ab. Skaljic, Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku. Sarajevo, 1979., с. 282.

Юбилеен сборник. Българското село, С., 1930.

ВЪВЕДЕНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Аг — агороним

Агр — агророним

Ан — антропоним

ар.-тур. – арабско-турски

Астр — строним

БА — българска антропонимия

бес. - бесарабски

БИ — бащино име

библ. – библиско

БТ — българска топонимия

букв. - буквално

бълг. — български

българиз. –

българизирано

Вен — вентоним

вер. — вероятно

вл. — влашки

гаг. — гагаузко

Гал — галаним

Гел — гелоним

Гсф — гефуроним

Груп — групоним

ДИ — друго име

диал.- диалектно

Дир - дирекционим

Дром — дромоним

Дрим — дримоним

ДФ — друга форма

Е — етноним

Евр. - еврейско

Ег — етнографоним

Екл — еклезионим

Екстр.-екстралингв.
бележка

Еор — еортоним

етим. – етимология

ЖитИ — жителско
име

жит. - жителски

ЖЛИ — женско

лично име

З — зооним

Каст — кастелоним

Кв — кварталоним

Кин — киноним

Ком — комоним

кум. - куманско

ЛИ — лично име

Лим — лимоним

Линг — ливгоним

М – мемоароним

МБТ — молдовска

българска топонимия

МИ — местностно
име

Мим — мимоним

мн. — множествен

молд. — молдовски

Мон — монументоним

нар. - народна

Некр — некроним
нем. — немски
НИ — народно име
ног. — ногайски
обеззв. - обезвучаване
Ой — ойконим
Ойд — ойкодомоним
ок. — окончание
Ор — ороним
ост. — остаряло
пер.-тур.- персийско-
турски
под. - подобни
Пот — потапоним
Пр — прозвище
предл. — предложно
прен. — преносно
значение
прил. — прил. име
ред. - редуция

РечИ — речно име
РИ — родово име
РПр — родово
прозвище
рум. — румънски
рус. — руски
РФИ — родово
фамилно име
СелИ — селищно име
ст. — статия
стар. - старинно
Стил — Стефан
Илчсв
суф. - суфикс
Т — топоним
тат. — татарски
Тук — тука ни
тур. — турски
тюрк. — тюркски

УВ — успореден
вариант
УИ — успоредно име
укр. — украински
умал. — умалително
Ур — урбаноним
УВ — успореден
вариант
укр. - украински
УФ — успоредна
форма
ФИ — фамилно име
Фонт — фонтоним
Хар - характероним
Ход — ходоним
Хор — Хороним
Хрем — хремагоним
Хидр — хидроним
Хип — хипоним
Хрон — хрононим

АБРЕВИАТУРНИ ОЗНАЧЕНИЯ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ СЕЛИЩА

1. Александровка : Ал
2. Антоновка : Ан
3. Башкалия : Баш
4. Беляковка : Бел
5. Бесараб(яс)ка : Бес
6. Булатовка : Бт
7. Булгарея : Бул
8. Булгарка : Бк
9. Българийка : Бъл
10. Вали Пержа (Валя Пержей) : ВП
11. Вознесен(и) : Воз
12. Готещ(и) : Гот
13. Дойна : Дой
14. Егорлък : Ег
15. Исерлий : Ис
16. Казанджик : Каз
17. Капказа : Кап
18. Каюн бунар : Каюн
19. Кишинев : Киш
20. Князевка : Княз
21. Колибабовка : Кол
22. Комрат : Ком
23. Константиновка : Кон
24. Кошница : Кош

25. Купаран : Куп
26. Максимен(и) : Мак
27. Нови(я) Томай : НТом
28. Паркан(и) : Пар
29. Первомайск : Пер
30. Пикус : Пик
31. Плавне : Пл
32. Плоп(и) : Плоп
33. Сарата Ноуа : СарН
34. Стояновка : Ст
35. Сърби : Ср
36. Тараклий (Тараклия) : Тар
37. Ташлък : Таш
38. Троица : Тц
39. Троян : Тр
40. Хомутяновка : Хом
41. Яргара : Я

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	2
Глава I	
Селища. История. Ономастични системи.....	6
Александровка.....	6
Антоновка.....	10
Башкалия.....	13
Беляковка.....	16
Бесараб(яс)ка.....	17
Булатовка.....	22
Булгарея.....	30
Булгарка.....	41
Българийка.....	42
Вали Пержа (Валя Пержей).....	44
Вознесен(и).....	49
Готещ(и).....	51
Дойна.....	54
Егорлък.....	58
Исерлий.....	59
Казанджик.....	64
Капказа.....	65
Каюн бунар.....	67
Кишинев.....	68
Князевка.....	71
Колибабовка.....	74
Комрат.....	77
	351

Константиновка.....	88
Кошница.....	92
Купаран.....	93
Максимен(и).....	95
Нови(я) Томай.....	98
Паркан(и).....	102
Первомайск.....	116
Пикус.....	119
Плавне.....	121
Плоп(и).....	122
Сарата Ноуа.....	125
Стойановка.....	127
Сърби.....	137
Тараклий (Тараклия).....	138
Ташлък.....	140
Троица.....	141
Троян.....	143
Хомутяновка.....	146
Яргара.....	148

Глава II

Разбор на имената..... 153

§1. Агоронимите. §2. Агронимите. §3. Антропонимите. §4. Астронимите. §5. Вентонимите. §6. Гефуронимия. §7. Групонимите. §8. Дирекционимите. §9. Дримонимията. §10. Дромонимите. §11. Еклезионими. §12. Етнонимите. §13. Зоонимите. §14. Катойконимията. §15. Кварталонимия. §16. Лингвонимия. Образци за състоянието на българския език. Мемориални имена. §17. Некронимия. §18. Ойкодомонимията (ктиронимията). §19. Оронимия. §20. Топонимите. §21. Хидронимите. §22. Ходонимия. §23. Хоронимия. §24. Хрононимите.

Лингвистичен анализ..... 169

Фонетични особености..... 169

§25. Акане. §26. Асимилация. §27. Дейотация. §28. Делабиализация. §29. Деформативи. §30. Екане. §31. Елизии. §32. Изпадане на гласното начало. §33. Йотация. §34. Контаминации. §35. Лабиализация. §36. Метатези. §37. Окане. §38. Палатализации. §39. Поведение на гласните. §40. Протеза. §41. Раздалечаване. §42. Редукцията. §43. Стягане

(Синкогия). §44. Ударение. §45. Хармонизиране на гласните в балканския турски език на българите гагаузи. §46. Якане. §47. Редувания.

Граматични особености.....173

§48. Членуване. §49. Събирателни имена. §50. Причастия. §51. Падежни форми. §52. Разколебан род.

Имеобразуване.....174

§53. Наставки. §54. Аналози по модела на композити с прил., тип „Меча дупка”. §55. Вторични имена. §56. Декомпозиции. §57. Изафети. §58. Калки. §59. Липса на наставка – ски при РФИ<СелИ. §60. Отеклезионимни имена. §61. Откатойконимни имена. §62. Полукалки. §63. С пред и следиме. §64. Умалителни имена. §65. С числителни. §66. Народно етимологични сближения (осмисляния). §67. Предложни имена.

Езикови свидетелства за.....177

Антропонимните типове.....177

§68. – тип „Иван” ‘Иванов’. §69. – тип „Иванко<в>”. §70. – тип „Ак баш”. §71. – тип „Баба Иван”. §72. – тип „Бекир<ов>”. §73. – тип „Бургазли<ев>”. §74. – тип „Бургазлиеца”. §75. – тип „Вани–Стояновите”. §76. – тип „Ванюв–Стояновите”. §77. – тип „Дядо Иван”. §78. – тип „Иванаки”. §79. – тип „Иванек”. §80. – тип „Иванел”:”Иваней”. §81. – тип „Иванени”:”Иваненци”. §82. – тип „Иваненко”. §83. – тип „Иванета”. §84. – тип „Иваник”. §85. – тип „Иваника”. §86. – тип „Иванин<и>”. §87. – ТИП „Ивани<те>”. §88. – тип „Иваница”. §89. – тип „Иванич”. §90. –тип „Иванли<ев>”.§91. – тип „ИВАНОВ”. §92. – тип „Иванов, същият Пенев <ски>. §93. – тип „Ивановалъ” от СелИ Ивановка. §94. – тип „Иванец”. §95. – тип ”Иванович<ий>”. §96. – тип„Ивановски”. §97. – тип: Иванов Танас. §98. – тип „Ивановци<те>”. §99. – тип „Ивановчени”. §100. – тип : „Иваногло”. §101. – тип „Иваноглов”. §102. – тип „Иваноглу”. §103. – тип „Иванолов”. §104. – тип „Ивански”: РИ *Ивански*. §105. – тип „Ивански” по СелИ *Иване*. §106. – тип „Ивану”. §107. – тип „Иванул”. §108. – тип „Ивануца”. §109. – тип „Ивануш<ов>”. §110. – тип „Иванците”. §111. – тип „Иванчик”. §112. – тип „Иванчо<в>”. §113. – тип „ИВАНЯТА”. §114. – тип „Кара Иван”. §115. – тип „Кюркчи”. §116. Орендни имена; тип куман < кумани. §117. – тип „Петърнешков”. §118. – Тип „Плашимечка : Плашимечкови”. §119. – тип „Пчелар”. §120. – тип „Радич”. §121. – тип „Сарайда”. §122. – тип „Стан”. §123. – тип „Сърб <ин>”. §124. – тип: „Сърбови”. §125. – тип: „Сърбови”. §126. – тип ”Тахталъ”. §127.- тип ”Цан Вани–Стояновите”. §128. – тип ”Шоп”. §129. – тип ”Шопски”. §130. Свидетелствата за безфамилноста на българите. §131. Географските термини в имената. §132. Свителства за групонимията, позната на българите. §133. Свидетелства за етнически контакти. §134. Свидетелства за

интерференцията на имената от различни антропонимни системи в българския бесарабски именник. §135. Свидетелства за исторически моменти от живота на българите и на българския език. §136. Свидетелства за катойконимията, позната на българите. §137. Свидетелства за метрополии, откъдето приждат българите. §138. Свидетелства за миграция на българите (скакалци : капказци) в Кавказ. §139. Неясни имена. §140. Редки антропоними. §141. Нерегистрирани в БО антропоними. §142. Свидетелства за преселници от ЮЗ краища на Българската езикова територия. §143. Професионими.

Лингвонимни характеристики на антропонимите.....186

§144. Албански антропонимен фонд. §145. Арменски антропонимен фонд. §146. Белоруски фонд на българската бесарабска антропонимия. §147. Влашкият фонд в имената на Българите от С.Буджак /смятани за румъно-влашки и молдово-влашки/. §148. Немският фонд в антропонимията на българите от С. Буджак. §149. Румънският фонд на бесарабската българска антропонимия. §150. Румънският фонд на имената на българите. §151. Руският фонд в антропонимията на българите от СЗ Буджак. §152. Руският фонд на бесарабската българска антропонимия. §153. Украинския фонд в бесарабската антропонимия.

Ойконимите.....189

§154. Селищните имена са от няколко типа. §155. Други онимни свидетелства за метрополии. §156. Дъщерните села. Административно поставени селищни имена. §157. Пилигримията.

Лингвонимията.....191

§158. Булгарски имена. §159. Еврейски имена. §160. Кумански имена. §161. Немски имена. §162. Ногайски имена. §163. Румънскоезикови имена или основи. §164. Рускоезикови имена. §165. Турскоезикови имена. §166. Унгарски антропонимен фонд. §167. Украински имена. §168. Турцизация (в балканския турски език на българите гагаузи). §169. Русификация. §170. Румънизация. §171. Българизация, най-често по народноетимологически сближения или с членуване. §172. Ономастични маркери за гагаузацията на българите тукани в Горния Буджак. §173. Етимологическа дублетност. §174. Украинизирани имена.

Глава III

Изводи.....200

Глава IV

Онимикон.....202

Библиография.....334

Въведени съкращения.....	347
Абревиатурни означения на изследваните селища.....	349

Забележка. В дисертацията са използвани фрагменти от **Република Молдова**.
Топографическая карта: Киевская военно-картографическая фабрика. Киев, 2003.